

โครงการวิจัย
พัฒนาตัวชี้วัด
และวัดระดับ
สันติภาพ
ในสังคมไทย พ.ศ.2563

ดร.ชลัท ประเทืองรัตนา
ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว

พัฒนาตัวชี้วัดและวัดระดับสัมติภาพ

ในสังคมไทย

รายชื่อนักวิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย: ดร.ชลัท ประเทืองรัตนา สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

นักวิจัย : ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

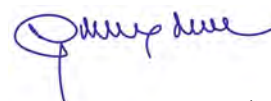
ผู้ช่วยนักวิจัย

พัชรา เสริมตระกูล สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

คำนำ

สถาบันพระปกเกล้า ในฐานะสถาบันทางวิชาการภายใต้การกำกับของประธานรัฐสภา ตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยึดมั่นในสันติวิธีและธรรมาภิบาล งานวิจัยเล่มนี้ ดำเนินการวิจัยโดย ดร.ชลัท ประเทืองรัตนา และ ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว ซึ่งผู้อ่านจะได้ทราบถึงการสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัด ด้านสันติภาพในบริบทสากล รวมถึงฐานคิดที่อยู่เบื้องหลังของการใช้ตัวชี้วัดดังกล่าว นอกจากนี้ผู้อ่าน จะได้ทราบถึงสถานการณ์และอนุภูมิของสังคมไทยในด้านสันติภาพ โดยมีตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นมาให้ สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย นักวิจัยได้พัฒนาตัวชี้วัดด้านหลัก 4 ด้านและ ตัวชี้วัดย่อย 28 ตัวชี้วัดและได้วัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งได้ขอค้นพบและข้อเสนอแนะใน การดำเนินโครงการวิจัยในปีต่อไป เพื่อประโยชน์ต่อสังคมในการเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) ใช้เฝ้าระวังความขัดแย้งรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไป

สถาบันพระปกเกล้าขอขอบคุณ นักวิจัยทั้ง 2 ท่านที่ได้สร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ และผู้ที่มีส่วน ร่วมทุกท่านที่ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลจาก งานวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการ ผู้สนใจทั่วไป และเกิดการขับเคลื่อนให้สังคมไทยเกิดความสันติ สุขได้อย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมต่อไป

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานวิจัยเรื่อง พัฒนาตัวชี้วัดและวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย เรียกชื่อภาษาอังกฤษ เพื่อให้เข้าใจง่ายว่า Thai Peace Index-TPI มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1. พัฒนาดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย 2. วัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น และ 3. นำผลของงานวิจัยมาแลกเปลี่ยนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อทำให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านสันติภาพ จากการสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้ทราบว่า นิยามสันติภาพซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากลตั้งอยู่บนหลักการของการไม่มีสันติภาพเชิงลบและมีสันติภาพเชิงบวก กล่าวคือไม่มีความรุนแรงทางกายภาพที่ปรากฏอย่างชัดเจน มีระบบ กลไกที่ทำให้สังคมมีความสงบสุข และมีสันติภาพอย่างยั่งยืน นอกจากความหมายสันติภาพดังกล่าวแล้ว การศึกษาสันติภาพในมิติภายใน คือ การเข้าใจตนเองมีความสำคัญ และการทำให้จิตใจของตนเองมีเมตตา กรุณา การเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์ จากนิยามสันติภาพของสากลดังกล่าวนำมาสู่การประยุกต์แนวคิดให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย และพัฒนาเกณฑ์ของตัวชี้วัดด้านสันติภาพให้เหมาะสม เพื่อวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการดำเนินในระยะเวลาที่ 2 ปี พ.ศ.2563 (เก็บข้อมูลปี 2562) ซึ่งที่ผ่านมาได้ดำเนินการจัดทำในระยะที่ 1 ปีพ.ศ.2561 (เก็บข้อมูลปี 2560) มาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว รายงานวิจัยในปี นี้ มีการทบทวนวรรณกรรมจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดัชนีชี้วัดด้านสันติภาพ ทั้งเอกสารภาษาไทยและต่างประเทศ มีการรับฟังความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดให้มีความชัดเจน รัดกุม และวัดระดับได้ จนนำไปสู่การปรับปรุงเพิ่มเติมเหมือนงานวิจัยในระยะที่ 1 คือ การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

รายงานวิจัยนี้มีการจัดทำตัวชี้วัดทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัด การนำเสนอข้อมูลขึ้นอยู่กับข้อมูลที่มีที่ได้จัดเก็บอยู่แล้วว่ามีข้อมูลถึงระดับจังหวัดหรือไม่ ถ้าหากข้อมูลไม่สามารถระบุลงระดับจังหวัดจะนำเสนอข้อมูลในระดับประเทศ การจัดทำดัชนีในระดับประเทศกับระดับจังหวัดจะมีความแตกต่างกัน แนวทางในการจัดทำดัชนีระดับประเทศ ได้ยึดแนวทางของ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) ที่เสนอว่า การสร้างดัชนีนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของดัชนีแต่ละว่ามีความหมายอย่างไร ทั้งนี้การนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันแล้วคำนวณค่าดัชนีในภาพรวมไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (Adding up apples and oranges) โดยเฉพาะกรณีที่ดัชนีรวมเกิดการผลรวมของดัชนีย่อยซึ่งมีที่มาต่างกัน ในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้แนวทางตามที่ OECD (2008)

และ Ebert and Welsh (2004) โดยแบ่งเป็น 3 แนวทางด้วยกัน แนวทางที่ 1 การปรับค่าข้อมูลให้สามารถแบ่งระดับได้ แนวทางที่ 2 การจัดกลุ่มของข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสม แนวทางที่ 3 คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง สำหรับข้อมูลพหุติภูมิจะใช้การปรับ (Principalค่าข้อมูลเพื่อให้ไม่มีหน่วย (Unit-Free) โดยการใช้ค่า Z-Score รวมถึงปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง (Normalization) จากนั้นจัดกลุ่มของข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ Component Analysis: PCA) สำหรับแนวทางในการจัดทำดัชนีในระดับจังหวัด เนื่องจากข้อมูลระดับจังหวัดที่จะไม่มีความต่อเนื่อง เปรียบเสมือนภาพต่อที่ไม่สมบูรณ์ การนำข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่องมากำหนดช่วงคะแนนจะทำให้ผลที่ได้มีความคลาดเคลื่อน ด้วยเหตุนี้ ก่อนการทำดัชนี จึงต้องมีการประมาณค่าการกระจายตัวใหม่ (Probability Density Function: PDF) โดยใช้ข้อมูลระดับจังหวัดมาเป็นฐานในการประมาณค่าเพื่อให้ได้ภาพการกระจายตัวที่สมบูรณ์ แล้วจึงนำค่าที่ได้จากการประมาณการกระจายตัวดังกล่าวมากำหนดเกณฑ์ในการเลือกระดับคะแนนของดัชนี โดยวิธีการประมาณค่าที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ Singh-Maddala Distribution คงคุณสมบัติของตัวแปรสุ่ม จากนั้นผลที่ได้มาสร้างเป็นดัชนีประกอบ (Composite Index) ในแต่ละด้านให้ครบทั้ง 4 ด้าน

แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ มีทั้งข้อมูลสถิติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้จัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นทั่วประเทศจัดเก็บข้อมูลโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ข้อมูลในด้านของความรู้ทางกายภาพและการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน จะเป็นข้อมูลจากการสำรวจเป็นส่วนใหญ่ ส่วนข้อมูลด้านความปลอดภัยและมั่นคงในสังคมและข้อมูลด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมและการกระจายตัวของทรัพยากรที่เป็นธรรม จะเป็นข้อมูลจากหน่วยงานเป็นหลัก ข้อมูลที่นำมาใช้มีทั้งข้อมูลที่จัดเก็บในระดับประเทศและระดับจังหวัด ข้อมูลบางตัวชี้วัดสามารถนำเสนอได้ในระดับจังหวัด แต่ข้อมูลบางตัวชี้วัดไม่ได้จัดเก็บจึงนำเสนอข้อมูลในระดับประเทศเท่านั้น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในรูปที่ 1

รูปที่ 1. แหล่งที่มาของข้อมูล และระดับความละเอียดของข้อมูล

สรุปผลการศึกษา

รายงานวิจัยเรื่องนี้ ยึดกรอบตัวชี้วัดบางส่วนจากสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ และบางส่วนของงานชิ้นอื่นมาผสมผสานกันให้เข้ากับบริบทของสังคมไทย จะเห็นได้ว่าในส่วนคะแนนสันติภาพของประเทศไทยที่วัดโดย สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ และสถาบันพระปกเกล้ามีความแตกต่างของคะแนนและอันดับที่ได้ ด้วยเหตุผลที่ว่า

1. คะแนนสันติภาพระดับประเทศของประเทศไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า เป็นการวัดในมิติผสมผสานทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก ในขณะที่ รายงานของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพแยกในการวัดสันติภาพของโลกเป็น 2 ส่วนคือรายงานสันติภาพเชิงลบ 1 ฉบับ รายงานสันติภาพเชิงบวก 1 ฉบับ กล่าวคือแยกในการวัดจากกันระหว่างสันติภาพใน 2 ความหมาย

2. องค์ประกอบและจำนวนตัวชี้วัดหลักมีความแตกต่างกัน การวัดสันติภาพระดับประเทศของประเทศไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า มีตัวชี้วัดหลักจำนวน 4 ตัว 1. การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2. ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม 3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน 4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ในขณะที่ การวัดสันติภาพเชิงบวกโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ มีตัวชี้วัดหลัก 8 ตัว คือ 1. การทำหน้าที่ของรัฐที่ดี 2. การไม่คอร์รัปชัน 3. การทำธุรกิจที่ดี 4. การกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมไม่เหลื่อมล้ำ 5. การยอมรับในสิทธิของคนอื่น 6. การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร 7. การพัฒนาทุนมนุษย์ 8. ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ตัวชี้วัดย่อยยังมีความแตกต่างกัน

3. แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล การวัดสันติภาพระดับประเทศและจังหวัดของประเทศไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า ใช้ข้อมูลรายงานจากหน่วยงานที่เก็บข้อมูลอยู่แล้ว ผสมกับการเก็บข้อมูลที่เป็น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในขณะที่ การวัดสันติภาพเชิงบวก

โดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพวัดระดับสันติภาพของแต่ละประเทศ ใช้ข้อมูลจากหน่วยงานที่จัดเก็บเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไม่ได้ใช้ข้อมูลจากการสำรวจความเห็น แต่ใช้ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปี 2560 กับ 2562 ในงานวิจัยเรื่องนี้ พบว่า ระดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยปี พ.ศ. 2560 มีค่าเท่ากับ 3.42 คะแนน ซึ่งมีระดับดัชนีสันติภาพสูงกว่าปี 2562 ที่ได้ระดับดัชนีสันติภาพเท่ากับ 3.36 ในส่วนของระดับดัชนีตัวชี้วัดทั้ง 4 ด้าน ระดับดัชนีสันติภาพ ปี พ.ศ. 2562 ที่มีระดับคะแนนสันติภาพมากกว่าปี พ.ศ. 2560 คือ P1 ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ปี พ.ศ. 2562 (3.64) ปี พ.ศ. 2560 (3.60) และ P3 การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน ปี พ.ศ. 2562 (3.38) ปี พ.ศ. 2560 (3.37) สำหรับดัชนีปี 2562 ที่มีระดับคะแนนสันติภาพน้อยกว่าปี พ.ศ. 2560 คือ P2 ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ปี 2562 (3.06) ปี 2560 (3.24) และ P4 มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ปี 2562 (3.36) ปี 2560 (3.48) ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 1.

สำหรับดัชนีสันติภาพของสังคมไทยในปี พ.ศ. 2562 ที่มีระดับคะแนนสันติภาพน้อยกว่าปี พ.ศ. 2560 นั่นคือ P2 ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ปี พ.ศ. 2562 (3.06) น้อยกว่าปี พ.ศ. 2560 (3.24) และ P4 มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ปี พ.ศ. 2562 (3.36) น้อยกว่า ปี พ.ศ. 2560 (3.48) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1. สรุประดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยเปรียบเทียบระหว่างปี 2560 กับ 2562

ตัวชี้วัด	ปี 2560	ปี 2562	ผลต่อระดับสันติภาพ
P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	3.60	3.64	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	3.24	3.06	ระดับสันติภาพลดลง
P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน	3.37	3.38	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	3.48	3.36	ระดับสันติภาพลดลง
ภาพรวม	3.42	3.36	ระดับสันติภาพลดลง

จากตัวชี้วัดทั้ง 4 ด้าน กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมากที่สุดและน้อยที่สุดคือ

P1. ตัวชี้วัดด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมาก มีระดับสันติภาพดีในเชิงเปรียบเทียบคือ P1.3 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว (4.75) และจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อสู้ภายในประเทศ) (3.84) ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อย มีระดับสันติภาพไม่ดีในเชิงเปรียบเทียบคือ P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ (2.67)

P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมาก มีระดับสันติภาพดีในเชิงเปรียบเทียบคือ P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม P2.4 (3.86) และจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย (3.61) ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อย มีระดับสันติภาพไม่ดีในเชิงเปรียบเทียบคือ ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อย มีระดับสันติภาพไม่ดีในเชิงเปรียบเทียบ คือ P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (1.0) และ P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว (2.96)

P3. ด้านที่ 3 การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมาก มีระดับสันติภาพดีในเชิงเปรียบเทียบ คือ P3.7 จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน (5.0) และ P3.6 จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน) (4.3) ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อย มีระดับสันติภาพไม่ดีในเชิงเปรียบเทียบ คือ P3.1 มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไป มีบทบาททางสังคมและการเมือง (1.96) P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง (2.73)

P4. ตัวชี้วัดด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อย มีระดับสันติภาพไม่ดีในเชิงเปรียบเทียบ คือ P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม (2.1) P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ (2.67) ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมาก มีระดับสันติภาพดีในเชิงเปรียบเทียบ คือ P4.7 การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (4.88) P4.4 ช่องว่างความยากจน (4.51)

สรุปการคำนวณระดับสันติภาพในภาพรวมระดับจังหวัด

ในภาพรวมการคำนวณระดับสันติภาพในภาพรวมระดับจังหวัด ใช้ข้อมูลดัชนีย่อยทั้งหมด ที่ครอบคลุมดัชนีและตัวชี้วัดสันติภาพในสังคมไทยทั้ง 4 ด้าน อันประกอบไปด้วย ด้าน P1 ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ด้าน P2 ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ด้าน P3 การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/ การเคารพสิทธิมนุษยชน และด้าน P4 มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม สามารถแบ่งกลุ่มจังหวัดตามระดับสันติภาพได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มสีแดงเข้มคือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าต่ำที่สุด 2. กลุ่มส้มคือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าต่ำ 3. กลุ่มสีเหลืองคือระดับดัชนีสันติภาพปานกลาง 4. กลุ่มสีเขียวอ่อนคือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าสูงและ 5. กลุ่มสีเขียวแก่คือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าสูงสุด รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในรูปที่ 2

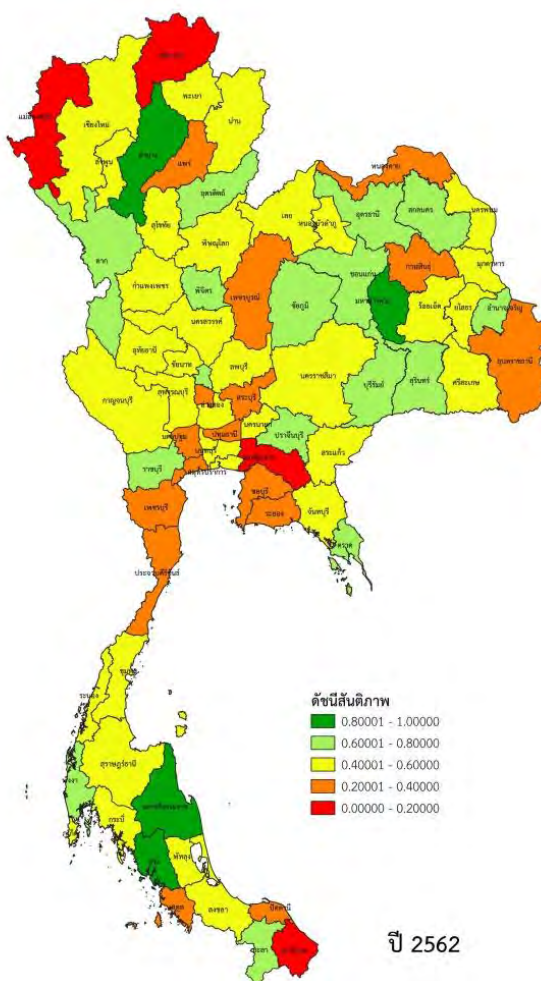
เมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มสันติภาพในสังคมไทยระหว่าง พ.ศ. 2560 กับ 2562 รายจังหวัด ทั้ง 77 จังหวัด พบว่า จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มระดับสันติภาพสูงที่สุดได้แก่ 1. มหาสารคาม 2. ตรัง 3. ลำปาง 4. นครศรีธรรมราช เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ

ระเบียบเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) จะมีระดับสันติภาพปานกลางถึงต่ำ รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 2.

ตารางที่ 2. ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	มหาสารคาม ตรัง ลำปาง นครศรีธรรมราช
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ชัยภูมิ พังงา ปราจีนบุรี ตราด ยะลา อุตรธานี พิจิตร สุรินทร์ อำนาจเจริญ บึงกาฬ ราชบุรี สิงห์บุรี สกลนคร ตาก ขอนแก่น อุดรดิษฐ์ บุรีรัมย์
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	พิษณุโลก สุพรรณบุรี ชุมพร ชัยนาท สุโขทัย นนทบุรี กระบี่ ระนอง พระนครศรีอยุธยา พะเยา ยโสธร น่าน สงขลา เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี นครพนม เลย ร้อยเอ็ด ภูเก็ต จันทบุรี นครนายก กำแพงเพชร ศรีสะเกษ กาญจนบุรี ลพบุรี กรุงเทพมหานคร อุทัยธานี สมุทรปราการ พัทลุง ลำพูนหนองบัวลำภู สระแก้ว นครราชสีมา มุกดาหาร นครสวรรค์
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	กาฬสินธุ์หนองคาย สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร แพร่ ปัตตานี เพชรบูรณ์ เพชรบุรี ชลบุรี สระบุรี อ่างทอง สตูล ปทุมธานี อุบลราชธานี ระยอง นครปฐม
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	นราธิวาส เชียงราย ฉะเชิงเทรา แม่ฮ่องสอน

รูปที่ 2 ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ข้อเสนอแนะที่ 1 การดำเนินการส่งเสริมสันติภาพในระดับพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าระดับสันติภาพของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2562 อยู่ในระดับปานกลาง และมีทั้งจังหวัดที่ดำเนินการได้ดีขึ้น เท่าเดิม และแย่ลง ก่อให้เกิดความแตกต่างในการแก้ปัญหาระดับสันติภาพ ดังนั้นการส่งเสริมสันติภาพไม่อาจให้ความสำคัญในภาพรวมได้อย่างเดียว การส่งเสริมสันติภาพในพื้นที่ต้องมีแนวทางที่เหมาะสม โดยพื้นที่ที่สามารถประเมินได้จากตัวชี้วัดย่อยที่มีค่าต่ำ แล้วจึงหาแนวทางร่วมกันที่จะยกระดับคะแนนดัชนี

ข้อเสนอแนะที่ 2 การบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อผลักดันดัชนีสันติภาพของประเทศไทย เนื่องจากดัชนีสันติภาพประกอบด้วย 28 ตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งการประสานความร่วมมือจะส่งผลดี เช่น การร่วมมือกับกระทรวงยุติธรรมในการหาทางแก้ไขช่วยเหลือดัชนีย่อยที่ยังได้คะแนนไม่สูง อีกทั้งการร่วมมือหลายหน่วยงานในการแก้ปัญหาตัวชี้วัดความขัดแย้งทางการเมืองไทย หรือการร่วมมือกับหน่วยงานด้านการพัฒนาและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ดังนั้นก่อนประเมิน ดัชนีสันติภาพควรมีการประชุมหรือการวางแผนการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกหน่วยงานเกิดความร่วมมือในการยกระดับคะแนนดัชนี

ข้อเสนอแนะที่ 3 การบูรณาการข้อมูลร่วมกัน ในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดของหน่วยงานที่มีลักษณะข้อมูลใกล้เคียงกัน ให้เหลือเพียงแค่ข้อมูลชุดเดียวหรือมีหน่วยงานหลักที่จัดเก็บข้อมูล รวมไปถึงการมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลตามกรอบตัวชี้วัดสันติภาพของสังคมไทย เพื่อให้ข้อมูลที่จัดเก็บและคำนวณตัวชี้วัดสามารถสะท้อนความเป็นจริงได้มากที่สุดและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ 4 การเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับความหมายและคำนิยามด้านสันติภาพและส่งเสริมให้มีการรับรู้และใช้ประโยชน์จากดัชนีสันติภาพในวงกว้าง เพื่อให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจมุมมองของสันติภาพ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงด้านสันติภาพที่เกิดขึ้นจริงในสังคม อันจะนำไปสู่การเสริมสร้าง และป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้ดีขึ้น โดยรัฐบาล เอกชน นักวิชาการ ตลอดจนผู้นำทางปัญญาทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการนิยาม ความหมายของสันติภาพอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เป็นองค์ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในการได้มาซึ่งความจริงของปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศ อีกทั้ง เผยแพร่ดัชนีในภาพรวม และระดับจังหวัด ให้ประชาชนได้รับรู้ ส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากดัชนีสันติภาพ และมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาให้กับดัชนีให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการกำหนดนโยบาย

ข้อเสนอแนะที่ 5 ควรมีการทบทวน เพิ่มเติมการศึกษาแนวคิดและตัวชี้วัดใหม่ๆ ด้วยการเพิ่มแนวคิดและตัวชี้วัดอื่นๆ เข้าไปในการวัดระดับสันติภาพครั้งต่อไป เช่น แนวคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ covid-19 ภัยพิบัติ ที่กระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ โดยอาจศึกษาตัวชี้วัดเพิ่มเติม ในด้านโรคระบาด ภัยพิบัติ ตัวชี้วัดด้านความยุติธรรม ตัวชี้วัดด้านสิทธิมนุษยชนบางตัว ตัวชี้วัดที่เป็นเรื่องในจิตใจ เช่น การมีความสุขในชีวิต นอกจากการทบทวนตัวชี้วัดแล้ว ยังรวมถึงการทบทวนข้อมูลสถิติที่ใช้ และข้อคำถามที่ใช้ในการเก็บแบบสอบถาม โดยปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด เช่น ด้านความเหลื่อมล้ำ เพื่อความเข้าใจความเหลื่อมล้ำมากยิ่งขึ้น ควรศึกษาจากหลายมิติและบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการวัดระดับความเหลื่อมล้ำควรวัดระดับโดยพิจารณาตัวชี้วัดที่หลากหลาย เช่น วัดจากด้านรายได้ ทรัพย์สิน การถือครองปัจจัยการผลิต การเข้าถึงบริการของรัฐ ด้านต่างๆ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา การสาธารณสุข การทำงาน กระบวนการยุติธรรม อีกทั้ง โอกาสในการร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐ การเลื่อนชั้นทางสังคม อายุขัยเฉลี่ย การเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุแห่งความแตกต่าง นวัตกรรม เป็นต้น โดยการเก็บข้อมูลควรพิจารณาตามความเหมาะสม ทั้งจากการสำรวจความคิดเห็นและจากข้อมูลที่เป็นสถิติ ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่างๆ

Executive Summary

The research report on Thai Peace Index – TPI is intended to 1. Develop indexes and indicators in terms of peace suitable for the context of Thai society, 2. Measure the level of peace in Thai society leading to suggestion in building peace and 3. exchange the research results with stakeholders in order to propel work related to peace. The survey towards explicit knowledge concerning indexes and indicators in terms of both domestic and overseas peace shows that the definition of peace, which is internationally accepted, is based on the principle of non-negative peace and positive peace. In other words, there is no obvious physical violence, but there are systems, mechanisms making the society peaceful and sustainable peace. Apart from the peace mentioned earlier, the inner peace study is ‘understanding that ourselves are important’ and ‘making our minds kind, merciful and sympathetic with others’. These international definitions of peace lead to utilizing the concept in accordance with the context of Thai society including develop the criterion of indicators to be suitable in order to measure the level of peace in Thai society.

This study was the second phase on B.E. 2563 or 2020 (gathered data on B.E. 2562 or 2019) which its phase one had already been conducted on B.E. 2561 or 2018 (gathered data on B.E. 2560 or 2017). This year’s research report was literature reviewed from concepts, theories, and research in relation with the peace index from both Thai and foreign documents as well as listening to suggestions from experts. The indexes and their scoring criteria were clearly and carefully specified and could be measured, leading to additional improvements of indexes for a total of 28 indicators. Furthermore, those indexes were divided into 4 areas according to frames or original components similar to the phase-1 research which were non-physical violence, safety and security in the society, diversity acceptance/non-discrimination/Respect for Human Rights/ and small inequality in the society and fair resource distribution.

This research report created both national and provincial indicators. The data presentation depended on whether or not the provincial data was available in the information which had already been stored. If the data could not identify the provincial information, the national data would be presented. The creation of provincial and national data is different. The method of creating national indexes held to the principles of Organization for Economic Cooperation and Development- OECD (2008) and Ebert and Welsh (2004) which proposed that index creators must pay attention to the meaning of each index’s characteristic. However, putting all of the data together

and calculating overall index's value are not the right academic principle (Adding up apples and oranges), especially in case the total index comes from the total of sub index which are from different sources. In this study, the method of OECD (2008) and Ebert and Welsh (2004) would be used which can be divided into 3 methods comprising the first method – adjusting the data's value in order that its levels can be divided, the second method – Data grouping and dimension reduction by using appropriate statistical tools and the third method – calculating indexes by adjusting the data to be a median. Secondary data would be adjusted (Unit-Free Principal) by using Z-Score value as well as changing the data to be a median (Normalization). Afterwards, classifying the data by applying the Component Analysis Method (Component Analysis: PCA). For the method used for creating provincial indexes, due to the fact that provincial data was not continuous, like an incompletely formed picture, specifying the interval of scores would lead to inexact results. Therefore, before creating indexes, the distribution value would have to be re-evaluated (Probability Density Function: PDF) by using provincial data as a standard for evaluation so as to obtain a complete distribution picture. After that, bring the value gained from the evaluation of distribution to set a criterion for selecting the level of indexes' scores. The evaluation method applied in the study is called Singh-Maddala Distribution which maintains the quality of random variables. And then, collect the results and create Composite Index for those 4 areas.

Data sources consist of statistical information from related agencies who continuously collect the data including the information from nationwide polls collected by National Statistical Office. It is obvious that the data regarding physical violence and diversity acceptance/non-discrimination/Respect for Human Rights are mostly the information gained from surveys. The data with reference to safety and security in the society, inequality in the society and fair resource distribution are mostly from agencies. The used data is composed of the information collected nationally and provincially. Some indicator information can be presented provincially, but the other indicator information was not collected, so it can only be presented nationally. The details as shown in Figure 1:

Figure 1: Sources of Data and the Delicacy Level of Data

P1: Non-Physical Violence	P2: Safety and Security in The Society	P3: Diversity Acceptance/Non-Discrimination/Respect for Human Rights	P4: Small Inequality in The Society and Fair Resource Distribution
<p> P1.1 View towards Violence in The Country </p>	<p> P2.1 The Number of Homicides </p>	<p> P3.1 View towards Accepting those who are Different from normal people to have Social and Political Roles </p>	<p> P4.1 View towards Social Inequality </p>
<p> P1.2 View towards Communal Violence </p>	<p> P2.2 The Number of People in Prison (Per A Hundred Thousand people) </p>	<p> P3.2 View towards Discrimination when Using Services from Governmental Sector </p>	<p> P4.2 Income Inequality </p>
<p> P1.3 View towards Domestic Violence </p>	<p> P2.3 The Number of Police Officers (Per A Hundred Thousand people) </p>	<p> P3.3 View towards Freedom in Political Expression </p>	<p> P4.3 Infrastructure Access </p>
<p> P1.4 The Death Toll from Conflict in the country </p>	<p> P2.4 The Number of Sex Crimes and Assaults </p>	<p> P3.4 View towards Freedom of Mass Media </p>	<p> P4.4 Gap between Poverty </p>

<p>A P1.5 The Impacts of Terrorism N</p>	<p>S P2.5 View towards Feeling of Security/Fear P</p>	<p>S P3.5 View towards Multiculture (Religious Diversity) P</p>	<p>A P4.5 The Inequality in Financial Assets N</p>
	<p>A P2.6 The Number of Domestic Violence Cases N</p>	<p>A P3.6 The Number of Human Trafficking (Per A Hundred Thousand people) N</p>	<p>A P4.6 The Inequality in Land Tenure P</p>
	<p>A P2.7 The Ratio of Suicide P</p>	<p>A P3.7 The Number of Massacres, Abductions, Enforced Disappearances, Detentions as well as Journalist and Human Rights Defender Tortures N</p>	<p>A P4.7 Access to Universal Health Care Coverage P</p>
		<p>A P3.8 The Number of Captives waiting for Sentences in terms of People in Prison P</p>	<p>A P4.8 Further Education in Senior High School P</p>

A - From Agency

S - From Survey

N - Nationally

P - Provincially

Study Conclusion

This research report is based on some indicators from the Institute of Economic and Peace-IEP and some parts from other work which combined in order to accord with the context of Thai society. It shows that the Peace scores of Thailand measured by the Institute of Economic and Peace-IEP and King Prajadhipok's Institute are different in terms of scores and ranks according to the reasons as follows:

1. Peace scores of Thailand conducted by the King Prajadhipok's Institute were measured as per the combination of Negative Peace and Positive Peace, while the report conducted by the Institute of Economic and Peace-IEP divided the global peace measure into 2 parts consisting of one version of Negative Peace report and another version of Positive Peace report. In other words, 2 meanings of Peace measure were separated.

2. Components and numbers of main indexes are different. The national Peace measure of Thailand conducted by the King Prajadhipok's Institute consists the following 4 indicators: 1. Non-Physical Violence, 2. Safety and Security in The Society 3. Diversity Acceptance/Non-Discrimination/Respect for Human Rights and 4. Small Inequality in The Society and Fair Resource Distribution, while the Positive Peace measure conducted by IEP consists of the following 8 indicators: 1. Well-functioning Government 2. Low levels of Corruption 3. Sound Business Environment 4. Equitable Distribution of Resources 5. Acceptance of the rights of others 6. The Free Flow of Information 7. The High Levels of Human Capital 8. The good relationships with Neighbors. Moreover, sub-indexes are also different.

3. Data sources/Data collection methodology – The national and provincial Peace measures of Thailand conducted by the King Prajadhipok's Institute applied the report data from agencies who usually collect the information and from the data collection coming from polls participated by the people from the National Statistical Office, while the Positive Peace measure conducted by the Institute of Economic and Peace-IEP to measure Peace level in each country applied the data already collected by agencies including the data from experts, but did not utilize data from polls.

The study result compared between B.E. 2560 (2017) and B.E. 2562 (2019) in this research subject shows that the level of Peace index in Thailand on B.E. 2560 (2017) amounted to 3.42 points in which its level of Peace index was higher than in B.E. 2562 (2019) amounting to 3.36 points. Regarding the level of indicators of those 4 areas (4Ps), the levels of Peace index on B.E. 2562 (2019) which had more points than the level of Peace index on B.E. 2560 (2017) were P1 - Non-Physical Violence, B.E. 2562 (3.64 points) and B.E. 2560 (3.60 points), and P3 Diversity Acceptance/Non-

Discrimination/Respect for Human Rights, B.E. 2562 (3.38 points) and B.E. 2560 (3.37 points). Besides, the levels of Peace index on B.E. 2562 (2019) which had less points than the level of Peace index on B.E. 2560 (2017) were P2 - Safety and Security in The Society, B.E. 2562 (3.06 points) and B.E. 2560 (3.24 points), and P4 - Small Inequality in The Society and Fair Resource Distribution, B.E. 2562 (3.36 points) and B.E. 2560 (3.48 points) as shown in Table 1.

The Peace indexes of Thai society on B.E. 2562 (2019) which had more peace level points less than B.E. 2560 (2017) were P2 - Safety and Security in The Society, B.E. 2562 (3.06 points) less than B.E. 2560 (3.24 points) and P4 - Small Inequality in The Society and Fair Resource Distribution, B.E. 2562 (3.36 points) less than B.E. 2560 (3.48 points) as shown in Table 1.

Table 1 The Summary of Thailand's Peace Level between B.E. 2562 (2019) and B.E. 2560 (2017)

Indicators	B.E. 2560	B.E. 2562	Effects on Peace Level
P1 - Non-Physical Violence	3.60	3.64	Level of Peace increased
P2 - Safety and Security in The Society	3.24	3.06	Level of Peace decreased
P3 - Diversity Acceptance/Non-Discrimination/Respect for Human Rights	3.37	3.38	Level of Peace increased
P4 - Small Inequality in The Society and Fair Resource Distribution	3.48	3.36	Level of Peace decreased
Overall	3.42	3.36	Level of Peace decreased

According to those 4 indicators, it can be summarized that the indicators gained the most and the least points were:

P1 - Non-Physical Violence: The indicators that gained many points and had good comparative levels of Peace were P1.3 - View towards Domestic Violence (4.75) and P1.4 - The Death Toll from Conflict in the country (Fights in the country) (3.84). The indicator that gained few points and had a poor comparative level of Peace was P1.1 - View towards Violence in The Country (2.67).

P2 - Safety and Security in The Society The indicators that gained many points and had good comparative levels of Peace were P2.1 - The Number of Homicides (3.86) and P2.4 - The Number of Sex Crimes and Assaults (3.61). The indicators that gained few points and had poor comparative levels of Peace were P2.2 - The Number of People in Prison (1.0) and P2.5 - View towards Feeling of Security/Fear (2.96).

P3 - Diversity Acceptance/Non-Discrimination/Respect for Human Rights

The indicators that gained many points and had good comparative levels of Peace were P3.7 - The Number of Massacres, Abductions, Enforced Disappearances, Detentions as well as Journalist and Human Rights Defender Tortures (5.0) and P3.6 - The Number of Human Trafficking (Per A Hundred Thousand people) (4.3). The indicators that gained few points and had poor comparative levels of Peace were P3.1 - View towards Accepting those who are Different from normal people to have Social and Political Roles (1.96) and P3.3 - View towards Freedom in Political Expression (2.73).

P4 - Small Inequality in The Society and Fair Resource Distribution

The indicators that gained few points and had poor comparative levels of Peace were P4.1 - View towards Social Inequality (2.1) and P4.2 - Income Inequality (2.67). The indicators that gained many points and had good comparative levels of Peace were P4.7 - Access to Universal Health Care Coverage (4.88) and P4.4 - Gap between Poverty (4.51).

The Summary towards Levels of Peace Calculation in Provincial Overview

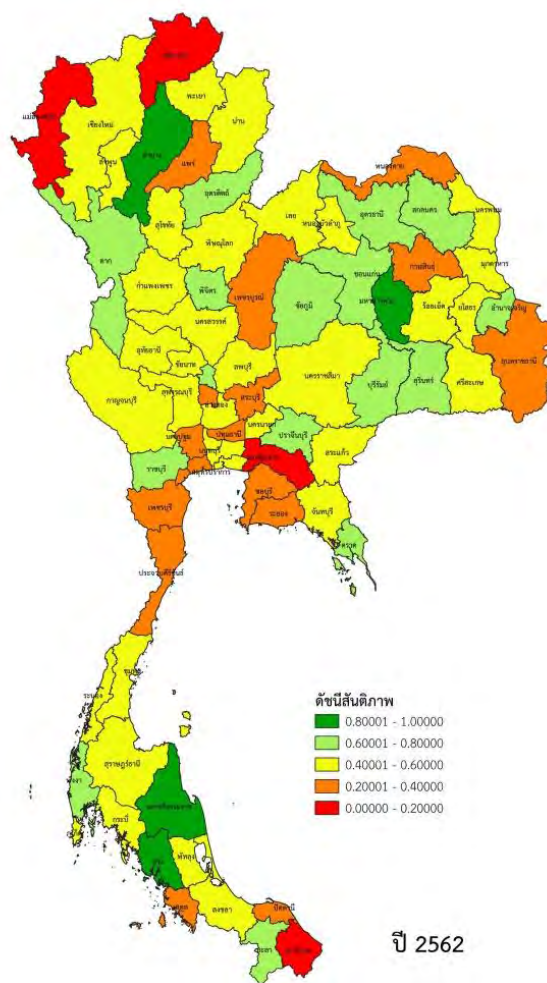
The calculation of Peace levels in the Provincial Overview applied the data from all sub-indexes which covered indexes and 4 areas of Peace indicators in Thai society, consisting of P1 - Non-Physical Violence, P2 - Safety and Security in The Society, P3 - Diversity Acceptance/Non-Discrimination/Respect for Human Rights and P4 - Small Inequality in The Society and Fair Resource Distribution. Provinces can be classified based on 5 groups of Peace Levels as follows: **1. Dark Red Level** – the lowest level of Peace index, **2. Orange Level** - the low level of Peace index, **3. Yellow Level** - the moderate level of Peace index, **4. Light Green Level** - the high level of Peace index and **5. Dark Green Level** - the highest level of Peace index. The details are shown in Figure 2.

When comparing the Peace trends of all 77 Provinces in Thai society between B.E. 2562 (2019) and B.E. 2560 (2017), the results show that provinces classified in the highest level of Peace group were 1. Maha Sarakham, 2. Trang, 3. Lampang and 4. Nakhon Si Thammarat. When exploring each region, it is clear that the Peace levels of Bangkok Metropolitan Region and Eastern Economic Corridor: EEC were moderate to low, in which the details are listed in Table 2.

Table 2 The Overview regarding Peace Level of each Province on B.E. 2562 (2019)

Color	Peace Level	Province
Dark Green	Highest level of Peace	Maha Sarakham, Trang, Lampang and Nakhon Si Thammarat.
Light Green	High level of Peace	Chaiyaphum, Phangnga, Prachin Buri, Trat, Yala, Udon Thani, Phichit, Surin, Amnat Charoen, Bueng Kan, Ratchaburi, Sing Buri, Sakon Nakhon, Tak, Khon Kaen, Uttaradit and Buriram
Yellow	Moderate level of Peace	Phitsanulok, Suphan Buri, Chumphon, Chai Nat, Sukhothai, Nonthaburi, Krabi, Ranong, Phra Nakhon Si Ayutthaya, Phayao, Yasothon, Nan, Songkhla, Chiang Mai, Surat Thani, Nakhon Phanom, Loei, Roi Et, Phuket, Chanthaburi, Nakhon Nayok, Kamphaeng Phet, Si Sa Ket, Kanchanaburi, Lop Buri, Bangkok, Uthai Thani, Samut Prakan, Phatthalung, Lamphun, Nong Bua Lam Phu, Sa Kaeo, Nakhon Ratchasima, Mukdahan and Nakhon Sawan
Orange	Low level of Peace	Kalasin, Nong Khai, Samut Songkhram, Prachuap Khiri Khan, Samut Sakhon, Phrae, Pattani, Phetchabun, Phetchaburi, Chonburi, Saraburi, Ang Thong, Satun, Pathum Thani, Ubon Ratchathani, Rayong and Nakhon Pathom
Dark Red	Lowest level of Peace	Narathiwat, Chiang Rai, Chachoengsao and Mae Hong Son

Figure 4 The Overview regarding Peace Level of each Province on B.E. 2562 (2019)

ดัชนีสันติภาพ – Peace Index

Suggestions from the study

Suggestion 1 Peace Promotion in Areas This study indicated that Peace level of Thailand on B.E. 2562 (2019) were in moderate level including some provinces which could manage better, some provinces were at the same level and the other provinces were worse. This led to the difference in solution on Peace level. Hence, Peace promotion could not only give priority to the overall image since Peace promotion in areas must include suitable methods in which each area is able to evaluate from low sub-indicators. And then, seek for methods for enhancing indexes' scores together.

Suggestion 2 Cooperation and Integration in every sector to propel the Peace indexes of Thailand. Because Peace indexes consist of 28 indicators related to many agencies, cooperation would bring good results such as collaborating with

Ministry of Justice in order to seek for a solution to help improve low-level sub-indexes, working together with several agencies to solve the problem regarding political conflict indicators or cooperating with agencies responsible for developing and eliminating inequality in a society. So, before evaluating the Peace index, there should be a conference or a plan in integration and cooperation from related agencies in order that every agency work together to enhance indexes' scores

Suggestion 3 Mutual Data Integration When storing sets of data with similar characteristics from agencies, a person should remain only one set of data or has a main agency store the data as well as having a ventral agency store data in accordance with Peace indicators of Thai society in order that the stored data and processed indicators can show facts perfectly and more reliably.

Suggestion 4 Data, knowledge and insight Distribution related to meanings and definitions concerning Peace as well as promoting awareness and application from Peace indexes in broader aspects in order that people will realize and understand a perspective of peace and to gain facts about peace occurring in the society. This will lead to reinforcement and better protection against problems happening in the society. Besides, the government, private sectors, researchers as well as local and national intellectual leaders should build engagement in creatively defining the meaning of peace to provide knowledge about facts of problems to people and to explain solutions for families, communities and the country. Apart from that, they should also distribute the overall and provincial indexes for people in order to promote knowledge sharing about the benefits of Peace index and conduct research constantly in order to develop appropriate indexes according to situations and to be applied in policy making.

Suggestion 5 There should be a review and an addition in a study regarding concepts and new indicators. Also, they should include other concepts and indicators in the next Peace Level Measure, for example, concepts related to COVID-19 disaster, having an impact on humans' lives. Moreover, they might study additional indicators in terms of epidemics, disasters, justice, some Human Rights indicators or mental indicators such as happiness in people's lives. Apart from reviewing indicators, there should be a review in used statistic data and questions used in surveys by adapting questions to be in accord with indicators, such as inequality, so as to put it into context. Researchers should study in various dimensions and contexts concerning economy, social, politic. And this inequality level measure should be evaluated based on various indicators such as income, assets, possession of production factors, access to services provided by the government including infrastructures, education, public

health, working, process of judgement as well as opportunities to be a part in making a decision in the government's policy, social promotion, average age, discriminations and innovations. Data collections should be based on suitability from surveys and statistical information and facts.

สารบัญ

บทที่	เรื่อง	หน้า
	คำนำ	ก
	บทสรุปผู้บริหาร	ข
	Executive Summary	ฅ
	ดัชนีคำย่อ	ว
	สารบัญ	ธ
	สารบัญตาราง	บ
	สารบัญภาพ	ย
1	บทนำ	1
	1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 วัตถุประสงค์	3
	1.3 ขอบเขตการวิจัย	4
	1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2	แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพ	6
	2.1 ภาพรวมสันติภาพของสากล	6
	2.2 องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับดัชนีสันติภาพของประเทศ	8
	2.3 องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสันติสุขของต่างประเทศ	23
	2.4 องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับดัชนีสันติภาพในประเทศไทย	36
	2.5 กรอบแนวคิดความรุนแรง 3 ระดับกับตัวชี้วัดด้านสันติภาพ	43
	2.6 แนวคิด นิยาม ความหมาย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านสันติภาพในประเทศไทย	46
3	ระเบียบวิธีวิจัย	104
	3.1 แนวทางในการจัดทำดัชนีระดับประเทศ	104
	3.2 แนวทางในการจัดทำดัชนีในระดับจังหวัด	108
	3.3 การประมาณค่าข้อมูลในกรณีที่ข้อมูลที่มีอยู่ไม่เป็นปัจจุบัน	109
	3.4 การคำนวณดัชนีในภาพรวม	110
	3.5 วิธีการจัดเก็บ และระดับของข้อมูล	111
4	ผลการศึกษาในภาพรวมระดับประเทศ	112

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	เรื่อง	หน้า
	4.1 ผลการคำนวณค่าดัชนี P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	112
	4.2 ผลการคำนวณค่าดัชนี P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	120
	4.3 ผลการคำนวณค่าดัชนี P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน	131
	4.4 ผลการคำนวณค่าดัชนี P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	143
	4.5 สรุปการคำนวณค่าดัชนีในภาพรวมระดับประเทศ	154
5	ผลการศึกษารายจังหวัด	155
	5.1 สรุปการคำนวณระดับสันติภาพในภาพรวมระดับจังหวัด	155
	5.2 ผลการคำนวณค่าดัชนี P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	157
	5.3 ผลการคำนวณค่าดัชนี P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	163
	5.4 ผลการคำนวณค่าดัชนี P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน	170
	5.5 ผลการคำนวณค่าดัชนี P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	182
6	สรุปผลการศึกษาดัชนีสันติภาพของประเทศไทย	194
	6.1 ภาพรวมของการวิจัย	194
	6.2 การวัดสันติภาพของประเทศไทยจากงานสากลและของประเทศไทย	198
	6.3 สรุปผลภาพรวมดัชนีสันติภาพของประเทศไทย	202
	6.4 สรุปผลภาพรวมระดับสันติภาพในระดับจังหวัด	216
	6.5 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	219
	บรรณานุกรม	221
	ภาคผนวกที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนน คำอธิบายและแหล่งที่มา	244
	ภาคผนวกที่ 2 ประเภทของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ จำแนกตามหน่วยงาน	263
	ภาคผนวกที่ 3 ผลการศึกษารายจังหวัด ปี 2560 และ ปี 2562	267
	ประวัติผู้วิจัย	307

สารบัญตาราง

ตารางที่	หัวข้อ	หน้า
1	สรุประดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยเปรียบเทียบกับระหว่างปี 2560 กับ 2562	จ
2	ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	ช
3	ตัวชี้วัดสันติภาพเชิงลบ	14
4	ตัวชี้วัดสันติภาพเชิงบวก	18
5	สมมติฐานและตัวชี้วัดด้านการสร้างความปรองดอง 2004-2013	25
6	สมมติฐานและตัวชี้วัดด้านการสร้างความปรองดอง 2015-ปัจจุบัน	26
7	ดัชนีและตัวชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐ	29
8	แสดงการแบ่งระดับข้อมูลตาม Percentile	105
9	ค่าดัชนีและระดับคะแนนสันติภาพ P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	113
10	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ	114
11	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศระหว่างปี 2560 กับปี 2562	114
12	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ	114
13	ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ	114
14	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน คำถามข้อ 1	115
15	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน คำถามข้อ 2	115
16	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน ระหว่างปี 2560 กับ ปี 2562	116
17	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน	116
18	ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน	116
19	เกณฑ์การให้คะแนนมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว	117
20	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว	117
21	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว	118
22	ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว	118
23	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	118

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หัวข้อ	หน้า
24	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ	119
25	ผลการคำนวณดัชนีจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ	119
26	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณผลกระทบจากการก่อการร้ายย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560 -2562	119
27	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีผลกระทบจากการก่อการร้าย	120
28	ผลการคำนวณดัชนีผลกระทบจากการก่อการร้าย	120
29	ค่าดัชนีและระดับคะแนนสันติภาพ P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	121
30	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณจำนวนของการฆาตกรรม (ประชากรต่อแสนคน) ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	122
31	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน	122
32	ผลการคำนวณดัชนีจำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน	122
33	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณจำนวนประชากรในเรือนจำย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560- 2562	123
34	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population) ประชากรต่อแสนคน	123
35	ผลการคำนวณดัชนีจำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population) ประชากรต่อแสนคน	123
36	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560 – 2562	124
37	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน	124
38	ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน	125
39	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	125

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หัวข้อ	หน้า
40	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนคดีพิเศษและทำร้ายร่างกาย	125
41	ผลการคำนวณดัชนีจำนวนคดีพิเศษและทำร้ายร่างกาย	125
42	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว	126
43	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว	127
44	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว ตั้งแต่ปี 2560 กับ ปี 2562	127
45	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว	128
46	ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว	128
47	ข้อมูลดิบจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	129
48	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	130
49	ผลการคำนวณดัชนีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	130
50	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณอัตราการฆ่าตัวตายย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	130
51	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีอัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรหนึ่งแสนคน	131
52	ผลการคำนวณดัชนีอัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรหนึ่งแสนคน	131
53	ระดับคะแนนดัชนี P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน	132
54	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง	133
55	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมืองระหว่างปี 2560 กับปี 2562	133
56	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง	134
57	ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หัวข้อ	หน้า
58	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ	135
59	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ ระหว่างปี 2560 กับปี 2562	135
60	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ	136
61	ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ	136
62	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออก ทางการเมือง	136
63	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง ระหว่าง ปี 2560 กับปี 2562	137
64	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง	137
65	ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง	137
66	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน	138
67	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน ระหว่างปี 2560 กับปี 2562	138
68	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน	138
69	ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน	138
70	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลาย ทางศาสนา)	139
71	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลาย ทางศาสนา)ระหว่างปี 2560 กับปี 2562	139
72	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)	139
73	ผลการคำนวณดัชนีมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)	140
74	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณเหี้ยจากการค้ามนุษย์ ย้อนหลัง 4 ปี ตั้งแต่ปี 2559-2562	140
75	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนเหี้ยจากการค้ามนุษย์ประชากรต่อแสนคน	140
76	ผลการคำนวณดัชนีจำนวนของจำนวนเหี้ยจากการค้ามนุษย์ประชากรต่อ แสนคน	141

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หัวข้อ	หน้า
77	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชนย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	141
78	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน	141
79	ผลการคำนวณดัชนีจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน	142
80	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณสัดส่วนของผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	142
81	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ	142
82	ผลการคำนวณจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ	143
83	ระดับคะแนนดัชนี P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	143
84	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม	145
85	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมระหว่างปี 2560 กับปี 2562	145
86	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม	146
87	ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม	146
88	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	147
89	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้	147
90	ผลการคำนวณดัชนีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้	147
91	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	148
92	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน	148
93	ผลการคำนวณตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน	148

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หัวข้อ	หน้า
94	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณช่องว่างความยากจนย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	149
95	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีช่องว่างความยากจน	149
96	ผลการคำนวณดัชนีช่องว่างความยากจน	149
97	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน (กลุ่มที่มีเงินฝากไม่เกินกว่า 50,000) ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	150
98	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน	150
99	ผลการคำนวณตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน	150
100	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	151
101	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน	151
102	ผลการคำนวณตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน	151
103	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	151
104	เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	152
105	ผลการคำนวณดัชนีการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	152
106	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562	153
107	เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย	153
108	ผลการคำนวณตัวชี้วัดการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย	153
109	สรุประดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยเปรียบเทียบกับระหว่างปี 2560 กับ 2562	154
110	ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	156
111	ระดับสันติภาพด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	157
112	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	158
113	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	160

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หัวข้อ	หน้า
114	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัวรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	161
115	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	162
116	ระดับสันติภาพด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	164
117	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	165
118	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ(ต่อแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	167
119	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อความรู้สึกลปลอดภัย/ความหวาดกลัว รายจังหวัดปี พ.ศ. 2562	168
120	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยอัตราการฆ่าตัวตายรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	169
121	ระดับสันติภาพด้านการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/ การเคารพสิทธิมนุษยชนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	171
122	ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมืองรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	173
123	ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	174
124	ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	175
125	ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	177
126	ระดับสันติภาพด้านมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	179
127	ระดับสันติภาพด้านจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	181

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หัวข้อ	หน้า
128	ระดับสันติภาพด้านมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	182
129	ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	183
130	ระดับสันติภาพด้านความเหลื่อมล้ำด้านรายได้รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	185
131	ระดับสันติภาพด้านการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	186
132	ระดับสันติภาพด้านช่องว่างความยากจนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	188
133	ระดับสันติภาพด้านความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดินรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	189
134	ระดับสันติภาพด้านการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ารายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	191
135	ระดับสันติภาพการเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	192
136	อันดับสันติภาพของไทยในโลก ในช่วง 6 ปี ที่ผ่านมา	198
137	เปรียบเทียบคะแนนสันติภาพระดับประเทศวัดโดยสถาบันพระปกเกล้า กับสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ	201
138	สรุประดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยเปรียบเทียบระหว่าง ปี 2560 กับ 2562	202
139	สรุปผล P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ เปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562	205
140	สรุปผล P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม เปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562	208
141	สรุปผล P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน เปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562	212
142	สรุปผล P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม เปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562	216
143	ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	217

สารบัญภาพ

รูปที่	หัวข้อ	หน้า
1	แหล่งที่มาของข้อมูล และระดับความละเอียดของข้อมูล	ง
2	ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัดปี พ.ศ. 2562	ช
3	ดัชนีสันติภาพโลก ค.ศ. 2019	13
4	องค์ประกอบหลักของสันติภาพ	42
5	กรอบแนวคิดความรุนแรง 3 ระดับกับตัวชี้วัดด้านสันติภาพ	44
6	องค์ประกอบย่อยของสันติภาพในประเทศไทย	45
7	การจำลองค่าการกระจายตัวของดัชนี	109
8	เกณฑ์การให้คะแนนระดับสันติภาพ	110
9	แหล่งที่มาของข้อมูล และระดับความละเอียดของข้อมูล	111
10	ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	156
11	ระดับสันติภาพรายจังหวัดด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	158
12	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	159
13	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	160
14	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัวรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	162
15	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	163
16	ระดับสันติภาพด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	164
17	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) รายจังหวัดปี พ.ศ. 2562	166
18	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	167

สารบัญญภาพ (ต่อ)

รูปที่	หัวข้อ	หน้า
19	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	169
20	ระดับสันติภาพดัชนีย่อยอัตราการทำตัวตายรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	170
21	ระดับสันติภาพด้านการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/ การเคารพสิทธิมนุษยชนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	172
22	ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคน ทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมืองรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	173
23	ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐราย จังหวัด ปี พ.ศ. 2562	175
24	ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	176
25	ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	178
26	ระดับสันติภาพด้านมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	180
27	ระดับสันติภาพด้านจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	181
28	ระดับสันติภาพด้านมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากร ที่เป็นธรรมรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	183
29	ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	184
30	ระดับสันติภาพด้านความเหลื่อมล้ำด้านรายได้รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	185
31	ระดับสันติภาพด้านการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	187
32	ระดับสันติภาพด้านช่องว่างความยากจนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	188
33	ระดับสันติภาพด้านความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดินรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	190

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปที่	หัวข้อ	หน้า
34	ระดับสันติภาพด้านการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ารายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	191
35	ระดับสันติภาพการเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	193
36	รายละเอียดของดัชนีย่อยทั้ง 28 ตัว	198
37	อันดับสันติภาพของไทยในโลก ในช่วง 6 ปี ที่ผ่านมา	199
38	ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562	218

ดัชนีคำย่อ

ข้อมูล	คำย่อ
Armed Conflict Database	ACD
Electronic Monitoring	EM
Global Peace Index	GPI
Global Terrorism Database	GTD
Global Terrorism Index	GTI
Gross Domestic Product	GDP
Gross National Happiness	GNH
International Covenant on Civil and Political Rights	ICCPR
International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights	ICESCR
International Freedom of Expression Exchange	IFEX
International Institute for Strategic Studies	IISS
Institute for Economics and Peace	IEP
Institute for Justice and Reconciliation	IJR
Islamic State of Iraq and the Levant	ISIL
Legatum Prosperity Index	LPI
Positive Peace Index	PPI
Protracted Social Conflict	PSC
Stockholm International Peace Research Institute	SIPRI
Sustainable Development Goals	SDGs
Thai Peace Index	TPI
The Economist Intelligence Unit	EIU
Trafficking Victims Protection Act of 2000	TVPA
Universal Declaration of Human Rights	UDHR
United Nations Development Program	UNDP
Uppsala Conflict Data Program	UCDP
Varieties of Democracy	V-Dem
World Health Organization	WHO
World Justice Project	WJP

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

คำว่า “สันติภาพ” หรือ “สันติสุข” (Peace)¹ ในโลกมีการนิยามแตกต่างกันไป คำนิยามที่ใช้กันมากคือ ปราศจากสงคราม ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ แต่คำนิยามนี้ยังไม่ครอบคลุมถึงความหมายที่แท้จริงของคำว่าสันติภาพ เนื่องจากสันติภาพเป็นสภาวะที่มากกว่าการไม่มีการสู้รบเท่านั้น หากกล่าวอย่างเฉพาะเจาะจงถึงสงครามในโลกนี้ตั้งแต่ในอดีต มีทั้งที่เป็นสงครามภายในประเทศ (Non-Interstate War) และสงครามระหว่างประเทศ (Interstate War) อย่างไรก็ตาม สงครามระหว่างประเทศมีแนวโน้มลดลง ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เช่น ในปี พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 ไม่มีสงครามระหว่างประเทศเกิดขึ้นแม้แต่ครั้งเดียว แต่ความรุนแรงที่เกิดขึ้นส่วนมากเป็นสงครามภายในประเทศ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 1) ความขัดแย้งด้านการปฏิวัติและอุดมการณ์ (Revolution/Ideology Conflict) รวมถึงการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองในรัฐ เช่น เปลี่ยนแปลงจากระบอบทุนนิยมมาเป็นสังคมนิยม การเปลี่ยนแปลงจากระบอบเผด็จการมาเป็นประชาธิปไตย และการเปลี่ยนแปลงจากรัฐทางโลกมาเป็นรัฐอิสลาม เป็นต้น 2) ความขัดแย้งด้านอัตลักษณ์/การแบ่งแยก (Identity/Secession Conflict) เกี่ยวข้องกับชุมชน การขึ้นอยู่กับธรรมชาติของกลุ่ม ซึ่งรวมถึงการต่อสู้เพื่อให้ได้อำนาจในการปกครองตนเอง และการแบ่งแยกดินแดน 3) ความขัดแย้งภายในกลุ่ม (Factional Conflict) รวมถึงการรัฐประหาร และการต่อสู้กันเพื่อแย่งอำนาจภายในรัฐของผู้นำเพื่อให้มีอำนาจในการปกครอง (Ramsbotham, Woodhouse, & Miall, 2011)

ในมุมมองของการทำงานด้านสันติภาพหลายท่านจากหลายสำนัก² เห็นตรงกันว่าสันติสุขเป็นสิ่งที่ทุกสังคมพึงประสงค์ ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา และต้องการทางในการจัดการกับปัญหา (Early Warning) ซึ่งสามารถกระทำได้โดย 1) ระบุประเภทและตำแหน่งของความขัดแย้งที่จะกลายเป็นความรุนแรง 2) ตรวจสอบและประเมินว่าใกล้แค่ไหนที่จะนำไปสู่ความรุนแรง การเตือนภัย ล่วงหน้าจะเป็นการทำงานที่เน้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการใช้สถิติเข้ามาในการจัดระบบข้อมูล รวมถึงหาสาเหตุของความขัดแย้งดังกล่าว และหาผู้ที่มีศักยภาพในการป้องกันและจัดการกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น รวมถึงหาทางป้องกัน

¹ ในงานวิจัยนี้ใช้คำว่า สันติภาพและสันติสุขในความหมายเดียวกัน เนื่องจากการศึกษา peace ที่ผ่านมามีผู้แปลและใช้คำนี้ทั้ง 2 คำ คือ สันติภาพและสันติสุขในบริบทที่หลากหลาย ในงานวิจัยนี้จึงใช้คำนี้สลับกันไปมา แต่ยังคงใช้ความหมายเดียวกัน

² ศึกษาแนวคิดเพิ่มเติมได้จากทัศนะ งานเขียน งานวิจัยของสำนักคิดต่างๆ ได้เช่น ศูนย์ข่าวสารสันติภาพ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล หลักสูตรสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ (PRC) ฯลฯ

ข้อเสนอแนะทางในการป้องกันสงครามระหว่างประเทศและภายในประเทศมีหลายแนวทาง แนวทางหนึ่งคือ การเตือนภัยล่วงหน้าได้ การทราบถึงข้อมูลดังกล่าวอย่างเพียงพอจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเที่ยงตรงและทันเวลา ภายใต้หลักความมีเหตุผลมิใช่การใช้ความรู้สึกหรืออารมณ์ในการแก้ไขปัญหาเท่านั้น ดังนั้นในบางประเทศจึงมีการสร้างฐานข้อมูลด้านการเฝ้าระวังความขัดแย้งรุนแรงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสันติภาพไว้อย่างเป็นระบบ ยกตัวอย่าง เช่น (Ramsbotham, Woodhouse, & Miall, 2011, p 64)

1) ตัวแบบจำลองด้านความขัดแย้ง (Conflict Simulation Model)-KOSIMO ฐานข้อมูลนี้เป็นการวัดความขัดแย้งที่กลายเป็นความรุนแรงและสามารถจัดการความขัดแย้งนั้นได้ พัฒนาโดย University of Hidelberg ในประเทศเยอรมนี

2) ฐานข้อมูลความขัดแย้งและการสร้างสันติสุข พัฒนาโดย Escola de Cultura de Pau (ECP) Autonomous University ในบาร์เซโลน่า ประเทศสเปน เป็นการวัดกิจกรรมด้านการสร้างสันติภาพ เช่น สถานะของการเจรจาสันติภาพ การทำงานของคณะกรรมการสร้างสันติภาพของสหประชาชาติ การปลดอาวุธและการคืนสู่สังคม เป็นต้น

3) ดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index)-GPI จัดทำโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (Institute for Economics and Peace)-IEP ในประเทศออสเตรเลีย

ในบรรดาฐานข้อมูลทั้ง 3 แหล่ง ฐานข้อมูลดัชนีสันติภาพโลกมีความเป็นระบบและต่อเนื่องมากที่สุด ส่วนอีก 2 ฐานข้อมูลที่เหลือข้อมูลไม่ได้นำมาเผยแพร่อย่างเป็นระบบเท่ากับฐานข้อมูลดัชนีสันติภาพโลก

สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพได้พัฒนาดัชนีขึ้นมาทั้งดัชนีสันติภาพเชิงลบ (Peace Index) และดัชนีสันติภาพเชิงบวก (Positive Peace Index : PPI) การวัดระดับสันติภาพในโลกเริ่มต้นจากการวัดสันติภาพเชิงลบ ต่อมาได้พัฒนาต่อยอดด้วยการวัดสันติภาพเชิงบวก การวัดระดับสันติภาพเชิงลบมีการวัดมาเป็นเวลานานับ 10 ปี โดยในปี ค.ศ. 2019 IEP ได้วัดระดับสันติภาพในโลกเปรียบเทียบกับ 163 ประเทศ ดัชนีสันติภาพเชิงลบวัดในด้านความรุนแรงทางกายภาพ ความมั่นคงปลอดภัยในสังคมและการทหาร

การวัดดัชนีสันติภาพเชิงลบประเทศไทยได้ถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 117 จาก 163 ประเทศ (Institute for Economics and Peace, 2019) สำหรับดัชนีสันติภาพเชิงบวกวัดในด้านสังคมที่มีความเป็นธรรมและคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน โดยนิยามที่ใช้คือ ทศนคติ สถาบันและโครงสร้าง ที่ทำให้เกิดสันติภาพอย่างยั่งยืนในสังคม สำหรับดัชนีสันติภาพเชิงบวกในปี ค.ศ. 2019 ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 77 จาก 163 ประเทศ (Institute for Economics and Peace, 2019)

ด้วยความแตกต่างของบริบทในสังคมที่ไม่เหมือนกัน ตัวชี้วัดด้านสันติภาพของแต่ละแห่งย่อมไม่เหมือนกันในการนำมาอธิบายปรากฏการณ์แต่ละสังคม รวมถึงความแตกต่างของวิธีการจัดเก็บ

ข้อมูล อีกทั้งการเก็บข้อมูลของต่างประเทศเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลในระดับประเทศ ยังไม่ได้เก็บข้อมูลลงถึงระดับภูมิภาคหรือจังหวัด ประกอบกับการเก็บข้อมูลด้านสันติภาพในระดับโลกยังขาดมิติที่เป็นบริบทของประเทศไทย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง อย่างไรก็ตามการเก็บข้อมูลของสากลนั้นใช้ตัวชี้วัดชุดเดียวกันในการเปรียบเทียบ 163 ประเทศที่มีการสำรวจอาจทำให้ได้เห็นภาพของสันติภาพในเชิงเปรียบเทียบ แต่ขาดความลึกในเฉพาะเจาะจงภายใน ด้วยเหตุนี้สถาบันพระปกเกล้าได้มีการสร้างดัชนี และตัวชี้วัดที่ใช้สำหรับประเทศไทยเป็นการเฉพาะในด้านของสันติภาพ/สันติสุข ภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งรุนแรงของไทย ที่ยังคงดำรงอยู่ แต่เปลี่ยนรูปร่างและมีความเป็นพลวัตเคลื่อนตัวไปอย่างต่อเนื่องภายใต้กระแสโลกและท้องถิ่น โดยในปี พ.ศ. 2561 ได้ดำเนินการวัดระดับสันติสุขทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก โดยมีองค์ประกอบของกลุ่มตัวชี้วัดด้านสันติสุขจำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม 3. การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และ 4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม รวมจำนวนตัวชี้วัดทั้งสิ้น 23 ตัวชี้วัด ระดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยสำหรับปี พ.ศ. 2561 มีค่าเท่ากับ 3.23 คะแนน ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของคะแนนดัชนีย่อยทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าคะแนนสันติสุขต่ำสุดคือ ความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (2.75 คะแนน) ส่วนด้านที่ได้คะแนนมากที่สุด คือ การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ได้คะแนน (3.60 คะแนน)

ระดับสันติภาพไม่ว่าจะเป็นการวัดจากความคิดเห็น ความรู้สึก หรือข้อมูลสถิติเป็นพลวัตมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง การจะทำนายหรือชี้สถานะของสังคมสันติสุขจึงต้องเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อีกทั้งควรมีการปรับปรุงตัวชี้วัดอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยนี้ยังคงเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับการบอกสถานะของสันติสุขเอาไว้ ผลการวัดระดับสันติภาพในระดับประเทศ และระดับจังหวัดจะเป็นประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับภาครัฐในการนำผลดังกล่าวไปประกอบการกำหนดนโยบายในด้านการเสริมสร้างสังคมสันติสุข และสามารถใช้เตือนภัย (Warning) ได้ต่อไปด้วยถ้าหากตัวชี้วัดตัวใดได้คะแนนน้อย ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องวัดระดับสันติสุขในปี พ.ศ. 2563 เพื่อประโยชน์ต่อการใช้ป้องกันความขัดแย้งมิให้ขยายตัวกลายเป็นความรุนแรง อันจะช่วยสร้างสรรค์และธำรงไว้ซึ่งสังคมสันติสุขและความสุขของมนุษย์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. พัฒนาดัชนีและตัวชี้วัด ด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย
2. วัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น
3. นำผลของงานวิจัยมาแลกเปลี่ยนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อทำให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านสันติภาพ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย จำนวน 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2562- วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2563 สำหรับพื้นที่ในการดำเนินการวิจัยเป็นการวัดระดับสันติภาพในระดับประเทศ และระดับจังหวัด

องค์ประกอบของตัวชี้วัด

P1. ไม่มี ความรุนแรงทางกายภาพ

- P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ
- P1.2 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน
- P1.3 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว
- P1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ)
- P1.5 ผลกระทบของการก่อการร้าย

P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

- P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม (ต่อแสนคน)
- P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน)
- P2.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน)
- P2.4 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย
- P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว
- P2.6 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว
- P2.7 อัตราการฆ่าตัวตาย

P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

- P3.1 มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง
- P3.2 มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ
- P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง
- P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน
- P3.5 มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)
- P3.6 จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อ 100,000 คน)
- P3.7 จำนวนของกรณีที่มีการสังหาร การลักพา การทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน
- P3.8 จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ

P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

- P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม
- P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้
- P4.3 การเข้าถึงสาธารณูปโภค (ร้อยละที่เข้าถึง)
- P4.4 ช่องว่างของความยากจน
- P4.5 ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน
- P4.6 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน
- P4.7 การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
- P4.8 การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพทั้งในและต่างประเทศ
2. ได้ดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย
3. ผลการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืนสำหรับสังคมไทย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพ

2.1. ภาพรวมสันติภาพของสากล

คำว่า “สันติภาพ” หรือ “สันติสุข” (Peace) ในโลกมีการนิยามหลายความหมาย แต่หากนิยามความหมายตามที่ โยฮัน กัลตุง (Galtung, 1996) ผู้บุกเบิกงานด้านสันติภาพในโลกและอาจกล่าวได้ว่าใช้แนวคิดจากโลกตะวันตกใช้คือ สันติภาพเชิงลบ (negative peace) และสันติภาพเชิงบวก (positive peace) สันติภาพเชิงลบคือ ปราศจากสงคราม ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ แต่สันติภาพเชิงบวกกินความรวมถึงมิติทางจิตใจของคนและสังคม และสิ่งที่จะทำให้เกิดความรุนแรงหรือไม่รุนแรงตามมา (Barash, 2018, p.4)

สันติภาพในโลกตะวันออก กล่าวอย่างเจาะจงถึงในประเทศจีนและอินเดีย ในประเทศจีนมีปรัชญาแนวคิดต่างๆ ที่ยิ่งใหญ่เกิดขึ้นในยุคชุนชิวจั้นกั๋ว หรือโจวตะวันออก (770-221 ปี ก่อนค.ศ.) สำนักคิดของชาวจีนแบ่งได้เป็น 6 สำนักหลัก ได้แก่ 1.สำนักอินหยาง 2.สำนักหยู 3. สำนักม่อ 4. สำนักหมิงหรือนาม 5. สำนักกฏหมาย 6. สำนักคุณธรรมหรือเต๋า แต่ละสำนักจะมีคำสอนที่แตกต่างกันไป สำนักที่แพร่หลายและเป็นกระแสหลักของปรัชญาจีนโบราณที่ยังคงมีอิทธิพลถึงปัจจุบัน ได้แก่ 1.สำนักหยู 2. สำนักม่อ 3. สำนักเต๋า 4. สำนักการทหารและ 5. สำนักกฏหมาย สำนักหยู นักคิดคนสำคัญคือขงจื้อ ไม่เน้นใช้กฏหมายในการลงโทษ แต่เน้นใช้เมตตาธรรม เป็นเครื่องมือแก้ไขความประพฤติของชาวบ้านและใช้จารีตประเพณีหรือพิธีกรรมเป็นวิธีในการกำกับควบคุมชาวบ้านและเป็นวิธีปฏิบัติในทางการปกครอง สำนักม่อ นักคิดคนสำคัญคือม่อจื่อ เป็นปรัชญาแนวคิดที่ เน้นเรื่องความรักแบบเสมอภาค ไม่รักแบบมีชั้นชั้น ใช้จ่ายประหยัด ไม่เน้นพิธีกรรม ไม่จัดงานศพแบบฟุ่มเฟือย สำนักเต๋า เน้นธรรมชาตินิยมและเสรีนิยม นักคิดคนสำคัญคือเหลาจื่อผ่านงานเต๋าเตอะจิง ที่เน้นความขัดแย้งตรงกันข้าม ปลดปล่อยตามธรรมชาติ ไม่แย่งชิงแสวงหาความเจียบสงบ สำนักการทหาร นักคิดคนสำคัญคือซุนอู่ เน้นถึงยุทธศาสตร์ทางการทหาร การปกครองและการบริหาร สำนักกฏหมาย เน้นการมีกฏหมายใช้เป็นกติกาในการปกครอง แนวความคิดของสำนักต่างๆเหล่านี้จึงเป็นรากฐานที่สำคัญของสันติสุขในสังคมจีน (นิยม รัฐอมฤต, 2556, น. 2 -37)

ในประเทศอินเดียมีประชากรนับพันล้านคน มีภาษาท้องถิ่นที่ใช้นับร้อยภาษา แต่ภาษาที่ใช้กันมาก 14 ภาษา ในด้านศาสนาเป็นต้นกำเนิดของหลายศาสนา และมีศาสนาที่หลากหลายศาสนา เช่น ฮินดู มุสลิม คริสต์ ซิกข์ พุทธศาสนา เช่น อินเดียเป็นประเทศที่รุ่มรวยความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเป็นรากฐานวัฒนธรรมในอีกหลายประเทศรวมถึงประเทศไทย วรรณกรรมที่

ยิ่งใหญ่ของอินเดียมี 2 เรื่อง คือรามายณะและภารตะ วรรณกรรมที่ยิ่งใหญ่เรื่องหนึ่งของอินเดีย คือมหากาพย์มหาภารตะ บทที่เรียกว่าภควัทคีตา เป็นส่วนหนึ่งของมหากาพย์มหาภารตะ เป็นการสู้รบระหว่าง 2 ตระกูลที่เป็นญาติกัน ระหว่างตระกูลการพกับปาณฑพตัวเองของเรื่องคืออรชุนลึงเลที่จะสู้รบกับอีกฝ่ายซึ่งเป็นญาติของตนเอง แต่พระกฤษณะ³ ได้หว่านล้อมให้อรชุนสู้รบเพื่อทำตามหน้าที่ แม้จะต้องสังหารอีกฝ่าย มหากาพย์นี้เป็นแรงบันดาลใจให้กับมหาตมะคานธีในการต่อสู้กับจักรวรรดินิยมอังกฤษเพื่อบรรลุเป้าหมาย⁴ (Barash, 2018, p. 5)

เมื่อเชื่อมโยงสันติภาพของประเทศตะวันออกที่กล่าวมา เชื่อมโยงกับสันติภาพในประเทศไทย มีนักคิดคนสำคัญของประเทศไทย เช่น พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร มีฤกษ์) พระไพศาล วิสาโล พระดิช ฮันท์ (Thich Nhat Hanh) วิจิตร ศรีอำน และสุลักษณ์ ศิวรักษ์ ให้ความเห็นแบบพุทธศาสนาว่า “สันติภาพ” ที่สำคัญที่สุดต้องเป็น “สันติภาพภายใน” หรือ “สันติภาพสูงสุด” หรือ “สันติภาพเชิงโลกุตระ” คือ นิพพาน อันเป็นสภาวะที่ปราศจากความรุนแรงและความขัดแย้งภายในจิต ซึ่งถ้ามนุษย์ไม่มีสันติภาพภายใน จะหาสันติภาพภายนอกมิได้ ฉะนั้นจำเป็นต้องเจริญสันติภายในเพื่อลดความรุนแรงจากภายใน ลดความโลภ โกรธ หลง ถ้าหากลดอันนี้ได้มากเท่าใด จะเกิดประโยชน์สะท้อนออกมาสู่ภายนอกมากเท่านั้น (มนตรี วิวาร์สุข, 2555, น. 31)

ในส่วนของสันติภาพในประเทศตะวันตก ในปี ค.ศ.1999 สหประชาชาติ UN General Assembly เริ่มต้นโปรแกรมสร้างสันติวัฒนธรรมในเด็ก เน้นไปที่สันติภาพเชิงบวก ความอดทน การยอมรับความหลากหลาย โดยได้นิยามสันติวัฒนธรรมว่าเกี่ยวข้องกับคุณค่า ทักษะคติ และพฤติกรรม ซึ่งปฏิเสธความรุนแรง ความพยายามในการป้องกันความขัดแย้งเน้นที่รากเหง้าของความขัดแย้ง และมุ่งเน้นแก้ปัญหาด้วยการสานเสวนาและการเจรจาไกล่เกลี่ย วิธีสู่การปฏิบัติด้วยการส่งเสริมการศึกษาสันติภาพ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมระหว่างเพศ ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ความอดกลั้น เป็นต้น (Barash, 2018, p. 20)

ในทรรศนะของนักวิชาการชาวตะวันตกมองคำว่า “สันติภาพ” มุ่งเน้นไปที่การปราศจากสงคราม หรือความรุนแรงทางตรงในรูปแบบอื่น ๆ (Around, 1966) แต่ทรรศนะเช่นนี้มีเพียงพอในการให้คำจำกัดความของคำว่าสันติภาพ นักวิชาการและนักขับเคลื่อนงานด้านสันติภาพเสนอความเห็นเพิ่มเติมว่าควรจะต้องเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย ความเป็นหนึ่งเดียว การอยู่ดีกินดี ความปลอดภัย การให้ความเคารพ ความรู้สึกการเป็นอิสระ (Lederach, 1997) ด้วยการอ้างเหตุผลว่าควรได้รับการปลดปล่อยจากความรู้สึกด้านลบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Johan Galtung (1996) บิดาแห่งสันติศึกษายุคใหม่ที่ให้ความสำคัญของการไม่มีความรุนแรงทางกายภาพควบคู่ไปกับการมีสังคมที่เป็นธรรม

³ พระวิษณุอวตารลงมาเป็นพระกฤษณะเทพเจ้าแห่งความรัก

⁴ มหาตมะคานธีไม่ได้ใช้ความรุนแรงในการต่อสู้กับประเทศอังกฤษ แต่ใช้ข้อหิงสาในการเรียกร้องเอกราชจากประเทศอังกฤษ ในขณะที่นักคิดบางคนเห็นว่าภควัทคีตานำมาซึ่งการใช้ความรุนแรงในการทำลายฝ่ายตรงข้าม จึงกล่าวได้ว่ามีการตีความมหากาพย์มหาภารตะที่เป็นไปได้ทั้งในทิศทางของการใช้ความรุนแรงและไม่ใช้ความรุนแรง

กล่าวได้ว่า สันติภาพเกี่ยวข้องกับทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวกซึ่งสันติภาพอาจเริ่มต้นจากภายในตนเอง แต่สิ่งที่ปรากฏจากนั้นจึงขยายออกไปดังคำกล่าวที่ว่า Peace begin with me ซึ่งจะทำให้ความขัดแย้งรุนแรงลดลงไปได้ สันติภาพในปัจจุบันมีความสำคัญ แต่การทำงานกับคนอื่นก็มีความสำคัญ เปรียบได้กับการนึกถึงแต่การกินอาหารออร์แกนิกเท่านั้น ดีแต่ไม่เพียงพอ หากไม่ได้นึกถึง การป้องกันการทำลายป่าไม้ การให้การศึกษากับเด็ก หรือการป้องกันการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การกล่าวถึงสันติภาพมักจะกล่าวถึง การคิดสากล ทำในชุมชน (Think Globally , act locally) และเป็นการทำงานที่ควรทำร่วมกัน ไม่กระทำเพียงลำพัง ซึ่งจะทำให้ได้พลังมากกว่าการทำเพียงคนเดียว แต่ถึงที่สุดแล้วถ้าต้องกระทำเพียงคนเดียวก็ควรทำ (Barash, 2018, p. 655)

2.2.องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับดัชนีสันติภาพของต่างประเทศ

แนวทางในการป้องกันสงครามระหว่างประเทศและภายในประเทศแนวทางหนึ่งคือการเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) สามารถกระทำได้โดย 1) ระบุประเภทและตำแหน่งของความขัดแย้งที่จะกลายเป็นความรุนแรง 2) ตรวจสอบและประเมินว่าใกล้แค่ไหนที่จะนำไปสู่ความรุนแรง การเตือนภัยล่วงหน้าจะเป็นการทำงานที่เน้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการใช้สถิติเข้ามาในการจัดระบบข้อมูล รวมถึงหาสาเหตุของความขัดแย้งดังกล่าว และหาผู้ที่มีศักยภาพในการป้องกันและจัดการกับปัญหานั้นได้ การทราบถึงข้อมูลดังกล่าวอย่างเพียงพอจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเที่ยงตรงและทันเวลา ในต่างประเทศมีการสร้างฐานข้อมูลด้านสันติภาพไว้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดัชนีสันติภาพโลก (GPI) และดัชนีสันติภาพเชิงบวก (PPI) จัดทำโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (IEP) (Ramsbotham, Woodhouse, & Miall, 2011)

1. ดัชนีสันติภาพโลก (GPI)

ดัชนีสันติภาพโลกเป็นการวัดระดับสันติภาพในโลกอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลคือ สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพหรือ (Institute of economic and peace-IEP) ในรอบ 10 กว่าปีที่ผ่านมา ได้วัดระดับของสันติภาพในประเทศต่าง ๆ โดย เน้นวัดสันติภาพในเชิงลบ (ความรุนแรงที่เห็นได้ชัดเจน) ที่เรียกว่า GPI ได้ดำเนินการวัดระดับอย่างต่อเนื่องมีรายงานมาถึงปี ค.ศ. 2019 นอกจากนี้ สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ได้พัฒนามาวัดสันติภาพในเชิงบวก (ความรุนแรงทางโครงสร้างและวัฒนธรรม) โดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ได้จัดทำรายงานตัวชี้วัดออกมาทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก แต่การจัดทำรายงานจะแยกกันเป็นคนละเล่ม รายงานสันติภาพเชิงลบเป็นรายงานที่ชื่อว่า GPI ส่วนรายงานสันติภาพเชิงบวกชื่อว่า PPI การวัดสันติภาพเชิงลบมีความสลับซับซ้อนน้อยกว่า และวัดได้ง่ายและชัดเจน GPI ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก (Domains) คือ 1. ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่ (Ongoing Domestic and International Conflict) 2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม (Societal Safety and Security) 3. การทหาร (Militarisation)

1) ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่ (Ongoing Domestic and International Conflict) เป็นการวัดจากการรับรู้ของคนในด้านอาชญากรรม การรับรู้ด้านความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน การรับรู้ด้านเสถียรภาพทางการเมืองและอัตราอาชญากรรม รวมถึงจำนวนครั้งที่มีการสู้รบ การสู้รบกันยังคงดำรงอยู่หรือไม่ มีตัวชี้วัดจำนวน 6 ตัว ประกอบด้วย (1) จำนวนและระยะเวลาของความขัดแย้งภายในประเทศ (2) จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (3) จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งระหว่างภายนอกประเทศ (4) จำนวนระยะเวลาและบทบาทในความขัดแย้งภายนอก (5) ความเข้มข้นของความขัดแย้งภายใน และ (6) ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

2) ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม (Societal Safety and Security) หมายถึง จำนวนความตึงเครียดของสงคราม และความรุนแรงทั้งภายในและนอกประเทศ โดยวัดจากจำนวนผู้ลี้ภัยจากสงคราม จำนวนของการฆาตกรรม จำนวนประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง วัดความสูญเสียจากการก่อการร้าย วัดการรับรู้ด้านความไว้วางใจต่อคนในสังคม ด้านนิติธรรมในสังคม ความมีเสถียรภาพทางการเมืองว่ามีมากน้อยเพียงใด และผลกระทบจากการประท้วงว่าจะมีมากน้อยเพียงใดในอนาคต โดยมีตัวชี้วัด จำนวน 10 ตัว ประกอบด้วย (1) ระดับการรับรู้ต่ออาชญากรรมหรือการทำผิดกฎหมายในสังคม (2) จำนวนผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น (3) ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง (4) ระดับความหวาดกลัวทางการเมือง (5) ผลกระทบของการก่อการร้าย (6) จำนวนของการฆาตกรรม (7) ระดับของอาชญากรรมรุนแรง (8) ความรุนแรงจากการประท้วง (9) จำนวนของประชากรในเรือนจำ และ (10) จำนวนของเจ้าหน้าที่ความมั่นคงและตำรวจ

3) การทหาร (Militarisation) หมายถึง งานด้านการทหารและการสนับสนุนปฏิบัติการสันติภาพทางทหารของสหประชาชาติ เป็นการประเมินค่าใช้จ่ายทางการทหารว่ามีมากหรือน้อยในเชิงเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) รวมถึงประเทศต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนเงินให้สหประชาชาติรักษาสันติภาพมากน้อยเพียงใด และวัดจำนวนของอาวุธ และบุคลากรในกองทัพ อีกทั้งประเมินว่าการเข้าถึงอาวุธขนาดเล็กทำได้โดยง่ายหรือไม่ โดยมีตัวชี้วัดจำนวน 7 ตัว ประกอบด้วย (1) ค่าใช้จ่ายทางการทหารต่อเปอร์เซ็นต์ของ GDP (2) จำนวนของบุคลากรในกองทัพ (3) จำนวนของการส่งอาวุธ (นำเข้า) จากต่างประเทศ (4) จำนวนของการส่งอาวุธ (ส่งออก) ต่างประเทศ (5) การสนับสนุนทางการเงินให้กับสหประชาชาติด้านการรักษาสันติภาพ (6) อาวุธนิวเคลียร์และอาวุธหนัก และ (7) การเข้าถึงอาวุธขนาดเล็ก

ในทั้ง 23 ตัวชี้วัดนี้ เป็นการวัดทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยวัดจาก 163 ประเทศ ตัวชี้วัดเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการอิสระผู้เชี่ยวชาญนานาชาติ (Expert Panel) ในปี 2007 และทบทวนในปี 2019 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพจัดกลุ่มได้ 5 กลุ่ม (5 groupings) โดยวัดระดับ 1-5 และตัวชี้วัดเชิงปริมาณจัดกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม (5 groupings) โดยตัวชี้วัดจะถูกทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งวัดระดับ 1-5 (จากน้อยไปหามาก) โดย 1 หมายถึง มากที่สุด และ 5 หมายถึง น้อย การวัดสันติภาพนั้นวัดจากทั้งภายในประเทศ 60 % และภายนอกประเทศ 40 % การเลือกเปอร์เซ็นต์ดังกล่าวมาจากคณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Panel)

ทั้งนี้ The Economist Intelligence Unit (EIU) มีบทบาทสำคัญในการให้คะแนนตัวชี้วัดด้านคุณภาพ รวมถึงเชิงปริมาณเฉพาะกรณีที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน EIU จะช่วยกันวิเคราะห์และเติมเต็มข้อมูลให้มีความสมบูรณ์ โดยมีขั้นตอนการทำงานในส่วนของ การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

- (1) แต่ละประเทศวิเคราะห์คะแนนตัวชี้วัดคุณภาพ และใช้รูปแบบดิจิทัล
- (2) ผู้อำนวยการภูมิภาคใช้รูปแบบดิจิทัลในการตรวจสอบคะแนน
- (3) คะแนนตัวชี้วัดถูกตรวจสอบโดย EIU
- (4) ถ้าคะแนนตัวชี้วัดถูกตั้งคำถาม EIU ผู้อำนวยการภูมิภาค และผู้อำนวยการระดับประเทศ จะหารือกันเพื่อหาข้อตกลงในคะแนน
- (5) คะแนนถูกประเมินโดยคณะกรรมการที่ปรึกษาก่อนถึงขั้นสุดท้าย
- (6) ถ้าคณะกรรมการที่ปรึกษามีข้อสงสัยจะมีการหารือกันโดย EIU ผู้อำนวยการภูมิภาค และระดับประเทศ (Institute for Economics & Peace, 2019d)

2. ดัชนีสันติภาพเชิงบวก (PPI)

การวัดสันติภาพเชิงลบเน้นไปที่การวัดความรุนแรงที่เห็นได้ชัดผ่านทางกายภาพ แต่ไม่ได้ลงลึกถึงความรุนแรงที่ซ่อนอยู่หรือเบื้องหลังสาเหตุที่ทำให้เกิดความรุนแรงทางกายภาพ สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ จึงได้วัดระดับสันติภาพเชิงบวก (PPI) โดยอธิบายถึงความรุนแรงทางโครงสร้างและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างอำนาจของสังคม ความเชื่อที่ส่งผลต่อการใช้หรือไม่ใช้ความรุนแรง สันติภาพเชิงบวกรวมสันติภาพในเชิงลบเข้าไปด้วย รวมถึงสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า อีกทั้ง ทศนคติ สถาบัน โครงสร้างซึ่งสร้างและทำให้สังคมมีสันติภาพที่ยั่งยืน ได้ดำเนินการวัดระดับอย่างต่อเนื่องมีรายงานมาถึงปี ค.ศ. 2019 โดยมีรายละเอียดคือ ได้มีการจัดทำตัวชี้วัดเป็น 8 ด้านหลัก แต่ละด้านมี 3 ตัวชี้วัด รวมเป็น 24 ตัวชี้วัด สันติภาพเชิงบวกใช้วัดความยืดหยุ่นของประเทศ การปรับตัว และการฟื้นกลับคืนจากสภาวะช็อก (Shocks)

วิธีการวัดการให้ระดับคะแนน 1 ถึง 5 คะแนน โดย 1 คะแนน หมายถึง การมีสันติภาพมากที่สุด ส่วน 5 คะแนน คือ การมีสันติภาพน้อยที่สุด ทั้งนี้ต้องนำตัวชี้วัดแต่ละด้านมาถ่วงน้ำหนัก สันติภาพเชิงบวกได้อาศัยคำอธิบายตัวชี้วัดและอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงมาจากทั่วโลก เช่น Heritage Foundation, World Bank, UNDP, Freedom House, Reporters without Borders, Fund for Peace ,Transparency International ประกอบด้วย (Institute for Economics & Peace, 2019b) ประกอบด้วยสันติภาพเชิงบวกแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน เช่น ระดับของทุนทางมนุษย์สูง สามารถเป็นแรงขับให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต ขณะที่สภาพแวดล้อมทางธุรกิจดีสามารถเป็นแรงขับในการปรับปรุงการศึกษา และประเทศที่มีการทุจริตสูง จะได้คะแนนระดับการพัฒนาทุนทางมนุษย์ต่ำ ทั้งนี้ Institute for Economics & Peace (2019d) ได้ระบุว่า ประเทศไทยในปี 2562 อยู่ในอันดับที่ 77 ได้คะแนน 3.06 จาก 163 ประเทศทั่วโลก ส่วนประเทศที่ได้อันดับ 1 คือ นอร์เวย์ ได้คะแนน 1.17 ถัดมาประเทศที่ได้อันดับที่ 2 คือ ฟินแลนด์ ได้คะแนน 1.21 และประเทศที่ได้อันดับ 3 คือ สวิตเซอร์แลนด์และสวีเดน ได้คะแนนเท่ากัน 1.23 ขณะที่ประเทศชูดานใต้ได้อันดับที่ 161

ได้คะแนน 4.53 เยเมนได้อันดับ 162 ได้คะแนน 4.61 รองจากอันดับสุดท้ายคือ โซมาเลีย ที่ได้คะแนน 4.65 โดยรายละเอียดคำอธิบายตัวชี้วัดมีดังนี้⁵ ประกอบด้วย

1) ด้านการยอมรับสิทธิของผู้อื่น (Acceptance of the Rights of Others) ครอบคลุมองค์ประกอบเชิงโครงสร้าง ได้แก่ (1) ดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ ด้วยการวัดการไม่ได้รับประโยชน์ของผู้หญิงใน 3 ด้าน คือ ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ การเสริมสร้างพลังอำนาจ และตลาดแรงงาน ขณะที่ องค์ประกอบเชิงทัศนคติ (2) มองความไม่พอใจของกลุ่ม โดยดูจากตัวบ่งชี้ของข้อร้องเรียนระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกันในสังคม มุ่งเน้นภาคสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการบริการทางการแพทย์ให้เข้าถึงในแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ส่วนภาคการเมืองนั้นมีการบวกรในการอยู่ร่วมกัน และ (3) มองการยกเว้นของกลุ่มเศรษฐกิจและสังคมด้วยการปฏิเสธไม่ให้บุคคลเข้าถึงบริการ หรือการมีส่วนร่วมในพื้นที่ภายใต้การควบคุมตัวตน หรือเป็นพื้นที่เฉพาะของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

2) การกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Distribution of Resources) ครอบคลุมองค์ประกอบเชิงโครงสร้าง โดยแยกการวัดออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ (1) ระดับการวัดดัชนีอายุขัยคาดเฉลี่ยที่ปรับไม่เท่ากัน ซึ่งวัดจากอายุขัยคาดเฉลี่ยของประชากรทั้งหมด สำหรับการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ที่ต่ำกว่า มักมีอายุขัยคาดเฉลี่ยสั้นลง ทำให้การเปลี่ยนแปลงไม่เท่าเทียมกันจนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในอายุขัยคาดเฉลี่ยโดยรวม ถึงแม้ว่าอายุขัยคาดเฉลี่ยรายได้ของแต่ละบุคคลจะไม่เปลี่ยนแปลงก็ตาม (2) ระดับของอัตราส่วนความยากจนต่อหัวอยู่ที่ 5.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน คือ อัตราร้อยละของประชากรที่มีรายได้น้อยกว่า 5.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน ในรายได้ระหว่างประเทศปี 2554 และ (3) ระดับการกระจายดัชนีทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน ด้วยการวัดความเท่าเทียมกันทั้งทรัพยากรที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน ซึ่งการกระจายอยู่ภายในสังคม

3) การไหลเวียนอย่างอิสระของข้อมูล (Free Flow of Information) ครอบคลุมองค์ประกอบเชิงทัศนคติ ได้แก่ (1) เสรีภาพของสื่อมวลชน ด้วยการวัดภาพรวมของระดับการกระจายเสียงออกอากาศและเสรีภาพทางอินเทอร์เน็ต (2) คุณภาพของข้อมูล คือ การวัดข้อเท็จจริงของข้อมูลที่รัฐบาลเผยแพร่ หรือทำให้เข้าใจผิด ขณะที่องค์ประกอบเชิงโครงสร้าง (2) เป็นตัวชี้วัดบุคคลที่ใช้อินเทอร์เน็ต (จากประชากรร้อยละ) ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาว่ามีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจากสถานที่ต่าง ๆ โดยบุคคลทั่วไปนั้นสามารถใช้ได้ผ่านทางคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์พกพาขนาดเล็กที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการจดบันทึก เก็บข้อมูล เติมนานด์หมายหรือจัดการงานต่าง ๆ เครื่องเล่นเกม ที่วีดิจิตอล ฯลฯ

4) ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน (Good Relations with Neighbours) ครอบคลุมองค์ประกอบเชิงทัศนคติ (1) วัดการมุมมองความรุนแรงที่เป็นปฏิปักษ์ต่อชาวต่างชาติ หรือทรัพย์สินที่ถือโดยชาวต่างชาติ ขณะที่องค์ประกอบเชิงโครงสร้าง (2) วัดจากจำนวนนักท่องเที่ยวขาเข้า (ต่อแสนคน) โดยที่จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังประเทศหนึ่ง และพักค้างคืนอย่างน้อยหนึ่งคืน นอกเหนือจากถิ่นอาศัยอยู่ตามปกติของพวกเขา และ (3) วัดการบูรณาการในระดับภูมิภาค เน้นประสิทธิภาพในการบูรณาการของประเทศที่เป็นพันธมิตรทางการค้าในระดับภูมิภาค

⁵ Institute for Economics and Peace , positive peace index 2019, p. 11.

5) ทุนมนุษย์ระดับสูง (High Levels of Human Capital) ครอบคลุมองค์ประกอบเชิงโครงสร้าง (1) วัดจากสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่ได้ทำงาน หรือศึกษา หรือฝึกอบรม (NEET) (ร้อยละ) ซึ่งต้องเป็นสัดส่วนของผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปี ที่ไม่ได้ทำงาน ไม่ได้อยู่ในการศึกษา หรือการฝึกอบรม (2) วัดจำนวนนักวิจัย ด้านการวิจัยและพัฒนา (ต่อล้านคน) โดยวัดจากจำนวนนักวิจัยที่มีส่วนร่วมในการวิจัยและการพัฒนา (R&D) แสดงต่อประชากรหนึ่งล้านคน และ (3) วัดอายุขัยคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาพดี (แข็งแรง) ต่ออัตราแรกเกิด (ปี) ซึ่งดูจากจำนวนทารกแรกเกิดโดยเฉลี่ยที่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีสุขภาพที่สมบูรณ์

6) การทุจริตในระดับต่ำ (Low Levels of Corruption) ครอบคลุมองค์ประกอบเชิงสถาบัน (1) วัดการควบคุมการทุจริต โดยวัดจากการรับรู้ถึงขอบเขตการใช้อำนาจสาธารณะที่ส่งต่อผลประโยชน์ส่วนตัว (2) วัดผู้นำที่แตกแยก วัดจากการกระจายตัวของชนชั้นปกครอง หรือสถาบันของรัฐตามเชื้อชาติ ชนเผ่า ตระกูล หรือศาสนา และ (3) วัดการจ่ายเงินพิเศษและสินบน ซึ่งการวัดนี้พิจารณาจากความกระจุกตัวของ การจ่ายเงินพิเศษ หรือติดสินบนเจ้าหน้าที่ อันกระทำจากเอกชนโดยไม่มีเอกสารรองรับ

7) สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดีขึ้น (Sound Business Environment) ครอบคลุมองค์ประกอบเชิงโครงสร้าง (1) วัดในมิติของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ โดยการวัดสภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการภายในประเทศ ทั้งโครงสร้างพื้นฐานทางธุรกิจอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม และความยืดหยุ่นของตลาดแรงงาน (2) พิจารณาจากผลผลิตสัมพัทธ์มวลรวมภายในประเทศ GDP ต่อคน (ปัจจุบันคือ ดอลลาร์สหรัฐ) ด้วยการใชผลผลิตสัมพัทธ์มวลรวมภายในประเทศ GDP ต่อหัว ทหารด้วยประชากรกลางปี และ (3) วัดดัชนีความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งจะเป็นการประเมินประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ การปกครอง การศึกษา สุขภาพ ความปลอดภัยและความมั่นคงต่อเสรีภาพส่วนบุคคล ทั้งทางสังคมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

8) การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลที่ดีขึ้น (Well- Functioning Government) ครอบคลุมองค์ประกอบเชิงสถาบัน (1) วัดดัชนีการเป็นประชาธิปไตยทางการเมือง โดยแสดงผ่านกระบวนการเลือกตั้ง รวมถึงเสรีภาพของพลเมือง การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล การมีส่วนร่วมทางการเมือง ตลอดจนการสนับสนุนทางวัฒนธรรมของโลกประชาธิปไตย (2) การประเมินประสิทธิผลของรัฐบาล ดูวัดได้จากประสิทธิผลที่มีคุณภาพของรัฐบาลในการให้บริการสาธารณะของข้าราชการ และความเป็นอิสระจากแรงกดดันทางการเมืองในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการ รวมถึงความน่าเชื่อถือและความมุ่งมั่นของรัฐบาลต่อการดำเนินนโยบาย และ (3) ประเมินผลด้านหลักนิติธรรม โดยพิจารณาจากการรับรู้ ความมั่นใจ และการปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม ภายใต้ขอบเขตของหลักนิติธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของการบังคับใช้ตามสัญญา สิทธิในทรัพย์สิน ตำรวจ และศาลรวมถึงโอกาสในการเกิดอาชญากรรมและความรุนแรง (Institute for Economics & Peace, 2019b) รายละเอียดดังตารางที่ 2.2

จากนิยามของสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวกที่กล่าวมา ทำให้ได้ทราบว่าการศึกษารื่องานสันติภาพ ควรศึกษามากกว่าประเด็นการไม่มีสงครามหรือปราศจากความกลัวต่อความรุนแรงเท่านั้น โดยควรศึกษาครอบคลุมถึงความหมาย ทศนคติ สถาบัน โครงสร้างที่จะสร้างและดำรงไว้ซึ่ง

สันติสุขในสังคม ภาพที่ 3 เป็นภาพของรายงาน 2 ฉบับของ IEP ที่จัดทำมาเพื่อวัดสันติภาพในระดับที่แตกต่างกัน

ภาพที่ 3 : ดัชนีสันติภาพโลกปีค.ศ.2019

ที่มา: <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2019/07/GPI-2019web.pdf>

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดสันติภาพเชิงลบ

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
1. ความขัดแย้งภายใน และระหว่างประเทศ	1.1 จำนวนและระยะเวลาของความขัดแย้งภายในประเทศ	วัดเชิงปริมาณ -จำนวนครั้งที่มีการใช้อาวุธสู้รบภายในรัฐ (เช่น 1 พันครั้งเป็นสงคราม 25-999 ครั้ง เป็น การขัดกันด้วยอาวุธหรือ arm conflict) -ระยะเวลาใน 5 ปีที่ผ่านมา เช่น ถ้าเคยสู้รบกันเมื่อ 5 ปีที่แล้วจะได้คะแนน 1 ใน 5	Uppsala Conflict Data Program (UCDP) Battle-Related Deaths Dataset, Non-State Conflict Dataset and One-sided Violence Dataset; Institute for Economics & Peace (IEP)
	1.2 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ	วัดเชิงปริมาณ เป็นความขัดแย้งที่ใช้อาวุธระหว่าง 2 กลุ่ม ระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มอื่นภายในประเทศ ถ้าจำนวนผู้เสียชีวิต 0-24 คน ได้คะแนน 1 ใน 5 ถ้าเสียชีวิตมากกว่า 9,999 คน ได้คะแนนเต็ม 5	UCDP Armed Conflict Dataset
	1.3 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งระหว่างภายนอกประเทศ	วัดเชิงปริมาณ เป็นความขัดแย้งที่ใช้อาวุธระหว่าง 2 กลุ่ม ระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มอื่นภายนอกประเทศ ถ้าจำนวนผู้เสียชีวิต 0-24 คน ได้คะแนน 1 ใน 5 ถ้าเสียชีวิตมากกว่า 9,999 คน ได้คะแนนเต็ม 5	- International Institute for Strategic Studies (IISS) - Armed Conflict Database (ACD)
	1.4 จำนวนระยะเวลา และ บทบาทของความขัดแย้งภายนอกประเทศ	วัดเชิงปริมาณ จำนวนครั้งที่มีการใช้อาวุธสู้รบภายในรัฐ (เช่น 1 พันครั้งนับเป็นสงคราม 25-999 ครั้ง เป็น การขัดกันด้วยอาวุธหรือ arm conflict) -ระยะเวลาใน 5 ปีที่ผ่านมา เช่น ถ้าเคยสู้รบกันเมื่อ 5 ปีที่แล้วจะได้คะแนน 1 ใน 5)	UCDP Battle-Related Deaths Dataset; IEP
	1.5 ความเข้มข้นของความขัดแย้งภายใน	ประเมินความขัดแย้งว่ามีความเข้มข้นภายในประเทศ (เชิงคุณภาพ) เช่น จาก ระดับ 1-5 ระดับ 1 ไม่มีความขัดแย้ง ระดับ 5 วิฤตรุนแรง มีสงครามกลางเมือง กองกำลังทั่วประเทศ โดยที่ประเมิน EIU's Country Analysis	EIU

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	1.6 ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน	ประเมินความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน (เชิงคุณภาพ) เช่น จากระดับ 1-5 ระดับ 1 ไม่มีการปะทะกัน ระดับ 5 มักจะมีการรุกรานกันระหว่างเพื่อนบ้าน โดยที่ประเมิน EIU's Country Analysis	EIU
	2.1 ระดับการรับรู้ต่ออาชญากรรมหรือการทำผิดกฎหมายในสังคม	ประเมินการรับรู้ต่ออาชญากรรมเชิงคุณภาพ (จากระดับ 1-5 ต่ำไปสูง) 1 คะแนน ประชาชนส่วนใหญ่สามารถไว้วางใจกันได้ 5 คะแนน ระดับความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันสูง เป็นต้น	EIU
	2.2 จำนวนผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น	วัดเชิงปริมาณต่อเปอร์เซ็นต์ของประชากร	- UNHCR - IDMC
	2.3 ความไม่เสถียรภาพทางการเมือง	ประเมินความไม่เสถียรภาพทางการเมือง (เชิงคุณภาพ) จาก 0-100 แล้ว นำมาจัดกลุ่มเป็น 5 ระดับ เช่น อำนาจที่มากไปของผู้บริหาร, ความตึงเครียดระหว่างประเทศโดยที่ประเมิน EIU's Country Analysis	EIU
	2.4 ระดับความหวาดกลัวทางการเมือง	ประเมินระดับความหวาดกลัวทางการเมือง เป็น 5 ระดับ (เชิงคุณภาพ) ระดับ 1 ประเทศอยู่ภายใต้หลักนิติธรรม ประชาชนไม่ถูกจำกัดจากการแสดงความคิดเห็น ระดับ 5 ความหวาดกลัวขยายไปสู่ประชาชน เป็นต้น	Gibney, Mark, Linda Cornett, Reed Wood, Peter Haschke, Daniel Arnon, and Attilio Pisanò. 2017. The Political Terror Scale 1976-2016. Date Retrieved, from the Political Terror Scale website: http://www.politicalterrorscale.org .
2.5 ผลกระทบของการก่อการร้าย	โดยตัวแสดงที่ไม่ใช่ภาครัฐ โดยการใช้ Global Terrorism Database (GTD) รวม 4 ตัวแปร คือจำนวนผู้ก่อการร้ายในแต่ละปี จำนวนของความสูญเสียในแต่ละปี จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บแต่ละปี ระดับของทรัพย์สินที่เสียหายในแต่ละปี	IEP Global Terrorism Index (GTI)	

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
	2.6 จำนวนของการฆาตกรรม	การถูกทำให้เสียชีวิตอย่างตั้งใจโดยผู้อื่น วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	- UNODC - EIU
	2.7 ระดับของอาชญากรรมรุนแรง	ประเมินเชิงคุณภาพจากระดับ 1-5 ใช้คำถามว่า “อาชญากรรมรุนแรงน่าจะทำให้รัฐบาลหรือภาคธุรกิจประสบปัญหาในช่วง 2 ปี ระดับ 1 ไม่เลย ระดับ 5 คือใช่เป็นอย่างยิ่ง โดยที่ประเมิน EIU’s Country Analysis	EIU
	2.8 ความรุนแรงจากการประท้วง	ประเมินเชิงคุณภาพจากระดับ 1-5 ใช้คำถาม “การชุมนุมที่รุนแรงน่าจะนำไปสู่การคุกคามต่อทรัพย์สินหรือการค้าเงินธุรกิจในช่วง 2 ปีข้างหน้า	EIU
	2.9 จำนวนของประชากรในเรือนจำ	วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	World Prison Brief, Institute for Criminal Policy Research at Birkbeck, University of London
	2.10 จำนวนของเจ้าหน้าที่ความมั่นคงและตำรวจ	วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	EIU
3. การทหาร	3.1 ค่าใช้จ่ายทางการทหารต่อเปอร์เซ็นต์ของ GDP	วัดเชิงปริมาณ	The Military Balance, IISS
	3.2 จำนวนของบุคลากรในกองทัพ	วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	The Military Balance, IISS
	3.3 จำนวนของการส่งออกอาวุธ (นำเข้า) จากต่างประเทศ	วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) Arms Transfers Database
	3.4 จำนวนของการส่งออกอาวุธ (ส่งออก) ต่างประเทศ	วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	SIPRI Arms Transfers Database

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
	3.5 การสนับสนุนทางการเงินให้กับสหประชาชาติด้านการรักษาสันติภาพ	วัดเชิงปริมาณ	United Nations Committee on Contributions; IEP
	3.6 อาวุธนิวเคลียร์ และอาวุธหนัก	วัดเชิงปริมาณ	The Military Balance, IISS; SIPRI; UN Register of Conventional Arms; IEP
	3.7 การเข้าถึงอาวุธขนาดเล็ก	วัดเชิงคุณภาพ 1 = มีการจำกัดการเข้าถึงสูง มีนโยบายเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น ใบอนุญาตพกอาวุธ การควบคุมการส่งออกอาวุธเข้มงวด มีประมาลจริยธรรม 5 = เข้าถึงอาวุธได้ง่าย ไม่มีกฎเกณฑ์ในการเป็นเจ้าของอาวุธ การพกและใช้อาวุธ	EIU

ที่มา: ปรับปรุงจาก “GPI methodology: The Indicators,” by Institute for Economics & Peace, 2019b, *Global Peace Index 2019: Measuring Peace in a Complex World*, pp. 84-85. Sydney, Available from <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2019/07/GPI-2019web.pdf>.

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัดสันติภาพเชิงบวก

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
1. การยอมรับสิทธิของผู้อื่น (Acceptance of the Rights of Others)	1. ดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ	วัดการไม่ได้รับประโยชน์ของผู้หญิงใน 3 ด้าน คือ อนามัยการเจริญพันธุ์ การเสริมพลัง และตลาดแรงงาน	United Nations Development Programme
	2. ความคับข้องใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ	วัดอัตราความคับข้องใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงศาสนาชาติพันธุ์ การเลือกปฏิบัติทางการเมืองและการแบ่งแยก	Fragile States Index
	3. การยกเว้นกลุ่มเศรษฐกิจและสังคม (Exclusion by Socio-Economic Group)	การยกเว้นเกี่ยวข้องกับบริการปฏิเสธไม่ให้บุคคลเข้าถึงบริการ หรือการมีส่วนร่วมในพื้นที่ภายใต้การควบคุมตัวตน หรือเป็นของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง (Exclusion involves denying individuals access to services or participation in governed spaces based on their identity or belonging to a particular group.)	ความหลากหลายของประชาธิปไตย (V-DEM)
2. การกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Distribution of Resources)	1. ดัชนีอายุคาดเฉลี่ย (เป็นอายุโดยเฉลี่ยของประชากรที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่)	ดัชนีอายุคาดเฉลี่ยของ UNDP ปรับใช้สำหรับค่าเฉลี่ยของความคิดหวังในการมีชีวิตและระดับของความไม่เท่าเทียมกันในภาคความหวงระหว่างกลุ่ม	United Nations Development Programme
	2. ช่องว่างของความยากจน	ค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าของเส้นความยากจน อัตราของประชากรที่ดำรงชีพต่ำกว่า 5.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน นำเสนอเป็นเปอร์เซ็นต์ของเส้นความยากจน	World Bank
	3. การกระจายดัชนีทรัพยากรที่เป็นธรรม (Equal distribution of resources index)	องค์ประกอบนี้จะวัดความเท่าเทียมกัน ทั้งที่เป็นทรัพยากรจับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ซึ่งมีการกระจายอยู่ในสังคม (This component measures the equity to which tangible and intangible resources are distributed in society.)	Varieties of Democracy (V-Dem)
3. การไหลเวียนอย่างอิสระของข้อมูล (Free Flow of Information)	1. เสรีภาพของสื่อมวลชน	วัดองค์ประกอบระดับเสรีภาพของสื่อมวลชนในด้านการพิมพ์การออกอากาศและเสรีภาพทางอินเทอร์เน็ต	Freedom House

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
	2. คุณภาพของข้อมูล (Quality of Information)	การวัดข้อเท็จจริงของข้อมูลที่รัฐบาลเผยแพร่ หรือทำให้เข้าใจผิด (A measurement of how often governments disseminate false or misleading information.)	Varieties of Democracy (V-DEM)
	3. บุคคลที่ใช้อินเทอร์เน็ต (จากประชากรร้อยละ) (Individuals using the Internet “% of Population”)	ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา (ปัจเจกบุคคล) ใช้อินเทอร์เน็ตจากสถานที่ต่าง ๆ ใช้ผ่านทางคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์พกพาขนาดเล็กที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการจดบันทึก, เก็บข้อมูล, เตือนเวลานัดหมาย หรือจัดการงานต่าง ๆ เครื่องเล่นเกม, ทีวีดิจิทัล ฯลฯ (Internet users are individuals who have used the Internet from any location in the last three months. The Internet can be used via a computer, mobile phone, personal digital assistant, games machine, digital TV etc.)	International Telecommunication Union
4. ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน (Good Relations with Neighbours)	1. ความเป็นปฏิปักษ์ต่อชาวต่างชาติ	วัดทัศนคติของสังคมต่อชาวต่างชาติและทรัพย์สินเอกชน	The Economist Intelligence Unit
	2. จำนวนนักท่องเที่ยวเข้า (ต่อแสนคน)	จำนวนนักท่องเที่ยวต่อจำนวนเปอร์เซ็นต์ของประชากรภายในประเทศ	World Tourism Organization
	3. การบูรณาการในภูมิภาค	การขยายการบูรณาการในชาติกับรัฐอื่น	The Economist Intelligence Unit
5. ระดับของทุนมนุษย์ (High Levels of Human Capital)	1. สัดส่วนของเยาวชนที่ไม่ได้ทำงาน หรือศึกษา หรือฝึกอบรม (NEET) (ร้อยละ) (Share of youth not in employment, education or training (NEET) (%))	สัดส่วนของผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปี ที่ไม่ได้ทำงาน ไม่ได้รับการศึกษา หรือฝึกอบรม (Proportion of people between 15 and 24 years of age that are not employed, and are not in education or training.)	องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนนักวิจัย ด้านการวิจัยและพัฒนา (ต่อล้านคน) (Researchers in R&D (per million people)) อายุขัยคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาพดี (แข็งแรง) ต่อตราแรกเกิด (ปี) (Healthy life expectancy (HALE) at birth (years)) 	<p>จำนวนนักวิจัยที่มีส่วนร่วมในการวิจัยและการพัฒนา (R&D) ต่อประชากรหนึ่งล้านคน (The number of researchers engaged in Research & Development (R&D), expressed as per one million population.)</p> <p>จำนวนทารกแรกเกิดโดยเฉลี่ยที่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีสุขภาพดีสมบูรณ์ (Average number of years that a newborn can expect to live in full health.)</p>	<p>UNESCO</p> <p>World Health Organisation</p>
6. การคอร์รัปชันระดับต่ำ (Low Levels of Corruption)	<ol style="list-style-type: none"> การควบคุมคอร์รัปชัน ผู้นำที่แตกแยก การจ่ายเงินพิเศษและสินบน (Irregular payments and bribes) 	<p>มุมมองในด้านอำนาจรัฐที่ทำต่อเอกชน ทั้งเล็กน้อยและการคอร์รัปชันมาก</p> <p>วัดความแตกแยกของผู้นำและสถาบันในด้านชาติพันธุ์ ชนชั้น ตระกูลหรือศาสนา</p> <p>การวัดความกระจุกตัวของการจ่ายเงินพิเศษ หรือติดสินบน เจ้าหน้าที่ อันกระทำจากเอกชนโดยไม่มีเอกสารรองรับ (Measuring the prevalence undocumented extra payments or bribes by firms.)</p>	<p>World Bank</p> <p>Fragile States Index</p> <p>World Economic Forum</p>
7. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดี (Sound Business Environment)	<ol style="list-style-type: none"> สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (Business Environment) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ GDP ต่อคน (ปัจจุบันคือ ดอลลาร์สหรัฐ) (GDP per capita (current US\$)) 	<p>การวัดสภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการภายในประเทศ ทั้งโครงสร้างพื้นฐานทางธุรกิจอุปสรรคต่อการสร้างสรรคนวัตกรรมและความยืดหยุ่นของตลาดแรงงาน (Measures a country's entrepreneurial environment, its business infrastructure, barriers to innovation, and labour market flexibility.)</p> <p>ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ GDP ต่อหัวหารด้วยประชากรกลางปี (GDP per capita is gross domestic product divided by midyear population.)</p>	<p>Legatum Institute</p> <p>World Bank</p>

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
8. การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐที่ดี (Well- Functioning Government)	3. คะแนนดัชนีความเจริญรุ่งเรือง (Prosperity Index Score)	ประเมินประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ การปกครอง การศึกษา สุขภาพ ความปลอดภัยและความมั่นคงต่อเสรีภาพส่วนบุคคล ทั้งทางสังคมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (Assesses countries in regards to economic development, business environment, governance, education, health, safety and security, personal freedoms, social capital and natural environment.)	Heritage Foundation
	1. ดัชนีประชาธิปไตยทางการเมือง (Political Democracy Index)	<ul style="list-style-type: none"> - วัดกระบวนการในการเลือกตั้ง - เสรีภาพของพลเมือง - การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล - การมีส่วนร่วมทางการเมือง - สันติชนทางวัฒนธรรมของโลกประชาธิปไตย (Measures whether the electoral process, civil liberties, functioning of government, political participation and culture support secular democracy.) 	The Economist Intelligence Unit
	2. การประเมินประสิทธิผลของรัฐบาล (Government Effectiveness: Estimate)	ประสิทธิผลที่มีคุณภาพของรัฐบาล ในการให้บริการสาธารณะของข้าราชการ และความเข้มแข็งจากแรงกดดันทางการเมืองในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการ รวมถึงความน่าเชื่อถือ และความมุ่งมั่นของรัฐบาลต่อการดำเนินนโยบายดังกล่าว (Government Effectiveness captures perceptions of the quality of public services, the quality of the civil service and the degree of its independence from political pressures, the quality of policy formulation and implementation, and the credibility of the	World Bank

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
	3. การประเมินผลหลักนิติธรรม (Rule of Law: Estimate)	government's commitment to such policies.) วัดจากหน่วยงานได้รับความไว้วางใจ เชื่อมั่นและ และการปฏิบัติ ตามกฎของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของการบังคับใช้ตาม สัญญา, สิทธิในทรัพย์สิน, ตำรวจ, และศาลรวมถึงโอกาสในการ เกิดอาชญากรรมและความรุนแรง (Rule of Law captures perceptions of the extent to which agents have confidence in and abide by the rules of society, and in particular the quality of contract enforcement, property rights, the police, and the courts, as well as the likelihood of crime and violence.)	World Bank

ที่มา: ปรับปรุงจาก “Positive Peace Index, Results & Trends: Indicators in the Positive Peace Index,” by Institute for Economics & Peace, 2019c, *Positive Peace Report 2019: Analysing the Factors that Sustain Peace*, pp. 23-25. Sydney, Available from <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2019/10/PPR-2019-web.pdf>.

2.3. องค์ความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับสันติสุขของต่างประเทศ

องค์ความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพของต่างประเทศมีเป็นจำนวนมาก แต่ไม่ได้ใช้คำว่า **สันติภาพโดยตรง** งานแต่ละชิ้นได้จัดทำขึ้นมา มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายถึงแนวคิดด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์เฉพาะของงาน เช่น การศึกษาแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน การสร้างคุณภาพสังคม ความสุขของคนในสังคม ความปรองดองของคนในชาติ รวมถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แนวคิดที่หลากหลายดังกล่าว สามารถนำมาเชื่อมโยงอธิบายได้ว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคำว่าสันติภาพ แต่มีความแตกต่างกันที่รายละเอียดบางด้านและวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงของงาน ดังจะกล่าวถึงต่อไป และด้วยข้อจำกัดของการศึกษาด้านสันติภาพเปรียบเทียบกับงานด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพ อาจทำให้งานวิจัยนี้ไม่สามารถศึกษางานที่เกี่ยวข้องได้ครอบคลุมทั้งหมด การนำเสนอจึงเป็นการยกตัวอย่างงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นโดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เรียกว่าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ (SDGs) ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาตั้งแต่เดือนกันยายน ปี 2558 ถึงเดือนสิงหาคม 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมายคือ เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน เป้าหมายที่ 2 ขจัดความหิวโหย เป้าหมายที่ 3 การมีสุขภาพในการดำรงชีวิต และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี เป้าหมายที่ 4 การได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป้าหมายที่ 5 บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิง เป้าหมายที่ 6 น้ำและการสุขาภิบาลได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้ เป้าหมายที่ 7 ทำเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัย ยั่งยืน เชื่อถือได้ เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้ ส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำและการจ้างงาน เป้าหมายที่ 9 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรม เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 การมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 13 ต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ 15 พืชพันธุ์ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน หยุดยั้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียมลพิษความหลากหลายทางชีวภาพ เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้า และสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึงของส่วนรวม มีประสิทธิภาพ และเป็น

ยอมรับในทุกระดับ เป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผล และสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กล่าวอย่างเจาะจงถึงเป้าหมายที่ 16 เป็นการส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพลึกลับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ 16.1 การลดความรุนแรงทุกรูปแบบ 16.2 ยุติการข่มเหง หาประโยชน์ และความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก 16.3 นิติธรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม 16.4 ลดการลักลอบค้าอาวุธ ฟอกเงิน และต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม 16.5 ลดการทุจริตคอร์รัปชัน 16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส 16.7 มีความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 16.8 เพิ่มการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในองค์กรโลกบาล 16.9 เอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน 16.10 และการเข้าถึงข้อมูลและการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน แต่ละเป้าประสงค์จะมีตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมในการตบใจแต่ละเป้าประสงค์ เช่น จำนวนเหยื่อจากการถูกฆาตกรรมโดยเจตนาต่อประชากร 100,000 คน จำนวนของเหยื่อการค้ามนุษย์ต่อ 100,000 ผู้ถูกกักขังที่ไม่ถูกพิพากษาลงโทษ (Unsentenced detainee) ในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ สัดส่วนของบุคคลผู้ซึ่งอย่างน้อยติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐและจ่ายสินบนหรือถูกเรียกรับสินบนโดยเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น สรุปได้ว่า หากสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนครบทั้ง 17 ด้านนี้ สังคมจะมีความน่าอยู่ ไม่เกิดความรุนแรงทั้งทางตรง(กายภาพ) ความรุนแรงทางโครงสร้าง (ความเหลื่อมล้ำ) และความรุนแรงทางวัฒนธรรม หากพิจารณาในระดับตัวชี้วัดจะเห็นได้ว่าดัชนีสันติภาพโลกและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2. คุณภาพสังคม (social quality)

แนวคิดคุณภาพสังคมเป็นการเน้นที่ภาพรวม ครอบคลุมทั้งสิ่งที่เป้น รูปธรรมและนามธรรม โดย Beck และคณะ (1997) ไต่แยกมิติของคุณภาพสังคมซึ่งมีลักษณะ เชื่อมโยงกันเป้น 4 มิติ ไต่แก ความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socio-economic security) ความสมานฉันท์ทางสังคม (Social cohesion) การยอมรับเป้นสมาชิกของสังคม (Social inclusion) และการเสริมสร้างพลังทางสังคม ให้แก่ประชาชน (Social empowerment) หากกล่าวอย่างเจาะจงถึงมิติ ความสมานฉันท์ทางสังคม เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้าง ความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือทางสังคม หรือโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม เกิดความไว้วางใจขึ้นในสังคม ทั้งนี้ ระดับ ของความสมานฉันท์ที่ยอมรับได้จะตองเป้นระดับที่คนทุก ๆ คนในสังคมสามารถที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และในทางตรงข้ามความรุนแรงทางสังคมจะแสดงออกในลักษณะ ของการแบ่งแยกระหว่างภูมิภาค เกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจของชนกลุ่ม น้อยเนื่องจากไม่ได้รับการเคารพในอัตลักษณ์ การไม่เท่าเทียมกันในโอกาสที่จะเข้าถึงทรัพยากรและการบริการที่รัฐจัดให้ รวมถึงความไม่เท่าเทียมกันของสวนแบ่ง ทางเศรษฐกิจ (สุรสิทธิ์ วัชรขจร, 2553, น. 15-44)

3. ดัชนีความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness: GNH)

แนวคิดการความสุขมวลรวมประชาชาติ หรือวัดจีเอ็นเอชนั้น ริเริ่มโดยสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก รัชกาลที่ 4 แห่งราชอาณาจักรภูฏาน เมื่อ พ.ศ. 2515 ความสุขมวลรวมประชาชาติ หรือจีเอ็นเอช ของประเทศภูฏาน ความสุขตามนิยามประเทศภูฏาน อ้างอิงจากแบบสำรวจความคิดเห็นจีเอ็นเอชปี พ.ศ. 2557 ความสุขจะมีทั้งหมด 9 ด้านประกอบด้วย สุขภาพใจ (Psychological wellbeing) สุขภาพ (Health) การใช้เวลา (Time use) การศึกษา (Education) ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความสามารถในการรับมือการเปลี่ยนแปลง (Cultural diversity and resilience) ธรรมาภิบาล (Good Governance) สุขภาพชุมชน (Community vitality) ความหลากหลายทางนิเวศและความสามารถในการรับมือการเปลี่ยนแปลง (Ecological diversity and resilience) มาตรฐานการดำรงชีพ (Living standard) โดยทั้ง 9 ด้านนี้จะมีตัวชี้วัด 33 ตัวชี้วัด ซึ่งจะคำนวณจากแบบสอบถาม 148 คำถาม (รพีพัฒน์ อิงคสิทธิ์, 2019) การวัดความสุขมวลรวมประชาชาติ เป็นการเน้นวัดความสุขของประชาชน โดยไม่ได้เน้นไปที่วัดผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ที่เน้นวัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

4. ดัชนีความปรองดอง (Reconciliation) ของแอฟริกาใต้ SARB

รายงานสำรวจอุณหภูมิวัดความปรองดองของแอฟริกาใต้ (SA Reconciliation Barometer Survey, 2019) ซึ่งจัดทำโดย Institute for Justice and Reconciliation (IJR) โดยวัดทัศนคติของประชาชนในแอฟริกาใต้ตั้งแต่ปีค.ศ. 1994 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ได้ให้ความหมายของการสร้างความปรองดอง มีการให้คำนิยามที่แตกต่างหลากหลาย เป็นได้ทั้งเป้าหมาย (goal) และกระบวนการ (process) เป้าหมายจะเกี่ยวข้องกับอนาคตที่พึงประสงค์ เป็นสิ่งที่อยากให้เกิดขึ้นในสังคม สำหรับกระบวนการ จะเกี่ยวข้องกับภายหลังจากความรุนแรงเกิดขึ้นแล้วจะมีกระบวนการอย่างไรในการจัดการกับปัญหาที่ผ่านมา การวัดการสร้างการปรองดองของแอฟริกาใต้มีการวัดระดับมาอย่างต่อเนื่องโดยมีรายงานเผยแพร่มาตั้งแต่ปี ค.ศ.2019 จากรายงานของ IJR (2019) สรุปได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 สมมติฐานและตัวชี้วัดอุณหภูมิด้านการสร้างความปรองดอง 2004 – 2013

ตารางสมมติฐานและตัวชี้วัดอุณหภูมิด้านการสร้างความปรองดอง 2004-2013	
สมมติฐาน	ตัวชี้วัด
ความมั่นคงของมนุษย์ : ถ้าพลเมืองไม่ถูกข่มขู่ พวกเขาจะปรองดองกับคนอื่นและสังคมได้	ความมั่นคงทางกายภาพ, ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางวัฒนธรรม
วัฒนธรรมทางการเมือง : ถ้าพลเมืองเห็นว่าสถาบันผู้นำและวัฒนธรรมของระบบใหม่มีความชอบธรรม ความปรองดองจะมีความก้าวหน้า	ความชอบธรรมของภาวะผู้นำ ความชอบธรรมของสภาผู้แทนราษฎร การเคารพในหลักนิติธรรม
ความสัมพันธ์ทางการเมืองแบบข้ามกลุ่ม (Cross-cutting political relationship) ถ้าพลเมืองสามารถจัดตั้งหรือทำงานการเมืองแบบเน้น	ตกลงที่จะสร้างความปรองดองในชาติ ตกลงที่จะให้มีพรรคการเมืองที่มีหลายเชื้อชาติ

ตารางสมมติฐานและตัวชี้วัดอุณหภูมิด้านการสร้างความปรองดอง 2004-2013	
สมมติฐาน	ตัวชี้วัด
ความสัมพันธ์ที่ข้ามกลุ่มมีความหลากหลาย ความปรองดองจะมีความก้าวหน้า	
การเผชิญหน้าทางประวัติศาสตร์ ถ้าพลเมืองสามารถเผชิญหน้ากับประเด็นหรือความจริงในอดีต น่าจะเคลื่อนไปสู่อนาคตได้	การยอมรับความไม่ยุติธรรมของระบบเหยียดผิว การให้อภัย การลดระดับของการล้างแค้น
ความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ ถ้าพลเมืองที่มีเชื้อชาติแตกต่างกันสามารถมีมุมมองด้านลบต่อกันน้อยลง ความปรองดองจะมีความก้าวหน้า	ความสัมพันธ์กับคนต่างเชื้อชาติ มุมมองต่อคนต่างเชื้อชาติและความทนกันได้ต่อคนเชื้อชาติต่างกัน
การสานเสวนา ถ้าพลเมืองตกลงที่จะสานเสวนากันอย่างลึกซึ้ง ความปรองดองจะมีความก้าวหน้า	ข้อตกลงในการร่วมสานเสวนา

สมมติฐานและตัวชี้วัดด้านการสร้างความปรองดองมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2015 – ปัจจุบันมีการปรับปรุงสมมติฐานและตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 สมมติฐานและตัวชี้วัดอุณหภูมิด้านการสร้างความปรองดอง 2015-ปัจจุบัน

ตารางสมมติฐานและตัวชี้วัดอุณหภูมิด้านการสร้างความปรองดอง 2015-ปัจจุบัน	
สมมติฐาน	ตัวชี้วัด
ความสัมพันธ์ทางอำนาจ ความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มทางสังคม	การเข้าถึงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเข้าถึงโดยตำแหน่ง
วัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตย พลเมืองรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของประเทศตน เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ชุมชนทางการเมือง: มินิวัฒนธรรม , ความเชื่อมั่นในสถาบันทางการเมือง
มรดกของการเหยียดผิว เกิดการยอมรับการกระทำรุนแรงจากระบบเหยียดผิว และสนับสนุนกระบวนการลดการเหยียดผิว	ยอมรับความไม่ยุติธรรมของระบบเหยียดผิว ยอมรับมรดกของการเหยียดผิว
ความปรองดองระหว่างเชื้อชาติ เกิดจากความเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมระหว่างเชื้อชาติที่แตกต่างกัน	เต็มใจที่จะเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เต็มใจที่จะอดทน เต็มใจที่จะควบคุมการเหยียดผิว
การปรับปรุงในการปรองดอง ปรองดองต้องเข้าไปในวิถีชีวิต	ความหมายของการปรองดอง รัฐบาลปรับปรุงในการปรองดอง
การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ มุมมองเชิงบวกที่เปลี่ยนแปลงไปในอดีตและปัจจุบันในด้านความปรองดอง	การเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ การเปลี่ยนแปลงทางจิตวิทยา,ความหวังต่ออนาคต

ที่มา : IJR,2019: P.77

5. ดัชนีชี้วัดความเจริญรุ่งเรือง (Prosperity Index)-LPI

สถาบัน Legatum เป็นองค์กรการกุศลทางการศึกษาที่มุ่งเน้นส่งเสริมความเจริญรุ่งเรือง (Prosperity) ผ่านการดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือฟื้นฟูระบบทุนนิยมและประชาธิปไตย ถูกก่อตั้ง ขึ้นในปี ค.ศ. 2007 ปัจจุบันมีนายอลัน แม็คคอกมิกส์ (Alan McCormick) เป็นประธาน โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ และมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่เมือง ดูไบ ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สถาบัน Legatum ได้จัดทำดัชนีความเจริญรุ่งเรือง (Legatum Prosperity Index: LPI) ขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการชี้วัดความเจริญรุ่งเรืองของ 167 ประเทศ ทั่วโลก ตัวชี้วัดหลักประกอบด้วย 1.ความมั่นคงและปลอดภัย (The Safety and Security) 2.เสรีภาพส่วนบุคคล (The Personal Freedom) 3.การปกครอง (The Governance) 4.ทุนทางสังคม (The Social Capital) 5.การลงทุนในสภาพแวดล้อม (The Investment Environment) 6.เงื่อนไขทางธุรกิจของผู้ประกอบการ (The Enterprise Conditions) 7.การเข้าถึง การตลาดและโครงสร้างพื้นฐาน (The Enterprise Conditions) 8.คุณภาพเศรษฐกิจ (The economic quality) 9.สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย (The Living Conditions) 10.สุขภาพ (Health) 11.การศึกษา (Education) 12.ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม (The Natural Environment) (The Legatum Institute Foundation, 2019)

ในด้านการดำเนินงานนั้น สถาบัน Legatum ได้รับทุนสนับสนุนจาก Legatum Limited ผู้เป็นบริษัทแม่ในชื่อเดียวกันที่มีเป้าหมายมุ่งเน้นการลงทุนทางการศึกษาวิจัยใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนา (Development) (2) ด้านความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) และ (3) ด้านนวัตกรรมทางนโยบาย (Policy Innovation) ทั้งนี้ การจัดทำดัชนีชี้วัดความเจริญรุ่งเรืองนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนศึกษาวิจัยในแต่ละด้านที่กล่าวมา

จากจุดมุ่งหมายและการดำเนินงานดังกล่าว สถาบัน Legatum ได้จัดทำดัชนีความเจริญรุ่งเรือง (LPI) ขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการชี้วัดความเจริญรุ่งเรืองของ 167 ประเทศทั่วโลก ซึ่งรวมกันเป็น 99.4 % ของประชากรโลก โดยการพิจารณาชี้วัดความเจริญรุ่งเรืองของประเทศใด ๆ นั้น จะวางอยู่บนพื้นฐานปัจจัยด้านความมั่งคั่งทางวัตถุ (Material Wealth) ด้านเศรษฐกิจแบบเปิด (Open Economies) และด้านเพิ่มขีดความสามารถของมนุษย์ (Empowered People) ของผู้คนในแต่ละประเทศนั้น ๆ เป็นหลัก จาก 3 ปัจจัยนี้เองนำไปสู่ตัวชี้วัดย่อยซึ่งสามารถแบ่งได้ 12 ประเภท คือ (1) ความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security) (2) อิสรภาพส่วนบุคคล (Personal Freedom) (3) การบริหารปกครอง (Governance) (4) ทุนทางสังคม (Social Capital) (5) สภาพแวดล้อม การลงทุน (Investment Environment) (6) เงื่อนไของค์กร (Enterprise Conditions) (7) การเข้าถึง ตลาด&โครงสร้างพื้นฐาน (Market Access & Infrastructure) (8) คุณภาพเศรษฐกิจ (Economic Quality) (9) สภาพความเป็นอยู่ (Living Conditions) (10) สุขภาพ (Health) (11) การศึกษา (Education) และ (12)สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural Environment)

ด้วยการทำดัชนีของ LPI ได้อาศัยวิธีการเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิในรูปของเอกสาร บทความ รายงานการวิจัย และสถิติต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐ บริษัทเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ให้บริการ ข้อมูลทางการค้า/ธุรกิจ และองค์กรพหุภาคีที่ได้รับการยอมรับและมีความน่าเชื่อถือในระดับสากล ทั้งจาก

ข้อมูลจากสถาบันอื่น ๆ ที่จัดทำดัชนีนิติรัฐ/นิติธรรม ได้แก่ Freedom House และ World Bank Governance Indicators รวมถึงข้อมูลจากองค์กรอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้ง Amnesty International, Cingranelli-Richards, Fragile States Index, Gallup World Poll, International Telecommunication Union, MEPA Center for Systemic Peace, World Development Indicators และ World Health Organization (WHO)

สำหรับการประเมินผลนั้นทาง Legatum ได้ใช้เครื่องมือทางสถิติ อย่างเช่น การวิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) เข้ามาช่วยในการจัดลำดับช่วงคะแนน จากนั้นจึงทำการจัดลำดับคะแนนตั้งแต่ 0.5- 2 โดย 0.5 หมายถึง ไม่มีความเจริญรุ่งเรือง และ 2 หมายถึง มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในระดับสูงสุด (Legatum Institute, 2019, p. 81) เมื่อได้ลำดับช่วงคะแนนแล้ว Legatum จะทำการรายงานผลการวิจัยดังกล่าว ด้วยการเอาช่วงคะแนนที่วิเคราะห์ได้นั้นมาแสดงผลในรูปของการจัดอันดับสามารถแบ่งออกเป็น 6 ช่วงชั้น คือ (1) เป็นกลุ่มประเทศที่อยู่ในอันดับ 1-30 (กลุ่มประเทศสี่เหลี่ยม) คือ กลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในระดับสูงสุด (Highest) (2) เป็นประเทศที่อยู่ในอันดับ 31-60 (กลุ่มประเทศสี่เหลี่ยม) คือ กลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในระดับสูง (High) (3) เป็นกลุ่มประเทศที่อยู่ในอันดับ 61-90 (กลุ่มประเทศสี่เหลี่ยมอ่อน) คือ กลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (Upper Middle) (4) เป็นกลุ่มประเทศที่อยู่ในอันดับ 91-120 (กลุ่มประเทศสี่เหลี่ยม) คือ กลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในระดับปานกลาง (Middle) (5) เป็นกลุ่มประเทศที่อยู่ในอันดับ 121-150 (กลุ่มประเทศสี่เหลี่ยม) คือ กลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (Lower Middle) และ (6) เป็นกลุ่มประเทศที่อยู่ในอันดับ 151-167 (กลุ่มประเทศสีแดง) คือ กลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ระดับต่ำ (Low) (Legatum Institute, 2019, p. 2)

สำหรับประเทศไทยจากการประเมินดัชนีของ LPI ประจำปี พ.ศ. 2562 พบว่า ในภาพรวมแล้วประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 66 จากทั้งหมด 167 ประเทศ และถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองระดับปานกลางค่อนข้างสูง (Upper Middle) ผลการจัดอันดับในปีนั้นถือว่าลดลงมาหนึ่งอันดับเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2561 ซึ่งไทยเคยอยู่ในอันดับที่ 65 นอกจากนี้ไทยยังได้รับการจัดอันดับที่ดีที่สุดในด้านทุนทางสังคมติดเป็นอันดับที่ 27 และด้านคุณภาพทางเศรษฐกิจติดอันดับ 28 ในขณะที่ด้านสุขภาพนั้นขยับขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ท้ายสุดตัวชี้วัดอย่างการบริหารปกครอง (Governance) ที่ถือได้ว่าเป็นตัวชี้วัดในการแสดงนัยสำคัญต่อการประเมินหลักนิติธรรม (Rule of Law) โดยประเทศไทยติดอยู่ในอันดับที่ 105 ถือได้ว่าประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลางของโลก (Legatum Institute, 2019, pp. 14-16)

6. ดัชนีนิติธรรม/นิติรัฐ (Rule of law Index)

โครงการความยุติธรรมโลก (World Justice Project หรือ WJP) เป็นโครงการติดตามความก้าวหน้าและประเมินประสิทธิภาพของหลักนิติธรรม (Rule of Law) ทั่วโลก ถูกก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2549 จากแนวคิดของ William H. Neukom ประธาน American Bar Association (ABA) โดยปัจจุบันมีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. และเมืองซีแอตเทิล สหรัฐอเมริกา WJP ดำเนินงานโดยอาศัยความร่วมมือกับพลเมืองและผู้นำจากหลากหลายสาขาอาชีพทั่วโลก เพื่อยกระดับและส่งเสริม

หลักนิติธรรมผ่านงานวิจัย ทูสนับสนุน และการใช้ดัชนีชี้วัดด้านนิติธรรม/นิติรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อเพิ่มการรับรู้ของสาธารณะเกี่ยวกับความสำคัญของหลักนิติธรรม และกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูปนโยบายและการพัฒนาในทางปฏิบัติที่จะช่วยเสริมสร้างหลักนิติธรรม (the World Justice Projec, 2020)

จากวัตถุประสงค์ในข้างต้น WJP ได้จัดทำ “ดัชนีชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐ” (Rule of Law Index) ขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อเป็นเครื่องมือในการชี้วัดความก้าวหน้าและประเมินประสิทธิภาพในทางปฏิบัติของหลักนิติธรรมใน 128 ประเทศ โดยใช้การวิเคราะห์และประเมินผลดัชนีชี้วัดจำนวน 44 ตัว ซึ่งถูกจัดกลุ่มใน 8 ด้าน เพื่อนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดย Econometrics and Applied Statistics Unit of the European Commission’s Joint Research Centre หาดดัชนีที่ได้จะมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 หากได้ 1 หมายถึง ประเทศนั้น ๆ มีการดำเนินการทางด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐที่ดี สำหรับขั้นตอนการจัดทำและประเมินดัชนีชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐในประเทศไทย จากรายงานของ WJP Rule of Law Index (2020) นั้น WJP ได้ทำสัญญากับบริษัทโพล (Polling Company) ที่ชื่อ Infosearch Limited ให้ทำการสำรวจแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face Survey) และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม(Questionnaires) โดยมีกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนทั่วไปทั้งในเขตจังหวัดนครราชสีมา อุตรธานี และกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,000 ราย และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอันประกอบไปด้วยนักวิชาการ จำนวนทั้งสิ้น 14 ราย ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละรายยังสามารถแจ้งความยินยอมหรือไม่ก็ได้ต่อการเปิดเผยรายชื่อกับสาธารณะ ในส่วนของการประเมินผลพบว่าปี พ.ศ. 2563 ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 71 จากทั้งหมด 128 ประเทศ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.51

สำหรับดัชนีชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐ ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ (1) การจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Constraints on Government Powers) (2) การปลอดจากคอร์รัปชัน (Absence of Corruption) (3) การมีรัฐบาลที่เปิดกว้าง (Open Government) (4) การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights) (5) การมีความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (Order and Security) (6) การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ (Regulatory Enforcement) (7) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice) และ (8) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) (the World Justice Projec, 2020) รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ดัชนีและตัวชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐ

ด้าน	ตัวชี้วัด
1. การจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Constraints on Government Powers)	1.1 อำนาจของรัฐบาลถูกจำกัด โดยสภานิติบัญญัติ
	1.2 อำนาจของรัฐบาลถูกจำกัดโดยศาล
	1.3 อำนาจของรัฐบาลถูกจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพโดยการตรวจสอบและตรวจสอบอิสระ
	1.4 เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกลงโทษเนื่องจากการประพฤติมิชอบ
	1.5 อำนาจของรัฐบาลขึ้นอยู่กับ การตรวจสอบที่ไม่ใช่ภาครัฐ
	1.6 การเปลี่ยนแปลงของอำนาจอยู่ภายใต้กฎหมาย
2. การปลอดจากคอร์รัปชัน (Absence of Corruption)	2.1 ข้าราชการในสาขาผู้บริหารไม่ใช่สำนักงานสาธารณะเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว
	2.2 ข้าราชการในสำนักงานตุลาการไม่ใช่สำนักงานสาธารณะเพื่อ

ด้าน	ตัวชี้วัด
	ผลประโยชน์ส่วนตัว
	2.3 ข้าราชการในกองทัพตำรวจและทหารไม่ใช้สำนักงานสาธารณะเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว
	2.4 เจ้าหน้าที่ของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติไม่ได้ใช้สำนักงานสาธารณะเพื่อการส่วนตัว
3. การมีรัฐบาลที่เปิดกว้าง (Open Government)	3.1 กฎหมายที่เผยแพร่และข้อมูลรัฐบาล
	3.2 สิทธิในการรับข้อมูล
	3.3 การมีส่วนร่วมของพลเมือง
	3.4 กลไกการร้องเรียน
4. การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights)	4.1 การปฏิบัติที่เท่าเทียมกันและไม่มีทางเลือกปฏิบัติ
	4.2 สิทธิในการใช้ชีวิตและความปลอดภัยของบุคคลได้รับการรับรองอย่างมีประสิทธิภาพ
	4.3 กระบวนการตามกฎหมายและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา
	4.4 เสรีภาพในการแสดงความเห็นและการแสดงออกได้รับการรับรองอย่างมีประสิทธิภาพ
	4.5 เสรีภาพในความเชื่อและศาสนารับประกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	4.6 อิสรภาพจากการแทรกแซงโดยพลการกับความเป็นส่วนตัวได้รับการรับรอง
	4.7 เสรีภาพในการชุมนุมและสมาคมมีการรับประกันอย่างมีประสิทธิภาพ
	4.8 สิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานได้รับการรับรองอย่างมีประสิทธิภาพ
5. การมีความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (Order and Security)	5.1 การควบคุมอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
	5.2 ความขัดแย้งทางแพ่งมีจำกัด
	5.3 ประชาชนไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขความคับข้องใจส่วนบุคคล
6. การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ (Regulatory Enforcement)	6.1 มีการบังคับใช้กฎระเบียบของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ
	6.2 มีการใช้กฎระเบียบของรัฐบาลและบังคับใช้โดยไม่มีอิทธิพลที่ไม่เหมาะสม
	6.3 การดำเนินการด้านบริหารจะดำเนินการโดยไม่มี ความล่าช้าที่ไม่สมเหตุสมผล
	6.4 กระบวนการที่ครบกำหนดได้รับการเคารพในกระบวนการพิจารณาคดีทางปกครอง
	6.5 รัฐบาลไม่ทำการเวนคืนโดยไม่มีกระบวนการทางกฎหมายและมีการชดเชยที่เพียงพอ
7. กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice)	7.1 ผู้คนสามารถเข้าถึงและซื้อความยุติธรรมทางแพ่ง
	7.2 ความยุติธรรมทางแพ่งปราศจากการเลือกปฏิบัติ

ด้าน	ตัวชี้วัด
	7.3 ความยุติธรรมทางแพ่งปราศจากการทุจริต
	7.4 ความยุติธรรมทางแพ่งเป็นอิสระจากอิทธิพลของรัฐบาลที่ไม่เหมาะสม
	7.5 ความยุติธรรมทางแพ่งไม่ได้เกิดจากความล่าช้าที่ไม่สมเหตุผล
	7.6 มีการบังคับใช้ความยุติธรรมทางแพ่งอย่างมีประสิทธิภาพ
	7.7 กลไกการระงับข้อพิพาททางเลือกสามารถเข้าถึงได้อย่างเป็นกลางและมีประสิทธิภาพ
	8.1 ระบบการสอบสวนทางอาญามีประสิทธิภาพ
	8.2 ระบบการพิจารณาคดีอาญามีประสิทธิภาพและทันเวลา
8. กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice)	8.3 ระบบราชทัณฑ์มีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมอาชญากรรม
	8.4 ระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีความเป็นกลาง
	8.5 ระบบยุติธรรมทางอาญาปราศจากการทุจริต
	8.6 ระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาปราศจากอิทธิพลของรัฐบาลที่ไม่เหมาะสม
	8.7 กระบวนการที่ครบกำหนดของกฎหมายและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา

ที่มา: ปรับปรุงจาก *the World Justice Project Rule of Law Index* (pp. 11-14), by the World Justice Project, 2020, Copyright 2020 by the World Justice Project, Available from https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-ROLI-2020Online_0.pdf

7. ดัชนีเสรีภาพในโลก (Freedom House)

สถาบัน Freedom House (2020) เป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์ด้านเสรีภาพและประชาธิปไตยทั่วโลก มุ่งเน้นสนับสนุนเสรีภาพ สิทธิทางการเมือง ปกป้องสิทธิมนุษยชน และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2484 (ค.ศ. 1941)

Freedom House ดำเนินการสนับสนุนให้เกิดสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ ผ่านการวิเคราะห์ งานวิจัย กิจกรรม และการถกเถียงเชิงนโยบาย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความคืบหน้าและถดถอยของเสรีภาพทั้งในและนอกสหรัฐอเมริกา รวมถึงเป็นกระบอกเสียงให้กับผู้ถูกกดขี่และต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพ องค์กร Freedom House ยังทำงานร่วมกับรัฐบาลที่มีแนวทางที่สอดคล้องกับตน โดยเฉพาะในการต่อต้านเผด็จการและการกดขี่ ตลอดจนเป็นแนวหน้าที่สำคัญในการพิทักษ์สิทธิมนุษยชน และเรียกร้องให้เกิดการส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐาน อันนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตย Freedom House ได้ทำรายการ “เสรีภาพโลก” (Freedom in the World) ขึ้นทุกปี อันเป็นรายงานที่เสนอแนวโน้มและสภาพการณ์ของเสรีภาพและประชาธิปไตยใน 195 ประเทศทั่วโลก ในการจัดทำรายงานดังกล่าว แต่ละประเทศจะได้รับการจัดอันดับตามดัชนีของ Freedom House จาก 1 - 7 ซึ่งระดับ 1 หมายถึง ดีที่สุด และระดับ 7 หมายถึง เลวร้ายที่สุด ทั้งนี้ในการจัดอันดับนั้น จะวางอยู่บนพื้นฐานของการให้คะแนน/ค่าเฉลี่ยกับดัชนีชี้วัด 2 ปัจจัยใหญ่ คือ เสรีภาพพลเมือง (civil liberties) และสิทธิทางการเมือง (political rights) ที่อิงอยู่กับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

แห่งสหประชาชาติ จากนั้นจึงทำการจัดกลุ่มประเทศต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามคะแนน ด้านเสรีภาพพลเมือง และสิทธิทางการเมืองที่แต่ละประเทศได้จากการประเมิน ได้แก่ การมีเสรีภาพ เต็มที่ (free) การมีเสรีภาพบางส่วน (partly free) หรือการไม่มีเสรีภาพเลย (not free) ในการประเมินเสรีภาพของประเทศต่าง ๆ นั้น พิจารณาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่หลากหลาย เช่น บทความข่าว บทวิเคราะห์ทางวิชาการ รายงานจากองค์กรพัฒนาเอกชน ตลอดจนการติดต่อ บรรดาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเป็นรายบุคคล เป็นต้น โดยข้อมูลเหล่านี้จะถูกประเมินจากบรรดาที่ปรึกษา นักวิชาการ และนักสิทธิมนุษยชน (Freedom House, 2020)

สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทย รายงานเสรีภาพโลกประจำปี พ.ศ. 2563 ระบุว่าประเทศไทยจากการที่ใช้วัดระดับ 3 ระดับ ถูกจัดอันดับเป็น “มีเสรีภาพบางส่วน” เนื่องจากการลดข้อจำกัด ในการชุมนุมและการเลือกตั้งที่ควบคุมอย่างเข้มงวด ซึ่งแม้จะมีข้อบกพร่องที่สำคัญก็ยุติการปกครอง โดยตรงโดยผู้บัญชาการทหาร (Freedom House, 2020, p. 14)

นอกจากนี้ องค์กร Freedom House ยังได้เผยแพร่รายงาน “เสรีภาพสื่อ ค.ศ. 2020” (World Press Freedom Index, 2020a) โดยประเมินสถานการณ์ของนักข่าวในแต่ละปีจาก 180 ประเทศทั่วโลก พบว่า 10 ปีข้างหน้าจะมีการพิจารณาเสรีภาพสื่อมวลชน เนื่องจากวิกฤติที่พบส่งผลกระทบต่ออนาคตของสื่อสารมวลชนได้แก่ (1) วิกฤติทางการเมือง (ความก้าวร้าวของระบอบเผด็จการ) (2) วิกฤติทางเทคโนโลยี (ขาดการรับรองประชาธิปไตย) (3) วิกฤติประชาธิปไตย (นโยบาย โพลารไรซ์ นั่นคือ การแยกออกเป็นสองขั้วอำนาจทางการเมือง และการปราบปราม) (4) วิกฤติความไว้วางใจ (ความสงสัยและความเกลียดชังของสื่อ) และ (5) วิกฤติเศรษฐกิจ (วารสารศาสตร์ที่มีคุณภาพต่ำ) ในวิกฤติการณ์ทั้ง 5 ด้านนี้ ส่งผลกระทบต่อวิธีการของดัชนีทำให้เราสามารถประเมินผล ได้ด้วยการวัดระดับของเสรีภาพที่มีอยู่สำหรับนักข่าวในประเทศต่าง ๆ ซึ่งจะมีผู้เชี่ยวชาญคอย พิจารณาและคิดค้น RSF ในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพพร้อมกับข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับการใช้ในทางที่ ผิดและความรุนแรงต่อนักข่าวในช่วงระยะเวลาที่ประเมิน เกณฑ์ที่ประเมินในแบบสอบถาม โดยอาศัย ข้อมูลจากเครือข่าย International Freedom of Expression Exchange (IFEX) เพื่อมาทำการประเมิน ผ่านระบบการให้คะแนนจาก 0 – 100 ซึ่ง 0 หมายถึง มีเสรีภาพสื่อที่ดี ส่วน 100 หมายถึง มีเสรีภาพสื่อ ที่ต่ำ โดยการใช้คำถาม 87 คำถาม รวมอยู่ใน 3 หัวข้อหลัก ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกฎหมาย (legal environment) สภาพแวดล้อมทางการเมือง (political environment) และสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจ (economic environment) เพื่อพิจารณาว่าสื่อมวลชนของแต่ละประเทศมีเสรีภาพ (0 - 30 คะแนน) มีเสรีภาพบางส่วน (31 - 60 คะแนน) หรือไม่มีเสรีภาพ (61 - 100 คะแนน) (World Press Freedom Index, 2020b)

จากการจัดอันดับเสรีภาพสื่อประจำปี พ.ศ. 2563 พบว่า ประเทศไทยได้คะแนน 44.94 ซึ่ง อยู่ในช่วงที่สื่อมวลชนมีเสรีภาพบ้างบางส่วน เมื่อพิจารณาในระดับโลก ประเทศไทยมีเสรีภาพสื่ออยู่ใน อันดับที่ 140 จากทั้งหมด 180 ประเทศทั่วโลก ขณะที่ในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประเทศไทย มีเสรีภาพสื่ออยู่ในอันดับที่ 23 จากจำนวนทั้งหมด 33 ประเทศ (World Press Freedom Index, 2020a)

8. ดัชนีก่อการร้ายโลก (Global Terrorism Index: GTI)

สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (IEP) ได้จัดทำดัชนีก่อการร้ายโลก (GTI) ขึ้น โดยให้นิยามการก่อการร้าย หมายถึง การใช้กำลังและความรุนแรงอย่างผิดกฎหมายโดยผู้กระทำที่ไม่ใช่รัฐเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา หรือสังคมผ่านความกลัว การบีบบังคับ หรือการข่มขู่ ซึ่งได้ทำการประเมินความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายในแต่ละปี

ดัชนีการก่อการร้ายโลก (GTI) เป็นรายงานที่ครอบคลุมเกี่ยวกับแนวโน้มและรูปแบบของการก่อการร้ายทั่วโลกในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา ครอบคลุมช่วงเวลาตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2513 (ค.ศ.1970) ถึงสิ้นปี พ.ศ. 2561 (ค.ศ.2018) และให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับแนวโน้มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 (ค.ศ. 2014) สอดคล้องกับจุดเริ่มต้น การล่มสลายของรัฐอิสลามแห่งอิรักและลิแวนต์ (Islamic State of Iraq and the Levant หรือ ISIL) GTI (2019c, p. 2) ได้วิเคราะห์ผลกระทบของการก่อการร้ายสำหรับ 163 ประเทศครอบคลุม 99.7% ของประชากรโลก ซึ่งก่อให้เกิดคะแนนรวมเพื่อจัดอันดับตามลำดับของประเทศที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของการก่อการร้าย เป็นความพยายามที่จะจัดอันดับประเทศต่าง ๆ ในโลกอย่างเป็นระบบตามกิจกรรมของผู้ก่อการร้าย ดัชนีดังกล่าวประกอบด้วยปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการโจมตีของผู้ก่อการร้ายเพื่อสร้างภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับผลกระทบของการก่อการร้ายแสดงแนวโน้ม และจัดทำชุดข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์โดยนักวิจัย ผู้กำหนดนโยบาย และได้รับการพัฒนาโดยปรึกษากับคณะผู้เชี่ยวชาญด้านดัชนีสันติภาพโลก

GTI อาศัยฐานข้อมูลจาก GTD ซึ่งแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้มากที่สุดเกี่ยวกับการก่อการร้ายในปัจจุบัน จากนั้น GTI นำมาสร้างคะแนนคอมพิวเตอร์เพื่อให้การจัดอันดับตามลำดับของประเทศต่อผลกระทบของการก่อการร้าย โดย GTD มีความโดดเด่นเนื่องจากจัดเรียงข้อมูลอย่างเป็นระบบ และตอบสนองต่อการก่อการร้าย (START) ภายใต้การดำเนินงานที่มหาวิทยาลัยแมริแลนด์ครอบคลุมข้อมูลสำหรับเหตุการณ์ก่อการร้าย 170,000 เหตุการณ์ ถูกนำมารวมเข้ากับเหตุการณ์ใน GTD ซึ่งการกระทำนั้นจะต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาใช้ความรุนแรง หรือการข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรงโดยนักแสดงที่ไม่ใช่รัฐ หมายความว่า เหตุการณ์จะต้องมี 3 เกณฑ์สำหรับการพิจารณาว่าเป็นการก่อการร้าย กล่าวคือ

- 1) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะต้องจงใจ ผลของการมีสติมีการคำนวณในส่วนของผู้กระทำความผิด
- 2) เหตุการณ์ต้องเกิดจากความรุนแรงหรือการคุกคามในระดับหนึ่งของความรุนแรง รวมถึงความเสียหายต่อทรัพย์สินและความรุนแรงต่อผู้คน
- 3) ผู้กระทำความผิดของเหตุการณ์จะต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการก่อการร้าย ฐานข้อมูลนี้ไม่รวมการกระทำของการก่อการร้ายรัฐ

ในการจัดทำรายงานดังกล่าว แต่ละประเทศจะได้รับการจัดอันดับตามดัชนีก่อการร้ายโลก (GTI) ได้รับการพัฒนาร่วมกับ Global Peace ดัชนีผู้เชี่ยวชาญ คะแนน GTI ของแต่ละประเทศเป็นมาตราส่วนจาก 0 ถึง 10 โดย 0 หมายถึง ไม่มีผลกระทบจากการก่อการร้าย และ 10 หมายถึง ผลกระทบที่สามารถวัดได้สูงสุดของการก่อการร้าย ซึ่งแต่ละประเทศจะถูกจัดอันดับตามลำดับจากมากไปน้อยด้วยคะแนนที่แย่ที่สุด ระบุไว้เป็นอันดับแรกในดัชนี (Institute for Economics and Peace, 2019d, p. 6)

สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทย รายงานดัชนีก่อการร้ายโลก (GTI) ประจำปี พ.ศ. 2562 (ค.ศ. 2019) ระบุว่าประเทศไทยมีค่าดัชนีก่อการร้ายอยู่อันดับที่ 18 จากจำนวนทั้งหมด 163 ประเทศ ได้คะแนน 6.029 ทั้งนี้เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2561 (ค.ศ. 2018) ถือว่าลดลง 0.23 ส่วนในระดับภูมิภาค เอเชียแปซิฟิก ไทยมีค่าดัชนีก่อการร้ายอยู่ในอันดับที่ 2 จากทั้งหมด 19 ประเทศ (Institute for Economics and Peace, 2019d: 41)

9. ดัชนีการค้ามนุษย์

รายงานการค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นรายงานประจำปีที่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา จัดทำตามกฎหมาย Trafficking Victims Protection Act of 2000 (TVPA) เพื่อเสนอต่อสภาสหรัฐเกี่ยวกับสถานการณ์การค้ามนุษย์ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รายงานจะครอบคลุมประเทศต่าง ๆ ซึ่งถูกตัดสินว่าเป็นประเทศต้นทาง ประเทศปลายทาง ประเทศทางผ่าน สำหรับผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในรูปแบบที่ร้ายแรงจำนวนมาก เนื่องจากการค้ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปทุกประเทศในโลก รายงานเกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ เป็นการบรรยายถึงขอบเขตและลักษณะของปัญหาการค้ามนุษย์ เหตุผลในการรวมประเทศดังกล่าวไว้ในรายงาน และความพยายามของรัฐบาลนั้น ๆ ในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์

รายงานยังรวมถึงการประเมินผลว่าความพยายามในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ของรัฐบาลในแต่ละประเทศนั้นสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการการค้ามนุษย์ตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย TVPA ตามที่ได้มีการแก้ไขแล้วหรือไม่ นอกจากนี้ รายงานยังรวมข้อเสนอแนะในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์ รายงานส่วนที่เหลือจะอธิบายถึงความพยายามของรัฐบาลแต่ละประเทศในการบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ คุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อ และป้องกันการค้ามนุษย์ รายงานของแต่ละประเทศจะอธิบายพื้นฐานในการจัดให้ประเทศโดยแบ่งเกณฑ์การจัดระดับเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ 1, ระดับ 2, ระดับ 2 ที่ถูกจับตามอง และระดับ 3 ได้แก่

ระดับ 1 (Tier 1) คือ ประเทศซึ่งรัฐบาลปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมาย TVPA โดยสมบูรณ์

ระดับ 2 (Tier 2) คือ ประเทศซึ่งรัฐบาลไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมาย TVPA โดยสมบูรณ์แต่กำลังใช้ความพยายามอย่างยิ่งในการที่จะปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐานเหล่านั้น

ระดับ 2 ที่ถูกจับตามอง (Tier 2 Watch list) คือ ประเทศที่รัฐบาลไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมาย TVPA โดยสมบูรณ์แต่กำลังใช้ความพยายามอย่างยิ่งในการที่จะปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐานเหล่านั้น

1) จำนวนสิทธิของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของรูปแบบที่รุนแรงของการค้ามนุษย์มีจำนวนมาก หรือกำลังเพิ่มขึ้นมาก

2) ไม่สามารถแสดงหลักฐานว่ามีความพยายามเพิ่มขึ้นที่จะต่อสู้กับรูปแบบที่รุนแรงของการค้ามนุษย์จากปีที่ผ่านมา

3) การตัดสินว่าประเทศนั้นกำลังใช้ความพยายามอย่างมากที่จะปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำมาจากการให้คำมั่นสัญญาของประเทศนั้นว่าจะดำเนินการเพิ่มเติมในปีถัดมา

ระดับ 3 (Tier 3) คือ ประเทศต่าง ๆ ซึ่งรัฐบาลไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำโดยสมบูรณ์และไม่ได้ใช้ความพยายาม

โดยใช้ข้อมูลจากสถานทูตสหรัฐฯ ในประเทศต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ องค์กรเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศ รายงานที่มีการตีพิมพ์ การเดินทางไปวิจัยในทุกภูมิภาค และข้อมูลที่มีผู้ส่งมาที่ tipreport@state.gov ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ได้จัดทำขึ้นสำหรับองค์กรเอกชนและบุคคลทั่วไปเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าของรัฐบาลในการจัดการกับปัญหาการค้ำมนุษย์ เจ้าหน้าที่ทางการทูตของสหรัฐฯ ได้รายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านการค้ำมนุษย์และปฏิบัติการของรัฐบาล โดยอาศัยการวิจัยอย่างละเอียดถี่ถ้วน รวมไปถึงการพบปะกับข้าราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ ผู้แทนองค์กรเอกชนในประเทศและระหว่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ ข้าราชการ นักหนังสือพิมพ์ นักวิชาการ และผู้ตกเป็นเหยื่อที่รอดมา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับรายงานประจำปีนี้ ทางกระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาแหล่งข้อมูลของทุก ๆ ประเทศด้วยมุมมองใหม่ในการประเมินผล (Department of State United States of America, 2019, pp. 34-36)

กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้จัดทำรายงานการค้ำมนุษย์ขึ้นทุกปี รายงานได้นำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์การค้ำมนุษย์ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เนื่องจากการค้ำมนุษย์มีแนวโน้มที่จะขยายตัวไป 175 ประเทศทั่วโลก โดยแบ่งเกณฑ์การจัดอันดับเป็น 4 ระดับ คือ รัฐบาลที่ดำเนินการได้สมบูรณ์จะถูกจัดให้อยู่ในระดับที่ 1 ถัดมาเป็นรัฐบาลที่กำลังใช้ความพยายามอย่างยิ่งในการปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำจะถูกจัดให้อยู่ในระดับ 2 ถัดลงมาอีกเป็นรัฐบาลที่ไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำโดยสมบูรณ์ และไม่ได้ใช้ความพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการดำเนินการดังกล่าวจะถูกจัดให้อยู่ในระดับที่ 3 ท้ายที่สุดจะนำเกณฑ์สำหรับบัญชีประเทศที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ (Special Watch List) มาพิจารณา ถ้าหากลักษณะตรงกับที่ระบุไว้ในเกณฑ์ของประเทศที่อยู่ในระดับ 2 จะถูกจัดให้อยู่ในระดับ 2 ที่ควรถูกจับตามอง

สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทย รายงานการค้ำมนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2562 (ค.ศ. 2019) ระบุว่าประเทศไทยจากการวัดระดับ 4 ระดับข้างต้น ถูกวัดให้อยู่ในระดับที่ 2 (Tier 2) คือ ประเทศที่รัฐบาลไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมาย TVPA โดยสมบูรณ์ แต่กำลังใช้ความพยายามอย่างยิ่งในการที่จะปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐานเหล่านั้น ซึ่งรัฐบาลแห่งประเทศไทยยังไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำได้อย่างเต็มที่สำหรับการขจัดการค้ำมนุษย์ แต่กำลังมีความพยายามจะทำให้ได้มาตรฐาน โดยรัฐบาลแสดงให้เห็นโดยรวมว่ามีการเพิ่มความพยายามเมื่อเทียบกับรอบระยะเวลาการรายงานก่อนหน้านี้ (Department of State United States of America, 2019)

ดังนั้น ประเทศไทยจึงยังคงอยู่ในระดับที่ 2 ความพยายามเหล่านี้ รวมถึงรัฐบาลระบุการตกเป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์ จำนวน 631 ราย ในปี พ.ศ. 2561 (เทียบกับจำนวน 455 ในปี พ.ศ. 2560) โดยจำนวน 401 คน กระทรวงการพัฒนาสังคมและมนุษย์ Security (MSDHS) มีการรายงานการว่า ได้ช่วยเหลือเหยื่อยาในการให้ที่พักอาศัยมากกว่า (หากเทียบกับจำนวน 360 ในปี พ.ศ. 2560) ทั้งนี้ สิ่งที่ระบุและช่วยเหลือโดย MSDHS รวมเหยื่อชาวไทยจำนวน 152 คน และชาวต่างชาติจำนวน 249 คน แบ่งเป็นผู้เสียหายจากการมีเพศสัมพันธ์จำนวน 186 คน และจากการค้ำมนุษย์จำนวน 66 คน ส่วนการค้ำมนุษย์ด้านแรงงานยังไม่ชัดเจนว่ามีรูปแบบใด ซึ่งการตกเป็นเหยื่อจำนวน 149 ราย ที่เหลือเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือในการส่งตัวเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายจากต่างประเทศจำนวน 201 คน ที่ถูก

เอารัตเอาเปรียบในประเทศไทย (เทียบกับจำนวน 111 ในปี พ.ศ. 2556) และอำนวยความสะดวกในการกลับมาของคนไทยที่ถูกเอารัตเอาเปรียบจำนวน 103 คน จากต่างประเทศ (เทียบกับจำนวน 45 ในปี พ.ศ. 2556) ด้วยการจัดหาเงินทุนสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง รวมทั้งความช่วยเหลือด้านกฎหมายด้วยการจัดหางานและบริการกลับคืนสู่ระบบอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม องค์การพัฒนาเอกชน รายงานว่ารัฐบาลไม่ได้ให้บริการอย่างสม่ำเสมอ ที่จะช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากการส่งกลับประเทศ บางรายถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าร่วมการตรวจสอบจนถึงขั้นบังคับใช้กฎหมาย (Department of State United States of America, 2019)

กล่าวโดยสรุป การศึกษาและวัดระดับสันติภาพเป็นการบูรณาการ ศึกษาสหวิทยาการต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจสันติภาพได้อย่างชัดเจน จากวรรณกรรมต่างประเทศที่ได้ศึกษามาเบื้องต้นพอจะเห็นลักษณะร่วมได้ว่า การศึกษาเรื่องสันติภาพควรศึกษาถึง ความรุนแรงทางกายภาพ การปราศจากความกลัวต่อความรุนแรง และควรศึกษาครอบคลุมถึง ทัศนคติ สถาบัน โครงสร้างที่จะสร้างและดำรงไว้ซึ่งสันติสุขในสังคม ซึ่งหมายรวมถึงจิตใจด้วย การศึกษาเรื่องจิตใจในด้านของความสุขจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรให้ความสำคัญ โดยองค์ประกอบของสันติภาพควรประกอบด้วย P1. ความขัดแย้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เน้นศึกษาความรุนแรงที่เห็นชัดเจนและยืดเยื้อเรื้อรัง P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม เน้นศึกษาความปลอดภัยในสังคมโดยไม่มีความหวาดกลัว P3. การทหาร ศึกษาค่าใช้จ่าย บุคลากรและอาวุธดังกล่าว P4. รัฐบาลที่ทำหน้าที่ดี/การจำกัดอำนาจรัฐบาล/ความชอบธรรมของผู้นำ/นิติธรรม ศึกษาการทำหน้าที่ของรัฐว่ามีนิติธรรมหรือไม่ P5. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดี ศึกษาสภาพแวดล้อมในการเอื้ออำนวยให้ทำธุรกิจ P6. การกระจายทรัพยากร (ความเป็นธรรมในสังคม) ศึกษาความเหลื่อมล้ำในด้านเศรษฐกิจและสังคม ความยากจน P7. การยอมรับในสิทธิของคนอื่น/การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน ศึกษาเสรีภาพของประชาชนและการอยู่ร่วมกับคนอื่น P8. ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน/การทำงานร่วมกับคนที่แตกต่าง (หลากหลาย)/การพูดคุยกับคนที่แตกต่าง ศึกษามุมมองต่อคนต่างชาติ P9. การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (สื่อ) ศึกษาเสรีภาพของสื่อและการคุกคามสื่อมวลชน P10. ระดับทุนทางมนุษย์ ศึกษาการพัฒนาทุนมนุษย์ในด้านการศึกษา สุขภาพ การมีงานทำ P11. การคอร์รัปชัน ศึกษาการคอร์รัปชันในภาครัฐและเอกชน P12. กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ศึกษากระบวนการยุติธรรมที่เข้าถึงง่าย มีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน P13. ความสุข ศึกษาความสุขทั้งทางใจและทางกาย รวมถึงสุขภาพชุมชน P.14 เครือข่ายความร่วมมือทางสังคม ศึกษาการรวมกลุ่มการทำงานเป็นเครือข่าย P.15 การสร้างความปรองดอง ศึกษาการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันภายหลังความรุนแรง

2.4. องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับดัชนีสันติภาพในประเทศไทย

องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับดัชนีสันติภาพในประเทศไทย มีทั้งองค์ความรู้ที่ได้มีการจัดทำไว้โดยตรงตามกรอบแนวคิดของดัชนีสันติภาพโลกและองค์ความรู้ด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

1 ดัชนีและตัวชี้วัดและองค์ความรู้ด้านสันติภาพ

องค์ความรู้ด้านสันติภาพที่มีการจัดทำตามกรอบแนวคิดของดัชนีสันติภาพโลกมีการดำเนินการโดยสถาบันพระปกเกล้า การจัดทำและวัดระดับดัชนีสันติภาพหรือสันติสุขในประเทศไทย การกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนน ผสมผสานจากแนวคิดทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก โดยมีการแบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 4 ด้านหลัก ประกอบด้วย 1. การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2. ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม 3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน 4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม และมีตัวชี้วัดย่อย 23 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่นำมาใช้ มีทั้งข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจทั่วประเทศ การเก็บข้อมูลมีทั้งระดับประเทศและระดับจังหวัด จากผลการศึกษาพบว่า ระดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยสำหรับปี พ.ศ. 2560 มีค่าเท่ากับ 3.23 คะแนน ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของคะแนนดัชนีย่อยทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าคะแนนสันติภาพต่ำสุดคือ ความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (2.75 คะแนน) ส่วนด้านที่ได้คะแนนมากที่สุด คือ การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ได้คะแนน (3.60 คะแนน) และได้จัดเก็บข้อมูลในระยะ 2 ต่อไปในปี 2563 โดยมีการเพิ่มตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันรวมเป็น 28 ตัวชี้วัด จากองค์ประกอบหลัก 4 ด้านเช่นเดิม (ชลัท ประเทืองรัตนา และเกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว, 2562)

องค์ความรู้ด้านสันติภาพในระดับชุมชนพิจารณาได้จาก รายงานการถอดบทเรียนสันติภาพในชุมชน โดยนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการเสริมสร้างสังคมสันติสุข รุ่นที่ 4 (4ส4) ได้ศึกษารูปแบบสันติภาพ (Peace model) ในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยกำหนดพื้นที่ชุมชนที่มีความแตกต่างแต่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ได้แก่ พื้นที่ชุมชนกุฎีจีน เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ชุมชนคลองตะเคียน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและชุมชนเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล สรุปเป็นข้อค้นพบคือ ปัจจัยที่ทำให้เกิดสันติภาพในชุมชนที่แตกต่างในพื้นที่ตัวอย่าง 3 พื้นที่ คือ พื้นที่ชุมชนกุฎีจีน เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ชุมชนคลองตะเคียน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและชุมชนเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล พบว่าปัจจัยที่สำคัญ 13 ประการที่นำไปสู่ความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ คือ ประวัติศาสตร์ชุมชน ชาติพันธุ์ พหุลักษณ์ พหุวัฒนธรรม อาชีพชุมชน ข้อกำหนดของชุมชน การสื่อสาร การเจรจา ศาสนา โครงสร้างทางสังคม เจตคติ ผู้นำและการใช้ทรัพยากร เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบสันติภาพของ 3 พื้นที่ คือ พื้นที่ชุมชนกุฎีจีน เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ชุมชนคลองตะเคียน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและชุมชนเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล พบประเด็นความแตกต่าง ดังนี้ สันติสุขของชุมชนกุฎีจีน คือ คนทั้ง 3 ศาสนาอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โครงสร้างทางสังคมของชาวคริสต์ที่มีความมั่นคงและสืบทอดอาชีพดั้งเดิมมีความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน ในขณะที่สันติสุขของชุมชนคลองตะเคียน คือ การมีเวทีกิจกรรมภาครัฐที่เข้มแข็ง มีความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน ประวัติศาสตร์ชุมชนที่ยาวนาน โครงสร้างทางสังคมของชุมชนที่มั่นคง การจัดสรรทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรม แม้จะมีชาติพันธุ์ของ

คนในชุมชนที่แตกต่างและเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ในขณะที่สันติสุขในชุมชนเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอลง จังหวัดสตูล ก็มีปัจจัยเช่นเดียวกันกับในชุมชนคลองตะเคียน

นอกจากนี้ องค์ความรู้ด้านสันติภาพในระดับชุมชน พิจารณาได้จากบทความวิจัยของ ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์ ได้นำเสนอแนวทางการสร้างสันติภาพและพัฒนาชุมชน สันติสุขในพุทธศตวรรษที่ 26 โดยศึกษาถอดบทเรียนการจัดการความขัดแย้งของชุมชนต้นแบบ 3 แห่ง ได้แก่ ชุมชนแพรภนามแดง ชุมชนหมู่บ้านท่าคอยนาง ชุมชนย่านกะดีจีน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แบบภาคสนาม เครื่องมือวิจัยที่ใช้คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 30 คน และการสังเกตการณ์ อย่างไม่มีส่วนร่วม การศึกษาถอดบทเรียนจากชุมชนทั้ง 3 ทำให้ได้องค์ความรู้ 5 มิติสำคัญในกระบวนการสันติภาพ และสันติสุขในชุมชน ได้แก่ 1. มิติด้านกายภาพ ได้แก่ การมีเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้บนวิถีความพอเพียงเป็นต้น 2. มิติด้านสังคม ได้แก่ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น กล่าวคือ การมีความรักความ สามัคคีและความปรองดองในชุมชน 3. มิติด้านจิตใจ ได้แก่ การมีธรรมะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชน 4. มิติด้านปัญญา เป็น การสะท้อนถึงปัญญาของชุมชนในการแก้ ปัญหาด้วยปัญญา การรู้เท่าทันโลกและการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงโดยยังคงรักษาวิถีชุมชนไว้ได้ 5. มิติด้านผู้นำ ผู้นำทั้งด้านผู้นำศาสนาและผู้นำ ชุมชน หรือผู้นำทางจิตวิญญาณ สามารถนำพาชุมชนก้าวผ่านความขัดแย้ง และสร้างสันติสุขให้กับชุมชน จาก 5 มิติที่สำคัญดังกล่าว ควรใช้หลักการ สำคัญ คือ การใช้พลัง อ่อนนุ่มที่มาจาก 2 ตัวประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) ธรรมะ D = Dhrama คือ ความเชื่อความศรัทธาในศาสนาเป็นรากฐาน นำพาให้เข้าถึงสันติสุข 2) อุดมการณ์และความเชื่อมั่นในกระบวนการสันติวิธี P = Peaceful means ทั้งสองหลักการนี้เป็น เบ้าหลอมของตัวบุคคล ที่เป็นแกนกลางของการพัฒนาชุมชนสันติสุข ได้แก่ ผู้นำ สมาชิกชุมชนและเครือข่ายเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาทางกายภาพ คุณธรรมของการอยู่ร่วมกันในสังคม (ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์, 2560)

งานวิจัยถอดบทเรียนการจัดการความขัดแย้งของชุมชนต้นแบบ 3 แห่ง ดังกล่าวได้พัฒนา มาจากงานของ รศ.ดร.พระมหาหรรษา ธรรมหาโส ที่เน้น ความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นในระดับหมู่บ้าน หรือ “หมู่บ้านซื่อสะอาด” “ความสะอาดในสังคม และประเทศชาติ เริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ ในชุมชน โดยการพัฒนาจากกลุ่มคนต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ทั้งในมิติของกาย พุทธิกรรม จิตใจ และปัญญา ให้ตระหนักรู้ถึงคุณค่าและ ความสำคัญของความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity)” ความซื่อสัตย์สุจริตนั้น เป็นความซื่อสัตย์สุจริตที่สะท้อนผ่านทั้ง 4 มิติ คือ (1) กายซื่อสัตย์สุจริต (เพื่อความอยู่รอดทางกายภาพ) (2) พุทธิกรรมซื่อสัตย์สุจริต (ตามหลักศีล 5) (3) จิตใจซื่อสัตย์สุจริต (ละอายต่อการทำชั่ว และเกรงกลัวต่อการทุจริต) และ (4) ปัญญาซื่อสัตย์สุจริต (ใช้ปัญญาเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน) ตัวแปรสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาตามรูปแบบนี้ คือการใช้พลังของ “บวร” คือ บ้าน วัด และโรงเรียน โดยการทำหน้าที่ในการเชื่อมประสาน และกล่อมเกลาศาสนิกต่าง ๆ ในหมู่บ้านให้เกิดการตระหนักรู้ เกิดความละอายชั่ว และเกรงกลัวการทุจริตคืดคืดชุมชนของตนเอง หากคนในสังคมเกิดการตระหนักรู้ว่า การคดโกงทรพยากรซึ่งเป็นสมบัติสาธารณะในชุมชนย่อมส่งผลต่อการคดโกง

ทรัพยากร หรือแย่งชิงอนาคตลูกหลานของตนเองแล้ว เชื้อมันชุมชนย่อมเกิดพลังในการรักษา ทรัพยากร หรือใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด อีกทั้งจะเป็นพลังสำคัญในการปกป้อง และคุ้มครองผลประโยชน์ของชุมชนเอาไว้โดยมิให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดแย่งชิงไปเป็นสมบัติส่วนตัว (พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, 2558)

การขับเคลื่อนงานด้านสันติสุขให้เกิดขึ้นในระดับชุมชน มีการสร้างแรงบันดาลใจให้กับอปท. ด้วยการให้รางวัลยกย่องอปท.ที่ส่งเสริมงานด้านสมานฉันท์และสันติสุข จัดทำโดยสถาบันพระปกเกล้า ในรูปแบบของรางวัลพระปกเกล้า เป็นรางวัลที่มอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีความมุ่งหมาย ให้ท้องถิ่นที่สมัครเข้าร่วมการพิจารณา ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการบริหารจัดการและการดำเนินงานในท้องถิ่น ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และมุ่งแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น ทั้งนี้ รางวัลพระปกเกล้า ได้แบ่งเป็น 3 ประเภทรางวัล ในที่นี้จะกล่าวอย่างเจาะจงถึงรางวัลด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ แบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 - ในกรณี ไม่มีความขัดแย้งเกิดขึ้นในท้องถิ่น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นมาตรการป้องกันความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในท้องถิ่น สถาบันฯ จะพิจารณาท้องถิ่นของท่านในลักษณะที่เรียกว่า “การเสริมสร้างความสามัคคี สันติสุข และความสมานฉันท์” รูปแบบที่ 2 - ในกรณี มีความขัดแย้งเกิดขึ้นในท้องถิ่นของท่าน หรือความขัดแย้งได้รับการแก้ไขไปแล้ว สถาบันฯ จะพิจารณาท้องถิ่นของท่านในลักษณะที่เรียกว่า “การจัดการความขัดแย้ง” จากการนิยาม 2 รูปแบบดังกล่าว สรุปได้ว่า การเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ทำได้ทั้งในเชิงป้องกันความขัดแย้งและแก้ไข/จัดการความขัดแย้งเมื่อเกิดขึ้นแล้ว โดยมีตัวชี้วัดแบ่งเป็น 5 หมวด คือหมวดที่ 1 ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน หมวด 2 การจัดการองค์กรเพื่อการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์เป็นการพิจารณาประเมินภาวะผู้นำ นอกจากนี้ ยังพิจารณาจากข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ความรุนแรง หมวดที่ 3 การจัดทำโครงการและบริการสาธารณะที่ตอบสนองความท้าทายใหม่ที่เน้นคุณภาพการให้บริการและแก้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ หมวดที่ 4 การส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของประชาชน หมวดที่ 5 โครงการ/กิจกรรมที่โดดเด่นเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ (สถาบันพระปกเกล้า, 2562)

2.ดัชนีและตัวชี้วัด รวมถึงองค์ความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับดัชนีสันติภาพ

การศึกษาชุมชนในบทความนี้หมายถึงชุมชนที่เป็นประชาธิปไตย ประชาธิปไตยชุมชน เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมที่ริเริ่มโดยชุมชนแล้วดึงภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วม เรียกว่า การมีส่วนร่วมของรัฐ(กับประชาชน) ไม่ใช่การมีส่วนร่วมของประชาชน (กับรัฐ) กระบวนการดังกล่าวเน้นการมีส่วนร่วมที่ภาครัฐมาเข้าร่วมในฐานะหุ้นส่วนหรือภาคีพันธมิตร มิใช่ในฐานะหน่วยงานที่มารับข้อเสนอเท่านั้น หากแต่เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มาร่วมกับประชาชนตามหลักการมีส่วนร่วมที่มีความหมาย (ทศพล สมพงษ์, 2555)

ความรู้สึกว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการปกครอง การกดขี่นำมาสู่การใช้ความรุนแรงทางการเมืองในหลายประเทศ อย่างไรก็ตามความเป็นธรรมมีหลากหลายมิติ พิจารณาจากงานวิจัย “ดัชนีความเป็นธรรมในสังคม” ได้จัดทำขึ้นตั้งแต่ปี 2559 ต่อเนื่องปี 2562 เริ่มต้นจากการสำรวจ 4 ด้าน คือ ความเสมอภาคทางสังคมวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมและสิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจและการกระจายทรัพยากร กระบวนการยุติธรรม ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การจัดทำดัชนีการรับรู้ อารมณ์ความรู้สึก สิ่งที่ถูกกระทำ แต่ต่อมาเมื่อปี 2562 เพื่อให้ได้ผลวิจัยเชิงประจักษ์ได้ขยายการสำรวจเพิ่มอีก 6 ด้าน รวมเป็น 10 ด้าน ได้แก่ การศึกษา เพศ ชุมชน สิ่งแวดล้อม สุขภาพ บริการสาธารณะและสาธารณูปโภค โดยสุ่มตัวอย่างใน 5 ภูมิภาค ภูมิภาคละ 5 จังหวัด แต่ละจังหวัดมี 2 อำเภอ แบ่งเป็น อำเภอเมืองและอำเภอที่ห่างออกไป อำเภอละ 2 ตำบล สุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 8,116 ตัวอย่าง ซึ่งเก็บข้อมูลเป็นเวลาเดียวกันอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) จนได้ค่าดัชนีออกมาและเผยแพร่ในเวปไซต์ www.sojustthai.net (ธีระ สิ้นเดชารักษ์, 2562)

สันติสุขจะเกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืน จำเป็นที่มนุษย์จะต้องมีความมั่นคงในชีวิต จะต้องได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี และได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำ “รายงานความมั่นคงของมนุษย์ประเทศไทย ปี พ.ศ.2559” ขึ้น ภายใต้กรอบมาตรฐานและตัวชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์ 12 มิติ 37 ตัวชี้วัด เพื่อประเมินสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ในภาพรวมระดับประเทศ ภาค และจังหวัด สำหรับเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตาม และประเมินผลการพัฒนาในด้านต่างๆ ในภาพรวมของประเทศไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม และสร้างความมั่นคงของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์ประกอบด้วย 1. มิติที่อยู่อาศัย 2. มิติสุขภาพ 3. มิติอาหาร 4. มิติการศึกษา 5. มิติการมีงานทำ และรายได้ 6. มิติครอบครัว 7. มิติชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม 8. มิติศาสนาและวัฒนธรรม 9. มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 10. มิติสิทธิและความเป็นธรรม 11. มิติการเมือง 12. มิติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร/พลังงาน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2561)

ความอยู่เย็นเป็นสุขมีหลายมิติทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม สอดคล้องกับนิยามความหมายของแนวคิดสันติภาพของต่างประเทศ ความอยู่เย็นเป็นสุขมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง โครงการปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย จัดทำโดยมูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยที่ สศช. ได้ดำเนินการประเมินผลกระทบจากการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ซึ่งได้ปรับการพัฒนาสู่แนวคิด คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ทั้งในฐานะผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา และเป็นผู้ได้รับประโยชน์หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนา โดย สศช. ได้พัฒนา “ดัชนีความอยู่ดีมีสุข” เพื่อเป็นเครื่องมือประเมินผลกระทบการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับคน ในช่วง

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 อย่างเป็นองค์รวม ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 -2554) ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์หลักในการพัฒนาประเทศมุ่งสู่การสร้าง ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย การใช้ดัชนีความอยู่ดีมีสุขเป็นเครื่องมือวัดผลกระทบ การพัฒนาจึงไม่เพียงพอ เนื่องจากขอบเขตของนิยามความสุขได้ขยายจากมิติของการดำรงชีวิตและ แนวปฏิบัติของปัจเจกบุคคลไปสู่ระดับครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการวัดในด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม ความถูกต้องดีงามต่าง ๆ สดข. จึงได้ขยายแนวคิดการพัฒนาจากดัชนีความอยู่ดีมี สุขมาเป็น “ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย” แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงมี ความจำเป็นต้องจัดทำและดำเนินโครงการปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย เพื่อ การพัฒนาและปรับปรุงดัชนีชี้วัดการพัฒนา เพื่อให้สามารถวัดผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาใน ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ตรงกับความเป็นจริง (มูลนิธิธรรมรัฐเพื่อ การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, 2560) นิยามความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ที่ปรับปรุงใหม่ คือ สภาวะ ที่คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพทั้งในด้านจิต กาย ปัญญา เป็นผลที่เกิดจาก ความเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในครอบครัว ชุมชน ระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวม โดยมีความสัมพันธ์กันบนพื้นฐานของหลักนิติธรรม หลักธรรมาภิบาล นำไปสู่ การพัฒนาและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและยั่งยืน ตัวชี้วัดอยู่เย็นเป็นสุขในสังคมไทย ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 5 ด้าน (มิติ) ได้แก่ 1. การมีสุขภาวะที่ดี 2. เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม 3. สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่สมดุล 4. สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล 5. การสร้างความเป็น ธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (มูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, 2560, น. 5-12-5-184)

จากที่กล่าวมาข้างต้น นำมาสู่การสร้างองค์ประกอบของตัวชี้วัดด้านสันติภาพในประเทศไทย โดยยึดตามกรอบตัวชี้วัดเดิมของงานวิจัย TPI ซึ่งเก็บข้อมูลไปเรียบร้อยแล้วในระยะเวลาที่ 1 จากตัวชี้วัด จำนวน 23 ตัวชี้วัด องค์ประกอบ 4 ด้านหลัก ซึ่งได้ตัดตัวแปรบางตัวที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป เช่น ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน การทหาร เนื่องจากงานวิจัย TPI เน้นเปรียบเทียบการวัดระดับสันติ สุขในประเทศและจังหวัด แต่ไม่ได้เน้นเปรียบเทียบระดับสันติสุขเปรียบเทียบกับต่างประเทศหรือ ระหว่างประเทศ จากการเน้นหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว การจับเก็บข้อมูลทุติยภูมิจึงเน้น การศึกษาในขอบเขตสันติภาพของประเทศไทย

โดยในปี 2563 นี้ได้ทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมจากข้อมูลงานวิจัย รายงานของต่างประเทศ ของประเทศไทย และความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจะมีการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเพิ่มเติมอีก 5 ตัวชี้วัด รวมเป็น 28 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่เพิ่มเติม คือ P2.7 อัตราการฆ่าตัวตาย P3.3 มุมมอง ด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) P3.6 จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ P3.7 จำนวนของ กรณีที่มีการสังหาร ลักพา การทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน P3.8 จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนประชากรในเรือนจำ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ด้านหลัก คือ (1) ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ (2) ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม (3) การยอมรับ ความหลากหลาย/เคารพสิทธิมนุษยชน/ไม่เลือกปฏิบัติ และ (4) มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมี การกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม รายละเอียดดังรูปที่ 4 และ 5

รูปที่ 4 องค์ประกอบหลักของสันติภาพ

ด้านที่ 1 ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

ประเมินความขัดแย้ง และความรุนแรงทั้งในระดับประเทศ ในระดับชุมชนและครอบครัว โดยเก็บข้อมูลจากทั้งข้อมูลสถิติจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ จำนวนผู้เสียชีวิต ผลกระทบของการก่อการร้าย รวมถึงการประเมินประสบการณ์ความรุนแรงและความคิดเห็นจากประชาชน ความรุนแรงทางกายภาพที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนทำให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรด้านต่าง ๆ และสามารถผลักดันให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อไปได้อย่างไม่หยุดยั้ง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นไม่เป็นผลดีกับทั้งสังคมไม่ว่าจะเป็นในระดับครอบครัว ชุมชนหรือระดับประเทศ

ด้านที่ 2 ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

ประเมินความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม โดยเก็บข้อมูลจากสถิติจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ จำนวนของการฆาตกรรม จำนวนของประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ และจำนวนคดีทางเพศและทำร้ายร่างกาย (สถิติการรับแจ้งเหตุ) รวมถึงการประเมินมุมมองด้านความปลอดภัยจากการสำรวจความเห็นของประชาชน ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมจะเกิดขึ้นสูง ด้วยการไม่มีการฆาตกรรม ไม่มีการทำร้ายในครอบครัว ไม่มีการทำร้ายร่างกายหรือมีไม่มากนัก ประชากรในเรือนจำก็จะมีน้อย รวมถึงจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะมีน้อยในการรักษาความสงบเรียบร้อย

ด้านที่ 3 การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

ประเมินมุมมองของประชาชนต่อการยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน โดยวัดมุมมองของประชาชนต่อการยอมรับให้กลุ่มที่แตกต่างจาก

คนทั่วไปนั้นมีบทบาททางสังคมและการเมือง อีกทั้ง มุมมองต่อการถูกเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ และมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง รวมถึงมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน บนพื้นฐานความเชื่อว่าความแตกต่างนำไปสู่สันติสุขในสังคม โลกจะเกิดความสงบสุขได้นั้น มีเงื่อนไข 2 ประการคือ ความหลากหลายและการพึ่งพากันและกันในธรรมชาติ การที่โลกขาดความหลากหลายและการพึ่งพากันนั้น จะนำไปสู่จุดจบของมนุษยชาติ การเคารพในความแตกต่าง และการใช้ลักษณะของความแตกต่างให้เกิดการสร้างสรรค์ ด้วยการร่วมมือร่วมใจกัน สันติภาพของโลกจะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

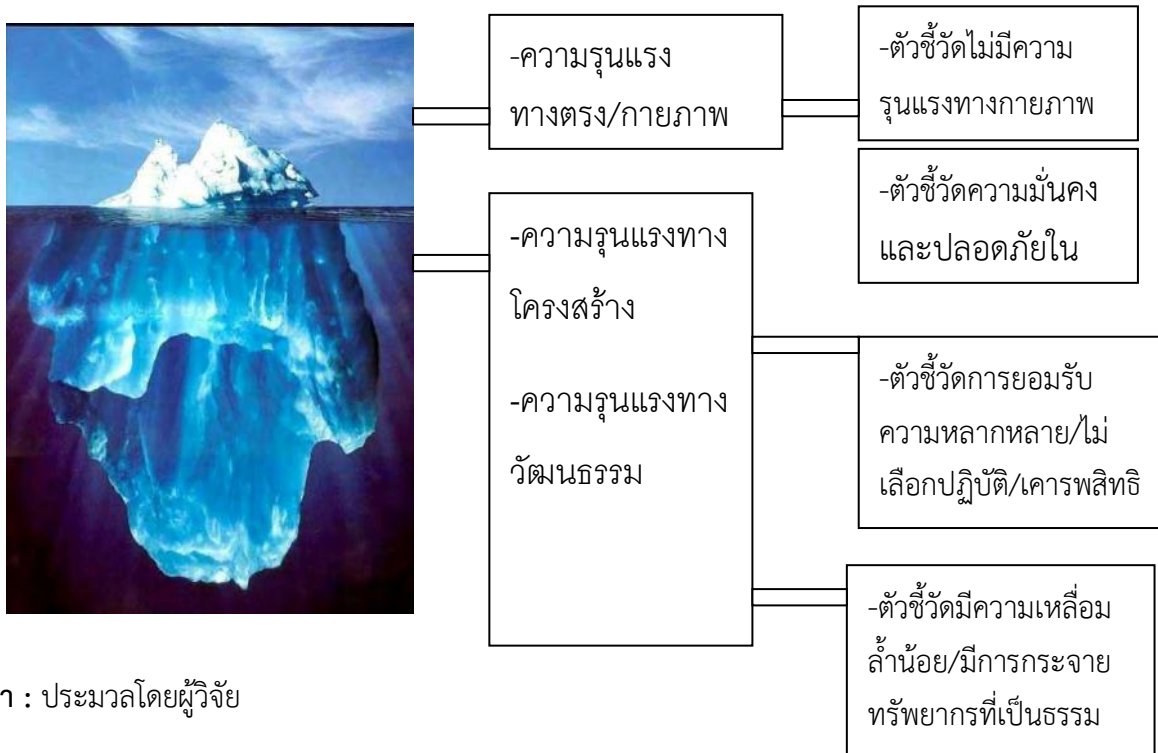
ด้านที่ 4 มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

ประเมินความเหลื่อมล้ำในสังคมและการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม โดยเก็บข้อมูลจากการวัดความเห็นในด้านมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม รวมถึงการเก็บข้อมูลสถิติจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ด้านสาธารณสุขและการศึกษาบนฐานความเชื่อที่ว่าประเทศที่มีสันติภาพจะมีความเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร โดยที่ความไม่เท่าเทียมกันในด้านรายได้ (คนจนกับคนรวย) ทรัพย์สินการเงิน รวมถึงความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ส่งผลต่อการแบ่งแยกในสังคม ทำให้เกิดช่องว่างทางรายได้ที่แตกต่างกันมากระหว่างคนจนกับคนรวย

2.5 กรอบแนวคิดความรุนแรง 3 ระดับกับตัวชี้วัดด้านสันติภาพ

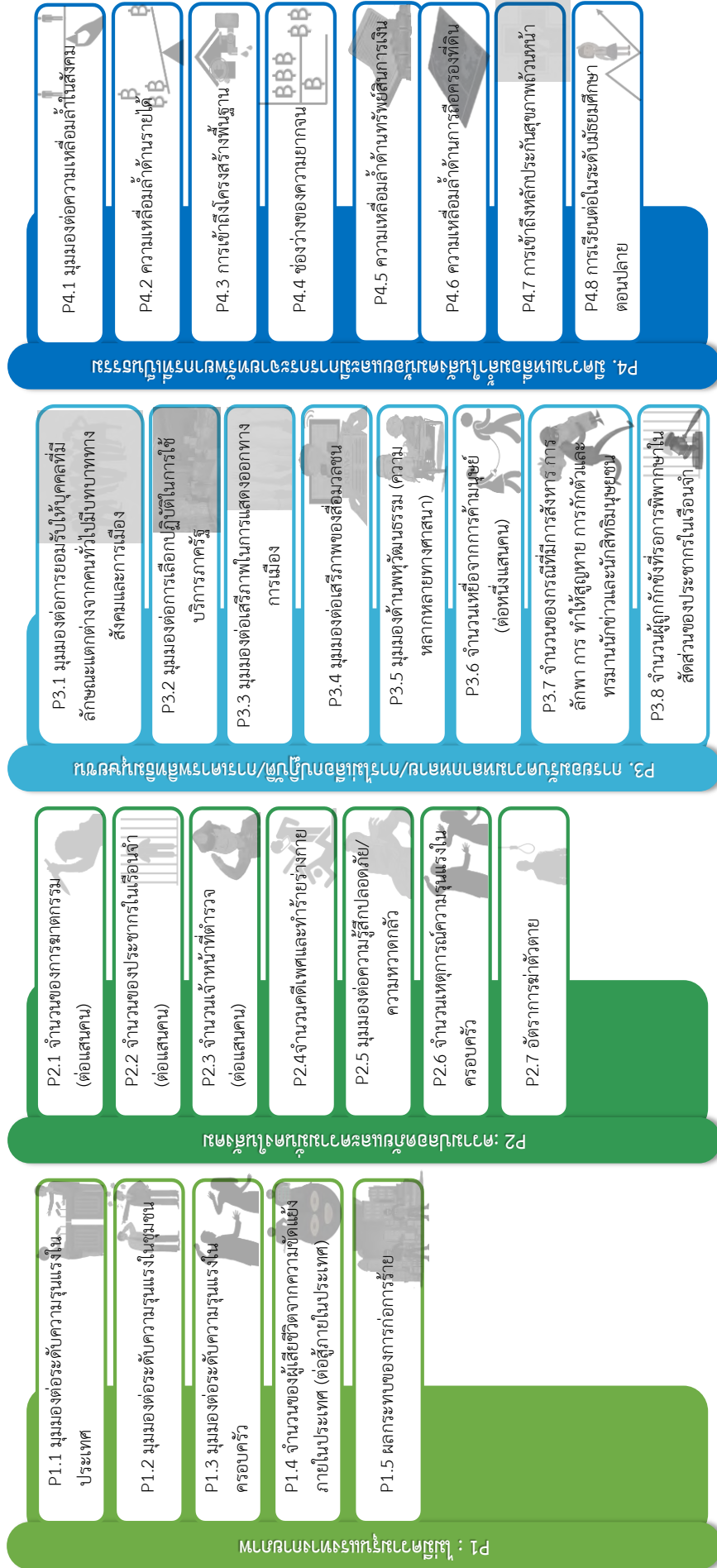
กล่าวได้ว่าองค์ประกอบของสันติภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย ครอบคลุมถึงการไม่มีความรุนแรงในสังคม อีกทั้งสังคมมีโครงสร้างที่มีความเป็นธรรมที่ทำให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรอันมีจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน และความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อย อีกทั้งมีการเคารพในความหลากหลาย ไม่มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างรวมถึงการเคารพสิทธิของทุกคนให้ดำรงตนอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่มีการปลุกฝังให้เกิดความเกลียดชังซึ่งกันและกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือไม่มีความรุนแรงทั้ง 3 ระดับ คือความรุนแรงทางตรง (กายภาพ) (Direct Violence) ความรุนแรงทางโครงสร้าง (Structure Violence) และความรุนแรงทางวัฒนธรรม (Culture Violence) ด้วยฐานความคิดว่าสังคมที่จะมีสันติภาพได้จะต้องไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ แต่การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพเท่านั้นไม่ใช่คำตอบของสังคมสันติสุข แต่ควรประกอบด้วยไม่มีความรุนแรงในระดับที่ลึกลงไปกว่ามองเห็นด้วยตาเปล่า คือความรุนแรงในชั้นของโครงสร้างอำนาจที่ไม่เท่าเทียมและในชั้นของอุดมการณ์ความเชื่อ เปรียบได้กับภูเขาน้ำแข็งที่มีส่วนที่มองเห็นซ่อนอยู่ใต้น้ำซึ่งมีพื้นที่ขนาดใหญ่มากกว่าพื้นที่ที่มองเห็นด้วยตาเปล่า ดังแสดงในภาพด้านล่าง

รูปที่ 5 กรอบแนวคิดความรุนแรง 3 ระดับกับตัวชี้วัดด้านสันติภาพ

ที่มา : ประมวลโดยผู้วิจัย

รูปที่ 6 องค์ประกอบย่อยของสันติภาพในประเทศไทย

2.6 แนวคิด นิยาม ความหมาย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านสันติภาพในประเทศไทย

จากองค์ประกอบย่อยด้านสันติภาพข้างต้น นำมาสู่การสำรวจข้อมูล และวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพในสังคมไทย โดยอาศัยงานวิชาการที่ประกอบด้วยหนังสือ งานวิจัย บทความวิชาการจากวารสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ถึงบริบทของสังคมในการกำหนดนิยาม ความหมาย เพื่อนำไปพัฒนาเกณฑ์ของตัวชี้วัดด้านสันติภาพให้มีความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดดังนี้

P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

แนวคิด นิยามและความหมาย

ความรุนแรงไม่ได้หมายความว่าความรุนแรงทางกายภาพเท่านั้น มีการอธิบายว่า ความรุนแรง หมายถึง การที่บุคคลใช้กำลังทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บ การทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น หรือการข่มขู่ว่าจะทำร้ายให้ผู้อื่นบาดเจ็บ หรือข่มขู่ว่าจะทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น รวมทั้งการใช้กำลังบังคับ กักขัง หน่วงเหนี่ยว และรุกรานสิทธิหรือเสรีภาพส่วนบุคคล (รณชัย คงสกนธ์ และนฤมล โพธิ์แจ่ม, 2551) ขณะที่โยฮัน กัลตุง (Galtung, 1969 อ้างถึงใน ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี, 2563) มองความขัดแย้งและความรุนแรงเชิงโครงสร้างในทุกสังคมด้วยการแยกตามปรากฏการณ์เมื่อมนุษย์ในสังคมนั้นได้รับอิทธิพลที่ทำให้การบรรลุถึงเป้าหมายอย่างแท้จริง ทั้งทางร่างกายและจิตใจต่ำกว่าศักยภาพหรือการบรรลุถึงความสามารถที่มีอยู่ และสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดความรุนแรงคือ ความแตกต่างระหว่างศักยภาพหรือความสามารถที่มีอยู่กับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ขณะที่ความรุนแรงทางการเมืองไทย ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (2551) ได้เสนอแนวคิดที่ “ความจริง” ที่เกิดขึ้นในความขัดแย้งทางการเมืองมีปัจจัยที่เรียกว่า “มายาการแห่งอัตลักษณ์” ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะคือการแยกพวกตนออกจากพวกอื่น มองความเป็น “ผู้อื่น” ต้อยกว่า “พวกเรา” รวมไปถึงวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่มนุษย์อื่น ๆ คิดจะทุบทำลายหรือใช้ความรุนแรงต่อสิ่งนั้น สร้างความเกลียดชังผ่านกระบวนการผลิตซ้ำความรู้ ความคิด ผ่านช่องทางการสื่อสารทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จากนั้นใช้ภาพความถูกต้องของตนมาประสมความเลวร้ายกับ “ฝ่ายตรงข้าม” ใช้เป็น “ข้ออ้างรองรับ” การใช้ความรุนแรงกับ “ฝ่ายศัตรู” เพื่อขจัดทำลายหรือกำจัด “ผู้อื่น” ให้อยู่ในอำนาจของตนเอง โดยพฤติกรรมหรือการกระทำใด ๆ เหล่านี้

การจะเข้าใจความรุนแรงในสังคมที่กระทบต่อประชาชนในวงกว้างและมีความยืดเยื้อศึกษาได้จากทฤษฎีความขัดแย้งที่ยืดเยื้อเรื้อรัง (Protracted Social Conflict) ใช้ตัวย่อว่า PSC นักคิดคนสำคัญคือ Edward Azar เน้นการศึกษาสงครามภายในประเทศ ไม่ได้เน้นการศึกษาที่สงครามระหว่างประเทศที่มีจุดสนใจในผลประโยชน์ของชาติ งานของเขาศึกษาในมุมความขัดแย้งในด้านสังคม วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์ ความขัดแย้งที่ยืดเยื้อเรื้อรังไม่มีแนวโน้มว่าจะยุติลงได้ง่าย มีเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความเข้มข้น มีความสัมพันธ์ที่เป็นปฏิปักษ์ระหว่างกลุ่ม นำไปสู่ความรุนแรงเกิดขึ้น Azar ระบุว่าปัจจัยหรือตัวแปร 4 ด้าน ที่จะแปรเปลี่ยนความขัดแย้งไปสู่ความรุนแรง ประกอบด้วย (Azar, 1990 ; Piya, & Maharjan, 2009)

1. อัตลักษณ์ชุมชน (communal identity) กลุ่มอัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ ศาสนา วัฒนธรรม และกลุ่มต่าง ๆ มีหลากหลายกลุ่ม แต่รัฐตอบสนองหรือเลือกจัดสรรทรัพยากรให้กับบางกลุ่ม ทำให้

เกิดความแตกแยกตามมา หรือมีบางกลุ่มได้ขึ้นมาเป็นผู้ปกครองแล้วละเลยกลุ่มอื่น เช่น ส่งเสริมแต่ศาสนาของตนเอง ละเลยการเคารพศาสนาอื่น

2. การกีดกันออกจากความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (deprivation of human needs) หรือการเข้าถึงไม่ถึงความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น ความจำเป็นด้านปัจจัย 4 ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองและเศรษฐกิจ การขาดการยอมรับในตัวตนอัตลักษณ์ของกลุ่ม ทำให้กลุ่มบางกลุ่มเกิดความรู้สึกคับข้องใจไม่มีพื้นที่ในการแสดงออก

3. บทบาทของรัฐและการปกครอง (governance and state's role)

รัฐที่เปราะบาง เผด็จการ ผูกขาดอำนาจ การรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจ การตัดสินใจแบบอคติต่อบางกลุ่ม ในขณะที่หลายประเทศมีประชากรเพิ่มขึ้น แต่ทรัพยากรได้รับการกระจายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมน้อยลง ขาดการทำให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีและรู้สึกพึงพอใจในการปกครอง

4. บทบาทด้านการเมืองระหว่างประเทศ (pattern of international political and economic linkages) เช่น ประเทศเพื่อนบ้านในการสนับสนุนหรือทำให้เกิดปัญหามากขึ้น บางรัฐต้องพึ่งพิงความช่วยเหลือจากรัฐอื่น ในด้านเศรษฐกิจ การทหารทำให้ถูกแทรกแซงการตัดสินใจในเรื่องสำคัญหลายเรื่อง ไม่สามารถตัดสินใจได้โดยปราศจากการครอบงำจากรัฐอื่น

ขณะเดียวกันเมื่อมองความรุนแรงในมุมมองของชุมชนและครอบครัวจะพบว่าความรุนแรงมี 2 ลักษณะ คือ ความรุนแรงที่กระทำโดยผู้ใหญ่ทำร้ายเด็ก หรือคู่สมรส และผู้สูงอายุ กับความรุนแรงที่กระทำโดยเด็ก เช่น พี่น้องทำร้ายกัน และลูกทำร้ายพ่อแม่ หากแต่ความรุนแรงในชุมชนอาจแยกออกไม่ชัดเจนกับความรุนแรงในครอบครัวด้วยความรุนแรงในชุมชนเป็นการมองความขัดแย้งทางการเมืองภายในและภายนอกชุมชน ที่มีอำนาจและผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง มีจุดเริ่มต้นจากความขัดแย้งและมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่ความรุนแรง ในขณะที่รูปแบบความรุนแรงในครอบครัวมองไปที่การทำทารุณกรรมทางกาย จิตใจ และเพศ แสดงออกในลักษณะการข่มขู่ทำร้ายร่างกาย กักขังหน่วงเหนี่ยว และละเมิดทางเพศ (รณชัย คงสกนธ์ และนฤมล โพธิ์แจ่ม, 2551)

นอกจากนี้ ยังมีคานิยามความรุนแรงในครอบครัวเชิงกฎหมายได้ครอบคลุม “การกระทำใด ๆ ที่มุ่งให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับใช้อำนาจครอบงำให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำ” (ราชกิจจานุเบกษา, 2550) โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2558) ได้ขยายความเชิงกฎหมายเพิ่มเติมว่า เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่มุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ อย่างหนึ่งอย่างใด โดยมีขอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท ขณะที่ในด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยานิยามความรุนแรงในครอบครัวไว้ว่า เป็นการใช้ความรุนแรงนำไปสู่ความสำเร็จของผู้กระทำให้ได้มาซึ่งอำนาจครอบงำและควบคุมบุคคลในครอบครัว อีกนัยหนึ่งหมายถึง การใช้ความรุนแรงเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของผู้กระทำที่ได้มาจากอำนาจ หรือได้มาซึ่งอำนาจควบคุมก่อให้เกิดความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้ถูกกระทำ (ธีรวิมล นิลเพ็ชร, 2561) โดยการกระทำใด ๆ ของบุคคลผู้กระทำ ความรุนแรงใช้การบังคับ ขู่เข็ญ ทำร้ายทุบตี คุกคาม ทำให้ได้รับบาดเจ็บทั้งทางร่างกาย จิตใจ และเพศ เช่น เด็กถูกบิดาล่วงละเมิดทางเพศ ตลอดจนใช้คำพูดหรือพฤติกรรมที่ดูถูกเหยียดหยาม ทำร้ายจิตใจ (นฤมล มนต์รี, 2561) ดังนั้น ความรุนแรงในครอบครัวจึงหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกผ่าน

การกระทำเพื่อมุ่งให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ และเพศ ด้วยการบังคับขู่เข็ญ ทำร้ายทุบตี คุกคาม โดยใช้อำนาจครอบงำให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำ อย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ อันเป็นการสำเร็จของผู้กระทำซึ่งก่อให้เกิดความเจ็บปวดทั้งทางร่างกาย และจิตใจแก่ผู้ถูกระกระทำ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

อย่างไรก็ตาม ความรุนแรงมีความหมายที่แตกต่างกับความขัดแย้ง ซึ่งความขัดแย้งหมายถึง การปะทะกันระหว่างความคิดที่อยู่ตรงข้ามกันไม่ลงรอยกันและเต็มไปด้วยความซับซ้อนหลากหลาย ระดับ โดยมุลนิธิเบิร์กฮอฟ (2559) เห็นสอดคล้องกับแนวคิดของฟริตริช กลาส์ (Friedrich Glasl) ที่ขยายเพิ่มว่าเป็นลักษณะของประสบการณ์ทั้งสองฝ่ายที่เห็นแตกต่างกันในด้านการรับรู้ ความคิด จิตนาการ การตีความ ความรู้สึก ตลอดจนความปรารถนา ส่งผลกระทบต่อศักยภาพก่อให้เกิดความคิด และความจริงของตนขึ้นในลักษณะการทำให้ทุกฝ่ายรับรู้ได้ Berghof ได้อาศัยทฤษฎีความขัดแย้งของ มอร์ตัน ดอยช์ (Morton Deutsch) และทฤษฎีสันติภาพของโยฮัน กัลตุง (Johan Galtung) นำมาสู่คำถามว่าเราจะป้องกันความขัดแย้งนั้นได้อย่างไร ทั้งสองทฤษฎีเห็นพ้องกันว่าความขัดแย้งเกิดจากผลประโยชน์เชิงโครงสร้างเชื่อมโยงกับสถาบัน พฤติกรรม และทัศนคติ สอดคล้องกับคำนิยามของ นักวิชาการไทย มีมุมมองความขัดแย้งว่าเป็นการกระทำที่ไม่ลงรอย ชัดขึ้น หรือต่อต้าน ทั้งในด้าน ความต้องการ ความคิด และผลประโยชน์ (ขจรจิต บุณนาค, 2554; รัฐพล เย็นใจมา และสุรพล สุษะพรหม, 2561)

ด้วยเหตุนี้ เมื่อมองเชิงผลกระทบจากความรุนแรงและความขัดแย้งจะพบว่า การก่อการร้าย เป็นผลมาจากการสร้างความรุนแรง แต่มีเป้าหมายต้องการให้ผู้ที่เป็นทหารหรือตำรวจ รวมถึงประชาชนที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับผลกระทบจากความมุ่งหวังในการใช้ความรุนแรงต่อสาธารณะ และสถานที่ทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นทั้งการเผชิญหน้าและการเข้าปะทะโดยตรงกับกองกำลังเจ้าหน้าที่ (ทวิศ ศรีเกตุ, 2558) ทั้งนี้ เมื่อมองให้ลึกลงไปจะพบว่า การก่อการร้ายถูกให้คำนิยามไว้อย่างน้อย 2 มิติ คือ มิติแรกการก่อการร้ายเป็นการกระทำทางการเมืองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่หรือทหาร เป็นการกระทำที่แยกออกจากการปฏิวัติ ในอีกมิติเป็นการปฏิวัติประเภทหนึ่ง กระทำโดยกลุ่มประชาชนที่มีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง เพื่อต่อสู้กับการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย และต้องการปลดแอกประเทศชาติ เพื่อให้ประชาชนได้รับเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตย อันเป็นการกระทำทางการเมืองและถือว่าเป็นการกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย (พรภัทร ลีลาเกรียงศักดิ์, 2549, น. 18) ในทางกลับกันการก่อการร้าย เป็นประวัติศาสตร์เพียงบางช่วงหรือในบางอารยธรรม ไม่ใช่เรื่องของอุดมการณ์ทางการเมือง หรือหลักนิยมทางการเมืองใด ๆ (สุรชาติ บำรุงสุข, 2558) สอดคล้องกับ Gerard Chaliand and Arnaud Blin (2007, p. 8 อ้างถึงใน เทิดสยาม บุญยะเสนา, 2558) ที่มองว่าการก่อการร้ายสมัยใหม่ “เป็นแค่กระบวนการไม่ใช่วิธีการของการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย แต่เป็นการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ที่เกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายกับการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย” หรืออีกนัยหนึ่ง การก่อการร้ายเป็นเพียงเครื่องมือที่รัฐบาลต้องการรักษาอำนาจของตนเองไว้ รัฐบาลมองว่าแม้จะไม่สามารถต่อสู้กับการปฏิวัติได้แต่ยังสามารถให้ตนเองรักษาอำนาจไว้ได้ เพื่อข่มขู่พลเมืองของตนเองมิให้ทำการปฏิวัติ (เทิดสยาม บุญยะเสนา, 2558) โดยการก่อการร้ายมี หลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นวิธีการลอบสังหาร วางระเบิด ลอบวางเพลิง ใช้การทรมาน จี้เครื่องบิน

และลักพาตัว เป็นต้น (ทวิยศ ศรีเกตุ, 2558) ลักษณะของกลุ่มก่อการร้ายจะเป็นการเคลื่อนไหวข้ามชาติ (Transitional) และมีเครือข่ายเป็นลักษณะองค์กรอาชญากรรม (Organized crimes) โดยปฏิบัติการผ่านเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร มีขอบเขตและผลกระทบไม่จำกัดเท่ากับว่าเป็นการมุ่งคุกคามต่อมวลมนุษยชาติโดยรวม มีการจัดการองค์กรแบบเครือข่ายที่ซับซ้อน แบ่งแยกหน้าที่ และแทรกซึมในทุกองค์การ การก่อการร้ายเป็นได้ทั้งผู้กดขี่และผู้ถูกกดขี่ มีลักษณะต่อสู้เพื่อปลดแอกหรือต้องการเสรีภาพ ด้วยการเป็นนักรบนอกแบบที่ฝ่ายตรงข้ามเรียกว่า ผู้ก่อการร้าย ผู้ก่อวินาศกรรม และโจรก่อการร้าย (วรกร โอภาสพันธ์, 2544, น. 8) บางครั้งการก่อการร้ายสร้างขึ้นมาก่อนผลสะท้อนทางการเมือง ปฏิบัติการเหล่านี้มักดำเนินการโดยกลุ่มที่ต้องการปกครองตนเอง และกลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ (ทวิยศ ศรีเกตุ, 2558) อย่างไรก็ตามก็ยังมีค่านิยมที่ให้ความชัดเจนนัก แต่อาจสรุปได้ว่าการก่อการร้าย หมายถึง การกระทำการใด ๆ หรืออยู่เฉยๆที่จะกระทำ โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือใช้วิธีอื่นใด เพื่อบังคับหรือข่มขู่รัฐบาลให้กระทำการใด ๆ หรือเพื่อให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว โดยมีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง ศาสนา อุดมการณ์หรือลัทธิความเชื่อของตน (อัศวิน ศุภะศร, 2549)

P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

สำหรับมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ พบว่า ประชาชนมองสาเหตุความรุนแรงของเมืองไทยเกิดจากการแย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์ทางการเมือง รongลงมาเป็นอุดมการณ์/ความเชื่อที่แตกต่างกัน ขณะเดียวกันก็มองว่ากระบวนการยุติธรรมไม่เป็นธรรม และการบริหารประเทศเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจ/ขาดการตรวจสอบ ทั้งนี้การรัฐประหารและการเลือกตั้งที่มีการคอร์รัปชันประชาชนระบุว่าเป็นหนึ่งในสาเหตุด้วยเช่นกัน (สถาบันพระปกเกล้า และสำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562) สอดคล้องกับงานของประภาพร สีหา (2560) พบว่า สาเหตุความขัดแย้งมาจากรัฐบาลเสนอร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมนำไปสู่การประท้วงกดดันรัฐบาลจนกลายเป็นความรุนแรงทางการเมือง ทหารจึงเข้ามามีบทบาทในการทำรัฐประหารด้วยความชอบธรรมในการปรับเปลี่ยนและแทรกแซงทางการเมือง

ความรุนแรงทางการเมืองไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาตั้งแต่ปลายปีพ.ศ.2548 จนกระทั่งถึงช่วงการรัฐประหาร พฤษภาคม พ.ศ.2557 ที่เห็นได้อย่างชัดเจนหรือเป็นความรุนแรงทางตรงนั้น เกิดความเสียหายมีผู้เสียชีวิตอย่างน้อยรวม 137 ราย มีผู้บาดเจ็บสาหัสถึงเล็กน้อย 3 หมื่นกว่าคน กล่าวอย่างเจาะจงถึงเหตุการณ์ความสูญเสียครั้งสำคัญเกิดขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2553 มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 91 รายและบาดเจ็บมากกว่า 1,800 ราย รวมถึงเหตุการณ์ ในช่วงการชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ประมาณ 7 เดือน ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2556- 2557 มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 20 ราย และบาดเจ็บมากกว่า 700 ราย ภาพรวมความเสียหายทางเศรษฐกิจคิดเป็นจำนวนเงินมหาศาลอย่างน้อยประมาณ 2 ล้านล้านบาท

ความรุนแรงทางการเมืองไทยในปัจจุบันยุติลงชั่วคราว แต่รากเหง้าของความขัดแย้งทางการเมืองไทยยังไม่ได้การจัดการที่เพียงพอ ในช่วง10 ปีที่ผ่านมาความขัดแย้งมีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างและเปลี่ยนคู่อริ แต่สาเหตุความขัดแย้งประเด็นสำคัญยังคงเป็นประเด็นเดิมคืออุดมการณ์ที่แตกต่างระหว่างฝ่ายที่เรียกร้องว่าประชาธิปไตยต้องมาจากการเลือกตั้งกับประชาธิปไตยที่ต้องเน้น

คุณธรรมหรือความดีของผู้ปกครอง รวมถึงความขัดแย้งในประเด็นโครงสร้างอำนาจในการปกครอง สำหรับการสร้างความปรองดองของรัฐบาลชุดต่าง ๆ ที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากเหตุผลหลายประการ ประกอบด้วย 1) กลไกด้านการสร้างความปรองดองไม่เป็นที่ยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) การบริหารประเทศอย่างขาดหลักธรรมาภิบาลที่เพียงพอ เน้นการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจและเน้นระบบอุปถัมภ์ 3) ขาดความต่อเนื่องและเป็นการเมืองของแต่ละรัฐบาล 4) ภาครัฐขาดกลไกขับเคลื่อนสู่สาธารณะทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น 5) ขาดกลไกเชื่อมโยงประสานผู้นำทั้ง 3 ระดับคือ ระดับบน ระดับกลางและระดับล่าง 6) การไม่ให้ความสำคัญอย่างเพียงพอกับการตั้งกลไกระดับชาติหรือเจ้าภาพหลักขึ้นมากำกับดูแลและส่งเสริมงานด้านการสร้างความปรองดอง

P1.2 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

สถานการณ์มุมมองความรุนแรงในชุมชนตามรายงานของสถาบันพระปกเกล้า และสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2562) พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อการมองชุมชนว่ามีการแบ่งขั้วแยกข้างจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองเป็นส่วนน้อย และมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่เคยมีประสบการณ์ย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง หรือเกิดความรุนแรงในชุมชน สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนส่วนน้อยมีมุมมองความรุนแรงในชุมชนต่อการแบ่งขั้วอำนาจที่รับรู้ได้จากความขัดแย้งทางการเมืองจริง สอดคล้องกับงานของณัฐกร วิทิตานนท์ (2559) ที่ให้เหตุผลว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งที่อาจจะเป็นตัวแปรในการนำไปสู่ความรุนแรงขึ้นในชุมชน จะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารโดยการคลี่คลายอันเนื่องมาจากผู้บริหารในฝ่ายประจำยอมผ่อนทำที่ลงด้วยการขอย้ายออกนอกพื้นที่เพื่อหลีกเลี่ยงเหตุรุนแรง ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงไม่คิดที่จะต่อต้านหรือย้ายตัวเองออกจากชุมชนอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบเหล่านี้ อย่างไรก็ตามผลของการเปิดรับสื่อที่มีความรุนแรง กับการพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชนมีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนวัยมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 (สุปรีชา ชำนาญพุดพิพร, เพ็ญประภา นาเคน, อัญชลิกา เฟื่องฟู และภัทราวดี มากมี, 2560) โดยแสดงออกในลักษณะทางพฤติกรรมก้าวร้าวจากการเลียนแบบหรือเคยมีประวัติการใช้สารเสพติด ประวัติการเกิดพฤติกรรมรุนแรง ซึ่งผู้ที่มีอายุในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นจะมีแนวโน้มของพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าผู้ใหญ่ช่วงวัยกลางคนอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากบุคคลกลุ่มนี้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และการควบคุมได้น้อยกว่าผู้ใหญ่วัยกลางคน ขาดทักษะในการเผชิญปัญหาและแก้ไข ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้ความรุนแรงเพื่อแก้ไขปัญหา (ศิริพรรณ ธนันชัย และ จินตนา ยูนิพันธ์, 2562) สอดคล้องกับข้อค้นพบของกัญญ์ฐิตา ศรีภา และธีรวิทย์ นิลเพ็ชร (2563) หากแต่ชุมชนไม่มีการควบคุมทางสังคมหรือจัดระเบียบในชุมชนให้เหมาะสม ยังคงมีแหล่งมั่วสุมอบายมุข และสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ในชุมชนทำให้ยากที่จะควบคุมไม่ให้เกิดและเยาวชนในชุมชนนั้นเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและใช้ความรุนแรงได้

นำมาสู่ข้อเสนอในการแก้ปัญหามุมมองความรุนแรงในชุมชน มีรูปแบบการป้องกันและการแก้ไขปัญหาเชิงประจักษ์แก่สังคม ด้วยการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจทางด้านประเพณีวัฒนธรรมและการอยู่อย่างมีความสุข ผ่านกลไกหลักบูรณาการ ในการทำงานเข้ากับหน่วยงาน

ราชการของแต่ละจังหวัด เน้นวิธีการดำเนินงานไม่ให้เกิดความรุนแรงในพื้นที่โดยอาศัยกิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคีสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม โดยอาศัยสายใยจาก “อสม.” สู่ชุมชนเพื่อคัดกรองโรค ขณะที่สายใยจาก อบต. สู่ชุมชนดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง บริการรถฉุกเฉินเพื่อรับผู้ป่วยไปโรงพยาบาลและไม่คิดค่าใช้จ่าย และสายใยจากผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อปพร. ร่วมมือแก้ไขปัญหายาเสพติด (ชิตพล ชัยมะดัน, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดชуро (Al-Shura) ของชลิต ถาวรนุกิจกุล (2557) ที่กล่าวว่า เป็นลักษณะการขับเคลื่อนงานในพื้นที่โดยผู้นำชุมชนผ่านกระบวนการปรึกษาตามหลักศาสนา ต่อมาใช้ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ หรือระบบการเลือกตั้งตัวแทนให้เกิดความยอมรับในชุมชน นอกจากนี้มีกลไกสำคัญของการร่วมกันทำให้อี้อต่อการเป็นพื้นที่ให้กลุ่มคนต่าง ๆ ทั้งกลุ่มอาชีพ เพศ และชาติพันธุ์เข้าใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม เช่น ระบบการศึกษา หรือกิจกรรมการส่งเสริมอยู่ร่วมกัน เชื่อมต่อระหว่างชุมชนกับองค์กรประชาสังคม ชี้นำและตัดสินใจแทนคนในชุมชน มีลักษณะของการเป็นผู้นำในการริเริ่มงานมากกว่าการทำงานของกลไกท้องถิ่นให้ปรากฏในชุมชน สอดคล้องกับงานของสุพรรณิ เกสรินทร์ (2558) พบว่า บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนสำคัญอย่างมากในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในชุมชน และยังพบว่าพฤติกรรมการศึกษาที่ผู้นำได้รับแสดงถึงการยอมรับในการแก้ปัญหา ขณะเดียวกันมุมมองความรุนแรงในชุมชน ควรได้รับการเอาใจใส่ ตรวจสอบอย่างจริงจัง โดยเฉพาะสื่อ เช่น โทรทัศน์ หนังสือ การเล่นเกม การใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งสิ่งเหล่านี้ควรจัดการให้เข้ากับเวลากับเด็กและเยาวชนเพื่อส่งเสริม ป้องกัน และที่สำคัญผู้ปกครองต้องเข้าใจและรับรู้อุปนิสัยของบุตรหลาน ซึ่งจะช่วยไม่ให้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชนได้ (สุปรีชา ชำนาญพุดิพร, เพ็ญประภา นาเคน, อัญชลิกา เพ็องพุ่ม และภัทราวดี มากมี, 2560)

P1.3 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว

สำหรับมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว สถาบันพระปกเกล้าและสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2562) พบปัญหาจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งประชาชนมักเคยเห็นคนในบ้านถูกทำร้ายโดยคนในบ้านเอง (รุนแรงทางกายภาพ เช่น ทุบ ตี ตบ และเตะ) และเป็นผู้ที่เคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายในบ้านของตัวเอง (รุนแรงทางกายภาพ เช่น ทุบ ตี ตบ และเตะ) สอดคล้องกับลักษณะความรุนแรงในครอบครัวของสังคมไทยที่ธีรวิฑู นิลเพ็ชร (2561) จำแนกเป็น 4 ลักษณะ คือ ความรุนแรงทางร่างกาย ความรุนแรงทางจิตใจ ความรุนแรงทางเพศ และความรุนแรงที่ก่อให้เกิดความสูญเสีย/การละเลยและทอดทิ้ง รูปแบบ/ประเภทของความรุนแรงในครอบครัวออกเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) ความรุนแรงต่อคู่สมรส/ระหว่างสามีภรรยา (Spouse) เป็นการกระทำระหว่างกันของคู่สมรสเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ มีรูปแบบแสดงออกตามพฤติกรรมด้วยการทำร้ายจิตใจ (อวัจนภาษา) การพูดประชดประชัน (วจนภาษา) และการทำร้ายร่างกาย 2) ความรุนแรงต่อเด็ก (Child Abuse) เป็นการกระทำต่อสมาชิกในครอบครัวที่เป็นเด็กทั้งร่างกาย หรือการละเลยพฤติกรรมบางประการ เช่น ทอดทิ้งไม่เลี้ยงดู คุกคามทำร้ายด้านอารมณ์ความรู้สึก มีรูปแบบด้วยการทารุณร่างกาย จิตใจ ปล่อยปละละเลยไม่เลี้ยงดู การทารุณทางเพศ และ 3) ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ (Elder Abuse) เป็นการถูกทอดทิ้งไม่มีคนดูแลหรืออาจจะถูกส่งให้ไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ ลักษณะของผู้สูงอายุที่มักถูกทำร้ายมักมีปัญหาด้านสุขภาพไม่สามารถพึ่งพา

ตนเองได้ ต้องการผู้ดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษทำให้ผู้ดูแลเกิดความเครียดส่งผลให้เกิดการทำร้ายผู้สูงอายุ (สุดสงวน สุธีสร, 2551) ซึ่งทราบได้จากปัจจัยด้านครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงในวัยรุ่น ดั้งงานของรุ่งฤดี วงศ์ชุม (2562) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวมีความผูกพันระหว่างบิดามารดากับบุตร แต่หากว่าความสัมพันธ์นั้นอยู่ในระดับต่ำจะทำให้บุตรที่เป็นวัยรุ่นมีพฤติกรรมความรุนแรง

พูนสุข มาศรีสรสรรค์ (2559) ได้เสนอมาตรการป้องกัน แก่ไข และเยียวยาเชิงพุทธบูรณาการในการจัดการความรุนแรงในครอบครัว โดยกล่าวว่าควรมีการปฏิบัติตนตามหน้าที่และความรับผิดชอบตามสถานภาพในครอบครัวด้วยการบ่มเพาะความรัก ความเมตตา ปรารถนาดี อ่อนโยน และเอื้อประโยชน์ต่อกัน รวมถึงการสื่อสารกันด้วยใจที่เปิดกว้าง ปรับตัวเข้าใจกันและกันโดยเฉพาะในทางเพศให้มีความเห็นอกเห็นใจกันแก่สมาชิกในแต่ละครอบครัว ตลอดจนแผ่ขยายออกสู่ชุมชนและสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของพระครูจิระธรรมธัช และพระมหาศักดิ์ดา สิริเมธี (หารเทศ) (2561) คือการใช้ความซื่อสัตย์และวางใจตอบสนองเรื่องเพศสัมพันธ์ให้พอดีขยันทำงาน หาเงินทองจนเจือครอบครัว การทรมานร่างกายและกำลังใจให้แก่กัน การเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน ยอมรับในตัวตนของกันและกัน การเคารพให้เกียรติคู่สมรสรู้จักอดทนและให้อภัย นอกจากนี้ หน่วยงานด้านสุขภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนกำหนดแนวทางดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมความรุนแรงและครอบครัวให้เป็นรูปธรรม ควรมีการศึกษาโครงสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวด้วยการฝึกทักษะการสื่อสารกับบุตรในช่วงวัยรุ่น กระตุ้นผู้ปกครองรับฟังเด็กให้ตรงกับปัญหา และความต้องการของเด็ก (รุ่งฤดี วงศ์ชุม , 2562) สอดคล้องกับแนวคิดของศุภรัช ศรีวิวัฒน์ (2560) ว่าครอบครัวต้องตระหนักสร้างความรักความอบอุ่น ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เปิดกว้างส่งเสริมแนวคิดว่าการทารุณเด็กมีผลกระทบต่อสังคมมากกว่าที่คิด พุดจาอ่อนโยนไม่ทอดทิ้งพร้อมยื่นเคียงข้าง จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน สำหรับมุมมองความรุนแรงของผู้สูงอายุมองว่าเขาได้รับความรุนแรงจากสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับสูง ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวควรให้ความสำคัญกับการสร้างทัศนคติต่อผู้สูงอายุและส่งเสริมผู้สูงอายุให้มีความเข้าใจเพื่อเข้าถึงการเปลี่ยนแปลงตามวัยของผู้สูงอายุ เช่น กิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ ความเคารพนับถือ (กุลธิดา สัมมาวงศ์; สิริลักษณ์ โสมานุสรณ์; ชมนาด สุ่มเงิน, 2560) ดังนั้น จึงนำมาสู่การเสนอรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวเพื่อจัดการต่อมุมมองความรุนแรง คือ การให้คำปรึกษาครอบครัวที่เน้นระบบครอบครัว (Family System Counseling) การให้คำปรึกษาครอบครัวที่เน้นโครงสร้างของครอบครัว (Structural Family Counseling) การให้คำปรึกษาครอบครัวที่เน้นพฤติกรรมและการรู้คิด (Behavior and Cognitive Family Counseling) และการให้คำปรึกษาครอบครัวที่เน้นประสบการณ์นิยมและมนุษยนิยม (Experiential /Humanist Family Counseling) เพื่อให้ผู้ให้คำปรึกษาครอบครัวสามารถเลือกใช้ในการให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาของครอบครัว (สิริภัทร โสติยาภักย์, นวพร คำแสงสวัสดิ์, และ ัญญณภัทร์ ศิริธรรมาโรจน์, 2560)

P1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ)

ข้อมูลจาก DeepSouth ระบุว่าสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา (อำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอ

เทพา อำเภอนาทวี) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547-31 ธันวาคม 2562 มีจำนวน 20,512 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 7,085 คน และได้รับบาดเจ็บ 13,233 คน เหตุการณ์เฉพาะช่วงเดือนมกราคม-ธันวาคม 2562 เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบจำนวน 411 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 180 ราย ได้รับบาดเจ็บ 243 ราย ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันในปี 2561 ซึ่งมีเหตุการณ์ความไม่สงบจำนวน 548 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 218 ราย ได้รับบาดเจ็บ 265 ราย (ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, 2563) ยกตัวอย่าง เหตุการณ์สำคัญ เช่น 15 ศพ ยะลาปี 2562 กลุ่มติดอาวุธ ได้ใช้อาวุธปืนสงครามยิงถล่มชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านและมีผู้เสียชีวิต 15 ราย (สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน, 2562)

สาเหตุหลักของปัญหาเกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่สามารถระบุสาเหตุได้อย่างชัดเจน รongลงมา เป็นปัญหาการแบ่งแยกดินแดน ถัดมาเป็นปัญหาอาชญากรรม และปัญหายาเสพติด ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งนี้ส่งผลโดยตรงต่อผู้ขายมากกว่าผู้หญิง ทั้งนี้รายงานฉบับดังกล่าวได้สะท้อนมิติของการปฏิบัติหน้าที่ทางการทหารและกระบวนการทางการเมือง เนื่องจากกลุ่มผู้โจมตีเน้นเป้าหมายไปที่ทหารบนพื้นที่ของพลเรือน เช่น สวนสาธารณะ ตลาดนัด และโรงพยาบาล เป็นต้น มิติของความซับซ้อนในการพยายามละเมิดกฎหมายสากลจนกลายเป็นขบวนการต่อต้านรัฐ โดยปัญหาการแบ่งแยกดินแดนนั้นเป็นปัญหาที่มีลักษณะของความเป็นชาตินิยม มีเป้าหมายหลักคือการสถาปนารัฐอิสระ รัฐบาลจำเป็นต้องมีการเจรจาระหว่างกันกับกลุ่มแบ่งแยกดินแดนโดยปรับเปลี่ยนระบบการเมืองให้เป็นการกระจายอำนาจ จึงจะสามารถช่วยในการบรรเทาความคับแค้นใจและช่วยรักษาสุขภาพของประเทศให้เป็นรัฐเดี่ยว (Crisis Group Asia Report N°291, 2560) นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวยังถูกนำมาเป็นประเด็นในการถกเถียงอย่างหนักถึงเขตปกครองพิเศษ เห็นได้จากการผลิตงานวิจัยตั้งแต่ปี 2509-2551 (ชากีร์ พัทธ์กะคุมพล, 2560) เป็นต้น

รายงานการสำรวจสันติภาพ peace survey ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 5 ได้ดำเนินการในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม 2562 ที่ผ่านมา โดยสอบถามความคิดเห็นของประชาชนอายุระหว่าง 18-70 ปี ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา จำนวน 1,637 คน ผลการสำรวจความคิดเห็นครั้งนี้กลับพบว่า ผู้คนส่วนมากในพื้นที่ยังไม่แน่ใจว่าสถานการณ์ดีขึ้นหรือไม่ โดยพบว่า มีผู้ตอบถึงร้อยละ 72.8 รู้สึกว่าสถานการณ์เหมือนเดิมและแย่ลง แต่ประชาชนยังเชื่อมั่นว่า การพูดคุย/เจรจาจะเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา โดยผู้ตอบร้อยละ 55.1 สนับสนุนแนวทางนี้ แต่ก็ยังมีผู้ตอบกว่าร้อยละ 21 ที่ยังไม่แน่ใจ เนื่องจากอาจมาจากการมองว่าการพูดคุยในช่วงปีที่ผ่านมายังไม่มีความก้าวหน้าเท่าที่ควร (ร้อยละ 40.5) ซึ่งสะท้อนว่าการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขยังจำเป็นต้องพิสูจน์ให้ประชาชนเห็นว่า เหตุใดพวกเขาควรสนับสนุนแนวทางนี้ต่อไป (สถาบันพระปกเกล้า, 2563)

Berghof (2559) ให้ข้อสังเกตว่า ในทุก ๆ ความขัดแย้งล้วนมีประวัติศาสตร์เฉพาะเรื่องนั้นเข้ามาขับเคลื่อนให้เห็นเป็นพลวัตกลายเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม ทฤษฎีความขัดแย้งจึงให้น้ำหนักกับผลประโยชน์ ความชอบธรรม วิธีการคลี่คลาย การสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมและการเมือง โดยหลักการสำคัญของการแก้ไขต้องรู้สาเหตุของรากเหง้าแห่งปัญหาและสำคัญที่สุดคือ “ความไว้วางใจและถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน” นำมาสู่ข้อเสนอการป้องกันความขัดแย้งต้องไม่ปฏิเสธประเด็นที่กำลังเป็นปัญหา ยิ่งต้องกลับไปค้นหาวิธีการที่ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา เช่น

สังคมไทยเข้าสู่ความขัดแย้งในประเทศทั้งการเมืองส่วนกลางและปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ การสอดแทรกหลักสูตรสันติภาพศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการช่วยบรรเทาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น (กษมา จิตรภิมย์ศรี, 2558, น. 70) อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่การป้องกันความขัดแย้งมักเกิดขึ้นหลังสงครามมากกว่า ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปะทุซ้ำขึ้นอีก การจัดการความขัดแย้งมีเป้าหมายหลัก คือ การดึงฝ่ายที่เป็นปรปักษ์ให้เข้ามาอยู่ในกระบวนการความร่วมมือเพื่อจัดตั้งระบบในการจัดการกับความแตกต่างของทุกฝ่ายด้วย การคลี่คลายความขัดแย้งต้องลงไปในจุดสำคัญคือ “ทัศนคติ” สอดคล้องกับข้อค้นพบของบุชบง ชัยเจริญวัฒน์ และเหมือนขวัญ เรณูมาศ (2560) โดยปฏิเสธการใช้ความรุนแรงอย่างสิ้นเชิง เน้นวิพากษ์ปัญหาไม่โจมตีตัวบุคคล ไม่มุ่งเอาชนะ สร้างความสัมพันธ์และความเหมือนตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายมองว่าเป็นมนุษย์เหมือนกัน เน้นทั้งความรู้สึกและเหตุผล ทั้งนี้ Berghof (2559) ชี้ว่าการแปรเปลี่ยนความขัดแย้งอย่างไรเสียต้องไม่ทิ้งการเชื่อมโยงบุคคล หน่วยงานทั้งระดับสูง กลาง และรากหญ้าบนพื้นที่ความขัดแย้งนั้น เหตุนี้แนวคิดของการสร้างสันติภาพจึงต้องคำนึงเสมอว่าการสร้างอยู่ภายใต้ความขัดแย้ง ข้อจำกัดของการแปรเปลี่ยนความขัดแย้ง คือ ไม่สามารถวางแผนได้จากคนเพียงคนเดียว ต้องอาศัยการสนับสนุนจากกลุ่มที่แตกต่างหลากหลายจำนวนมาก โดยใช้การชักจูง ประสาน และไม่กีดกันตัวแสดง ซึ่งเป็นผู้ขับเคลื่อนความรุนแรงและสงครามในระดับท้องถิ่นของแต่ละบริบทนั้น ๆ โดยอุปสรรคสำคัญของการสร้างสันติภาพมีพื้นฐานมาจากความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

P1.5 ผลกระทบของการก่อการร้าย

ผลกระทบจากการก่อการร้ายในประเทศไทยในปี 2562 สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (Institute for Economics and Peace : IEP, 2019) รายงานว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 18 รองจากฟิลิปปินส์และอินเดียซึ่งเป็นกลุ่มที่ถูกจัดว่ามีการก่อการร้ายสูง ทว่าความเข้มข้นของการก่อการร้ายลดลง แต่มีการแพร่หลายและมีจำนวนมากขึ้น (กัญญาณัฐ เตโชติอัสนีย์, 2562) ตัวชี้วัดที่ใช้วัดประกอบด้วยจำนวนเหตุการณ์ จำนวนผู้เสียชีวิต จำนวนผู้บาดเจ็บ และทรัพย์สินที่เสียหาย กล่าวได้ว่าอันดับการก่อการร้ายของไทยดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา แต่ก็ยังคงไม่น่าพอใจเนื่องจากได้คะแนนอันดับ 18 ของโลก

อย่างไรก็ดีเมื่อวิเคราะห์จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ภาวะสุขภาพของครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในภาวะเสี่ยง ซึ่งส่วนใหญ่รับรู้ถึงความไม่สะดวกในการดำเนินชีวิต เช่น การเดินทาง การจับจ่ายใช้สอย การพักผ่อน ทั้งยังรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต เช่น การประกอบศาสนกิจ หรือขาดรายได้จากการประกอบอาชีพ โดยสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมภายนอกมากที่สุดเป็นการทำร้ายประชาชนผู้บริสุทธิ์ การลอบวางระเบิดในที่สาธารณะและเขตชุมชน รองลงมาเป็นการเผาทำลายสถานที่ราชการ เช่น โรงเรียน ป้อมตำรวจ สถานีอนามัย แต่ทว่าประชาชนมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์โดยให้บุตรในวัยเรียนได้รับการศึกษา วัยสูงอายุก็ยังคงได้รับดูแล รองลงมาครอบครัวยังอาศัยอยู่ที่เดิมได้ปกติเป็นเพราะทุกคนเข้าใจและยอมรับกับสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ทางครอบครัวเป็นปกติ สมาชิกในครอบครัวช่วยเหลือกันในด้านต่าง ๆ ทั้งร่วมกันแก้ปัญหาภายในครอบครัว โดยอาศัยการรักใคร่ปรองดอง หากมีเวลาว่างก็อยู่ด้วยกันอย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลให้การรับรู้ต่อการก่อการร้ายอยู่ในระดับปานกลาง รัฐบาลไทยเองมิได้วางแผนต่อสถานการณ์การก่อการร้ายที่

เกิดขึ้น ได้มีการช่วยเหลือเยียวยาผ่านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น การช่วยเหลือด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ การชดเชยกรณีบาดเจ็บหรือเสียชีวิต รวมถึง การประกาศใช้กฎอัยการศึก (รติวรรณ วัจนกร, 2550) อย่างไรก็ตามดูเหมือนการก่อการร้ายจะ ขยายวงกว้างเป็นภัยคุกคามเชื่อมโยงภูมิภาค เพราะพบว่ามีปัจจัยของการก่อตั้งรัฐอิสลามขึ้นในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ และประกอบกับความกลัวต่ออำนาจของสหรัฐฯ จะเข้าแทรกแซงภูมิภาค จึงส่งผล ให้เกิดความร่วมมือด้านความมั่นคงแบบพหุภาคีในภูมิภาคประสานกับการเป็นประชาคมการป้องกัน (นิธิ วิทยาธิรัฐ, 2551) อนึ่ง หากวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ การตีความ และการจัดการ ปัญหาการก่อการร้าย พบว่าประเทศไทยได้แยกปัญหาการก่อการร้ายที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนออกจากบริบทการต่อต้านการก่อการร้ายภายใต้การนำของสหรัฐฯ แต่ใช้การปราบปรามทางการทหารที่ รุนแรงแทนการดึงมหาอำนาจเข้ามาสนับสนุนการปราบปราม ด้วยการกระทำดังกล่าวอาจมิใช่การ แก้ปัญหาที่ตรงจุดและยั่งยืน กลับเป็นการซ้ำเติมปัญหาให้มากขึ้น (วุฒิกมล ชูวัฒนารักษ์, 2549) ทั้งนี้ ล้วนเป็นผลมาจากสถานการณ์ความไม่สงบของการก่อการร้าย แต่กลับไม่ส่งผลให้เกิด ความรับผิดชอบของรัฐโดยปราศจากความผิดเนื่องจากรัฐยังไม่มีมาตรการใด ๆ การให้ความช่วยเหลือ เยียวยาความเสียหายจากการก่อการร้ายและการก่อความไม่สงบของรัฐ มีความแตกต่างของ การใช้สิทธิเรียกร้องต่อค่าชดเชยความเสียหาย และมีปัญหาในการให้ความช่วยเหลือเยียวยา ความเสียหายจากการก่อการร้าย (อัญญา สาเรือง, 2559)

ผลกระทบที่เกิดขึ้นรัฐบาลพยายามสร้างความเข้าใจโดยใช้สื่อ เช่น โตะข่าวภาคใต้ของ สถาบันอิศรา ด้งานของวิษณุวาณี ชูบุญ (2552) ซึ่งให้เห็นว่าสื่อให้ภาพเหตุการณ์พร้อมคำอธิบายให้ เข้าบริบทพื้นที่ เชื้อชาติ ศาสนา วิถีชีวิต และวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้รับสารมีมุมมองต่อการก่อการร้าย กว้างขึ้น ช่วยลดอคติ ความหวาดระแวง และสร้างความเข้าใจให้กับสังคมรวมถึงคนในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการเปิดรับข่าวสารขมขมในมิติของความรุนแรงที่ซับซ้อนมากขึ้น พบว่า ในบางครั้งผู้รับสื่อรู้สึกว่าการสื่อสารเหล่านั้นไม่ใช่ผู้กระทำความผิดทั้งหมด ความคิดที่จะเหมารวมอาจ ไม่ช่วยลดความหวาดระแวงหรือสร้างความเข้าใจให้คนส่วนใหญ่ในสังคมได้ หากในบางครั้งมี การให้น้ำหนักไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากจนเกินไปอาจทำให้เกิดข้อสงสัยในความเป็นกลาง เนื่องจากสื่อที่ เผยแพร่ไม่อาจทราบได้ว่าคนในพื้นที่จะสามารถรับรู้ข่าวสารได้มากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะคนระดับ รากหญ้า (วิษณุวาณี ชูบุญ, 2552) ในขณะเดียวกันรัฐบาลได้ขับเคลื่อนนโยบายผ่านหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) โดยมีการปรับเปลี่ยนอำนาจ จากเดิมอยู่ภายใต้การดูแลของกอ.รมน. และกระทรวงมหาดไทย แต่ในปัจจุบันมีอำนาจขึ้นตรงกับ นายกรัฐมนตรี ด้วยเหตุนี้พิชญเดช โอสสถานนท์ (2555) พบว่า “การออกนโยบายไม่ได้ถูกกำหนด บนหลักการทางเหตุผลเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลมาจากกระบวนการทำงานของแต่ละองค์การ และ การตัดสินใจของแต่ละปัจเจกบุคคลที่ทำงานอยู่ในองค์กรนั้นด้วย ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ผ่านกระบวนการ ต่อรอง เจรจากกัน การเมืองระหว่างกลุ่ม ผลที่ออกมาจึงไม่ใช่ทางเลือกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ คาดหวังไว้ แต่เป็นนโยบายซึ่งเป็นผลมาจากการต่อรองให้ทุกฝ่ายยอมรับได้” ไม่เพียงแต่ฝ่ายรัฐเท่านั้น ที่มีการเปลี่ยนแปลงปรับตัวประชาชนเองก็ปรับตัวด้วยเช่นกัน ได้แก่ 1) การสร้างแทนปูนหน้าบ้าน 2) การตั้งด่านตรวจคนเข้าออกภายในชุมชน 3) การกำหนดพื้นที่จอดรถบนเกาะกลางถนน

4) การยกเลิกสวมหมวกนิรภัย 5) การติดตั้งกล้องวงจรปิด และ 6) การปรับภูมิทัศน์ของเมืองด้วยศิลปะ ที่สำคัญยังคงคาดหวังให้รัฐเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนและทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ให้มากขึ้น (มัจฉินส์ อุดุลภักดี, 2561) สอดคล้องกับข้อเสนอของทิวากร แย้มจังหวัด (2559) ที่ให้ใช้รูปแบบการจัดการกับปัญหาความขัดแย้ง 3 รูปแบบโดยอาศัยความเชื่อทางศาสนา คือ 1) กระบวนการจัดการความขัดแย้งของเคาะลีฟะฮ์อูษมาน อิบน์ อัฟฟาน (Model Conflict Management of Uthman Ibn Affan) มุ่งในการสร้างความสมานฉันท์ ปฏิเสธการใช้ความรุนแรงตระหนักถึงแนวทางสันติวิธีเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง 2) การสานเสวนาเชิงอิสลาม (Model of Islamic Dialogue) โดยใช้กระบวนการปฏิสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งซึ่งทำให้เกิดการพูดคุยสนทนาระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์ความขัดแย้งหนึ่ง ๆ 3) การเจรจาสันติภาพเชิงอิสลาม (Model of Islamic Peace Talks) ด้วยการเปิดโต๊ะเจรจาสันติภาพเพื่อปรับลดระดับปัญหาความขัดแย้ง และเพื่อพยายามหลีกเลี่ยงความสูญเสีย

P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

แนวคิด นิยามและความหมาย

การศึกษาความมั่นคงไม่ได้เน้นเพียงความมั่นคงของชาติหรือผลประโยชน์ของชาติเท่านั้น อีกทั้งศึกษามากกว่าการเน้นเรื่องการรักษาดินแดน อาณาเขตไม่ให้สูญเสียดังกล่าวแต่ให้ความสำคัญถึง ความมั่นคงของมนุษย์ ความมั่นคงของมนุษย์ สหประชาชาติ (United Nations Development Program : UNDP) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “เสรีภาพหรือการปลอดภัยจากความกลัว” (freedom from fear) และ “เสรีภาพหรือการปลอดภัยจากความต้องการ” (freedom from want) ดังนั้นภายใต้กรอบแนวคิดนี้จึงครอบคลุมมิติการดำรงชีวิตบนพื้นฐานของความปลอดภัยจากภัยคุกคามที่เรื้อรัง เช่น ความหิวโหย โรคติดต่อ และการถูกกดขี่ รวมทั้งมนุษย์ควรได้รับการป้องกันจากเหตุการณ์รุนแรงต่าง ๆ อีกนัยหนึ่ง หมายถึง การที่ประชาชนสามารถแสดงออกได้ตามทางเลือกของตนเองอย่างปลอดภัยและเป็นอิสระ ประชาชนควรมีศักยภาพและได้รับอำนาจมากพอที่จะดูแลรับผิดชอบตัวเอง มีโอกาสที่จะแสวงหาความต้องการของตนเองและรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับความหมายตาม “ความมั่นคงของมนุษย์” ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้คำนิยามร่วมกันคือ การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง (ขวัญฤทัย ดำรงค์วัฒโนภคิน, 2561) สอดรับกับคำนิยามที่กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ (2560) ได้กล่าวว่า ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) หมายถึง การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน โดยจะต้องปลอดภัยจากความกลัว ปลอดภัยจากความขาดแคลน หรือความต้องการ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี

ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคมกล่าวได้ว่า เป็นสังคมที่คนไม่รู้สึกรอคอยหวาดกลัวในการดำรงชีวิต รู้สึกปลอดภัยในการอยู่อาศัยในสังคม เป็นสังคมที่มีความสมัครสมานสามัคคี ไม่มีความบาดหมางใน

สังคม ดำรงชีพด้วยความสุขและรู้สึกมั่นคง ไม่เกิดความหวาดระแวงว่าใครจะมาทำร้ายซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต ไม่มีอาชญากรรมเกิดขึ้นทั้งในระดับชุมชนและสังคม หากสังคมใดมีจำนวนอาชญากรรมอยู่ในระดับสูง แสดงว่าสังคมนั้นขาดความปลอดภัยและส่งผลกระทบต่อด้านอื่น ๆ ในสังคมตามมา ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคมเกิดขึ้นได้โดยประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติ ไม่เกิดการสูญเสียในชีวิตร่างกายและทรัพย์สินอันอาจจะนำมาซึ่งการใช้ความรุนแรงโต้ตอบกันไปมา ใช้การประเมินความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม โดยเก็บข้อมูลจากสถิติจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ จำนวนของการฆาตกรรม จำนวนของประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ และจำนวนคดีทางเพศและทำร้ายร่างกาย (สถิติการรับแจ้งเหตุ) รวมถึงการประเมินมุมมองด้านความปลอดภัยจากการสำรวจความเห็นของประชาชน ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมจะเกิดขึ้นสูง ด้วยการไม่มีการฆาตกรรม ไม่มีการทำร้ายในครอบครัว ไม่มีการทำร้ายร่างกายหรือมีไม่มากนัก ประชากรในเรือนจำก็จะมีน้อย รวมถึงจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะมีน้อยในการรักษาความสงบเรียบร้อย

สังคมไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง และผลกระทบมีระดับความรุนแรงมากขึ้น ตัวอย่างเช่น วิฤติเศรษฐกิจ การเงิน ความขัดแย้งและเหตุจลาจลทางการเมือง โรคติดต่อ ภัยพิบัติ สึนามิ อุทกภัย และภัยแล้ง ภัยเหล่านี้เป็นรูปแบบใหม่ที่มีแนวโน้มความถี่เกิดขึ้นสูงขึ้น และเป็นรูปแบบใหม่ที่ท้าทายความมั่นคงของมนุษย์ หากกล่าวถึงความหมายของตัวชี้วัดในด้านนี้แต่ละตัวชี้วัดสามารถอธิบายได้ดังนี้

จำนวนของการฆาตกรรม หมายถึง อัตราการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ตามฐานความผิดการฆ่าคนตายโดยแสดงไว้อย่างเห็นได้ชัด จากการรายงานสรุปจำนวนคดีการฆาตกรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2562) นิยามว่าหมายถึง ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ อันเป็นประเภทความผิดในการฆ่าผู้อื่น (คดีอุกฉกรรจ์) และทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย สอดคล้องกับความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ว่าหมายถึง การฆ่าคน หรืออีกนัยหนึ่ง การทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย คือ การฆาตกรรม อาจกล่าวโดยสรุปว่าการฆาตกรรมหมายถึง การทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย เป็นการกระทำของผู้กระทำที่ไม่มีสิทธิทางกฎหมายที่จะกระทำต่อผู้ถูกกระทำให้เขถึงแก่ความตาย กฎหมายอาญาถือว่าการฆ่าผู้อื่นเป็นความผิดอย่างร้ายแรงที่มีโทษสูงสุดถึงประหารชีวิต กรณีที่ฆ่าบิดามารดา เจ้าพนักงาน หรือการฆ่าโดยมีการไตร่ตรองไว้ก่อน มีโทษสถานเดียวคือ การประหารชีวิตเท่านั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 และ 289 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2560)

จำนวนของประชากรในเรือนจำ หมายถึง อัตราของประชากรในเรือนจำ ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในเรือนจำตามการรายงานที่สรุปโดยจำแนกประเภทของกรมราชทัณฑ์ (2562) ประกอบไปด้วย นักโทษเด็ดขาด ผู้ต้องขังระหว่างชั้นสอบสวน ชั้นไต่สวน-พิจารณา และชั้นอุทธรณ์-ฎีกา เยาวชนที่ฝากขัง และผู้ต้องขังขัง สอดคล้องกับคำนิยามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (2560) โดยคำว่า “เรือนจำ” หมายถึง ที่ซึ่งใช้ควบคุม ขัง หรือจำคุกผู้ต้องขังกับทั้งสิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกัน และให้หมายความรวมถึงที่อื่นใดซึ่งรัฐมนตรีได้กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าอาณาเขตไว้โดยชัดเจนด้วย โดยคำว่า ผู้ต้องขัง หมายความว่า นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝาก ซึ่งคำว่า นักโทษเด็ดขาด หมายความว่า เป็นบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุดและ

ให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษด้วย ขณะที่คนต้องขัง หมายถึง บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายขัง ส่วนคนฝาก หมายถึง บุคคลซึ่งถูกฝากให้ควบคุมไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง อัตรากำลังพลที่ประกอบอาชีพตำรวจ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร (Labour Force Survey) (2562) โดยพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้ความหมายว่า ตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งตำรวจมีหน้าที่ตรวจตรารักษาความสงบ จับกุม และปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย โดยจำนวนกำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ที่ Huse & Cummings (1985 อ้างถึงใน ศิริพร ลือวิภาสกุล และ ชวนชม ชินะตั้งกูร, 2553) ได้เสนอไว้ในองค์ประกอบด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม สภาพแวดล้อมการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย การพัฒนาความสามารถของบุคคล ความก้าวหน้า และความมั่นคงในงานการบูรณาการด้านสังคมด้วยการสร้างประชาธิปไตยในองค์การให้มีความสมดุล ระหว่างชีวิตในงานและชีวิตส่วนตัว สอดรับกับแนวคิดของ Waltoon (1974 อ้างถึงใน ภนิตา กบรัตน์ (2556) ที่อาศัยหลักการพิจารณาคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยเน้นแนวคิดความเป็นมนุษย์ (Humanistic) จากสภาพแวดล้อมตัวบุคคลและสังคม ที่ส่งผลต่อการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจ จนกลายเป็นที่มาของการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Work Life) ขณะเดียวกัน งานของสตุรตัน สีสั่ง (2560) พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ระดับประสิทธิภาพในการทำงานอยู่ในระดับดี นำมาสู่การเสนอแนวทางการบริหารคุณภาพชีวิตการทำงาน ว่าควรให้ความสำคัญกับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอเป็นประโยชน์ต่อสังคม การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร โดยให้ความเห็นว่าความปลอดภัยและความมั่นคงเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน

ฉะนั้น คุณภาพชีวิตของตำรวจจึงสะท้อนให้เห็นถึงความปลอดภัย โดยตำรวจมีผลต่อความเชื่อมั่นและความรู้สึกปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นสำคัญ แต่ในอีกมุมหนึ่งพบว่า การจะทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยนั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผลตอบแทนที่ได้รับ อย่างไรก็ตาม มีรายงานว่าตำรวจเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีปัญหาด้านคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงาน เมื่อคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกิดปัญหาผู้ที่ได้รับผลกระทบ คือ ประชาชน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรได้รับการพิจารณาเงินเดือนตามสภาพการเสี่ยงภัยและภาระหน้าที่ เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน และเพื่อประสิทธิภาพในการดูแลประชาชนได้อย่างเต็มที่ (อรุช ฐานเจริญ, 2553)

จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย หมายถึง อัตราจำนวนของคดีที่ปรากฏตามรายงานสถิติของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2562) โดยแสดงให้เห็นว่ามีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดีเพศและทำร้ายร่างกาย อันหมายถึง ผู้ใดกระทำผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ ถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย แต่หากมีการข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เชือดด้วยประการใด ๆ ทั้งใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือกระทำโดยให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ถือเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่ง

การกระทำซ้ำเรานั้นหมายถึงการกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ มีลักษณะการใช้กำลัง ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยอื่นใด เช่น การใช้อาวุธ หรือ วัตถุระเบิด เพื่อการโทรมหญิงหรือชาย อันกระทำโดยใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก ช่องปาก หรือใช้สิ่งอื่นใดต่อผู้ถูกกระทำ ทั้งนี้ผู้ถูกกระทำไม่ว่าจะเป็นผู้สืบสันดาน ศิษย์ที่อยู่ในความดูแล หรือผู้อื่นเพื่อสนองความใคร่ของตน รวมถึงการเป็นธุระจัดหา ล่อไป พาไป หรือ ค้ำประเวณี เพื่ออนาจารแม้ว่าผู้ถูกกระทำจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ถือเป็นความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา ลักษณะ 9 และ 10 (หมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย) (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา , 2560)

มุมมองความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว หมายถึง อารมณ์ที่มีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่คิดว่าตนเองจะถูกทำร้าย หรือถูกคุกคามต่อร่างกายหรือจิตใจ ถ้ามนุษย์ไม่มีความกลัว อาจจะไม่สามารถมีชีวิตรอดอยู่ได้นาน ความกลัวส่งผลต่อระดับอารมณ์ความรู้สึก เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดการตอบสนองอย่างอัตโนมัติในลักษณะเตรียมพร้อมที่จะต่อสู้ บุคคลจะมีการโต้ตอบและป้องกันตนเองจากอันตรายในช่วงวิกฤตได้ เหมือนเป็นลักษณะการปรับตัวของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด แต่หากมองในอีกมุมหนึ่งความกลัวก็ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์เสมอไป ประสบการณ์ความกลัวที่ผ่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเรา อาจสร้างความทุกข์ก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน แล้วมักนำไปสู่ความไม่สบายใจ จะทำให้ยุติการกระทำ การเข้าร่วมภารกิจที่ก่อให้เกิดความกลัว (สุธีรา นิมิตรนิวัฒน์, 2555) เนื่องจากมนุษย์มีความกลัวเป็นพื้นฐานส่งผลต่อพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความกลัวต่อสิ่งนั้น สิ่งที่จะสามารถบรรเทาความกลัวได้ก็คือความปลอดภัย เช่น การดูแลความปลอดภัยในเรื่องอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปัญหาอาชญากรรมเป็นความกลัวที่ประชาชนต้องเผชิญ เมื่อมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาดูแลในเรื่องอาชญากรรมก็จะสามารถบรรเทาความกลัวให้ประชาชนกลับมารู้สึกปลอดภัย และออกมาดำเนินชีวิตประจำวันได้โดยไม่ต้องรู้สึกกลัว

ดังนั้น ความหวาดกลัวกับความรู้สึกปลอดภัย หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผ่านความรู้สึกอันเป็นสภาวะปกติของมนุษย์ทั่วไปกับสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการแสดงออกถึงความปลอดภัยทางด้านความรู้สึก บุคลิกภาพ การกระทำและพฤติกรรม โดยความหวาดกลัวภัยเป็นลักษณะของอารมณ์ความรู้สึกดังที่ Gobiel & Greve (2003) และ Prul Besuch Fischhoff & sorah Lichtentien (1987) (อ้างถึงใน กองวิจัยสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ, 2559) ได้ให้ความหมายและแนวคิดหลักซึ่งประกอบด้วย การรับรู้ ความรู้สึก และมิติด้านพฤติกรรมของความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม มิติด้านความรู้สึกที่มีมาก่อนปฏิกิริยา ด้านอารมณ์ที่แท้จริง และกรอบของการประเมินของปัจเจกในส่วนของความเป็นไปได้ที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ส่วนมิติด้านพฤติกรรมเกิดขึ้นหลังจากมิติด้านอารมณ์ ความรู้สึก และเป็นในสิ่งที่ปัจเจกอ้างว่าจะทำที่เป็นปฏิกิริยา (ความหวาดกลัวภัย) อาชญากรรมที่เขามีประสบการณ์

จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง อัตราการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ที่แสดงอย่างเห็นได้ชัดตามรายงานสรุปจำนวนครั้งของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว จากกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2562) โดยสุกัญญา สดศรี (2561) ชี้ให้เห็นว่าร้อยละ 90 พบว่ามีความรุนแรงมากที่สุด คือ ทางร่างกาย จิตใจ เพศ และทางสังคม โดยสอดคล้องกับความหมายของความรุนแรงใน

ครอบครัวที่หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกผ่านการกระทำเพื่อมุ่งให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ และเพศ ด้วยการบังคับขู่เข็ญ ทำร้ายทุบตี คุกคาม โดยใช้อำนาจครอบงำให้บุคคลในครอบครัวต้อง กระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ อันเป็นการสำเร็จของผู้กระทำซึ่งก่อให้เกิดความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้ถูกระทำ แต่ไม่รวมถึงการกระทำ โดยประมาท

อัตราการฆ่าตัวตาย หมายถึง จำนวนของผู้เสียชีวิตที่ฆ่าตัวตายสำเร็จต่อปี โดยมีสาเหตุและ ปัจจัยคือ ความน้อยใจ ถูกดูต่ำตำหนิ การทะเลาะกับคนใกล้ชิด ความรัก หึงหวง ต้องการคนใส่ใจซึ่ง เป็นปัญหาด้านความสัมพันธ์ ส่วนปัญหาด้านการใช้สุราและยาเสพติด และปัญหาด้านเจ็บป่วยทางจิต จะพบผู้เสียชีวิตน้อยกว่า ดังเห็นได้จากรายงานการสรุปประจำปีของกรมสุขภาพจิต (2562) ซึ่ง สอดคล้องกับคำนิยามที่กล่าวว่า การฆ่าตัวตาย เป็นการกระทำเพื่อทำลายชีวิตของตนเองด้วยความตั้งใจ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น กินยา ใช้อาวุธ ใช้ผ้าหรือเชือกในการทำลายชีวิต รวมถึงผู้ที่มีความคิดอยากตาย พยายามฆ่าตัวตาย หรือทำร้ายตนเองโดยเจตนา ไม่ว่าจะทำไปเพื่อต้องการตายหรือไม่ (โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ, 2555) และสอดคล้องกับสุพัตรา สุขาวท และสุวรรณ อรุณพงศ์ไพศาล (2560) ที่พบว่า การฆ่าตัวตายสำเร็จ (committed suicide) นั้นมาจากพฤติกรรมของบุคคลที่ทำร้ายตนเอง ฆ่าตนเอง ด้วยความตั้งใจในการทำให้ตนเองตาย จนประสบความสำเร็จ ส่วนการพยายามฆ่าตัวตาย (suicidal attempted) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลพยายามทำร้ายตัวเอง ฆ่าตัวเอง หรือทำให้ตัวเองได้รับบาดเจ็บอย่างชัดเจน ด้วยความตั้งใจที่จะทำให้ตนเองตาย แต่ไม่ประสบความสำเร็จ หรืออีกนัยหนึ่ง การฆ่าตัวตายในภาษาอังกฤษตรงกับ คำว่า Suicide ซึ่งมาจากภาษาละติน (Latin) สองคำคือ cide หมายถึง การฆ่า (killing) และ sui หมายถึง ตนเอง (oneself) โดย The American Association of Suicidology ให้คำนิยามว่า การฆ่าตัวตาย หมายถึง การลงโทษตนเองด้วยการตายโดยเจตนา ดังนั้น การฆ่าตัวตาย จึงมาจากการกระทำหรือพฤติกรรมที่สามารถตีความในหลายมิติ เช่น เป็นพฤติกรรมที่ถูกตีความว่าเกี่ยวข้องกับ ความสิ้นหวัง (hopelessness) ความรู้สึกมีความผิดหรือมีมลทิน (guilt) การพยายามหาทางออก สำหรับปัญหา (solution seeking) หรือเป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ นำกล้วจนนำไปสู่การฆ่าตัวตาย

2.1 จำนวนต่อการฆาตกรรม (ต่อแสนคน)

ตามรายงานคดีประเภทฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ศูนย์เทคโนโลยี สารสนเทศกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2562) พบว่า มีคดีเกี่ยวกับการฆ่าผู้อื่น (คดีอุกฉกรรจ์) และทำร้ายผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย รวมทั้งสิ้น 1,536 ราย ถึงแม้จะมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องเมื่อ เทียบกับปี พ.ศ. 2560 (จำนวน 1,743 ราย) อย่างไรก็ตาม ยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อดัชนีและ ตัวชี้วัดสันติภาพทางสังคมไทย โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ทั้งนี้ สาเหตุ ของการฆาตกรรมเกิดจากหลายปัจจัยที่แทรกซ้อน เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีผลต่อคุณภาพชีวิต หาก เศรษฐกิจดีขึ้นและประชาชนเข้าถึงทรัพยากรอย่างเท่าเทียมอัตราการฆาตกรรมจะลดลง และหากรัฐ เข้าควบคุมยาเสพติดให้ลดน้อยลง เนื่องจากยาเสพติดทำให้ผู้เสพประสาทหลอน ควบคุมสติตนเอง ไม่ได้ อันเป็นสาเหตุของการขาดความยับยั้งชั่งใจนำไปสู่การฆาตกรรมผู้อื่นด้วยเจตนาร้าย ไตร่ตรองไว้ ล่วงหน้า ตลอดจนการไม่ระมัดระวังหรือยับยั้งชั่งใจ นอกจากนี้สภาพแวดล้อมทางสังคมและ วัฒนธรรมก็ส่งผลต่อการฆาตกรรมด้วยเช่นกัน เห็นได้จากงานของพอล โบฮันแนน (Paul Bohannan)

(n.d. อ้างถึงใน ศิริประภา รัตตัญญู, 2550) ที่พยายามทำความเข้าใจถึงสาเหตุหรือปัจจัยของการฆาตกรรม แล้วพบว่า เป็นความซับซ้อนที่ขึ้นอยู่กับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละสังคม ผ่านความสัมพันธ์ทางค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อสังคมและวัฒนธรรมในรูปแบบความขัดแย้งหรือทะเลาะวิวาท เช่น ความขัดแย้งภายในครอบครัว หรือคู่สมรส ซึ่งสังเกตได้ว่าแม้มูลเหตุที่เล็กน้อยถึงขั้นปราศจากเหตุผลสำคัญในการก่อเหตุ แต่สำหรับคนในสังคมที่ต่างออกไปกลับกลายเป็นสาเหตุสำคัญของการฆาตกรรม จึงอาจกล่าวได้ว่า สาเหตุของการฆาตกรรมเกิดจากสภาพแวดล้อม ความแอึดในที่อยู่อาศัย ความยากจน รวมถึงการขาดความระมัดระวังในการเดินทาง การป้องกันทรัพย์สิน และการติดยาเสพติด

จากปัญหาการฆาตกรรมข้างต้น ปราโมทย์ จันทร์ (2558) ได้เสนอแนวทางการป้องกันและแก้ไข โดยการจัดให้มีจุดตรวจ สายตรวจตามจุดเสี่ยง และให้ความรู้กับชุมชน อีกด้านหนึ่งควรเอาใจใส่บุตรหลานให้เป็นคนดี ไม่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในอนาคต โดยการแก้ปัญหาเน้นไปที่การให้ความรู้และการอบรมอาชีพเพื่อให้มีงานทำ มีรายได้ จะได้ไม่กระทำความผิดซ้ำ และควรมีการติดกล้องวงจรปิด มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอดจนการร่วมมือแจ้งข่าวเมื่อพบผู้ต้องสงสัยที่คิดจะกระทำความผิดให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทราบ

P.2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน)

เนื่องจากเกณฑ์ในรายงานของ Global Peace Index (2019: 89) ได้กำหนดตัวชี้วัดจำนวนประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) โดย 1 หมายถึง จำนวนประชากรในเรือนจำอยู่ระหว่าง 0-126.405 ต่อแสนคน เท่ากับว่าประเทศนั้น ๆ มีความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมสูง ขณะที่ 5 หมายถึง จำนวนประชากรในเรือนจำมากกว่า 505.625 ต่อแสนคนขึ้นไป สะท้อนถึงสถานการณ์ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมนั้นต่ำ ด้วยเหตุนี้เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ในสังคมไทยตามรายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศของกรมราชทัณฑ์ (2562) พบว่า มีจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำสูง จากข้อมูลสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ปี 2562 จำนวนผู้ต้องขัง 370,305 คน จากจำนวนประชากรจากกรมการปกครอง 66,558,935 คน คำนวณเป็นเกณฑ์คะแนนได้ 556.36 กล่าวได้ว่าสอดคล้องกับปรากฏการณ์ ข้อเท็จจริงที่ระบุว่า คนล้นคุก จำนวนผู้กระทำผิดที่ถูกตัดสินลงโทษจำคุกเพิ่มขึ้นจาก 91,152 ในปี พ.ศ.2554 เพิ่มขึ้นเป็น 111,515 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.33 ในปีพ.ศ.2556 ซึ่งส่งผลให้เกิดวิกฤตินักโทษล้นคุก ในปีพ.ศ.2556 เรือนจำทั่วประเทศ เฉลี่ยแล้วผู้ต้องขัง 1 คน มีพื้นที่นอนเพียง 0.75 ตารางเมตร ต่ำกว่ามาตรฐานสากลเกือบ 3 เท่า (2.25 ตารางเมตรต่อ 1 คน) กล่าวคือเรือนจำเกินกว่าความจุเต็มของเรือนจำ (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2557, น. 8) โดยเฉพาะคดียาเสพติดให้โทษเป็นคดีที่มีสัดส่วนสูงสุดในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอนตั้งแต่ขั้นตำรวจ อัยการ ศาล และผู้ต้องโทษ การจับกุมคดียาเสพติดเป็นจำนวนมากกระทบต่อปริมาณคดีในกระบวนการยุติธรรมและความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2557, น.4) ผู้ต้องขังจากคดียาเสพติด มีผู้ต้องขังหญิงมากกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ของผู้ต้องขังทั้งหมด ส่งผลกระทบด้านสังคมตามมาอีกมากมาย- ทั้งปัญหาครอบครัว สังคม ปัญหาการทำงาน ข้อมูลที่น่าสังเกตคืออัตราการรับแจ้งคดีต่อประชากรของไทยกับต่างประเทศ พบว่าสถิติอาชญากรรมของประเทศไทยค่อนข้างต่ำ อาจเป็นผลมาจากการที่คดีส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (Dark Figure on Crime) (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2557, น.4)

นำมาสู่การวิเคราะห์ปัญหาของผู้ต้องขังในเชิงกฎหมาย นโยบายการบริหารและการจัดการเรือนจำ สิทธิของผู้ต้องขัง ความคิด คุณค่า และความต้องการ อาจแบ่งปัญหาเหล่านี้ออกเป็น 2 ปัจจัย คือ **ปัจจัยภายนอก** มีสาเหตุมาจากปัญหาความยากจน ปัญหาสังคม และปัญหาอาชญากรรมที่ส่งผลให้คนกระทำผิดกฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนด ทำให้จำนวนนักโทษในเรือนจำมีปริมาณมาก ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้ต้องขังที่รอการตรวจสอบระหว่างพิจารณาคดีรวมอยู่ด้วยกันกับนักโทษเด็ดขาด จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ปริมาณนักโทษล้นเรือนจำ (ณัฐกานต์ มุลสีบ, 2555) และด้วยเหตุผลที่ว่าโทษจำคุกนั้นคือ การบังคับโทษกับผู้ที่ทำความผิดต่อคนในสังคมเดียวกัน และมีพลวัตทางความคิดที่เปลี่ยนจากการแก้แค้นมาเป็น การฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยสนับสนุนให้ผู้ต้องขังมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นภายหลังการพ้นโทษ เพื่อช่วยให้ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก การบังคับโทษแนวใหม่จึงตั้งอยู่บนหลักการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักความเสมอภาค และแนวคิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง ด้วยหลักการนี้เอง ศลทร คงหวาน และคณะ (2562) จึงศึกษามาตรการทางกฎหมายตาม พ.ร.บ.ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ทำให้พบว่า หลักการบังคับโทษตามแนวใหม่ไม่ได้เป็นไปเพื่อส่งเสริมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เช่น สิทธิการเข้าถึงการศึกษาถูกกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ อาทิ ชั้นของนักโทษ ระยะเวลาการคุมขัง และความประพฤติเพื่อสนับสนุนให้ผู้ต้องขังฟื้นฟูพฤติกรรมนิสัยส่วนกระบวนการคุ้มครองผู้ต้องขังที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศจนเกิดปัญหาการติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งมีสิทธิที่จะได้รับการรักษาอย่างเท่าเทียมกัน แต่กลับพบว่าผู้ต้องขังชายที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศไม่มีกระบวนการรักษา ไม่เหมือนกับผู้ต้องขังหญิงที่มีการให้คำปรึกษาทั้งที่ถูกละเมิดทางเพศเหมือนกัน อีกปัญหาหนึ่งเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยในเรือนจำที่ไม่ได้กำหนดมาตรฐานของที่อยู่อาศัยในเรือนจำให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้ต้องขังอย่างถูกหลักอนามัยตามสภาพดินฟ้าอากาศ มีอากาศหายใจเพียงพอ มีการควบคุมแสงสว่างขั้นต่ำ ความอบอุ่น และการระบายอากาศ จากนโยบายการบริหารและการจัดการเรือนจำนี้ได้สอดคล้องกับสำราญ ยี่ซำย และคณะ (2561) ที่พบว่า ความพึงพอใจของผู้ต้องขังในเรือนจำอยู่ในระดับปานกลาง โดยอายุและระดับการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากยังมีความบกพร่องในการดูแลนักโทษไม่ดีเท่าที่ควร ไม่ค่อยได้รับการรักษาพยาบาลอย่างทันท่วงที และสุขามีไม่เพียงพอ ขณะที่ธนู ไม้แก้ว และอดุลย์ ทานาราช (2561) ได้เสนอเพิ่มเติมในลักษณะเดียวกันให้ชัดเจนมากขึ้นโดยชี้ให้เห็น การบริการอาหารสำหรับผู้ป่วย คนชรา และคนพิการ อีกทั้งธรรมเนียม อ่อนทอง (2562) ยังพบเพิ่มเติมว่า การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังไม่เป็นไปตามหลักสากลที่คำนึงถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่มีความหลากหลาย ตั้งแต่การระบุเพศ การตรวจค้นร่างกาย การจัดสถานที่คุมขัง รวมถึงบทบัญญัติเฉพาะเพื่อรับรองคุ้มครองสิทธิความหลากหลายทางเพศของผู้ต้องขัง ในขณะที่ **ปัจจัยภายใน** นั้นเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ความเข้มแข็งทางจิตใจ ความสามารถในการปรับตัว ตลอดจนการสร้างความรู้สึกของผู้ต้องขัง วิทยุทธ แสนพงค์ และจิระสุข สุขสวัสดิ์ (2561) ชี้ให้เห็นการเผชิญหน้ากับภัยธรรมชาติและเข้าใจสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง ทำให้การปรับตัวเป็นสิ่งสำคัญจากเดิมที่ย่อท้อไม่เชื่อมั่นในตนเอง เมื่อรู้จักวิธีการสร้างความสุขด้วยการคิดบวกซึ่งหาได้จากความสัมพันธ์กับคนรอบข้างจนก่อให้เกิดมิตรภาพ และคิดจะวางแผนชีวิตใหม่ สำคัญคือต้องไม่หมดหวัง โดยสุธา โพธิ์ทอง (2562) เห็นสอดคล้องด้วยเช่นกัน แต่ต้องได้รับการฝึกอบรมถึงจะส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการสร้าง

ความเข้มแข็งทางใจให้มีความมุ่งมั่น อดทน และลงมือทำจึงจะประสบความสำเร็จ ครั้งเมื่อถึงเวลาพันโทชก็จะมีการตรวจสมรรถภาพผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวซึ่งส่วนใหญ่พบว่า สุขภาพทางกายมีเกณฑ์สมส่วน สุขภาพจิตส่วนใหญ่มีสภาวะจิตปกติ จะมีก็แต่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่พบภาวะผิดปกติ โดยในภาพรวมสุขภาพของผู้ต้องขังก่อนปล่อยออกสู่สังคมสามารถมีความสุขได้กับกิจกรรมในชีวิตประจำวันตามปกติมากที่สุด และมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้เหมือนปกติ (อำนาจ ตันพานิชย์, 2563) ส่วนพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำนั้น พบว่าอยู่ในสภาพแวดล้อมการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจครัวเรือนต่ำตลอดจนกายภาพครอบครัวและชุมชนที่อยู่อาศัย โดยปรากฏว่าการกระทำผิดซ้ำจะขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาและจำนวนครั้งของผู้กระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญ (วีระชัย เหล่าลงอินทร์ และ คณะ, 2562) ยศพนธ์ สุธรรม และคณะ (2561) พบว่า คนในสังคมยังมีทัศนคติเชิงลบกับผู้ต้องขังที่พันโทช ไม่มีงานรองรับหลังการถูกปล่อยตัว ทั้งสี่เองก็มีส่วนที่นำเสนอพฤติกรรมในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก และคนในสังคมก็ได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการคืนคนดีสู่สังคมอย่างมีส่วนร่วม

กล่าวได้ว่า สอดคล้องกับปรากฏการณ์ ข้อเท็จจริงที่ระบุว่า คนล้นคุก จำนวนผู้กระทำผิดที่ถูกตัดสินลงโทษจำคุกเพิ่มขึ้นจาก 91,152 ในปี พ.ศ.2554 เพิ่มขึ้นเป็น 111,515 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.33 ในปีพ.ศ.2556 ซึ่งส่งผลให้เกิดวิกฤตนักโทษล้นคุก ในปีพ.ศ.2556 เรือนจำทั่วประเทศ เฉลี่ยแล้วผู้ต้องขัง 1 คน มีพื้นที่นอนเพียง 0.75 ตารางเมตร ต่ำกว่ามาตรฐานสากลเกือบ 3 เท่า (2.25 ตารางเมตรต่อ 1 คน) กล่าวคือเรือนจำเกินกว่าความจุเต็มที่ของเรือนจำ (สำนักงานกิจการยุติธรรม , 2557,น.8) โดยเฉพาะคดียาเสพติดให้โทษเป็นคดีที่มีสัดส่วนสูงสุดในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอนตั้งแต่ขั้นตำรวจ อัยการ ศาล และผู้ต้องโทษ การจับกุมคดียาเสพติดเป็นจำนวนมากกระทบต่อปริมาณคดีในกระบวนการยุติธรรมและความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ (สำนักงานกิจการยุติธรรม , 2557,น.4) ผู้ต้องขังจากคดียาเสพติด มีผู้ต้องขังหญิงมากกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ของผู้ต้องขังทั้งหมด ส่งผลกระทบด้านสังคมตามมาอีกมากมาย- ทั้งปัญหาครอบครัว สังคม ปัญหาการทำงาน ข้อมูลที่น่าสังเกตคืออัตราการรับแจ้งคดีต่อประชากรของไทยกับต่างประเทศ พบว่าสถิติอาชญากรรมของประเทศไทยค่อนข้างต่ำ อาจเป็นผลมาจากการที่คดีส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (Dark Figure on Crime) (สำนักงานกิจการยุติธรรม , 2557,น.4)

สถิติของผู้ถูกควบคุมตัวในเรือนจำประจำปี พ.ศ.2561 พบว่ามีจำนวนผู้ถูกควบคุมทั้งสิ้น 366,316 คน และกว่าร้อยละ 80 เป็นนักโทษเด็ดขาด จำนวน298,347ราย โดยจำนวนนักโทษเด็ดขาดเพศชายมีมากกว่าเพศหญิง 6 เท่า ฐานความผิดของนักโทษเด็ดขาดเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ได้แก่ การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2561, น. 5)

การวิเคราะห์สภาพปัญหาในข้างต้น นำมาสู่ข้อเสนอการลดภาวะนักโทษล้นเรือนจำ ทั้งในเชิงกฎหมาย เชิงการป้องกันและแก้ไขโรคในเรือนจำ กล่าวคือ ในเชิงการแก้ไขปัญหาคดีผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ในที่นี้เสนอการอาศัยกรณีปล่อยตัวชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring หรือ อุปกรณ์ EM) ติดตามพฤติกรรม เนื่องจากคดีอาญากำหนดว่าหากศาลยังไม่มีคำพิพากษาผู้ต้องหาหรือจำเลยยังไม่ถือว่ามีความผิด หากแต่เพื่อป้องกันการหลบหนีจึงต้องมีระบบการรับประกันตัว แต่เกิดปัญหาความยากจนนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำที่จะได้รับสิทธิในการปล่อยตัว

อุปกรณ์ EM จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ทำให้ผู้ต้องหาไม่ต้องถูกฝากขัง ทว่าขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของศาล เป็นผู้กำหนดหลักทรัพย์การประกันตัว ประกอบกับต้องมีความประสงค์ในการให้ติดอุปกรณ์ รวมถึงความพร้อมในอาชีพและถิ่นที่อยู่ว่ามีสภาพเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์ EM (คมศักดิ์ โทโกชนพันธุ์, 2562) ด้วยเหตุนี้ข้อดีของอุปกรณ์ EM จะสามารถช่วยลดปัญหาความแออัดยัดเยียดในเรือนจำ ลดการตีตราของผู้กระทำผิด เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยให้แก่สังคม ส่วนข้อเสียคือ ครอบครัวประสบกับความเครียด การถูกแทรกแซงชีวิต และถูกรบกวนเวลาส่วนตัว การทำลายความเชื่อมั่นในตนเอง การขาดความเคารพยำเกรงจากบุคคลในครอบครัวหรือคนรอบข้าง โดยความเหมาะสมที่จะนำอุปกรณ์ EM มาใช้จะเป็นช่วงระหว่างการพิจารณาคดี ผู้ต้องขังภายหลังคำพิพากษาในคดีที่อัตราโทษให้จำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท เป็นการกระทำผิดครั้งแรก ผู้ต้องขังกลุ่มพิเศษที่เป็นผู้สูงอายุ ผู้ต้องขังหญิง เด็ก และเยาวชนที่กระทำผิด (สมนทิพย์ จิตสว่าง และ ฐิติยา เพชรมณี, แนวทางการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Monitoring) มาใช้ในการควบคุมตัวผู้กระทำผิดในประเทศไทย, 2559) สอดคล้องกับกฤษฎีกา พชร.บัญญัติ (2562) ที่พบว่า การนำกำไลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้สามารถเพิ่มความมั่นใจให้กับสังคมได้ว่าจะกลับตัวเป็นคนดี แต่ถ้าหากไม่สามารถกลับตัวได้ หรือหลบหนี ก็สามารถนำตัวผู้นั้นมารับโทษได้โดยวิธีการอื่นที่เหมาะสม นอกจากนี้แล้ว เขมชยุตม์ โภคินจารุเสถียร (2562) กล่าวว่าหากต้องจัดการกับปริมาณนักโทษในเรือนจำอย่างยั่งยืน อาจจำเป็นต้องอาศัยเรือนจำเอกชนโดยเสนอ 2 รูปแบบใหญ่ในการบริหารจัดการ คือ รูปแบบรัฐจ้างเอกชนบริหารจัดการ ยกเว้นหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขัง และรูปแบบที่รัฐให้เอกชนบริหารจัดการทั้งหมดโดยให้สัมปทานกับเอกชน แต่ทั้งหมดต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของกรมราชทัณฑ์เป็นผู้กำหนดประเภทและลักษณะของผู้ต้องขังที่จะถูกควบคุมในเรือนจำเอกชน ขณะที่ทางออกสู่สังคมในรูปแบบของการนำคนคดีคืนสู่สังคมอย่างมีส่วนร่วม นั้น ยศพนต์ สุธรรม และคณะ (2561) เสนอให้มีการฝึกทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อการคืนสู่สังคมจะได้มีอาชีพ และลดปัญหาปากท้อง ทั้งนี้ควรมีการรับรองพฤติกรรมให้ผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัว เพื่อให้สังคมมั่นใจได้ว่าพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้เมื่อผ่านการฝึกมาแล้วและจะอยู่ได้กับคนในสังคมอย่างปกติ ด้วยการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ต้องขัง ส่วนในเชิงกฎหมาย ธนู ไม้แก้ว และอดุลย์ ทานาราช (2561) เสนอให้มีการนำกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังมาปรับให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม 4 ประการ คือ 1) กำหนดพื้นที่นอนสำหรับผู้ต้องขังให้มีขนาด 2.25 ตารางเมตรต่อคน 2) กำหนดให้จัดอาหารเลี้ยงผู้ต้องขังอย่างน้อย 3 มื้อหลัก 3) จัดอาหารเลี้ยงผู้ต้องขังที่ชรา ผู้ป่วยเรื้อรัง และผู้พิการ และ 4) แจ้งข่าวผู้ต้องขังป่วยหนักให้ครอบครัวพ่อแม่ หรือญาติได้ทราบ ทั้งนี้ ดนัยกันต์ จงเฟื่องปริญญา และศิริรัตน์ แอดสกุล (2563) มีความเห็นเพิ่มว่ากรมราชทัณฑ์ควรมีการจัดตั้งเรือนจำสำหรับควบคุมผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ หรือหญิงแม่ลูกอ่อน เพื่อให้เป็นสถานที่ปฏิบัติที่เหมาะสมกับผู้ต้องขังกลุ่มนี้ โดยรับฟังข้อคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา กุมารแพทย์ พยาบาล ผดุงครรภ์ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับแม่และเด็ก ขณะที่ ในเชิงการป้องกันและแก้ไขโรคในเรือนจำ การตรวจคัดกรองโรคมีผลต่อปัจจัยทางเจตคติ ประสบการณ์เสี่ยง ผลเลือด และระดับการศึกษา ด้วยเหตุนี้บุคคลากรทางการแพทย์ควรเพิ่มความรู้ ความเชื่อมั่น เพื่อให้ผู้ต้องขังเพิ่มจำนวนครั้งในการเข้ารับบริการมากขึ้น (อังคณา แจ่มนิยม และ คณะ, 2560) ขณะเดียวกันการค้นหาผู้ช่วย

ชรินทร์ ห่วงมิตร พงศ์ปณต ทองอ่อน และฐิติภัทร จันเกษม (2561) เสนอว่าการกำหนดนโยบายควรชี้แจงให้ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องทุกระดับทราบเพื่อให้การประสานงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย ขณะที่ในเชิงปฏิบัติการนั้นควรมีการเฝ้าระวังค้นหาผู้ป่วยและควรมีระบบการส่งตรวจเชื้อที่สำคัญคือ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับงานของมนต์ทิศา สุนันตา (2562) กรณีศึกษาการใช้มาตรการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งเห็นตรงกันว่าควรให้มีการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้กับผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยง หรือใช้เครือข่ายทางสังคมในเรือนจำขยายการเข้ารับการตรวจประจำทุก 6 เดือน และควรพัฒนาระบบการส่งต่อข้อมูลของผู้ต้องขังกับโรงพยาบาลและเรือนจำ

P2.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน)

ในปี พ.ศ. 2562 ตามข้อมูลการประมาณการกำลังพลของ Labour Force Survey ได้ประมาณการจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งสิ้น 213,672 นาย และเมื่อคิดต่อประชากรหนึ่งแสนคนนั้นเท่ากับ 321.03 (ต่อแสนคน คือเกณฑ์สากลที่กำหนด และเพื่ออำนวยความสะดวกในการคำนวณรายจังหวัด) ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แม้จะมีการเพิ่มจำนวนคนมากขึ้นสักเท่าใดก็ตาม หากเป็นกำลังพลที่บกพร่องไร้คุณภาพ นอกจากจะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้แล้ว กำลังพลเหล่านั้นยังเป็นกำลังพลที่สร้างปัญหาให้กับหน่วยงาน (กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554) ตามแนวคิดของยุทธวิธีการรักษาความปลอดภัยให้กับประชาชนนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีจำนวนมากกว่าผู้ที่คิดจะก่อการร้าย (คมเดชไชยเดือน และ คณะ, 2559) และภาระหน้าที่สำคัญต่าง ๆ นั้นจะปฏิบัติได้ดีและเป็นที่ยอมรับของประชาชนย่อมขึ้นอยู่กับยุทธวิธีการปฏิบัติงานของตำรวจที่ต้องมีสมรรถภาพที่ดี โดยเฉพาะตำรวจถือเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องมีการปฏิบัติการกิจให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน และประชาชนจะรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเมื่อพบเห็นตำรวจ ปัจจัยสำคัญของภารกิจนี้คือ การจัดกำลังสายตรวจออกตรวจตราท้องที่ (Police Patrol) อย่างเพียงพอและทั่วถึงในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสามารถจัดตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยทั่วไปเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จะได้รับการฝึกอบรม และมีความสามารถเคลื่อนที่ไปถึงยังที่เกิดเหตุได้อย่างรวดเร็ว จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อันเป็นภารกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะส่งผลตอบสนองต่อการควบคุมหรือขจัดปัจจัยต่าง ๆ อันเป็นภัยแก่สังคมไว้ก่อน (ธนาพร นิมสุวรรณ, 2555)

ในขณะที่ข้อเสนอแนะด้านสวัสดิการควรจัดให้มีการเพิ่มอัตรากำลังพลให้เหมาะสมเพื่อรองรับจำนวนประชาชนที่เข้ามาใช้บริการเพิ่มขึ้นในแต่ละพื้นที่ และปรับอัตราค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับค่าครองชีพของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งกฤษฎา เลิศสถิตไพโรจน์ และอัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์ (2558) พบว่า ปัญหาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกองบังคับการตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านงบประมาณ รองลงมาเป็นด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านการจัดการ และด้านครุภัณฑ์สถานที่ สอดคล้องกับยงยุทธ ฉายแสง และวรรณวีร์ บุญคุ้ม (2553) ที่พบเพิ่มเติมว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจควรทำงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้ง ด้านการบริการที่รวดเร็ว ด้านทรัพยากรกำลังพลให้เพียงพอแก่ความต้องการ ผู้บังคับบัญชาควรปกครองด้วยระบบคุณธรรมที่ดี ด้านการประสานงานควรรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และมีการประสานงานที่ดี ส่วนด้านกระบวนการบริหารควรกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่

ระบุไว้ สำหรับข้อเสนอแนะที่ระบุโดยประชาชนนั้น ได้แก่ ด้านทรัพยากรควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอแก่ความต้องการ อีกทั้งควรเพิ่มอัตราค่าจ้าง สืบเนื่องจากอัตรากำลังมีไม่เพียงพอแก่ความต้องการจึงเห็นให้ควรเสนออัตราค่าจ้างเพิ่มขึ้นเพื่อให้สามารถรองรับงานที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ควรจะเพิ่มเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย ในขณะที่ผู้นำควรปกครองด้วยใจเป็นธรรมโดยใช้ระบบอุปถัมภ์และคุณธรรมอย่างแท้จริง มีการประสานงานที่ดีให้เป็นระบบมีหน่วยงานกลางที่คอยให้การประสานงานกับผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ภาระหน้าที่และการดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น โดยมีผู้ประสานงาน ผู้ใกล้ชิด และศูนย์กลางคอยควบคุมดูแล ในส่วนสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เหมาะสมแก่การทำงาน ทั้งการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการทำงาน ควรมีการแบ่งงานตามความรับผิดชอบ ในแต่ละแผนกให้มีความเหมาะสม โดยจัดให้ทุกแผนตามอัตราค่าจ้าง และกำหนดตำแหน่งอย่างเหมาะสมกับภาระหน้าที่ ตลอดจนการจัดที่นั่งในห้องทำงานให้มีความเหมาะสม กว้างขวาง ไม่แออัด (ชนกฤต ยะวงษ์ศรี และ คณะ, 2559)

P2.4 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

เนื่องจากคดีเพศและทำร้ายร่างกายเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของเพศ โดยสุชาติ โสมประยูร (2531) กล่าวว่า เพศมีลักษณะเป็นรูปธรรมใช้บอกความเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพศเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่ง อีกนัยหนึ่งเพศเป็นพฤติกรรมหรือกามารมณ์ ซึ่งความผิดปกติทางเพศแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ กามวิปริต คือ ความผิดปกติด้านความรู้สึกทางเพศหรือกามารมณ์ที่แตกต่างจากคนสามัญ เช่น กามตายด้าน ตัณหาจัด รักร่วมเพศ หลงตัวเอง เป็นต้น และกามวิถถาร คือ ความผิดปกติทางเพศด้านอารมณ์และแรงขับทางเพศค่อนข้างรุนแรง เป็นเหตุให้บุคคลกระทำการหนึ่งสิ่งใดอย่างหนึ่งที่คนปกติไม่ทำ เช่น ชอบทรมาณ ชอบสมสู่กับสัตว์ ชอบสมสู่กับเด็ก ชอบสมสู่กับศพ หรือมีความใคร่กับวัตถุสิ่งของของเพศตรงข้าม ชอบอวดอวัยวะเพศ ชอบแอบดู เป็นต้น จากความผิดปกติทางเพศกลายเป็นสาเหตุสำคัญของการประพฤตินิด สอดคล้องกับจุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2544) ที่แบ่งปัญหาเกี่ยวกับเพศออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) เพศที่พอทนได้ โดยคนในสังคมยังรู้สึกพอทนได้กับพฤติกรรม ได้แก่ การใช้วิธีแปลก ๆ ในการร่วมเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การมีเพศสัมพันธ์ในหมู่วัยรุ่น และอาจก่อให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ยังไม่พร้อม 2) เพศแบบสันโดษ เป็นพฤติกรรมฝ่าฝืนต่อจารีตประเพณีและกฎหมาย ได้แก่ การล่วงเกินทางเพศต่อบุคคลในครอบครัวที่มีสายเลือดเดียวกัน การล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก การข่มขืนกระทำชำเรา และ 3) เพศแบบมีโครงสร้าง เป็นพฤติกรรมสวนกระแสบรรทัดฐาน กฎหมาย และกฎระเบียบของสังคม ถูกจัดว่าเป็นปัญหาที่คุกคามระเบียบกฎเกณฑ์ และศีลธรรมจรรยาของสังคม ความปรวนแปรทางเพศแบบมีโครงสร้างยังก่อให้เกิดกลุ่มวัฒนธรรมรองที่มีรูปแบบ ภาษา และบรรทัดฐานของกลุ่มมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แก่ รักร่วมเพศ โสเภณี และพวกนิยมสื่อลามก ทั้งนี้ รายงานของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2562) แสดงให้เห็นว่ามีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดีเพศและทำร้ายร่างกายรวมทั้งสิ้น 11,129 ราย (จรรย์ ศรีสวัสดิ์, 2562) แสดงว่าปัญหานี้เป็นปรากฏการณ์สำคัญที่สะท้อนดัชนีและตัวชี้วัดสันติภาพของสังคมไทย โดยเฉพาะความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม จากงานของพรพริ้ง ปัทมินทร์ (2550) บ่งชี้ถึงลักษณะการกระทำความผิดทางเพศและทำร้ายร่างกายพบว่า ส่วนใหญ่

ผู้กระทำความผิดมีประสบการณ์รับรู้เกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย เช่น การชกต่อย การกระทุบ การใช้ อาวุธ ทั้งนี้เป็นคนในครอบครัวและชุมชน ผลกระทบที่เกิดขึ้นผู้กระทำจะใช้ความรุนแรงมากกว่าที่เคย ถูกกระทำ สอดคล้องกับข้อค้นพบของวราพรพรรณ วงศ์สารคาม (2548) ว่าสภาพแวดล้อมมีผลต่อ การกระทำความผิด สื่อในรูปแบบต่าง ๆ มีผลกระทบทำให้เกิดอารมณ์ ทั้งนี้สติปัญญาและความบกพร่อง ของลักษณะจิตบางตัว ได้แก่ ไม่มีความภูมิใจในตนเอง มีความขัดแย้งในจิตสูง ไม่มีความสามารถในการ สื่อสารด้านอารมณ์ที่เหมาะสม ก็ส่งผลต่อการกระทำความผิดได้ด้วยเช่นกัน สอดรับกับปัจจัยที่ เป็นสาเหตุหลักของการกระทำความผิดในคดีเพศ ด้วยการข่มขืนและกระทำชำเราของพุฒิพงษ์ พุทธ วงศ์ และคณะ (2562) ซึ่งพบว่าผู้กระทำความผิดด้านเพศมากที่สุด รองลงมาคือการใช้สารเสพติด และถัดมาเป็นการรับรู้หรือเสพติดสื่อลามกมาก่อน มีลักษณะพื้นฐานทางเขาวนปัญญาค่อนข้างต่ำ การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา มีอาชีพเป็นกรรมกร มักเป็นคนโสด มักมีบุคลิกภาพ ค่อนข้างขี้อายและที่สำคัญมีความผิดปกติทางจิตไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง ขณะที่ผู้ถูกระทำมักแต่งกาย น้อยชิ้นเป็นส่วนใหญ่และเกิดขึ้นในพื้นที่สาธารณะ การเกิดเหตุมักอยู่ในระหว่างเดินทางมีการคุยหรือ เล่นโทรศัพท์มือถือไปด้วย และเป็นผู้ที่มีรูปร่างเล็ก

จากปัญหาเพศและทำร้ายร่างกายข้างต้น พบว่ามีข้อเสนอแนะจากนักวิชาการหลายฝ่าย ด้วยกัน โดยรวมแล้วแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านส่งเสริม คือ การสร้างความรู้เกี่ยวกับเพศ รู้เท่าทันอารมณ์ ความรู้สึกและความต้องการทางเพศ ด้วยวิธีสร้างสรรค์ เช่น จัดกิจกรรม ส่งเสริมความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นการเห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน (พุฒิพงษ์ พุทธวงศ์ และ คณะ, 2562) สอดคล้องกับงานของฐานดา เกียรติเกาะ และคณะ (2557) พบว่า การส่งเสริมการสอนทักษะการใช้ชีวิต จัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เสริมทักษะการสื่อสารและ การต่อรอง ล้วนเป็นการสร้างพฤติกรรมป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ทั้งสิ้น จึงสอดคล้องกับ ด้านการป้องกัน คือ การเชื่อมั่นในคุณค่าของตนเองก่อน ซึ่งจะเป็นวิธีที่สำคัญในการหลีกเลี่ยงปัญหา การถูกคุกคามทางเพศ (ชลธิชา ทิพย์ประทุม และ พิทักษ์ ศิริวงศ์, 2558) จากนั้นต้องปรับระบบ บริการขอคำปรึกษาแก้ไขปัญหาคครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้าถึงได้ง่ายขึ้น ที่สำคัญต้องเรียนรู้ การต่อสู้เพื่อมิให้ตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำ และรัฐเองควรพิจารณาการควบคุมสื่อลามกอนาจารและ สิ่งยั่วยู่ทางเพศ และในด้านแก้ไขนั้น คือ ใช้หลักนิติวิทยาศาสตร์ทดสอบหาผู้กระทำความผิด ได้แก่ การตรวจรอยนิ้วมือแฝง และ DNA เพื่อออกใบรายงานผลชันสูตรใช้เบิกความประกอบใน กระบวนการยุติธรรม พร้อมกับฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้ต้องขังที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศโดยแก้ไข จากปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลักทั้งทางตรงและทางอ้อม (ปิยะพงษ์ สาครเย็น, 2561) อย่างไรก็ตาม ในเชิงกฎหมายเกี่ยวกับคดีเพศและทำร้ายร่างกาย วรภัสสร พันธุ์เกษม (2562) ได้เปรียบเทียบ กฎหมายระหว่างประเทศในกรณีเดียวกันแต่ระบบกฎหมายแตกต่างกัน พบว่า คดีเพศและทำร้าย ร่างกายหากเกิดขึ้นในครอบครัวหนึ่ง ผู้หญิงถูกระทำโดยสามีทำทารุณกรรมอย่างต่อเนื่อง หากแต่ ต่างประเทศเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งนักจิตวิทยา จิตแพทย์ และนักสังคมสงเคราะห์สามารถเข้ามา แสดงให้ศาลและคณะลูกขุนเข้าใจความรู้สึกและการตัดสินใจของผู้หญิงได้ “ซึ่งศาลยอมรับว่า ความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญช่วยให้ศาลและคณะลูกขุนเข้าใจถึงอาการและการตัดสินใจของ ผู้ถูกระทำโดยสามี... นำมาสู่การอ้างข้อต่อสู้ของหญิงว่ากระทำเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย จึง “ไม่มีความผิด” ครั้นศึกษากฎหมายไทยกลับพบว่า ไม่มีผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้ามาแสดงให้ศาลและคณะ

ลูกขุนทราบถึงสาเหตุของอาการและการตัดสินใจของผู้ถูกกระทำ เนื่องจากมองว่าการทำทารุณกรรมในครอบครัวเป็นความผิดที่ย่อมความกันได้ เพื่อรักษาสถาบันครอบครัวไว้ แต่เน้นตัวบทกฎหมายว่าการกระทำใด ๆ หากเป็นความผิดทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ทั้งที่จริงแล้วเพื่อเป็นการป้องกันตัวมิให้ถูกทารุณกรรมซ้ำอีก ระบบกฎหมายกลับดำเนินคดีและกลายเป็นการตอกย้ำบทบาทของหญิงผู้ตกเป็นเหยื่อทางเพศและทำร้ายร่างกาย (วรภัตสร พันธุ์เกษม , 2562) กระนั้นในเชิงแก้ไขโดยใช้หลักนโยบายการปราบปราม ควรมีการประสานงานกับตำรวจชุมชน การสื่อสารเครือข่ายด้วยการแจ้งข่าวเตือนผ่านเคเบิลทีวี สื่อมวลชนและการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนจะช่วยลดอาชญากรรมในชุมชนได้ ทั้งนี้กล้องวงจรปิดหากถูกนำมาติดตั้งถูกจุดถูกสถานที่จะส่งผลต่อการป้องกันการเกิดอาชญากรรมซ้ำขึ้น (ฉัตรกวิณัฐ กุลโท และ คณะ, 2562)

P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ความหวาดกลัว โดยทั่วไปมักมีมุมมองในเรื่องของภัยอาชญากรรมซึ่งเป็นผลกระทบอย่างหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม กล่าวคือ อาชญากรรมทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความกลัวและแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ อันเป็นการตอบสนอง เช่น การหลีกเลี่ยงบริเวณที่เสี่ยงภัย การไม่ออกนอกบ้านเวลากลางคืน การพกพาอาวุธเพื่อป้องกันตัวเอง หรือพฤติกรรมอื่น ๆ (Park, 2005 อ้างถึงใน กองวิจัยสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ, 2559) นอกจากนี้ยังรวมถึงความกลัวว่าอาจจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทต่าง ๆ เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ซ้ำขึ้น เป็นต้น ไม่ว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นกับตนเองหรือบุคคลในครอบครัว ไม่ว่าอาชญากรรมนั้นจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกบ้านพัก อาคาร ร้านค้าหรือห้องพักทั้งกลางวัน และกลางคืน ส่วนใหญ่ในมุมมองของความหวาดกลัวมักใช้การวัดความหวาดกลัวจากภัยอาชญากรรมด้วยคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกปลอดภัยในระหว่างการเดินทางกลับบ้านพักทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน รวมถึงความรู้สึกปลอดภัยขณะพักอาศัยอยู่ในบ้าน (Ruggles, 1998 อ้างถึงใน กองวิจัยสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ, 2559) ได้สอดคล้องกับการสำรวจมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัวในประเทศไทยของสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) (2563) ที่พบว่า อัตราอาชญากรรมในพื้นที่ไม่มีผลต่อความรู้สึกหวาดกลัว แต่สภาพแวดล้อมทางกายภาพและลักษณะประชากรในชุมชนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้สึกปลอดภัยและความหวาดกลัว ขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ สถานะทางเศรษฐกิจ และมุมมองต่อปัญหาในชุมชนล้วนมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกหวาดกลัวในอาชญากรรม และการให้ความเห็นถึงระดับความกลัวที่เน้นถึงการรับรู้ (Perception) ในความอ่อนแอของบุคคล ทั้งประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม สอดรับกับข้อค้นพบของ Jonathan Jackson (2005, กองวิจัยสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ, 2559) ที่ได้วัดจากคำถามในระดับความรู้สึกปลอดภัยต่อปัจเจกในพื้นที่ละแวกบ้าน รวมทั้งความแตกต่าง เช่น คุณรู้สึกปลอดภัยระดับใดเมื่อคุณเดินคนเดียวในละแวกบ้านตอนค่ำ คุณรู้สึกปลอดภัยแค่ไหนที่อยู่คนเดียวในบ้าน เพื่อนบ้าน หรือพื้นที่บริเวณบ้านที่คุณอยู่ในเวลากลางคืน

ความรู้สึกปลอดภัยและความหวาดกลัวอาชญากรรมเป็นประเด็นที่ประชาชนต้องการเห็นและได้รับจากภาครัฐมากที่สุด เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ในด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น การที่จะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและลดระดับความรู้สึกหวาดกลัวต่อภัยอาชญากรรมสำคัญที่สุดคือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ

เจ้าหน้าที่ตำรวจควรมีการเพิ่มมาตรการและการป้องกันในด้านต่าง ๆ เช่น ควรมีนโยบายในการให้การอบรมแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงระบบบริหารการจัดการงานโดยเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล กล่าวคือ การกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และปลูกฝังให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม โดยเน้นบทบาทของประชาชนในการบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง (ประพนธ์ สหพัฒนา และคณะ, 2556)

P2.6 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ในช่วง 3 ปีย้อนหลัง ปีละไม่น้อยกว่า 1 พันราย จากข้อมูลกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ปี 2562 โดยเฉลี่ยมีจำนวน 1,211 รายต่อปี เมื่อคำนวณแบบ Z Score มีค่าเท่ากับ 1.320 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 2 กล่าวได้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญมาก ที่จะช่วยหล่อหลอม ชัดเกล้าความคิด ทิศนคติในทางด้านบวกให้กับสังคม แต่จากข้อมูลความรุนแรงในครอบครัว ที่เป็นข้อมูลทางการนับพันรายต่อปี และมักจะเป็นการกระทำจากเพศชายกระทำต่อเพศหญิงจึงควรทบทวนแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ตามสถานการณ์ที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2562) ได้รายงานถึงประเภทเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวรวมทั้งสิ้น 1,796 เหตุการณ์ พบว่าเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ การทำร้ายร่างกาย รองลงมาเป็นการถูกดูต่ำ/ดูถูก และหยาบคาย/ตะคอก/ประจาน/ขู่/บังคับ โดยมีสาเหตุสำคัญคือ เมาสุรา/ยาเสพติด รองลงมาเป็นการนอกใจ/หึงหวง และสุขภาพกาย/จิต สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Kanyaprin Tongsamsi and Isara Tongsamsi (2018) ว่าเหตุการณ์ความรุนแรงส่วนใหญ่มักใช้กำลังประทุษร้ายโดยใช้อวัยวะของร่างกายเป็นอาวุธอันก่อให้เกิดความรุนแรงเพียงคนเดียวและมักเกิดในเขตที่พักอาศัย โดยผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมักเป็นสามีและเป็นบิดา ขณะที่ผู้ได้รับความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงาน รองลงมาเป็นเด็กปฐมวัยอันเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บทางกาย ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวดังกล่าวจึงนำมาสู่ปัญหาความรุนแรงในเด็กวัยเรียนอย่างมีนัยสำคัญ หากเด็กในวัยเรียนนั้นอยู่ในครอบครัวที่มีประวัติความรุนแรงทั้งด้านวาจา ด้านการทะเลาะวิวาท และด้านความเครียดของบิดา (จินตนา วัชรสินธุ์ และคณะ, 2561) ซึ่งตรงกับแนวคิดการเรียนรู้ทางสังคมที่เชื่อว่าสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการเกิดพฤติกรรมรุนแรงของบุคคล เนื่องจากบุคคลได้จดจำเรียนรู้ตัวแบบความรุนแรงจากรุ่นสู่รุ่น และสอดรับแนวคิดเชิงสัญลักษณ์ของครอบครัวในการให้บทบาทหรืออำนาจกับบุคคลเหนือกว่าสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว เมื่อใดเกิดการเปลี่ยนแปลงวงจรชีวิตครอบครัวระหว่างสามีกับภรรยาไม่มีความพึงพอใจซึ่งกันและกันแล้วจะกลายเป็นความห่างเหิน นำไปสู่ความขัดแย้งและกลายเป็นความรุนแรงในครอบครัว (ธีรวิมล นิลเพ็ชร, 2561) ตามแนวคิดนี้จึงสอดคล้องกับงานของ Sojirat Supanichwatana and Kasetchai Laeheem (2017) ที่พบว่า สามีมักทำร้ายร่างกายภรรยาทำให้ภรรยาได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและเกิดบาดแผลทางจิตใจ ทำให้ครอบครัวขาดความสงบนำมาซึ่งการหย่าร้างส่งผลโดยตรงกับเด็กและการดำเนินกิจกรรมในชีวิตปกติ จนกลายเป็นการสร้างความรำคาญและเอือมระอาให้กับเพื่อนบ้าน โดยปัญหาเหล่านี้ถูกศึกษาอย่างจริงจังและพบซ้ำแล้วซ้ำอีก สาเหตุของปัญหาเกิดจากการใช้ความรุนแรงต่าง ๆ ระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันภายในครอบครัวแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ความรุนแรงในเด็กที่ส่วนใหญ่เกิดจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ เด็กมักเคยถูกทำร้ายทางร่างกาย ขณะที่ความรุนแรงในผู้หญิง (ภรรยา) มีสาเหตุหลักมาจากการคบชู้ไม่ฝ่ายใดก็ฝ่ายหนึ่ง และอีกสาเหตุหนึ่งมาจากทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อให้ผู้ชายเป็นผู้นำมีอำนาจเหนือผู้หญิง นำไปสู่การกดขี่ข่มเหงภรรยา สุดท้ายเป็นความรุนแรงในผู้สูงอายุ สาเหตุหลักมาจากความแก่ของพ่อแม่ที่ไม่สามารถทำงานได้ทำให้บุตรเหนื่อยกว่าเดิมจนเกิดความเครียดแล้วมาลงกับพ่อแม่ ผู้สูงอายุเองเป็นวัยที่อ่อนไหวง่าย และบางคนถูกทอดทิ้งละเลยหรือเป็นบุคคลเร่ร่อนกลายเป็นปัญหาหนึ่งของสังคม (สุกัญญา สดศรี, 2561)

การแก้ไขปัญหาค่าความรุนแรงในครอบครัว สำคัญต้องมาจากการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เนื่องจากไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างคู่สมรส การค้นพบนี้เองเกษตรชัย และหิม และเก็ตถวา บุญปรากฏ (2561) จึงเสนอแนวทางป้องกันและลดปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างคู่สมรส โดยพ่อแม่ผู้ปกครองต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับความรู้สึกลูกของบุตรหลาน สอดคล้องกับการป้องกันในหลักพยาบาลศาสตร์เสนอว่า ให้มีการวางแผนตั้งแต่สามีกับภรรยาควรปรึกษาก่อนแต่งงาน เปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว และจัดให้มีการรับคำปรึกษากับครอบครัวที่คู่สมรสอายุน้อยมีฐานะทางเศรษฐกิจระดับต่ำ สร้างการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกันสนับสนุนสิทธิความเท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดปัญหาความรุนแรงกับสตรีต้องได้รับความช่วยเหลือและความยุติธรรม (อาภรณ์ เสียงแหลม, พัชรินทร์ นินนทจันทร์ และนพวรรณ เปียเชื้อ, 2554) โดยในเชิงแก้ไขกลไกทางกฎหมายเสนอว่า ควรปรับปรุงตัวบทกฎหมายเนื่องจากการกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นความผิดอาญาที่ยอมความกันได้ หน่วยงานคุ้มครองสวัสดิภาพควรมีอำนาจในการรับผิดชอบจัดทำรายงานผลปฏิบัติการกลับไปยังศาล สิ่งสำคัญควรส่งเสริมให้พนักงานสอบสวนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจในเจตนา ขั้นตอน และกระบวนการเพื่อให้เป็นไปตามหลักของกฎหมาย ควรมีคำพิพากษาให้ปรับปรุงแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูผู้กระทำความรุนแรงและคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงต้องสามารถอยู่ร่วมกันได้เพื่อรักษาความเป็นครอบครัว (เอนก อะนันทวรรณ, 2562)

P2.7 อัตราการฆ่าตัวตาย

เกิดจากพฤติกรรมฆ่าตัวตายที่สามารถให้ค่าได้ในเชิงลบ (Negative Act) และเชิงบวก (Positive Act) ซึ่งขึ้นอยู่กับค่านิยมพื้นฐานทางวัฒนธรรม (fundamental cultural value) ของสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้การฆ่าตัวตายในบางสังคมเป็นการกระทำเพื่อรักษาเกียรติและศักดิ์ศรี รวมถึงเป็นการแสดงความซื่อสัตย์ หากมองในมุมมองของสังคมจีนยุคโบราณจะมองว่า การฆ่าตัวตายเป็นทางออกที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิงเมื่อสามีเสียชีวิตลง อีกนัยหนึ่ง สะท้อนให้เห็นผลกระทบที่เกิดจากสภาวะความกดดันทางสังคมวัฒนธรรมที่ผู้หญิงต้องพึ่งพาผู้ชายค่อนข้างสูง ขณะที่สังคมกรีกและโรมันมองการฆ่าตัวตายเป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้ในบางสถานการณ์ที่เห็นสมควร เช่น การถูกปฏิเสธความรัก และการไม่ได้รับความซื่อสัตย์จากคนรัก เพราะในกรณีเหล่านี้การฆ่าตัวตายถือว่าเป็นสิ่งที่ช่วยปลดปล่อยจากความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ในสมัยโรมันมีกฎหมายที่อนุญาตให้ปัจเจกบุคคลกระทำการฆ่าตัวตายได้ในกรณีที่มีแรงจูงใจต่าง ๆ ได้แก่ ความสิ้นหวัง ความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดี ความโกรธอย่างรุนแรง ความละอายใจ การรู้ตัวว่ามีความผิดหรือมีมลทิน การบวชชีพิตเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม และอีกประการหนึ่งคือ การรู้สึกว่าตนเองมีชีวิตอยู่เพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตาม ในยุคโรมันยอมรับการฆ่าตัวตาย ทำให้เกิดช่องโหว่ทางกฎหมายใน

การพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิด เพราะบุคคลสามารถเลือกที่จะฆ่าตัวตายได้ แทนที่จะรับโทษตามคำพิพากษาตามความผิดที่ได้กระทำ และถ้าผู้ที่ทำผิดกฎหมายฆ่าตนเอง ทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดของเขาจะตกอยู่กับทายาท แต่ถ้าพวกเขาขอรับการลงโทษจากศาล ทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดจะตกเป็นของรัฐ (รศพร ปัทมเจริญ, 2552)

ด้วยเหตุนี้ ผู้คิดฆ่าตัวตายส่วนใหญ่ก่อนตัดสินใจฆ่าตัวตายจะสองจิตสองใจ รู้สึกโดดเดี่ยว และอาจมองว่าการฆ่าตัวตายเป็นทางออกเดียวของปัญหาที่เผชิญอยู่ คนเหล่านี้มักเผชิญกับความเจ็บปวดทางจิตใจอย่างต่อเนื่องจนรู้สึกทรมานไม่ได้ รู้สึกถูกบีบคั้นทำให้มองไม่เห็นทางออกในการแก้ไขปัญหา จึงตัดสินใจฆ่าตัวตายเพื่อหยุดการรับรู้ และอาจคิดว่าการตายเป็นการหยุดความทุกข์และความเจ็บปวดทั้งหมด การคิดและตัดสินใจด้วยวิธีการเช่นนี้ แสดงว่าความเข้มแข็งทางใจของคนเหล่านั้นลดลง ซึ่งอาจมีหลายปัจจัยมาเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ผู้ป่วยโรคจิต ผู้มีภาวะติดสุราหรือสารเสพติด ผู้มีปัญหาครอบครัว ผู้มีปัญหาด้านสุขภาพ (โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ, 2555)

โดยการศึกษาเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายในประเทศไทยของปราชญ์ บุญยวงศ์วิโรจน์ และคณะ (2547 อ้างถึงใน วราภรณ์ ประทีปธีรานันต์, 2557) พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยทางชีวภาพ ได้แก่ การเจ็บป่วยทางจิต การบาดเจ็บที่ศีรษะ ผู้มีภาวะซึมเศร้า ผู้ใช้ยา/แอลกอฮอล์ และมีประวัติทางพันธุกรรม 2) ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ผู้มีบุคลิกภาพแบบ Type B คือ มีลักษณะการแสดงออกแบบเจ้าอารมณ์หุนหันพลันแล่น ผู้ไม่มีญาติ/เพื่อนสนิท และผู้ที่ไม่ปรึกษาใครเวลามีปัญหา และ 3) ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่ปกติในวัยเด็ก คือ ครอบครัวที่บิดามารดาแยกทางกัน ขาดการเอื้อเฟื้อต่อกัน และมีการทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ ผู้ที่มีความสัมพันธ์ไม่ราบรื่นกับคู่สมรส และผู้ที่มีระดับการศึกษา ปวส./อนุปริญญา ซึ่งตามแนวคิดทฤษฎีทางสังคมวัฒนธรรมของ Durkheim (1996) ได้กล่าวไว้ว่า การฆ่าตัวตายเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมในสังคม หากบุคคลขาดความผูกพันกับสังคมไม่สามารถเข้ากับสังคมได้ เช่น การขาดเพื่อน การไม่เป็นที่ยอมรับ ความรู้สึกตนเองไร้ค่า และรู้สึกว่าไม่สามารถพึ่งพาผู้อื่นได้เมื่อต้องเผชิญปัญหา ทำให้รู้สึกโดดเดี่ยวและมีพฤติกรรมการฆ่าตัวตายในที่สุด

จะเห็นได้ว่าปัญหาการพยายามฆ่าตัวตายไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของบุคคลเท่านั้นแต่ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัว และสังคมในวงกว้าง ซึ่งผู้มีพฤติกรรมการฆ่าตัวตายมักจะได้รับความคิดอันเสียสมดุลทางอารมณ์ ไม่สามารถที่จะจัดการหรือควบคุมตนเองได้ ส่งผลให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพจิตที่รุนแรงซับซ้อนตามมาโดยเฉพาะการเกิดภาวะซึมเศร้า รู้สึกว่าตนเองไร้ค่า ขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิต ทำให้บุคคลต้องการหยุดการรับรู้ และแสดงออกด้วยการฆ่าตัวตายซึ่งเขาคิดว่าเป็นทางออกเพียงทางเดียวในขณะนั้น หากปล่อยสถานการณ์ดังกล่าวให้ดำเนินต่อไปไม่ได้แก้ไขป้องกันหรือหาแนวทางที่เหมาะสมจะส่งผลให้ผู้พยายามฆ่าตัวตายกระทำการฆ่าตัวตายซ้ำได้ ปัญหาหรือสาเหตุกระตุ้นในการทำร้ายตนเอง พบว่า กลุ่มผู้พยายามฆ่าตัวตายและผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จส่วนใหญ่มีปัญหาทะเลาะกับคนใกล้ชิด และน้อยใจที่ถูกดูต่ำ ต่ำหนิ สอดคล้องกับศุภรัตน์ เอกอัศวิน (2545 อ้างถึงใน วราภรณ์ ประทีปธีรานันต์, 2557) ที่พบว่า บุคคลที่มีลักษณะเจ้าอารมณ์หุนหันพลันแล่น มักมีปัญหาด้านสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นจนเกิดความรู้สึกว่าตนเองไร้ค่า

องค์การสหประชาชาติ (UN) (สมบุรณ์ ทรัพย์อยู่สุข และ สุพร อภินันทเวช, 2563) กำหนดอัตราการฆ่าตัวตายเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development goals) สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการฆ่าตัวตายเป็นปัญหาสำคัญระดับนานาชาติ เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการฆ่าตัวตายนั้นส่งผลทั้งในระดับบุคคล ชุมชน และสังคม พบว่าการฆ่าตัวตายเป็นสาเหตุการตายจำนวนกว่า 800,000 รายต่อปี สำหรับสถิติจำนวนผู้ฆ่าตัวตายทั้งสิ้นในประเทศไทยปี 2562 จำนวน 4,137 คน มีสถิติการฆ่าตัวตายของคนกลุ่มอายุ 0-19 ปี จำนวน 131 ราย (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2562)

แนวทางการป้องกันและดูแลปัญหาการฆ่าตัวตาย กรมสุขภาพจิต ได้ระบุว่าควรมีการประเมินกลุ่มเสี่ยงการรับรู้ สังเกตและทราบถึงสัญญาณเตือนก่อนการฆ่าตัวตาย มีการช่วยเหลือผู้มีความเสี่ยงต่อการตัดสินใจฆ่าตัวตาย หากเราสังเกตเห็น “สัญญาณเตือน” และประเมินความเสี่ยงด้านอื่นแล้ว พบผู้มีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย เราควร “ตั้งหลัก” อย่างมีสติ และพิจารณาความรุนแรงของผู้มีความเสี่ยงนั้นว่าอยู่ในระดับใด มีการช่วยเหลือฟื้นฟูผู้มีปัญหาสุขภาพจิตและการเสริมความเข้มแข็งด้านจิตใจกับครอบครัวและชุมชน เมื่อผู้ป่วยกลับเข้าสู่ชุมชน การบำบัดเยียวยา ฟื้นฟูสุขภาพจิตใจ รวมทั้งการป้องกันปัญหาและส่งเสริมให้ชุมชนมีภูมิคุ้มกันทางใจให้ห่างไกลปัญหา โดยเริ่มต้นง่าย ๆ กับสมาชิกในครอบครัว แล้วขยายไปในกลุ่มเล็ก ๆ และเพิ่มวงกว้างในระดับชุมชน (โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ, 2555) ควรเสริมสร้างการเรียนรู้เรื่องทักษะชีวิต เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม ตัดสินใจด้วยเหตุผลแทนการใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา ควรมีการสร้างเครือข่ายสุขภาพจิตในชุมชนทุกพื้นที่ เพื่อให้บริการปรึกษาปัญหาสุขภาพจิตกับประชาชน เช่น คลินิกให้คำปรึกษา สายด่วน จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือจิตใจในภาวะวิกฤตให้ผู้ที่กำลังประสบปัญหาขอความช่วยเหลือได้อย่างทันที่ ซึ่งการลดอัตราการฆ่าตัวตายนั้น ควรเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว และลดความขัดแย้งในครอบครัว (วารสารณ ประทีปธีรานันต์, 2557)

P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

แนวคิด นิยามและความหมาย

สิทธิมนุษยชน หมายถึง สิทธิที่รัฐธรรมนูญมุ่งให้ความคุ้มครองแก่คนไทยทุกคน โดยไม่ได้แบ่งแยกว่าบุคคลนั้นเป็นคนชาติใด หากบุคคลนั้นเข้ามาอยู่เขตอำนาจรัฐที่ใช้รัฐธรรมนูญ บุคคลนั้นย่อมได้รับความคุ้มครองภายใต้รัฐธรรมนูญนั้นด้วย เป็นสิทธิประจำตัวของมนุษย์ทุกคนมาแต่กำเนิด ก่อนที่จะมีรัฐเกิดขึ้น ได้แก่ สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล เช่น สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง และเสรีภาพในการเลือกถิ่นฐานที่อยู่ภายในราชอาณาจักร เสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย สิทธิในครอบครัว เกียรติยศ และความเป็นส่วนตัว เป็นต้น และเสรีภาพในทางความคิดและการแสดงออก เช่น เสรีภาพในการนับถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธิในทางศาสนา และเสรีภาพในการปฏิบัติตามสนับัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อของตน เสรีภาพในการศึกษาอบรม เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น ๆ เป็นต้น (อานัน ทนงสุวงศ์, ดารารัตน์ นุชประยูร, และ พัชวรรณ สันต, 2562)

ทั้งนี้ หลักความเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติเป็นหลักสำคัญของสิทธิมนุษยชน เริ่มตั้งแต่ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR) วางหลักเกี่ยวกับความเสมอภาคไว้ว่า “มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ ต่างมีเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันด้วยเจตนารมณ์แห่งภราดรภาพ” นอกจากนี้ยังได้วางหลักการห้ามเลือกปฏิบัติไว้ว่า “บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรดาที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากความแตกต่างไม่ว่าชนิดใด ๆ สำหรับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights หรือ ICCPR) มีการวางหลักเกี่ยวกับความเสมอภาคและการห้ามเลือกปฏิบัติไว้ว่า “บุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคกันตามกฎหมาย และมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันตามกฎหมาย โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ...” นอกจากนี้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights หรือ ICESCR) วางหลักเกี่ยวกับความเสมอภาคและการห้ามเลือกปฏิบัติไว้ว่า “รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะประกันว่าสิทธิทั้งหลายที่ระบุไว้ในกติกานี้ปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ...” สำหรับกฎหมายไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติครอบคลุม “ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ...” ซึ่งการเลือกปฏิบัติมีความหมายหลายนัย ขึ้นอยู่กับบริบทและมุมมองในการพิจารณา สำหรับในทางสังคมวิทยา ได้จำแนกประเภทของการเลือกปฏิบัติ บนพื้นฐานของทฤษฎีความขัดแย้งเชิงความเป็นจริง (Realistic-Conflict Theory) และทฤษฎีตัวตนทางสังคม (Social-Identity Theory) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) การแข่งขันในเชิงรูปธรรม (Realistic Competition) ถูกขับเคลื่อนโดยผลประโยชน์ส่วนบุคคล ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการได้ทรัพยากรเชิงวัตถุต่าง ๆ ดังนั้น การเลือกปฏิบัติเป็นการให้สิทธิพิเศษแก่บุคคลอันเป็นสมาชิกในกลุ่มและตัวบุคคลเพื่อให้ได้มาหรือเข้าถึงทรัพยากรดังกล่าว 2) การแข่งขันเชิงสังคม (Social Competition) ถูกขับเคลื่อนโดยความต้องการความภาคภูมิใจ (Self-Esteem) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการบรรลุถึงสถานะทางสังคมในเชิงบวกสำหรับบุคคลในกลุ่ม (The In-Group) เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลนอกกลุ่ม (The Out-Group) และ 3) การเลือกปฏิบัติด้วยความยินยอม (Consensual Discrimination) ถูกขับเคลื่อนโดยความต้องการความชัดเจน สะท้อนถึงความมั่นคง ความชอบธรรมของการจัดลำดับชั้นในกลุ่ม การเลือกปฏิบัติไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกรณีผู้ถูกเลือกปฏิบัติได้รับความเสียหายหรือเป็นฝ่ายไม่ได้รับประโยชน์เท่านั้น แต่ยังคงเกิดขึ้น ถึงแม้ว่าบุคคลผู้ถูกเลือกปฏิบัติได้รับผลประโยชน์ก็ตาม (คณาธิป ทองรวีวงศ์ และคณะ, 2560)

ความแตกต่างนำไปสู่สันติสุขในสังคม โลกจะเกิดความสงบสุขได้นั้น มีเงื่อนไข 2 ประการ คือ ความหลากหลายและการพึ่งพากันและกันในธรรมชาติ การที่โลกขาดความหลากหลายและการพึ่งพากันนั้น จะนำไปสู่หายนะของมนุษยชาติ การเคารพในความแตกต่าง และการใช้ลักษณะของความแตกต่างให้เกิดการสร้างสรรค์ ด้วยการร่วมมือร่วมใจกัน สันติภาพของโลกจะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง การยอมรับความหลากหลาย หมายถึง รูปแบบการติดต่อสัมพันธ์ที่บุคคลหนึ่งยอมรับ เชื่อถือ เชื่อมั่นในคุณค่าและความสามารถของบุคคลหนึ่งที่มีวัฒนธรรม และความเชื่อที่แตกต่างจากตน

ยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลาย ในแต่ละบุคคล เช่น อายุ เพศ ภาษา ศาสนา รูปร่าง การแต่งกาย เป็นต้น (ณัฐวิณี ยิ้มเศรษฐี, 2558) เชื้อชาติ (Race) ที่แตกต่างเป็นสิ่งปกติในสังคม แต่ปัญหาจะเกิดขึ้นเมื่อผู้นำบางเชื้อชาติมีอำนาจแล้วเลือกปฏิบัติ บริหารประเทศอย่างไม่เท่าเทียม กีดกันบางเชื้อชาติไม่ให้ได้รับบริการที่ดีทำให้เกิดปัญหาตามมา ประสบการณ์ในรวันดา แอฟริกาใต้ เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนถึงการเลือกปฏิบัติที่กระทำต่ออีกกลุ่มชาติพันธุ์ ในรวันดาเมื่อชาติพันธุ์ตู่ตู่มีอำนาจ มีการกดขี่ชาติพันธุ์ฮูตู และในทางกลับกันเมื่อชาติพันธุ์ฮูตู ขึ้นมามีอำนาจได้ทำการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในปี.ศ.1994 มีผู้เสียชีวิตนับล้านคนทั้ง ๆ ที่มีผิวสีเดียวกัน นับถือศาสนาเหมือนกัน ในขณะที่ประเทศแอฟริกาใต้มีปัญหาชาติพันธุ์เช่นกันแต่เป็นปัญหาสีผิว ระหว่างคนผิวขาวกับคนผิวดำ เมื่อคนผิวขาวมีอำนาจมีการกดขี่เหยียดผิว ทำให้คนผิวดำไม่ได้รับ บริการที่ดีจากรัฐ ไม่สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ ผู้นำผิวขาวเน้นนโยบายแบ่งแยกเชื้อ ชาติระหว่างคนต่างเชื้อชาติอย่างชัดเจนที่เรียกว่า apartheid ในสหรัฐอเมริกาเอง มีความแตกต่าง ทางเชื้อชาติเช่นกันระหว่างคนผิวสีกับคนผิวขาว ในอดีตการค้าทาสนับเป็นเรื่องปกติและเห็น ความแตกต่างระหว่างชาติพันธุ์ชัดเจนยิ่ง ต่อมาแม้ว่าไม่มีทาสในสหรัฐอเมริกา แต่คนผิวสีในสหรัฐ ยังไม่ได้รับสิทธิพื้นฐาน รวมถึงการดูถูกจากคนผิวขาวเป็นปัญหาต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

บทบาททางสังคมและการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนแต่ละคนและกลุ่มของประชาชน หรือประชาสังคมย่อมมีส่วนร่วมในการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากสิทธิพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (เจษฎา นกน้อย, 2552) ดังนั้น การยอมรับความหลากหลายมีบทบาท ทางสังคมและการเมือง หมายถึง ความเข้าใจในความแตกต่างของแต่ละบุคคล โดยที่ประชาชนแต่ละ คนและกลุ่มของประชาชนย่อมมีส่วนร่วมในการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากสิทธิพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

การเลือกปฏิบัติ หมายถึง การกระทำที่เป็นการปฏิบัติที่แตกต่างกันในสถานการณ์เดียวกัน โดยการกีดกัน แบ่งแยก จำกัด อันทำให้บุคคลได้รับสิทธิที่น้อยกว่าสิทธิที่ตนพึงได้ โดยมีมูลเหตุจูงใจ เนื่องจากเหตุความแตกต่างทางถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือ สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และ ความคิดเห็นทางการเมือง (ชนกานต์ สังสีแก้ว, 2560) การให้บริการจากภาครัฐ หมายถึง การให้บริการพื้นฐานจากหน่วยงานไปสู่ประชาชนโดยตรง โดยประชาชนสามารถทำธุรกรรม ผ่านเครือข่ายสารสนเทศของภาครัฐ อินเทอร์เน็ตจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะรองรับและสามารถ ตอบสนองกับกิจกรรมที่ประชาชนและการขอรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การชำระเงินภาษี การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการค้นหาข้อมูลของภาครัฐ และการดำเนินการให้บริการ ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น (สำนักวิชาการ, 2558)

การแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระ หมายถึง การเปิดกว้างทางมุมมองที่อยู่ในขอบเขต ของสิทธิซึ่งสามารถแสดงออกหรือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดหรือความเห็น ทั้งการพูด การแสดงท่าทาง หรือการสื่อสารด้วยอักษร ไม่ว่าจะเขียนลงบนแผ่นกระดาษหรือในโลกออนไลน์ รวมถึงการมีสิทธิใน การค้นคว้า เข้าถึง หรือได้รับข้อมูล ความรู้สึกนึกคิด ความเห็นที่มีการสื่อสารและเผยแพร่ (ไอลอร์,

ม.ป.ป.) โดยการแสดงความเห็น ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญในการส่งเสริมให้ความเป็นมนุษย์นั้นสมบูรณ์ และถือว่าเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ในสังคม ประกอบกับเป็นหลักการขั้นพื้นฐานของสังคมเสรีประชาธิปไตย ซึ่งการแสดงความเห็นอย่างเสรีภาพจะนำไปสู่การพัฒนาทางสังคม ที่ถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ท้ายที่สุดจะนำมาซึ่งการปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนรวมถึงคนในสังคมส่วนรวม (ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ, 2558) และเมื่อปัจเจกบุคคลมีความเข้มข้นต่อการเมืองจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) นั่นก็คือ การกระทำด้วยความเต็มใจแม้ว่าจะสำเร็จหรือไม่เสร็จก็ตาม โดยใช้วิธีการทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เพื่อต้องการให้มีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐบาลทั้งในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ โดยมีอิทธิพลกับกลุ่มการเมืองในการเลือกกำหนดบุคคลของวงการรัฐบาล หรือกดดันรัฐบาลให้กระทำตามที่ตนต้องการ ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีด้วยกัน 2 ลักษณะ คือ ต้องเป็นไปตามความสมัครใจ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้มีอำนาจ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561) ทว่า หากรัฐบาลดำเนินนโยบายบางประการแต่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคมเป็นจำนวนมากจะส่งผลให้เกิดการเรียกร้องต่อรัฐบาล จนนำไปสู่การชุมนุม ซึ่งเป็นวิธีการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ ให้ความสำคัญในระบอบประชาธิปไตย การชุมนุมจึงเป็นการรวมตัวกันของบุคคลเพียงชั่วคราวในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยมีการเตรียมการล่วงหน้าเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือปกป้องผลประโยชน์ร่วมกัน (อุษณีย์ เอมศิรินันท์, 2557) ขณะที่การรวมกลุ่ม หมายถึง การรวบรวมกลุ่มของคนในสังคมที่มีความหลากหลายให้ดำเนินชีวิตร่วมกันตามธรรมเนียมและพฤติกรรม อันเป็นการรวมตัวกันของผู้คนที่มีเป้าหมายและเกิดขึ้นจากความสมัครใจรวมกันของปัจเจกบุคคล ทั้งนี้ การรวมกลุ่มก่อให้เกิดความกดดันทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การจัดการชุมนุมสาธารณะ เป็นต้น (ปณิธิร์ ปทุมวัฒน์, 2552) โดยเป็นพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ประกอบไปด้วย การสนับสนุนทางการเมือง การเรียกร้องทางการเมือง หรือการต่อต้านรัฐบาล (ศักดิ์สิน อุดมวิทย์ไพศาล และคณะ, 2562) อาจกล่าวโดยสรุปว่า การแสดงออกทางการเมืองอย่างอิสระ นั้นหมายถึง การมีสิทธิในทางกฎหมายที่ให้ไว้กับมนุษย์ทุกคน เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีส่วนร่วมในทางการเมือง นำไปสู่การชุมนุมทางการเมืองที่เป็นการรวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือปกป้องผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มของปัจเจกบุคคลที่มีความชอบในระบอบและ มีพฤติกรรมเดียวกัน อันจะนำไปสู่การกดดันทางการเมืองเพื่อสนับสนุน เรียกร้อง หรือต่อต้านรัฐบาล

สื่อมวลชน หมายถึง องค์กรทางสังคมที่มีความสำคัญในยุคปัจจุบัน มีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมากในการนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ สื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นสื่อดั้งเดิม หรือสื่อใหม่ต่างมีสิทธิและเสรีภาพอันชอบธรรมในการรายงานข่าวสาร และเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในสังคม (พัชรภา เอื้ออมรวนิช, 2560) ทำให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและรับทราบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นภายในสังคม สื่อสารมวลชนจึงจำเป็นต้องมีหน้าที่ของตนเองตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นกลาง ความถูกต้องเที่ยงธรรมอย่างแท้จริง ยึดหลักประโยชน์สาธารณะเป็นหลักในการนำเสนอข้อมูลที่แท้จริงต่อประชาชน โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อคุ้มครองสื่อมวลชนให้มีอิสระสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และตรงไปตรงมา (อิทธ คำตะลุง และปุ่น วิชชุไตร, 2560) ดังนั้นเสรีภาพของสื่อมวลชน คือ เสรีภาพขั้นพื้นฐานของระบบประชาธิปไตย หากสื่อมวลชนถูกรบงำ

โดยรัฐ สื่อมวลชนก็จะเป็นกระบอกเสียงในการโฆษณาชวนเชื่อของผู้มีอำนาจของรัฐ ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสาร เฉพาะในเรื่องที่ผู้มีอำนาจต้องการให้ประชาชนรับรู้เท่านั้น และหากผู้มีอำนาจครอบครองสื่อได้ ย่อมสามารถชักจูงประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาน้อยให้เข้าไปในทางที่ผู้มีอำนาจของรัฐต้องการได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557)

พหุวัฒนธรรม คือ ความแตกต่าง ความหลากหลายที่อยู่รวมกันเป็นหนึ่งเดียว รัฐหรือประเทศที่มีการอพยพเข้ามาของกลุ่มชาติพันธุ์ใหม่ จึงมีการยอมรับความแตกต่างของกลุ่มชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมของกลุ่มเหล่านี้ การยอมรับพหุวัฒนธรรม คือ การที่กฎหมายและกฎระเบียบที่ใช้ในการบริหารหรือการจัดการมีลักษณะไม่เคร่งครัด เปิดโอกาสให้มีทางเลือกในการปฏิบัติ โดยไม่มีวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งครอบงำ และวัฒนธรรมอื่นถูกครอบงำ (Subordinate Culture) ในการพิจารณาเรื่องพหุวัฒนธรรม รายละเอียดเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และข้อแตกต่างระหว่างกฎระเบียบที่กำหนดไว้ เป็นลายลักษณ์อักษรกับการบังคับใช้ในการปฏิบัติจริงเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาด้วย ยกตัวอย่างเช่น ประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ที่เป็นตัวอย่างของรัฐที่ใช้คำว่าพหุวัฒนธรรมเพื่อเป้าหมายทางการเมือง แต่ในทางปฏิบัติวัฒนธรรมชุดหนึ่งยังมีบทบาทในสังคมเหนือวัฒนธรรมชุดอื่น (อมรา พงศาพิชญ์, 2541) พหุวัฒนธรรมเน้นการยอมรับลักษณะเด่นของวัฒนธรรมที่กลุ่มชาติพันธุ์ยึดถือปฏิบัติเมื่อย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ในอีกสังคมหนึ่ง พหุวัฒนธรรมจึงหมายถึง สังคมที่มีผู้ย้ายถิ่นจำนวนมากพร้อมด้วยวัฒนธรรมและภาษาที่ติดตัวคนเหล่านี้มาจากถิ่นเดิม และเกิดจากการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มขึ้น นโยบายพหุวัฒนธรรมเกิดขึ้นเป็นทางการในประเทศแคนาดาในปี 1971 เนื่องจากประเทศแคนาดามีคนสองกลุ่มหลัก คือ กลุ่มคนที่พูดภาษาอังกฤษและกลุ่มคนที่พูดภาษาฝรั่งเศส ซึ่งทั้งสองกลุ่มต่างมีวัฒนธรรมเฉพาะของตน ต่อมาออสเตรเลียประกาศใช้นโยบายพหุวัฒนธรรม ลักษณะเด่นของนโยบาย คือ การยอมรับและสนับสนุนการดำรงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน เช่น การใช้ภาษาของกลุ่ม การมีสื่อสิ่งพิมพ์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ภาษาของแต่ละกลุ่ม การจัดงานประเพณี ศาสนา การแต่งกาย การแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของทุกกลุ่มการอนุญาตให้ประชาชนถือสัญชาติได้สองสัญชาติ ตลอดจนการเปิดโอกาสทางการศึกษา การมีงานทำ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการได้รับบริการสาธารณะต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตามนโยบายนี้ได้รับการต่อต้านในบางประเทศแม้จะอยู่บนพื้นฐานความเสมอภาคก็ตาม (สุภางค์ จันทวานิช, 2552) สังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง ประชากรกลุ่มคนหลากหลายชาติพันธุ์มาอยู่รวมกันเป็นสังคมหนึ่งซึ่งมีความแตกต่างทางด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษา วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน วิธีการคิด การมีปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร รวมถึงบุคคลที่มาจากพื้นฐาน หรืออัตลักษณ์เดียวกัน (วรลักษณ์ ฝอยสืบชาติ, 2563) (พระมหามงคกานต์ ฐิตธมโม และ คณะ, 2562) ดังนั้น สังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง กลุ่มคนที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ชาติพันธุ์ ศาสนกิจพิธีการต่าง ๆ ภาษา การแต่งกาย วิธีการคิด การมีปฏิสัมพันธ์ รวมถึงการสื่อสาร การรวมกันของกลุ่ม หมู่เหล่า หรือต่างชาติพันธุ์จึงนำไปสู่การมีกฎกติกา มารยาท การให้เกียรติซึ่งกันและกัน การเคารพบนพื้นฐานของความเข้าใจร่วมกัน ถือว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้สังคมพหุวัฒนธรรมดำเนินไปได้ดี บุคคลแต่ละคนจะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มซึ่งมีลักษณะวัฒนธรรมที่เป็นของตนเองและหลาย ๆ กลุ่มรวมตัวกันเป็นสังคมใหญ่ (วรลักษณ์ ฝอยสืบชาติ, 2563)

การค้ามนุษย์ นิยามโดยพิธีสารเพื่อการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ (the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons) ได้กำหนดไว้ในมาตรา 3 ว่า “กระบวนการจัดหา ขนส่ง เคลื่อนย้าย ให้ที่ซ่อนเร้น พักอาศัย หรือรับบุคคล โดยวิธีการข่มขู่ หรือใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่น ๆ โดยการลักพาตัว ใช้อุบายหลอกลวง หรือการใช้อำนาจ หรือความอ่อนแอของบุคคลในทางมิชอบ หรือการให้หรือการรับค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้ความยินยอมของบุคคลที่ได้ควบคุมเหนือบุคคลอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และการแสวงหาประโยชน์ดังกล่าวให้รวมถึงการหาประโยชน์จากการค้าประเวณี หรือรูปแบบอื่น ๆ ของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การบีบบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาตัวเป็นทาส หรือการปฏิบัติเยี่ยงทาส และให้รวมถึงการเปลี่ยนถ่ายอวัยวะในร่างกาย” (กิตสุรณ สังขสุวรรณ, 2558)

การลักพาตัว เป็นการกระทำที่มีลักษณะของการล่อลวง ข่มขืนจิตใจให้ผู้เสียหายกระทำการใดหรือไม่กระทำการใด ทำให้จำยอมต่อสิ่งใดเพื่อการกักขังหรือหน่วงเหนี่ยว การกระทำที่ให้ผู้อื่นนั้นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ตามฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309, 310, 310ทวิ, 313, 31 และ การสังหาร หมายถึง การฆ่าคน ตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นการกระทำที่มนุษย์ถึงแก่ความตาย จัดเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่งทางนิติศาสตร์แบ่งได้ 2 ประเภท คือ การทำให้คนตายโดยเจตนา (homicide) และการทำให้คนตายโดยไม่เจตนา (manslaughter) การฆ่าคนทั้งสองประเภท ผู้กระทำได้ระวางโทษหนักหรือเบาตามกฎหมายแล้วแต่กรณี สอดคล้องกับความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2544) ว่าการสังหาร หมายถึง การฆ่าคน สรุปได้ว่า จำนวนการลักพาตัว การทำให้สูญหาย การกักตัว และทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน หมายถึง อัตราการเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ การลักพาตัว การทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานตามฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา จากรายงานของ Reporters without borders ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรเอกชนนานาชาติ

จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ หมายถึง อัตราของประชากรในเรือนจำตามรายงานที่สรุปโดยกรมราชทัณฑ์ (2562) คือ ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี โดยบุคคลดังกล่าวถูกจำกัดเสรีภาพ ซึ่งคำนิยามผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีตามความหมายของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 หมายถึง บุคคลที่ถูกขังไว้ตามหมายขัง โดยหมายขังเป็นหมายอาญาชนิดหนึ่งตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (9) ผู้มีอำนาจออกหมายขังดังกล่าว คือ ศาล (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562) และการควบคุมตัวระหว่างคดี คือ การจำกัดเสรีภาพในร่างกายหรือเสรีภาพในการเคลื่อนไหวเปลี่ยนที่ของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเพื่อเป็นหลักประกันสำหรับรัฐในการดำเนินคดีขึ้นกำหนดคดีหรือหลักประกันสำหรับรัฐในการดำเนินคดีขึ้นบังคับคดี โดยหลักประกันสำหรับรัฐทั้งสองประการดังกล่าว หมายถึงการควบคุมและการขัง (พิมพ์ รุ่งทิพย์พรชัย, 2558)

P3.1 มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง

สิทธิมนุษยชนเป็นสากลและไม่สามารถถ่ายโอนกันได้ (Universality & Inalienability) หมายความว่า สิทธิมนุษยชนนั้นเป็นของคนทุกคน ไม่มีพรมแดน คนทุกคนมีสิทธิมนุษยชน ทั้งสิทธิ

พลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ และสิทธิทางสังคมและวัฒนธรรม เพราะโดยหลักการแล้ว คนทุกคนย่อมถือว่าเป็นคน ไม่ว่าจะมีความเชื่อชาติ สัญชาติ ถิ่นกำเนิดใดก็ตาม ย่อมมีสิทธิมนุษยชนประจำตัวของทุกคน จึงเรียกได้ว่าสิทธิมนุษยชนเป็นของคนทุกคนไม่ว่าจะยากจนหรือร่ำรวย คนพิการ เด็กผู้หญิง และไม่สามารถแยกได้ว่าสิทธิใดสำคัญกว่าอีกสิทธิหนึ่ง (Indivisibility) กล่าวคือ สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ไม่สามารถแบ่งแยกได้ว่ามีความสำคัญมากกว่าสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สิทธิทั้งสองประการนี้ต่างมีความสำคัญที่เท่าเทียมกัน ดังนั้นรัฐบาลจะต้องพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ หรือต้องแก้ไขปัญหาคอขวดก่อน แล้วจึงค่อยให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองยอมขัดต่อหลักการสิทธิมนุษยชน (เจษฎา นกน้อย, 2552)

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ยังคงตั้งอยู่บนแนวคิดเรื่องระบบสองเพศ (Binary Sexes) ที่จำแนกเพศออกเป็นเพศชายและหญิง ทำให้กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศกลายเป็นคนส่วนน้อยที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมและระบบกฎหมาย ของจำกัดและอุปสรรคของการยอมรับความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยมีสาเหตุสำคัญมาจากการกำหนดสถานะทางสุขภาพตามแนวทางที่องค์การอนามัยโลกกำหนด ส่งผลให้กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศต้องถูกตีตราและกลายเป็นกลุ่มเป้าหมายของการใช้ความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติอย่างกว้างขวางทั้งจากสังคมและระบบกฎหมาย จากสถานะทางกฎหมายของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยดังที่ได้กล่าวมานี้ได้สร้างข้อจำกัดในการเข้าถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายทั้งในเชิงโครงสร้างและปัญหาเชิงเนื้อหาสาระสำคัญที่ไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี ดังนั้นประเทศไทยจึงควรดำเนินการยกเลิกสถานะทางสุขภาพของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศตามแนวทางที่ องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสังคมเกี่ยวกับสถานะทางสุขภาพของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศว่าเป็นเรื่องของความแตกต่างมิใช่เป็นความผิดปกติทางจิต และพฤติกรรม รวมทั้งปรับปรุงระบบกฎหมายไทยให้สอดคล้องกับแนวทางที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดไว้ 4 ประการ คือ 1) สร้างหลักประกันความคุ้มครองจากการใช้ความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุแห่งวิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศในรัฐธรรมนูญ 2) เพิ่มมาตรการคุ้มครองและป้องกัน การใช้ความรุนแรง การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งวิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศในพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 3) กำหนดมาตรการรับรองสถานภาพและความสัมพันธ์ทางกฎหมายจากการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ และ 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกและแผนสิทธิมนุษยชนในเรื่องวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ (อารยา สุขสม, 2559)

สำหรับมุมมองการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับที่จะให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางสังคมและการเมืองมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้มีความหลากหลายทางเพศ และยอมรับพวกยี้ดถือชาตินิยมสุดโต่งเข้ามามีบทบาททางสังคมและการเมืองได้น้อยที่สุด (สถาบันพระปกเกล้า และสำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562)

จากที่กล่าวมาข้างต้น รัฐต้องมีการสร้างเครือข่ายความรู้โดยการจัดตั้งองค์กรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดทำ ความรู้ความเข้าใจด้านความรู้ในการเมืองแบบประชาธิปไตยให้กับครอบครัวและชุมชนต่อไป และ

ความเสมอภาคมีมิติที่เกี่ยวข้องหลายมิติ อาทิ มิติทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ตลอดจนความเสมอภาคในครอบครัว (วิภาพรรณ อุปนิสากร, 2559) ควรมีกฎหมายรับรองความสัมพันธ์ทางกฎหมายและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีเพศเดียวกัน โดยต้องได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับคู่ชีวิตต่างเพศที่อยู่กินร่วมกันฉันท์สามีภรรยาที่ยังมิได้ทำการสมรส ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิในการรับรองความสัมพันธ์ทางกฎหมายจากการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งวิถีทางเพศ มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรซึ่งทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิมนุษยชนในเรื่องวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ (อารยา สุขสม, 2559)

P3.2 มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมในบริบทของคดีปกครอง (มาตรา 9 ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542) มีขอบเขตและลักษณะที่แตกต่างจาก “การเลือกปฏิบัติ” ในบริบทของกฎหมายสิทธิมนุษยชน กล่าวคือ “การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม” ตามกฎหมายปกครองนั้น เป็นการพิจารณา “การปฏิบัติที่แตกต่างกัน” ในกรอบของการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบ และมักมีข้อเท็จจริงที่สัมพันธ์กับ “การใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองโดยมิชอบ” จึงอาจครอบคลุมถึงการปฏิบัติที่แตกต่างกันโดยไม่เป็นธรรม การใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของการเลือกปฏิบัติ เช่น เชื้อชาติ เพศ ศาสนา ฯลฯ ตามกฎหมายสิทธิมนุษยชน หรืออาจเรียกว่าเป็นการเลือกปฏิบัติใน ความหมายที่กว้างกว่ากฎหมายสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติที่แตกต่างกันจะจัดเป็นการเลือกปฏิบัติซึ่งขัดต่อหลักกฎหมายระหว่างประเทศ สาเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติครอบคลุม เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด ชาติหรือสังคมดั้งเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือ เกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ หรือเรียกได้ว่าการเลือกปฏิบัติสามารถเกิดขึ้นในมิติของบุคคลในการดำเนินชีวิต เช่น การทำงาน การศึกษา การจ้างงาน การบริการภาครัฐ การประกอบธุรกิจ การประกอบวิชาชีพ การเป็นสมาชิกองค์กร สินค้าและบริการในภาคเอกชน การประชุมสัมมนา กิจกรรมสาธารณะ เป็นต้น จะเห็นได้ว่ามิติของการเลือกปฏิบัติอาจมีความเกี่ยวข้องกับทั้งภาครัฐและภาคเอกชน นอกจากนี้ปัจจัยทั้งสองประการแล้วจากการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศพบว่า ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าการปฏิบัติเป็นเพียงการปฏิบัติที่แตกต่างกันสามารถทำได้ หรือเป็นการเลือกปฏิบัติซึ่งขัดต่อกฎหมาย โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีตัวอย่างเช่น หลักขอบแห่งดุลพินิจ (Margin of Appreciation) การชั่งน้ำหนักกับผลประโยชน์อื่น มาตรการยืนยันสิทธิเชิงบวก (Affirmative Action) เป็นต้น ด้วยเหตุนี้มีการนำปัจจัยเกี่ยวกับสาเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติและมิติแห่งการเลือกปฏิบัติประกอบกับหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาประกอบกันเป็นกรอบการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติที่แตกต่างกัน (Distinction / Differentiation) สามารถจำแนกว่ากรณีใดเป็นกรณีของการเลือกปฏิบัติตามกฎหมายสิทธิมนุษยชน และกรณีใดไม่อยู่ในขอบเขตการเลือกปฏิบัติตามกฎหมายสิทธิมนุษยชน (คณาธิป ทองรวีวงศ์ และคณะ, 2560) สอดคล้องกับ ชนกานต์ สังข์แก้ว (2560) จากศึกษากฎหมายของประเทศไทยในส่วนการคุ้มครองการเลือกปฏิบัติ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 พบว่า กฎหมายดังกล่าวไม่มีสภาพ

บังคับที่ครอบคลุมเพียงพอในการหยุดหรือยับยั้งการกระทำผิด ขาดการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพและยังไม่คุ้มครอง กรณีการเลือกปฏิบัติที่เกิดจากการกระทำโดยภาคเอกชน ทำให้มีการเลือกปฏิบัติให้เห็นในสังคมไทยบ่อยครั้ง และหากปล่อยให้มีการเลือกปฏิบัติสะสมเป็นเวลานาน อาจทำให้เกิดปัญหาจนส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างได้ เช่น ปัญหาการเกิดอาชญากรรมจากความเกลียดชัง (hate crime) หรืออาจเกิดปัญหาการประท้วงรุนแรงอันส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และปัญหาการเลือกปฏิบัติยังก่อให้เกิดอันตรายต่อประโยชน์ของรัฐ เพราะการเลือกปฏิบัติเป็นการทำลายหลักความเสมอภาคอันเป็นหลักในการดำรงอยู่ของสังคม ส่งผลให้สังคมขาดความเสมอภาคและความยุติธรรม การกำหนดให้การเลือกปฏิบัติเป็นความผิดทางอาญาอาจเป็นทางเลือกสุดท้ายในการช่วยยับยั้ง ไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย (ชนกานต์ สังสีแก้ว, 2560)

สำหรับมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ พบว่า ประชาชนเคยได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย สาเหตุที่ได้รับการเลือกปฏิบัติในบริการเป็นผลมาจากสถานะทางเศรษฐกิจ รองลงมาคือ รูปลักษณ์ภายนอก สถานะทางการงาน ระดับการศึกษา อายุ เพศ ภาษา ศาสนา ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ความทุพพลภาพ จุดยืนทางอุดมการณ์หรือการเมือง สีผิว และสัญชาติ ตามลำดับ (สถาบันพระปกเกล้า และสำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562) สอดคล้องกับงานของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขที่พบว่า การเลือกปฏิบัติในเด็กสามารถมองได้ 2 มิติ คือ มิติแรก การเลือกปฏิบัติต่อเด็ก ด้วยวัยที่เป็นเด็ก มิติที่สอง การเลือกปฏิบัติต่อเด็กหรือการปฏิบัติต่อเด็กทุกคนไม่เท่าเทียมกันเนื่องด้วยความแตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ ความพิการ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม หรือสถานภาพทางกฎหมาย ทั้งสองมิติสามารถเกิดขึ้นจากสาเหตุ 3 ประการ คือ 1) อคติที่มีต่อความเป็นเด็ก และอคติที่มีต่อกลุ่มเด็กบางกลุ่ม 2) ความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันในแต่ละครอบครัว และ 3) เด็กเป็นกลุ่มที่ไม่มีผลประโยชน์ทางการเมือง (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2556)

จากปัญหาข้างต้น ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับเรื่องการคุ้มครองการเลือกปฏิบัติเพื่อเป็นหลักประกันสิทธิของประชาชน โดยการบัญญัติให้การเลือกปฏิบัติเป็นความผิดทางอาญา เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการกระทำการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลอื่นเพราะเหตุพื้นฐานทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ ฯลฯ (คณาธิป ทองรวีวงศ์ และคณะ, 2560) (ชนกานต์ สังสีแก้ว, 2560) ทำให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองเรื่องสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และได้รับความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และป้องกันผู้อื่นมิให้ถูกเลือกปฏิบัติ รวมทั้งควรมีการบัญญัติกฎหมายให้รองรับกับอนุสัญญาระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นรัฐภาคีไว้ ทำให้ประเทศไทยมีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองประชาชนตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อให้มีกฎหมายเป็นการลงโทษเชิงสัญลักษณ์ เป็นการแสดงออกว่าสังคมไทยไม่ยอมรับพฤติกรรมเลือกปฏิบัติเพราะสาเหตุของความแตกต่างที่เกิดขึ้น และเห็นว่าการเลือกปฏิบัติเป็นการกระทำที่สมควรถูกลงโทษ (ชนกานต์ สังสีแก้ว, 2560)

P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้รับรองเสรีภาพของบุคคลไว้ ในมาตรา 34 กล่าวคือ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และ

การสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองยังรวมถึง เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

สถานการณ์การด้านเสรีภาพในการแสดงออกที่เป็นปัญหามักจะเป็นการโพสต์ข้อความต่างๆ ในสื่อออนไลน์ ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบคอมพิวเตอร์ เช่น พรบ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี 2560 สถานการณ์ที่เกิดขึ้นคือ การแสดงความคิดเห็นในลักษณะของการวิพากษ์รัฐบาล มีการแจ้งข้อกล่าวหาต่อผู้แสดงความคิดเห็นตามกฎหมายดังกล่าว เช่น นายอนุรักษ์ เจนตวนิชย์ นักกิจกรรมการเมือง โพสต์ข้อความวิจารณ์คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) กรณีกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีจับกุมนายศศิพัฒน์ หรือกานต์ พงษ์ประภาพันธ์ นักกิจกรรมทางการเมืองจากการเผยแพร่ข้อความทางเฟซบุ๊ก เป็นต้น (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2562)

จากปัญหามุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองข้างต้น มีข้อเสนอว่าควรมีการยกเลิกประกาศ คำสั่งและคำสั่งหัวหน้า คสช. เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจแก่ คสช. ในการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งประชาชนสามารถทำได้ด้วยการร่วมกัน ลงชื่อเข้าร่วมเสนอกฎหมายยกเลิกประกาศคำสั่ง และคำสั่งหัวหน้า คสช. และหากประเทศอยู่ในรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งควรมีการส่งเสริมการสร้างความรู้ ความเข้าใจรวมถึงความตระหนักในประเด็นเรื่องสิทธิและเสรีภาพให้แก่คนในสังคม ซึ่งอาจทำได้ด้วยการ “ผลิตสื่อ” หากคนในสังคมมีความตระหนักในประเด็นนี้อย่างจริงจัง อาจนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาในระยะยาวเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกของประเทศไทย (ชนกนันท์ เสรีธรรมาน, 2561) รวมถึงการแสดงความคิดเห็นหรือออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง เห็นได้จากตัวอย่างจากผู้แสดงออกถูกดำเนินคดีจำนวนมาก ในแง่นี้การดำเนินคดีในยุครัฐ คสช. จึงมีลักษณะที่เจ้าหน้าที่รัฐใช้การดำเนินคดีเพื่อปิดกั้นการแสดงออกของประชาชน ระงับการวิพากษ์วิจารณ์หรือการเคลื่อนไหวมีส่วนร่วมของประชาชนต่อรัฐบาล ส่งผลกระทบถึงการใช้เสรีภาพในการแสดงออกของคนในสังคม (นพพล อาชามาส, 2561) และมีการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการแจ้งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองต่อผู้นำชุมชนเพื่อเพิ่มความรู้อุและความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และในแนวทางเดียวกัน เป็นการสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน (กัลยา ยศคำลือ, 2557)

P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 35 มีการอธิบายถึงเสรีภาพของสื่อมวลชน ดังนี้ สื่อมวลชนได้รับหลักประกันในการที่จะแสดงความคิดเห็นผ่านการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณาและการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น มีเสรีภาพในการกระทำการดังกล่าวอย่างเต็มที่ เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติเอาไว้เพื่อเป็นไปซึ่งการรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ หนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนจะไม่นำเสนอข่าวสารจากถูกแทรกแซงโดยวิธีการอื่นจากบุคคลอื่น และมีการกำหนดให้เจ้าของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนเป็นบุคคลสัญชาติไทยเท่านั้น

ป้องกันไม่ให้นายทุนข้ามชาติเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการ นอกจากนี้ได้มีการบัญญัติเอาไว้ว่ารัฐบาลไม่สามารถที่จะเข้าไปอุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการอุดหนุนด้วยการให้ทุนทรัพย์ผ่านทาง การให้เงินหรือทรัพย์สินใดก็ตาม สาเหตุที่มีการบัญญัติในเรื่องดังกล่าวนี้เอาไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้รัฐทำธุรกิจแข่งขันกับเอกชน ป้องกันไม่ให้เอกชนนั้นถูกเข้าครอบครอง ครอบงำ และกำหนดข้อจำกัดต่าง ๆ โดยรัฐ (นิธิวัชร ตันติภัสร์สิริ , 2559) ในปี 2562 มีกรณีที่จำกัดการแสดงความคิดเห็นของสื่อคือให้พักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลของบริษัททวอยซ์ทีวี จำกัด เป็นเวลา 15 วัน เนื่องจากภาครัฐเห็นว่าเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุ ปลุกปั่นให้เกิดความขัดแย้ง อันเป็นการฝ่าฝืนประกาศ ศสช.ฉบับที่ 97/2557 และฉบับที่ 103/2557 ซึ่งกรณีดังกล่าวบริษัททวอยซ์ ทีวีได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2562)

สถานการณ์ของสื่อมวลชนที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคดิจิทัล การเข้ามามีบทบาทของสื่อใหม่รวมถึงระบบนายทุนสื่อ ได้มีการแข่งขันกันนำเสนอข่าวสารที่เน้นเรื่องความรวดเร็วและความหลากหลายของข้อมูลทำให้เกิดการบิดเบือนข้อเท็จจริง รวมไปถึงแรงกดดันให้สื่อบางสื่อลดเพดานจริยธรรมของตัวเอง และหันมาเพิ่มการนำเสนอข่าวที่เต็มไปด้วยอารมณ์ สีเสี้ยนเพื่อดึงดูดและขายข่าว ส่งผลให้บางครั้งขาดการกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารก่อนนำเสนอ และพบว่ามีหลายสำนักข่าวรายงานข่าวข้อมูลบิดเบือน รวมทั้งการนำเสนอข่าวที่ละเลยจริยธรรม และความรับผิดชอบในการเป็นสื่อมวลชนที่ดี แต่มุ่งเน้นไปที่การตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับสารและตอบสนองต่อนโยบายขององค์กร สื่อที่ตนเองสังกัดอยู่ประเด็นหลัก ๆ ที่สื่อมวลชนไทยมักจะละเมิดจริยธรรมในการนำเสนอข่าว ส่วนใหญ่เป็นประเด็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวที่มีผลกระทบต่อบุคคลอื่น การเสนอภาพข่าวที่ไม่เหมาะสม วิธีการหาข่าว ทัศนคติส่วนตัวของนักข่าว และสิทธิส่วนบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2559) ส่งผลให้เสรีภาพของสื่อมวลชนจำเป็นต้องควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชน ปัญหาเรื่องความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชนเป็นสิ่งที่ถูกสังคมกล่าวถึงอย่างมาก แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ดังเช่น สื่อมวลชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนต่าง ๆ รวมถึงตัวผู้รับสาร โดยการให้ความรู้กับผู้รับสารในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ การควบคุมการเข้ามาเป็นเจ้าของสื่อของนายทุนรวมถึงการสร้างจิตสำนึกด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อให้กับสื่อมวลชน และมีข้อบังคับที่ชัดเจนในเรื่องจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชน โดยสมาคมต่าง ๆ จะเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา จากการวิพากษ์วิจารณ์อย่างยาวนาน และนำข้อบังคับต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากทุกฝ่ายต่างทำหน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสม อาจจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหามาจากการวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อ และยังสามารถทำให้สื่อทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความรับผิดชอบต่อ (พิชราภา เอื้ออมรรณิข , 2560) สอดคล้องกับ ศรีณย์ธร ศศิธนากรแก้ว และยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2554) พบว่า สื่อมวลชนมองว่าสื่อไทยมีเสรีภาพพอสมควร โดยอยู่ภายใต้กฎหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น รัฐควรมีการปฏิรูปโครงสร้างสื่อ โดยการเป็นเจ้าของกิจการสื่อ สื่อหลักยังคงเป็นของรัฐ ทำให้การทำงานไม่มีเสรีภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม (ศรีณย์ธร ศศิธนากรแก้ว และยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2554) ขณะเดียวกันควรให้เสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารและแสดงความคิดเห็น

ภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าของกิจการนั้นแต่ต้องไม่ขัดต่อจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ และมีสิทธิจัดตั้งองค์กรเพื่อปกป้องสิทธิ เสรีภาพและความเป็นธรรม รวมทั้งมีกลไกควบคุมกันเองขององค์กรวิชาชีพ นอกจากนี้แล้วยังครอบคลุมไปถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ในกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ก็ย่อมมีเสรีภาพเช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทเอกชน (อิทธิ คำตะลุง และปุ่น วิษุไตร, 2560)

P3.5 มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม 4 ทฤษฎีประกอบด้วยการสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ซึ่งมีฐานความคิดที่จะต้องทำความเข้าใจอยู่ 3 ฐานความคิด คือ วัฒนธรรมชาติพันธุ์ และอัตลักษณ์ ลักษณะความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมที่มีอยู่คือ ต่างคนต่างมีวัฒนธรรมเป็นของตนเองที่แตกต่างกัน การมีแนวคิดในลักษณะนี้จะช่วยให้คนในสังคมลดการดูถูกเหยียดหยามทางวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันได้ภายใต้ความแตกต่างและการให้ความเคารพในสิทธิเสรีภาพของกันและกัน สังคมพหุวัฒนธรรมเป็นแนวคิดที่มีการพัฒนาเพื่อให้สังคมเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายอันเรียกว่า “สังคมพหุวัฒนธรรม” เกิดจากความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ความเชื่อทางศาสนา แต่อย่างไรก็ตาม การยอมรับความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรมบนพื้นฐานเสรีภาพ จากการศึกษาพหุวัฒนธรรมได้รับความสนใจมากขึ้นจนเห็นได้ในหลากหลายองค์กร และสืบเนื่องจากการที่ประชากรมีการแลกเปลี่ยนความรู้และสามารถย้ายถิ่นฐานอย่างถาวร จากเหตุที่มีการอพยพ ย้ายถิ่นฐานจึงเกิดการศึกษารับรู้ภาษาในเรื่องของการเป็นอยู่ วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต ภายใต้เงื่อนไขทางกฎหมาย พร้อมระเบียบปฏิบัติใหม่ แต่ประชากรกลุ่มดังกล่าวก็ไม่ได้ทอดทิ้ง ภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ และศาสนาเดิม (พระมหามงคลกานต์ รัฐธมโม และ คณะ, 2562) สอดคล้องกับการศึกษาของยูธนา นรเชษฐ และจุฑารัตน์ ทองอินจันทร์ (2562) พบว่า หลักการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ตามหลักการของศาสนาที่สำคัญในประเทศไทย คือ ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์ และศาสนาซิกข์ มีความสอดคล้องกัน คือ การอยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความเมตตา ความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน เคารพในความแตกต่างของกันและกัน การมีกิจกรรมร่วมกันอย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่อง หลักการอยู่ร่วมกันของชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทยตามหลักการทางศาสนาและหลักสิทธิมนุษยชน เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือหลักการอยู่ร่วมกันของแต่ละศาสนาแม้จะมีลักษณะเฉพาะของคำสอนที่แตกต่างกันแต่มีหลักการที่ใกล้เคียงกัน เช่น หลักศีล 5 ในพระพุทธศาสนา บัญญัติ 10 ประการในศาสนาคริสต์ หลักศรัทธา 6 ประการในศาสนาอิสลาม เป็นต้น ขณะที่ผลการวิจัยสอดคล้องกัน คือการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของในศาสนาของตนเอง การเคารพในสิทธิเสรีภาพของกันและกัน และการมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ระหว่างคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนที่เน้นการเคารพในสิทธิและเสรีภาพของกันและกัน ในฐานะที่ทุกคนเป็นมนุษย์ด้วยกันโดยทุกคนในสังคมต้องให้ความสำคัญต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์และพลเมืองตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศประเด็นสุดท้ายหลักการและวิธีการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทยกับการสร้างมั่นคงทางสังคม จึงตั้งอยู่บนแนวทางที่พึงประสงค์สำหรับการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย คือการอยู่ร่วมกัน

อย่างสันติ ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกัน มีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และการสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่คน องค์กร และส่วนร่วมในสังคม โดยคำนึงถึงความสงบสุขของประเทศชาติเป็นสำคัญ (ยุทธนา นรเชฏโฐ และจุฑารัตน์ ทองอินจันทร์, 2562) สอดคล้องกับการศึกษาของ อุดร หลักทอง (2558) พบว่า ลักษณะเฉพาะของชุมชนพหุวัฒนธรรมมีลักษณะเฉพาะด้านการนับถือศาสนา และความเชื่อในลัทธิต่าง ๆ ได้แก่ ชุมชนก๊กจีน (คริสต์) ชุมชนวัดกัลยาณมิตร (พุทธและลัทธิขงจื้อ) และชุมชนก๊กขาว (อิสลาม) ลักษณะความเป็นพหุวัฒนธรรมในชุมชนทั้ง 3 ชุมชน คือ ชุมชนก๊กจีน ชุมชนวัดกัลยาณมิตรและชุมชนก๊กขาว เป็นชุมชนที่เกิดจากการรวมของคนที่มีเชื้อชาติ ศาสนา และความเชื่อที่แตกต่างกันและอพยพมาตั้งรกรากในย่านเดียวกันได้แก่ ไทย แขก จีน ฝรั่งเศส ญวน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนทั้ง 3 ชุมชน มีศาสนาและความเชื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจ มีศาสนสถานเป็นศูนย์กลางของชุมชน ประกอบกับศาสนกิจที่ทำให้คนในชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กัน จึงทำให้มีการพูดคุยปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ อีกทั้งยังมีการฟื้นฟูและรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชุมชนทั้ง 3 ชุมชน มีการรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ รวบรวมขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมให้เยาวชนมีส่วนร่วมสืบทอดภูมิปัญญา และประเพณีของชุมชนต่อไป ในการใช้สิทธิชุมชนและข้อบัญญัติชุมชน ทั้ง 3 ชุมชน ไม่มีการกำหนด กฎ กติกาหรือบัญญัติของชุมชน โดยแสดงให้เห็นว่า คนในชุมชนย่านนี้ อยู่ร่วมกันแบบเครือญาติ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดกฎกติกาขึ้นมาบังคับใช้กับคนในชุมชน คนในชุมชนยึดหลักความเชื่อในแต่ละศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต (อุดร หลักทอง, 2558)

จากมุมมองด้านพหุวัฒนธรรมที่กล่าวมาข้างต้น คณะรัฐบาลและหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านความมั่นคง ด้านศาสนาและวัฒนธรรม ควรมีนโยบายในการส่งเสริม สนับสนุนการอยู่ร่วมกันของในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทยอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยเฉพาะนโยบายด้านความมั่นคงและศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ควรมีความชัดเจนในการสนับสนุนส่งเสริมทั้งยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้คนหรือชุมชนที่มีความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ ลดความหวาดระแวง ความไม่ไว้วางใจ และการแทรกแซงระหว่างกัน (ยุทธนา นรเชฏโฐ และจุฑารัตน์ ทองอินจันทร์, 2562) ควรมีนโยบายเกี่ยวกับส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน มีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการบริหารจัดการภายในชุมชน และการจัดสรรงบประมาณค่าตอบแทนให้แก่ผู้นำชุมชน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ รวมถึงผลักดันรูปแบบการให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการแก่ผู้นำชุมชน และประชาชน การพัฒนาชุมชนควรลงพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามสถานการณ์ในชุมชนที่รับผิดชอบ สร้างความใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนมากขึ้น (อุดร หลักทอง, 2558) คณะสงฆ์และผู้นำทางศาสนาทุกศาสนาและทุกระดับในสังคมไทยควรตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ในการร่วมมือกันป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วร่วมกัน โดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องทำให้ผู้ที่นับถือศาสนาของตน ศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจหลักธรรมคำสั่งสอนที่ถูกต้องในศาสนาของตน และสามารถนำเอาสาระสำคัญของคำสอนไปปฏิบัติในวิถีชีวิตของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม และทุกคนในสังคมไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด ๆ ต้องให้ปรับเปลี่ยนทรศนะต่อการอยู่ร่วมกันในแนวทางที่ติงาม สร้างสรรค์ เอื้อเพื่อเอื้อแก่กันให้มากขึ้น เนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้การดำเนินชีวิตของทุกคนเป็นไป

อย่างเร่งรีบคำนึงถึงแต่ตนเองขาดความรัก ความปรารถนาดีต่อคนอื่น มุ่งเน้นแต่ประโยชน์ตนเอง (ยุทธนา นรเชษฐ และจุฑารัตน์ ทองอินจันทร์, 2562)

P3.6 จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน)

สิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกกระทำทรมาน ถูกบังคับใช้แรงงานหรือทำให้ตกอยู่ในภาวะเยี่ยงทาส หรือถูกแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและทางเพศ ได้รับการรับรองในสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีหลายฉบับ (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2562) สำหรับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2560 ในมาตรา 6 ระบุเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ไว้ว่า “ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด (1) เป็นธุระจัดหา ซื่อ ขาย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ โดยใช้กำลัง บังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อยทางร่างกาย จิตใจ การศึกษา หรือทางอื่นใดโดยมิชอบ ขู่เข็ญว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ โดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ (2) เป็นธุระจัดหา ซื่อ ขาย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์” (เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย จากรายงาน Trafficking in Persons Report 2019 ได้กล่าวถึงประเทศไทยว่า รัฐบาลไทยไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างเต็มที่ในการขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ แต่มีความพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการดำเนินการดังกล่าว รัฐบาลไทยแสดงความพยายามโดยรวมมากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงการรายงานปีที่ผ่านมา ดังนั้นประเทศไทยจึงยังคงอยู่ในกลุ่มที่ 2 ความพยายามดังกล่าวประกอบไปด้วยการระงับผู้เสียหายมากขึ้น การพิพากษานักค้ามนุษย์ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดและเจ้าหน้าที่รัฐที่สมรู้ร่วมคิดให้รับโทษจำคุก ร้ายแรง การจัดทำคู่มือต่าง ๆ ในการร่วมงานกับภาคประชาสังคม เพื่อกำหนดมาตรฐานการฝึกอบรม และนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นครั้งแรกที่พนักงานตรวจแรงงานระบุและส่งตัวผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายต่อไปยังคณะทำงานสหวิชาชีพ ส่งผลให้มีการระงับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำในหลายเรื่องหลัก มีการดำเนินคดีและพิพากษาลงโทษนักค้ามนุษย์น้อยลง และสืบสวนสอบสวนคดีการค้าแรงงานเพียง 43 คดีเท่านั้น รัฐบาลจำกัดการเดินทางและการสื่อสารของผู้เสียหายที่พักอาศัยอยู่ในสถานพักพิงของรัฐ การที่เจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนสมรู้ร่วมคิดยังคงเป็นอุปสรรคต่อการปราบปรามการค้ามนุษย์ และเจ้าหน้าที่ไม่ได้ระบุดีการการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้ามนุษย์ด้านแรงงานอย่างสม่ำเสมอ (สถานทูตสหรัฐและสถานกงสุลในประเทศไทย, 2562) ซึ่งจากสถิติการช่วยเหลือผู้เสียหายในปี 2561 มีจำนวนผู้เสียหายเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2560 เป็นผลสืบเนื่องจากการจับกุมกลุ่มบุคคลหรือขบวนการรายใหญ่ได้หลายคดีเพิ่มขึ้น (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2561)

ทั้งนี้ปัจจัยที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ในประเทศไทย (1) ปัจจัยด้านความเจริญทางด้านคมนาคม ทำให้ประเทศไทยมีถนนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นช่องทางที่ทำให้เดินทางขนส่งข้ามแดนมีความสะดวกมากขึ้น (2) การดำเนินนโยบายของรัฐ ทำให้มีความจำเป็นของการใช้แรงงานเพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน การขยายตัวของ

ภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนการเปิดประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโลก ทำให้ประเทศมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเกิดความต้องการแรงงานราคาถูกเพิ่มขึ้น (3) เงื่อนไขทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยที่เอื้ออำนวยต่อการดึงดูดให้เกิดขบวนการค้ามนุษย์ ประเทศไทยมีจุดผ่านแดนทั้งที่เป็นทางการและที่ไม่เป็นทางการหลากหลายช่องทาง ตลอดจนพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่มีความยาวตลอดพื้นที่ภาคใต้ (4) กลุ่มผู้ซื้อบริการทางเพศยังมีความต้องการเด็กและสตรีเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ ส่วนหนึ่งเกิดจากความคิดและค่านิยมที่ไม่เหมาะสมด้านเพศ (5) การปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการทำงานของเครือข่ายการค้ามนุษย์จากเดิมที่แต่ละเครือข่ายต่างคนต่างทำ พัฒนามาเป็นเครือข่ายที่ซับซ้อนมากขึ้น และ (6) ความยากจน เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้กลุ่มคนยากจนจากประเทศเพื่อนบ้านตัดสินใจหนีสภาพความอดอยากแร้นแค้น โดยใช้ประเทศไทยเป็นช่องทางเข้ามาแสวงหาโอกาส ซึ่งนักค้ามนุษย์ก็ใช้ความยากจนเป็นช่องทางแสวงหาผลประโยชน์จากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน (วัชรวิทย์ ชาญชัย, 2559)

การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ให้ประสบความสำเร็จหรืออย่างน้อยที่สุดให้อยู่ในระดับที่บรรเทาลงไปได้นั้น จะต้องแก้ไขปัญหาทั้งในพื้นที่ประเทศต้นทางและประเทศปลายทางของการค้ามนุษย์ โดยประเทศต้นทางหมายถึง ประเทศที่เหยื่อการค้ามนุษย์เดินทางจากมานั้นจะต้องได้รับการแก้ไขปัญหาในเรื่องของการพัฒนาในพื้นที่ต้นทาง เช่น การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การสร้างงานสร้างอาชีพในท้องถิ่น การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนในเรื่องของการเดินทางไปทำงานยังต่างประเทศ รวมไปถึงมาตรการในการระงับปัญหาการสู้รบระหว่างฝ่ายที่มีความขัดแย้งระหว่างกัน อันจะส่งผลเสียต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการสร้างโอกาสในการจ้างงานในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ขั้นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ และการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ประเทศที่แรงงานต่างด้าวหรือเหยื่อการค้ามนุษย์เดินทางเข้าไปทำงานนั้นก็นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยสิ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไขในพื้นที่ คือ การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้มงวดรัดกุมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์แต่กลับรู้เห็นเป็นใจกับนายจ้างในการกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งการกระทำดังกล่าวของเจ้าหน้าที่ จะกลายเป็นอุปสรรคที่ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์หรือการเอาผิดเอาเปรียบด้านแรงงานนั้นได้รับการแก้ไขให้บรรเทาลงไปได้มากยิ่งขึ้น (ศิบัติ นพประเสริฐ, 2553) การอบรมและพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่รัฐผู้บังคับใช้กฎหมายของบุคลากรหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์มีประสิทธิผลมากขึ้น

P3.7 จำนวนของกรณีที่มีการสังหาร การลักพา การทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมาน นักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน

จากรายงานของ Reporters without borders ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรของเอกชนที่นานาชาติให้การสนับสนุนในการปกป้องเสรีภาพสื่อและเสรีภาพข้อมูลข่าวสาร ได้รายงานไว้ว่า ประเทศไทยมีการสังหาร การลักพาตัว สูญหาย การกักตัว การทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน ในช่วงปี พ.ศ. 2560-2562 จำนวนเป็น “0” ราย เนื่องจากแหล่งข้อมูลดังกล่าวอาจจะวัดจากจำนวนการสังหารหรือการลักพาตัวที่เกิดขึ้นแต่ภายในประเทศนั้นเพียงอย่างเดียว แต่ทางกลับกันจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย มักจะเกิดขึ้นในต่างประเทศ

ในกรณีของการอุ้มหายในประเทศไทยนั้น ได้เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐ จากรายงานคณะทำงานด้านการบังคับสูญหายโดยไม่สมัครใจขององค์การสหประชาชาติ ระหว่างปี 2523-2561 พบว่า ประเทศไทยมีบุคคลถูกบังคับให้สูญหาย จำนวน 86 คน (จุฑารัตน์ กุลตัญจิกจจา, 2563) ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2562 มีบุคคลถูกบังคับให้สูญหายอยู่หลายราย ทว่าบางรายเสียชีวิตในประเทศไทยแต่พึงทราบว่าเป็นชีวิตในปี พ.ศ. 2562 บางรายเสียชีวิตอยู่ต่างแดน และบางรายไม่ทราบชะตากรรม ทั้งหมดล้วนมีความเกี่ยวข้องกับภาครัฐ ความรุนแรงอีกระดับที่เจ้าหน้าที่รัฐใช้ควบคู่กับการทรมาน เพื่อยุติความขัดแย้งกับคนที่ลุกขึ้นมาเรียกร้องความเป็นธรรม คือ “อุ้มหาย” เมื่อไม่มีศพ ไม่มีหลักฐาน จึงยากต่อการสืบหาความจริงว่าเกิดอะไรขึ้นกับบุคคลที่สูญหาย แม้หลายกรณีมีพยานเห็นว่าหายไประยะหนึ่งแล้วถูกเจ้าหน้าที่รัฐควบคุมตัวก็ตาม การอุ้มหายถูกเลือกใช้เป็นเครื่องมือจัดการคนเห็นต่างกับรัฐบาลนั้นหลายครั้ง เนื่องจากการหาหลักฐานเป็นไปได้ยากและในทางกฎหมายไม่ได้ระบุว่า การอุ้มหายเป็นอาชญากรรม ตำรวจจึงไม่ค้นหาหรือดำเนินคดีเพราะไม่มีกฎหมายรองรับ (วจนา วรรณยางกูร, 2561)

แม้ว่าประเทศไทยลงนามในอนุสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลจากการถูกบังคับให้สูญหาย และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้รับรองสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย การห้ามทรมาน แล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีสถานการณ์การสูญเสียชีวิตเกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น

พอละจี รักจงเจริญ (บิลลี่) สูญหายเมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2557 พบว่า เสียชีวิต ซึ่งบิลลี่ก่อนหายตัวไปเขาเป็นแกนนำชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอย ที่ต่อสู้เพื่อสิทธิในที่ดินทำกิน พยานปากสำคัญในคดีเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เข้ารีต ทำลาย และเผาหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง การหายตัวของบิลลี่โดยพยานที่เห็นเขารั้งสุดท้าย กล่าวว่า พบเห็นครั้งสุดท้ายอยู่กับอดีตหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานรายหนึ่ง ต่อมา ในปี พ.ศ. 2562 กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ได้เปิดเผยข้อมูลว่าพบกระดูกของบิลลี่ในถังน้ำมันจมน้ำอยู่ที่ใต้สะพานแขวนในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน โดยเขาถูกฆ่าและเผาอำพราง (Pongpiphat Banchanont, 2562) ในการค้นพบหลักฐานนั้นเป็นกะโหลกมนุษย์ที่เกิดจากการเผาทำลาย จากตรวจสอบสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) พบว่าตรงกับแม่ของบิลลี่ จึงยืนยันได้ว่ากะโหลกศีรษะที่พบเป็นของบิลลี่ และเสียชีวิตจากเหตุฆาตกรรม นำไปสู่การออกหมายจับ นายชัยวัฒน์และพวกรวม 4 คน ฐานร่วมกันฆ่า อย่างไรก็ตาม อัยการสูงสุดมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทั้ง 4 คน เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2563 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีประจักษ์พยานและพยานแวดล้อมเพียงพอที่จะเชื่อมโยงว่า ผู้ต้องหาทั้ง 4 ได้ร่วมกันกระทำความผิดสุดท้ายแล้วการเสียชีวิตของบิลลี่ยังคงไม่สามารถจับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ (จุฑารัตน์ กุลตัญจิกจจา, 2563) แม้ว่าคดีดังกล่าวจะเป็นคดีที่ประชาชนให้ความสนใจมากก็ตาม

สุรชัย ตำนานวัฒนานุสรณ์ สูญหายกลางเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2561 หรือสุรชัย แซ่ด่าน นักเคลื่อนไหวทางการเมือง และนักโทษการเมืองคดีคอมมิวนิสต์คนสุดท้ายของประเทศไทย ได้ลี้ภัยไปอยู่ในลาวหลัง คสช. ทำการรัฐประหาร ราวกลางเดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 เขาหายตัวไปพร้อมกับผู้ติดตามอีก 2 คน จนในเวลาต่อมาของช่วงต้นปี 2562 พบศพลอยมาในแม่น้ำโขง บริเวณ จ. นครพนม ตามผลพิสูจน์ DNA ยืนยันว่า เป็นคนติดตามของสุรชัย แซ่ด่าน ซึ่งถูกฆ่าท่ามกลางภัยกับเสาปูน ส่วนตัวสุรชัยเองยังไม่ทราบชะตากรรม (Pongpiphat Banchanont, 2562)

ชูชีพ ชีวะสุทธิ หรือลุงสนามหลวง นักจัดรายการวิทยุใต้ดิน แกนนำกลุ่มสหพันธ์รัฐไท มีประวัติการต่อสู้ทางการเมืองยาวนาน เป็นที่รู้จักในหมู่ ‘สหายเก่า’ และประชาชนที่ต่อต้านรัฐประหารปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเคยถูกออกหมายจับในเดือน สิงหาคม 2551 ในความผิดฐานหมิ่นประมาทพระมหากษัตริย์ คาดว่าเขาเดินทางออกนอกประเทศนับตั้งแต่นั้น ลุงสนามหลวงเคยประกาศยุติการจัดรายการในเดือน มกราคม 2562 หลังการหายตัวไปของสุรชัย ด่านวัฒนานุสรณ์ และผู้ลี้ภัยอีกสองคน ต่อมา มีข่าวว่าชูชีพถูกจับกุมตัวในเวียดนามและถูกส่งตัวกลับไทยพร้อมกับผู้ลี้ภัยอีกสองคน คือ สยาม ธีรภูมิ หรือสหายข้าวเหนียวมะม่วง และกฤษณะ ทัพไทย หรือสหายยังบลัด เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2562 แม้ว่าครอบครัวจะพยายามทวงถามถึงชะตากรรมแต่ได้คำตอบไม่ อย่่างไรก็ตาม ทางกรมเวียดนามปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลการเดินทางเข้าประเทศ หรือการจับกุมตัวทั้ง 3 คน ขณะที่ พล.ต.อ. ศรีวรหัทธ์ รังสิพราหมณกุล รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กล่าวว่า ยังไม่มีการจับกุมตัวลุงสนามหลวง รวมถึงไม่พบหลักฐานการเข้าออกประเทศจากทางสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และไม่ได้รับการประสานจากประเทศเพื่อนบ้านเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว (Pongpiphat Banchanont, 2562)

จากรายชื่อดังกล่าวเป็นเพียงตัวอย่างของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย แม้จะลงนามในอนุสัญญาต่าง ๆ แต่ไม่สามารถนำผู้กระทำความผิดมารับโทษได้ และไม่สามารถตัดสินว่าเป็นฝีมือของเจ้าหน้าที่รัฐ เนื่องจากไม่มีหลักฐานหรือทราบตัวผู้กระทำความผิด แต่ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าเป็นหน้าที่ของรัฐในการหาผู้กระทำความผิดเพื่อคืนความยุติธรรมให้กับประชาชน นอกจากการสังหารแล้ว ยังมีข้อมูลการข่มขู่ทำร้ายนักเคลื่อนไหวทางการเมืองและสังคม เช่น กรณีนายเอกชัย หงศ์กังวาน ซึ่งรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งถูกทำร้าย กรณีนายสิริวิทย์ เสรีวิวัฒน์ หรือจำนิว ซึ่งเรียกร้องให้สมาชิกวุฒิสภางดออกเสียงนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี ถูกทำร้าย อีกทั้งกรณีนายเอกชัย อิสระทะ ซึ่งเคลื่อนไหวกรณีการขอประทานบัตรทำบัตรเหมืองแร่ในจังหวัดพิจิตร ถูกนำตัวไปขังในรีสอร์ท (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2562)

P3.8 จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ

ปัจจุบันปรากฏว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยกำลังประสบปัญหาจำนวนผู้ต้องขังในระหว่างการพิจารณาคดีมีจำนวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ การคุมขังผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีไว้ในเรือนจำเป็นเวลานานได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผลกระทบต่อตัวผู้ต้องขังและครอบครัวในระหว่างที่รอการพิจารณาคดี และส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจและสังคม (สุมนทิพย์ จิตสว่าง และนันทิ จิตสว่าง, 2556) สอดคล้องกับ พิมพร รุ่งทิฆัมพรชัย (2558) พบว่าแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีในประเทศไทย บุคคลเหล่านี้ถูกส่งตัวเข้ามาอยู่ในเรือนจำ เนื่องจากประเทศไทยไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะขยายเรือนจำหรือสร้างสถานที่คุมขังเพิ่มเติม อีกทั้งไม่มีงบประมาณในการจัดหาเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เพื่อควบคุมดูแล จึงต้องนำผู้ต้องขังในระหว่างการพิจารณาคดีไปควบคุมหรือคุมขังไว้ร่วมกับนักโทษเด็ดขาด จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมีจำนวน 367,993 คน โดยมีผู้ต้องขังเด็ดขาดจำนวน 308,596 คน (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2562) โดยชีวิตความเป็นอยู่ในระหว่างที่รอการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองนั้น จะต้องอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีเพราะเป็นการปฏิบัติเสมือนว่าเป็นผู้กระทำความผิด และการที่ประเทศไทย

คุมขังผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีไว้ร่วมกับนักโทษเด็ดขาด ยิ่งก่อให้เกิดผลกระทบและผลเสียหายต่อภาครัฐ และสังคมไทย (พิมพ์ รุ่งทิฆัมพรชัย, 2558) ทั้งประสบปัญหาหากับตนเองและครอบครัวต้องขาดรายได้ เพราะต้องถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี ดังเห็นได้จากผลการศึกษาในประเทศเม็กซิโก ที่แสดงให้เห็นถึงรายได้ที่ผู้ต้องขังต้องสูญเสียไปมีจำนวนมากถึง 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สุนนทิพย์ จิตสว่าง และนันทิ จิตสว่าง, 2556) สำหรับค่าใช้จ่ายในขณะที่ถูกคุมขังจะเกิดขึ้นจำนวนมาก เนื่องจากต้องใช้เงินในการซื้ออุปโภคบริโภค เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศไม่มีงบประมาณที่เพียงพอสำหรับสาธารณูปโภคที่จำเป็นสำหรับผู้ต้องขังในระหว่างการพิจารณาคดีในเรือนจำ นอกจากนี้ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีอาจต้องเผชิญกับโรคติดต่อ ประสบปัญหาด้านสุขภาพ รวมทั้งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในสังคมของผู้ต้องขัง จากการไม่ยอมรับของสังคมได้เมื่อพ้นโทษ โดยผลกระทบของการคุมขังไม่ได้ส่งผลกระทบต่อครอบครัวของผู้ต้องขังเพียงอย่างเดียว หากแต่ส่งผลกระทบต่อชุมชนที่อยู่อาศัย โดยหากชุมชนมีจำนวนผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีมาก จะทำให้เกิดกลุ่มคนที่แปลกแยกทางสังคม ทำให้เกิดความยากจนเพิ่มขึ้น (สุนนทิพย์ จิตสว่าง และนันทิ จิตสว่าง, 2556) นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องผู้ต้องขังเกินกว่าความจุของประชากรในเรือนจำมากถึง 3 เท่า มีผู้ต้องขังประมาณ 360,000 คน แต่เรือนจำสามารถรองรับผู้ต้องขังได้ประมาณ 120,000 คน เท่านั้น (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2562)

สำหรับข้อเสนอแนะปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2562) กล่าวว่า คุณ ควรมีไว้ซึ่งอาชญากร ดังนั้น คนที่ไม่ใช่อาชญากรไม่ควรถูกนำไปขังไว้ในคุก โดยเฉพาะเรือนจำในประเทศไทย ส่วนใหญ่ที่ถูกขังมาจากคดียาเสพติด ส่วนประเทศเนเธอร์แลนด์ ถือว่า ผู้เสพยา มีปัญหาทางด้านสุขภาพและต้องแก้ปัญหาด้วยกระบวนการทางสาธารณสุข ผู้ต้องขังในคดียาเสพติดจึงมีเฉพาะผู้ค้ารายใหญ่เท่านั้น ปัจจุบันทางเลือกในการลงโทษน้อยลง เมื่อเป็นเช่นนี้ ศาลจึงมีทางเลือกในการลงโทษน้อย เพราะการจำคุกยังไม่มีประสิทธิภาพที่ดีพอ ดังนั้นการลงโทษด้วยวิธีการจำคุก จึงนิยมใช้ อีกทั้งศาลยุติธรรมควรมีบทบาทในการให้ความคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีในขั้นตอนการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรให้ความคุ้มครองผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี ได้แก่ การแจ้งสิทธิเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปรับแก้ระยะเวลาฝากขังผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาให้น้อยลง ควรตรวจสอบการคุมขังผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีว่ามีการแยกคุมขังระหว่างนักโทษเด็ดขาดและผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี สภาพเรือนจำ ความปลอดภัยในระหว่างการคุมขัง การตรวจสอบการเข้าถึงสิทธิในการมีทนายความให้คำปรึกษา และผู้พิพากษาควรคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีในขั้นตอนการปล่อยตัว คือ ควรมีการปล่อยตัวผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีที่ยกฟ้องได้เลย โดยไม่ต้องนำไปควบคุมตัวที่เรือนจำก่อนที่จะมีการปล่อยตัว การแจ้งสิทธิค่าชดเชยที่จะได้รับ และกระบวนการในการดำเนินการเพื่อรับค่าชดเชย รวมทั้งสิทธิในการฟ้องกลับให้แก่ผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี (สุนนทิพย์ จิตสว่าง และนันทิ จิตสว่าง, 2556) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาต้องมีการจัดทำกระบวนการให้มีความแน่นอน เชื่อถือได้ มีระบบการดำเนินคดีปกติและการจัดการคดีที่ไม่เป็นไปตามปกติ นำมาตรการที่เป็นเงื่อนไขในการระงับคดีมาใช้มากขึ้น เช่น ชะลอการฟ้อง ฯลฯ เพื่อให้สามารถฟื้นคดีที่ไม่จำเป็นต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมปกติออกไปได้ (ธานี วรภัทร์, ม.ป.ป.) และสถานพยาบาลควรจัดให้มีการตรวจรักษาที่รวดเร็ว ขยายพื้นที่อาคารสถานพยาบาลให้สามารถรองรับ

ผู้ป่วยได้อย่างเพียงพอ และควรมีการแยกผู้ต้องขังเด็ดขาดกับผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีออกจากกัน (เกษมสันต์ ดวงกลาง และ สุวิชชา ปัทมจิตร, 2551)

P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

แนวคิด นิยามและความหมาย

คำว่า “ความเหลื่อมล้ำ” หมายถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้มีโอกาสกับผู้ที่ขาดโอกาสซึ่งในโอกาสในที่นี้คือ โอกาสในการเข้าถึงการต่อรองและจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ในสังคม เพราะความเหลื่อมล้ำส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม จึงก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำตามมา (อติวิชัย แสงสุวรรณ, 2558; อธิวิชัย จารุวัฒน์, 2562)

ความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เท่าเทียมกัน ปรากฏในทุกเรื่อง ในทุกพื้นที่ ในทุกภาคส่วน และในทุกกาลเวลา ดังนั้น จึงเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่สามารถจัดให้หมดสิ้นไป โดยเป็นผลจากความเหลื่อมล้ำทางการเมือง และความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง จนนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้และทรัพย์สิน การศึกษา การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพต่อไป แสดงให้เห็นว่าความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยเป็นบ่อเกิดหรือเป็นปัจจัยเสริมของอีกหลากหลายปัญหาในสังคม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งปัญหาการเมือง ประเทศไทยควรมีนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำเช่น ด้านสวัสดิการและด้านสังคม และนโยบายภาษี

มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม หมายถึง การมองและให้ความหมายของความเหลื่อมล้ำว่าความเหลื่อมล้ำนั้นสามารถอธิบายได้หลากหลายมิติมากกว่าการให้ความหมายในมิติความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ อาทิ ความเหลื่อมล้ำจากพื้นฐานครอบครัว ความเหลื่อมล้ำทางชาติพันธุ์ ความเหลื่อมล้ำทางผิวสี ความเหลื่อมล้ำทางเพศสภาพ ความเหลื่อมล้ำตามถิ่น ที่อยู่อาศัย ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ความเหลื่อมล้ำทางโอกาส ความเหลื่อมล้ำในสิทธิรวมทั้งความเหลื่อมล้ำในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เป็นต้น แต่ในข้อเท็จจริงความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ ล้วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เมื่อเกิดความเหลื่อมล้ำด้านใดด้านหนึ่ง จะส่งกระทบให้เกิดอีกด้านหนึ่ง อันเนื่องจากความไม่เท่าเทียมดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจต่อไป (ประเวศ วัชชี, 2562)

ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ หมายถึง ความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ โดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายได้ นิยมนำมาใช้วัดความเหลื่อมล้ำอย่างแพร่หลาย เพื่อสะท้อนให้เห็นว่ารายได้ของประชากรมีความแตกต่างกัน ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมารายได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง จำนวนประชาชนที่เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน ผู้ใช้น้ำประปาคอมพิวเตอร์ในครัวเรือน โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์มือถือ และอินเทอร์เน็ต

ช่องว่างความยากจน หมายถึง ช่องว่างระหว่างรายจ่ายของคนที่ตกอยู่ใต้เส้นความยากจนกับเส้นความยากจน นำมาสู่การบ่งชี้ว่าคนจนเหล่านี้มีระดับรายจ่ายต่ำกว่าเส้นความยากจนมากน้อยเพียงใด โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยร้อยละของช่องว่างระหว่างเส้นความยากจนกับรายจ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนของครัวเรือนยากจน ซึ่งคนจนที่มีรายจ่ายต่ำกว่าเส้นความยากจนมากนั้นแสดงว่าจะมี

ความยากลำบากมากกว่าผู้ที่มีรายจ่ายใกล้เคียงความยากจน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน หมายถึง ปริมาณบัญชีเงินรับฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ โดยแสดงข้อมูลกลุ่มบุคคลกลุ่มที่มีเงินฝาก 0 บาท จนถึง 10 ล้านบาทขึ้นไป ดังนั้นสามารถแสดงถึงฐานะของกลุ่มคนได้อย่างชัดเจน

ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน หมายถึง จำนวนครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินของตนเอง การมีบ้านและที่ดินเป็นของตนเองมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยอาจไม่สะท้อนในเชิงคุณภาพเนื่องจากการเป็นเจ้าของที่อยู่ไม่ได้สะท้อนสภาพของที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม และเป็นที่น่าสังเกตว่าในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง และภาคตะวันออก แม้จะเป็นพื้นที่ที่มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าพื้นที่อื่นมีส่วนของการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยค่อนข้างต่ำ เนื่องจากการเคลื่อนย้ายแรงงานทำให้สภาพที่อยู่อาศัยส่วนหนึ่งเป็นการเช่า และส่วนหนึ่งเป็นผู้ซื้อที่อยู่ระหว่างการเช่าและผ่อนชำระ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า หมายถึง จำนวนผู้เข้าถึงสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เป็นการบริการด้านสุขภาพของรัฐที่ให้ความเป็นธรรมกับประชาชนทุกส่วน ทุกคนในสังคมควรได้รับการประกันสุขภาพอย่างเท่าเทียมกันบนหลักการสำคัญที่ว่า บริการที่จำเป็นด้านสุขภาพเป็นของทุกคน ซึ่งสงวน นิตยารัมภพงศ์ คือ ผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งผู้หนึ่งในการริเริ่มผลักดันเรื่องหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในประเทศไทย โดยผ่านการเรียนรู้ ทดลอง ปฏิบัติและต่อสู้กับอุปสรรค จนสามารถผลักดันเป็นนโยบายที่สำคัญของประเทศและใช้จริงมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันมีประชาชนได้รับสิทธิเกือบจะครอบคลุมทั่วประเทศ มีประชาชนบางกลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึง

การเรียนต่อในระดับมัธยม (ตอนปลาย) หมายถึง อัตรานักเรียนที่จบจากชั้นมัธยมตอนต้น และได้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมปลาย อาทิ เช่น เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระดับอาชีวศึกษา ไม่ได้เรียนเข้าศึกษาต่อ และอื่น ๆ

P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในด้านต่าง ๆ นิธิ เอียวศรีวงศ์ ได้กล่าวว่า ความเหลื่อมล้ำด้านการเมืองเป็นปัจจัยเริ่มต้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สังคมเกิดความเหลื่อมล้ำในด้านอื่น ๆ ยิ่งไปกว่านั้นความเหลื่อมล้ำทางการเมืองที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการต่อรองอย่างเท่าเทียม มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเข้าถึงทรัพยากร ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจจะลดลงได้ต่อเมื่อความเหลื่อมล้ำทางการเมืองบรรเทาลง สถานภาพทางการเมือง การปกครอง มีทั้งผู้มีอำนาจในการปกครอง และผู้อยู่ใต้อำนาจการปกครอง ความเหลื่อมล้ำจะหมดไป หากประเทศอยู่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย มีรัฐธรรมนูญซึ่งกำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร บัญญัติให้ราษฎรมีความเสมอภาคมีสิทธิและเสรีภาพอย่างสมบูรณ์ (วิวิทย์ จารูวัฒน์, 2562) แต่เนื่องในปัจจุบันเกิดสถานการณ์เรียกว่า “การถดถอยของประชาธิปไตย ที่เกิดขึ้นกับประเทศประชาธิปไตยทั่วโลก โดยการถดถอยเกิดจากประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อประชาธิปไตยในระบบตัวแทน เหตุด้วยตัวแทนของประชาชนที่เข้าสู่ระบบการเมืองไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำได้ อย่างไรก็ตามพบว่าประชาธิปไตยที่มีคุณภาพและความเหลื่อมล้ำ มีความสัมพันธ์กันซึ่งหมายความว่าเมื่อเกิดความ

เหลื่อมล้ำสูงขึ้นจะส่งผลต่อ คุณภาพของประชาธิปไตย เพราะกลุ่มอำนาจทางเศรษฐกิจ กลุ่มอำนาจทางการเมืองจะเข้าแทรกแซงอำนาจในการทางการเมืองและการตัดสินใจและทางการเมือง และส่งผลต่อการดำเนินงานที่มีผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ในทางกลับกันจะเห็นว่า หากประชาธิปไตยไม่มีคุณภาพจะส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ในสังคมมากยิ่งขึ้น ทั้งความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรม นโยบายสาธารณะ การจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน รวมไปถึงส่งผลให้เกิดความแตกแยกทางการเมืองอันนำมาสู่ความขัดแย้งภายในสังคมไทย (ประเวศ วะสี, 2562)

นักเสรีนิยมสายคลาสสิก (Classical Liberal) และสายลิเบอร์ทาเรียน (Libertarian) โดยทั่วไปจะไม่มีความกังวลเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเชื่อว่ารัฐควรปล่อยให้มนุษย์ทุกคนมีเสรีภาพที่จะทำอะไรเอง เพราะมองว่าเสรีภาพของปัจเจกคือ คุณค่าและคุณธรรมที่สำคัญที่สุดความยุติธรรมต้องอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพ รัฐมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้เกิด “ความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย” โดยไม่ต้องสนใจว่าความเท่าเทียม ดังกล่าวจะนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจหรือไม่เพียงใดเนื่องจาก “กลไกตลาด” คือ กลไกที่ดีที่สุดหรือมีข้อบกพร่องน้อยที่สุดและในการสร้างประโยชน์สาธารณะสูงสุด แต่สิ่งนั้นอาจจะทำให้สังคมไทยยังเกิดความเหลื่อมล้ำมากขึ้นโดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ ในขณะที่ อนาคตยา เช่น มองว่าความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและความยากจนเป็น “การบิดรอนสมรรถภาพ” ของมนุษย์และมองว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจและรายได้ เป็นเพียงเครื่องมือ” ที่นำไปสู่เป้าหมาย ไม่ใช่ “เป้าหมาย” เมื่อสมรรถภาพของคนถูกบิดรอนส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน เช่น ที่อยู่อาศัยเสื่อมโทรมมักจะเป็นกลุ่มมีรายได้น้อยทำให้มีผลต่อความปลอดภัย ขนบธรรมเนียมประเพณีในบางสังคมที่มองว่าผู้หญิงควรทำหน้าที่เป็นแม่บ้านทำให้ผู้หญิงไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีการศึกษา (ขาดโอกาสทางสังคม) ทำให้กลุ่มผู้หญิงออกไปทำงานข้างนอกและทำงานที่ใช้ความรู้ไม่ได้ เพราะวัฒนธรรมสังคมไทยกดทับจากอดีต ดังเช่น วาทกรรมชายเป็นใหญ่ กระบวนการทำให้วาทกรรมนี้กลายเป็นความเชื่อ และความจริงในรูปของคำสอน สิ่งที่ควรปฏิบัติทำให้ “ชายเป็นใหญ่” กลายเป็นเรื่องปกติ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศที่มีการพัฒนาที่ไม่ครอบคลุม ไม่ทั่วถึง และเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง โดยการแก้ไขจำเป็นต้องเน้นการปรับโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการพัฒนาคนในทั่วถึงเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น หากพิจารณาจากแนวโน้มการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายประเทศจะพบว่า แต่ละประเทศเน้น การเพิ่มความเท่าเทียมกันของโอกาสมากกว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

P4.2 ตัวชี้วัด ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

เนื่องจากปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ ทั้งความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สิน ด้านรายได้ ด้านโอกาส และคุณภาพชีวิต ซึ่งระดับความเหลื่อมล้ำแต่ละด้านมีทั้งด้านที่เพิ่มขึ้นและด้านที่ลดลง ช่วงเวลาที่ผ่านมามีประเทศไทยมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่ขณะเดียวกันก็มีเสียงสะท้อนปัญหาความเหลื่อมล้ำ จนมีการกล่าววาท “รวยกระจุก จนกระจาย”(ณัฐภัทร์ กิ่งเนตร , พรชนก เทพขาม, และ ณัฐนรี มณีจักร, 2562) ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ รายได้ จากการศึกษาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ งานของ Khan et al (อ้างถึงใน มัทยา บุตรงาม, 2555) ที่ทำการศึกษาค่าความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเหลื่อมล้ำทางรายได้ประเทศจีนและไต้หวัน ศึกษาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในพื้นที่ประเทศจีน

ในช่วงที่มีการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ ผลการศึกษาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ถึงแม้รายได้ต่อหัวของประชากรเขตเมืองจะเพิ่มขึ้นแต่ไม่ได้หมายความว่าสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้จะดีขึ้น เนื่องจากความแตกต่างทางรายได้ของคนจีนและคนรวยในประเทศจีนยังมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยปัจจัยหนึ่งที่เพิ่มหรือลดความเหลื่อมล้ำได้รายได้คือทุนมนุษย์ โดย งานของ Chun-Hung A. Lin (อ้างใน มัทยา บุตรงาม, 2555) พบว่าจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรที่เพิ่มขึ้น ทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลดลงเช่นเดียวกัน

งานของ สฤณี อาชวานันทกุล (2554) ได้กล่าวถึง การพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมาทำให้คนไทยส่วนใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้น และทำให้สัดส่วนของคนจนน้อยลง ถ้าวัดจากเส้นความยากจนอย่างต่อเนื่อง ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างคนรวยกับคนจนกลับไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก โดยในปี 2552 กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้สูงสุดกับกลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้ต่ำที่สุดมีรายได้ต่างกันถึง 11.3 เท่า โดยกลุ่มผู้มีรายได้สูงสุดร้อยละ 20 มีรายได้คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 54.2 ของรายได้รวมประเทศ ในขณะที่กลุ่มผู้มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 20 มีรายได้คิดเป็นสัดส่วนเพียงประมาณร้อยละ 4.8 ของรายได้รวมทั้งประเทศไทยเท่านั้น (สฤณี อาชวานันทกุล, 2554)

จากการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วง 25 ปี ที่ผ่านมามีอัตราทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ความเหลื่อมล้ำได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และถูกนำมาวิพากษ์วิจารณ์การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของภาครัฐ จากข้อมูลสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งว่า ในเวลาช่วงปีที่ผ่านมา ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของไทยลดลง สะท้อนจากดัชนีชี้วัดความเหลื่อมล้ำทางรายได้หรือที่เรียกว่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้มีแนวโน้มดีขึ้น ใน พ.ศ. 2550 กับ 2558 แต่ถ้ายึดกับระดับโลกประเทศไทยยังมีระดับที่สูง (ณัฐภัทร์ กิ่งเนตร, พรชนก เทพขาม, และณัฐนรี มณีจักร, 2562)

P4.3 การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน

การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานที่ผ่านมา ประเทศสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นประชาชนมีงานทำและความมั่นคงในอาชีพ จากการสำรวจรายได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น โอกาสของคนในเมืองกับชนบทในการเข้าถึงการบริการสาธารณะหลักที่มีคุณภาพยังมีช่องว่างมากและการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ในสังคมยังไม่เท่าเทียมกันซึ่งเป็นปัญหาที่สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำที่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างในสังคมไทย ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้รับความเดือดร้อน จากความไม่เท่าเทียมของความเติบโตทางเศรษฐกิจและความแตกต่างกันในการเป็นเจ้าของทรัพยากร ส่งผลต่อรายได้ที่แตกต่างกันมากระหว่างกลุ่มคนในสังคม อันสะท้อนถึงความไม่เท่าเทียมของโอกาส ในการเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิพื้นฐาน Zhuang et.al ซึ่งว่าความเหลื่อมล้ำในมิติเชิงพื้นที่เกิดจากโอกาสในการเข้าถึงการทำการค้า เทคโนโลยี และตลาด ซึ่งเป็นผลจากทั้งปัจจัยทางภูมิศาสตร์และโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ พื้นที่ห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างครอบคลุม ปัญหาที่สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำที่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างในสังคม โดยการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่ครอบคลุมอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่อยู่ห่างไกล ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างเท่าเทียม นอกจากนี้ยังมีชุมชนแออัดเป็นหนึ่งปัญหาเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา ชุมชนเมืองและชนบทที่มีความแตกต่างกันของความเจริญทางด้านต่าง ๆ ทำให้ประชาชนจำนวนมากเกินกว่าจะอยู่ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพในระบบสังคมและเศรษฐกิจ ทำให้เกิดขึ้นของปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ กลุ่มคนที่รายได้ต่ำ เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้ ขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ นอกจากความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานแล้ว พฤติกรรมของคนมีส่วนสำคัญในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การใช้โทรศัพท์บ้านและการใช้คอมพิวเตอร์น้อยลง อาจจะด้วยปัจจัยการเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีส่งผลให้พฤติกรรมในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานที่เปลี่ยนแปลงไป โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือสมาร์ทโฟน เรียกได้ว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยมนุษย์และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นอุปกรณ์สื่อสารที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ด้วยความสามารถในการติดต่อสื่อสารและความสะดวกสบายในการพกพาไปทุกที่ (พิชชา วัฒนะนุกุล, 2560) ทำให้ลดข้อจำกัดในเรื่องของเวลา และสถานที่ในการติดต่อสื่อสาร ส่งผลให้ความต้องการบริการสมาร์ทโฟนเพิ่มขึ้น จึงมีการขยายตัวของตลาดสมาร์ทโฟน นอกจากนี้ทำให้มนุษย์ต้องการความเร็ว พร้อมก้าวทันสถานการณ์ต่าง ๆ โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือสมาร์ทโฟน เนื่องจากการติดต่อสื่อสารอันรวดเร็วในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัลเข้ามาในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นตัวเลขผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ปัจจัยที่หลักที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริม เช่น นโยบายรัฐ จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย รวดเร็ว สามารถตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยจึงเป็นตัวกระตุ้นให้คนในสังคมทั้งอินเทอร์เน็ตและการใช้สมาร์ทโฟนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย (สำนักงานยุทธศาสตร์, 2562)

P4.4 ช่องว่างความยากจน

สำหรับเส้นความยากจนนั้น ในหลักสากล World Bank วัดความยากจนจากรายได้ หรือระดับการบริโภคของบุคคล ซึ่งถือว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นคนจนเมื่อระดับรายได้ หรือระดับการบริโภคของบุคคลนั้น ต่ำกว่าระดับรายได้หรือระดับการบริโภคขั้นต่ำที่จะสามารถบริโภคสินค้าและบริการจำเป็นพื้นฐานได้ โดยเรียกระดับรายได้ดังกล่าวว่า “เส้นความยากจน” (ชนพล สราญจิตร, 2558) ธนาคารโลกรายงานว่า ในช่วง 30 ปี ที่ผ่านมา ประเทศไทยเปลี่ยนผ่านจากประเทศรายได้ต่ำ เป็น ประเทศรายได้ปานกลาง โดยมีอัตราความยากจน (poverty rates) ลดลงจาก 65.2 เปอร์เซ็นต์ ในปี ค.ศ.1988 เหลือ 9.85 เปอร์เซ็นต์ในปี ค.ศ.2018 อย่างไรก็ตาม อัตราความยากจนกลับมาเพิ่มขึ้นในปีค.ศ. 2016 (ยกเว้นกวม.โดยมี 3 จังหวัดชายแดนใต้เป็นประเทศที่ยากจนที่สุด) และ ในปี ค.ศ. 2018 อัตราความยากจนจะสูงกว่าปีค.ศ. 2016 จำนวนประชากรที่อยู่ในภาวะยากจนเพิ่มขึ้นจาก 4,850,000 ราย เป็นมากกว่า 6,700,000 ราย (ประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์จากประชากรทั้งหมด) โดยวัดจาก International Poverty Line คิดจากเงินได้ 1.9 ดอลลาร์ ต่อวัน จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของครัวเรือนในการเผชิญกับเศรษฐกิจที่ตกต่ำของประเทศไทย ประกอบกับการเข้าสู่ยุคของสังคมสูงวัย ความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คุณภาพการศึกษาที่ตกต่ำ และ 1 ใน 3 ของแรงงานทำงานในภาคเกษตรที่ได้ผลผลิตต่ำ กล่าวอย่างเจาะจง ในสองสามปีที่ผ่านมา อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจประเทศไทยต่ำกว่า ประเทศพัฒนาแล้วในเอเชีย ใน ปี ค.ศ. 2019 ประเทศไทย มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ GDP ที่ต่ำที่สุดในภูมิภาคเอเชียที่ 2.7 เปอร์เซ็นต์ จากผลกระทบของการลดลงของภาคท่องเที่ยว การส่งออก ภัยน้ำแล้งกระทบที่ต่อเกษตรกร (World Bank, 2020)

สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562) ให้ความหมายของเส้นความยากจน (Poverty line) ว่าเป็นเครื่องมือสำหรับใช้วัดภาวะความยากจน ด้วยการคำนวณจากต้นทุนหรือมูลค่าในการได้มาซึ่งอาหาร (Food) และสินค้าบริการในหมวดที่ไม่ใช่อาหาร (Non-food) ที่เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตขั้นต่ำของปัจเจกบุคคลเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม ซึ่งช่องว่างความยากจนได้สะท้อนให้เห็นความยากจนว่าหมายถึง การขาดแคลนหรือไม่พอเพียงต่อการดำรงชีพตามความจำเป็นพื้นฐาน (ปัจจัย 4) ที่เป็นศักยภาพสำคัญต่อการดำเนินชีวิต เนื่องมาจากการขาดแคลนทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิต การขาดความรู้ความสามารถ ขาดทางเลือก ขาดการรับรู้ข่าวสารที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน ตลอดจนขาดการมีส่วนร่วมในการปกครองสังคม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต (สำนักงานสถิติแห่งชาติ , 2558) สอดคล้องกับ อติเรก ปัทมสิริวัฒน์ (2550) ที่กล่าวว่าความยากจน คือการที่คนหรือครัวเรือนถูกพรากโอกาสที่พึงได้รับจากสังคม เช่น การศึกษา อนามัย สภาพที่อยู่อาศัยทรุดโทรมแออัด มีโอกาสติดเชื้อโรคได้ง่าย ขาดแคลนปัจจัยพื้นฐาน เช่น น้ำประปา ฯลฯ

จากรายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในระดับภาคของประเทศไทยของสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม (สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม, 2561) พบว่า สาเหตุของความยากจนแต่ละภูมิภาคมีความรุนแรงมากน้อยต่างกัน ส่วนหนึ่งเกิดจากปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัวตั้งแต่กำเนิด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะความรู้และโอกาสในการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ ให้กับตนเองและครอบครัวไม่เท่าเทียมกัน รวมทั้งปัจจัยด้านโครงสร้างเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค และปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ประชากรในแต่ละภูมิภาคได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไม่เท่าเทียมกัน อาทิ ผลประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยธนพล สราญจิตร (2558) พบว่าสาเหตุของความยากจนเกิดจากการที่ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรในการประกอบอาชีพและใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง การถูกเอาเปรียบด้วยวิธีการต่าง ๆ จากพ่อค้าคนกลางและนายจ้าง โดยเฉพาะประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท รวมถึงการที่รัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจนให้ดีขึ้นได้ โดยช่องว่างความยากจนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดงบประมาณหรือค่าใช้จ่าย ขั้นต่ำ (Minimum Cost) ลงในพื้นที่ยากจนเป้าหมายที่จะช่วยให้คนจนหลุดพ้นความยากจน ซึ่งเป็นการป้องกันการรั่วไหลของงบประมาณ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558)

P4.5 ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

จำนวนเงินในบัญชี ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนสังคมความเหลื่อมล้ำได้อีกอย่างหนึ่ง และปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน ยังสะท้อนให้เห็นอีกปัญหาอย่างหนึ่งในสังคมไทย ดวงมณี เลาวกุล (2561) ได้กล่าวว่า ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินของประเทศไทยว่า ช่วงทศวรรษที่ผ่านมาทรัพย์สินของประเทศไทยยังอยู่ที่ระดับสูงอย่างต่อเนื่อง พบว่า ณ เดือนตุลาคม 2561 สัดส่วนจำนวนบัญชีที่มีปริมาณเงินรับฝากไม่เกิน 50,000 บาทนั้นสูงถึง 87.42% จะพบว่า ณ เดือนตุลาคม 2561 สัดส่วนจำนวนบัญชีที่มีปริมาณเงินรับฝากไม่เกิน 50,000 บาทนั้นสูงถึง 87.42% ปัญหาดังกล่าวนี้ล้วนเป็นผลกระทบจากความเหลื่อมล้ำทั้งสิ้น ซึ่ง วิมุต วาณิชเจริญธรรม (2562) กล่าวถึงปัจจัยความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจของไทยสืบเนื่องจากนโยบายของภาครัฐมักเอื้อประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจ

ไม่สนับสนุนนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง ทำให้เห็นภาพผ่านตัวเลขว่า คนมีรายได้น้อยมีจำนวนมากขึ้น

การแก้ไขต้องลดความเหลื่อมล้ำทางได้รายได้ นอกจากระบบสวัสดิการแล้ว การให้ความสำคัญกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง และเร่งปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาให้มีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกันมากขึ้น เนื่องจากคุณภาพของการศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงต่อรายได้ นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้อีกทางหนึ่ง การรักษาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ และมีอัตราการขยายตัวระหว่างภาคการผลิตต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งนอกจากจะช่วยลดภาวะความยากจนได้แล้ว ยังมีส่วนช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างคนในเขตเมืองกับเขตชนบทได้ด้วย สุดท้ายภาครัฐ การใช้นโยบายการคลังเพื่อทำให้ฐานะโดยเปรียบเทียบของคนรวยลดลงและเพิ่มฐานะโดยเปรียบเทียบของกลุ่มคนจนให้เพิ่มขึ้นผ่านมาตรการด้านภาษี ซึ่งเป็นเครื่องมือในการช่วยลดความแตกต่างของรายได้ที่ชัดเจน เช่น ภาษีทรัพย์สิน และภาษีมรดก เป็นต้น เนื่องจากมีผลการศึกษายืนยันได้ว่าการจัดเก็บภาษีมรดกมีผลทำให้ช่องว่างการกระจายความมั่งคั่งในสังคมลดลงเมื่อเทียบกับการไม่จัดเก็บภาษีดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันมีประเทศในทวีปต่างๆ ทั่วโลก รวม 53 ประเทศที่จัดเก็บภาษีมรดก อาทิ ทวีปยุโรปเกือบทุกประเทศ ทวีปอเมริกา และแอฟริกาอีกหลายประเทศ และทวีปเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี ฟิลิปปินส์ อินเดีย สิงคโปร์ จีน ไต้หวัน และนิวซีแลนด์ อย่างไรก็ตาม ประเด็นในเรื่องภาษีมรดก เป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพราะฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยก็มองว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุไม่ใช่ที่ต้นเหตุของความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ (โพสซิชันนิง, 2551)

P4.6 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

ที่ดิน คือทรัพยากรที่จำเป็นต่อการยังชีพของมนุษย์ การเป็นที่อยู่อาศัย หรือเป็นปัจจัยการผลิตที่สร้างรายได้ เช่น ทำนา หรือเก็บของป่า ในเมื่อที่ดินมีปริมาณจำกัดและเพิ่มขึ้นไม่ได้ ที่ดินจึงเป็นทรัพยากรหายาก ที่สังคมต้องหาวิธีการจัดการให้มีสมดุลระหว่างประสิทธิภาพ (สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ) กับความเป็นธรรม ความเหลื่อมล้ำรายได้กับที่ดินมีความสัมพันธ์กัน เงินส่วนใหญ่อยู่ในประชากรร้อยละ 20 ของประเทศ และจะถูกนำมาใช้ในการกว้านซื้อที่ดิน ดังนั้นราคาที่ดินที่ยังแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ได้ที่ดินจะหลุดมือจากคนจนไปสู่คนรวย การกว้านซื้อที่ดินส่งผลให้ราคาที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรมสูงขึ้นจนเกษตรกรไม่สามารถซื้อทำเกษตรกรรมได้ และทำให้เกษตรกรที่มีที่ดินต้องการขายที่ดินต้องการขายเพราะได้ราคาดี ต่อมาการแข่งขันทางการค้าสร้างการกระจุกตัวของกำไรเกินปกติในกลุ่มผู้ประกอบการ การเก็งกำไรในโครงการก่อสร้างพื้นฐาน กว้านซื้อที่ดินในราคาต่ำกว่าจากเจ้าของเดิม กระทั่งโครงการแล้วเสร็จที่ดินรอบ ๆ ได้ประโยชน์จากราคาที่สูงขึ้น จึงกลายเป็นปัญหาด้านการถือครองที่ดิน ส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะโครงสร้างภาษีที่ดินไม่เหมาะสมและปัญหาการทุจริตในระบบราชการที่มีความเป็น 2 มาตรฐาน (สฤณี อาชวานันทกุล, 2554)

รายงานดัชนีของความก้าวหน้าของคนจากสภาพพัฒนาการและเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แสดงให้เห็นว่าหลังจากเก็บสำรวจด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม คราวเรือนที่ไม่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ยังมีอยู่มากพอสมควร (ชูชาติ เตชะโพธิ์วิรุณ, 2558) เมืองศูนย์กลางมักมี

การกระจุกตัวของสิ่งก่อสร้างค่อนข้างสูง เนื่องจากประชากรหนาแน่น แต่มีที่ดินจำกัด ปัญหาชุมชนแออัดจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก ในเมืองศูนย์กลางขนาดใหญ่หลายเมืองทั่วโลก รวมถึงกรุงเทพมหานคร การพัฒนาเมืองมักมุ่งเน้นไปที่การใช้ประโยชน์จากความหนาแน่นของเมืองเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของการใช้สาธารณูปโภคพื้นฐานมากที่สุด แม้จะมีประสิทธิภาพ แต่วิธีการดังกล่าวทำให้ความเหลื่อมล้ำภายในพื้นที่เมืองเพิ่มมากขึ้น เพราะที่ดินที่อยู่ใกล้สาธารณูปโภคจะมีราคาแพง (Knowledge farm, 2561)

การปฏิรูปที่ดิน สำหรับแนวทางที่สำคัญในการปฏิรูปที่ดิน คือ ใช้ระบบภาษีที่ดิน เพื่อจูงใจให้ผู้ถือครองที่ดินว่างเปล่าปล่อยที่ดิน ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดสรรที่ดินที่มีประสิทธิภาพและมีความเป็นธรรมมากขึ้น นอกจากนี้ ภาครัฐควรส่งเสริมการจัดตั้งธนาคารที่ดินเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ซื้อที่ดินจากเอกชนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เพื่อนำมาจัดสรรที่ดินแก่เกษตรกรหรือผู้ที่ต้องการใช้ประโยชน์ที่ดิน (อติวิญญ์ แสงสุวรรณ, 2558)

P4.7 การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ระบุให้คนไทยทุกคนมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ โดยจัดให้มีกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย สนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ ส่งเสริมให้คนไทยสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง ซึ่งคนไทยได้รับการคุ้มครองสิทธิการรักษาพยาบาลจากรัฐบาล โดยสิทธิการรักษาพยาบาล มี 3 ระบบใหญ่ คือ 1) สิทธิสวัสดิการการรักษาพยาบาลของข้าราชการ คุ้มครองบริการรักษาพยาบาลให้กับข้าราชการและบุคคลในครอบครัว เมื่อเจ็บป่วยสามารถเข้ารับบริการรักษาพยาบาลได้ที่โรงพยาบาลของรัฐ โดยมีกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง 2) สิทธิประกันสังคมคุ้มครองบริการรักษาพยาบาลให้กับผู้ประกันตนตามสิทธิ สามารถเข้ารับบริการรักษาพยาบาลได้ที่โรงพยาบาลที่เลือกลงทะเบียน โดยสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 3) สิทธิหลักประกันสุขภาพ 30 บาท คุ้มครองบุคคลที่เป็นคนไทยมีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ที่ไม่ได้รับสิทธิสวัสดิการข้าราชการหรือสิทธิประกันสังคม หรือสิทธิสวัสดิการรัฐวิสาหกิจหรือสิทธิอื่นจากรัฐ ให้ได้รับบริการสาธารณสุขทั้งการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัย การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตตาม พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 โดยมีสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ทำหน้าที่บริหารจัดการระบบเพื่อการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐาน ตามที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนด (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.), 2556)

จากการดำเนินงานตามนโยบายสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในช่วงเวลาที่ผ่านมา พบว่าประชาชนยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยเฉพาะเรื่องสิทธิประโยชน์ของประชาชนในการเข้ารับบริการ ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ทำให้ประชาชนบางส่วนไม่มีความมั่นใจ และไม่สามารถเข้าถึงบริการได้ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.), 2560) และปัญหาบุคลากรโรงพยาบาลรัฐแบกภาระหนักมาก คุณภาพบริการมีความเหลื่อมล้ำนับตั้งแต่มีระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คนไทยสามารถเข้าถึงบริการรักษาพยาบาลได้ดีขึ้นทุกวันนี้มีคนไทยเจ็บป่วยไปโรงพยาบาลกันมากขึ้น ปี 2556 คนไทยป่วยเข้าโรงพยาบาลแบบคนไข้

นอก 155 ล้านครั้ง โดยต่อมาในปี 2560 คนไข้เพิ่มเป็น 300 ล้านครั้ง ซึ่งปริมาณคนไข้ดังกล่าว ส่วนใหญ่จะมารักษาที่โรงพยาบาลของรัฐ โดยเฉพาะโรงพยาบาลในสังกัดของกระทรวงสาธารณสุข เมื่อปริมาณคนไข้เยอะขึ้น โรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข 896 แห่ง จึงเป็นส่วนที่รับภาระหนักที่สุด สภาพคนไข้ที่ล้นโรงพยาบาลรัฐ ทำให้บุคลากรไม่สามารถดูแลคุณภาพบริการได้เท่าที่ควร อีกทั้งยังมีปัญหาการชิงแย่งทรัพยากรบุคคลไปจากภาครัฐ โดยเฉพาะหมอปยาบาล ซึ่งเมื่อบุคลากรส่วนหนึ่งสมองไหลไปอยู่กับโรงพยาบาลเอกชน บุคลากรส่วนที่เหลืออยู่ในระบบราชการก็ต้องแบกรับภาระงานเพิ่มขึ้นไป และปัญหากระดูกตัวของแพทย์ในเมืองใหญ่ ปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างภูมิภาค ปี 2560 ประเทศไทยมีแพทย์ทั้งหมด 35,388 คน (ทั้งสังกัดรัฐและเอกชน) เมื่อเทียบกับจำนวนประชากร 66 ล้านคน สัดส่วนแพทย์ต่อประชากรในภาพรวมจะเท่ากับ 1 ต่อ 1,843 คน แต่ในความเป็นจริงแล้ว จำนวนแพทย์ต่อประชากรไม่ได้กระจายอย่างเท่ากันทุกพื้นที่ ยกตัวอย่างเช่น จ.บึงกาฬ มีแพทย์ทั้งหมด 84 คน ในขณะที่มีประชากรประมาณ 420,000 คน สัดส่วนแพทย์ต่อประชากรเป็น 1 ต่อ 5,021 คน ในขณะที่กรุงเทพมหานครมีแพทย์ 8,865 คน คิดเป็นสัดส่วน 1 ต่อ 630 คน หรือในจังหวัดต่าง ๆ (พลเดช ปิ่นประทีป, 2562)

อนรรฆ พิทักษ์ธานิน (2561) นักวิจัยศูนย์แม่โขงศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า จุดเริ่มต้นของการผลักดันให้เข้าถึงสิทธิในฐานะประชาชนคนไทยเพื่อเข้าถึงสิทธิสวัสดิการภาครัฐ โดยเฉพาะสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งเป็นสิทธิสำคัญในการเข้าถึงการรักษาพยาบาลและบริการสาธารณสุขที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน โดยเริ่มแรกได้ทำงานร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พร้อมทำการสำรวจข้อมูล ซึ่งคนไร้บ้านเหล่านี้มีทั้งที่อาศัยอยู่ใน กทม.และเมืองใหญ่ในจังหวัดต่าง ๆ และปัญหาหนึ่งที่พบคือ การไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนทั้งที่เป็นคนไทย อยู่ในประเทศไทยด้วยสาเหตุต่าง ๆ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ตกอยู่ในสถานะคนไทยไร้สิทธินั้น จากข้อมูลที่รวบรวมได้แบ่งออกเป็น 3 สาเหตุด้วยกัน คือ 1) ถูกทอดทิ้งแต่กำเนิด 2) พ่อแม่ไม่ได้แจ้งเกิด เนื่องจากในอดีตการขึ้นทะเบียนประชาชนไม่มีความสำคัญมาก เพราะไม่ได้มาพร้อมสวัสดิการภาครัฐ แตกต่างจากปัจจุบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และ 3) การถูกจำหน่ายออกจากทะเบียนบ้าน เนื่องจากบางคนไปทำงานต่างจังหวัดและไม่ได้ติดต่อทางบ้านเป็นเวลานานทำให้ครอบครัวและญาติพี่น้องคิดว่าเสียชีวิตหรือสูญหายไป ส่งผลให้คนเหล่านี้เข้าไม่ถึงสิทธิสวัสดิการภาครัฐตามไปด้วย รวมถึงสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับกลุ่มคนไทยไร้สิทธินั้น ที่ผ่านมาจากเครือข่ายภาคีที่เกี่ยวข้องได้มีความพยายามในการช่วยเหลือ โดยการพาคนเหล่านี้ไปยื่นยันตัวตน ขึ้นทะเบียนคนไทยและขอทำบัตรประชาชน แม้ว่าจะมีจำนวนหนึ่งที่สามารถดำเนินการสำเร็จ แต่มองว่าเป็นเพียงวิธีการแก้ปัญหารายบุคคล ทั้งมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ดังนั้นจึงมีความเห็นร่วมกันว่า เรื่องนี้น่าจะผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหาเชิงระบบ โดยเบื้องต้นเราเห็นว่าน่าจะมีการเปิดให้มีการลงทะเบียนคนไทยไร้สิทธิ ที่เป็นการสำรวจคนไทยที่ตกหล่น ไม่มีบัตรประชาชน เพราะการลงพื้นที่ไปสำรวจเก็บข้อมูลทั้งประเทศเป็นเรื่องไม่่ง่ายนัก เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้ หากไม่มีความเจ็บป่วย ต้องการความช่วยเหลือ หรือความจำเป็นต้องรับบริการสวัสดิการภาครัฐก็จะไม่เปิดเผยตัว เราคงต้องประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งกระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ (พม.) และสภาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งจะทำให้ได้

ข้อมูลจำนวนและสถานการณ์คนไทยไร้สิทธิที่ชัดเจน นำไปสู่การผลักดันแก้ไขปัญหาเชิงระบบต่อไป โดยเฉพาะการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

P4.8 การเรียนต่อในระดับมัธยม (ตอนปลาย)

ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่มีสาเหตุมาจากการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมในสังคม เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดลำดับชั้นและชนชั้นทางสังคม โดยชนชั้นทางสังคมที่เกิดขึ้นนี้ มักจะนำไปสู่อำนาจของความเหลื่อมล้ำทางสิทธิและโอกาสด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิและโอกาสในการเข้าถึงสิทธิการศึกษา ปัญหาเรื่องการศึกษาของไทยมีอยู่หลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นเชิงโครงสร้าง หลักสูตร ผู้สอน หรือผู้เรียน ซึ่งในส่วนของปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียน ที่น่าเป็นห่วงและควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ก็คือ ปัญหาเด็กไม่ได้เข้าเรียนตามเกณฑ์ การออกกลางคัน และการที่เด็กไม่ได้เรียนต่อ โดยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากปัญหาความไม่พร้อมของครอบครัวและความยากจน ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ ปัญหาของกลุ่มเด็กที่ไม่เรียนต่อนั้น มักจะมีแนวโน้มที่เสี่ยงออกจากโรงเรียนกลางคัน แต่ยังสามารถช่วยเหลือ การสนับสนุนจนจบการศึกษาภาคบังคับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่เมื่อครบตามเกณฑ์ ซึ่งสามารถหยุดเรียนได้โดยไม่มีความผิดทางกฎหมายแล้ว เด็กเหล่านี้มักจะไม่ได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ อุดมศึกษา จนกลายเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในสังคมสมัยใหม่ โดยเฉพาะในยุคที่โลกเคลื่อนผ่านยุคอุตสาหกรรมเข้าสู่ยุคของข้อมูลข่าวสาร และเศรษฐกิจฐานความรู้ยิ่งเต็มตัว จากการสำรวจเห็นว่า การศึกษามีผลต่อแนวโน้มรายได้ ในเมื่อการศึกษาส่งผลต่อฐานะทางเศรษฐกิจอย่างชัดเจน ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาย่อมส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ (สฤณี อาชวานันทกุล, 2554) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และความเหลื่อมล้ำทางรายได้ เป็นสาเหตุให้เกิดความไม่เท่าเทียมหรือความเหลื่อมล้ำทางสังคม ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา จึงเน้นไปพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างมาก จนมองข้ามการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ความเหลื่อมล้ำทางสังคมจึงเกิดขึ้นในประเทศไทย เมื่อเกิดความเหลื่อมล้ำรายได้จะผลต่อการศึกษาคือ ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ปัจจุบันถึงจะมีการสนับสนุนเรียนฟรีจบมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ในความจริงเมื่อเด็กต้องเรียนต่อมัธยมปลายที่การเรียนการสอนมีความท้าทายมากขึ้น เด็กอาจจะมัวค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกเหนือจากค่าเทอม จึงทำให้สถานการณ์การไม่เรียนต่อมีอัตราเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่ครอบครัวมีภาระทางการเงินมาก มีหนี้สิน แม้ครอบครัวหลายครอบครัวไม่ยอมให้เด็กหยุดเรียน แต่ก็ไม่มีเงินจะส่งจนจบ (นักเปลี่ยนแปลง, 2563) จึงเป็นสาเหตุความเหลื่อมล้ำที่มีความสัมพันธ์กัน สำหรับปัจจัยด้านพื้นที่ ถือว่าเป็นอีกปัจจัยเกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า คนกรุงเทพฯ เห็นว่ามีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามากกว่าคนที่อาศัยในต่างจังหวัด เป็นเพราะคนในกรุงเทพฯ มีการแข่งขันทางการศึกษาที่สูงกว่า มีความแตกต่างระหว่างรายได้ของบุคคล เมื่อบุคคลที่รายได้สูงก็จะสามารถลงทุนกับการศึกษาได้ ขณะที่ข้อจำกัดทางรายได้ทำให้บุคคลที่มีรายได้ต่ำไม่สามารถลงทุนกับการศึกษาได้รายได้จึงถือว่าเป็นกีดกันการศึกษา อาชีพของครอบครัวเป็นสาเหตุทางการศึกษาเช่นกัน ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมก็อยากให้บุตรเป็นแรงงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัว จึงไม่จำเป็นต้องส่งเสริมให้บุตรเรียนในระดับที่สูงขึ้น ในขณะที่ครอบครัวที่ประกอบอาชีพแพทย์หรืออาจารย์ จะสนับสนุนให้บุตรมีการศึกษามากยิ่งขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ จนนำไปสู่

การศึกษาเป็นสิ่งที่บ่งชี้บอกถึงศักยภาพและความสามารถของบุคคล ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อรายได้ของประชาชนเมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน (มัทยา บุตรงาม, 2555)

แม้ปัจจุบันจะเข้าถึงการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนมากขึ้น แต่ยังมีกลุ่มคนที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษามากกว่าจะเป็นความไม่พร้อมของครอบครัวด้วยทั้งปัญหารายได้ รายจ่ายที่ไม่สามารถเพียงพอ ซึ่งปัญหาของความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ รัฐควรกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมเด็กและประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่ด้อยโอกาส กลุ่มพิการ กลุ่มที่ขาดแคลนยากจน และกลุ่มที่อยู่ในเขตพื้นที่พิเศษ เช่น กลุ่มเด็กและประชาชนชาวเขา ชายขอบ ชายแดน ชาวเกาะ และกลุ่มในเขตพื้นที่เสี่ยงให้มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นจากโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง หรือใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นจากโรงเรียนในเมือง นอกเมือง หรือชนบท

กล่าวโดยสรุป

การศึกษาสันติภาพของประเทศตะวันตก เน้นศึกษาสันติภาพเกี่ยวข้องกับทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก ซึ่งเราจำเป็นต้องเข้าใจสันติภาพว่ามากกว่าความรุนแรงทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังมี ความรุนแรงเชิงโครงสร้างและวัฒนธรรมที่ฝังลึก ซ่อนอยู่ข้างใต้ที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า แต่มีพลังในการส่งผลต่อความรุนแรงทางกายภาพได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันเมื่อเกิดความรุนแรงทางกายภาพแล้ว สามารถส่งผลให้เกิดการล้างแค้นเอาคืน นำไปสู่ความรุนแรงทางวัฒนธรรมและโครงสร้างได้อย่างต่อเนื่องอย่างไม่สิ้นสุดหากไม่มีกระบวนการในการจัดการกับปัญหาได้ดีเพียงพอ การศึกษาสันติภาพของประเทศตะวันออก เน้นไปที่ความคิดว่าการทำให้เกิดสันติภาพไม่อาจมองข้ามการศึกษาสันติภาพจากภายในตนเอง แต่ละปัจเจกบุคคลมีความสำคัญ สันติภาพของปัจเจกบุคคลมีความสำคัญ จะเห็นได้ว่าการศึกษาสันติภาพของ 2 บริบทนี้มีจุดเน้นที่แตกต่างกัน แต่ไม่ได้แยกการศึกษาจากกันอย่างเด็ดขาด ในด้านการศึกษาสันติภาพภายในและภายนอก เมื่อเชื่อมโยงแนวคิดของตะวันตกและตะวันออก กล่าวได้ว่า การเข้าใจตนเองมีความสำคัญ การทำให้จิตใจของตนเองมีเมตตาธรรมก็มีความจำเป็น แต่การทำงานกับคนอื่นก็มีความสำคัญ เปรียบได้กับการนึกถึงแต่การกินอาหารออร์แกนิกเท่านั้น ดีแต่ไม่เพียงพอ หากไม่ได้นึกถึง การป้องกัน การทำลายป่าไม้ การให้การศึกษาแก่เด็ก หรือการป้องกันการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การกล่าวถึงสันติภาพมักจะกล่าวถึง การคิดสากล ทำในชุมชน (Think Globally, act locally) และเป็นการกระทำที่ควรทำร่วมกัน ไม่กระทำเพียงลำพัง ซึ่งจะทำให้ได้พลังมากกว่าการทำเพียงคนเดียว สันติภาพจึงมีมุมมองที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพภายในและสันติภาพภายนอก คนที่ทำงานด้านสันติภาพที่แก้ไขความขัดแย้งในชุมชน ในประเทศ จึงควรทบทวนตนเอง เข้าใจตนเองอย่างสม่ำเสมอว่าเราไม่ได้เกิดมาเพื่อยึดตนเองเป็นศูนย์กลางโดยละเลยการเข้าใจบุคคลอื่น

แนวทางในการป้องกันความรุนแรง สงครามระหว่างประเทศและภายในประเทศแนวทางหนึ่งคือ การเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) สามารถกระทำได้โดย 1) ระบุประเภทและตำแหน่งของความขัดแย้งที่จะกลายเป็นความรุนแรง 2) ตรวจสอบและประเมินว่าใกล้แค่ไหนที่จะนำไปสู่

ความรุนแรง การเตือนภัยล่วงหน้าจะเป็นการทำงานที่เน้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการใช้สถิติเข้ามาในการจัดระบบข้อมูล รวมถึงหาสาเหตุของความขัดแย้งดังกล่าว และหาผู้ที่มีศักยภาพในการป้องกันและจัดการกับปัญหานั้นได้ การทราบถึงข้อมูลดังกล่าวอย่างเพียงพอจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเที่ยงตรงและทันเวลา ในต่างประเทศมีการสร้างฐานข้อมูลด้านสันติภาพไว้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดัชนีสันติภาพโลก (GPI) และดัชนีสันติภาพเชิงบวก (PPI) จัดทำโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (IEP) ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลมายาวนานนับสิบปีอย่างต่อเนื่อง โดย เน้นวัดสันติภาพในเชิงลบ (ความรุนแรงที่เห็นได้ชัดเจน) และขยายงานด้านสันติภาพให้กว้างขึ้นมาเป็นการวัดสันติภาพในเชิงบวก (ความรุนแรงทางโครงสร้างและวัฒนธรรม) โดยเก็บข้อมูลเปรียบเทียบสันติภาพจาก 163 ประเทศ สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ได้จัดทำรายงานตัวชี้วัดออกมาทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก แต่การจัดทำรายงานจะแยกกันเป็นคนละเล่ม การวัดสันติภาพเชิงลบมีความสลับซับซ้อนน้อยกว่า และวัดได้ง่ายและชัดเจน ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก (Domains) คือ 1.ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่ (Ongoing Domestic and International Conflict) 2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม (Societal Safety and Security) 3.การทหาร (Militarisation) อย่างไรก็ตาม การวัดสันติภาพเชิงลบเน้นไปที่การวัดความรุนแรงที่เห็นได้ชัดเจนทางกายภาพ แต่ไม่ได้ลงลึกถึงความรุนแรงที่ซ่อนอยู่หรือเบื้องหลังสาเหตุที่ทำให้เกิดความรุนแรงทางกายภาพ สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ จึงได้วัดระดับสันติภาพเชิงบวก (PPI) โดยอธิบายถึงความรุนแรงทางโครงสร้างและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างอำนาจของสังคม ความเชื่อที่ส่งผลต่อการใช้หรือไม่ใช้ความรุนแรง สันติภาพเชิงบวกรวมสันติภาพในเชิงลบเข้าไปด้วย รวมถึงสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า อีกทั้ง ทศนคติ สถาบัน โครงสร้างซึ่งสร้างและทำให้สังคมมีสันติภาพที่ยั่งยืน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ด้าน คือ 1) ด้านการยอมรับสิทธิของผู้อื่น (Acceptance of the Rights of Others) 2) การกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Distribution of Resources) 3) การไหลเวียนอย่างอิสระของข้อมูล (Free Flow of Information) 4) ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน (Good Relations with Neighbours) 5) ทูมนมนุษย์ระดับสูง (High Levels of Human Capital) 6) การทุจริตในระดับต่ำ (Low Levels of Corruption) 7) สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดี (Sound Business Environment) 8) การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลที่ดี (Well- Functioning Government) ครอบคลุมองค์ประกอบเชิงสถาบัน

งานที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพของต่างประเทศ ที่ได้ศึกษาประกอบด้วย 1. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) 2. คุณภาพสังคม (social quality) 3. ดัชนีความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness: GNH) 4. ดัชนีความปรองดอง (Reconciliation) ของแอฟริกาใต้ SARB 5. ดัชนีชี้วัดความเจริญรุ่งเรือง (Prosperity Index)-LPI 6. ดัชนีนิติธรรม/นิติรัฐ (Rule of law Index) 7. ดัชนีเสรีภาพในโลก (Freedom House) 8. ดัชนีก่อการร้ายโลก (GTI) 9. ดัชนีการค้ำมนุษย์ การศึกษาและวัดระดับสันติภาพเป็นการบูรณาการ ศึกษาสหวิทยาการต่างๆเพื่อให้เข้าใจ

สันติภาพได้อย่างชัดเจน จากวรรณกรรมต่างประเทศที่ได้ศึกษามาเบื้องต้น พอจะเห็นลักษณะร่วมได้ว่า การศึกษาเรื่องสันติภาพควรศึกษาถึง ความรุนแรงทางกายภาพ การปราศจากความกลัวต่อความรุนแรง และควรศึกษาครอบคลุมถึง ทักษะคติ สถาบัน โครงสร้างที่จะสร้างและดำรงไว้ซึ่งสันติสุขในสังคม ซึ่งหมายรวมถึงจิตใจด้วย การศึกษาเรื่องจิตใจในด้านของความสุขจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรให้ความสำคัญ โดยองค์ประกอบของสันติภาพควรประกอบด้วย P1. ความขัดแย้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เน้นศึกษาความรุนแรงที่เห็นชัดเจนและยืดเยื้อเรื้อรัง P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม เน้นศึกษาความปลอดภัยในสังคมโดยไม่มีความหวาดกลัว P3. การทหาร ศึกษาค่าใช้จ่าย บุคลากรและอาวุธดังกล่าว P4. รัฐบาลที่ทำหน้าที่ดี/การจำกัดอำนาจรัฐบาล/ความชอบธรรมของผู้นำ/นิติธรรม ศึกษาการทำหน้าที่ของรัฐว่ามีนิติธรรมหรือไม่ P5. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดี ศึกษาสภาพแวดล้อมในการเอื้ออำนวยให้ทำธุรกิจ P6. การกระจายทรัพยากร (ความเป็นธรรมในสังคม) ศึกษาความเหลื่อมล้ำในด้านเศรษฐกิจและสังคม ความยากจน P7. การยอมรับในสิทธิของคนอื่น / การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน ศึกษาเสรีภาพของประชาชนและการอยู่ร่วมกับคนอื่น P8. ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน/การทำงานร่วมกับคนที่แตกต่าง(หลากหลาย)/การพูดคุยกับคนที่แตกต่าง ศึกษามุมมองต่อคนต่างชาติ P9. การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (สื่อ) ศึกษาเสรีภาพของสื่อและการคุกคามสื่อมวลชน P10. ระดับทุนทางมนุษย์ ศึกษาการพัฒนาทุนมนุษย์ในด้านการศึกษา สุขภาพ การมีงานทำ P11. การคอร์รัปชัน ศึกษาการคอร์รัปชันในภาครัฐและเอกชน P12. กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ศึกษากระบวนการยุติธรรมที่เข้าถึงง่าย มีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน P13. ความสุข ศึกษาความสุขทั้งทางใจและทางกาย รวมถึงสุขภาพชุมชน P.14 เครือข่ายความร่วมมือทางสังคม ศึกษาการรวมกลุ่ม การทำงานเป็นเครือข่าย 15. การสร้างความปรองดอง ศึกษาการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันภายหลังความรุนแรง

องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับดัชนีสันติภาพในประเทศไทย มีทั้งองค์ความรู้ที่ได้มีการจัดทำไว้โดยตรงตามกรอบแนวคิดของดัชนีสันติภาพโลก ของสถาบันพระปกเกล้า และองค์ความรู้ด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ดัชนีและตัวชี้วัด รวมถึงองค์ความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับดัชนีสันติภาพเช่น ดัชนีความเป็นธรรมในสังคม รายงานความมั่นคงของมนุษย์ประเทศไทย ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้น นำมาสู่การสร้างองค์ประกอบของตัวชี้วัดด้านสันติภาพในประเทศไทย โดยยึดตามกรอบตัวชี้วัดเดิมของงานวิจัย TPI ซึ่งเก็บข้อมูลไปเรียบร้อยแล้วในระยะที่ 1 เมื่อปี 2561 จากตัวชี้วัดจำนวน 23 ตัวชี้วัด องค์ประกอบ 4 ด้านหลัก โดยในปี 2563 นี้ได้ทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมจากข้อมูลงานวิจัย รายงานของต่างประเทศ ของประเทศไทย และความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจะมีการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเพิ่มเติมอีก 5 ตัวชี้วัด รวมเป็น 28 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่เพิ่มเติม คือ P2.7 อัตราการฆ่าตัวตาย P3.3 มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) P3.6 จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ P3.7 จำนวนของกรณีที่มีการสังหาร ลักพา การทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน P3.8 จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาใน

สัดส่วนประชากรในเรือนจำ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ด้านหลัก คือ (1) ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ (2) ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม (3) การยอมรับความหลากหลาย/เคารพสิทธิมนุษยชน/ไม่เลือกปฏิบัติ และ (4) มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 แนวทางในการจัดทำดัชนีระดับประเทศ

การสร้างดัชนีสำหรับการศึกษารุ่นนี้ ได้ยึดแนวทางของ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) ที่เสนอว่า การสร้างดัชนีนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของดัชนีแต่ละตัวว่ามีความหมายอย่างไร การจะนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันแล้วคำนวณค่าดัชนีในภาพรวมไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (Adding up apples and oranges) โดยเฉพาะกรณีที่ดัชนีรวมเกิดการผลรวมของดัชนีย่อยซึ่งมีที่มาต่างกัน ด้วยเหตุนี้ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) จึงเสนอว่า การจัดทำดัชนีควรประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนที่สำคัญ ขั้นที่ 1 คือ การปรับค่าข้อมูลให้สามารถแบ่งระดับได้ ขั้นที่ 2 คือ การจัดกลุ่มของข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสม (Data grouping and dimension reduction) ขั้นที่ 3 คือ คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง (Normalization) และขั้นที่ 4 คือ การคำนวณดัชนีในภาพรวม ซึ่งรายงานหลายฉบับได้ยึดตามขั้นตอนนี้ เช่น Human Development Report PISA และ World Competitiveness Report เป็นต้น

ในการศึกษารุ่นนี้ จะใช้แนวทางตามที่ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) โดยแบ่งเป็น 3 แนวทางด้วยกัน

3.1.1 การปรับค่าข้อมูลให้สามารถแบ่งระดับได้

ในการสร้างดัชนีจากข้อมูลที่เป็นร้อยละหรือจำนวน เพื่อให้สามารถประเมินระดับ เช่น ระดับ 1-5 ได้นั้น จะต้องมี การปรับค่าข้อมูลเพื่อให้ไม่มีหน่วย (Unit-Free) โดยการใช้ค่า Z-Score ซึ่งสามารถคำนวณได้โดยใช้สูตร

$$I_c^t = \frac{x_{qc}^t - x_{qc=\bar{c}}^t}{\sigma_{qc=\bar{c}}^t}$$

โดยที่ I_c^t คือ ค่าของข้อมูลที่ปรับแล้ว

x_{qc}^t คือ ค่าของข้อมูลก่อนปรับค่าในเวลา t

$x_{qc=\bar{c}}^t$ คือ ค่าฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

และ $\sigma'_{qc-\bar{c}}$ คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลฐาน โดยในกรณีที่ใช้เกณฑ์คะแนน 1-5 เมื่อมีการปรับค่าตามสูตรข้างต้นแล้ว จะสามารถแบ่งกลุ่มข้อมูลออกตาม Percentile ดังนี้ (สำหรับข้อมูลที่จะต้องคำนวณโดยใช้วิธีนี้สามารถดูได้จากภาคผนวกที่ 1)

ตารางที่ 8 แสดงการแบ่งระดับข้อมูลตาม Percentile

คะแนนที่ได้	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z-Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z-Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z-Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z-Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z-Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

ที่มา: คณะผู้ศึกษา

3.1.2 การจัดกลุ่มของข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Principal Component Analysis: PCA)

ในกรณีที่มีข้อมูลหลายตัวที่เกี่ยวข้องกัน ก่อนการจัดทำดัชนี จะต้องมีการจัดกลุ่มของข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Principal Component Analysis: PCA) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการกำหนดน้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading) เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรหลายตัวให้อยู่ในองค์ประกอบ โดยที่จำนวนองค์ประกอบน้อยกว่าจำนวนตัวแปรเดิม (ยุทธ ไกยวรรณ, 2557) ให้กับตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการสร้างดัชนีย่อย

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ ตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ต้องอยู่ในมาตราอันตรภาคเป็นอย่างน้อย ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบที่สกัดได้รวมกันต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 และค่าความรวมกัน (Communality)^[6] ของตัวแปรสังเกตไม่ควรน้อยกว่า 0.5 นอกจากนั้นจำเป็นต้องทดสอบความเป็นไปได้ในการวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่า Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy ซึ่งใช้พิจารณาว่าข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์นั้นมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์ปัจจัยหรือไม่ พิจารณาจากค่า Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy ที่ต้องมากกว่า 0.5

^[6] ผลบวกกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปรตัวหนึ่งในทุกปัจจัยที่สังเกตได้ เรียกว่า communality (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2551)

นอกจากนี้ ยังสามารถใช้สถิติค่า Bartlett's test of sphericity เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์หรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์ในตาราง Correlation matrix โดยมีสมมติฐานดังต่อไปนี้

H_0 : ตัวแปรในองค์ประกอบไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรในองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กัน

โดยที่ข้อมูลเหมาะสมต่อการวิเคราะห์ การทดสอบดังกล่าวต้องมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น ขั้นตอนต่อไปจะวิเคราะห์หาน้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor loading) จากการสร้างเมตริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation matrix) การสกัดปัจจัย (Factor extraction) การหมุนแกนปัจจัย (Factor Rotation) และการหาค่าคะแนนปัจจัย (Factor Scores) ซึ่งเป็นไปตามสมการ

$$F_j = \sum_{i=1}^n w_{ji} \cdot x_i = w_{j1} \cdot x_1 + w_{j2} \cdot x_2 + \dots + w_{jn} \cdot x_n$$

โดยที่ F_j คือ คะแนนองค์ประกอบที่ j

w_{ji} คือ น้ำหนักองค์ประกอบที่ j ของตัวแปรที่ i (Factor loading)

และ x_i คือ ค่าของตัวแปรสังเกตที่ i โดยผลบวกกำลังสองของค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวทุกตัวในองค์ประกอบ เรียกว่า ค่าไอเกน (Eigen value) โดยเลือกเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนสูงสุดเท่านั้น เพื่อสร้างคะแนนองค์ประกอบ ในที่นี้คือดัชนีย่อย

จากนั้นปรับโครงสร้างข้อมูลให้ปลอดจากหน่วยนับ (Unit Free) โดยจุดเด่นของวิธีการนี้คือสามารถลดมิติของข้อมูลให้น้อยลง โดยจัดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาให้เป็นกลุ่มตัวแปร แต่ยังสามารถรักษาโครงสร้างเดิมของข้อมูลเอาไว้ และด้วยตัววิธีการเอง ยังช่วยให้สามารถให้น้ำหนักกับปัจจัยแต่ละตัวได้ว่ามีความสำคัญต่อผลในภาพรวมระดับใด โดยพิจารณาจากการกระจายตัวของข้อมูลที่มีอยู่ อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้ก็มีข้อจำกัด 3 ประการ ดังนี้

(1) การวิเคราะห์ด้วยวิธีนี้จำเป็นต้องมีข้อมูลจำนวนมาก อย่างน้อยไม่น้อยกว่า 200 ตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ มีข้อมูลเกินกว่าข้อมูลขั้นต่ำที่กำหนด ประเด็นนี้จึงไม่ใช่ข้อจำกัด

(2) การประมาณค่าด้วยวิธีนี้มีความอ่อนไหวต่อข้อมูลที่มีค่าสูงมากหรือต่ำมากกว่าปกติ (Outlier) อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้ข้อมูลที่ได้มามี 2 ประเภทด้วยกัน คือ ข้อมูลจำนวน

ข้อมูลร้อยละ และข้อมูลที่ถูกลำหนดขึ้นมาเป็นคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 จึงไม่มีปัญหาเรื่องข้อมูลที่มีค่าสูงหรือต่ำมากกว่าปกติ

และ (3) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้ซึ่งใช้กำหนดค่าน้ำหนักของผลรวมไม่ได้เป็นค่าที่สะท้อนระดับอิทธิพลที่แท้จริงของตัวแปรนั้นที่มีต่อเรื่องที่ต้องการประเมิน ประเด็นนี้เป็นข้อจำกัดของการศึกษาครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ต้องการหาระดับอิทธิพลของปัจจัย แต่เป็นการสร้างดัชนีข้อจำกัดนี้จึงไม่ได้เป็นประเด็นสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

3.1.3 คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง (Normalization)

มีวิธีการในการสร้างดัชนีอยู่หลายวิธีการ ซึ่งแต่ละวิธีก็มีความเหมาะสมในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน รายละเอียดของจุดเด่นและข้อจำกัดวิธีการคำนวณดัชนีสามารถอ่านเพิ่มเติมได้จาก OECD (2008), Freudenberg (2003) และ Jacob, *et al.*, (2004) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ได้เลือกวิธีการ Min-Max Normalization เพื่อให้ในการคำนวณข้อมูลความเห็นที่มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 ซึ่งสามารถคำนวณได้โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$I_i = \frac{x_i - \min(x_i)}{\max(x_i) - \min(x_i)}$$

โดยที่ x_i คือ ค่าประมาณค่าที่ i ของดัชนีตัวที่ i

$\min(x_i)$ คือ ค่าประมาณต่ำสุดของค่าประมาณค่าที่ i ของดัชนีย่อยตัวที่ i

$\max(x_i)$ คือ ค่าประมาณสูงสุดของค่าประมาณค่าที่ i ของดัชนีย่อยตัวที่ i

การประมาณค่าด้วยวิธีนี้จะทำให้ค่าดัชนีอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 โดยค่าที่ใกล้ 1 หมายถึงดัชนีตัวนั้นมีค่าสูง จุดเด่นของวิธีการนี้คือ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันให้มีความชัดเจนขึ้นได้ว่าการเทียบค่าเฉลี่ยเพียงอย่างเดียว เมื่อข้อมูลทุกชุดถูกปรับค่าด้วยวิธีการนี้ ดัชนีย่อยแต่ละตัวซึ่งเดิมมีหน่วยวัดที่แตกต่างกัน ก็สามารถนำมารวมกันได้โดยไม่ประสบปัญหาของหน่วยนับที่ต่างกัน วิธีการคำนวณเดียวกันนี้ ยังนำมาปรับใช้กับกรณีของข้อมูลสถิติที่เก็บจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยให้ x_i คือ ค่าสถิติของปีล่าสุดที่ต้องการศึกษา $\min(x_i)$ คือ ค่าสถิติต่ำสุดในรอบ 3 ปี และ $\max(x_i)$ คือ ค่าสถิติสูงสุดในรอบ 3 ปี อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาอาจจะเลือกช่วงเวลาที่ยาวกว่าหรือน้อยกว่า 3 ปี ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล และความต่อเนื่องของการเก็บข้อมูล ซึ่งจะต้องพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายตัวชี้วัดต่อไป

3.2 แนวทางในการจัดทำดัชนีในระดับจังหวัด

สำหรับการคำนวณดัชนีที่มีข้อมูลระดับจังหวัดนั้น เนื่องจากข้อมูลระดับจังหวัดที่จะไม่มีความต่อเนื่อง เปรียบเสมือนภาพต่อที่ไม่สมบูรณ์ การนำข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่องมากำหนดช่วงคะแนนจะทำให้ผลที่ได้มีความคลาดเคลื่อน ด้วยเหตุนี้ ก่อนการทำดัชนีจึงต้องมีการประมาณค่าฟังก์ชันการแจกแจงความน่าจะเป็น (Probability Density Function: pdf) โดยใช้ข้อมูลระดับจังหวัดมาเป็นฐานในการประมาณค่าเพื่อให้ได้ภาพการกระจายตัวที่สมบูรณ์ แล้วจึงนำค่าที่ได้จากการประมาณการกระจายตัวดังกล่าวมากำหนดเกณฑ์ในการเลือกระดับคะแนนของดัชนี โดยวิธีการประมาณค่าที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ Singh-Maddala distribution

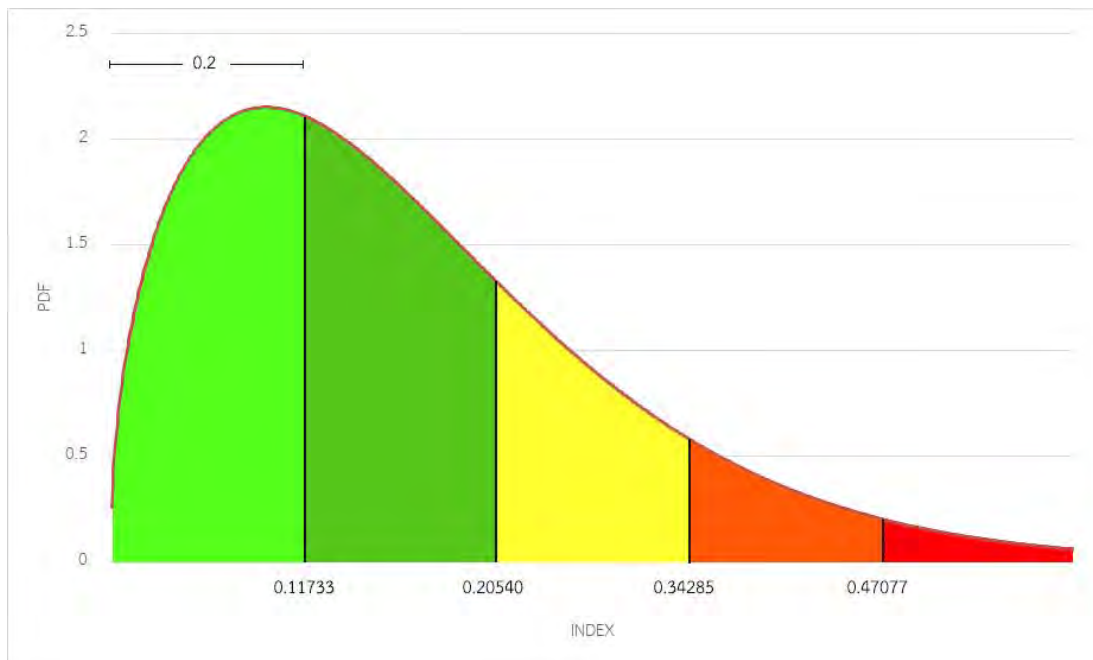
Singh และ Maddala (1976) ได้เพิ่มเติมฟังก์ชันการแจกแจงความน่าจะเป็นแบบ Generalized Beta เป็น Singh-Maddala distribution ที่คงคุณสมบัติของตัวแปรสุ่ม เช่น โมเมนต์ สถิติอันดับ เป็นต้น โดยการแจกแจงดังกล่าวนิยมใช้ในการสร้างการแจกแจงที่เหมาะสม (Fitting distribution) ของรายได้ ค่าใช้จ่ายของประเทศ (Devendra, 2017) แสดงได้ดังนี้

$$f(x) = \alpha \lambda \beta^{-\alpha} x^{\alpha-1} \left[1 + \left(\frac{x}{\beta} \right)^{\alpha} \right]^{-(\lambda+1)} ; x > 0, \alpha > 0, \beta > 0, \lambda > 0$$

จากนั้นประมาณค่าพารามิเตอร์ α, β, λ โดยวิธีภาวะน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood estimation) จากฟังก์ชันภาวะน่าจะเป็นดังนี้

$$L(\alpha, \beta, \lambda; x) = \frac{\alpha^n \lambda^n \prod_{i=1}^n x_i^{\alpha-1}}{\beta^{n\alpha} \prod_{i=1}^n \left[1 + \left(\frac{x_i}{\beta} \right)^{\alpha} \right]^{\lambda+1}}$$

รูปที่ 9 การจำลองค่าการกระจายตัวของดัชนี

ที่มา: คณะผู้ศึกษา

จากรูปที่ 7 จะเห็นว่าเมื่อใช้ Singh-Maddala Distribution ในการสร้าง pdf ของดัชนี จะได้ดังรูป โดยจะแบ่งช่วง PDF ของดัชนีออกเป็น 5 กลุ่ม โดยเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศ กลุ่มที่มีค่าในพื้นที่สีเขียว และสีเขียวแก่ จะเป็นกลุ่มที่มีระดับความรุนแรงของปัญหาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ กลุ่มสีเหลืองมีระดับความรุนแรงของปัญหาใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประเทศ และกลุ่มสีส้มและสีแดงมีระดับความรุนแรงของปัญหาสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

3.3 การประมาณค่าข้อมูลในกรณีที่ข้อมูลที่มีอยู่ไม่เป็นปัจจุบัน

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ได้นำข้อมูลจากหลายแหล่ง ข้อมูลจากบางแหล่งยังไม่เป็นปัจจุบัน จึงต้องนำเอาข้อมูลในอดีตมาใช้ในการประมาณค่าอนุกรมเวลาโดยใช้แบบจำลองอัตสหสัมพันธ์อันดับที่ 1 (Autoregressive order 1: AR(1))

$$y_t = \phi_0 + \phi_1 y_{t-1} + \varepsilon_t$$

โดยที่ ε_t มีการแจกแจงแบบ white noise ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0 และความแปรปรวนคงที่ เช่น ข้อมูล Terrorist Index ที่มีอยู่เป็นของปี 2559 จึงไม่สามารถนำมาใช้สร้างดัชนีในปี 2560

ได้โดยตรง ต้องมีการประมาณค่าโดยอ้างอิงจากตัวเลขในอดีตโดยใช้ข้อมูลของปี 2557-2559 (3 ปี) มาสร้างแบบจำลองเพื่อพยากรณ์ข้อมูลในปี 2560 โดยจะต้องพยากรณ์ข้อมูลของทุกประเทศแล้วจึงนำเอาค่าพยากรณ์ของทุกประเทศมาจัดอันดับใหม่ตาม Percentile เพื่อให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3.4 การคำนวณดัชนีในภาพรวม

แนวทางในการวิเคราะห์ผลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมจะทำตามข้อเสนอแนะของ UN (2011) และ UNDP (2012) ที่ระบุให้เริ่มต้นการวิเคราะห์ด้วยการค่าน้ำหนักของแต่ละดัชนีย่อย จากวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ จากนั้นให้วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนจะนำเอาผลที่ได้มาสร้างเป็นดัชนีประกอบ (Composite Index) ในแต่ละด้านให้ครบทั้ง 4 ด้าน โดยใช้สูตร

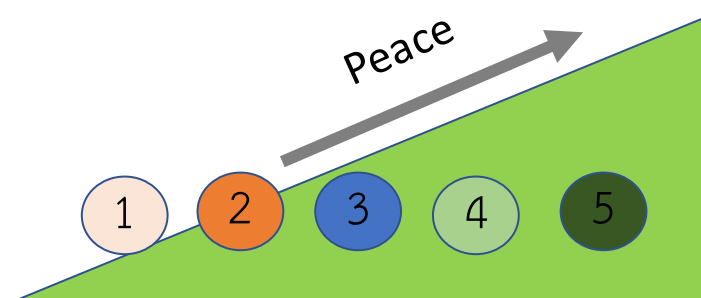
$$I_j = \sum_{i=1}^n w_{ji} h_i$$

โดยที่ I_j คือ ค่าดัชนีประกอบในด้านที่ j

w_{ji} คือ น้ำหนักองค์ประกอบที่ j ของตัวแปรที่ i (Factor loading)

และ h_i คือ ค่าเฉลี่ยดัชนีย่อยตัวที่ i

รูปที่ 8 เกณฑ์การให้คะแนนระดับสันติภาพ

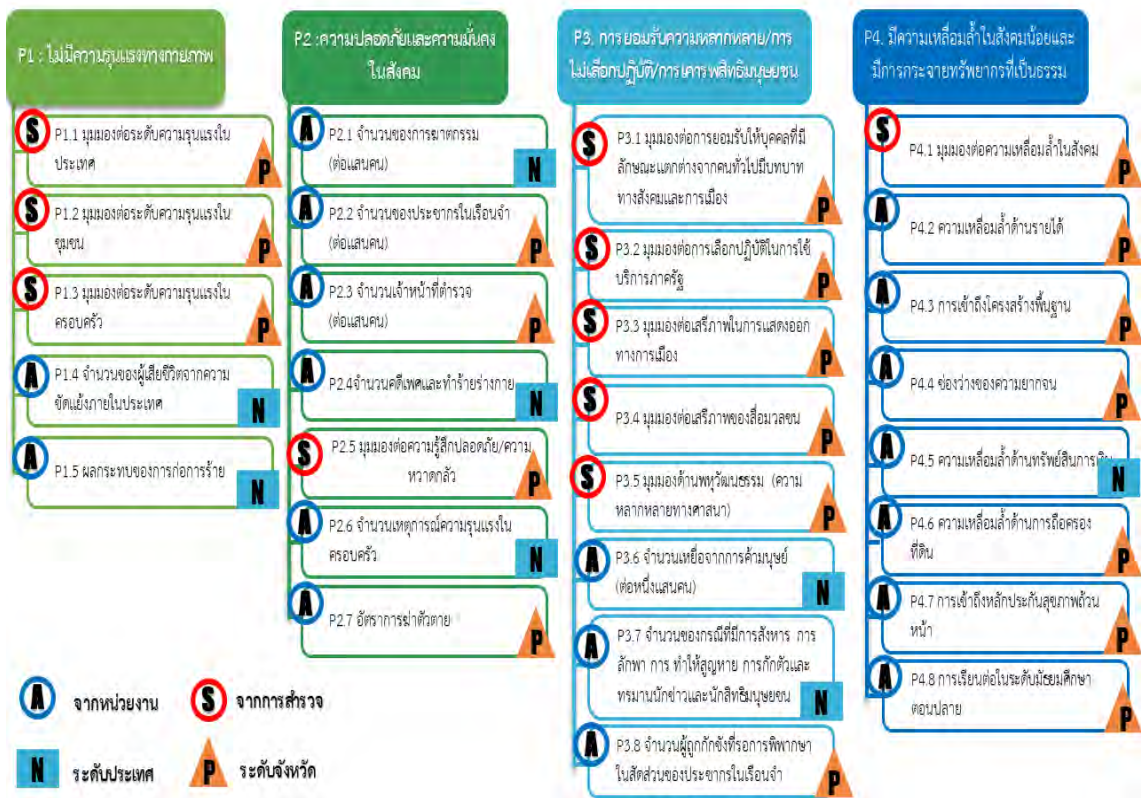

ที่มา: คณะผู้ศึกษา

3.5 วิธีการจัดเก็บ และระดับของข้อมูล

รูปที่ 8 สรุปแหล่งข้อมูลว่ามีวิธีการจัดเก็บอย่างไร เป็นการสำรวจ หรือเป็นข้อมูลจากหน่วยงาน และแสดงให้เห็นระดับของข้อมูลว่า เป็นข้อมูลระดับจังหวัดหรือข้อมูลระดับประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ข้อมูลในด้านของความรู้ทางกายภาพและการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน จะมีข้อมูลจากการสำรวจเป็นส่วนใหญ่ ส่วนข้อมูลด้านความปลอดภัยและมั่นคงในสังคมและข้อมูลด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมและการกระจายตัวของทรัพยากรที่เป็นธรรม จะเป็นข้อมูลจากหน่วยงานเป็นส่วนมาก

รูปที่ 9 แหล่งที่มาของข้อมูล และระดับความละเอียดของข้อมูล

ที่มา: คณะผู้ศึกษา

บทที่ 4

ผลการศึกษาในภาพรวมระดับประเทศ

ผลการศึกษาโครงการพัฒนาตัวชี้วัดและวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย ซึ่งผลการเปรียบเทียบดัชนีตัวชี้วัดสันติภาพในปี 2562 กับปี 2560 โดยแบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 4 ด้าน คือ การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อย และมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม โดยมีตัวชี้วัดย่อยทั้งสิ้น 28 ตัวชี้วัด โดยข้อมูลที่น่าสนใจ มีทั้งข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสำรวจทั่วประเทศ จะแสดงข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ ประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

4.1 ผลการคำนวณค่าดัชนี P1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

4.2 ผลการคำนวณค่าดัชนี P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

4.3 ผลการคำนวณค่าดัชนี P3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

4.4 ผลการคำนวณค่าดัชนี P4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

4.5 สรุปการคำนวณค่าดัชนีในภาพรวมระดับประเทศ

4.1 ผลการคำนวณค่าดัชนี P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

เมื่อเปรียบเทียบค่าดัชนีสันติภาพด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562 พบว่า คะแนนดัชนีในภาพรวมของปี 2562 (3.64) มีระดับคะแนนสูงกว่าดัชนีสันติภาพกว่าปี 2560 (3.60) ซึ่งในปี 2562 ดัชนีสันติภาพที่มีระดับคะแนนสูงกว่าปี 2560 คือ มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ) และ ผลกระทบของการก่อการร้าย ส่วนดัชนีสันติภาพที่มีระดับคะแนนน้อยกว่า คือ มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ และ มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 8

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีและระดับคะแนนสันติภาพ P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	ค่าดัชนี		ระดับคะแนน		การเปลี่ยนแปลงค่าดัชนี	ผลต่อระดับสันติภาพ
	2560	2562	2560	2562		
P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ ^[1]	0.49	0.51	2.76	2.67	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.08	ระดับสันติภาพลดลง
P1.2 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน ^[1]	0.36 ^[2]	0.36 ^[2]	3.58	3.58	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.32	ระดับสันติภาพไม่เปลี่ยนแปลง
P1.3 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว ^[1]	0.19	0.15	4.68	4.75	ค่าดัชนีลดลง ร้อยละ 21.05	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ) ^[1]	0.03	0.02	3.77	3.84	ค่าดัชนีลดลง ร้อยละ 33.33	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P1.5 ผลกระทบของการก่อการร้าย ^[1]	0.66	0.63	3.22	3.35	ค่าดัชนีลดลง ร้อยละ 4.55	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
รวม			3.60	3.64	-	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น

หมายเหตุ: ^[1] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความรุนแรงทางกายภาพในด้านดังกล่าว เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระดับสันติภาพลดลง

^[2] ค่าดัชนีมีความแตกต่างกันที่ทศนิยมตำแหน่งที่ 3 จึงส่งผลให้ระดับสันติภาพไม่เปลี่ยนแปลง

4.1.1 องค์ประกอบ P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

P1.1 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ พ.ศ. 2562 โดยสถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ความรุนแรงทางการเมืองไทยมีโอกาสเกิดขึ้นอีกในอนาคต” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปหามาก)

ตารางที่ 10 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ.2562

ตารางที่ 11 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศระหว่างปี 2560 กับปี 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
ค่าเฉลี่ยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ	2.76 (0.49)	-	2.67 (0.51)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

^[1] คือ ในปี 2561 ไม่มีการสำรวจข้อมูล

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 12 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.90455 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.71895 - 0.90454	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.41313 - 0.71894	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.11389 - 0.41312	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 - 0.11388	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

ตารางที่ 13 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	0.41313 - 0.71894	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ พ.ศ. 2562 โดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ความรุนแรงทางการเมืองไทยมีโอกาสเกิดขึ้นอีกในอนาคต” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก) ค่าวนเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.515 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 2.67

P1.2 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ สาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ พ.ศ. 2562 โดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงาน สถิติแห่งชาติ โดยใช้คำถาม 2 คำถาม นำมาคิดคะแนนรวมกัน ประกอบด้วย

1. “ในปัจจุบันชุมชนของท่านมีการแบ่งขั้ว แยกข้างจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง”
ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปหามาก)

ตารางที่ 14 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน คำถามข้อ 1

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง หรือ เกิดความรุนแรงในชุมชน”

ตารางที่ 15 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน คำถามข้อ 2

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	เคย
2	ไม่เคย

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ.2562

ตารางที่ 16 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน ระหว่างปี 2560 กับ ปี 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
1.ค่าเฉลี่ยปัจจุบันชุมชนของท่านมีการแบ่งขั้ว แยกข้างจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง	2.22 (0.58)	-	2.31 (0.56)
2.สัดส่วนประชากรในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง หรือ เกิดความรุนแรงในชุมชน	0.0024 (0.14)	-	0.0015 (0.16)
รวม	1.11 (0.360)	-	1.16 (0.361)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

^[1] ในปี 2561 ไม่มีการสำรวจข้อมูล

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 17 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.98524 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.93306 - 0.98523	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.67548 - 0.93305	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.13137 - 0.67547	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 - 0.13136	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

ตารางที่ 18 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.13137 - 0.67547	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ พ.ศ. 2562 โดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยใช้คำถาม 2 คำถาม นำมาคิดคะแนนรวมกัน ประกอบด้วย

1. “ในปัจจุบันชุมชนของท่านมีการแบ่งขั้ว แยกข้างจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง”
คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.56

2. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง หรือ เกิดความรุนแรงในชุมชน” คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.16

เมื่อคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณเป็นดัชนี พบว่า เท่ากับ 0.361 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3.58

P1.3 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประกอบด้วย คำถาม 2 คำถามต่อไปนี้ นำคะแนนมาคิดรวมกัน

1. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยเห็นหรือเคยได้ยินคนในบ้านถูกทำร้ายโดยคนในบ้านหรือไม่?”

2. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายในบ้านของท่านเองหรือไม่?”

ตารางที่ 19 เกณฑ์การให้คะแนนมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	เคย
2	ไม่เคย

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ.2562

ตารางที่ 20 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
1. สัดส่วนประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยเห็นหรือเคยได้ยินคนในบ้านถูกทำร้ายโดยคนในบ้านหรือไม่	0.0148 (0.24)	-	0.0098 (0.14)
2. สัดส่วนประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายในบ้านของท่านเองหรือไม่	0.0038 (0.14)	-	0.0035 (0.12)
รวม	0.0093 (0.19)	-	0.0067 (0.15)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

^[1] ในปี 2561 ไม่มีการสำรวจข้อมูล

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 21 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.98067 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.95177 - 0.98066	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.86532 - 0.95176	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.59312 - 0.86531	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 - 0.59311	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

ตารางที่ 22 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
5	0.00000 - 0.59311	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติประกอบด้วย คำถาม 2 คำถาม นำคะแนนมาคิดรวมกัน

1. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยเห็นหรือเคยได้ยินคนในบ้านถูกทำร้ายโดยคนในบ้านหรือไม่?” คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.17

2. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายในบ้านของท่านเองหรือไม่?” คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.12

เมื่อคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.15 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 4.75

P1.4 ตัวชี้วัด จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (Number of Deaths from Organized Conflict)

คำอธิบายตัวชี้วัด

คำจำกัดความของความขัดแย้งจาก GPI เป็นความขัดแย้งที่ใช้กำลังของ 2 ฝ่ายแล้วทำให้เกิดการเสียชีวิตไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียทหารหรือพลเรือนจากการสู้รบ

ตารางที่ 23 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ค่าดัชนี	2560	2561	2562
จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ	250 (0.025)	218 (0.022)	180 (0.018)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 24 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.99991 - 1.00000	มากกว่า 9,999 คนที่เสียชีวิต
2	0.49986 - 0.99990	4,999-9,998 คนที่เสียชีวิต
3	0.09982 - 0.49985	999-4,998 คนที่เสียชีวิต
4	0.00231 - 0.09981	24-998 คนที่เสียชีวิต
5	0.00000 - 0.00230	0-23 คนที่เสียชีวิต

แหล่งข้อมูล: เกณฑ์การให้คะแนนจาก GIP ข้อมูลในการคำนวณจากศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภายใต้ (Deep south watch)

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ปี พ.ศ. 2562

ตารางที่ 25 ผลการคำนวณดัชนีจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.00231 - 0.09981	24-998 คนที่เสียชีวิต

จากข้อมูล เหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ทั้ง 12 เดือน ในช่วงปี พ.ศ. 2562 รวมมีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 180 ราย และผลการคำนวณค่าตัวชี้วัดสันติภาพจากจำนวนผู้เสียชีวิตที่เกิดจากความรุนแรงทางกายภาพในจังหวัดชายแดนใต้ พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.018 ค่าของตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ในระดับที่ 3.84 มีผู้เสียชีวิตอยู่ในช่วง 24 - 998 คนที่เสียชีวิต

P1.5 ตัวชี้วัด ผลกระทบจากการก่อการร้าย (Impact of terrorism)

คำอธิบายตัวชี้วัด

GPI ใช้ฐานข้อมูลของ GTI มี 4 ตัวแปร ประกอบด้วย จำนวนเหตุการณ์การก่อการร้าย จำนวนของผู้เสียชีวิต จำนวนของผู้บาดเจ็บและจำนวนทรัพย์สินที่เสียหาย

ตารางที่ 26 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณผลกระทบจากการก่อการร้ายย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560 -2562

ค่าดัชนี	2560	2561	2562
ผลกระทบจากการก่อการร้าย	6.60 (0.661)	6.25 (0.641)	6.02 (0.628)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 27 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีผลกระทบจากการก่อการร้าย

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.91389 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100
2	0.84330 - 0.91388	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
3	0.71328 - 0.84329	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.47083 - 0.71327	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
5	0.00000 - 0.47082	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

แหล่งข้อมูล: เกณฑ์การให้คะแนนจาก GPI ข้อมูลในการคำนวณจาก GTI-global terrorismindex

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 28 ผลการคำนวณดัชนีผลกระทบจากการก่อการร้าย

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.47083 - 0.71327	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

จากข้อมูล GTI ผลกระทบการก่อการร้ายของประเทศไทยเท่ากับ 6.0290 ค่าดัชนีเท่ากับ 0.628 ซึ่งจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพจะอยู่ในระดับที่ 3.35

4.2 ผลการคำนวณค่าดัชนี P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

เมื่อเปรียบเทียบค่าดัชนีสันติภาพด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562 พบว่า คะแนนดัชนีในภาพรวมของปี 2562 (3.06) มีระดับคะแนนน้อยกว่าดัชนีสันติภาพกว่าปี 2560 (3.24) ซึ่งในปี 2562 ดัชนีสันติภาพที่มีระดับคะแนนสูงกว่าปี 2560 คือ จำนวนของการฆาตกรรม (ต่อแสนคน) จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว อัตราการฆ่าตัวตาย ส่วนดัชนีสันติภาพที่มีระดับคะแนนน้อยกว่า คือ จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว (ต่อแสนคน) ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 29 ค่าดัชนีและระดับคะแนนสันติภาพ P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	ค่าดัชนี		ระดับคะแนน		การเปลี่ยนแปลง ค่าดัชนี	ผลต่อระดับสันติภาพ
	2560	2562	2560	2562		
P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม (ต่อแสนคน) ^[1]	0.13	0.11	3.84	3.86	ค่าดัชนีลดลง ร้อยละ 15.38	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) ^[1]	0.90	1.00	1.41	1.00	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 11.11	ระดับสันติภาพลดลง
P2.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) ^[1]	0.41	0.40	3.35	3.39	ค่าดัชนีลดลง ร้อยละ 2.44	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P2.4 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย ^[1]	0.49	0.57	4.05	3.61	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.33	ระดับสันติภาพลดลง
P 2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว ^[2]	0.57	0.55	3.00	2.96	ค่าดัชนีลดลง ร้อยละ 3.51	ระดับสันติภาพลดลง
P2.6 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว (ต่อแสนคน) ^[1]	0.55	0.65	3.81	3.05	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 18.18	ระดับสันติภาพลดลง
P2.7 อัตราการฆ่าตัวตาย ^[1]	0.40	0.29	3.25	3.53	ค่าดัชนีลดลง ร้อยละ 27.50	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
รวม			3.24	3.06	-	ระดับสันติภาพลดลง

หมายเหตุ: ^[1] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมด้านนี้ น้อยลง ส่งผลให้ระดับสันติภาพลดลง

^[2] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมด้านนี้ มากขึ้น ส่งผลให้ระดับคะแนนสันติภาพเพิ่มขึ้น

4.2.1 องค์ประกอบ P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

P2.1 ตัวชี้วัด จำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดประเภทความผิดฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลนี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลการรับแจ้งความ

ตารางที่ 30 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณจำนวนของการฆาตกรรม (ประชากรต่อแสนคน) ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
จำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน (ประเภทความผิด การฆ่าผู้อื่น และทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย)	2.633 (0.132)	2.350 (0.118)	2.263 (0.113)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 31 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.99951 - 1.00000	มากกว่า 20
2	0.49951 - 0.99950	10 - 19.99
3	0.29951 - 0.49950	6 - 9.99
4	0.09951 - 0.29950	2 - 5.99
5	0.00000 - 0.09950	0 - 1.99

แหล่งข้อมูล: เกณฑ์การให้คะแนนจาก GPI ข้อมูลในการคำนวณจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 32 ผลการคำนวณดัชนีจำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.09951 - 0.29950	2 - 5.99

จากข้อมูลสถิติจับกุม (คดี) ปี 2562 ประเภทคดีที่ 1.1 การฆ่าผู้อื่น (คดีอุกฉกรรจ์) จำนวน 1,102 คดี ประเภทคดีที่ 1.2 ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย จำนวน 404 คดี รวมเป็นจำนวน 1,506 คน โดยที่จำนวนประชากรของประเทศจากกรมการปกครอง 66,558,935 คน เมื่อคำนวณจำนวนของการฆาตกรรมประชากรต่อหนึ่งแสนคนจะได้เท่ากับ 2.263 ค่าดัชนีเท่ากับ 0.113 ซึ่งอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 3.86

P.2.2 ตัวชี้วัด จำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population)

ประชากรต่อแสนคน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากงานของ International Centre for Prison Studies และจากหลายแหล่งข้อมูล ประชากรในเรือนจำอัตราต่อแสนคนต่อประชากรในประเทศ

ตารางที่ 33 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณจำนวนประชากรในเรือนจำย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560- 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ประชากรต่อแสนคน)	454.19 (0.898)	465.25 (0.920)	556.36 (1.000)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 34 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.999999 - 1.000000	มากกว่า 505.625
2	0.749998 - 0.999998	379.218 – 505.624
3	0.499998 - 0.749997	252.812 – 379.217
4	0.249999 - 0.499997	126.406 - 252.811
5	0.000000 - 0.249998	0 - 126.405

แหล่งข้อมูล: เกณฑ์การให้คะแนนจาก GPI ข้อมูลในการคำนวณจาก กรมราชทัณฑ์

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 35 ผลการคำนวณดัชนีจำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.999999 - 1.000000	มากกว่า 505.625

จากข้อมูลสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ปี 2562 จำนวนผู้ต้องขัง 370,305 คน จากจำนวนประชากรจากกรมการปกครอง 66,558,935 คน คำนวณเป็นจำนวนของประชากรในเรือนจำ ต่อประชากรแสนคนเท่ากับ 556.36 มีค่าดัชนี 1.00 ซึ่งสามารถจัดอันดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับ 1.00

P2.3 ตัวชี้วัด จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากงานของ UNODC เป็นผลการสำรวจ Crime Trends and Operations of Criminal Justice Systems จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจคิดจากอัตราต่อแสนคน

ตารางที่ 36 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560 - 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชากรหนึ่งแสนคน	329.89 (0.412)	363.32 (0.454)	321.28 (0.402)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

การเก็บข้อมูล สำหรับตัวชี้วัดจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชากรแสนคน มี 2 หน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูล ได้แก่ 1) ข้อมูลกำลังพลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ 2) ข้อมูลประมาณการกำลังพลตำรวจจากโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร (Labour Force Survey หรือ LFS) และการศึกษาครั้งนี้ได้พัฒนาวิธีคิดรวมถึงเครื่องมือที่ใช้เพื่อลงลึกได้ในระดับจังหวัด แต่เนื่องจากข้อมูลที่ได้รับจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นข้อมูลที่รวมกำลังพลที่อยู่ในกองกำกับการตำรวจภูธรแต่ละภาค ทำให้ไม่สามารถจำแนกลงรายจังหวัดได้ และการประมาณการกำลังพลที่ได้จาก Labour Force Survey ไม่แตกต่างกับข้อมูลกำลังพลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นั่นคือ ข้อมูลกำลังพลตำรวจปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนกำลังพล 206,466 นาย คิดต่อประชากรหนึ่งแสนคน เท่ากับ 310.20 ข้อมูลประมาณการตำรวจจาก Labour Force Survey มีกำลังพล 213,672 นาย คิดต่อประชากรหนึ่งแสนคน เท่ากับ 321.03 ซึ่งพบว่าทั้ง 2 ข้อมูลได้ระดับดัชนีสันติภาพในระดับที่ 4 การศึกษาครั้งนี้จึงใช้ข้อมูลจาก Labour Force Survey เพื่อให้สามารถวัดผลรายจังหวัดได้อย่างชัดเจน ดังตารางที่ 4.29

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 37 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.99988 - 1.00000	มากกว่า 799.9
2	0.74985 - 0.99987	599.9 - 799.8
3	0.49982 - 0.74984	399.9 - 599.8
4	0.24979 - 0.49981	199.9 - 399.8
5	0.00000 - 0.24978	0 - 199.8

แหล่งข้อมูล: เกณฑ์การให้คะแนนจาก GPI ข้อมูลในการคำนวณจาก Labour Force Survey

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 38 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.24979 - 0.49981	199.9 - 399.8

จากข้อมูลจำนวนพลตำรวจ 213,672 คน จากจำนวนประชากรในประเทศทั้งหมด 66,558,935 คน เมื่อนำมาคำนวณค่าดัชนีเท่ากับ 0.402 ซึ่งสามารถจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ในระดับที่ 3.39 มีจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชากรแสนคนอยู่ในช่วง 199.9 - 399.8

P2.4 ตัวชี้วัด จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดประเภทความผิด ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลนี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลการแจ้งความ

ตารางที่ 39 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
จำนวนจับกุมคดีเพศและทำร้ายร่างกาย ประเภทคดี ทำร้ายร่างกาย และข่มขืนกระทำชำเรา	10,346.00 (0.492)	11,876.00 (0.650)	11,129.00 (0.573)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 40 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.78514 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100
2	0.73262 - 0.78513	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
3	0.65445 - 0.73261	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.52015 - 0.65444	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
5	0.00000 - 0.50214	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

แหล่งข้อมูล: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 41 ผลการคำนวณดัชนีจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.52015 - 0.65444	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80

จากข้อมูลจำนวนการจับกุมคดีเพศและคดีทำร้ายร่างกายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเมื่อนำมาคำนวณค่าดัชนีเท่ากับ 0.573 ระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3.61

P2.5 ตัวชี้วัด มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัวใช้ข้อคำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ พ.ศ. 2562 โดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยใช้คำถาม 13 คำถาม นำมาคิดคะแนนรวมกัน ประกอบด้วย คำถามต่อไปนี้

1. ท่านมีความเชื่อมั่นในญาติของท่าน
2. ท่านมีความเชื่อมั่นในเพื่อนบ้านของท่าน
3. ท่านมีความเชื่อมั่นในบุคคลอื่น ๆ ที่ท่านคบหา/ติดต่อ
4. ท่านมีความเชื่อมั่นในศาลยุติธรรม
5. ท่านมีความเชื่อมั่นในศาลรัฐธรรมนูญ
6. ท่านมีความเชื่อมั่นในศาลปกครอง
7. ท่านมีความเชื่อมั่นในผู้ตรวจการแผ่นดิน
8. ท่านมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)
9. ท่านมีความเชื่อมั่นในกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
10. ท่านมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)
11. ท่านมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
12. ท่านมีความเชื่อมั่นในองค์กรอัยการ
13. โดยทั่วไปท่านจะกล่าวว่าคนส่วนใหญ่สามารถไว้วางใจได้หรือท่านต้องระมัดระวังในการติดต่อกับผู้อื่น

ตารางที่ 42 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เชื่อมั่น
2	ไม่ค่อยเชื่อมั่น
3	ค่อนข้างเชื่อมั่น
4	เชื่อมั่นมาก

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ.2562

ตารางที่ 43 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ส่วนใหญ่ไว้ใจได้
2	ต้องระมัดระวังมาก

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ. 2562

ตารางที่ 44 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว ตั้งแต่ปี 2560 กับ ปี 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
1. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในญาติของท่าน	3.34 (0.53)	-	3.30 (0.48)
2. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในเพื่อนบ้านของท่าน	2.98 (0.44)	-	2.93 (0.43)
3. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในบุคคลอื่น ๆ ที่ท่านคบหา/ติดต่อ	2.74 (0.45)	-	2.68 (0.54)
4. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในศาลยุติธรรม	3.23 (0.65)	-	3.17 (0.61)
5. ค่าเฉลี่ยมีความเชื่อมั่นในศาลรัฐธรรมนูญ	3.22 (0.68)	-	3.13 (0.63)
6. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในศาลปกครอง	3.20 (0.72)	-	3.12 (0.60)
7. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในผู้ตรวจการแผ่นดิน	3.12 (0.61)	-	3.04 (0.65)
8. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) แผ่นดิน	2.94 (0.60)	-	2.80 (0.47)
9. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	3.04 (0.60)	-	2.91 (0.54)
10. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)	3.05 (0.58)	-	2.96 (0.59)
11. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	3.02 (0.54)	-	2.90 (0.57)
12. ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในองค์กรอัยการ	3.06 (0.54)	-	2.98 (0.57)

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
13. ค่าเฉลี่ยท่านจะกล่าวว่าคนส่วนใหญ่สามารถไว้วางใจได้	0.39 (0.41)	-	0.39 (0.42)
รวม	2.87 (0.57)	-	2.79 (0.55)

หมายเหตุ () ค่าดัชนี

^[1] ในปี 2561 ไม่มีการสำรวจข้อมูล

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 45 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 - 0.00499	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.00500 - 0.11842	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.11843 - 0.56504	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.56505 - 0.95831	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.95832 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ตารางที่ 46 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	0.11843 - 0.56504	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณสุข และการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ พ.ศ. 2562 โดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว ประกอบด้วย คำถามต่อไปนี้

1. ท่านมีความเชื่อมั่นในญาติของท่านคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.48
2. ท่านมีความเชื่อมั่นในเพื่อนบ้านของท่าน คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.43
3. ท่านมีความเชื่อมั่นในบุคคลอื่น ๆ ที่ท่านคบหา/ติดต่อ คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.54

4. ท่านมีความเชื่อมั่นในศาลยุติธรรม คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.61
 5. ท่านมีความเชื่อมั่นในศาลรัฐธรรมนูญ คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.63
 6. ท่านมีความเชื่อมั่นในศาลปกครอง คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.60
 7. ท่านมีความเชื่อมั่นในผู้ตรวจการแผ่นดิน คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.65
 8. ท่านมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) แผ่นดิน คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.47
 9. ท่านมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.54
 10. ท่านมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.59
 11. ท่านมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.57
 12. ท่านมีความเชื่อมั่นในองค์กรอัยการ คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.57
 13. โดยทั่วไปท่านจะกล่าวว่าคนส่วนใหญ่สามารถไว้วางใจได้ คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.42
- เมื่อนำมาคำนวณเป็นตัวชี้วัด ดัชนีเท่ากับ 0.545 สามารถจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ในระดับที่ 2.79

P2.6 ตัวชี้วัด จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ทางศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้

ตารางที่ 47 ข้อมูลดิบจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ค่าดัชนี	2560	2561	2562
จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	1,032 (0.55)	1,117 (0.59)	1,211 (0.65)

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 48 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.785134 - 1.000000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.732613 - 0.785133	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.654443 - 0.732612	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.520141 - 0.654442	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.000000 - 0.520140	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล: กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 49 ผลการคำนวณดัชนีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.000000 - 0.520140	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40

จากข้อมูลกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ปี 2562 โดยเฉลี่ยมีจำนวน 1,211 รายต่อปี มีคะแนนเฉลี่ย 0.65 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3.05

P2.7 ตัวชี้วัด อัตราการฆ่าตัวตาย

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรหนึ่งแสนคน กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขได้จัดเก็บข้อมูลตรงส่วนนี้

ตารางที่ 50 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณอัตราการฆ่าตัวตายย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
อัตราการฆ่าตัวตาย (ประชากรต่อแสนคน)	6.03 (0.397)	6.32 (0.344)	6.20 (0.289)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 51 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีอัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรหนึ่งแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.96262 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.83302 - 0.96232	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.49631 - 0.83190	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.11086 - 0.49418	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 - 0.10951	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 52 ผลการคำนวณดัชนีอัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรหนึ่งแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	0.49631 - 0.83190	ค่าดัชนีที่คำนวณ มีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60

จากข้อมูลผู้ที่เสียชีวิตจากการฆ่าตัวตายโดยกรมสุขภาพจิต มีอัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรหนึ่งแสนคนเท่ากับ 6.20 เมื่อคำนวณจำนวนของการฆ่าตัวตายประชากรต่อหนึ่งแสนคนได้ค่าดัชนีเท่ากับ 0.289 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3.53

4.3 ผลการคำนวณค่าดัชนี P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

เมื่อเปรียบเทียบค่าดัชนีสันติภาพด้านการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562 พบว่า คะแนนดัชนีในภาพรวมของปี 2562 (3.38) มีระดับคะแนนสูงกว่าดัชนีสันติภาพกว่าปี 2560 (3.37) ซึ่งในปี 2562 ดัชนีสันติภาพที่มีระดับคะแนนสูงกว่าปี 2560 คือ มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ส่วนดัชนีสันติภาพที่มีระดับคะแนนไม่เปลี่ยนแปลง คือ มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน และดัชนีสันติภาพที่มีระดับคะแนนไม่น้อยกว่า คือ มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) และจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 52

ตารางที่ 53 ค่าดัชนีและระดับคะแนนสันติภาพ P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

P3. การยอมรับความหลากหลาย/ การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน	ค่าดัชนี		ระดับคะแนน		การเปลี่ยนแปลง ค่าดัชนี	ผลต่อระดับสันติภาพ
	2560	2562	2560	2562		
P3.1 มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง ^[1]	0.44 ^[3]	0.44 ^[3]	1.96	1.96	ค่าดัชนีลดลง ร้อยละ 0.19	ระดับสันติภาพ ไม่เปลี่ยนแปลง
P3.2 มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ ^[2]	0.32	0.37	4.04	3.89	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.63	ระดับสันติภาพ ลดลง
P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง ^[1]	0.50	0.61	2.39	2.73	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.00	ระดับสันติภาพ เพิ่มขึ้น
P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน ^[1]	0.53	0.58	2.64	2.79	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.43	ระดับสันติภาพ เพิ่มขึ้น
P3.5 มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) ^[1]	0.61	0.55	3.39	3.22	ค่าดัชนี ลดลงร้อยละ 9.84	ระดับสันติภาพ ลดลง
P3.6 จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน) ^[2]	0.37 ^[3]	0.37 ^[3]	4.28	4.30	ค่าดัชนีลดลง ร้อยละ 2.08	ระดับสันติภาพ เพิ่มขึ้น
P3.7 จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน ^[2]	0.00	0.00	5.00	5.00	ค่าดัชนี ไม่เปลี่ยนแปลง	ระดับสันติภาพ ไม่เปลี่ยนแปลง
P3.8 จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ ^[2]	0.38	0.41	3.26	3.15	ค่าดัชนี เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.89	ระดับสันติภาพ ลดลง
รวม			3.37	3.38	-	ระดับสันติภาพ เพิ่มขึ้น

หมายเหตุ: ^[1] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนในด้านนี้ มากขึ้น ส่งผลให้ระดับคะแนนสันติภาพเพิ่มขึ้น

^[2] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนในด้านนี้ น้อยลง ส่งผลให้ระดับคะแนนสันติภาพลดลง

^[3] ค่าดัชนีมีความแตกต่างกันที่ศนิยมตำแหน่งที่ 3 จึงส่งผลให้ระดับสันติภาพไม่เปลี่ยนแปลง

4.3.1 องค์ประกอบ P.3 การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

P3.1 ตัวชี้วัด มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง

คำอธิบายตัวชี้วัด

การยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง คือ (1. ผู้หญิง 2. ผู้มีความหลากหลายทางเพศ 3. แรงงานต่างด้าว 4. ชาวเขา หรือ ชาวเล 5. คนมลายู/มุสลิมภาคใต้ 6. องค์การพัฒนาเอกชน (Non-governmental organization) 7. ผู้ติดเชื้อเอชไอวี (ผู้อยู่กับเชื้อ) 8. พวกยิวถือชาตินิยมสุดโต่ง 9. พวกนับถือศาสนาสุดโต่ง 10. คนต่างศาสนา 11. นักปกป้องสิทธิ) เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านเห็นด้วยว่าเป็นเรื่องปกติที่จะยอมรับให้บุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ มีบทบาททางสังคมและการเมือง” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ตารางที่ 54 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ไม่ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1- 30 เมษายน พ.ศ. 2562

ตารางที่ 55 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมืองระหว่างปี 2560 กับปี 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
ค่าเฉลี่ยมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง			
1. ผู้หญิง	3.045 (0.584)	-	3.017 (0.527)
2. ผู้มีความหลากหลายทางเพศ	2.271 (0.570)	-	2.275 (0.580)

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
3. แรงงานต่างด้าว	1.516 (0.316)	-	1.576 (0.369)
4. ชาวเขา หรือ ชาวเล	1.874 (0.452)	-	1.891 (0.464)
5. คนมลายู/ มุสลิมภาคใต้	1.942 (0.310)	-	1.926 (0.282)
6. องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-governmental organization)	1.864 (0.532)	-	1.822 (0.451)
7. ผู้ติดเชื้อเอดส์ (ผู้อยู่กับเชื้อ)	1.752 (0.371)	-	1.742 (0.470)
8. พวกรั้วถือชาตินิยมสุดโต่ง	1.555 (0.454)	-	1.584 (0.445)
9. พวกรั้วถือศาสนาสุดโต่ง	1.558 (0.462)	-	1.589 (0.446)
10. คนต่างศาสนา	1.999 (0.377)	-	1.972 (0.386)
11. นักปกป้องสิทธิ	1.971 (0.415)	-	1.910 (0.413)
รวม	1.941 (0.440)	-	1.939 (0.440)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

^[1] ในปี 2561 ไม่มีการสำรวจข้อมูล

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 56 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 – 0.06100	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.06101 – 0.45438	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.45439 – 0.86679	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.86680 – 0.98384	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.98385 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

ตารางที่ 57 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไป มีบทบาททางสังคมและการเมือง

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
2	0.06101 – 0.45438	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ การยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง พบว่ามีดัชนีการยอมรับเท่ากับ 0.439 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 1.96 โดยกลุ่มบุคคลที่มีการยอมรับมากที่สุดได้แก่ ผู้หญิง ผู้มีความหลากหลายทางเพศ คนต่างศาสนา ตามลำดับ และกลุ่มที่ไม่ได้รับการยอมรับมากที่สุด คือ แรงงานต่างด้าว และพวกรั้วถือชาตินิยมสุดโต่ง

P3.2 ตัวชี้วัด มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

คำอธิบายตัวชี้วัด

การเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ในการใช้บริการสาธารณะรัฐ ท่านเคยได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันหรือไม่” (สีผิว, สัญชาติ, ศาสนา, ภาษา, ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์, อายุ, เพศ, ความทุพพลภาพ, รูปลักษณ์ภายนอก, ระดับการศึกษา, สถานะทางเศรษฐกิจ/การเงิน, ประวัติทางการแพทย์ (เช่น เอ็ดส์ จิตเวช ฯลฯ), สถานะทางการงาน, จุดยืนทางอุดมการณ์หรือการเมือง) แล้วนำมาคิดคะแนนรวมกัน

ตารางที่ 58 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เคย
2	เคย

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1- 30 เมษายน พ.ศ. 2562

ตารางที่ 59 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐระหว่างปี 2560 กับปี 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
ค่าเฉลี่ยมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ	7.85% (0.320)	-	6.46% (0.375)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

^[1] ในปี 2561 ไม่มีการสำรวจข้อมูล

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 60 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.97055 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.91242 - 0.97054	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.73601 - 0.91241	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.33213 - 0.73600	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 - 0.33212	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

ตารางที่ 61 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.33213 - 0.73600	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ การใช้บริการภาครัฐ ท่านเคยได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันหรือไม่ พบว่ามีบริการภาครัฐที่ร้อยละ 6.46 เมื่อคำนวณเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.375 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3.89

P3.3 ตัวชี้วัด มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

คำอธิบายตัวชี้วัด

เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านสามารถแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระ (การแสดงความคิดเห็น การชุมนุม การรวมกลุ่ม)” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ตารางที่ 62 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1- 30 เมษายน พ.ศ.2562

ตารางที่ 63 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองระหว่างปี 2560 กับปี 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
ค่าเฉลี่ยมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง	2.705 (0.496)	-	2.640 (0.612)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

^[1] เนื่องจากข้อมูลไม่มีการสำรวจปี 2561

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 64 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 – 0.08225	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.08226 – 0.36516	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.36517 – 0.70015	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.70016 – 0.90977	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.90978 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

ตารางที่ 65 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	0.36517 – 0.70015	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ การมีอิสระในการแสดงออกทางการเมือง เมื่อคำนวณเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.612 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 2.73

P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

คำอธิบายตัวชี้วัด

เสรีภาพของสื่อมวลชน เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “สื่อมวลชนสามารถนำเสนอข่าวได้อย่างอิสระตามจรรยาบรรณของสื่อ” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ตารางที่ 66 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระยะเวลา

ในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1- 30 เมษายน พ.ศ.2562

ตารางที่ 67 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชนระหว่างปี 2560 กับปี 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
ค่าเฉลี่ยมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน	2.791	-	2.794
	(0.534)		(0.582)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

^[1] ในปี 2561 ไม่มีการสำรวจข้อมูล

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 68 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 – 0.06649	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.06650 – 0.31985	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.31986 – 0.65221	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.65222 – 0.88460	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.88461 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

ตารางที่ 69 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	0.31986 – 0.65221	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ เรื่องของสื่อมวลชนสามารถนำเสนอข่าวได้อย่างอิสระตามจรรยาบรรณของสื่อ คำนวณแล้วพบว่ามิคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.582 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 2.79

P3.5 ตัวชี้วัด มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)

คำอธิบายตัวชี้วัด

พหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านยอมรับให้มีการตั้งศาสนสถานของศาสนาอื่นในชุมชนของท่าน” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ตารางที่ 70 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1- 30 เมษายน พ.ศ. 2562

ตารางที่ 71 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)

ระหว่างปี 2560 กับปี 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)	2.361 (0.614)	-	2.356 (0.552)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

^[1] ในปี 2561 ไม่มีการสำรวจข้อมูล

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 72 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 – 0.01003	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.01004 – 0.12769	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.12770 – 0.46612	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.46613 – 0.84298	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.84299 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

ตารางที่ 73 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.46613 – 0.84298	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ เรื่องท่านยอมรับให้มีการตั้งศาสนสถานอื่นในชุมชนของท่าน คำนวณแล้วพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.552 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3.22

P3.6 ตัวชี้วัด จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ประชากรต่อแสนคน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ จากรายงาน Trafficking in Persons (TIP) โดยกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้รายงานข้อมูลนี้ในส่วนนี้

ตารางที่ 74 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ย้อนหลัง 4 ปี ตั้งแต่ปี 2559-2562

ตัวชี้วัด	2559	2560	2561	2562
จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อแสนคน)	1.2498 (0.632)	0.6836 (0.373)	0.9501 (0.495)	0.6666 (0.366)

หมายเหตุ: เป็นค่าที่ได้จากการพยากรณ์ปี 2562 จากข้อมูลตั้งแต่ปี 2559 – 2561

() ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 75 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.78514 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.73262 – 0.78513	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.65445 – 0.73261	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.52015 – 0.65444	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 – 0.52014	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล: กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 76 ผลการคำนวณดัชนีจำนวนของจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
5	0.00000 – 0.52014	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

จากข้อมูลการพยากรณ์จำนวนผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ปี 2562 จากข้อมูลปี 2559 – 2561 มีจำนวน 443.67 ราย โดยที่จำนวนประชากรของประเทศจากกรมการปกครอง 66,558,935 คน เมื่อกำหนดจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ประชากรต่อหนึ่งแสนคนจะได้เท่ากับ 0.67 ซึ่งเมื่อค่าดัชนีที่คำนวณ ได้เท่ากับ 0.366 อยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 4.30

P3.7 ตัวชี้วัด จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชนได้จัดเก็บข้อมูลนี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลจาก Reporters Without Borders

ตารางที่ 77 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชนย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน	2557	2558	2559	2560	2561	2562
ประเทศไทย	-	-	-	0	0	0
ภาพรวมของโลก	107	114	80	74	52	11

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 78 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.78514 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.73262 – 0.78513	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.65445 – 0.73261	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.52015 – 0.65444	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 – 0.52014	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล: Reporters Without Borders

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 79 ผลการคำนวณดัชนีจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและ
ทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
5	0.00000 – 0.52014	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

จากข้อมูลจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าว
และนักสิทธิมนุษยชนปี 2562 จำนวน ราย 0 ซึ่งอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 5.00

3.8 ตัวชี้วัด จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำได้จัดเก็บข้อมูล
นี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลจากกรมราชทัณฑ์

ตารางที่ 80 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณสัดส่วนของผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากร
ในเรือนจำย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
สัดส่วนของผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาต่อประชากรในเรือนจำ	0.201 (0.380)	0.211 (0.163)	0.163 (0.415)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 81 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรใน
เรือนจำ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.94148 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.78070 – 0.94147	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.46617 – 0.78069	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.12960 – 0.46616	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 – 0.12959	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล: กรมราชทัณฑ์

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 82 ผลการคำนวณจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.12960 – 0.46616	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40

จากข้อมูลจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาปี 2562 จำนวน 60,381 ราย โดยที่สัดส่วนของประชากรในเรือนจำมีจำนวน 370,305 คน เมื่อคำนวณจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำจะได้เท่ากับ 0.16 ซึ่งเมื่อค่าดัชนีได้เท่ากับ 0.415 อยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 3.15

4.4 ผลการคำนวณค่าดัชนี P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

เมื่อเปรียบเทียบค่าดัชนีสันติภาพด้านมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562 พบว่า คะแนนดัชนีในภาพรวมของปี 2562 (3.36) มีระดับคะแนนน้อยกว่าดัชนีสันติภาพกว่าปี 2560 (3.48) ซึ่งในปี 2562 ดัชนีสันติภาพที่มีระดับคะแนนสูงกว่าปี 2560 คือ การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน และ การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนดัชนีสันติภาพที่มีระดับคะแนนน้อยกว่า คือ มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ช่องว่างความยากจน และความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน (มีเงินในบัญชีไม่เกิน 50,000 บาท) ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 81

ตารางที่ 83 ค่าดัชนีและระดับคะแนนสันติภาพ P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	ค่าดัชนี		ระดับคะแนน		การเปลี่ยนแปลงค่าดัชนี	ผลต่อระดับสันติภาพ
	2560	2562	2560	2562		
P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม ^[1]	0.55	0.60	2.22	2.10	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.09	ระดับสันติภาพลดลง
P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ^[1]	0.49	0.52	2.74	2.67	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.12	ระดับสันติภาพลดลง
P4.3 การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน ^[2]	0.60	0.61	2.76	2.78	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.67	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P4.4 ช่องว่างความยากจน ^[1]	0.22	0.27	4.60	4.51	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.73	ระดับสันติภาพลดลง

P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	ค่าดัชนี		ระดับคะแนน		การเปลี่ยนแปลงค่าดัชนี	ผลต่อระดับสัมติภาพ
	2560	2562	2560	2562		
P4.5 ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน ^[1]	0.47	0.64	4.10	3.07	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 36.17	ระดับสัมติภาพลดลง
P4.6 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ^[1]	0.59 ^[3]	0.59 ^[3]	3.71	3.74	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.29	ระดับสัมติภาพเพิ่มขึ้น
P4.7 การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ^[2]	0.78	0.90	4.73	4.88	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.38	ระดับสัมติภาพเพิ่มขึ้น
P4.8 การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ^[2]	0.56	0.60	2.97	3.09	ค่าดัชนีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.14	ระดับสัมติภาพเพิ่มขึ้น
รวม			3.48	3.36	-	ระดับสัมติภาพลดลง

องค์ประกอบ P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

P4.1 ตัวชี้วัด มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

คำอธิบายตัวชี้วัด

ความเหลื่อมล้ำในสังคม เป็นการใช้อำนาจจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านคิดว่าสังคมไทยปัจจุบันมีความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมกันในเรื่องเหล่านี้” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก) ในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านรายได้และทรัพย์สิน ด้านการศึกษา ด้านเพศ ด้านสาธารณสุข/การดูแลสุขภาพ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านการได้รับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ด้านการเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง แล้วนำคะแนนมาคิดรวมกัน

ตารางที่ 84 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ค่อนข้างเห็นด้วย
3	ไม่ค่อยเห็นด้วย
4	ไม่เห็นด้วยเลย

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 - 30 เมษายน 2562

ตารางที่ 85 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมระหว่างปี 2560 กับปี 2562

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
ค่าเฉลี่ยมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม			
1.ด้านรายได้และทรัพย์สิน	3.27 (0.61)	-	3.25 (0.64)
2.ด้านการศึกษา	3.03 (0.52)	-	2.99 (0.65)
3.ด้านเพศ	2.70 (0.56)	-	2.64 (0.60)
4.ด้านสาธารณสุข/การดูแลสุขภาพ	2.85 (0.54)	-	2.80 (0.59)
5.ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	2.99 (0.58)	-	2.94 (0.67)
6.ด้านการได้รับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน	2.80 (0.52)	-	2.74 (0.55)
7.ด้านการเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	2.82 (0.54)	-	2.76 (0.57)
8. ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง	2.83 (0.53)	-	2.74 (0.49)
รวม	2.91 (0.55)	-	2.86 (0.60)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

^[1] ในปี 2561 ไม่มีการสำรวจข้อมูล

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 86 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.91752 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100
2	0.63389 - 0.91751	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
3	0.24334 - 0.63388	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.03069 - 0.24333	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
5	0.0000 - 0.91752	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

ตารางที่ 87 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	0.24334 - 0.63388	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ สังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำหรือไม่เท่าเทียมกันในระดับใด ประกอบด้วยข้อมูลที่ใช้ดังต่อไปนี้

1. ด้านรายได้และทรัพย์สิน คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.64
2. ด้านการศึกษาคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.65
3. ด้านเพศคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.60
4. ด้านสาธารณสุข/การดูแลสุขภาพคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.59
5. ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.67
6. การได้รับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.55
7. การเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.57
8. การมีส่วนร่วมทางการเมือง คำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.49

เมื่อกำหนดตัวชี้วัด จะได้เท่ากับ 0.595 ซึ่งจัดอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 2.10

P4.2 ตัวชี้วัด ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ทางสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ด้านรายได้ เช่น รายได้กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนรวยมากน้อยเพียงใด

ตารางที่ 88 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด	2560	2561 ^[1]	2562
ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient)	0.4528 (0.49)	-	0.4480 (0.52)

หมายเหตุ: ^[1] ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ด้านรายได้ จัดเก็บข้อมูลและคำนวณ 2 ปีครั้ง
() ค่าดัชนี

แหล่งข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุก 2 ปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 89 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.97458 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20
2	0.79919 - 0.97457	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
3	0.37797 - 0.79918	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.05508 - 0.37796	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
5	0.00000 - 0.055070	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100

ตารางที่ 90 ผลการคำนวณดัชนีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	0.37797 - 0.79918	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60

จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ คำนวณแล้ว พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคทางด้านรายได้ของประเทศไทยปี 2562 อยู่ที่ 0.517 ซึ่งเมื่อคำนวณค่าดัชนีจะอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 2.67

P4.3 ตัวชี้วัด การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2562 ทางสำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงบริการพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ประจำเฉลี่ยต่อคน (บริการพื้นฐาน : ไฟฟ้าภายในบ้าน น้ำประปาภายในบ้าน โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต)

ตารางที่ 91 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน	2560	2561	2562
ไฟฟ้าภายในบ้าน	99.90	98.84	99.88
น้ำประปาภายในบ้าน	84.57	85.22	85.95
โทรศัพท์พื้นฐาน	7.45	5.79	3.72
โทรศัพท์เคลื่อนที่	96.19	96.33	95.99
คอมพิวเตอร์	21.76	19.18	16.42
อินเทอร์เน็ต	65.40	71.56	73.57

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 92 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 - 0.00077	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.00078 - 0.11410	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.11411 - 0.75951	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.75952 - 0.97808	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.97809 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 93 ผลการคำนวณตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	0.11411 - 0.75951	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ผู้ใช้น้ำประปาภายในบ้านร้อยละ 85.95 ผู้ใช้ไฟฟ้าภายในบ้านร้อยละ 99.88 ครัวเรือนที่ใช้โทรศัพท์พื้นฐานร้อยละ 3.72 ครัวเรือนที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ร้อยละ 95.99 ครัวเรือนที่ใช้คอมพิวเตอร์ร้อยละ 16.42 ครัวเรือนที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตร้อยละ 73.57 เมื่อนำมาเฉลี่ยพบว่า ระดับการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานอยู่ระดับที่ 62.59 ซึ่งเมื่อนำมาคำนวณค่าดัชนีเท่ากับ 0.615 จะอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 2.78

P4.4 ตัวชี้วัด ช่องว่างของความยากจน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดช่องว่างของความยากจน ทางสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากข้อมูลและการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้

ตารางที่ 94 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณช่องว่างความยากจนย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
ช่องว่างความยากจน	1.27 (0.221)	1.80 (0.170)	1.33 (0.271)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 95 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีช่องว่างความยากจน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.97016 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100
2	0.93233 - 0.97015	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
3	0.83206 - 0.93232	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.55963 - 0.83205	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
5	0.00084 - 0.55632	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

แหล่งข้อมูล: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 96 ผลการคำนวณดัชนีช่องว่างความยากจน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
5	0.00084 - 0.55632	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ช่องว่างความยากจนในปี 2562 เท่ากับ 1.337 เมื่อคำนวณตัวชี้วัดจะได้เท่ากับ 0.271 ซึ่งจัดอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 4.51

P4.5 ตัวชี้วัด ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน ทางธนาคารแห่งประเทศไทย ได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากร้อยละจำนวนบัญชีเงินฝากที่มีจำนวนเงินในบัญชีไม่เกิน 50,000 บาท ยกตัวอย่าง สินทรัพย์ทางการเงินกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนเล็ก ๆ โดยสะท้อนจากเงินออมในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์และบัญชีเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ที่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อย

ตารางที่ 97 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน (กลุ่มที่มีเงินฝากไม่เกินกว่า 50,000) ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน (กลุ่มที่มีเงินฝากไม่เกินกว่า 50,000)	86.71 (0.467)	87.03 (0.638)	87.04 (0.645)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 98 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.78535 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100
2	0.73292 - 0.78513	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
3	0.65493 - 0.73261	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.52107 - 0.65444	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
5	0.00000 - 0.52014	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

แหล่งข้อมูล: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 99 ผลการคำนวณตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.52107 - 0.65444	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100

จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย ในปี 2562 พบว่า เงินออมในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์และบัญชีเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มที่มีเงินฝากไม่เกินกว่า 50,000 บาท มีจำนวน 88,467,512 บัญชี คิดเป็น ร้อยละ 87.04 ของบัญชีทั้งหมด ซึ่งค่าดัชนีเท่ากับ 0.645 จัดอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 3.07

P4.6 ตัวชี้วัด ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง

ตารางที่ 100 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเองย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
ร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง	69.82 (0.586)	70.77 (0.613)	70.86 (0.594)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 101 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 - 0.01266	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.01267 - 0.11301	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.11302 - 0.35931	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.35932 - 0.67669	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.67670 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 102 ผลการคำนวณตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.35932 - 0.67669	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80

จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ข้อมูลร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ปี 2562 ภาพรวมประเทศ คิดเป็นร้อยละ 70.86 ซึ่งค่าดัชนีเท่ากับ 0.594 ซึ่งจัดอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 3.74

P4.7 ตัวชี้วัด การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดรายงานการจัดอันดับของความครอบคลุมการลงทะเบียนผู้มีสิทธิ โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้

ตารางที่ 103 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
สัดส่วนการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	0.9994 (0.78)	0.9994 (0.747)	0.9992 (0.90)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 104 เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 - 0.00000	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.00000 - 0.00005	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.00005 - 0.00657	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.00670 - 0.19476	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.19742 - 1.00000	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 105 ผลการคำนวณดัชนีการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
5	0.19742 - 1.00000	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

จากข้อมูลรายงานการจัดอันดับของความครอบคลุมการลงทะเบียนผู้มีสิทธิ ปี 2562 พบว่า ผู้เข้าถึงการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของประเทศไทย คิดเป็นสัดส่วน 0.9991 ของ ประชากรทั้งหมด ค่าดัชนีเท่ากับ 0.90 จัดอยู่ใน ระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 4.88

P4.8 ตัวชี้วัด การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทางสถิติแห่งชาติ ได้จัดเก็บข้อมูลใน ส่วนนี้ จากร้อยละการเรียนต่อของผู้ที่เรียนจบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เลือกเรียนต่อ มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 106 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2560-2562

ตัวชี้วัด	2560	2561	2562
สัดส่วนการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย	0.8923 (0.892)	0.9007 (0.901)	0.9167 (0.917)

หมายเหตุ: () ค่าดัชนี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 107 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 - 0.02314	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.02315 - 0.20356	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.20357 - 0.57497	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.57498 - 0.88532	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.88533 - 1.00000	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ตารางที่ 108 ผลการคำนวณตัวชี้วัดการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	0.57498 - 0.88532	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80

จากข้อมูลการสำรวจสภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า จำนวนผู้ที่เรียนจบในวุฒิมัธยมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นระดับการศึกษาภาคบังคับ และเลือกศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นสัดส่วน 0.9167 ของผู้ที่เลือกศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ค่าดัชนีเท่ากับ 0.917 ซึ่งจัดอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 3.09

4.5 สรุปการคำนวณค่าดัชนีในภาพรวมระดับประเทศ

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปี 2560 กับ 2562 พบว่า ระดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยปี พ.ศ. 2560 มีค่าเท่ากับ 3.42 คะแนน ซึ่งมีระดับดัชนีสันติภาพสูงกว่าปี 2562 ที่ได้ระดับดัชนีสันติภาพเท่ากับ 3.36 ในส่วนของระดับดัชนีตัวชี้วัดทั้ง 4 ด้าน ระดับดัชนีสันติภาพปี พ.ศ. 2562 ที่มีระดับคะแนนสันติภาพมากกว่าปี พ.ศ. 2560 คือ P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ปี 2562 (3.64) ปี 2560 (3.60) และ P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน ปี 2562 (3.38), ปี 2560 (3.37) สำหรับดัชนีปี 2562 ที่มีระดับคะแนนสันติภาพน้อยกว่าปี พ.ศ. 2560 คือ P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ปี 2562 (3.06) ปี 2560 (3.24) และ P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ปี 2562 (3.36) ปี 2560 (3.48) ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 108

ตารางที่ 109 สรุประดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยเปรียบเทียบระหว่างปี 2560 กับ 2562

ตัวชี้วัด	ปี 2560	ปี 2562	ผลต่อระดับสันติภาพ
P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	3.60	3.64	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	3.24	3.06	ระดับสันติภาพลดลง
P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน	3.37	3.38	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	3.48	3.36	ระดับสันติภาพลดลง
ภาพรวม	3.42	3.36	ระดับสันติภาพลดลง

บทที่ 5

ผลการศึกษารายจังหวัด

การวิเคราะห์ผลการศึกษาคำถามการพัฒนาศูนย์วัดและวัดระดับสันติภาพในสังคมไทยของบทนี้ อาศัยวิธีการเปรียบเทียบผลของค่าดัชนีและตัวชี้วัดสันติภาพ ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 โดยใช้เกณฑ์ปี 2560 เป็นหลักในการวัดค่าดัชนี ซึ่งครอบคลุมตัวชี้วัดทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2) ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม 3) การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และ 4) มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อย และมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ทว่าข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ เป็นข้อมูลรายจังหวัด ซึ่งครอบคลุมตัวชี้วัด 21 ตัว ในทุก ๆ ด้านของสันติภาพในสังคมไทย ทั้งนี้ ที่มิได้นำข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศมาวิเคราะห์การเปรียบเทียบ เนื่องจากข้อมูลในระดับรายจังหวัดไม่ได้รวบรวมไว้ จึงไม่สามารถนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลรายจังหวัดได้

โดยข้อมูลที่นำมาใช้ มีทั้งข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสำรวจทั่วประเทศ จะแสดงข้อมูลในภาพรวมระดับจังหวัด ประกอบด้วย 5 ส่วนดังนี้

- 5.1 สรุปการคำนวณค่าดัชนีในภาพรวมระดับจังหวัด
- 5.2 ผลการคำนวณค่าดัชนี P1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ
- 5.3 ผลการคำนวณค่าดัชนี P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม
- 5.4 ผลการคำนวณค่าดัชนี P3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน
- 5.5 ผลการคำนวณค่าดัชนี P4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

5.1 สรุปการคำนวณระดับสันติภาพในภาพรวมระดับจังหวัด

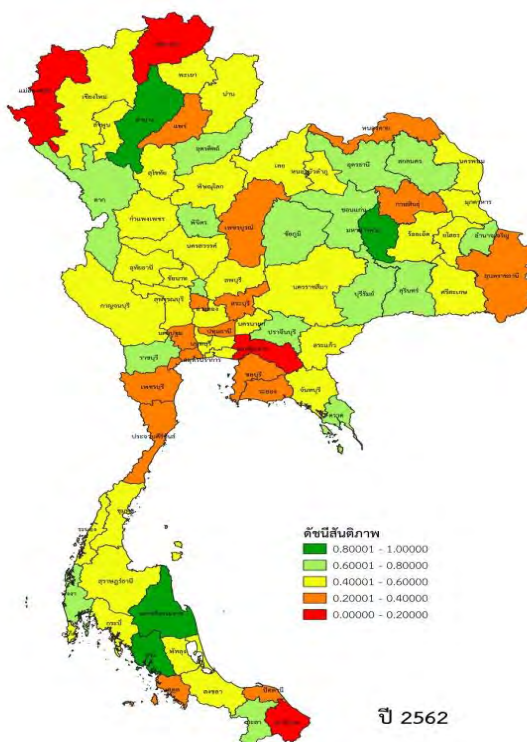
ในภาพรวมการคำนวณระดับสันติภาพในภาพรวมระดับจังหวัด ใช้ข้อมูลดัชนีย่อยทั้งหมด ที่ครอบคลุมดัชนีและตัวชี้วัดสันติภาพในสังคมไทยทั้ง 4 ด้าน อันประกอบไปด้วย ด้าน P1 ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ด้าน P2 ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ด้าน P3 การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และด้าน P4 มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม สามารถแบ่งกลุ่มจังหวัดตามระดับสันติภาพได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มสีแดงเข้มคือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าต่ำที่สุด 2. กลุ่มส้มคือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าต่ำ 3. กลุ่มสีเหลืองคือระดับดัชนีสันติภาพปานกลาง 4. กลุ่มสีเขียวอ่อนคือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าสูง และ 5. กลุ่มสีเขียวแก่คือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มสันติภาพในสังคมไทยระหว่าง พ.ศ. 2560 กับ 2562 รายจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด พบว่า จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มระดับ

สันติภาพสูงที่สุดได้แก่ 1. มหาสารคาม 2. ตรัง 3. ลำปาง 4. นครศรีธรรมราช เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล และระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) จะมีระดับสันติภาพปานกลางถึงต่ำ รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 109

ตารางที่ 110 ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	มหาสารคาม ตรัง ลำปาง นครศรีธรรมราช
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ชัยภูมิ พังงา ปราจีนบุรี ตราด ยะลา อุดรธานี พิจิตร สุรินทร์ อำนาจเจริญ บึงกาฬ ราชบุรี สิงห์บุรี สกลนคร ตาก ขอนแก่น อุดรดิตถ์ บุรีรัมย์
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	พิษณุโลก สุพรรณบุรี ชุมพร ชัยนาท สุโขทัย นนทบุรี กระบี่ ระนอง พระนครศรีอยุธยา พะเยา ยโสธร น่าน สงขลา เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี นครพนม เลย ร้อยเอ็ด ภูเก็ต จันทบุรี นครนายก กำแพงเพชร ศรีสะเกษ กาญจนบุรี ลพบุรี กรุงเทพมหานคร อุทัยธานี สมุทรปราการ พัทลุง ลำพูน หนองบัวลำภู สระแก้ว นครราชสีมา มุกดาหาร นครสวรรค์
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	กาฬสินธุ์ หนองคาย สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร แพร่ ปัตตานี เพชรบูรณ์ เพชรบุรี ชลบุรี สระบุรี อ่างทอง สตูล ปทุมธานี อุบลราชธานี ระยอง นครปฐม
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	นราธิวาส เชียงราย ฉะเชิงเทรา แม่ฮ่องสอน

รูปที่ 10 ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

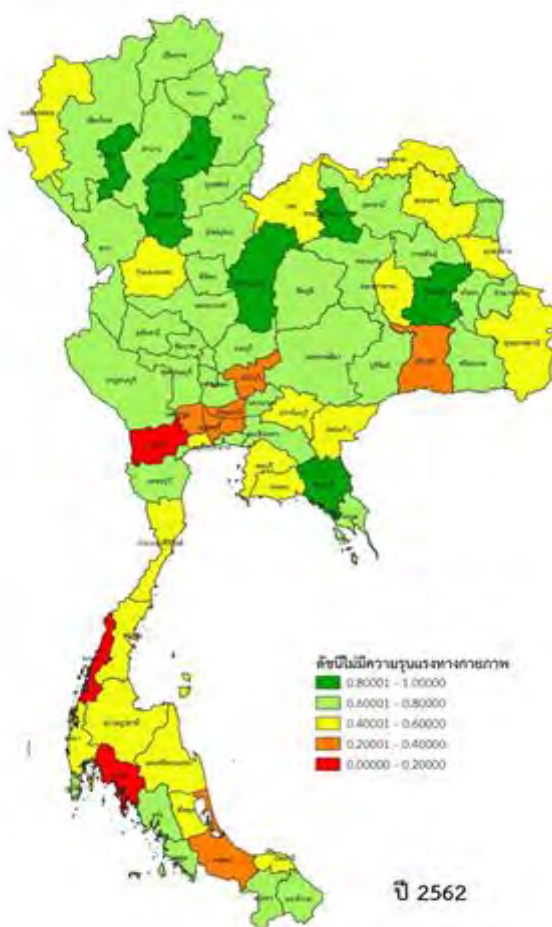
5.2 ผลการคำนวณค่าดัชนี P1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

ด้าน P1 ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ซึ่งมีทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด อันประกอบไปด้วย มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว และจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ เพื่อแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนดัชนีสันติภาพในสังคมไทย ด้าน P1 ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพระหว่าง พ.ศ. 2560 กับ 2562 พบว่า จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มระดับสันติภาพสูงที่สุดได้แก่ 1.ลำพูน 2. สุโขทัย 3.ร้อยเอ็ด 4.แพร่ 5.จันทบุรี 6.เพชรบูรณ์ และ 7. หนองบัวลำภู เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคใต้ ส่วนใหญ่จะมีระดับสันติภาพด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพต่ำกว่าพื้นที่อื่น ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 110

ตารางที่ 111 ระดับสันติภาพด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	ลำพูน สุโขทัย ร้อยเอ็ด แพร่ จันทบุรี เพชรบูรณ์ หนองบัวลำภู
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ชัยภูมิ ศรีสะเกษ อุทัยธานี สมุทรสงคราม สิงห์บุรี นครนายก นครพนม กาฬสินธุ์ ลพบุรี ฉะเชิงเทรา พะเยา ขอนแก่น สมุทรปราการ สตูล พิจิตร น่าน อำนาจเจริญ ชัยนาท สุพรรณบุรี บุรีรัมย์ อุดรดิตถ์ เพชรบุรี นครราชสีมา กาญจนบุรี ตาก พระนครศรีอยุธยา ตราด ยโสธร ภูเก็ต อ่างทอง นครสวรรค์ นราธิวาส เชียงราย ยะลา เชียงใหม่ ลำปาง ตรัง อุดรธานี พิษณุโลก
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	มุกดาหาร พัทลุง ชลบุรี บึงกาฬ แม่ฮ่องสอน ระยอง ปัตตานี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร ปราจีนบุรี อุบลราชธานี สกลนคร กำแพงเพชร พังงา หนองคาย สุราษฎร์ธานี มหาสารคาม เลย ชุมพร นครศรีธรรมราช สระแก้ว
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	ปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานคร นครปฐม สุรินทร์ สงขลา สระบุรี
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	ระนอง ราชบุรี กระบี่

รูปที่ 11 ระดับสันติภาพรายจังหวัดด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

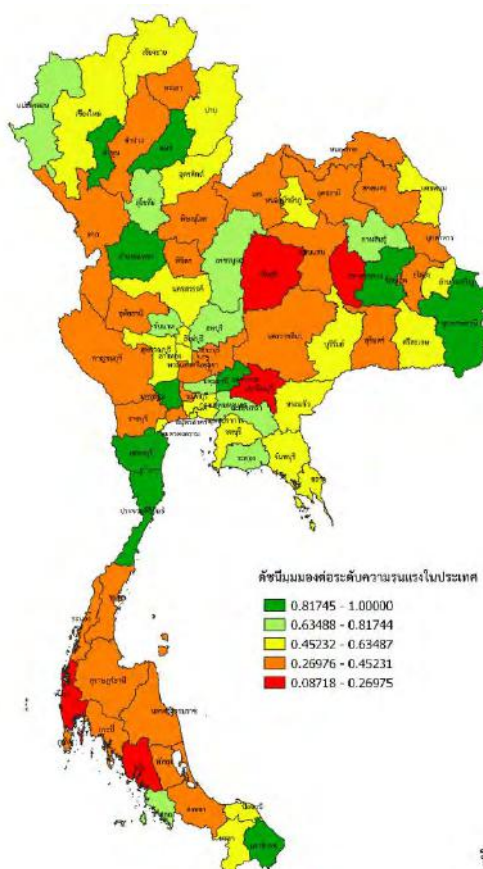
ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดลำพูน 2. จังหวัดนครปฐม 3. จังหวัดนครนายก 4. จังหวัดร้อยเอ็ด และ 5. จังหวัดแพร่ เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่ามุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ ภาคกลางและภาคเหนือจะมีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศในระดับสันติภาพส่วนใหญ่สูงกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 111

ตารางที่ 112 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	ลำพูน นครปฐม นครนายก ร้อยเอ็ด แพร่ อุบลราชธานี ประจวบคีรีขันธ์ นราธิวาส กำแพงเพชร เพชรบุรี
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ฉะเชิงเทรา ระยอง แม่ฮ่องสอน สตูล กาฬสินธุ์ ปทุมธานี สุโขทัย เพชรบูรณ์ ลพบุรี ชัยนาท

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	บุรีรัมย์ ยะลา ปัตตานี สระแก้ว นครสวรรค์ เชียงใหม่ สมุทรปราการ อุตรดิตถ์ อำนาจเจริญ ตราด ศรีสะเกษ จันทบุรี สมุทรสงคราม เชียงราย สิงห์บุรี น่าน อ่างทอง ชลบุรี กรุงเทพมหานคร สุพรรณบุรี หนองบัวลำภู นครพนม
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	อุทัยธานี ขอนแก่น นครราชสีมา หนองคาย สระบุรี ตาก สกลนคร กระบี่ พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ยโสธร สงขลา สุราษฎร์ธานี กาญจนบุรี สุรินทร์ มุกดาหาร พัทลุง สมุทรสาคร ลำปาง เลย พะเยา ระนอง นนทบุรี พิจิตร อุตรดิตถ์ ชุมพร นครศรีธรรมราช พิษณุโลก ภูเก็ต
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	บึงกาฬ ปราจีนบุรี พังงา ตรัง ชัยภูมิ มหาสารคาม

รูปที่ 12 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

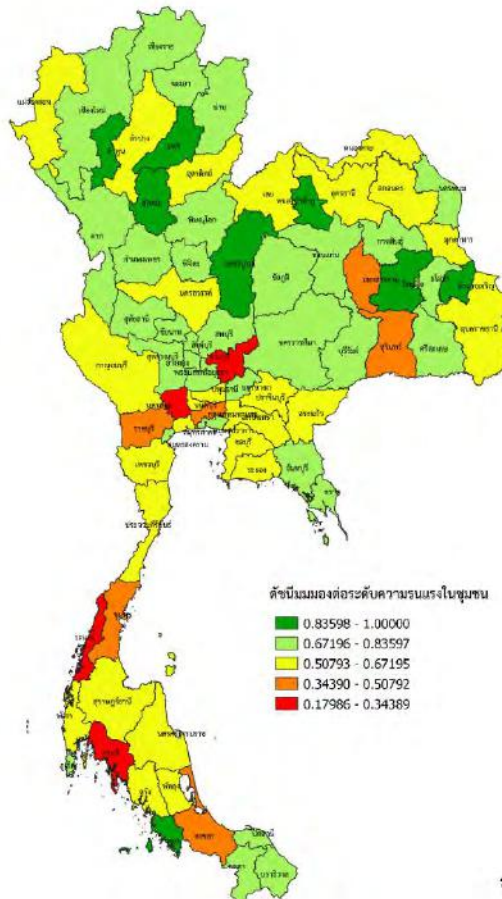
มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชนรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดลำพูน 2. จังหวัดอำนาจเจริญ 3. จังหวัดสุโขทัย 4. จังหวัดสตูล และ 5. จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าภาคเหนือมีระดับสันติภาพสูงกว่าภาคอื่น และภาคใต้มีระดับสันติภาพต่ำกว่าภาคอื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 112

ตารางที่ 113 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชนรายจังหวัดปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	ลำพูน อำนาจเจริญ สุโขทัย สตูล ร้อยเอ็ด เพชรบูรณ์ หนองบัวลำภู แพร่
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	นครพนม จันทบุรี ชัยภูมิ ลพบุรี อุทัยธานี นครราชสีมา ศรีสะเกษ น่าน เชียงใหม่ ชัยนาท สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี นครนายก เชียงราย กำแพงเพชร อ่างทอง ขอนแก่น พะเยา ยะลา ตาก พิษณุโลก ยโสธร บุรีรัมย์ ภูเก็ต ปัตตานี ตรารต์ นราธิวาส กาฬสินธุ์ พิจิตร สมุทรปราการ
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	กาญจนบุรี อุดรธานี ฉะเชิงเทรา สกลนคร สระแก้ว นครสวรรค์ เพชรบุรี อุดรดิตถ์ ตรัง พัทลุง มุกดาหาร นนทบุรี เลย ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี แม่ฮ่องสอน นครศรีธรรมราช ลำปาง ปทุมธานี ชลบุรี ระยอง อุบลราชธานี สมุทรสาคร บึงกาฬ หนองคาย ประจวบคีรีขันธ์ พังงา
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	สงขลา ชุมพร สุรินทร์ มหาสารคาม ราชบุรี กรุงเทพมหานคร
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	ระนอง นครปฐม กระบี่ สระบุรี

รูปที่ 13 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ปี 2562

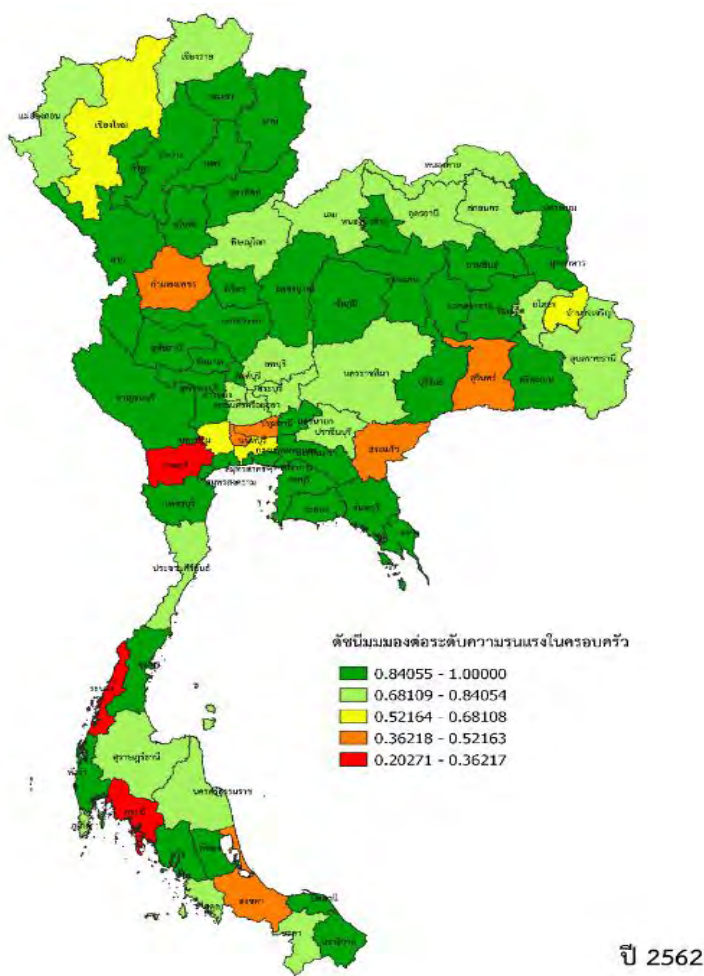
มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัวรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดฉะเชิงเทรา 2. จังหวัดชัยภูมิ 3. จังหวัดกาฬสินธุ์ 4. จังหวัดลำพูน และ 5. จังหวัดอุดรดิตถ์ เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่ามุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัวไม่แตกต่างกันเชิงภูมิภาค และส่วนใหญ่แต่ละภูมิภาคมีระดับสันติภาพสูง รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 113

ตารางที่ 114 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัวรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	ฉะเชิงเทรา ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ ลำพูน อุดรดิตถ์ พิจิตร สมุทรสงคราม ปัตตานี สิงห์บุรี พะเยา ศรีสะเกษ มหาสารคาม นครราชสีมา บึงกาฬ จันทบุรี สมุทรปราการ ขอนแก่น แพร่ อุทัยธานี หนองบัวลำภู ลำปาง เพชรบุรี กาญจนบุรี นครนายก ชลบุรี ร้อยเอ็ด สุโขทัย เพชรบูรณ์ ตรัง บุรีรัมย์ นครพนม ตาก สุพรรณบุรี พังงา มุกดาหาร พัทลุง สมุทรสาคร น่าน นครสวรรค์ ชุมพร ตราด ระยอง ชัยนาท
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ลพบุรี ยะลา พระนครศรีอยุธยา ภูเก็ต อุดรธานี ยโสธร ประจวบคีรีขันธ์ หนองคาย ปราจีนบุรี แม่ฮ่องสอน นครราชสีมา พิษณุโลก อ่างทอง อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี เชียงราย นครศรีธรรมราช เลย สกลนคร สระบุรี สตูล
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	เชียงใหม่ นครปฐม กรุงเทพมหานคร อำนาจเจริญ
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	กำแพงเพชร ปทุมธานี สระแก้ว นนทบุรี สุรินทร์ สงขลา
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	ระนอง กระบี่ ราชบุรี

รูปที่ 14 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัวรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

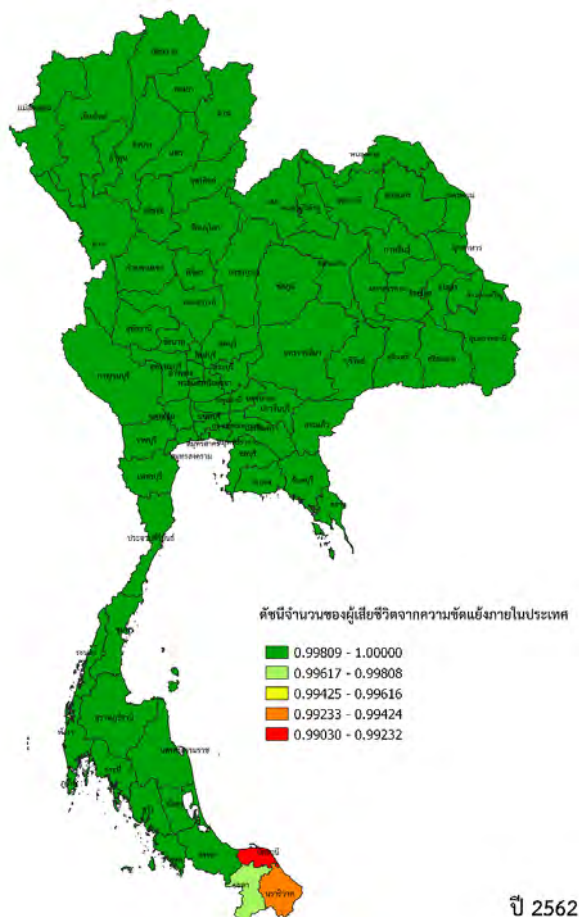
จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ)

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ) รายจังหวัด พบว่าจะมีเพียง 4 จังหวัด ได้แก่ ปัตตานี นราธิวาส ยะลา สงขลา ที่มีจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ)

ตารางที่ 115 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	สงขลา
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ยะลา
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	นราธิวาส
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	ปัตตานี

รูปที่ 15 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

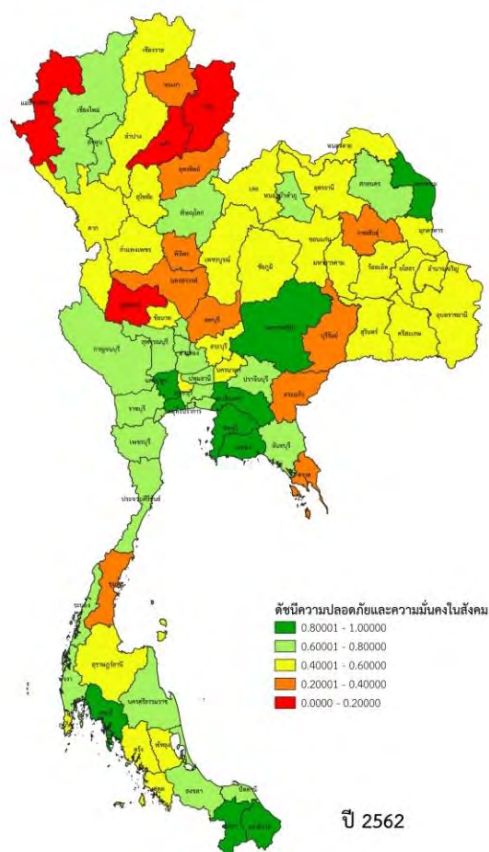
5.3 ผลการคำนวณค่าดัชนี P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

ด้าน P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ซึ่งมีทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด อันประกอบไปด้วย จำนวนของประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ ความหวาดกลัว และอัตราการฆ่าตัวตาย เพื่อแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนดัชนีสันติภาพในสังคมไทย ด้าน P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ระหว่าง พ.ศ. 2560 กับ 2562 ของระดับรายจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด พบว่า จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มระดับสันติภาพสูงที่สุดได้แก่ 1. สมุทรสาคร 2. ยะลา 3. กระบี่ 4. นครพนม 5. ฉะเชิงเทรา 6. นราธิวาส 7. ชลบุรี 8. ระยอง 9. นครปฐม 10. นครราชสีมา เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล และระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) จะมีระดับสันติภาพสูงกว่าพื้นที่ และภาคเหนือส่วนมีระดับสันติภาพต่ำกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 115

ตารางที่ 116 ระดับสันติภาพด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมนายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	สมุทรสาคร ยะลา กระบี่ นครพนม ฉะเชิงเทรา นราธิวาส ชลบุรี ระยอง นครปฐม นครราชสีมา
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	สงขลา ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงคราม พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ ปัตตานี ปราจีนบุรี พังงา พิษณุโลก กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ลำพูน จันทบุรี ปทุมธานี หนองบัวลำภู นครศรีธรรมราช อ่างทอง เพชรบุรี สิงห์บุรี สกลนคร ระนอง
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	กำแพงเพชร มุกดาหาร สุราษฎร์ธานี นครนายก ภูเก็ต สตูล อำนาจเจริญ ตรัง สุรินทร์ ตาก เพชรบูรณ์ ยโสธร สุโขทัย ลำปาง อุตรดิตถ์ ศรีสะเกษ ขอนแก่น สระบุรี ชัยนาท เชียงราย ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี ชัยภูมิ มหาสารคาม บึงกาฬ เลย นนทบุรี หนองคาย พัทลุง
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	ชุมพร กาฬสินธุ์ ตราด บุรีรัมย์ ลพบุรี พิจิตร อุตรดิตถ์ สระแก้ว พะเยา นครสวรรค์
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	อุทัยธานี แพร่ แม่ฮ่องสอน น่าน

รูปที่ 16 ระดับสันติภาพด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมนายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

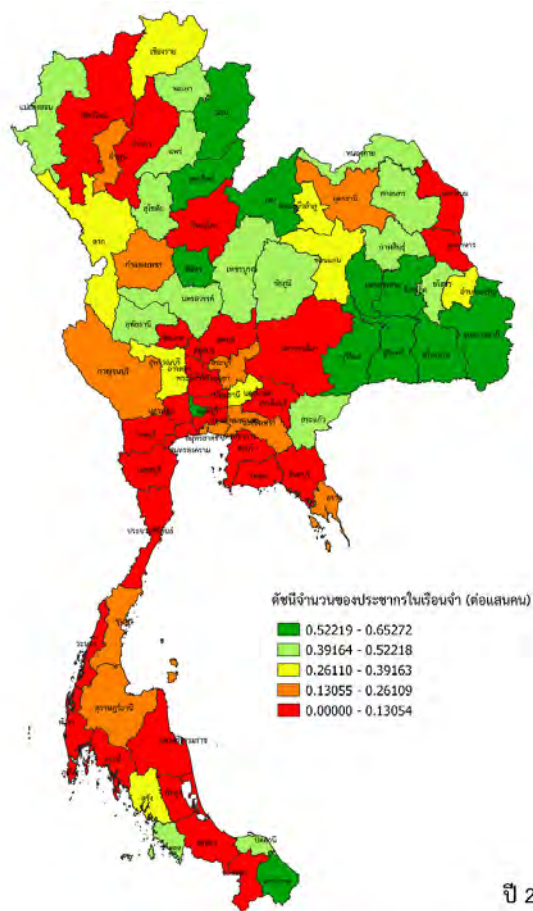
จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน)

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) รายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดอุตรดิตถ์ 2. จังหวัดนนทบุรี 3. จังหวัดมหาสารคาม 4. จังหวัดลำพูน และ 5. จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้จะมีระดับสันติภาพต่ำกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามทีแสดงไว้ในตารางที่ 116

ตารางที่ 117 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	อุตรดิตถ์ นนทบุรี มหาสารคาม บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ นราธิวาส เลย สุรินทร์ น่าน พิจิตร อุบลราชธานี
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	พะเยา ยโสธร กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ หนองคาย แม่ฮ่องสอน ปัตตานี อุทัยธานี สกลนคร แพร่ สุโขทัย เพชรบูรณ์ สระแก้ว นครสวรรค์ สตูล
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	เชียงราย หนองบัวลำภู นครนายก ขอนแก่น บึงกาฬ ตาก ตรัง สุพรรณบุรี อำนาจเจริญ
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	กำแพงเพชร สระบุรี ชุมพร ตราด สมุทรปราการ ลำพูน ฉะเชิงเทรา กาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี อุตรธานี
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	เชียงใหม่ ปทุมธานี ชลบุรี จันทบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ยะลา อ่างทอง ลำปาง ระนอง ระยอง พังงา กรุงเทพมหานคร พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท ปราจีนบุรี นครราชสีมา นครพนม มุกดาหาร พิษณุโลก ราชบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี นครศรีธรรมราช กระบี่ ภูเก็ต สงขลา พัทลุง

รูปที่ 17 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

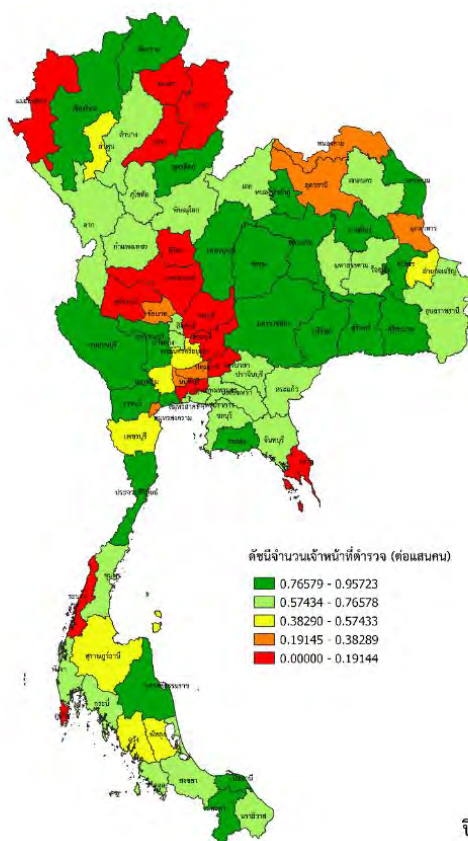
จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน)

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ(ต่อแสนคน) รายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดนครราชสีมา 2. จังหวัดปัตตานี 3. จังหวัดกาฬสินธุ์ 4. จังหวัดเชียงใหม่ และ 5. จังหวัดระยอง เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคกลาง จะมีระดับสันติภาพจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ(ต่อแสนคน) ต่ำกว่าพื้นที่อื่นรายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 117

ตารางที่ 118 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ(ต่อแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	นครราชสีมา ปัตตานี กาฬสินธุ์ เชียงใหม่ ระยอง อุดรดิตถ์ ราชบุรี นครพนม ยโสธร หนองบัวลำภู กาญจนบุรี สุรินทร์ สุพรรณบุรี บุรีรัมย์ ชัยภูมิ เชียงราย สมุทรสาคร ขอนแก่น ยะลา เพชรบูรณ์ ประจวบคีรีขันธ์ ศรีสะเกษ นครศรีธรรมราช
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	พิษณุโลก สุโขทัย ตาก สกลนคร เลย พังงา สงขลา กระบี่ สตูล ปราจีนบุรี ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี อ่างทอง ชลบุรี สมุทรปราการ ชุมพร นราธิวาส มหาสารคาม กำแพงเพชร ลำปาง สิงห์บุรี จันทบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	ลำพูน นครปฐม อำนาจเจริญ ตรัง พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี พัทลุง
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	นนทบุรี มุกดาหาร อุดรธานี ปทุมธานี หนองคาย ชัยนาท สมุทรสงคราม
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	ลพบุรี กรุงเทพมหานคร สระบุรี นครนายก ภูเก็ต อุทัยธานี นครสวรรค์ พิจิตรตราด บึงกาฬ แพร่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน ระนอง

รูปที่ 18 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

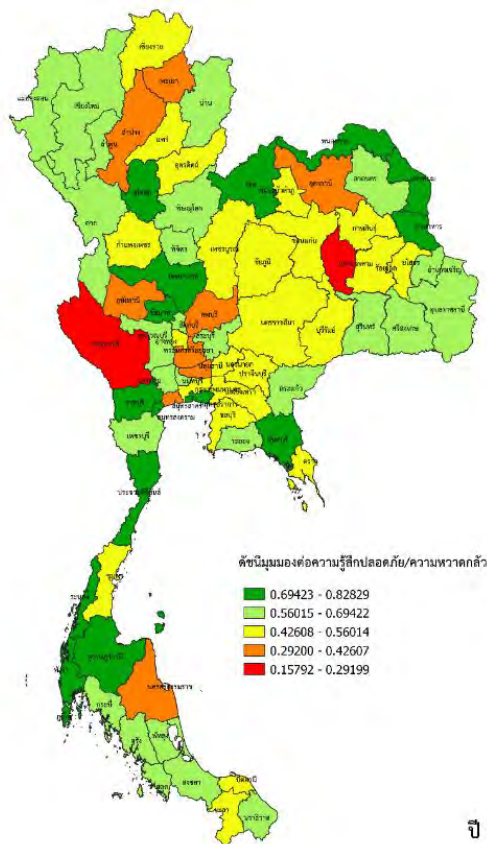
มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัวรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดนครราชสีมา 2. จังหวัดปัตตานี 3. จังหวัดกาฬสินธุ์ 4. จังหวัดเชียงใหม่ และ 5. จังหวัดระยอง เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีระดับสันติภาพมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว ต่ำกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 118

ตารางที่ 119 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	นครราชสีมา ปัตตานี กาฬสินธุ์ เชียงใหม่ ระยอง อุดรดิตถ์ ราชบุรี นครพนม ยโสธร หนองบัวลำภู กาญจนบุรี สุรินทร์ สุพรรณบุรี บุรีรัมย์ ชัยภูมิ เชียงราย สมุทรสาคร ขอนแก่น ยะลา เพชรบูรณ์ ประจวบคีรีขันธ์ ศรีสะเกษ นครศรีธรรมราช
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	พิษณุโลก สุโขทัย ตาก สกลนคร เลย พังงา สงขลา กระบี่ สตูล ปราจีนบุรี ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี อ่างทอง ชลบุรี สมุทรปราการ ชุมพร นราธิวาส มหาสารคาม กำแพงเพชร ลำปาง สิงห์บุรี จันทบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	ลำพูน นครปฐม อำนาจเจริญ ตรัง พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี พัทลุง
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	นนทบุรี มุกดาหาร อุดรธานี ปทุมธานี หนองคาย ชัยนาท สมุทรสงคราม
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	ลพบุรี กรุงเทพมหานคร สระบุรี นครนายก ภูเก็ต อุทัยธานี นครสวรรค์ พิจิตรตราด บึงกาฬ แพร่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน ระนอง

รูปที่ 19 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

อัตราการฆ่าตัวตาย

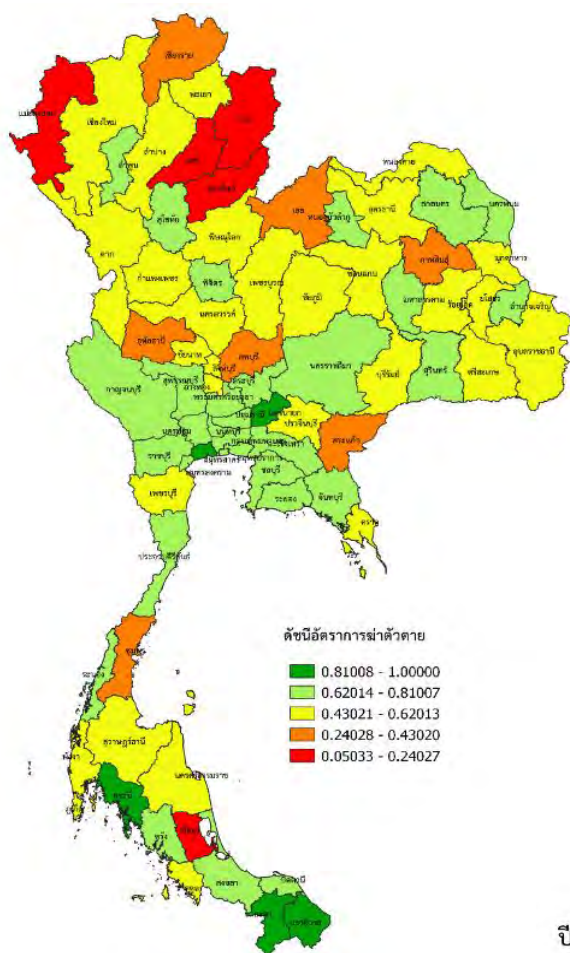
ระดับสันติภาพดัชนีย่อยอัตราการฆ่าตัวตายรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดยะลา 2. จังหวัดนราธิวาส 3. จังหวัดนครนายก 4. จังหวัดสมุทรสาคร และ 5. จังหวัดกระบี่ เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือจะมีระดับสันติภาพอัตราการฆ่าตัวตายต่ำกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 119

ตารางที่ 120 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยอัตราการฆ่าตัวตาย รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	ยะลา นราธิวาส นครนายก สมุทรสาคร กระบี่
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ฉะเชิงเทรา ปัตตานี กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ลำพูน สุพรรณบุรี บึงกาฬ นนทบุรี นครปฐม นครพนม สมุทรสงคราม หนองบัวลำภู ระนอง พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ พิจิตร ตรัง สุรินทร์ จันทบุรี สุโขทัย สกลนคร สงขลา ปทุมธานี มหาสารคาม นครราชสีมา ระยอง ราชบุรี สระบุรี อำนาจเจริญ ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	กำแพงเพชร สุราษฎร์ธานี ตราด สิงห์บุรี อ่างทอง พิษณุโลก สตูล ภูเก็ต ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี ศรีสะเกษ เพชรบุรี เพชรบูรณ์ ปราจีนบุรีหนองคาย ชัยภูมิ พะเยา พังงา ชัยนาท เชียงใหม่ มุกดาหาร ตาก อุตรธานี ขอนแก่น นครศรีธรรมราช ลำปาง บุรีรัมย์ ยโสธร นครสวรรค์
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	เลย อุทัยธานี กาฬสินธุ์ ลพบุรี เชียงราย สระแก้ว ชุมพร
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	อุตรดิตถ์ พัทลุง น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน

รูปที่ 20 ระดับสันติภาพดัชนีย่อยอัตราการฆ่าตัวตายรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ปี 2562

5.4 ผลการคำนวณค่าดัชนี P3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

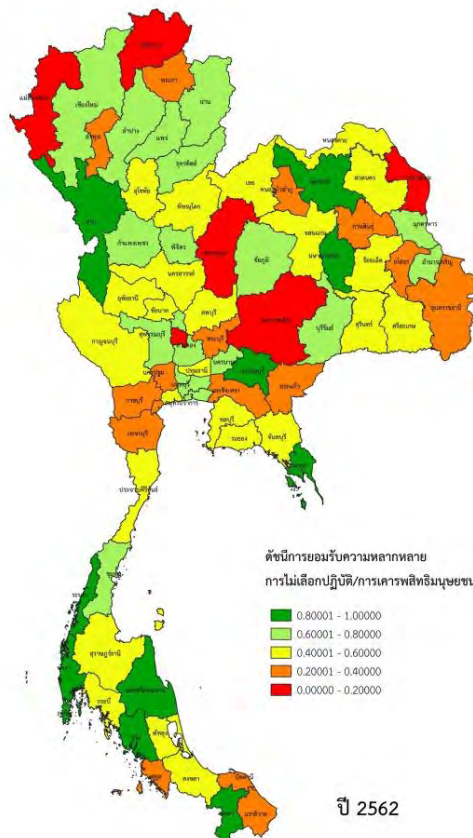
ด้าน P3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีทั้งหมด 6 ตัวชี้วัด อันประกอบไปด้วย มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจาก

คนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม และจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ เพื่อแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนดัชนีสันติภาพในสังคมไทย ด้าน P3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน ระหว่าง พ.ศ. 2560 กับ 2562 ของระดับรายจังหวัด ทั้ง 77 จังหวัด พบว่า จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มระดับสันติภาพสูงที่สุดได้แก่ 1. ภูเก็ต 2. ยะลา 3. ตาก 4. ตรัง 5. พังงา 6. ตรวด 7. อุตรธานี 8. นครศรีธรรมราช 9. ปราจีนบุรี 10. ระนอง 11. มหาสารคาม เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่ภาคใต้จะมีระดับสันติภาพด้านการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน สูงกว่าพื้นที่ รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 120

ตารางที่ 121 ระดับสันติภาพด้านการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	ภูเก็ต ยะลา ตาก ตรัง พังงา ตรวด อุตรธานี นครศรีธรรมราช ปราจีนบุรี ระนอง มหาสารคาม
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	พิจิตร ชัยภูมิ เชียงใหม่ บุรีรัมย์ อุตรดิตถ์ สมุทรปราการ กำแพงเพชร สิงห์บุรี บึงกาฬ นครนายก ลำปาง กรุงเทพมหานคร ชุมพร สุพรรณบุรี มุกดาหาร น่าน พระนครศรีอยุธยาแพร่ นนทบุรี อำนาจเจริญ
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	เลย สุโขทัย สุราษฎร์ธานี พัทลุง ชัยนาท ศรีสะเกษ ขอนแก่น สกลนคร สุรินทร์ สมุทรสาคร สงขลา ชลบุรี พิษณุโลก กาญจนบุรี ร้อยเอ็ด นครสวรรค์ ระยอง กระบี่ หนองคาย ลพบุรี จันทบุรี อุทัยธานี ประจวบคีรีขันธ์ ปทุมธานี
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	ราชบุรี ยโสธร อุบลราชธานี สระแก้ว ปัตตานี สระบุรี ลำพูน นราธิวาส กาฬสินธุ์ พะเยา สตูล หนองบัวลำภู เพชรบุรี สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา นครปฐม
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน อ่างทอง นครราชสีมา นครพนม เชียงราย

รูปที่ 21 ระดับสันติภาพด้านการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

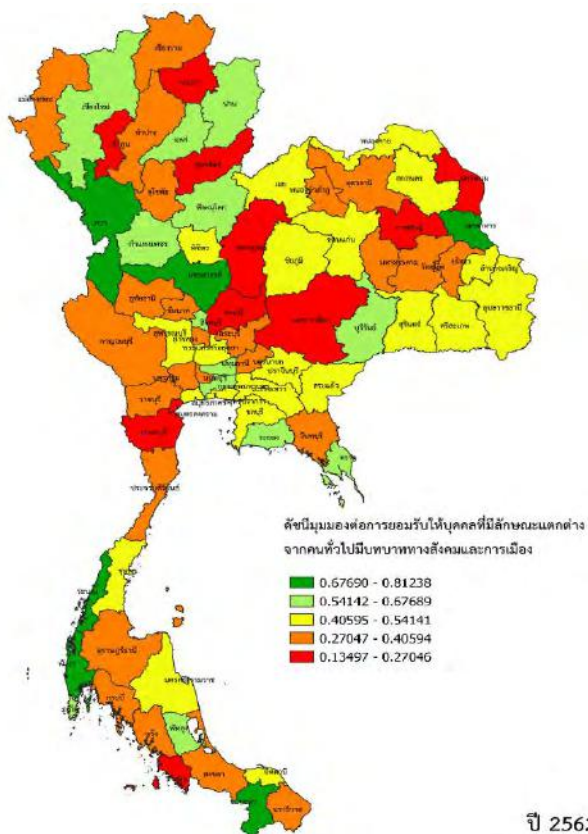
มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมืองรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดตาก 2. จังหวัดนครสวรรค์ 3. จังหวัดมุกดาหาร 4. จังหวัดยะลา และ 5. จังหวัดพังงา เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันตกจะมีระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง ต่ำกว่าพื้นที่ รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 121

ตารางที่ 122 ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไป มีบทบาททางสังคมและการเมืองรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	ตาก นครสวรรค์ มุกดาหาร ยะลา พังงา ระนอง
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ปทุมธานี แพร่ กรุงเทพมหานคร พิษณุโลก ระยอง กำแพงเพชร น่าน เชียงใหม่ บุรีรัมย์ ภูเก็ต พัทลุง สิงห์บุรี ตราด
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	หนองคาย พระนครศรีอยุธยา ศรีสะเกษ สมุทรสาคร ชุมพร สกลนคร เลย ชลบุรี นครศรีธรรมราช ขอนแก่น ปัตตานี บึงกาฬ สุรินทร์ พิจิตร ฉะเชิงเทรา สระแก้ว ปราจีนบุรี อำนาจเจริญ อุบลราชธานี ชัยภูมิ สุพรรณบุรี สมุทรปราการ
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	อุดรธานี สระบุรี กาญจนบุรี สุโขทัย เชียงราย นครนายก ตรัง นราธิวาส ลำปาง ร้อยเอ็ด ยโสธร ประจวบคีรีขันธ์ แม่ฮ่องสอน ชัยนาท อุทัยธานี จันทบุรี สงขลา นนทบุรี นครปฐม กระบี่ มหาสารคาม อ่างทอง สุราษฎร์ธานี ราชบุรี หนองบัวลำภู
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	นครพนม อุดรดิต์ เพชรบูรณ์ นครราชสีมา พะเยา ลพบุรี เพชรบุรี ลำพูน กาฬสินธุ์ สมุทรสงคราม สตูล

รูปที่ 22 ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไป มีบทบาททางสังคมและการเมืองรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

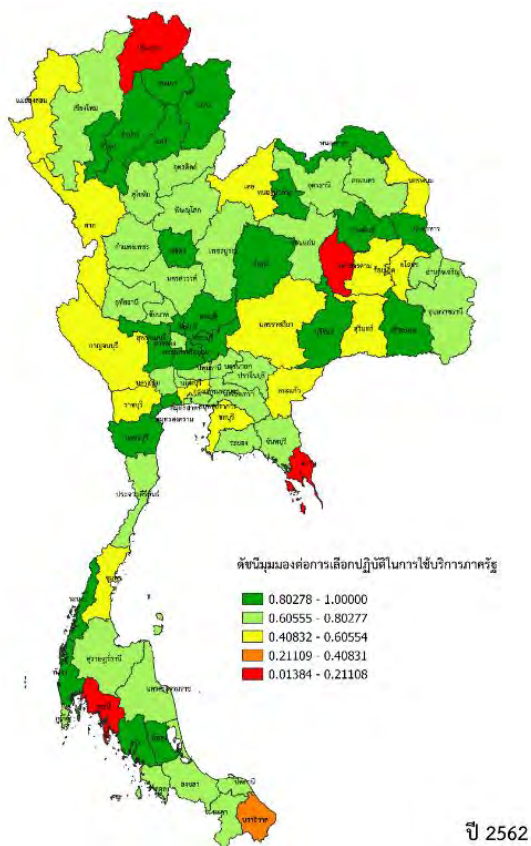
มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดชัยภูมิ 2. จังหวัดแพร่ 3. จังหวัดลพบุรี 4. จังหวัดน่าน และ 5. จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่ภาคกลางจะมีระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ สูงกว่าพื้นที่ รายละเอียดตามที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 122

ตารางที่ 123 ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	ชัยภูมิ แพร่ ลพบุรี น่าน กาฬสินธุ์ สิงห์บุรี สมุทรสงคราม ศรีสะเกษ พิจิตร พะเยา ตรัง หนองบัวลำภู ลำพูน สมุทรสาคร หนองคาย มุกดาหาร ลำปาง พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี บุรีรัมย์ พังงา สระบุรี พัทลุง สุพรรณบุรี ระนอง
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	อุดรธานี อ่างทอง บึงกาฬ อุบลราชธานี ชัยนาท เชียงใหม่ ภูเก็ต อำนาจเจริญ ปทุมธานี นครนายก สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ประจวบคีรีขันธ์ อุดรดิตถ์ เพชรบูรณ์ อุทัยธานี ยะลา ขอนแก่น นครศรีธรรมราช จันทบุรี สุราษฎร์ธานี ระยอง นนทบุรี ปราจีนบุรี สงขลา นครสวรรค์ กำแพงเพชร สุโขทัย นครปฐม พิษณุโลก สกลนคร ปัตตานี สตูล
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	สระแก้ว ชุมพร ตาก เลย กรุงเทพมหานคร ชลบุรี นครพนม แม่ฮ่องสอน นครราชสีมา กาญจนบุรี สุรินทร์ ยโสธร ราชบุรี ร้อยเอ็ด
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	นราธิวาส
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	กระบี่ มหาสารคาม ตรัง เชียงราย

รูปที่ 23 ระดับสัมตภาพด้านมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

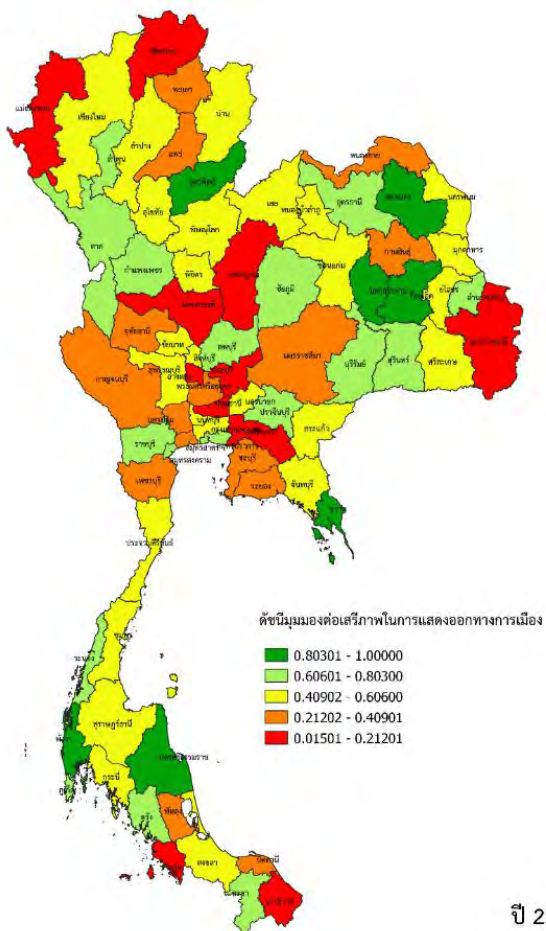
ระดับสัมตภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองรายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีระดับสัมตภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดมหาสารคาม 2. จังหวัด นครศรีธรรมราช 3. จังหวัดพังงา 4. จังหวัดตราด และ 5. จังหวัดอุดรดิตถ์ เมื่อดูระดับภูมิภาค จะเห็นว่าพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) และ ภาคตะวันตก ส่วนใหญ่จะมีระดับสัมตภาพปานกลางถึงต่ำ รายละเอียดตามทีแสดงไว้ในตารางที่ 123

ตารางที่ 124 ระดับสัมตภาพด้านมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสัมตภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สัมตภาพมีค่าสูงสุด	มหาสารคาม นครศรีธรรมราช พังงา ตราด อุดรดิตถ์ สกลนคร ร้อยเอ็ด
เขียวอ่อน	สัมตภาพมีค่าสูง	ปราจีนบุรี สมุทรปราการ อุดรธานี ยะลา กำแพงเพชร ตรัง ระนอง ลำพูน ตาก ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ภูเก็ต อำนาจเจริญ ลพบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	พิษณุโลก สุพรรณบุรี เลย ลำปาง เชียงใหม่ นครนายก ชัยนาท กระบี่ ยโสธร สุโขทัย กรุงเทพมหานคร ขอนแก่น จันทบุรี สงขลา ศรีสะเกษ ชุมพร นครพนม บึงกาฬ มุกดาหาร ประจวบคีรีขันธ์ พิจิตร สระแก้ว น่าน สุราษฎร์ธานี หนองบัวลำภู สิงห์บุรี นนทบุรี
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	สมุทรสาคร กาญจนบุรี ปัตตานี พะเยา เพชรบุรี พระนครศรีอยุธยา ชลบุรี อุทัยธานี แพร่ พัทลุง นครปฐม หนองคาย ระยอง นครราชสีมา กาฬสินธุ์
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	อุบลราชธานี ฉะเชิงเทรา สระบุรี นครสวรรค์ แม่ฮ่องสอน ปทุมธานี เพชรบูรณ์ สตูล เชียงราย นราธิวาส อ่างทอง

รูปที่ 24 ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

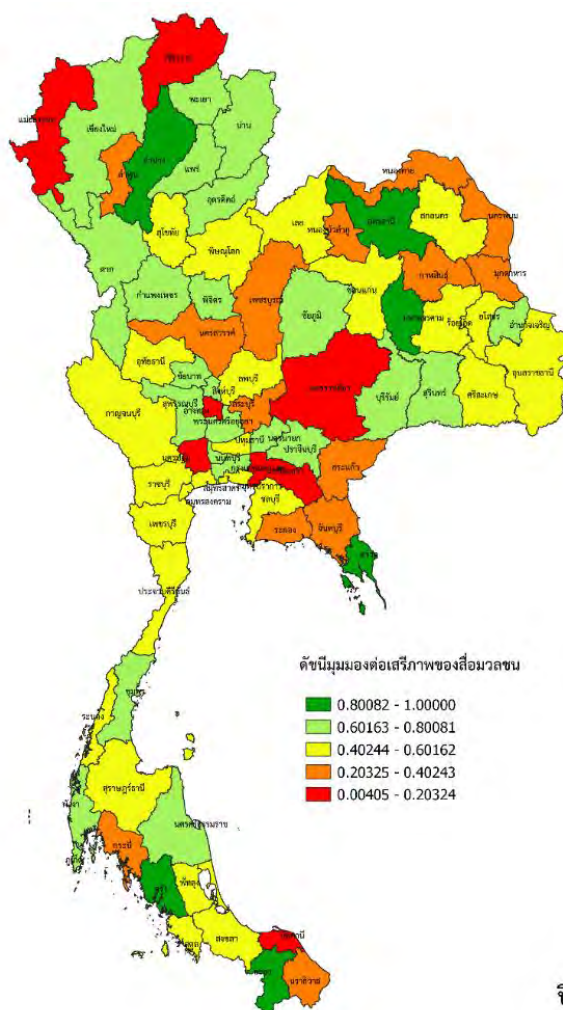
มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชนรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดมหาสารคาม 2. จังหวัดอุดรธานี 3. จังหวัดตรัง 4. จังหวัดลำปาง และ 5. จังหวัดยะลา เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่า ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชนไม่แตกต่างกันเชิงภูมิภาค รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 124

ตารางที่ 125 ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	มหาสารคาม อุดรธานี ตรัง ลำปาง ยะลา ตราก
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	สิงห์บุรี นครศรีธรรมราช พิจิตร ภูเก็ต ปราจีนบุรี อำนาจเจริญ บุรีรัมย์ ตาก ชัยภูมิ สุพรรณบุรี ชัยนาท ชุมพร พะเยา อุดรดิษฐ์ พระนครศรีอยุธยา พังงา นครนายก เชียงใหม่ สุรินทร์ นนทบุรี บึงกาฬ แพร่ น่าน กรุงเทพมหานคร กำแพงเพชร
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	สุโขทัย สมุทรปราการ อุทัยธานี ร้อยเอ็ด ขอนแก่น เลย สุราษฎร์ธานี ราชบุรี พัทลุง ศรีสะเกษ กาญจนบุรี ลพบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร ระนอง สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สงขลา ยโสธร ชลบุรี สตูล สกลนคร อุบลราชธานี พิษณุโลก เพชรบุรี
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	กระบี่ ลำพูน กาฬสินธุ์ จันทบุรี หนองบัวลำภู ระยอง เพชรบูรณ์ สระแก้ว นราธิวาส หนองคาย นครสวรรค์ นครพนม มุกดาหาร สระบุรี
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	ปัตตานี นครปฐม นครราชสีมา แม่ฮ่องสอน อ่างทอง เชียงราย ฉะเชิงเทรา

รูปที่ 25 ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

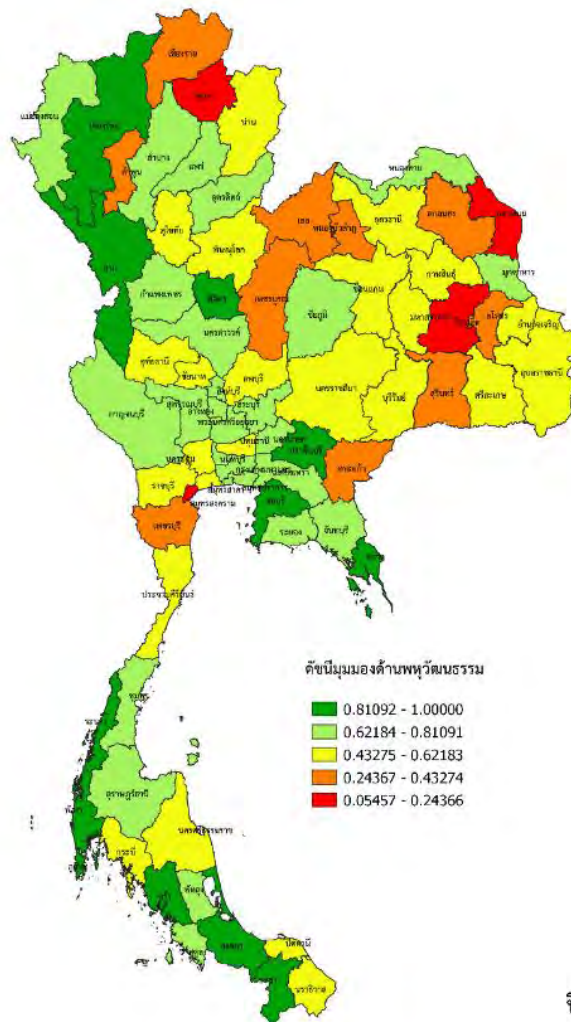
มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) รายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดตาก 2. จังหวัดภูเก็ต 3. จังหวัดตรัง 4. จังหวัดระนอง และ 5. จังหวัดตราด เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าภาคเหนือและภาคใต้จะมีระดับสันติภาพสูงกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 125

ตารางที่ 126 ระดับสันติภาพด้านมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)
รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	ตาก ภูเก็ต ตรัง ระนอง ตรวด พังงา ปราจีนบุรี พิจิตร ยะลา สงขลา ชลบุรี เชียงใหม่
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	มุกดาหาร บึงกาฬ สิงห์บุรี สุราษฎร์ธานี นครนายก พระนครศรีอยุธยา ระยอง สระบุรี นนทบุรี กาญจนบุรี สมุทรปราการ หนองคาย อุดรดิตถ์ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ชัยภูมิ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พัทลุง ลำปาง ชุมพร อ่างทอง ฉะเชิงเทรา สุพรรณบุรี แม่ฮ่องสอน สตูล แพร่
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	สุโขทัย กระบี่ นครศรีธรรมราช นราธิวาส ประจวบคีรีขันธ์ นครราชสีมา ปทุมธานี อุทัยธานี ขอนแก่น มหาสารคาม สมุทรสาคร พิษณุโลก กาฬสินธุ์ อุบลราชธานี นครปฐม น่าน อุดรธานี ปัตตานี บุรีรัมย์ ราชบุรี ลพบุรี ชัยนาท อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	เลย เชียงราย เพชรบูรณ์ ยโสธร เพชรบุรี สระแก้ว สกลนคร สุรินทร์ หนองบัวลำภู ลำพูน
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	ร้อยเอ็ด สมุทรสงคราม พะเยา นครพนม

รูปที่ 26 ระดับสันติภาพด้านมุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

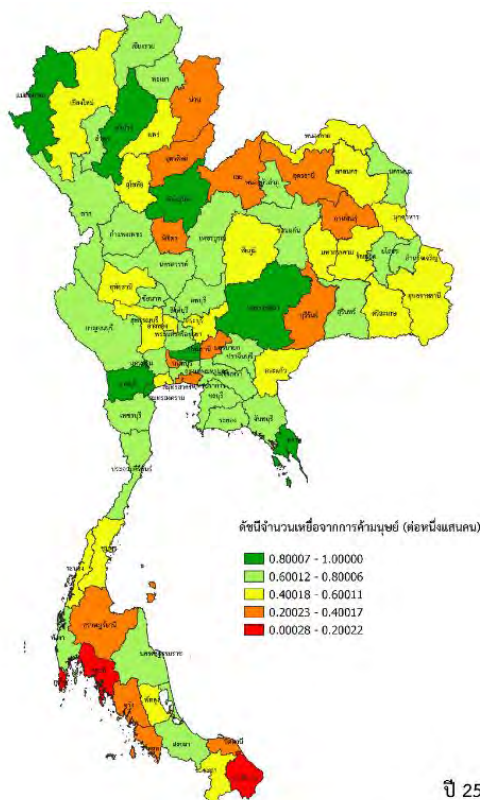
จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน)

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน) รายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดปทุมธานี 2. จังหวัดราชบุรี 3. จังหวัดสมุทรสงคราม 4. จังหวัดพิษณุโลก และ 5. จังหวัดนครราชสีมา เมื่อดูระดับภูมิภาค จะเห็นว่า ระดับสันติภาพด้านจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน) ไม่แตกต่างกันเชิงภูมิภาครายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 126

ตารางที่ 127 ระดับสันติภาพด้านจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	ปทุมธานี ราชบุรี สมุทรสงคราม พิษณุโลก นครราชสีมา แม่ฮ่องสอน ตราด ลำปาง
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ประจวบคีรีขันธ์ พะเยา จันทบุรี ขอนแก่น อำนาจเจริญ สิงห์บุรี พังงา พระนครศรีอยุธยา ตาก หนองบัวลำภู สงขลา นครพนม สุรินทร์ ระยอง กาญจนบุรี ชัยนาท เชียงราย ลำพูน เพชรบุรี เพชรบูรณ์ ยโสธร ชลบุรี นครปฐม ฉะเชิงเทรา ลพบุรี นครสวรรค์ กำแพงเพชร นครศรีธรรมราช กรุงเทพมหานคร ปราจีนบุรี
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	ศรีสะเกษ อ่างทอง สกลนคร สุพรรณบุรี ยะลา แพร่ พัทลุง เชียงใหม่ ระนอง สระบุรี อุทัยธานี อุบลราชธานี สมุทรสาคร สุโขทัย ชุมพร หนองคาย มุกดาหาร มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สระแก้ว ชัยภูมิ
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	พิจิตร ปัตตานี บุรีรัมย์ อุดรธานี สุราษฎร์ธานี นครนายก น่าน กาฬสินธุ์ บึงกาฬ สมุทรปราการ ตรัง อุดรดิตถ์ นนทบุรี สตูล เลย
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	กระบี่ นราธิวาส ภูเก็ต

รูปที่ 27 ระดับสันติภาพด้านจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน) รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

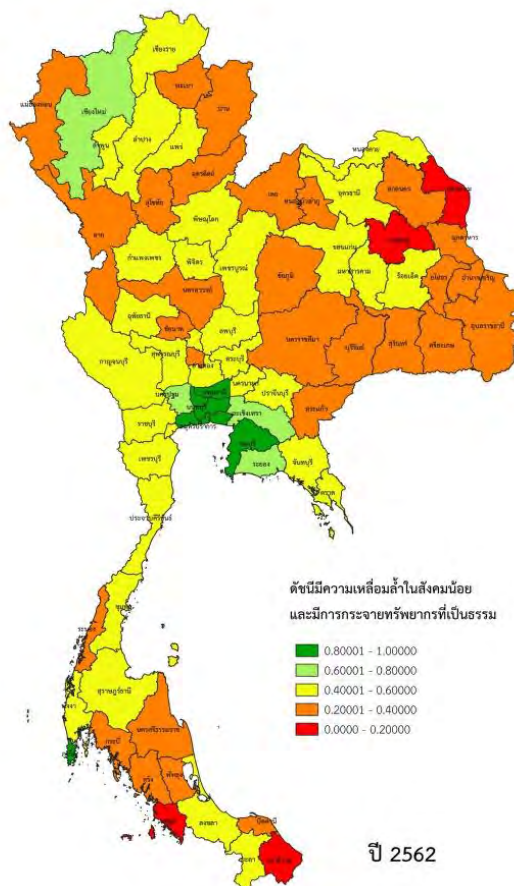
5.5 ผลการคำนวณค่าดัชนี P4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

ด้าน P4 มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ซึ่งมีทั้งหมด 7 ตัวชี้วัด มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน ช่องว่างของความยากจนความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนดัชนีสันติภาพในสังคมไทย ด้าน P4 มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ระหว่าง พ.ศ. 2560 กับ 2562 ของระดับรายจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด พบว่า จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มระดับสันติภาพสูงที่สุดได้แก่ 1. กรุงเทพมหานคร 2. ชลบุรี 3. นนทบุรี 4. สมุทรสาคร 5. ปทุมธานี 6. สมุทรปราการ 7. ภูเก็ต เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่า พื้นที่ที่มีระดับสันติภาพด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมสูงกว่าพื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพฯ และปริมณฑล เชียงใหม่ และระยองเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) รายละเอียดตามที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 127

ตารางที่ 128 ระดับสันติภาพด้านมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	กรุงเทพมหานคร ชลบุรี นนทบุรี สมุทรสาคร ปทุมธานี สมุทรปราการ ภูเก็ต
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ระยอง ฉะเชิงเทรา เชียงใหม่ นครปฐม
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	พระนครศรีอยุธยา สุราษฎร์ธานี ปราจีนบุรี พิษณุโลก ประจวบคีรีขันธ์ ตราด สระบุรี กาญจนบุรี สงขลา เพชรบุรี พิจิตร เชียงราย ขอนแก่น นครนายก ราชบุรี กำแพงเพชร สมุทรสงคราม สิงห์บุรี บึงกาฬ จันทบุรี ลพบุรี ชุมพร ลำปาง หนองคาย เพชรบูรณ์ อุทัยธานี มหาสารคาม สุพรรณบุรี พังงา ลำพูน ร้อยเอ็ด แพร่ ยะลา อุตรธานี
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	นครสวรรค์ สุโขทัย ตรัง อำนาจเจริญ ชัยภูมิ พะเยา น่าน ศรีสะเกษ หนองบัวลำภู อุตรดิตถ์ นครราชสีมา มุกดาหาร เลย สกลนคร อ่างทอง นครศรีธรรมราช ยโสธร อุบลราชธานี สุรินทร์ กระบี่ ชัยนาท พัทลุง ระนอง บุรีรัมย์ ตาก แม่ฮ่องสอน สระแก้ว ปัตตานี
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	นครพนม กาฬสินธุ์ สตูล นราธิวาส

รูปที่ 28 ระดับสันติภาพด้านมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

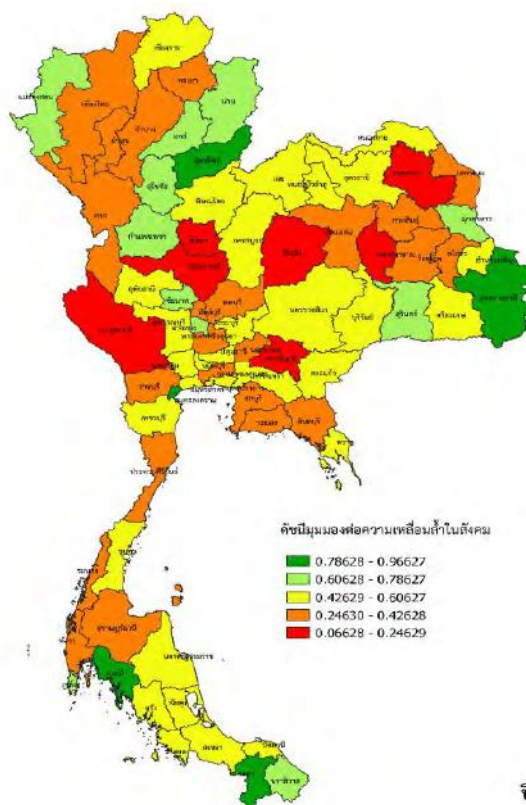
ระดับสันติภาพดัชนีย่อยมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดอุดรดิตถ์ 2. จังหวัดสมุทรสงคราม 3. จังหวัดอุบลราชธานี 4. จังหวัดยะลา และ 5. จังหวัดกระบี่ เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่า ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม ไม่แตกต่างกันเชิงภูมิภาครายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 128

ตารางที่ 129 ระดับสันติภาพด้านมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	อุดรดิตถ์ สมุทรสงคราม อุบลราชธานี ยะลา กระบี่
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	อ่างทอง ชัยนาท มุกดาหาร นราธิวาส กำแพงเพชร ภูเก็ต แพร่ สุรินทร์ แม่ฮ่องสอน สุโขทัย น่าน
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	บุรีรัมย์ พัทลุง สุพรรณบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว สระบุรี หนองบัวลำภู ฉะเชิงเทรา สตูล เชียงราย เลย ปัตตานี อุดรธานี สงขลา เพชรบูรณ์

ระดับสี	ระดับสัมติภาพ	จังหวัด
		หนองคาย ชุมพร นครปฐม ตราด อำนาจเจริญ สมุทรสาคร นครราชสีมา ตรัง นนทบุรี เพชรบุรี อุทัยธานี ปทุมธานี ศรีสะเกษ พิษณุโลก นครศรีธรรมราช
ส้ม	สัมติภาพมีค่าต่ำ	ระยอง พะเยา ระนอง ประจวบคีรีขันธ์ นครนายก กรุงเทพมหานคร กาฬสินธุ์ ชลบุรี ลำพูน ร้อยเอ็ด จันทบุรี นครพนม ลพบุรี เชียงใหม่ ลำปาง บึงกาฬ ยโสธร สุราษฎร์ธานี สิงห์บุรี ราชบุรี ตาก พระนครศรีอยุธยา พังงา ขอนแก่น
แดง	สัมติภาพมีค่าต่ำสุด	กาญจนบุรี ชัยภูมิ นครสวรรค์ สกลนคร ปราจีนบุรี พิจิตร มหาสารคาม

รูปที่ 29 ระดับสัมติภาพด้านมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

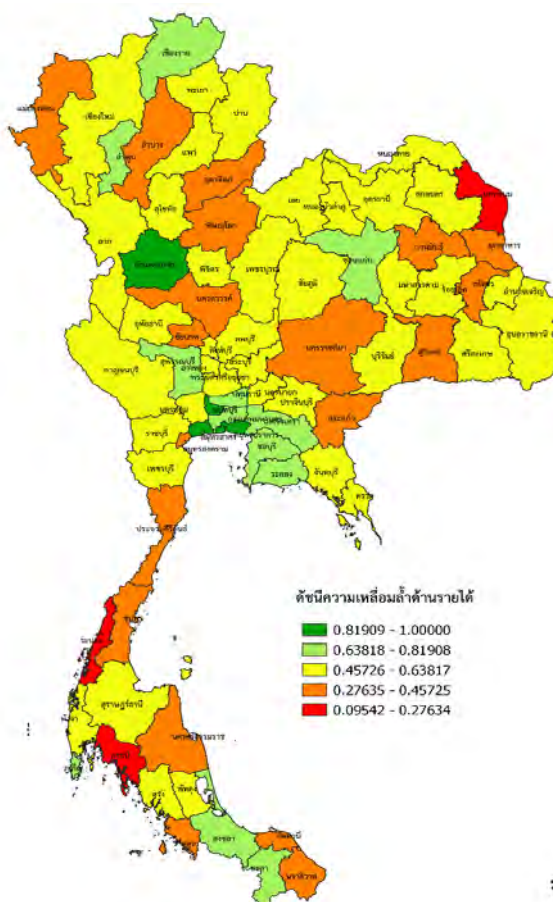
ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

ระดับสัมติภาพดัชนีย่อความเหลื่อมล้ำด้านรายได้รายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสัมติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดสมุทรปราการ 2. จังหวัดสมุทรสาคร 3. จังหวัดกำแพงเพชร 4. จังหวัดนนทบุรี และ 5. จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่า พื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และระบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) จะมีระดับสัมติภาพสูงกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามทีแสดงไว้ในตารางที่ 129

ตารางที่ 130 ระดับสันติภาพด้านความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	สมุทรปราการ สมุทรสาคร กำแพงเพชร นนทบุรี
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สุพรรณบุรี ระยอง ภูเก็ต เชียงราย ลำพูน กรุงเทพมหานคร ขอนแก่น สงขลา ยะลา ปทุมธานี
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	บึงกาฬ สกลนคร หนองบัวลำภู ปราจีนบุรี ลพบุรี พัทลุง สุราษฎร์ธานี บุรีรัมย์ พระนครศรีอยุธยา พะเยา สระบุรี เชียงใหม่ แพร่ กาญจนบุรี เพชรบุรี พิจิตร นครนายก เพชรบูรณ์ อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี พังงา ร้อยเอ็ด อ่างทอง มหาสารคาม อุทัยธานี สุโขทัย นครปฐม สิงห์บุรี จันทบุรี ชัยภูมิ ตราด ตาก หนองคาย อุดรธานี ราชบุรี เลย ตรัง น่าน
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	อุดรดิตถ์ สตูล ประจวบคีรีขันธ์ ลำปาง สุรินทร์ นครสวรรค์ ชุมพร มุกดาหาร พิษณุโลก นครศรีธรรมราช นครราชสีมา สระแก้ว ปัตตานี แม่ฮ่องสอน ยโสธร สมุทรสงคราม กาฬสินธุ์ ชัยนาท นราธิวาส
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	ระนอง กระบี่ นครพนม

รูปที่ 30 ระดับสันติภาพด้านความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

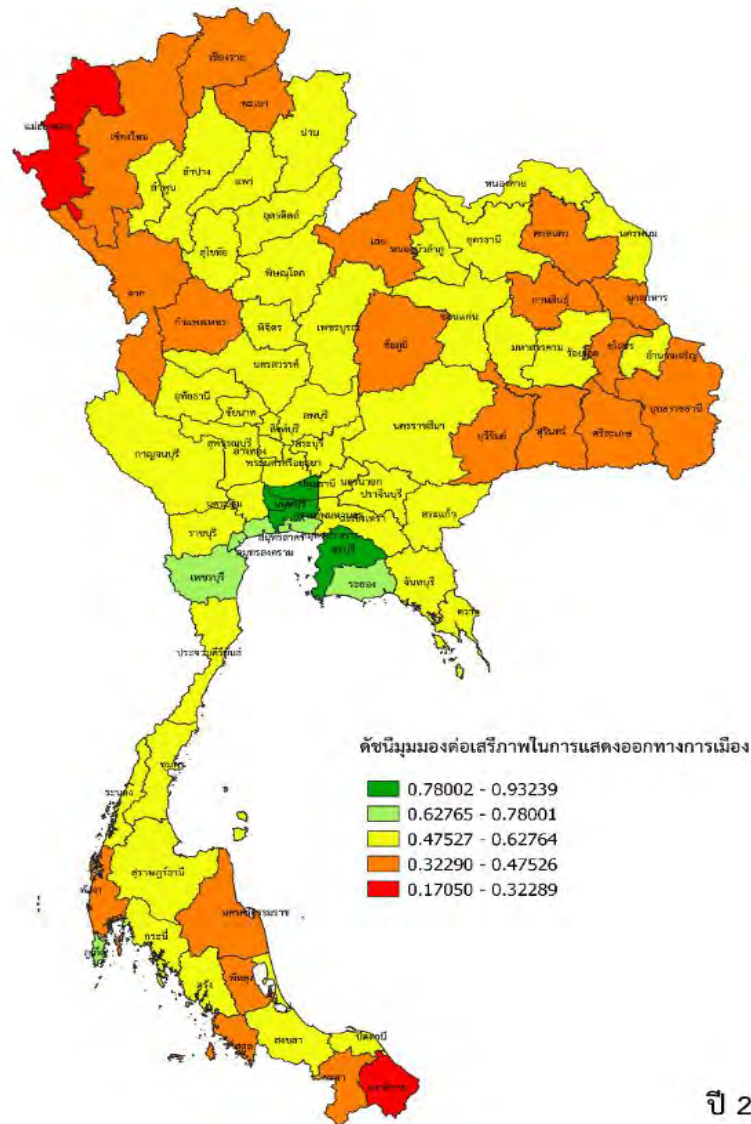
การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จังหวัดกรุงเทพมหานคร 2. จังหวัดนนทบุรี 3. จังหวัดปทุมธานี 4. จังหวัดชลบุรี และ 5. จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่า พื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล จังหวัดที่มีรายได้สูง เช่น ภูเก็ต และระยองเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) จะมีระดับสันติภาพสูงกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 130

ตารางที่ 131 ระดับสันติภาพด้านการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี ชลบุรี
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	สมุทรปราการ สมุทรสาคร ภูเก็ต สมุทรสงคราม เพชรบุรี ระยอง
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ลำปาง ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี หนองคาย สระบุรี ราชบุรี พิษณุโลก ขอนแก่น สิงห์บุรี พิจิตร นครนายก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ กาญจนบุรี ตราด ตรัง อุตรธานี สงขลา นครพนม ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ชุมพร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ลพบุรี ชัยนาท แพร่ ระนอง หนองบัวลำภู จันทบุรี กระบี่ บึงกาฬ สุโขทัย ปัตตานี อุทัยธานี สระแก้ว สุพรรณบุรี นครราชสีมา นครสวรรค์ อ่างทอง น่าน อำนาจเจริญ ลำพูน
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	พัทลุง นครศรีธรรมราช ยะลา ยโสธร เลย มุกดาหาร เชียงราย ชัยภูมิ อุบลราชธานี พังงา สุรินทร์ กาฬสินธุ์ ศรีสะเกษ สตูล เชียงใหม่ พะเยา บุรีรัมย์ กำแพงเพชร สกลนคร ตาก
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	นราธิวาส แม่ฮ่องสอน

รูปที่ 31 ระดับสันติภาพด้านการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

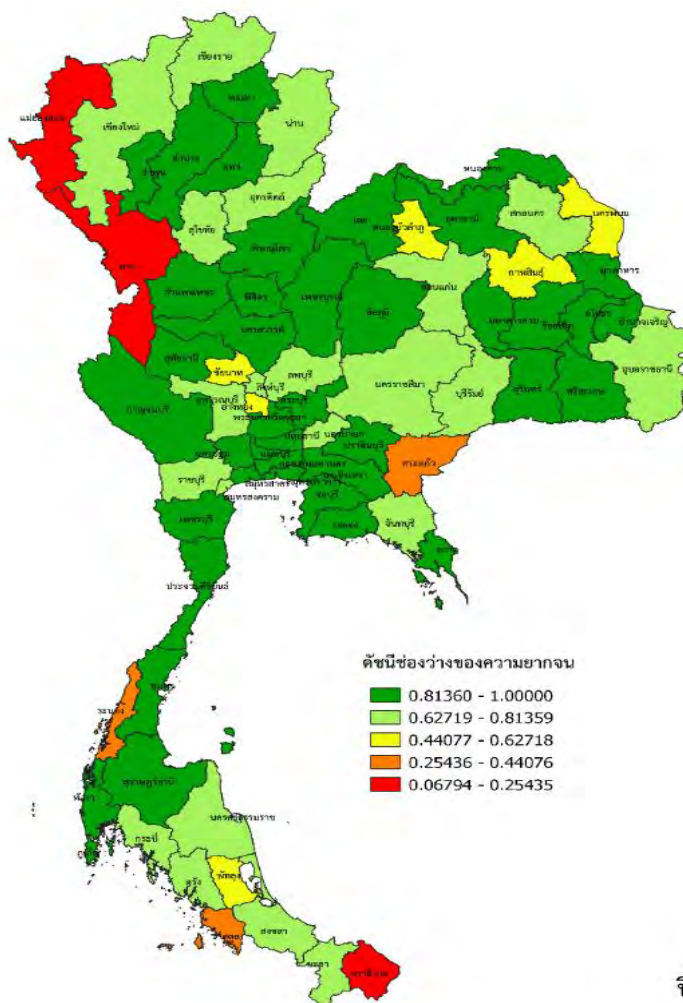
ช่องว่างความยากจน

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยช่องว่างความยากจนรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพช่องว่างความยากจนต่ำกว่าระดับปานกลาง ได้แก่ 1. สตูล 2. สระแก้ว 3. ตาก 4. แม่ฮ่องสอน 5. นราธิวาส และ 6. ปัตตานี เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่า พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดสตูล จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตาก จะมีระดับสันติภาพต่ำกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 131

ตารางที่ 132 ระดับสันติภาพด้านช่องว่างความยากจน รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	นนทบุรี ปึงกาฬ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร พิจิตร ปทุมธานี สมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง ภูเก็ต นครปฐม สระบุรี ชัยภูมิ ชุมพร พังงา ร้อยเอ็ด หนองคาย พระนครศรีอยุธยา อุทัยธานี มหาสารคาม อุดรธานี ศรีสะเกษ กำแพงเพชร อำนาจเจริญ ปราจีนบุรี เลย ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ ฉะเชิงเทรา พิษณุโลก พะเยา สุราษฎร์ธานี แพร่ ลำปาง ยโสธร เพชรบุรี ลำพูน ตราด มุกดาหาร สุรินทร์ กาญจนบุรี
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	สงขลา อุดรดิตถ์ นครนายก สมุทรสงคราม สุโขทัย จันทบุรี กระบี่ สุพรรณบุรี สิงห์บุรี เชียงราย ขอนแก่น ลพบุรี ตรัง อุบลราชธานี นครราชสีมา ยะลา น่าน นครศรีธรรมราช ราชบุรี บุรีรัมย์ สกลนคร เชียงใหม่
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	หนองบัวลำภู ชัยนาท นครพนม กาฬสินธุ์ อ่างทอง พัทลุง
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	ระนอง สตูล สระแก้ว
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	ตาก แม่ฮ่องสอน นราธิวาส ปัตตานี

รูปที่ 32 ระดับสันติภาพด้านช่องว่างความยากจนรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

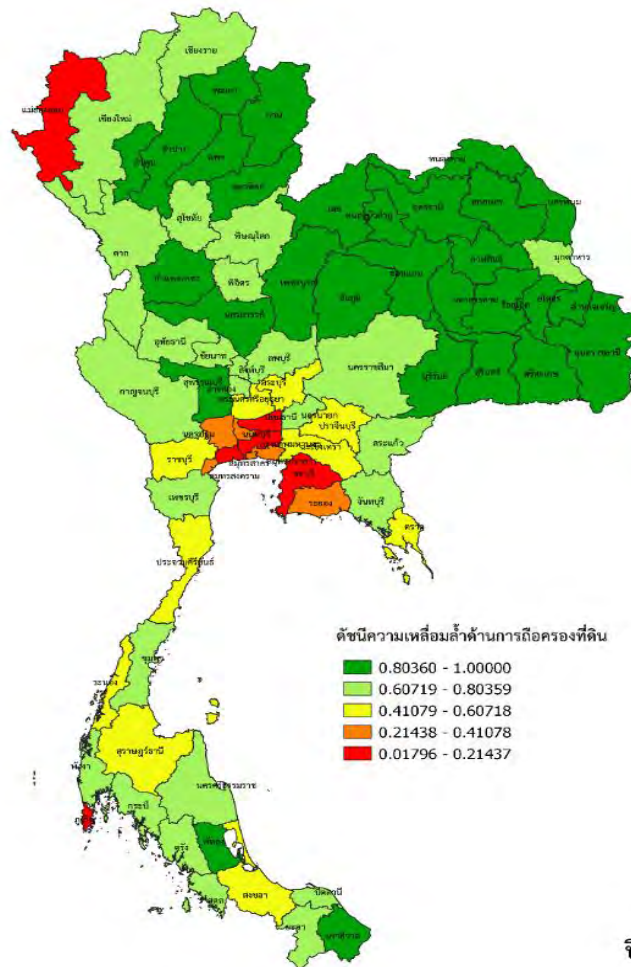
ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดินรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดินต่ำสุด ได้แก่ 1. สมุทรสาคร 2. ชลบุรี 3. แม่ฮ่องสอน 4. ภูเก็ต 5. ปทุมธานี และ 6. กรุงเทพมหานคร เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่า พื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล จังหวัดภูเก็ต จังหวัดแม่ฮ่องสอน และระยองเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) จะมีระดับสันติภาพต่ำกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 132

ตารางที่ 133 ระดับสันติภาพด้านความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดินรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ ยโสธร บึงกาฬ สกลนคร อ่างนาจเจริญ ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ พัทลุง สุพรรณบุรี ชัยภูมิ หนองคาย อุตรธานี ลำปาง นครพนม พะเยา หนองบัวลำภู ลำพูน อุตรดิตถ์ สุรินทร์ กำแพงเพชร มหาสารคาม นครสวรรค์ แพร่ อุบลราชธานี เพชรบูรณ์ ขอนแก่น นราธิวาส น่าน
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	มุกดาหาร สตูล เชียงราย ยะลา สระแก้ว อ่างทอง นครศรีธรรมราช อุทัยธานี ตรัง พิจิตร ลพบุรี นครราชสีมา กระบี่ กาญจนบุรี สุโขทัย พิษณุโลก ชัยนาท ชุมพร สิงห์บุรี จันทบุรี พังงา นครนายก เพชรบุรี ปัตตานี ตาก เชียงใหม่
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี สระบุรี สุราษฎร์ธานี ตราด ประจวบคีรีขันธ์ สงขลา ฉะเชิงเทรา ระนอง ราชบุรี
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	สมุทรสงคราม นครปฐม ระยอง นนทบุรี สมุทรปราการ
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี ภูเก็ต แม่ฮ่องสอน ชลบุรี สมุทรสาคร

รูปที่ 33 ระดับสันติภาพด้านความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดินรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

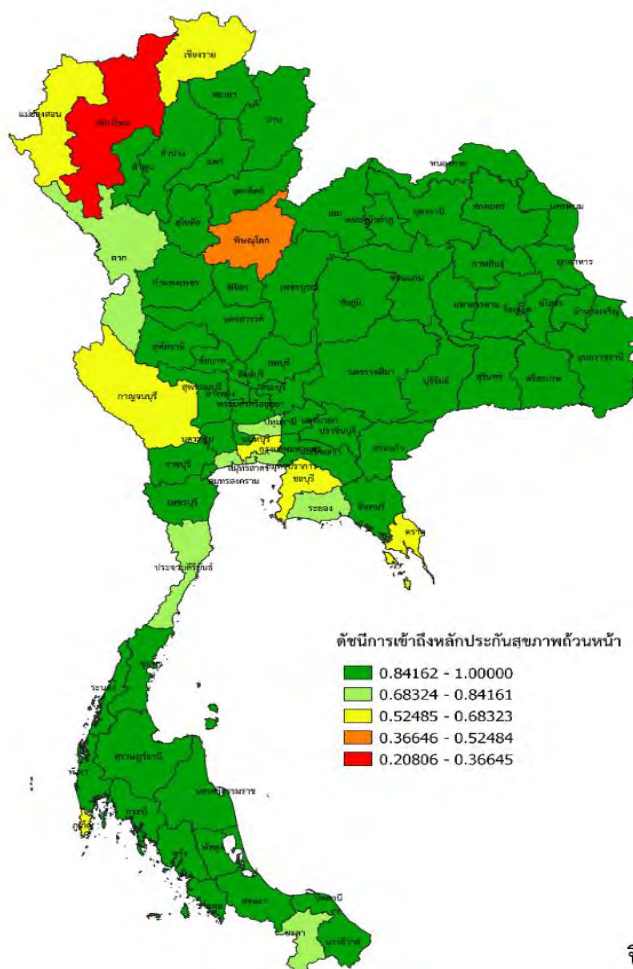
การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ระดับสันติภาพดัชนีย่อยการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ารายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าต่ำสุด ได้แก่ 1. เชียงใหม่ 2. พิษณุโลก 3. กรุงเทพมหานคร และ 4. แม่ฮ่องสอน เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่า พื้นที่ภาคเหนือจะมีระดับสันติภาพต่ำกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 133

ตารางที่ 134 ระดับสัมติภาพด้านการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ารายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสัมติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สัมติภาพมีค่าสูงสุด	บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ โยโสธร บึงกาฬ สกลนคร อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ พัทลุง สุพรรณบุรี ชัยภูมิ หนองคาย อุดรธานี ลำปาง นครพนม พะเยา หนองบัวลำภู ลำพูน อุดรดิษฐ์ สุรินทร์ กำแพงเพชร มหาสารคาม นครสวรรค์ แพร่ อุบลราชธานี เพชรบูรณ์ ขอนแก่น นราธิวาส น่าน
เขียวอ่อน	สัมติภาพมีค่าสูง	มุกดาหาร สตูล เชียงราย ยะลา สระแก้ว อ่างทอง นครศรีธรรมราช อุทัยธานี ตรัง พิจิตร ลพบุรี นครราชสีมา กระบี่ กาญจนบุรี สุโขทัย พิษณุโลก ชัยนาท ชุมพร สิงห์บุรี จันทบุรี พังงา นครนายก เพชรบุรี ปัตตานี ตาก เชียงใหม่
เหลือง	สัมติภาพปานกลาง	พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี สระบุรี สุราษฎร์ธานี ตราด ประจวบคีรีขันธ์ สงขลา ฉะเชิงเทรา ระนอง ราชบุรี
ส้ม	สัมติภาพมีค่าต่ำ	สมุทรสงคราม นครปฐม ระยอง นนทบุรี สมุทรปราการ
แดง	สัมติภาพมีค่าต่ำสุด	กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี ภูเก็ต แม่ฮ่องสอน ชลบุรี สมุทรสาคร

ตารางที่ 34 ระดับสัมติภาพด้านการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ารายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ปี 2562

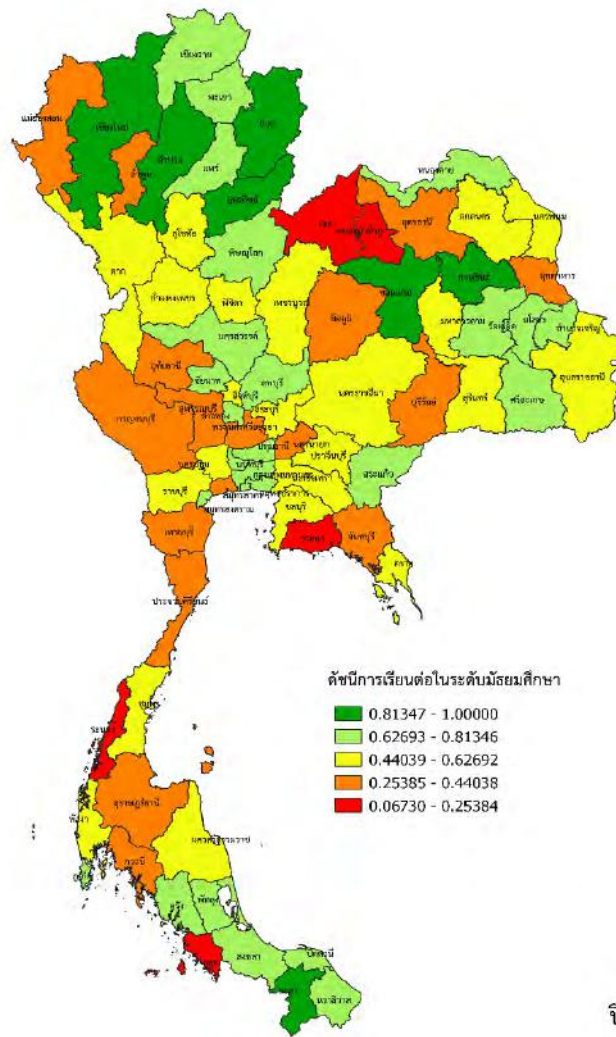
การเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระดับสันติภาพดัชนีย่อการเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีระดับสันติภาพการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าต่ำสุด ได้แก่ 1. ระนอง 2. ระยอง 3. สตูล 4. หนองบัวลำภู และ 5. เลย เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่า พื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล และภาคเหนือ จะมีระดับสันติภาพสูงกว่าพื้นที่อื่น รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 134

ตารางที่ 135 ระดับสันติภาพการเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับปี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	น่าน ยะลา เชียงใหม่ ขอนแก่น ลำปาง อุตรดิตถ์ กาฬสินธุ์
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ปทุมธานี อ่างทอง ลพบุรี แพร่ นครสวรรค์ กรุงเทพมหานคร สงขลา หนองคาย พะเยา ยโสธร ภูเก็ต นครราชสีมา สระแก้ว ปัตตานี นนทบุรี ศรีสะเกษ เชียงราย สมุทรสงคราม อำนาจเจริญ สมุทรปราการ พัทลุง ร้อยเอ็ด ชัยนาท ตรัง พิษณุโลก
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	ชลบุรี สระบุรี มหาสารคาม ฉะเชิงเทรา ตราด สุโขทัย ปราจีนบุรี พิจิตร สกลนคร เพชรบูรณ์ สิงห์บุรี นครราชสีมา พังงา นครปฐม ชุมพร นครพนม ตาก ราชบุรี กำแพงเพชร บึงกาฬ อุบลราชธานี สุรินทร์ นครศรีธรรมราช
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	จันทบุรี สุราษฎร์ธานี มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน พระนครศรีอยุธยา อุทัยธานี ลำพูน ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี ชัยภูมิ เพชรบุรี อุตรดิตถ์ กระบี่ นครนายก กาญจนบุรี บุรีรัมย์ สมุทรสาคร
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	เลย หนองบัวลำภู สตูล ระยอง ระนอง

รูปที่ 35 ระดับสัมติภาพการเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาด้านสันติภาพของประเทศไทย

6.1 ภาพรวมของการวิจัย

จากการสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้ทราบว่า นิยามสันติภาพซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากลตั้งอยู่บนหลักการของการไม่มีสันติภาพเชิงลบและมีสันติภาพเชิงบวก กล่าวคือไม่มีความรุนแรงทางกายภาพที่ปรากฏอย่างชัดเจน มีระบบ กลไกที่ทำให้สังคมมีความสงบสุข และมีสันติภาพอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ความหมายสันติภาพดังกล่าวแล้ว การศึกษาสันติภาพในมิติภายใน คือ การเข้าใจตนเองมีความสำคัญ และการทำให้จิตใจของตนเองมีเมตตา กรุณา การเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์ จากนิยามสันติภาพของสากลดังกล่าวนำมาสู่การประยุกต์แนวคิดให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย โดยงานวิจัยเรื่องนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้คือ

1. พัฒนาดัชนีและตัวชี้วัด ด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย
2. วัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น
3. นำผลของงานวิจัยมาแลกเปลี่ยนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อทำให้เกิดการขับเคลื่อนงาน

ด้านสันติภาพ

รายงานวิจัยเรื่องนี้ ดำเนินการจัดทำในระยะเวลาที่ 2 ปี พ.ศ. 2563 ซึ่งที่ผ่านมาได้ดำเนินการจัดทำในระยะที่ 1 ปี พ.ศ. 2561 มาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว การดำเนินการวิจัยในปี พ.ศ. 2563 (เก็บข้อมูลปี 2562) ได้มีการทบทวนวรรณกรรม สำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพเพิ่มเติม ทั้งส่วนของแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพ/สันติสุข และส่วนของแนวคิด ความหมายของตัวชี้วัด จากการศึกษาดังกล่าวนำมาสู่การปรับปรุงเพิ่มเติมจำนวนตัวชี้จากที่เคยศึกษาไว้ในปี 2561 จำนวน 23 ตัวชี้วัด เพิ่มเป็น 28 ตัวชี้วัด เป็นเพิ่มขึ้นมาจากเดิมอีก 5 เพื่อให้ตัวชี้วัดมีความครอบคลุม เป็นปัจจุบัน สามารถวัดระดับสันติภาพในสังคมไทยได้อย่างครบถ้วนทั้งยังสอดคล้องกับตัวชี้วัดในบริบทสากลและของไทยซึ่งในงานวิจัยนี้ได้เพิ่มตัวชี้วัดของสหประชาชาติ SDGs เข้าไป โดยเฉพาะ SDGs 16 เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานด้านสันติภาพ อย่างไรก็ตามการใช้เฉพาะตัวชี้วัดของสากลเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย กล่าวคือบริบทของสากลมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกับบริบทของสังคมไทย ความเหมือนกันคือแนวความคิดสันติภาพของสากลเป็นที่ยอมรับร่วมกันว่านิยามความหมายของสันติภาพสามารถอธิบายสังคมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี คือ ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพที่ปรากฏอย่างชัดเจน และมีระบบกลไกที่ทำให้สังคมมีความสงบสุข มีสันติภาพอย่างยั่งยืน สำหรับความแตกต่างของงานวิจัยด้านสันติภาพของสากลเน้นเปรียบเทียบการวัดสันติสุขในระดับโลกเป็นการเปรียบเทียบสันติภาพของ

ประเทศต่าง ๆ ในขณะที่การวัดระดับสันติภาพของสังคมไทยในงานวิจัยนี้คือ TPI เป็นการวัดสันติภาพของประเทศไทยเป็นหลัก และวัดระดับที่ลึกลงสู่จังหวัดต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบกับ การที่จะวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย จึงใช้ตัวชี้วัดที่ผสมผสานที่คำนึงถึงบริบทของสากลและของประเทศไทย

รายงานวิจัยที่ได้จัดทำเรียบร้อยแล้วในระยะเวลาที่ 1 ปีพ.ศ.2561 (เก็บข้อมูลปี 2560) ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับดัชนีชี้วัดด้านสันติภาพ ความขัดแย้ง ความรุนแรงและการสร้างความปรองดองจากเอกสารทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ มีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสันติภาพจากหน่วยงานด้านสันติศึกษาในประเทศไทยและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ทั้งยังจัดการสนทนากลุ่มย่อยตามภูมิภาคต่าง ๆ มีการตรวจสอบและหาความเที่ยงตรง โดยใช้การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงตัวชี้วัดและแบบสอบถามให้สมบูรณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ทั้งนี้ การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 ที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้นิยามความหมายสันติภาพในบริบทแบบไทยว่า สันติภาพคือ สภาวะที่ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพที่ทำให้เกิดการเสียชีวิตบาดเจ็บ หรือทรัพย์สินเสียหาย อีกทั้งประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคงในสังคม รวมถึงมีการเคารพสิทธิมนุษยชนและความแตกต่างหลากหลาย ประกอบกับมีความเท่าเทียมในสังคม ไม่มีความเหลื่อมล้ำ และกระบวนการยุติธรรมที่ให้ความเป็นธรรม โดยองค์ประกอบของสันติภาพประกอบด้วย 1. ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพ 2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม 3. การเคารพสิทธิมนุษยชนและการยอมรับความหลากหลาย 4. ความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่ดี 5. กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ/นิติธรรม ซึ่งตัวชี้วัดทั้ง 5 ด้านนี้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด 12 ด้าน ที่มาจากการทบทวนวรรณกรรม สุดท้ายผู้วิจัยได้จัดกลุ่มตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยเหลือ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม 3. การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และ 4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม รายงานวิจัยในระยะที่ 2 ยังคงยึดกรอบแนวคิด องค์ประกอบดังกล่าว แต่มีการปรับปรุงเพิ่มเติมตัวชี้วัดบางตัวเพื่อสะท้อนการวัดระดับสันติสุขได้อย่างครอบคลุมตามนิยามความหมาย

รายงานวิจัยในระยะที่ 2 ปี พ.ศ. 2563 มีการทบทวนวรรณกรรม เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดัชนีชี้วัดด้านสันติภาพ ทั้งเอกสารภาษาไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาประกอบการจัดทำกรอบแนวคิดขององค์ประกอบของสันติภาพ วรรณกรรมที่ได้ศึกษาจากหลายแหล่งข้อมูล งานสากลที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดหลักคือ GPI และ PPI ของ สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ รายงาน GPI วัดที่ความรุนแรงทางกายภาพหรือความหวาดกลัวต่อความรุนแรง ส่วนรายงาน PPI วัดที่ทัศนคติ โครงสร้างและสถาบันที่จะนำไปสู่สังคมที่มีสันติสุขอย่างยั่งยืน รายงาน PPI มีการกล่าวถึงสังคมและเศรษฐกิจในหลายมิติ โดยพยายามแสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ การวัดสันติภาพในโลกว่าหากประเทศใดมีคะแนน PPI ในระดับดี จะทำให้ประเทศนั้นสามารถฟื้นคืนจากสภาวะที่ได้รับผลกระทบที่ไม่ได้คาดหมายไว้ล่วงหน้า (Shocks) เช่น สภาวะภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง เศรษฐกิจ ภัยพิบัติ ยกตัวอย่าง ประเทศ นอร์เวย์ ฟินแลนด์ สวิสเซอร์แลนด์ ในทางกลับกันประเทศที่ได้คะแนน PPI ไม่ดีเมื่อประเทศเกิดปัญหาจะฟื้นคืนมาสู่สภาวะปกติได้ยาก

เมื่อเจอบัณฑิตต่าง ๆ เข้ามากระทบ เห็นได้จากประเทศตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือที่ได้คะแนน PPI น้อยที่สุด เช่น โซมาเลีย เยเมนและ เซาท์ซูดาน

นอกจาก IEP จะทำรายงานข้อมูล GPI และ PPI แล้ว IEP ยังได้จัดทำรายงานเพื่อตอบโจทย์สถานการณ์ร่วมสมัยคือโรคระบาด Covid-19 เชื่อมโยงกับสันติภาพ โดยมีสาระสำคัญคือ Covid-19 ทำให้งบประมาณทางการทหารน้อยลง เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ใช้งบประมาณไปในด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ประเทศที่พึ่งพิงต่างประเทศสูงจะประสบความลำบากจากการถูกลดเงินช่วยเหลือ เช่น อัฟกานิสถาน บุรุนดี เซาท์ซูดาน นอกจากนี้ประเทศที่มีเครดิตไม่ดีก็ไม่สามารถยืมเงินมาฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ หลายประเทศจะไม่สามารถจ่ายหนี้ที่ยืมไปได้ ความไม่เท่าเทียมเหลื่อมล้ำจะสูงขึ้นในด้านสุขภาพจากการขาดงบประมาณในการสนับสนุนด้านการรักษาโรคระบาด Covid-19 หลายประเทศอาจปิดพรมแดนเพื่อแก้ไขปัญหาโรคระบาด เช่น เวเนซุเอลากับประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการรักษาสันติภาพในโลกก็จะลดลง นอกจากนี้ สภาวะการขาดแคลนอาหารจะเกิดขึ้นกับประชากรนับร้อยล้านคนจากประเทศมากกว่า 53 ประเทศ ยังมีปัญหานักโทษในเรือนจำอาจจะแหกคุกหนีออกจากเรือนจำมากขึ้น และอาชญากรรมภายในประเทศจะสูงขึ้น

การทบทวนวรรณกรรมในการศึกษาครั้งนี้ครอบคลุมถึงรายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs โดยองค์การสหประชาชาติที่อาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน ประกอบไปด้วย 17 เป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้า และสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึ่งของส่วนรวม มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับในทุกระดับ เป็นการส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ SDGs 16 มีแนวคิดและตัวชี้วัดหลายด้านที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ เช่น การลดความรุนแรง จำนวนเหยื่อจากการถูกฆาตกรรม จำนวนของเหยื่อการค้ามนุษย์ ผู้ถูกกักขังที่ไม่ถูกพิพากษาลงโทษ (Unsentenced detainee) และสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ จึงได้นำเข้ามาบูรณาการไว้ในงานวิจัยทั้งในระดับแนวคิด ทฤษฎีและตัวชี้วัด

รายงานวิจัย TPI ในระยะที่ 1 ที่ผ่านมา ได้ตัดตัวแปรบางตัวที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป เช่น ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน การทหาร เนื่องจากงานวิจัย TPI เน้นเปรียบเทียบการวัดระดับสันติสุขในประเทศและจังหวัด แต่ไม่ได้เน้นเปรียบเทียบระดับสันติภาพเปรียบเทียบกับต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ จากการเน้นหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว และการพิจารณาจากข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากหน่วยงานต่าง ๆ และการสำรวจความคิดเห็น การจับเก็บข้อมูลทุติยภูมิจึงเน้นการศึกษาในขอบเขตสันติภาพของประเทศไทย ในป็นี่รายงานวิจัย TPI ในระยะที่ 2 ยังคงยึดกรอบตัวชี้วัดด้านเดิมไว้ โดยเพิ่มเติมจำนวนตัวชี้วัดรวมเป็น 28 ตัวชี้วัด มากกว่าเดิม 5 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ตัวชี้วัด P2.7 อัตราการฆ่าตัวตาย P3.5 มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) P3.6 จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ P3.7 จำนวนของกรณีที่มีการสังหาร การลักพาตัว การทำให้สูญหาย การกักตัว และทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน P3.8 จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำตัวชี้วัดแต่ละด้านมีการเก็บข้อมูลที่มาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน ทั้งข้อมูลทุติย

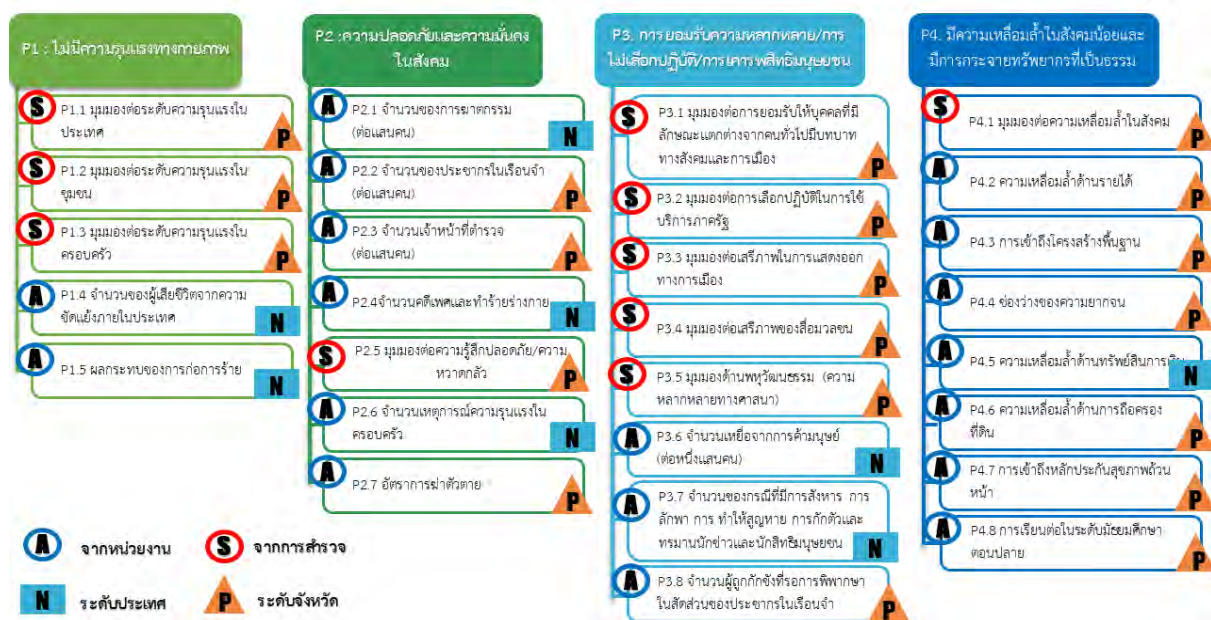
ภูมิภาคที่มีหน่วยงานอื่นได้สำรวจไว้อยู่แล้ว (18 ตัวชี้วัด) และการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดเก็บ จำนวน 10 ตัวชี้วัด

แนวทางในการจัดทำดัชนีระดับประเทศ ได้ยึดแนวทางของ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) ที่เสนอว่า การสร้างดัชนีนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของดัชนีแต่ละว่ามีความหมายอย่างไร การจะนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันแล้วคำนวณค่าดัชนีในภาพรวมไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (Adding up apples and oranges) โดยเฉพาะกรณีที่ดัชนีรวมเกิดการผลรวมของดัชนีย่อยซึ่งมีที่มาต่างกัน ด้วยเหตุนี้ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) จึงเสนอว่า การจัดทำดัชนีควรประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนที่สำคัญ ขั้นที่ 1 คือ การปรับค่าข้อมูลให้สามารถแบ่งระดับได้ ขั้นที่ 2 คือ การจัดกลุ่มของข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสม (Data grouping and dimension reduction) ขั้นที่ 3 คือ คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง (Normalization) ขั้นที่ 4 คือ การคำนวณดัชนีในภาพรวม ซึ่งรายงานหลายฉบับได้ยึดตามขั้นตอนนี้ เช่น Human Development Report PISA และ World Competitiveness Report เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้แนวทางตามที่ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) โดยแบ่งเป็น 3 แนวทางด้วยกัน แนวทางที่ 1 การปรับค่าข้อมูลให้สามารถแบ่งระดับได้ แนวทางที่ 2 การจัดกลุ่มของข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสม แนวทางที่ 3 คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง สำหรับข้อมูลทุติยภูมิจะทำการปรับค่าข้อมูลเพื่อให้ไม่มีหน่วย (Unit-Free) โดยการใช้ค่า Z-Score รวมถึงปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง (Normalization) จากนั้นจัดกลุ่มของข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Principal Component Analysis: PCA)

แนวทางในการจัดทำดัชนีในระดับจังหวัดจะต้องมีการวิเคราะห์เพิ่มเติม เนื่องจากข้อมูลระดับจังหวัดที่จะไม่มีความต่อเนื่อง เปรียบเสมือนภาพต่อที่ไม่สมบูรณ์ การนำข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่องมากำหนดช่วงคะแนนจะทำให้ผลที่ได้มีความคลาดเคลื่อน ด้วยเหตุนี้ ก่อนการทำดัชนี จึงต้องมีการประมาณค่าการกระจายตัวใหม่ (Probability Density Function: PDF) โดยใช้ข้อมูลระดับจังหวัดมาเป็นฐานในการประมาณค่าเพื่อให้ได้ภาพการกระจายตัวที่สมบูรณ์ แล้วจึงนำค่าที่ได้จากการประมาณการกระจายตัวดังกล่าวมากำหนดเกณฑ์ในการเลือกระดับคะแนนของดัชนี โดยวิธีการประมาณค่าที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ Singh-Maddala Distribution คงคุณสมบัติของตัวแปรสุ่มจากนั้นผลที่ได้มาสร้างเป็นดัชนีประกอบ (Composite Index) ในแต่ละด้านให้ครบทั้ง 4 ด้าน

แหล่งข้อมูลมีทั้งข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของหน่วยงานและเป็นข้อมูลระดับจังหวัดหรือข้อมูลระดับประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ข้อมูลด้านความรุนแรงทางกายภาพและการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน จะมีข้อมูลจากการสำรวจเป็นส่วนใหญ่ ส่วนข้อมูลด้านความปลอดภัยและมั่นคงในสังคมและข้อมูลด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมและการกระจายตัวของทรัพยากรที่เป็นธรรม จะเป็นข้อมูลจากหน่วยงานเป็นหลัก รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในรูปที่ 36

รูปที่ 36 รายละเอียดของดัชนีย่อยทั้ง 28 ตัว

6.2. การวัดสันติภาพของประเทศไทยจากงานของสากลและของประเทศไทย

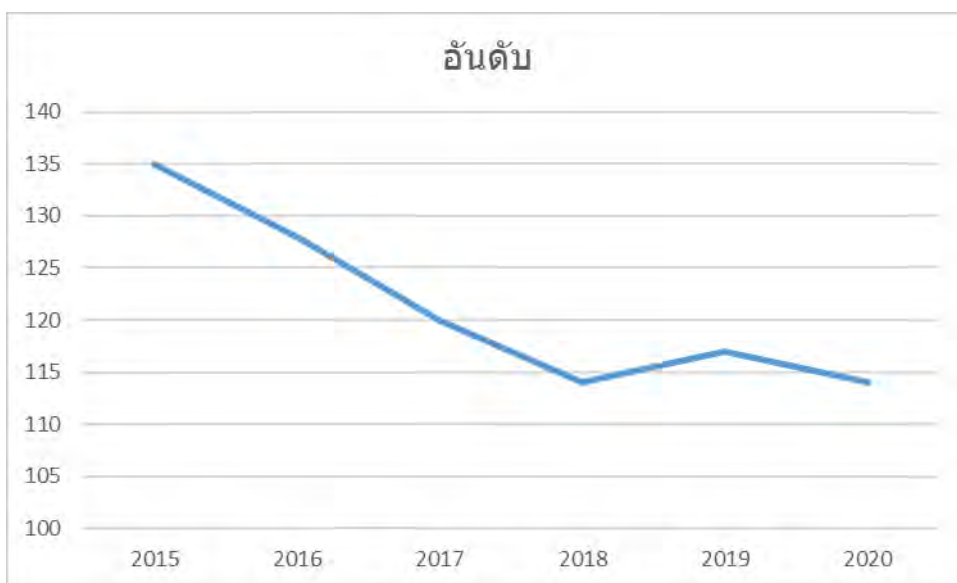
จากงานของ IEP รายงาน GPI ดัชนีสันติภาพโลกหรือสันติภาพเชิงลบ กล่าวอย่างเจาะจงถึงวัดสถานการณ์ด้านสันติภาพของไทย ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา กล่าวได้ว่าประเทศไทยได้อันดับสันติภาพในโลกดีขึ้นในภาพรวม จากอันดับ 130 กว่า ชัยมาเป็นอันดับ 117 แต่ก็ถือว่าสันติภาพยังไม่ดีนัก ประเทศไทยไม่เคยได้อันดับ 1 ใน 100 ของโลก ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องเร่งพัฒนางานด้านสันติภาพเพื่อให้เกิดสันติสุขขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะในด้านประชากรในเรือนจำ ด้านการเมืองและสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้อมูลด้านล่างเป็นข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนของประเทศไทย 6 ปีย้อนหลังตั้งแต่ปี ค.ศ 2015 - ค.ศ. 2020 รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 135 และรูปที่ 37

ตารางที่ 136 : อันดับสันติภาพของไทยในโลก ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา

ปีค.ศ.	2015	2016	2017	2018	2019	2020
อันดับ	135	128	120	114	117	114

ที่มา : ผู้เขียนประมวลสรุปจาก <http://visionofhumanity.org/>

รูปที่ 37 อันดับสันติภาพของไทยในโลก ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา

ที่มา : ผู้เขียนประมวลสรุปจาก <http://visionofhumanity.org/>

จากงานของ IEP รายงาน GPI 2020 ซึ่งมีตัวชี้วัด 3 ด้านหลัก 24 ตัวชี้วัดย่อย คะแนนของประเทศไทย มีดังนี้

- 1.ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่ (1.9) (อันดับ 2)
- 2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม (2.9) มีคะแนนสันติภาพน้อยที่สุด (อันดับ 3)
- 3.การทหาร (1.6) มีคะแนนสันติภาพมากที่สุด (อันดับ 1)

ดัชนีสันติภาพโลกของประเทศไทย มีตัวชี้วัดย่อยที่ได้คะแนนสันติภาพน้อยคือ ประชากรในเรือนจำ (5.0) ความหวาดกลัวทางการเมือง (4.0 คะแนน) และผลกระทบจากการก่อการร้าย (3.4 คะแนน) ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนสันติภาพมากคือ การตายจากการสู้รบภายนอกประเทศ (1.0 คะแนน) ความขัดแย้งจากการสู้รบนอกประเทศ (1.0 คะแนน) การส่งออกอาวุธ (1.0 คะแนน) ผู้ลี้ภัย (1.0 คะแนน)

จากงานของ IEP รายงาน PPI ดัชนีสันติภาพเชิงบวก สถานการณ์ด้านสันติภาพเชิงบวกในปี 2019⁷ แม้ว่าคะแนนสันติภาพเชิงลบ (ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ) ประเทศไทยจะได้คะแนนไม่ดี แต่คะแนนสันติภาพเชิงบวก ในปี 2019 อันดับของประเทศไทยได้อันดับ 117 มากกว่าครึ่งหนึ่งของโลกได้อันดับ 77 ได้คะแนนรวม (3.06 คะแนน) อันดับ 1 อันดับที่ 2 และ 3 ของโลกคือนอร์เวย์ (1.17) ฟินแลนด์ (1.21) สวิสเซอร์แลนด์ (1.23) และสวีเดน (1.23) ในส่วนของ 3 อันดับสุดท้ายของโลก คือโซมาเลีย (4.65) เยเมน (4.61) และเซาท์ซูดาน (4.53) สันติภาพเชิงบวกไม่ได้วัดเพียงแต่เรื่องความรุนแรงทางกายภาพ แต่วัดในมิติอื่นในเชิงโครงสร้างของสังคมด้วย คะแนนแต่ละตัวชี้วัดของประเทศไทยมีดังนี้

⁷ ดัชนีสันติภาพเชิงบวก (PPI) ปี 2019 เป็นข้อมูลล่าสุด ข้อมูลดัชนีสันติภาพเชิงบวกปี 2020 กำลังจัดทำโดย IEP

1. การทำหน้าที่ของรัฐที่ดี (2.85 คะแนน) (อันดับ3)
 - 2.การไม่คอร์รัปชั่น (3.77 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพน้อยที่สุด (อันดับ8)
 - 3.การทำธุรกิจที่ดี (2.98 คะแนน) (อันดับ4)
 - 4.การกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมไม่เหลื่อมล้ำ (2.17คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพมากที่สุด (อันดับ1)
 - 5.การยอมรับในสิทธิของคนอื่น (3.45คะแนน) (อันดับ6)
 - 6.การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (3.47 คะแนน) (อันดับ7)
 - 7.การพัฒนาทุนมนุษย์ (2.58 คะแนน) (อันดับ2)
 - 8..ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน (3.1 คะแนน) (อันดับ5)
- คะแนนรวม 3.06/5

จากงานวิจัย TPI ที่จัดทำโดยสถาบันพระปกเกล้า ด้วยการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดให้มีความชัดเจน รัดกุมและวัดระดับได้ **ผสมผสานทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก** โดยมีการแบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 4 ด้านหลักกับตัวชี้วัดย่อย 28 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่นำมาใช้ มีทั้งข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสำรวจทั่วประเทศ จากผลการศึกษาพบว่า ระดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยสำหรับปี พ.ศ. 2562 มีค่าเท่ากับ **3.36** อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของคะแนนดัชนีย่อยทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าคะแนนสันติภาพต่ำเรียงจากน้อยไปมาก คือ P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนและ P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

- 1.การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ (3.64 คะแนน) มีคะแนนสันติภาพมากที่สุด (อันดับ1) มีคะแนนสันติภาพมากที่สุด
- 2.ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม (3.06 คะแนน) (อันดับ4) มีคะแนนสันติภาพน้อยที่สุด
- 3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน (3.38 คะแนน) (อันดับ2)
- 4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (3.36 คะแนน) (อันดับ 3)

จากตาราง 6.2 ซึ่งเปรียบเทียบคะแนนสันติภาพระดับประเทศวัดโดยสถาบันพระปกเกล้า กับสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพจะเห็นได้ว่า มีความแตกต่างของคะแนนและอันดับที่ได้ เช่น ตัวชี้วัด มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม **คะแนนสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า (สันติภาพเชิงลบ+สันติภาพเชิงบวก)** ได้คะแนนสันติภาพอันดับ 3 จาก 4 อันดับ (3.36 คะแนน) ในขณะที่ **คะแนนสันติภาพเชิงบวกของไทยในด้านความเหลื่อมล้ำ วัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (2.26 คะแนน)** ได้คะแนนสันติภาพมากที่สุด อันดับ 1 จาก 8 อันดับ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 137 เปรียบเทียบคะแนนสันติภาพระดับประเทศวัดโดยสถาบันพระปกเกล้ากับสถาบัน
เศรษฐศาสตร์และสันติภาพ

หัวข้อ	คะแนนสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า (สันติภาพเชิงลบ+สันติภาพเชิงบวก)	คะแนนสันติภาพเชิงลบของไทย วัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ	คะแนนสันติภาพเชิงบวกของไทย วัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ
1. การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	(3.64 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพมากที่สุด อันดับ 1 จาก 4 อันดับ	(1.9 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพลำดับรองลงมา อันดับ 2 จาก 3 อันดับ	-
2. ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม	(3.06 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพอันดับ 4 จาก 4 อันดับ	(2.9 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพน้อยที่สุด อันดับ 3 จาก 3 อันดับ	-
3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/เคารพสิทธิมนุษยชน	(3.38 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพอันดับ 2 จาก 4 อันดับ	-	3.45 คะแนน ได้คะแนนสันติภาพอันดับที่ 7 จาก 8 อันดับ
4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	(3.36 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพน้อยที่สุด อันดับ 3 จาก 4 อันดับ	-	2.26 คะแนน ได้คะแนนสันติภาพมากที่สุด อันดับ 1 จาก 8 อันดับ

1. คะแนนสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า เป็นการวัดในมิติ **ผลผลิต** ทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก ในขณะที่ รายงานของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพแยกในการวัดสันติภาพของโลกเป็น 2 ส่วนคือรายงานสันติภาพเชิงลบ 1 ฉบับ รายงานสันติภาพเชิงบวก 1 ฉบับ กล่าวคือแยกในการวัดจากกันระหว่างสันติภาพใน 2 ความหมาย

2. องค์ประกอบและจำนวนตัวชี้วัดหลักมีความแตกต่างกัน การวัดสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า มีตัวชี้วัดหลักจำนวน 4 ตัว 1. การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2. ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม 3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน 4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (การมีตัวชี้วัด 4 ตัวหลักมาจากการนิยามเชิงปฏิบัติการในบริบทของสังคมไทยโดยกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูล) ในขณะที่ การวัดสันติภาพเชิงบวกโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ มีตัวชี้วัดหลัก 8 ตัว คือ 1. การทำหน้าที่ของรัฐที่ดี 2. การไม่คอร์รัปชัน 3. การทำธุรกิจที่ดี 4. การกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมไม่เหลื่อมล้ำ 5. การยอมรับในสิทธิของคนอื่น 6. การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร 7. การพัฒนาทุนมนุษย์ 8. ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ตัวชี้วัดย่อยมีความแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำในสังคม จาก การวัดสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้ามีตัวชี้วัด 8 ตัวย่อยคือ 1. มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม 2. ความเหลื่อมล้ำ

ด้านรายได้ 3. การเข้าถึงด้านโครงสร้างพื้นฐาน 4. ช่องว่างของความยากจน 5. ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน 6. ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 7. การกระจายบุคลากรทางการแพทย์ในภูมิภาค 8. การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวะและปริญญาตรี (ข้อมูล 7 ใน 8 ตัว ใช้ข้อมูลของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ในขณะที่การวัดสันติภาพเชิงบวกโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพมีตัวชี้วัด 3 ตัวย่อยคือ 1. ดัชนีอายุคาดเฉลี่ย (ใช้ข้อมูลจาก UNDP) 2. การเลื่อนขั้นทางสังคม (ใช้ข้อมูลจาก IDP) 3. ช่องว่างของความยากจน (ใช้ข้อมูลจากธนาคารโลก)

3. แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บข้อมูล การวัดสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า ใช้ข้อมูลรายงานจากหน่วยงานที่เก็บข้อมูลอยู่แล้ว ผสมกับการเก็บข้อมูลที่เป็น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในขณะที่การวัดสันติภาพเชิงบวกโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ใช้ข้อมูลจากหน่วยงานที่จัดเก็บเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไม่ได้ใช้ข้อมูลจากการสำรวจความเห็น แต่ใช้ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ

6.3 สรุปผลภาพรวมดัชนีสันติภาพของประเทศไทย

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562 พบว่า ระดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 มีค่าเท่ากับ 3.42 คะแนน ซึ่งมีระดับดัชนีสันติภาพสูงกว่าปี พ.ศ. 2562 ที่ได้ระดับดัชนีสันติภาพเท่ากับ 3.36 แต่ยั้งถือว่าทั้ง 2 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของระดับดัชนีตัวชี้วัดทั้ง 4 ด้าน ระดับดัชนีสันติภาพ ปี พ.ศ. 2562 ที่มีระดับคะแนนสันติภาพมากกว่าปี พ.ศ. 2560 คือ P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ปี 2562 (3.64) ปี 2560 (3.60) และ P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน ปี พ.ศ. 2562 (3.38) ปี พ.ศ. 2560 (3.37) สำหรับดัชนีปีพ.ศ. 2562 ที่มีระดับคะแนนสันติภาพน้อยกว่าปี พ.ศ. 2560 คือ P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ปี พ.ศ. 2562 (3.06) ปี พ.ศ. 2560 (3.24) และ P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและ มีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ปี พ.ศ. 2562 (3.36) ปี พ.ศ. 2560 (3.48) ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 137

ตารางที่ 138 สรุประดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยเปรียบเทียบระหว่าง ปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562⁸

ตัวชี้วัด	ปี 2560	ปี 2562	ผลต่อระดับสันติภาพ
P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	3.60	3.64	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	3.24	3.06	ระดับสันติภาพลดลง
P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน	3.37	3.38	ระดับสันติภาพเพิ่มขึ้น
P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	3.48	3.36	ระดับสันติภาพลดลง
ภาพรวม	3.42	3.36	ระดับสันติภาพลดลง

⁸ การเปรียบเทียบคะแนนสันติภาพในประเทศไทย คำนวณจากตัวชี้วัดจำนวน 28 ตัวเท่ากัน เป็นการคำนวณเพิ่มเติมจากงานวิจัยในปี 2561 ที่เคยศึกษาและเก็บข้อมูล 23 ตัวชี้วัด ในปีนี้มีการคำนวณคะแนนเพิ่มเติมจากอีก 5 ตัวชี้วัด เพื่อทำการเปรียบเทียบกันได้อย่างครอบคลุม ทั้ง 28 ตัวชี้วัด

P1.ตัวชี้วัดด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

ตัวชี้วัดด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพวัดโดยสถาบันพระปกเกล้ากับสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพเปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่า ตัวชี้วัดในด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพวัดโดย สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ประกอบด้วย 1. จำนวนและระยะเวลาของความขัดแย้งภายในประเทศ 2. จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ 3. จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งระหว่างภายนอกประเทศ 4. จำนวนระยะเวลา และบทบาทของความขัดแย้งภายนอกประเทศ 5. ความเข้มข้นของความขัดแย้งภายใน 6. ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ตัวชี้วัดด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า ประกอบด้วย P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ P1.2 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน P1.3 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว P1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อสัปดาห์ในประเทศ) P1.5 ผลกระทบของการก่อการร้าย แนวคิดในการประเมินด้านนี้ คือ ความรุนแรงทางกายภาพที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนทำให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรด้านต่าง ๆ และสามารถผลักดันให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อไปได้อย่างไม่หยุดยั้ง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นไม่เป็นผลดีกับทั้งสังคมไม่ว่าจะเป็นในระดับครอบครัว ชุมชนหรือระดับประเทศ

การวัดความเหลื่อมล้ำของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ จำนวน 6 ตัวชี้วัด เป็นการวัดความรุนแรงทางกายภาพ วัดจากความรุนแรงทั้งภายในและภายนอกประเทศ วัดจากจำนวนครั้งของการสู้รบ ระยะเวลาที่เคยเกิดความรุนแรงว่านานมาแล้วหรือไม่ จำนวนของคนที่เสียชีวิตจากการสู้รบ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ประเมินความขัดแย้งว่ามีความเข้มข้นภายในประเทศมากน้อยเพียงใด วัดจากสถิติที่มีอยู่แล้วและการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจาก EIU ในขณะที่การวัดด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า เป็นการวัดความรุนแรงทางกายภาพที่กระทบต่อประชาชนในวงกว้างและมีความยืดหยุ่น ศึกษาจากทฤษฎีความขัดแย้งที่ยืดหยุ่นจริงจัง ในงานนี้เน้นไปที่ความรุนแรงทางการเมืองและเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวัดมุมมองต่อเหตุการณ์ทางการเมืองในระดับประเทศและระดับชุมชนและครอบครัว รวมถึงการศึกษาข้อมูลสถิติการสูญเสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้และผลกระทบของการก่อการร้าย ซึ่งวัดจากจำนวนเหตุการณ์การก่อการร้าย จำนวนของผู้เสียชีวิต จำนวนของผู้บาดเจ็บและจำนวนทรัพย์สินที่เสียหาย

มีความแตกต่างของคะแนนและอันดับที่ได้ คะแนนสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า (สันติภาพเชิงลบ+สันติภาพเชิงบวก) ได้คะแนนสันติภาพมากที่สุดอันดับ 1 จาก 4 อันดับ(3.64 คะแนน) คะแนนสันติภาพเชิงลบของไทย วัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ได้คะแนนสันติภาพลำดับรองลงมา อันดับ 2 จาก 3 อันดับ (1.9 คะแนน) จุดที่เหมือนกันคือตัวชี้วัดจำนวนผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ

จุดเน้นที่แตกต่างกันของงาน 2 สถาบันดังกล่าวคือ งานของสถาบันพระปกเกล้าเน้นการเก็บข้อมูลในระดับภายในประเทศ ไม่รวมถึงการวัดความรุนแรงหรือการสู้รบระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างกันในวิธีการจัดเก็บข้อมูลโดยเฉพาะในส่วนของข้อมูลจากความคิดเห็นของประชาชนจำนวน 30,000 กว่าชุด กับความเห็นที่เน้นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ งานของสถาบันพระปกเกล้ามีตัวชี้วัด 5 ตัว แต่เป็นข้อมูลที่เป็นการวัดมุมมองหรือความคิดเห็นถึงจำนวน 3 ตัวชี้วัดจาก 5 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อย มีระดับสันติภาพไม่ดีในเชิงเปรียบเทียบคือ P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ (2.67) ผู้ตอบแบบสอบถามยังมีมุมมองต่อปัญหาการเมืองไทยไม่ดี แม้ว่าความรุนแรงทางการเมืองไทยจะเกิดขึ้นมานานนับ 10 ปีแล้ว แต่ความสูญเสียที่เคยเกิดขึ้นยังคงส่งผลถึงปัจจุบัน โดยในอดีตมีผู้เสียชีวิตอย่างน้อยรวม 137 ราย มีผู้บาดเจ็บสาหัสถึงเล็กน้อย 3 หมื่นกว่าคน กล่าวอย่างเจาะจงถึงเหตุการณ์ความสูญเสียครั้งสำคัญเกิดขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553 มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 91 รายและบาดเจ็บมากกว่า 1,800 ราย รวมถึงเหตุการณ์ ในช่วงการชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ประมาณ 7 เดือน ตั้งปลายปี พ.ศ. 2556- 2557 มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 20 ราย และบาดเจ็บมากกว่า 700 ราย ภาพรวมความเสียหายทางเศรษฐกิจคิดเป็นจำนวนเงินมหาศาลอย่างน้อยประมาณ 2 ล้านล้านบาท สำหรับการสร้างความปรองดองของรัฐบาลชุดต่าง ๆ ที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากเหตุผลหลายประการ ประกอบด้วย 1) กลไกด้านการสร้างความปรองดองไม่เป็นที่ยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) การบริหารประเทศอย่างขาดหลักธรรมาภิบาลที่เพียงพอ เน้นการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจและเน้นระบบอุปถัมภ์ 3) ขาดความต่อเนื่องและเป็นการเมืองของแต่ละรัฐบาล 4) ภาครัฐขาดกลไกขับเคลื่อนสู่สาธารณะทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น 5) ขาดกลไกเชื่อมโยงประสานผู้นำทั้ง 3 ระดับคือ ระดับบน ระดับกลางและระดับล่าง

ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมาก มีระดับสันติภาพดีในเชิงเปรียบเทียบคือ P1.3 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว (4.75) และจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ) (3.84) มีจำนวนผู้เสียชีวิตลดลง มีรายละเอียดคือ

P1.3 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติประกอบด้วย คำถาม 2 คำถาม นำคะแนนมาคิดรวมกัน

1. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยเห็นหรือเคยได้ยินคนในบ้านถูกทำร้ายโดยคนในบ้านหรือไม่ ?” คำถามเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่าดัชนีเท่ากับ 0.17

2. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายในบ้านของท่านเองหรือไม่ ?” คำถามเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.12

เมื่อคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่า ดัชนีเท่ากับ 0.15 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 4.75 ข้อมูลดังกล่าวสะท้อน ประสบการณ์ มุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีประสบการณ์ มุมมองต่อเรื่องความรุนแรงในครอบครัวเป็นไปในด้านบวก

ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมาก เป็นลำดับรองลงมาคือ P1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ) (3.84) ข้อมูลจาก Deepsouth ระบุว่าสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา (อำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา อำเภอนาทวี) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547- 31 ธันวาคม 2562 มีจำนวน 20,512 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 7,085 คน และได้รับบาดเจ็บ 13,233 คน เหตุการณ์เฉพาะช่วงเดือนมกราคม-ธันวาคม 2562 เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบจำนวน 411 ครั้ง

มีผู้เสียชีวิต 180 ราย ได้รับบาดเจ็บ 243 ราย ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันในปี 2561 ซึ่งมีเหตุการณ์ความไม่สงบจำนวน 548 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 218 ราย ได้รับบาดเจ็บ 265 ราย (ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, 2563) แม้ว่าจะมีเหตุการณ์สำคัญเช่น 15 ศพ ยะลาปี 2562 กลุ่มติดอาวุธ ได้ใช้อาวุธปืนสงครามยิงถล่มชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านและมีผู้เสียชีวิต 15 ราย ข้อมูลในทิศทางบวกที่สอดคล้องกันคือรายงานการสำรวจสันติภาพ peace survey ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 5 ได้ดำเนินการในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม 2562 ที่ผ่านมา โดยสอบถามความคิดเห็นของประชาชนอายุระหว่าง 18-70 ปี ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา จำนวน 1,637 คน ประชาชนยังเชื่อมั่นว่า การพูดคุย/เจรจาจะเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา

เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนดัชนีสันติภาพด้านไม่มีความรุนแรงทางกายภาพระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562 พบว่า คะแนนดัชนีในภาพรวมของปี 2562 (3.64) มีระดับคะแนนสูงกว่าดัชนีสันติภาพกว่าปีพ.ศ. 2560 (3.60) ซึ่งหัวข้อปี พ.ศ. 2562 ที่มีดัชนีสันติภาพสูงกว่า คือ มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ) และ ผลกระทบของการก่อการร้าย สะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งภายในประเทศ และผลกระทบของการก่อการร้ายปี 2562 ดีขึ้น รวมถึงมุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว สำหรับหัวข้อที่มีดัชนีสันติภาพน้อยกว่าปี 2560 คือ มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ และ มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองต่อความรุนแรงในประเทศหรือความรุนแรงในชุมชนในปี 2562 แย่ลง ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 138

ตารางที่ 139 สรุปผล P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ เปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562

P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	คะแนนดัชนี		ระดับคะแนน	
	2560	2562	2560	2562
P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ ^[1]	0.49	0.51	2.76	2.67
P1.2 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน ^[1]	0.36 ^[2]	0.36 ^[2]	3.58	3.58
P1.3 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว ^[1]	0.19	0.15	4.68	4.75
P1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ)	0.03	0.02	3.77	3.84
P1.5 ผลกระทบของการก่อการร้าย ^[1]	0.66	0.63	3.22	3.35
รวม	-	-	3.60	3.64

หมายเหตุ: ^[1] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความรุนแรงทางกายภาพในด้านดังกล่าว เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระดับสันติภาพลดลง

^[2] ค่าดัชนีมีความแตกต่างกันที่ทศนิยมตำแหน่งที่ 3 จึงส่งผลให้ระดับสันติภาพไม่เปลี่ยนแปลง

P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

ตัวชี้วัดด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมวัดโดยสถาบันพระปกเกล้ากับสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพเปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่า ตัวชี้วัดในด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมวัดโดย สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ประกอบด้วย 1. ระดับการรับรู้ต่ออาชญากรรม

หรือการทำผิดกฎหมายในสังคม เป็นการประเมินมุมมองความไว้วางใจกันของคนในสังคม 2. จำนวนผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น 3. ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง เช่น ประเมินอำนาจที่มากไปของผู้บริหาร 4. ระดับความหวาดกลัวทางการเมือง เช่น ตั้งคำถามว่า ประเทศอยู่ภายใต้หลักนิติธรรมประชาชนไม่ถูกจำกัดจากการแสดงความคิดเห็น 5. ผลกระทบของการก่อการร้าย 6. จำนวนของการฆาตกรรม 7. ระดับของอาชญากรรมรุนแรง เช่น ตั้งคำถามว่าอาชญากรรมรุนแรงน่าจะทำให้รัฐบาลหรือภาคธุรกิจประสบปัญหาการดำเนินงาน 8. ความรุนแรงจากการประท้วง เช่น ประเมินความรุนแรงจากการประท้วงต่อผลกระทบต่อการทำธุรกิจ 9. จำนวนของประชากรในเรือนจำ 10. จำนวนของเจ้าหน้าที่ความมั่นคงและตำรวจ ตัวชี้วัดด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมวัดโดยสถาบันพระปกเกล้า ประกอบด้วย P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม (ต่อแสนคน) P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) P2.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) P2.4 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว P2.6 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว (ต่อแสนคน) P2.7 อัตราการฆ่าตัวตาย การประเมินดังกล่าวเน้นประเมินความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม โดยเก็บข้อมูลจากสถิติจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ จำนวนของการฆาตกรรม จำนวนของประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ และจำนวนคดีทางเพศและทำร้ายร่างกาย (สถิติการรับแจ้งเหตุ) รวมถึงการประเมินมุมมองด้านความปลอดภัยจากการสำรวจความเห็นของประชาชน งานวิจัยนี้มีฐานคิดว่าความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมจะเกิดขึ้นสูง ด้วยการไม่มีการฆาตกรรม ไม่มีการฆ่าตัวตาย ไม่มีการทำร้ายในครอบครัว ไม่มีการทำร้ายร่างกายหรือมีไม่มากนัก ประชากรในเรือนจำก็จะมีน้อย รวมถึงจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะมีน้อยในการรักษาความสงบเรียบร้อย

คะแนนสันติภาพของประเทศของไทยด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า (สันติภาพเชิงลบ+สันติภาพเชิงบวก) ได้คะแนนสันติภาพน้อยที่สุด (3.06 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพอันดับ 4 จาก 4 อันดับ คะแนนสันติภาพเชิงลบของไทย วัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ได้ (2.9 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพน้อยที่สุด อันดับ 3 จาก 3 อันดับ ตัวชี้วัดของงาน 2 สถาบันที่ใกล้เคียงกันคือ การรับรู้ต่อความไว้วางใจกันของคนในสังคม จำนวนของการฆาตกรรม จำนวนของประชากรในเรือนจำ จำนวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตัวชี้วัดที่แตกต่างออกไปของสถาบันพระปกเกล้าคือ จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว และอัตราการฆ่าตัวตาย

ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อย มีระดับสันติภาพไม่ดีในเชิงเปรียบเทียบ คือ P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (1.0) และ P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว (2.96) ตัวชี้วัดจำนวนของประชากรในเรือนจำ จากข้อมูลสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ปี 2562 จำนวนผู้ต้องขัง 370,305 คน จากจำนวนประชากรจากกรมการปกครอง 66,558,935 คน คำนวณเป็นเกณฑ์คะแนน ได้ 556.36 กล่าวได้ว่า สอดคล้องกับปรากฏการณ์ ข้อเท็จจริงที่ระบุว่า คนล้นคุก จำนวนผู้กระทำผิดที่ถูกตัดสินลงโทษจำคุกเพิ่มขึ้นจาก 91,152 ในปี พ.ศ. 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 111,515 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.33 ในปีพ.ศ.2556 ซึ่งส่งผลให้เกิดวิกฤตนักโทษล้นคุก ในปีพ.ศ.2556 เรือนจำทั่วประเทศเฉลี่ยแล้วผู้ต้องขัง 1 คน มีพื้นที่นอนเพียง 0.75 ตารางเมตร ต่ำกว่ามาตรฐานสากลเกือบ 3 เท่า

(2.25 ตารางเมตรต่อ 1 คน) กล่าวคือเรือนจำเกินกว่าความจุเต็มที่ของเรือนจำ (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2557, น.8) โดยเฉพาะคดียาเสพติดให้โทษเป็นคดีที่มีสัดส่วนสูงสุดในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอนตั้งแต่ชั้นตำรวจ อัยการ ศาล และผู้ต้องโทษ การจับกุมคดียาเสพติดเป็นจำนวนมากกระทบต่อปริมาณคดีในกระบวนการยุติธรรมและความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ สำหรับตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว ตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัวใช้ข้อคำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ พ.ศ. 2562 โดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยใช้คำถาม 13 คำถาม นำมาคิดคะแนนรวมกัน ความหวาดกลัวโดยทั่วไปมักมีมุมมองในเรื่องของภัยอาชญากรรมซึ่งเป็นผลกระทบอย่างหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม กล่าวคือ อาชญากรรมทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความกลัวและแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การหลีกเลี่ยงบริเวณที่เสี่ยงภัย การไม่ออกนอกบ้านเวลากลางคืน การพกพาอาวุธเพื่อป้องกันตัวเอง นอกจากนี้ยังรวมถึงความกลัวว่าอาจจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทต่าง ๆ เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ช่มชืด เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมาก มีระดับสันติภาพดีในเชิงเปรียบเทียบคือ P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม P2.4 (3.86)จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย (3.61) ตัวชี้วัดจำนวนของการฆาตกรรมจากข้อมูลสถิติจับกุม (คดี) ปี 2562 ประเภทคดีที่ 1.1 การฆ่าผู้อื่น (คดีอุกฉกรรจ์) จำนวน 1,102 คดี ประเภทคดีที่ 1.2 ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย จำนวน 404 คดี รวมเป็นจำนวน 1,506 คน มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2560 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย ตัวชี้วัดประเภทความผิด ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลนี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลการแจ้งความ ปี 2562 จำนวน 11,129 คดี

เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนดัชนีสันติภาพด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562 พบว่า คะแนนดัชนีในภาพรวมของปี พ.ศ. 2562 (3.06) มีระดับคะแนนต่ำกว่าดัชนีสันติภาพปี 2560 (3.24) ซึ่งหัวข้อปี 2560 ที่มีดัชนีสันติภาพสูงกว่าปี พ.ศ. 2562 คือ จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน) จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย และจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว (ต่อแสนคน) แสดงให้เห็นว่าจำนวนประชากรในเรือนจำ จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัวรวมถึงเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวมีคะแนนต่ำลง สำหรับหัวข้อที่มีดัชนีสันติภาพ พ.ศ. 2562 ที่มีคะแนนมากกว่าปี พ.ศ. 2560 คือ จำนวนของการฆาตกรรม (ต่อแสนคน) จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) และอัตราการฆ่าตัวตาย แสดงให้เห็นจำนวนของการฆาตกรรมดีขึ้น จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเพิ่มขึ้น และมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว รวมถึงอัตราการฆ่าตัวตาย ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 139

ตารางที่ 140 สรุปผล P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม เปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562

P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	คะแนนดัชนี		ระดับคะแนน	
	2560	2562	2560	2562
P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม (ต่อแสนคน) ^[1]	0.13	0.11	3.84	3.86
P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน)	0.90	1.00	1.41	1.00
P2.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) ^[1]	0.41	0.40	3.35	3.39
P2.4 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย ^[1]	0.49	0.57	4.05	3.61
P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว	0.57	0.55	3.00	2.96
P2.6 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว (ต่อแสนคน) ^[1]	0.55	0.65	3.81	3.05
P2.7 อัตราการฆ่าตัวตาย ^[1]	0.40	0.29	3.25	3.53
รวม	-	-	3.24	3.06

หมายเหตุ: ^[1] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมด้านนี้ น้อยลง ส่งผลให้ระดับสันติภาพลดลง

^[2] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมด้านนี้ มากขึ้น ส่งผลให้ระดับคะแนนสันติภาพเพิ่มขึ้น

P3. ด้านที่ 3 การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัดด้านการยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน วัดโดยสถาบันพระปกเกล้ากับสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพเปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่า

ตัวชี้วัดที่วัดโดย สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก คือ

1. การยอมรับสิทธิของผู้อื่น
2. การไหลเวียนอย่างอิสระของข้อมูล
3. ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน

ในแต่ละด้านมีตัวชี้วัด 3 ตัว รวม 3 ด้าน เป็น 9 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

1. การยอมรับสิทธิของผู้อื่น (Acceptance of the Rights of Others) มีตัวชี้วัดย่อยคือ

1. ดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ
2. ความคับข้องใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ
3. การยกเว้นกลุ่มเศรษฐกิจและสังคม เป็นการวัดการไม่ได้รับประโยชน์ของผู้หญิงใน 3 ด้าน คือ อนามัย การเจริญพันธุ์ การเสริมพลัง และตลาดแรงงาน รวมถึง วัดอัตราความคับข้องใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงศาสนา ชชาติพันธุ์ การเลือกปฏิบัติทางการเมืองและการแบ่งแยก และวัดเกี่ยวกับการยกเว้นเกี่ยวกับการปฏิเสธไม่ให้บุคคลเข้าถึงบริการ

2. การไหลเวียนอย่างอิสระของข้อมูล (Free Flow of Information) มีตัวชี้วัดย่อยคือ

1. เสรีภาพของสื่อมวลชน
2. คุณภาพของข้อมูล
3. บุคคลที่ใช้อินเทอร์เน็ต (จากประชากรร้อยละ) เป็นการวัดองค์ประกอบระดับเสรีภาพของสื่อมวลชนในด้านการพิมพ์การออกอากาศและเสรีภาพทางอินเทอร์เน็ตการวัดข้อเท็จจริงของข้อมูลที่รัฐบาลเผยแพร่ หรือทำให้เข้าใจผิด วัดการใช้อินเทอร์เน็ตของปัจเจกบุคคล ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา

3. ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน (Good Relations with Neighbours) มีตัวชี้วัดย่อยคือ
 1. ความเป็นปฏิกิริยาต่อชาวต่างชาติ 2. จำนวนนักท่องเที่ยวขาเข้า (ต่อแสนคน) 3. การบูรณาการ
 ในภูมิภาค เป็นการวัดทัศนคติของสังคมต่อชาวต่างชาติและทรัพย์สินเอกชน วัดจำนวนนักท่องเที่ยว
 ต่อจำนวนเปอร์เซ็นต์ของประชากรภายในประเทศ และการขยายการบูรณาการในชาติกับรัฐอื่น

ตัวชี้วัดด้านการยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพ
 สิทธิมนุษยชน วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า จำนวน 8 ตัวชี้วัดประกอบด้วย

P3.1 มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคม
 และการเมือง

P3.2 มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

P3.5 มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)

P3.6 จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน)

P3.7 จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและ
 นักสิทธิมนุษยชน

P3.8 จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ

ในหัวข้อนี้ เป็นการประเมินมุมมองของประชาชนต่อการยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/
 การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน โดยวัดมุมมองของประชาชนต่อการยอมรับให้กลุ่มที่
 ต่างจากคนทั่วไปนั้นมีบทบาททางสังคมและการเมือง อีกทั้ง มุมมองต่อการถูกเลือกปฏิบัติใน
 การใช้บริการภาครัฐ และมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง รวมถึงมุมมองต่อเสรีภาพ
 ของสื่อมวลชน อีกทั้งการเคารพความหลากหลายทางศาสนาผ่านมุมมองของการตั้งศาสนสถานใน
 ชุมชนของตนเอง จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย
 การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชนและจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วน
 ของประชากรในเรือนจำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการคำนึงถึงสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ถูกกักขัง
 องค์การพัฒนาเอกชนและนักข่าว บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าความแตกต่างนำไปสู่สันติสุขในสังคม
 โลกจะเกิดความสงบสุขได้นั้น มีเงื่อนไข 2 ประการคือ ความหลากหลายและการพึ่งพากันและกัน
 ในธรรมชาติ การที่โลกขาดความหลากหลายและการพึ่งพากันนั้น จะนำไปสู่จุดจบของมนุษยชาติ
 การเคารพในความแตกต่าง และการใช้ลักษณะของความแตกต่างให้เกิดการสร้างสรรค์
 ด้วยการร่วมมือร่วมใจกัน สันติภาพของโลกจะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อย มีระดับสันติภาพไม่ดีในเชิงเปรียบเทียบ คือ P3.1 มุมมองต่อ
 การยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง (1.96)
 P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง (2.73) ตัวชี้วัดมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคล
 ที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับที่จะให้
 ผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางสังคมและการเมืองมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้มีความหลากหลายทางเพศ
 กลุ่มที่ไม่ได้รับการยอมรับมากที่สุด คือ แรงงานต่างด้าว และพวกยึดถือชาตินิยมสุดโต่ง อาจเป็น
 เพราะทัศนคติว่าคนต่างด้าวเข้ามาอาศัยประเทศไทย เข้ามาใช้ทรัพยากรจากประเทศไทยโดยไม่ได้

ตอบแทนประโยชน์อันใดให้กับเรา ส่วนกลุ่มชาตินิยมสุดโต่ง ไม่ได้รับการยอมรับดังกล่าวอาจเป็นเพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่ประนีประนอม ไม่อยากให้กลุ่มที่มีอุดมการณ์สุดขั้วไปในทางใดทางหนึ่งขึ้นมาใช้อำนาจ สำหรับ ตัวชี้วัดมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านสามารถแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระ? ซึ่งสถานการณ์การด้านเสรีภาพในการแสดงออกที่เป็นปัญหามักจะเป็นการโพสต์ข้อความต่าง ๆ ในสื่อออนไลน์ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบคอมพิวเตอร์

ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมาก มีระดับสันติภาพดีในเชิงเปรียบเทียบ คือ P3.7 จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน (5.0) และ P3.6 จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน) (4.3) ตัวชี้วัดจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน ได้จัดเก็บข้อมูลนี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลจาก Reporters Without Borders มีจำนวน 0 ราย เนื่องจากแหล่งข้อมูลดังกล่าวอาจจะวัดจากจำนวนการสังหารหรือการลักพาตัวที่เกิดขึ้นแต่ภายในประเทศ แต่ทางกลับกันจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย มักจะเกิดขึ้นในต่างประเทศ นอกจากนี้การหาหลักฐานเป็นไปได้ยาก ตำรวจไม่ดำเนินคดี แม้ว่าในความเป็นจริงจะมีคนถูกอุ้มหายก็ตาม และไม่สามารถตัดสินว่าเป็นฝีมือของเจ้าหน้าที่รัฐ เนื่องจากไม่มีหลักฐานหรือทราบตัวผู้กระทำความผิด แต่ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าเป็นหน้าที่ของรัฐในการหาผู้กระทำความผิดเพื่อคืนความยุติธรรมให้กับประชาชน ในช่วงหลายปีมานี้ มีความพยายามจากภาคประชาชนที่จะผลักดันร่างกฎหมายชื่อว่า “พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคสูญหาย พ.ศ.....” ซึ่งเป็นกฎหมายที่จะทำให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน การปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือ CAT และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ หรือ CED เพื่อแก้ปัญหาอย่างปิลลีและทนายสมชาย นีละไพจิตร (รวมถึงคนที่สูญ) เนื้อหาสำคัญๆ เช่น การกำหนดให้การทรมานและการบังคับบุคคลให้หายสาบสูญโดยเจ้าหน้าที่เป็นความผิดทางอาญา โดยกำหนดองค์ประกอบของความผิดให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าว กำหนดมาตรการในการป้องกันไม่ให้ประชาชนที่ถูกจับหรือถูกควบคุมตัวถูกทรมานหรือบังคับให้หายสาบสูญ คุ้มครองพยาน การคุ้มครองและการมีส่วนร่วมของผู้เสียหายในการดำเนินคดี ให้เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ พิจารณาคดีโดยระบบไต่สวน โดยศาลคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นต้น สำหรับตัวชี้วัดจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ จากรายงาน Trafficking in Persons Report 2019 ได้กล่าวถึงประเทศไทยว่า รัฐบาลไทยไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างเต็มที่ในการขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ แต่มีความพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการดำเนินการดังกล่าว รัฐบาลไทยแสดงความพยายามโดยรวมมากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงการรายงานปีที่ผ่านมา ดังนั้นประเทศไทยจึงยังคงอยู่ในกลุ่มที่ 2 ความพยายามดังกล่าวประกอบไปด้วยการระบุผู้เสียหายมากขึ้น การพิพากษานักค้ามนุษย์ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดและเจ้าหน้าที่รัฐที่สมรู้ร่วมคิดให้รับโทษจำคุกร้ายแรง และการจัดทำคู่มือต่าง ๆ ในการร่วมงานกับภาคประชาสังคม

คะแนนสันติภาพของประเทศของไทยด้านดังกล่าว วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า (สันติภาพเชิงลบ+สันติภาพเชิงบวก) ได้คะแนนสันติภาพ (3.38 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพอันดับ 2 จาก 4 อันดับ คะแนนสันติภาพเชิงบวกของไทย วัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ได้ (3.45 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพอันดับที่ 7 จาก 8 อันดับ ตัวชี้วัดของงาน 2 สถาบันที่ใกล้เคียงกัน คือ เสรีภาพของสื่อมวลชน ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ วัดการไม่ได้รับประโยชน์ของผู้หญิงใน 3 ด้าน คือ อนามัยการเจริญพันธุ์ การเสริมพลัง และตลาดแรงงาน การวัดอัตราความคับข้องใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงศาสนา ชาติพันธุ์ การเลือกปฏิบัติทางการเมืองและการแบ่งแยก และวัดการปฏิเสธไม่ให้บุคคลเข้าถึงบริการ ตัวชี้วัดที่แตกต่างออกไปของสถาบันพระปกเกล้าคือ มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) หย่อนจากการค้ามนุษย์ การสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน และผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ และงานของสถาบันพระปกเกล้าไม่ได้เน้นวัดทัศนคติต่อชาวต่างชาติโดยตรง และไม่ได้วัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทย

เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนดัชนีสันติภาพด้านการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562 พบว่า คะแนนดัชนีในภาพรวมของปี พ.ศ. 2562 (3.38) มีระดับคะแนนสูงกว่าดัชนีสันติภาพกว่าปี พ.ศ. 2560 (3.37) ซึ่งหัวข้อปี พ.ศ. 2562 ที่มีดัชนีสันติภาพสูงกว่า คือ มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน แสดงให้เห็นถึงเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองหรือเสรีภาพของสื่อมวลชนมีระดับคะแนนสูงขึ้น รวมทั้งจำนวนหย่อนจากการค้ามนุษย์หรือจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน เป็นหัวข้อที่ประเทศไทยทำได้ดีเนื่องจากทำคะแนนดัชนีได้ในระดับสูง สำหรับหัวข้อที่มีดัชนีสันติภาพน้อยกว่าปี พ.ศ. 2560 คือ มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) และจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 140

ตารางที่ 141 สรุปผล P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน
เปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562

P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน	คะแนนดัชนี		ระดับคะแนน	
	2560	2562	2560	2562
P3.1 มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง	0.44 ^[2]	0.44 ^[2]	1.96	1.96
P3.2 มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ ^[1]	0.32	0.37	4.04	3.89
P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง	0.50	0.61	2.39	2.73
P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน	0.53	0.58	2.64	2.79
P3.5 มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)	0.61	0.55	3.39	3.22
P3.6 จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (ต่อหนึ่งแสนคน) ^[1]	0.37 ^[2]	0.37 ^[2]	4.28	4.30
P3.7 จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน ^[1]	0.00	0.00	5.00	5.00
P3.8 จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ ^[1]	0.38	0.41	3.26	3.15
รวม	-	-	3.37	3.38

หมายเหตุ: ^[1] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนในด้านนี้ มากขึ้น ส่งผลให้ระดับคะแนนสันติภาพเพิ่มขึ้น

^[2] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนในด้านนี้ น้อยลง ส่งผลให้ระดับคะแนนสันติภาพลดลง

^[3] ค่าดัชนีมีความแตกต่างกันที่ทศนิยมตำแหน่งที่ 3 จึงส่งผลให้ระดับสันติภาพไม่เปลี่ยนแปลง

P4. ตัวชี้วัดด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

ตัวชี้วัดในด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมวัดโดยสถาบันพระปกเกล้ากับสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพเปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่า ตัวชี้วัดในด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมวัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ประกอบด้วย ด้าน 1) การกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน และ 2) ทุนมนุษย์ระดับสูงรวมจำนวนตัวชี้วัด 6 ตัว เป็นการใช้อ้างอิง(คะแนน) จากตัวชี้วัดที่จัดเก็บเรียบร้อยแล้วจากรายงานต่างๆ ในโลกประกอบด้วย

1) การกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Distribution of Resources) ครอบคลุมองค์ประกอบสันติภาพเชิงโครงสร้าง โดยแยกการวัดออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ (1) ระดับการวัดดัชนีอายุขัยคาดเฉลี่ย ซึ่งวัดจากอายุขัยคาดเฉลี่ยของประชากรทั้งหมด (2) ช่องว่างความยากจนต่อหัวอยู่ที่ 5.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน คือ อัตราร้อยละของประชากรที่มีรายได้น้อยกว่า 5.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน ในรายได้ระหว่างประเทศปี 2554 และ (3) ระดับการกระจายดัชนีทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน องค์ประกอบนี้จะวัดความเท่าเทียมกัน ทั้งที่เป็นทรัพยากรจับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ซึ่งมีการกระจายอยู่ในสังคม

2) ทุนมนุษย์ระดับสูง (High Levels of Human Capital) ครอบคลุมองค์ประกอบเชิงโครงสร้าง (1) วัดจากสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่ได้ทำงาน หรือศึกษา หรือฝึกอบรม (NEET) (ร้อยละ)

ซึ่งต้องเป็นส่วนของผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปี ที่ไม่ได้ทำงาน ไม่ได้อยู่ในการศึกษา หรือ การฝึกอบรม (2) วัดจำนวนนักวิจัย ด้านการวิจัยและพัฒนา (ต่อล้านคน) โดยวัดจากจำนวนนักวิจัย ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยและการพัฒนา (R&D) แสดงต่อประชากรหนึ่งล้านคน และ (3) วัดอายุขัย คาดเฉลี่ยที่มีสุขภาพดี (แข็งแรง) ต่ออัตราแรกเกิด (ปี) ซึ่งดูจากจำนวนทารกแรกเกิดโดยเฉลี่ยที่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีสุขภาพที่สมบูรณ์

ตัวชี้วัดในด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมวัดโดย สถาบันพระปกเกล้า ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด เป็นข้อมูลจากการสำรวจความเห็นและข้อมูลสถิติของ หน่วยงานที่ดำเนินการจัดเก็บอยู่แล้วในประเทศไทย ประกอบด้วย

- P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม
- P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้
- P4.3 การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน
- P4.4 ช่องว่างความยากจน
- P4.5 ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน
- P4.6 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน
- P4.7 การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
- P4.8 การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

แนวคิดในการประเมินอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่า ประเทศที่มีสันติภาพ จะมีความเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร โดยที่ความไม่เท่าเทียมกันในด้านรายได้ (คนจนกับคนรวย) ทรัพย์สินการเงิน รวมถึงความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ส่งผลต่อการแบ่งแยกในสังคม ทำให้เกิดช่องว่างทางรายได้ที่แตกต่างกันมากระหว่างคนจนกับคนรวย

มีความแตกต่างของคะแนนและอันดับที่ได้ คะแนนสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดย สถาบันพระปกเกล้า (สันติภาพเชิงลบ+สันติภาพเชิงบวก) ได้คะแนนสันติภาพอันดับ 3 จาก 4 อันดับ (3.36 คะแนน) ในขณะที่ คะแนนสันติภาพเชิงบวกของไทย วัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (2.26 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพมากที่สุด อันดับ1 จาก 8 อันดับ

การวัดความเหลื่อมล้ำของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ จำนวน 6 ตัวชี้วัดคือ

1. ตัวชี้วัดอายุขัยคาดเฉลี่ย เป็นการเน้นที่อายุขัยเฉลี่ยของการมีชีวิตอยู่ อายุยืนสะท้อนถึงคุณภาพชีวิตที่ดี
2. ตัวชี้วัดช่องว่างความยากจน การพิจารณาจากรายได้ของค่าเฉลี่ยว่าต่ำกว่าของเส้นความยากจน อัตราของประชากรที่ดำรงชีพต่ำกว่า 5.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อวันหรือไม่ หากรายได้ต่ำกว่านี้กล่าวได้ว่าจะส่งผลกระทบต่อทำให้ไม่สามารถหาอาหารมาดำรงชีพได้อย่างพอเพียง
3. ตัวชี้วัดการกระจายดัชนีทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน บ่งบอกถึงสังคมที่เท่าเทียมกัน ทั้งทรัพยากรที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้
4. ตัวชี้วัดเยาวชนที่ไม่ได้ทำงาน หรือศึกษา หรือฝึกอบรม นำมาสู่คนที่ขาดคุณภาพ และหางานทำยาก
5. ตัวชี้วัดจำนวนนักวิจัยที่มีส่วนร่วมในการวิจัย วัดถึงสังคมพัฒนาได้จากการใช้วิจัยเป็นฐานในการขับเคลื่อนสังคม
6. ตัวชี้วัดอายุขัยคาดเฉลี่ยของทารกแรกเกิดโดยเฉลี่ยที่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีสุขภาพที่สมบูรณ์ บ่งบอกถึงสังคมที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพของเด็กทารกที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมต่อไป

ในขณะที่การวัดตัวชี้วัดด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมวัดโดยสถาบันพระปกเกล้า ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด วัดจาก 1. มุมมองของประชาชน ต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมในด้านรายได้และทรัพย์สิน ด้านการศึกษา ด้านเพศ ด้านสาธารณสุข/ การดูแลสุขภาพ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านการได้รับบริการสาธารณสุขป้อนขั้นพื้นฐาน ด้านการเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการวัด ประเมินจากความรู้สึก อารมณ์ของคนซึ่งมีความสำคัญในการวัดความรู้สึกเป็นส่วนเสริมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2. ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ วัดจากความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ด้านรายได้ เช่น รายได้กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนรายน้อยเพียงใด 3. การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้าภายในบ้าน น้ำประปาภายในบ้าน โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการดำรงชีพ การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นประชาชนมีงานทำและความมั่นคงในอาชีพ 4. ช่องว่างความยากจนหารายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน กล่าวได้ว่าส่งผลกระทบต่อทำให้ไม่สามารถหาอาหารมาดำรงชีพได้อย่างพอเพียง 5. ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน จำนวนเงินในบัญชี ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนสังคมความเหลื่อมล้ำได้อีกอย่างหนึ่ง จำนวนบัญชีเงินฝากที่มีจำนวนเงินในบัญชีไม่เกิน 50,000 บาท และบัญชีเงินฝาก 10 ล้านบาท โดยสะท้อนความเหลื่อมล้ำจากเงินออมในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์และบัญชีเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ที่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อย 6. ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน พิจารณาจากร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง เนื่องจากที่ดินเป็นปัจจัย 4 ในการดำรงชีพของมนุษย์ ที่ดิน คือทรัพยากรที่จำเป็นต่อการยังชีพของมนุษย์ การเป็นที่อยู่อาศัย หรือเป็นปัจจัยการผลิตที่สร้างรายได้ 7. ตัวชี้วัดการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เป็นการวัดถึงสิทธิในการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของประเทศไทย ซึ่งนับเป็นปัจจัย 4 ขั้นพื้นฐาน ซึ่งเมื่อคนเจ็บป่วยจะสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของรัฐได้หรือไม่ กล่าวคือคนรวยเมื่อเจ็บป่วยสามารถจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้ แต่คนจน หรือคนชั้นกลางหากเจ็บป่วยต้องได้รับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม 8. การเรียนต่อในระดับมัธยม ตอนปลาย เป็นสิทธิและโอกาสในการเข้าถึงสิทธิการศึกษา และการที่เด็กไม่ได้เรียนต่อ โดยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากปัญหาความไม่พร้อมของครอบครัวและความยากจน ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่

ธนาคารโลกรายงานว่า ในช่วง 30 ปี ที่ผ่านมา ประเทศไทยเปลี่ยนผ่านจากประเทศรายได้ต่ำ เป็น ประเทศรายได้ปานกลาง โดยมีอัตราความยากจน (poverty rates) ลดลงจาก 65.2 เปอร์เซ็นต์ใน ปี ค.ศ. 1988 เหลือ 9.85 เปอร์เซ็นต์ใน ปี ค.ศ. 2018 อย่างไรก็ตาม อัตราความยากจนกลับมาเพิ่มขึ้นในปีค.ศ. 2016 (ยกเว้นกทม. โดยมี 3 จังหวัดชายแดนใต้เป็นประเทศที่ยากจนที่สุด) และ ในปี ค.ศ. 2018 อัตราความยากจนจะสูงกว่าปี ค.ศ. 2016 จำนวนประชากรที่อยู่ในภาวะยากจนเพิ่มขึ้นจาก 4,850,000 ราย เป็นมากกว่า 6,700,000 ราย (ประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์จากประชากรทั้งหมด) โดยวัดจาก International Poverty Line คิดจากเงินได้ 1.9 ดอลลาร์ ต่อวัน จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของครัวเรือนในการเผชิญกับเศรษฐกิจที่ตกต่ำของประเทศไทย ประกอบกับการเข้าสู่ยุคของสังคมสูงวัย ความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คุณภาพการศึกษาที่ตกต่ำ และ 1 ใน 3 ของแรงงานทำงานในภาคเกษตรที่ได้ผลผลิตต่ำ กล่าวอย่างเจาะจง ในสองสามปีที่ผ่านมา อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจประเทศไทยต่ำกว่า ประเทศพัฒนาแล้วในเอเชีย ในปี

ค.ศ. 2019 ประเทศไทย มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ GDP ที่ต่ำที่สุดในภูมิภาคเอเชียที่ 2.7 เปอร์เซนต์ จากผลกระทบของการลดลงของภาคท่องเที่ยว การส่งออก ภัยน้ำแล้งกระทบที่ต่อเกษตรกร (World Bank, 2020)

จุดเน้นที่แตกต่างกันของงาน 2 สถาบันดังกล่าวคือ งานของสถาบันพระปกเกล้าเน้นการเก็บข้อมูลทั้งในส่วนที่เป็นมุมมอง ความคิดเห็นต่อเรื่องความเหลื่อมล้ำควบคู่กับข้อมูลสถิติของหน่วยงาน โดยเน้นศึกษาความเหลื่อมล้ำในด้านของรายได้ ทรัพย์สิน โครงสร้างพื้นฐาน การถือครองที่ดิน การเข้าถึงการบริการสาธารณสุข และการเรียนต่อ ในขณะที่งานของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพเน้นไปที่ข้อมูลสถิติที่ได้ดำเนินการจัดเก็บอยู่แล้ว และข้อมูลของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพจะศึกษาความเหลื่อมล้ำในมิติที่กว้างกว่าคือ รวมถึงการศึกษาเรื่องการเมือง การมีงานทำ จำนวนนักวิจัย เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อย มีระดับสันติภาพไม่ดีในเชิงเปรียบเทียบ คือ P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม (2.1) P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ (2.67) ตัวชี้วัด มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านคิดว่าสังคมไทยปัจจุบันมีความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมกันในเรื่องเหล่านี้เพียงใด? กล่าวอย่างเจาะจงด้านที่ได้คะแนนน้อยคือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการได้รับบริการสาธารณสุขภาคขั้นพื้นฐาน ด้านการเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสำหรับตัวชี้วัด ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ หมายถึง ความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ โดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายได้ นิยมนำมาใช้วัดความเหลื่อมล้ำอย่างแพร่หลาย เพื่อสะท้อนให้เห็นว่ารายได้ของประชากรมีความแตกต่างกัน ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ทางสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ด้านรายได้ เช่น รายได้กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนรวยมากน้อยเพียงใด

ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมาก มีระดับสันติภาพดีในเชิงเปรียบเทียบ คือ P4.7 การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (4.88) P4.4 ช่องว่างความยากจน (4.51) ตัวชี้วัดการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า สิทธิหลักประกันสุขภาพ 30 บาท คุ่มครองบุคคลที่เป็นคนไทยมีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ที่ไม่ได้รับสิทธิสวัสดิการข้าราชการ หรือสิทธิประกันสังคม หรือสิทธิสวัสดิการรัฐวิสาหกิจหรือสิทธิอื่นจากรัฐ ให้ได้รับบริการสาธารณสุข จากข้อมูลรายงานการจัดอันดับของความครอบคลุมการลงทะเบียนผู้มีสิทธิ ปี 2562 พบว่า การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของประเทศไทยสูงถึง 0.90 สำหรับ ตัวชี้วัดช่องว่างความยากจน กล่าวถึงเส้นความยากจนนั้น ในหลักสากลการวัดความยากจนจะวัดจากระดับรายได้ หรือระดับการบริโภคของบุคคล ซึ่งถือว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นคนจนเมื่อระดับรายได้ หรือระดับการบริโภคของบุคคลนั้น ต่ำกว่าระดับรายได้หรือระดับการบริโภคขั้นต่ำที่สามารถบริโภคสินค้าและบริการจำเป็นพื้นฐานได้

เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนดัชนีสันติภาพด้านมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562 พบว่า คะแนนดัชนีในภาพรวมของปี 2562 (3.36) มีระดับคะแนนน้อยกว่าดัชนีสันติภาพกว่าปี 2560 (3.48) ซึ่งหัวข้อปี 2562 ที่มีระดับดัชนีสันติภาพสูงกว่า คือ การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน ความเหลื่อมล้ำด้าน

การถือครองที่ดิน การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และ การเรียนต่อในระดับมัธยม ตอนปลาย แสดงให้เห็นว่าการเข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานของปี 2562 ดีขึ้น สำหรับหัวข้อที่มีดัชนีสันติภาพน้อยกว่าปี 2560 คือ มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ช่องว่างความยากจน และความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน (มีเงินในบัญชีไม่เกิน 50,000 บาท) ที่ดิน สะท้อนให้เห็นถึงปี 2562 มีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้หรือทรัพย์สินมากกว่าปี พ.ศ. 2560 ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 141

ตารางที่ 142 สรุปผล P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม เปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562

P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	คะแนนดัชนี		ระดับคะแนน	
	2560	2562	2560	2562
P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม ^[1]	0.55	0.60	2.22	2.10
P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ^[1]	0.49	0.52	2.74	2.67
P4.3 การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน ^[1]	0.60	0.61	2.76	2.78
P4.4 ช่องว่างความยากจน ^[1]	0.22	0.27	4.60	4.51
P4.5 ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน (ไม่เกิน 50,000 คิดเป็น) ^[1]	0.47	0.64	4.10	3.07
P4.6 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ^[1]	0.59 ^[2]	0.59 ^[2]	3.71	3.74
P4.7 การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	0.78	0.90	4.73	4.88
P4.8 การเรียนต่อในระดับมัธยม ตอนปลาย	0.56	0.60	2.97	3.09
รวม	-	-	3.48	3.36

หมายเหตุ: ^[1] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่ามีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมในด้านนี้ เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระดับคะแนนสันติภาพลดลง

^[2] หากค่าดัชนียิ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมในด้านนี้ น้อยลง ส่งผลให้ระดับคะแนนสันติภาพเพิ่มขึ้น

^[3] ค่าดัชนีมีความแตกต่างกันที่ทศนิยมตำแหน่งที่ 3 จึงส่งผลให้ระดับสันติภาพไม่เปลี่ยนแปลง

6.4 สรุปผลภาพรวมระดับสันติภาพในระดับจังหวัด

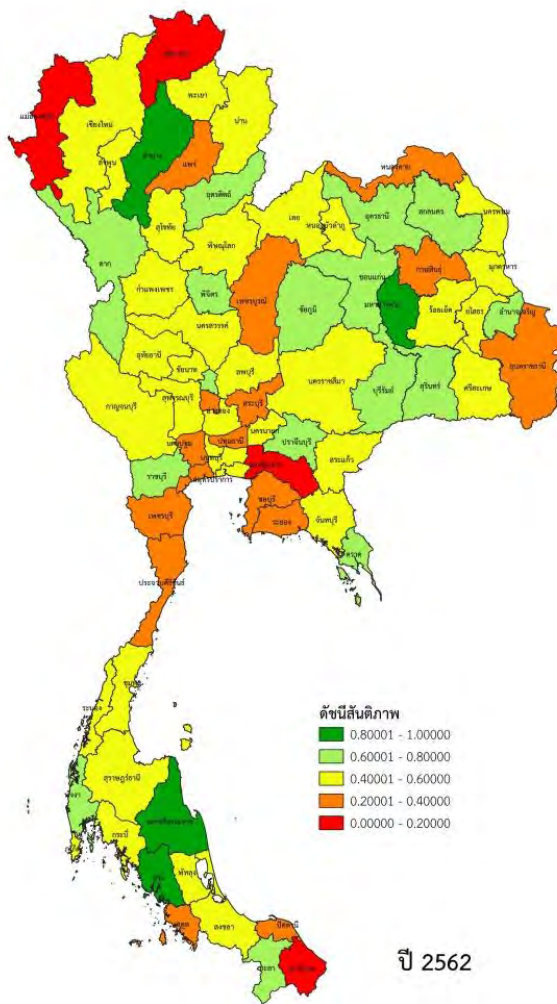
ในภาพรวมการคำนวณระดับสันติภาพในภาพรวมระดับจังหวัด ใช้ข้อมูลดัชนีย่อยทั้งหมด ที่ครอบคลุมดัชนีและตัวชี้วัดสันติภาพในสังคมไทยทั้ง 4 ด้าน อันประกอบไปด้วย ด้าน P1 ภูมิปัญญา ความรุนแรงทางกายภาพ ด้าน P2 ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ด้าน P3 การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และด้าน P4 มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม สามารถแบ่งกลุ่มจังหวัดตามระดับสันติภาพได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มสีแดงเข้มคือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าต่ำที่สุด 2. กลุ่มส้มคือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าต่ำ 3. กลุ่มสีเหลืองคือระดับดัชนีสันติภาพปานกลาง 4. กลุ่มสีเขียวอ่อนคือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าสูงและ 5. กลุ่มสีเขียวแก่คือระดับดัชนีสันติภาพมีค่าสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มสันติภาพในสังคมไทยระหว่าง พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2562 รายจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด พบว่า จังหวัดที่อยู่ในกลุ่ม

ระดับสันติภาพสูงที่สุดได้แก่ 1. มหาสารคาม 2. ตรัง 3. ลำปาง 4. นครศรีธรรมราช เมื่อดูระดับภูมิภาคจะเห็นว่าพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และระเบียบเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) จะมีระดับสันติภาพปานกลางถึงต่ำ รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 142 และรูปที่ 38

ตารางที่ 143 ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ระดับสี	ระดับสันติภาพ	จังหวัด
เขียวเข้ม	สันติภาพมีค่าสูงสุด	มหาสารคาม ตรัง ลำปาง นครศรีธรรมราช
เขียวอ่อน	สันติภาพมีค่าสูง	ชัยภูมิ พังงา ปราจีนบุรี ตราด ยะลา อุตรธานี พิจิตร สุรินทร์ อำนาจเจริญ บึงกาฬ ราชบุรี สิงห์บุรี สกลนคร ตาก ขอนแก่น อุตรดิตถ์ บุรีรัมย์
เหลือง	สันติภาพปานกลาง	พิษณุโลก สุพรรณบุรี ชุมพร ชัยนาท สุโขทัย นนทบุรี กระบี่ ระนอง พระนครศรีอยุธยา เพาะยา ยโสธร น่าน สงขลา เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี นครพนม เลย ร้อยเอ็ด ภูเก็ต จันทบุรี นครนายก กำแพงเพชร ศรีสะเกษ กาญจนบุรี ลพบุรี กรุงเทพมหานคร อุทัยธานี สมุทรปราการ พัทลุง ลำพูน หนองบัวลำภู สระแก้ว นครราชสีมา มุกดาหาร นครสวรรค์
ส้ม	สันติภาพมีค่าต่ำ	กาฬสินธุ์ หนองคาย สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร แพร่ ปัตตานี เพชรบูรณ์ เพชรบุรี ชลบุรี สระบุรี อ่างทอง สตูล ปทุมธานี อุบลราชธานี ระยอง นครปฐม
แดง	สันติภาพมีค่าต่ำสุด	นราธิวาส เชียงราย ฉะเชิงเทรา แม่ฮ่องสอน

รูปที่ 38 ภาพรวมระดับสันติภาพรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562

ผลจากการจัดทำดัชนีระดับจังหวัด พบว่า

1. จำนวนตัวชี้วัดมากกว่าครึ่งหนึ่งจากตัวชี้วัด 28 ตัวชี้วัด จัดเก็บข้อมูลในระดับจังหวัด มีทั้งข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นและจากสถิติ ส่วนมากเป็นข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น ตัวชี้วัดส่วนที่เหลือจัดเก็บข้อมูลในระดับประเทศ

2. ตัวชี้วัดไม่มีความรุนแรงทางกายภาพในระดับจังหวัด 4 ตัวชี้วัด เป็นข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเป็นหลักจาก 3 ตัวชี้วัด ในส่วนของข้อมูลสถิติที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งจากเหตุการณ์สู้รบจากความไม่สงบ ซึ่งเหตุการณ์เกิดขึ้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส เป็นส่วนใหญ่ และจังหวัดสงขลาในบางอำเภอ หากวัดเฉพาะจำนวนผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศจะมีเพียง 4 จังหวัดดังกล่าวที่มีผู้เสียชีวิต ได้คะแนนสันติภาพติดลบ แต่เมื่อวัดโดยรวมกับตัวชี้วัดที่เหลือในด้านนี้ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และอีก 4 อำเภอ ไม่ได้มีคะแนนสันติภาพแย่มากที่สุด เนื่องจากมีการวัดเรื่องมุมมองต่อความรุนแรงทางการเมือง กล่าวได้ว่า คนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ได้คิดว่าจังหวัด

ตนเองมีปัญหาด้านการเมืองอยู่ในระดับมาก สำหรับตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อยคือ มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

2. ตัวชี้วัดความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมในระดับจังหวัดมีตัวชี้วัด 4 ตัว เป็นข้อมูลเชิงสถิติ 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย จำนวนประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ อัตราการฆ่าตัวตาย และตัวชี้วัดจากการสำรวจความคิดเห็น 1 ตัวชี้วัด สำหรับตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อยคือ จำนวนประชากรในเรือนจำและมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย

3. ตัวชี้วัดการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนในระดับจังหวัด มีตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด เป็นข้อมูลเชิงสถิติ 2 ตัวชี้วัด ส่วนที่เหลือ เน้นที่การเก็บข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน 5 ตัวชี้วัด สำหรับตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อยคือ มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง และมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

4. ตัวชี้วัดมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมในระดับจังหวัด มีตัวชี้วัด 7 ตัว เป็นข้อมูลเชิงสถิติ 6 ตัวชี้วัด มีข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น 1 ตัวชี้วัด สำหรับตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อยคือ มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

6.5 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ข้อเสนอแนะที่ 1 การดำเนินการส่งเสริมสันติภาพในระดับพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าระดับสันติภาพของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2562 อยู่ในระดับปานกลาง และมีทั้งจังหวัดที่ดำเนินการได้ดีขึ้น เท่าเดิม และแย่ลง ก่อให้เกิดความแตกต่างในการแก้ปัญหาในระดับสันติภาพ ดังนั้นการส่งเสริมสันติภาพไม่อาจให้ความสำคัญในภาพรวมได้อย่างเดียว การส่งเสริมสันติภาพในพื้นที่ต้องมีแนวทางที่เหมาะสม โดยพื้นที่สามารถประเมินได้จากตัวชี้วัดย่อยที่มีค่าต่ำ แล้วจึงหาแนวทางร่วมกันที่จะยกระดับคะแนนดัชนี

ข้อเสนอแนะที่ 2 การบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อผลักดันดัชนีสันติภาพของประเทศไทย เนื่องจากดัชนีสันติภาพประกอบด้วย 28 ตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งการประสานความร่วมมือจะส่งผลดี เช่น การร่วมมือกับกระทรวงยุติธรรมในการหาทางแก้ไขช่วยเหลือดัชนีย่อยที่ยังได้คะแนนไม่สูง อีกทั้งการร่วมมือหลายหน่วยงานในการแก้ปัญหาตัวชี้วัดความขัดแย้งทางการเมืองไทย หรือการร่วมมือกับหน่วยงานด้านการพัฒนาและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ดังนั้นก่อนประเมิน ดัชนีสันติภาพควรมีการประชุมหรือการวางแผนการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกหน่วยงานเกิดความร่วมมือในการยกระดับคะแนนดัชนี

ข้อเสนอแนะที่ 3 การบูรณาการข้อมูลร่วมกัน ในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดของหน่วยงานที่มีลักษณะข้อมูลใกล้เคียงกัน ให้เหลือเพียงแค่ข้อมูลชุดเดียวหรือมีหน่วยงานหลักที่จัดเก็บข้อมูล รวมไปถึง การมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลตามกรอบตัวชี้วัดสันติภาพของสังคมไทย เพื่อให้ข้อมูลที่จัดเก็บและคำนวณตัวชี้วัดสามารถสะท้อนความเป็นจริงได้มากที่สุดและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ 4 การเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับความหมายและคำนิยามด้านสันติภาพและส่งเสริมให้มีการรับรู้และใช้ประโยชน์จากดัชนีสันติภาพในวงกว้าง

เพื่อให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจมุมมองของสันติภาพ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงด้านสันติภาพที่เกิดขึ้นจริงในสังคม อันจะนำไปสู่การเสริมสร้าง และป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้ดีขึ้น โดยรัฐบาล เอกชน นักวิชาการ ตลอดจนผู้นำทางปัญญาทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการนิยาม ความหมายของสันติภาพอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เป็นองค์ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในการได้มาซึ่งความจริงของปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศ อีกทั้ง เผยแพร่ดัชนีในภาพรวม และระดับจังหวัด ให้ประชาชนได้รับรู้ ส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากดัชนีสันติภาพ และมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาให้กับดัชนีให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการกำหนดนโยบาย

ข้อเสนอแนะที่ 5 ควรมีการทบทวน เพิ่มติมการศึกษาแนวคิดและตัวชี้วัดใหม่ ๆ ด้วยการเพิ่มแนวคิดและตัวชี้วัดอื่นๆเข้าไปในการวัดระดับสันติภาพครั้งต่อไป เช่นแนวคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ covid-19 ภัยพิบัติ ที่กระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ โดยอาจศึกษาตัวชี้วัดเพิ่มเติมในด้านโรคระบาด ภัยพิบัติ ตัวชี้วัดด้านความยุติธรรม ตัวชี้วัดด้านสิทธิมนุษยชนบางตัว ตัวชี้วัดที่เป็นเรื่องในจิตใจ เช่น การมีความสุขในชีวิต นอกจากการทบทวนตัวชี้วัดแล้ว ยังรวมถึงการทบทวนข้อมูลสถิติที่ใช้ และข้อคำถามที่ใช้ในการเก็บแบบสอบถาม โดยปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด เช่น ด้านความเหลื่อมล้ำ เพื่อความเข้าใจความเหลื่อมล้ำมากยิ่งขึ้น ควรศึกษาจากหลายมิติและบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการวัดระดับความเหลื่อมล้ำควรวัดระดับโดยพิจารณาตัวชี้วัดที่หลากหลาย เช่น วัดจากด้านรายได้ ทรัพย์สิน การถือครองปัจจัยการผลิต การเข้าถึงบริการของรัฐด้านต่าง ๆ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา การสาธารณสุข การทำงาน กระบวนการยุติธรรม อีกทั้ง โอกาสในการร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐ การเลื่อนชั้นทางสังคม อายุขัยเฉลี่ย การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่าง นวัตกรรม เป็นต้น โดยการเก็บข้อมูลควรพิจารณาตามความเหมาะสมทั้งจากการสำรวจความคิดเห็นและจากข้อมูลที่เป็นสถิติ ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ

บรรณานุกรม

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2562). รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัวสำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ประจำปี 2561. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. สืบค้นจาก <http://www.violence.in.th/publicweb/pdf/M17/M172561.pdf>
- กรมราชทัณฑ์. (2563, 1 เมษายน). รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ. สืบค้นจาก http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_result.php?date=2020-04-01&report=
- กรมสุขภาพจิต. (2562, 26 กันยายน). สถิติคนไทยฆ่าตัวตายที่รายต่อวัน และสาเหตุไหนทำให้อายากตายมากที่สุด. สืบค้นจาก <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=29978>
- กรมองค์การระหว่างประเทศ. (2537). กฎบัตรสหประชาชาติ. กรุงเทพฯ: กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.
- กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. (2560, 27 เมษายน). ความมั่นคงของมนุษย์. สืบค้นจาก http://www.mfa.go.th/thai_inter_org/th/other/77151-ความมั่นคงของมนุษย์.html
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2558). รายงานความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยในภาพรวม ปี 2558. กรุงเทพฯ: บริษัท แอดวานซ์พรินติ้งเซอร์วิส จำกัด.
- . (2561). รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ประจำปี 2561. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กฤตพงษ์ พัชรภูญโญพงศ์. (2562, มกราคม - ธันวาคม). การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการควบคุมผู้ต้องขังนอกเรือนจำด้วยเทคโนโลยีโคโทรนิคส์. วารสารนวัตกรรมและการจัดการ, 4, 29-39
- กฤษฏา เลิศสถิตไพโรจน์ และอัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์. (2558, กรกฎาคม - ธันวาคม). ศึกษาสมรรถนะหลักของเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ในการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ, 2(2), 3-24.

- เกษมา จิตรภิรมย์ศรี. (2558, มกราคม-มิถุนายน). สันติภาพศึกษา: บทบาท และกระบวนการมีส่วนร่วม. **วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ในการแปรเปลี่ยนความขัดแย้ง**, 1(1), 53-76.
- กองบัญชาการศึกษาศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2554). **คู่มือเสริมสร้างการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- กัญญ์ฐิตา ศรีภา และธีรวิทย์ นิลเพ็ชร. (2563, มกราคม). บทบาทตำรวจในการบูรณาการความร่วมมือเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน. **วารสารพฤติกรรมศาสตร์**, 26(1), 1-23.
- กัญญาณัฐ เตโชติอศนี. (2562, 21 พฤศจิกายน). **อันดับประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้าย ประจำปี 2019**. สืบค้นจาก The Standard: <https://thestandard.co/countries-affected-by-terrorism-2019/>
- กัลยา ยศคำลือ. (2557, กันยายน-ธันวาคม). ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดเลย. **วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์**, 9(27), 33-48.
- กาญจนา บุญยัง. (2558). **ชานาฆ่าตัวตาย: รัฐ โครงสร้างเศรษฐกิจ และความรุนแรง**. (ดุชนิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, สาขาวิชารัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- กิตติคุณ สังขสุวรรณ. (2558). การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้วยมาตรการ “3P”. **วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**, 18, 314-334.
- กุลธิดา สัมมาวงศ์, สิริลักษณ์ โสมานุสรณ์ และชมนาด สุ่มเงิน. (2560, มกราคม - เมษายน). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงในผู้สูงอายุตามมุมมองของผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัว. **วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ**, 33(1), 90-103.
- เกษตรชัย และหิม และเก็ดถวา บุญปรากฏ. (2561, กรกฎาคม - ธันวาคม). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลังครอบครัวด้านการได้รับการอบรมเลี้ยงดู ด้านประสบการณ์ความรุนแรงและด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจ กับพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี. **วารสารศิลปศาสตร์**, 10(2), 411-437.
- เกษมสันต์ ดวงกลาง และสุวิชา ปัทมจิตร. (2551). **ความต้องการสวัสดิการของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม**. (ปริญาญรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ขจรจิต บุณาค. (2554). ความขัดแย้ง VS ความรุนแรง. **วารสารนักบริหาร**, 31(3), 136-144.
- ขวัญฤทัย ดำรงค์วัฒน์โกคิน. (2561). **แนวทางในการบริหารจัดการสังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2564**. (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

- ชมชยุตม์ โภคินจารุเสถียร. (2562, กรกฎาคม - ธันวาคม). การใช้เรือนจำเอกชนในการแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ. **วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย**, 15(2), 94-106.
- คณาธิป ทองรวีวงศ์ และคณะ. (2560). **กฎหมายว่าด้วยความเสมอภาค**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- คมเดช ไชยเดือน และคณะ. (2559). อาสาตำรวจบ้านจิตอาสาป้องกันภัยในถิ่นมาตุภูมิ : บทบาทใหม่ภายใต้กระบวนการทัศน์โลกกาภิวัตน์. **ธรรมทรรศน์**, 11(1), 195-209.
- คมศักดิ์ โตโกชนพันธุ์. (2562, มกราคม - มิถุนายน). การปล่อยชั่วคราวโดยใช้ระบบประเมินความเสี่ยงและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์. **วารสารนิติ รัฐกิจ และสังคมศาสตร์**, 3(1), 17-34.
- ความรู้สู่สังคมไทย. (2561, 15 สิงหาคม). **รายงาน: 4 อาการของความเหลื่อมล้ำในเมืองศูนย์กลาง**. สืบค้นจาก <http://www.knowledgefarm.in.th/inequity-in-mega-city/>
- โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ. (2555). **คู่มือเพื่อการป้องกันและดูแลปัญหาการฆ่าตัวตาย**. นนทบุรี: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- จรรย์ ศรีสวัสดิ์. (2562, 24 ตุลาคม). **สถิติความรุนแรงในครอบครัวสูงขึ้น 33% พบฆ่ากันตายเพิ่ม 70% ส่วนใหญ่เป็นฆาตกรรม**. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/qol/detail/9620000102274>
- จินตนา วัชรสินธุ์ และคณะ. (2561, พฤษภาคม - สิงหาคม). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในครอบครัวของเด็กวัยเรียน. **วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้**, 5(2), 189-200.
- จิรธรรมธัช, พระครู และศักดิ์ดา สิริเมธี (हारเทศ), พระมหา. (2561, กรกฎาคม - ธันวาคม). ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนตำบลชุมช้าง อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย. **วารสารปัญญาปณิธาน**, 3(2), 46-57.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2544). **ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑารัตน์ กุลตัญจิจจา. (2563, 6 มิถุนายน). **ผู้เสียหายที่ขัดแย้งกับรัฐ**. สืบค้นจาก <https://prachatai.com/journal/2020/06/88005>
- เจษฎา นกน้อย. (2552). **การจัดการความหลากหลายในองค์กร : ตัวแบบทางด้านทรัพยากรมนุษย์เพื่อความเท่าเทียมกันของผู้มีอัตลักษณ์หลากหลายทางเพศ**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ฉัตรกรวิษฐ์ กุลโท และคณะ. (2562, มกราคม - มิถุนายน). พฤติกรรมการป้องกันอาชญากรรมคดีข่มขืน. **วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก**, 5(1), 184-196.

- ชนกันนท์ เสรีธรรมาชน. (2561, มกราคม-มิถุนายน). การปรับทัศนคติ: เครื่องมือจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ. **วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม**, 5(1), 62-79.
- ชนกานต์ สั้งสีแก้ว. (2560). **ความผิดฐานเลือกปฏิบัติ**. (ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ
- ชรินทร์ ท่วงมิตร พงศ์ปณต ทองอ่อน และฐิติภัทร จันเกษม. (2561, มกราคม - เมษายน). การประเมินผลการนำนโยบายเร่งรัดการค้นหาผู้ป่วยวัณโรค ในเรือนจำสู่การปฏิบัติในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 3 พ.ศ. 2560. **วารสารสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย**, 8(1), 37-48.
- ชลธิชา ทิพย์ประทุม และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2558, กันยายน - ธันวาคม). การคุกคามทางเพศกลุ่มชายข้ามเพศ: การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก. **วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 10(3), 105-113.
- ชลัท ประเทืองรัตนนา. (2560, มกราคม-เมษายน). ดัชนีสันติภาพโลกและสถานการณ์สันติภาพในสังคมไทย. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 5(1), 306-318.
- ชลัท ประเทืองรัตนนา และเกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว. (2562). **ดัชนีสันติภาพโลกและสถานการณ์สันติภาพในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ชลิต ถาวรนุกิจกุล. (2557). **กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในฐานะปัจจัยขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความรุนแรง: สำนึกของความเป็นพลเมืองที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะทางสังคมและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า.
- ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (2551). **ความรุนแรงกับการจัดการ "ความจริง" : ปัตตานีในรอบกึ่งศตวรรษ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชิตพล ชัยมะดัน. (2561). รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในสังคมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระแก้ว. **วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์**, 11(1), 30-38.
- ชูชาติ เตชะโพธิวรคุณ. (2558). **ความเหลื่อมล้ำด้านที่อยู่อาศัยในบริเวณชานเมืองด้านทิศเหนือของกรุงเทพมหานคร**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาคและเมืองดุสิตบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง. กรุงเทพฯ.
- ชาภิย์ พิทักษ์คุมพล. (2560). บทสำรวจความขัดแย้งและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในรอบทศวรรษ (พ.ศ. 2547-2557). ใน **อนุสรณ์ อุณโณ (บ.ก.)**, **หนึ่งทศวรรษมานุษยวิทยาและสังคมวิทยากับการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้**. กรุงเทพฯ:

ศูนย์ศึกษาสังคมและวัฒนธรรมร่วมสมัย คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ฐานดา เกียรติเกาะ และคณะ. (2557, มกราคม - สิงหาคม). ผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะการป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศในวัยรุ่นหญิงกลุ่มเสี่ยง. **วารสารพยาบาลสาธารณสุข**, 28(1), 55-69.

ณัฐภัทร์ กิ่งเนตร, พรชนก เทพขาม และณัฐนรี มณีจักร. (2562, ธันวาคม). ภาพรวมความเหลื่อมล้ำของไทยในศตวรรษที่ 21. **ธนาคารแห่งประเทศไทย**.

ณัฐกร วิทิตานนท์. (2559, ตุลาคม - ธันวาคม). ความขัดแย้งและความรุนแรงในการเมืองท้องถิ่นไทย: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. **วารสารการบริหารท้องถิ่น**, 9(4), 1-24.

ณัฐกานต์ มุลสีบ. (2555, มกราคม - มิถุนายน). มาตรการบังคับใช้โทษทางอาญาตามคำพิพากษา : ศึกษากรณีพักการลงโทษ. **วารสารการวิจัยกาสละทองคำ**, 6(1), 79-89.

ณัฐวิณัฏ ยิ้มเศรษฐี. (2558). **การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของแรงงานภาคอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

दनัยกันต์ จงเฟื่องปริญญา และศิริรัตน์ แอดสกุล. (2563, มกราคม - มิถุนายน). การขับเคลื่อนข้อกำหนดกรุงเทพด้านแม่และเด็กติดผู้ต้องขังในประเทศไทย. **วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์**, 28(1), 63-100.

ดวงมณี เลาวกุล. (2561). ความรู้และความไม่รู้ว่าด้วยความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย : มายาคติและทางออก [วิดีโอ]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/playlist?list=PL_zZ_NCodHNvALh6d2qkOVGZjkxEGv78A

ดรรารัตน์ อานันทนระสูงศ์, พัชวรรณ นุชประยูร และณานิธิ สันตะพันธ์. (2562). **โครงการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายหรือมาตรการเพื่อคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของผู้สูงอายุ กรณีการเลือกปฏิบัติในผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2550). นโยบายรัฐไทยในการกำจัดความยากจนตามทัศนะของนักวิชาการ. **วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**, 14(1), 1-16.

ทวิศ ศรีเกตุ. (2558). **ก่อนการร้าย...ภัยคุกคามต่อมวลมนุษยชาติ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- ทิวากร แย้มจังหวัด. (2559). **รูปแบบการจัดการความขัดแย้งในยุคสมัยการปกครองของเคาะลีฟะฮ์ อุษมาน อิบน์ อัฟฟาน กับการประยุกต์ใช้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สาขาวิชาอิสลามศึกษา. ปัตตานี.
- ทศพล สมพงษ์. (2555). **การสังเคราะห์บทเรียนเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชน.** กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- เทิดสยาม บุญยะเสนา. (2558, 1 มิถุนายน). **ประวัติความเป็นมาของการก่อการร้าย.** สืบค้นจาก THAMAAYA : Criminal Law Discourse: <https://thamaaya.wordpress.com/2015/06/01/ประวัติความเป็นมาของกา/>
- ชนกฤต ยะวงษ์ศรี และคณะ. (2559, กรกฎาคม - กันยายน). **ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรคำตากล้า จังหวัดสกลนคร.** *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 13(62), 151-162.
- ชนพล สราญจิตร. (2558, พฤษภาคม-สิงหาคม). **ปัญหาความยากจนในสังคมไทย.** *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย*, 5(2), 12-21.
- ชนพล สราญจิตร. (2558, พฤษภาคม-สิงหาคม). **ปัญหาความยากจนในสังคมไทย.** *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย*, 5(2), 12-21.
- ธนาพร นิมัสวรรณ์. (2555, มกราคม - มิถุนายน). **แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก.** *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 2(2), 153-160.
- ธนู ไม้แก้ว และอดุลย์ ทานาราช. (2561, มกราคม - มิถุนายน). **มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขัง.** *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 9(1), 49-60.
- ธรรมศันย์ อ่อนทอง. (กรกฎาคม - กันยายน 2562). **การคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขัง : ศึกษากรณีกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ.** *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์*, 12(3), 470-480.
- ธานี วรภัทร์. (ม.ป.ป.). **การลดปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำ : กรณีศึกษามาตรการทางกฎหมายในชั้นสอบสวนฟ้องร้องและชั้นพิจารณาพิพากษา.** *วารสารนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์*, 115-148.
- ธีร์ดนัย กัปโก ชัยรัตน์ มาสอน, อารดา ชัยเสนา และลักขณา อินทร์บึง. (2561, มกราคม - มิถุนายน). **แนวทางการแก้ไขปัญหาความรุนแรงทางการเมืองของประเทศไทย.** *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น*, 5(1), 31-45.
- ธีรวิทย์ จารุวัฒน์. (2562, 31 มกราคม). **ความเหลื่อมล้ำ เรือรัง รุนแรง ล้มเหลว.** สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/646468>

- ธีระวุฒิ นิลเพ็ชร์. (2561, กรกฎาคม). ความรุนแรงในครอบครัว: การวิเคราะห์สาเหตุและการป้องกัน
ปัญหาในสังคมไทย. **วารสารพฤติกรรมศาสตร์**, 24(2), 1-20.
- ธีระ สิ้นเดชารักษ์. (2562). **ดัชนีความเป็นธรรมทางสังคม**. สืบค้นจาก
<http://khonthaifoundation.org/th/page/11/>
- นพพล อาชามาส. (2561). เมื่อผู้ปกครองสถาปนาตนเป็นรัฐ: ข้อหา “ยุยงปลุกปั่น” กับ การบังคับ
ใช้กฎหมายแบบอำนาจนิยมในประเทศไทย. **วารสารนิติสังคมศาสตร์**, 11(2), 25-54.
- นราศักดิ์ วรรณโม (ธรรมศรีใจ), พระ และคณะ. (2562, เมษายน-มิถุนายน). สันติภาพบนทางสาม
แพร่ง. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**, 6(2), 56-68.
- นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์. (2558, กรกฎาคม-ธันวาคม). แนวคิดการบริหารงานสาธารณะ: จากภาครัฐสู่
ภาคพลเมือง. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 3(2), 161-179.
- นักเปลี่ยนแปลง (2563, เมษายน 27). **สถานการณ์ปัญหาเด็กไม่เรียนต่อ**. สืบค้นจาก
<https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge /highedu/>
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2561). **ความเหลื่อมล้ำทางการเมือง**. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/article/news_1177141
- นิธิ วิทยารัฐ. (2551). **การก่อการร้ายกับความร่วมมือพหุภาคีด้านความมั่นคงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้**. (ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาวิชาระหว่าง
ประเทศและการทูต. กรุงเทพฯ.
- นิธิวัชร ต้นติภัสร์สิริ. (2559). **เสรีภาพของสื่อมวลชน : ศึกษาเฉพาะการนำเสนอข่าวสารของ
นักแสดง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิยม รัฐอมฤต. (2556). **ตำราพื้นฐานปรัชญาจีนโบราณ**. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพลส.
- บัญญัติ ยงย่วน และชัยวัฒน์. (2550, มกราคม-มิถุนายน). การใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการ
ยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรมในสังคมพหุวัฒนธรรม. **วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี**, 18(1), 1-14.
- บุญวดี มนต์รีกุล ณ อรุณยา. (2559, กรกฎาคม - ธันวาคม). บทบาทสตรี : ในมุมมองความยุติธรรม
ในไทย. **วารสารการบริหารปกครอง**, 5(2), 24-37.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และเหมือนขวัญ เรณูมาศ. (2560, พฤษภาคม-สิงหาคม). สันติวิธี : การ
จัดการความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 5(2), 1-16.
- ปณิษฐ์ ปทุมวัฒน์. (2552, กรกฎาคม-สิงหาคม). หลักเกณฑ์ระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่
เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดระเบียบ “การประชุมสาธารณะ”. **จุลนิติ**, 169-179.
- ปณิธิ บรรวณ. (2557). ความหลากหลายทางเพศกับพหุวัฒนธรรมในสังคมไทย: การสำรวจองค์
ความรู้. **วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 44(2), 51-70.

- ประเวศ วะสี. (2562). **ก้าวข้ามความเหลื่อม : ความท้าทายของสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2553). กำเนิดและพัฒนาการขององค์ความรู้ทางวิชาการว่าด้วยความรุนแรงทางการเมือง: บทสำรวจงานวิชาการในโลกตะวันตก. ใน ประจักษ์ ก้องกีรติ, และชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (บ.ก.), **ความรุนแรงซ่อน/หาสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ประภาพร สีหา. (2560, กรกฎาคม-ธันวาคม). ความขัดแย้งทางการเมืองกับรัฐประหาร ปี พ.ศ. 2557. **วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**, 4(2), 145-166.
- ปราโมทย์ จันท. (2558). **แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางโพธิ์พาง.** (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยรังสิต, สาขาวิชาอาชญากรรมและการบริหารงานยุติธรรม. ปทุมธานี.
- ปราโมทย์ พันธุ์สะอาด. (2556). **โทษจำคุกกับรูปแบบและผลกระทบต่อครอบครัวผู้ต้องขัง.** (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, สาขาวิชาสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2562, 12 พฤษภาคม). **รายงานพิเศษ "นักโทษ" มาก "เรือนจำ" เสี่ยงแพร่ COVID-19 เนละลงโทษวิธีอื่น.** สืบค้นจาก Thai PBS News: <https://news.thaipbs.or.th/content/292359>
- ปิยรัตน์ แซ่อึ้ง. (2557). **กวีนิพนธ์เกี่ยวกับความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้: กลวิธีทางวรรณศิลป์กับแนวคิดสันติภาพ.** (ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ปิยะพงษ์ สาคเรย์. (2561, มกราคม - มิถุนายน). นิติเวชคลินิกกับงานสอบสวนคดีที่เกี่ยวข้องกับการทารุณร่างกาย. **วารสารวิชาการอาชีวศึกษาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ**, 4(1), 42-57.
- พงษ์พิพัฒน์ บัญชานนท์. (2562, 4 กันยายน). **บุคคลที่สูญหายของประเทศไทย กับปัญหาการ 'อุ้มหาย' โดยเจ้าหน้าที่รัฐ.** สืบค้นจาก <https://thematter.co/quick-bite/enforced-disappearance-in-thailand/84245>
- พรพริ้ง ปัทมินทร์. (2550). **ภูมิหลังของเยาวชนที่กระทำผิดฐานทำร้ายร่างกายและกระทำผิดทางเพศ กรณีศึกษาเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย บ้านมุกิตตา.** (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์. นนทบุรี.

- พรภัทร ลีลาเกรียงศักดิ์. (2549). **ความผิดฐานก่อการร้ายศึกษาเปรียบเทียบกับอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ: โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศไทย.** (สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส. (2558). **จากหมู่บ้านศีล 5 พัฒนาสู่การเป็นต้นแบบหมู่บ้านข้อเสนอ.** สืบค้นจาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/378>.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550. (2550, 14 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 124 ตอนที่ 41 ก.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560. (2560, 27 มกราคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่มที่ 134 ตอนที่ 12 ก.
- พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560. (2560, 18 กุมภาพันธ์). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 134 ตอนที่ 21 ก.
- พลเดช ปิ่นประทีป. (2562). **ความเหลื่อมล้ำด้านสาธารณสุข.** สืบค้นจาก <https://infocenter.nationalhealth.or.th/node/27696>
- พัชรภา เอื้ออมรวนิช. (2560). **สื่อมวลชน: เสรีภาพและความรับผิดชอบ.** วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 11(4), 9-18.
- พิเชฐ แสงทอง. (2556, เมษายน-มิถุนายน). **นักวิชาการในสถานการณ์ความรุนแรง.** วารสารสงขลา นครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 19(2), (1)-(4).
- พิชญเดช โอสถานนท์. (2555). **การเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ ศึกษากรณีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.).** (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- พิชยา วัฒนชนุกุล, วาสนา ผิวขม และเปรม จันทร์สว่าง. (2560). **พฤติกรรมและปัจจัยการใช้สมาร์ตโฟนในกลุ่มวัยรุ่น.** สืบค้นจาก http://sc2.kku.ac.th/stat/statweb/images/Event/pic/60/Seminar/01_6_.pdf
- พิมพ์พร รุ่งทิฆัมพรชัย. (2558). **การขั้ระหว่างพิจารณาคดี : ศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังเกี่ยวกับสถานที่คุมขังในระหว่างพิจารณาคดี.** (ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ.

- พุดพิงศ์ พุทธวงศ์ และคณะ. (2562, กรกฎาคม - ธันวาคม). ปัจจัยการก่ออาชญากรรมทางเพศและ
พยานหลักฐานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการตัดสินคดีของผู้ต้องขังคดีข่มขืนกระทำชำเรา.
วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 5(2), 196-
208.
- พูนสุข มาศรีงสรรค์. (2559, มกราคม - มิถุนายน). การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธ
บูรณาการ. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 4(1), 222-242.
- เพ็ญประภา ภัทรานุกรม. (2559, สิงหาคม). ความเหลื่อมล้ำทางเพศภาวะ : "ปัญหาความรุนแรง"
ข้อท้าทายและทางออก. **วารสารพัฒนาสังคม**, 18(พิเศษ), 107-135.
- โพสซิชันนิง. (2551, 21 มีนาคม). ความเหลื่อมล้ำของรายได้...อุปสรรคต่อความยั่งยืนของการ
พัฒนาประเทศ. สืบค้นจาก <https://positioningmag.com/39997>
- ไพฑูริย์ ลินลารัตน์. (2529). บทนำ สันติภาพและบทบาทของครูในการสร้างสันติภาพ. ใน วัลลภ
ตั้งคณานุรักษ์ (บรรณาธิการ), **องค์กรพัฒนาเอกชนและสถาบันทางการศึกษา กับการสร้าง
สันติสุขในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภณิตา กบรัตน์. (2556). **คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน: ศึกษาเฉพาะ
กรณี กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจสันติบาล 1**. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเกริก, คณะศิลปศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- มนต์ทิวา สุนันดา. (2562, กรกฎาคม - ธันวาคม). การใช้มาตรการ RRTTR เพื่อป้องกันการติดเชื้อ
HIV ในกลุ่มผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคเหนือ. **วารสารสาธารณสุข
ล้านนา**, 15(2), 34-43.
- มนตรี วิวาท์สุข. (2555). **ศาสนากับสันติภาพ**. นครปฐม: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- มฤมล มนตรี. (2561). **การเสริมสร้างความหยุดตัวของวัยรุ่นที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว
โดยการให้ปรึกษากลุ่ม**. (ปริยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์. กรุงเทพฯ.
- มัชวินส์ อุดลภักดี. (2561). **การปรับตัวต่อภัยพิบัติด้านการก่อความไม่สงบในเมือง กรณีศึกษา
เมืองยะลา**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง. กรุงเทพฯ.
- มัทยา บุตรงาม. (2555). **ความสัมพันธ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษากับความเหลื่อมล้ำด้านรายได้
ในประเทศไทย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ.

- มูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม. (2560). **โครงการปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- มูลนิธิเบิร์กฮอฟ. (2559). **อภิธานศัพท์ว่าด้วยการแปรเปลี่ยนความขัดแย้ง: 20 แนวคิดเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ**. (ภักวดี วีระภาสพงษ์, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: ของเรา.
- ยงยุทธ ฉายแสง และวรรณวีร์ บุญคุ้ม. (2553, กรกฎาคม - ธันวาคม). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจภูธร จังหวัดนครปฐม. **วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย**, 2(1), 194-206.
- ยศพนต์ สุธรรม. (2561, มกราคม). รูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อคืนคนดีสู่สังคมระหว่างศูนย์ยุติธรรมชุมชนและเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา. **วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ**, 5(1), 25-32.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2557). **การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ยุทธนา นรเชฏฐ์ และจุฑารัตน์ ทองอินจันทร์. (2562). การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย. **วารสารมหาจุฬาลงกรณ์**, 7(1), 102-118.
- ยุทธศักดิ์ สุริยะวงศ์. (2559). **มาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล**. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- รศพร ปัทมเจริญ. (2552, กรกฎาคม - ธันวาคม). การฆ่าตัวตาย : ปรากฏการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม. **วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 5(2), 7-24.
- รณชัย คงสกนธ์ และนฤมล โพธิ์แจ่ม. (2551). **ความรุนแรงในครอบครัว**. กรุงเทพฯ: หน่วยจัดการความรู้เรื่องความรุนแรงในครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี.
- รติวรรณ วัจนกร. (2550). **สิ่งรบกวนครอบครัว ระดับการตอบสนองต่อสิ่งรบกวนครอบครัว และสภาวะสุขภาพครอบครัวที่เผชิญสถานการณ์ความไม่สงบจากการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน. สงขลา.
- รพีภัทร์ ยอดหล่อชัย. (2562, 16 กันยายน). **ความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย**. สืบค้นจาก <https://smarterlifebypsychology.com//2019/09/16/ความหลากหลายทางเพศในสั/>
- รพีพัฒน์ อิงคสิทธิ์. (2562, 27 พฤษภาคม). **ดัชนีความสุขทางเศรษฐศาสตร์ ก้าวหน้าหรือว่ามามาย?**. สืบค้นจาก <https://themomentum.co/does-gnh-work/>.

- รัฐพล เย็นใจมา และสุรพล สุยะพรหม. (2561, เมษายน-มิถุนายน). ความขัดแย้งในสังคม : ทฤษฎีและแนวทางแก้ไข. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, 7(2), 224-238.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- รุ่งฤดี วงศ์ชุม. (2562, มกราคม - มิถุนายน). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสัมพันธ์ภาพในครอบครัวและความผูกพันระหว่างบิดากับบุตร กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น. **วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม**, 20(38), 8-23.
- ลัดดาวัลย์ ตันติวิทยาพิทักษ์ . (2530). การรณรงค์สันติภาพในประเทศไทย. ใน กาญจนา แก้วเทพ (บรรณาธิการ) **สื่อในสันติภาพ สันติภาพในสื่อ** (น. 137-157). กรุงเทพฯ : วิกตอร์ เพาเวอร์พอยท์.
- วจนา วรลยางกูร. (2561, ธันวาคม 14). 'อุ้มหาย' ไม่ใช่อาชญากรรม 'ซ้อมทรมาน' ไม่มีคนผิด. สืบค้นจาก <https://www.the101.world/suppression-of-torture-and-enforced-disappearances-act/>
- วรกร โอภาสนันท์. (2544). **มาตรการทางกฎหมายในการต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างประเทศ**. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- วรภัตสร พันธุ์เกษม. (2562, มกราคม - มีนาคม). การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย : ศึกษากรณีบุคคลถูกทำร้ายอย่างต่อเนื่อง. **วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์**, 12(1), 164-169.
- วราพรรณ วงศ์สารคาม. (2548). **การศึกษาวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดซ้ำ**. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ.
- วราภรณ์ ประทีปธีรานันต์. (2557, กันยายน - ธันวาคม). อัตราการฆ่าตัวตายและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมฆ่าตัวตายโรงพยาบาลเจ้าพระยายมราช จังหวัดสุพรรณบุรี. **วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต**, 28(3), 90-103.
- วราลักษณ์ฉาย ยงสืบชาติ. (2563, เมษายน). ปัจจัยที่ส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงพุทธบูรณาการในสังคมพหุวัฒนธรรม. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**, 5(4), 440-454.
- วัชรา ไชยสาร. (2559). Tier 3 : ปัญหาและสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย. **รัฐสภาสาร**, 11-58.
- รายงานสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562 วันสิทธิมนุษยชนสากล 10 เดือน (ก้าวหน้า) 10 ด้อย (ถดถอย). (2562). สืบค้นจาก <https://tinyurl.com/y2qrbfda>

- วิญญวณีย์ ชูบุญ. (2552). **บทบาทของโต๊ะข่าวภาคใต้ สถาบันอิศรากับการเป็นสื่อเพื่อสันติภาพกรณีเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552).
- วิภาพรรณ อุปนิสากร, ภักดี โพธิ์สิงห์ และสัญญา เคนาภูมิ. (2559). การพัฒนามาตรการทาง การเมืองของสตรี. **ธรรมทรรศน์**, 11(3), 51-61.
- วิมุต์ วานิชเจริญธรรม. (2562, 11 พฤศจิกายน). **ความเหลื่อมล้ำอันรุนแรง**. สืบค้นจาก chula.ac.th: <https://www.chula.ac.th/cuinside/24989/>
- วีระยุทธ แสนพงศ์ และจิระสุข สุขสวัสดิ์. (2561, มกราคม - มิถุนายน). ประสบการณ์การปรับตัวของ ผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำกลางบางขวาง. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิง นวัตกรรม**, 8(1), 191-204.
- วีระชัย เหล่าล่งอินทร์ และคณะ. (2562, มกราคม - เมษายน). การกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังใน เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. **สารานุกรมมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**, 3(1), 29-38.
- วุฒิกฤษณ์ ชูวัฒนารักษ์. (2549). **การก่อการร้ายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคหลังสงครามเย็น: วิเคราะห์แนวคิด "การก่อการร้าย" และขบวนการก่อการร้ายในไทยและฟิลิปปินส์**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549).
- วุฒิสาร ตันไชย และธีรพรรณ ใจมั่น. (2562). **ก้าวข้ามความเหลื่อม : ความท้าทายของสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ศรัณย์ธร ศศิธนากรแก้ว และยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2554). ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพ สื่อมวลชนที่มีต่อสื่อมวลชนไทย. **วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา**, 4(1), 99-113.
- ศลทร คงหวาน, พรชัย เลื่อนฉวี และธานี วรภัทร์. (2562, มกราคม - มิถุนายน). แนวคิดของการ บังคับโทษจำคุกสมัยใหม่ต่อแนวทางการพัฒนามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับ โทษจำคุกของราชอาณาจักรไทย. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี**, 11(1), 91-101.
- ศศิภาญจน์ ศรีโสภณ. (2558, มกราคม - เมษายน). ความปลอดภัยและความรู้สึกปลอดภัยจาก อาชญากรรมในสภาพแวดล้อมชุมชนอยู่อาศัยย่านเก่า เขตพระนคร กรุงเทพฯ กรณีศึกษา ชุมชนตรอกศิลป์-ตรอกตีกลอง. **Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับ ภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**, 8(1), 1517-1533.

- ศักดิ์สิน อุดมวิทย์ไพศาล และคณะ. (2562, มกราคม - มิถุนายน). กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**, 10(1), 293-306.
- ศิปดี นพประเสริฐ. (2553). ความมั่นคงของมนุษย์ : การค้ามนุษย์ในไทย. **จตุรัสความมั่นคงศึกษา**, (84), 1-41.
- ศิริประภา รัตต์บุญ. (2550). **กระบวนการสู่การกระทำความผิดในคดีฆาตกรรมของนักโทษประหาร**. (ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ.
- ศิริพร ลือวิภาสกุล และชวนชม ชินะตั้งกูร. (2553, มกราคม - มิถุนายน). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจไทย. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**, 1(2), 232-244.
- ศิริพรรณ ธนันชัย และจินตนา ยูนิพันธ์. (2562, กันยายน - ธันวาคม). ปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมรุนแรงในชุมชนของผู้ป่วยจิตเภท. **วารสารแพทย์นาวิ**, 46(3), 536-551.
- ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ. (2558, กรกฎาคม-ธันวาคม). สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น: ความแตกต่างในการวิพากษ์วิจารณ์ตามหลักกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย. **วารสารนิติสังคมศาสตร์**, 8(2), 152-189.
- ศิวัช ศรีโสภากุล. (2562, มกราคม - เมษายน). ปีศาจวิทยากับสังคมการเมืองไทยร่วมสมัย. **วารสารการเมืองการปกครอง**, 9(1), 262-282.
- ศุภรัช ศรีวิวัฒน์. (2560, มกราคม - มิถุนายน). การพัฒนากลไกการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ประสบปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว. **วารสารสหวิทยาการจัดการ**, 1(1), 73-82.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง. (2562). **สถิติฐานความผิดคดีอาญา**. สืบค้นจาก <http://pitc.police.go.th/dirlist/dirlist.php?dir=/crimes>
- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. (2561). **รายงานสถานการณ์ความขัดแย้งรุนแรงในชายแดนใต้/ปัตตานี ไตรมาส 4/2561**. ปัตตานี: ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (DSW) และสถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (CSCD).
- . (2563). **สรุปเหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำเดือน เมษายน 2563**. <https://dswdatabase.info/wpcontent/uploads/2020/05/DATASHEET-042020-TH.pdf>
- สถานกักขังกลางจังหวัดตราด. (ม.ป.ป.). **ผู้ต้องกักขัง**. สืบค้นจาก <http://www.correct.go.th/inctrad/Detainees.htm>

- สถานทูตสหรัฐอเมริกาและสถานกงสุลในประเทศไทย. (2562). รายงานการค้ำมนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2562. สืบค้นจาก <https://th.usembassy.gov/th/our-relationship-th/official-reports-th/2019-trafficking-persons-report-thailand-th/>
- สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน). (2563, กุมภาพันธ์). **การศึกษาความหวาดกลัวอาชญากรรมในประเทศไทย**. สืบค้นจาก <https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/th/highlight/detail/การศึกษาความหวาดกลัวอาชญากรรม-ในประเทศไทย>
- สถาบันพระปกเกล้า. (2562). **การประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าประจำปี 2562**. สืบค้นจาก <http://kpi3.uds.co.th/award/public/upload/userfiles/files/award-1.pdf>
- สถาบันพระปกเกล้า และสำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). **รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า และ กองสถิติสาธารณมติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. (2556). **การเลือกปฏิบัติต่อเด็ก ผู้หญิง และผู้สูงอายุ**. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- สมบุรณ์ หทัยอยู่สุข และสุพร อภินันทเวช. (2563, มกราคม - มีนาคม). การฆ่าตัวตายของวัยรุ่นในประเทศไทย : อุบัติการณ์ สาเหตุ และการป้องกัน. **เวชบันทึกศิริราช**, 13(1), 40-47.
- สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน. (2562) รายงานสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562. สืบค้นจาก <http://ucl.or.th/wp-content/uploads/2019/12/%E0%B9%82%E0%B8%9B%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C-10-%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%88%E0%B8%99-10-%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A2.pdf>
- สถุณี อาชวานันทกุล. (2554). **ความเหลื่อมล้ำแบบพอกพูน**. นนทบุรี: สำนักงานปฏิรูป (สปร.).
- สายชล สัตยานุรักษ์. (2556). **วิถีไทยการเสริมสร้างความเป็นผลเมืองไทย**. ใน ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และฉลอง สุนทรวาณิชย์, (บรรณาธิการ) **ประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม และการศึกษา รวมบทความไทยศึกษาเพื่อระลึกถึง ศาสตราจารย์ อิมิอิ โยเนะโอะ**. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.
- สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. (2557). **บทสรุปผู้บริหาร รายงานสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการยุติธรรม

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2560). **พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499.** กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). **พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช 2477.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2559). **โครงการศึกษาวิจัยการปฏิรูปสื่อ เล่มที่ 4 การกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อหนังสือพิมพ์.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2562). **สถิติด้านความยากจนและการกระจายรายได้.** สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/more_news.php?cid=75
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). **ปฏิรูปสื่อ : เสรีภาพของสื่อมวลชน.** กรุงเทพฯ: กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ.
- . (2561). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย.** กรุงเทพฯ: กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานยุทธศาสตร์. (2562). **รายงานผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2561.** สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.** สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). **แผนที่ความยากจนของประเทศไทยทั่วราชอาณาจักร.** กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- . (2562). **การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร ระหว่าง พ.ศ. 2560-2562: Labor force survey.** กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ .
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). **ดัชนีความก้าวหน้าของคนประจำปี 2562.** สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.). (2556). **10 เรื่องควรรู้ สิทธิหลักประกันสุขภาพ.** สืบค้นจาก <https://www.nhso.go.th/files/userfiles/file/PR/10%20เรื่องควรรู้สิทธิหลักประกัน%20Update.pdf>
- . (2560). **ความเป็นมา.** สืบค้นจาก <https://www.nhso.go.th/FrontEnd/page-contentdetail.aspx?CatID=MTA2OA==#>

- สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม. (2561). **รายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในระดับภาคของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักวิชาการ. (2558). **การบริหารจัดการภาครัฐ : รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำราญ ยี่ซ่าย และคณะ. (2561, กรกฎาคม - ธันวาคม). ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิ่ม - นอนอุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา. **วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์**, 3(2), 1-18.
- สิริกัทร โสทธิยาภักย์, นวพร ตำแสงสวัสดิ์ และชญญ์ภัสร์ ศิริธัชชนาโรจน์. (2560, กันยายน - ธันวาคม). รูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัว. **วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้**, 4(3), 282-290.
- สุกัญญา สดศรี. (2561, พฤษภาคม). ปัญหาการใช้ความรุนแรงของครอบครัวในสังคมไทย. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 6(พิเศษ), 600-601.
- สุชาติ โสสมประยูร. (2531, มกราคม - ธันวาคม). เพศ. **สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**, 8, 109-112.
- สุดสงวน สุธีสร. (2551). รูปแบบของความรุนแรงในครอบครัว. ใน รณชัย คงสกนธ์ และนฤมล โพธิ์แจ่ม (บรรณาธิการ), **ความรุนแรงในครอบครัว** (น. 47-73). กรุงเทพฯ: หน่วยจัดการความรู้เรื่องความรุนแรงในครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี.
- สุดาร์ตน์ สีลัง. (2560). **คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ ตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรา**. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยบูรพา, สาขาวิชาการจัดการสาธารณสุข. ชลบุรี.
- สุทธินันท์ ชื่นชม. (2562, ตุลาคม - ธันวาคม). เว็บบล็อกการเมืองไทยกับการสื่อสารทางการเมือง. **วารสารสารสนเทศศาสตร์**, 37(4), 72-91.
- สุธา โพธิ์ทอง และคณะ. (2562, กันยายน - ธันวาคม). ผลของโปรแกรมเสริมสร้างปัจจัยปกป้องด้านบุคคลต่อความเข้มแข็งทางใจของผู้ต้องขังหญิงเรือนจำพิเศษพัทยา. **วารสารพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต**, 33(3), 14-29.
- สุธิวังค์ พงศ์ไพบูลย์. (2560). สายใยแห่งภราดรภาพ: บนสายรากวัฒนธรรมไทยทักซิณกับมลายูตอนบน. ใน สุธิวังค์ พงศ์ไพบูลย์ ไมเคิล เจ. มอนเตซาโน และแพทริก โจรี (บรรณาธิการ), **ไทยใต้ มลายูเหนือ: ปฏิสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์บนคาบสมุทรแห่งความหลากหลาย** (จิรวัดน์ แสงทอง และทวีศักดิ์ เผือกสม, ผู้แปล). นครศรีธรรมราช: หลักสูตรอาชีวศึกษา สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

- สุธีรา นิมิตรนิวัฒน์. (2555, มกราคม - มิถุนายน). ความกลัว : เรื่องที่ไม่น่ากลัว. **ศิลปศาสตร์ปริทัศน์**, 7(13), 1-16.
- สุปรีชา ชำนาญภูมิพร, เพ็ญประภา นาเคน, อัญชลิกา เฟื่องฟู่ง และภัทราวดี มากมี. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี 3 ฉะเชิงเทรา. **วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**, 10(2), 27-35.
- สุพรรณิ เกสรินทร์. (2558). **บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งชุมชนอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช**. (สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน. สงขลา.
- สุพัตรา จิตตเสถียร. (2553, มกราคม-เมษายน). การแก้ไขปัญหาความรุนแรงทางการเมืองของไทย: พบทางตันจริงหรือ. **วารสารสถาบันพระปกเกล้า**, 8(1). สืบค้นจาก http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การแก้ไขปัญหาความรุนแรงทางการเมืองของไทย%3A_พบทางตันจริงหรือ
- สุพัตรา สุขาวท และสุวรรณา อรุณพงศ์ไพศาล. (2560, ตุลาคม - ธันวาคม). ปัจจัยเสี่ยงและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น : การทบทวนวรรณกรรมเชิงลึก. **วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย**, 62(4), 359-378.
- สุนนทิพย์ จิตสว่าง และนันทิ จิตสว่าง. (2556). **การคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาคักดี สำนักงานศาลยุติธรรม.
- สุนนทิพย์ จิตสว่าง และฐิติยา เพชรมนี่. (2559, กรกฎาคม - ธันวาคม). แนวทางการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Monitoring) มาใช้ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในประเทศไทย. **วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์**, 24(2), 26-50.
- สุรจิต สุนทรธรรม และคณะ (บรรณาธิการ). (2555). **ระบบหลักประกันสุขภาพไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. เข้าถึงได้จาก http://www.rcot.org/datafile/_file/_doctor/9ee52b16f7ef5e6cea98941abf5d68a0.pdf
- สุรชาติ บำรุงสุข. (2558, กรกฎาคม). มิติใหม่ในการก่อการร้าย. **จุลสารความมั่นคงศึกษา**, (159).
- สุรสิทธิ์ วชิรขจร. (2553). คุณภาพสังคม: จากยุโรปสู่ประเทศไทย. **วารสารพัฒนาสังคม**. 12(1). สืบค้นจาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/jsd/article/view/31290>
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2559). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อติวิชญ์ แสงสุวรรณ. (2558). **ความเหลื่อมล้ำ**. สืบค้นจาก <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2558/hi2558-052.pdf>

- อนรรฆ พิทักษ์ธานิน. (2561, 22 กันยายน). **นักวิชาการเผยคนไทยไร้สิทธิใน 26 จังหวัดยังเข้าไม่ถึงบริการสุขภาพ**. สืบค้นจาก <https://www.posttoday.com/social/general/565220>
- อภิญา รัตน์มงคลมาศ. (2538). **ความขัดแย้งระหว่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิรมย์ สีดาคำ. (2561). **หนทางสู่สันติภาพ**. (น. 155-172). ใน **สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิตพระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**.
- อรุช ฐานเจริญ. (2553, พฤษภาคม - ตุลาคม). **คุณภาพชีวิตการทำงานของราชการการตำรวจกองบังคับการปราบปราม สังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง**. **วารสารวิชาการรัตนบัณฑิต**, 5(1), 14-23.
- อังคณา แจ่มนิยม และคณะ. (2560, เมษายน - มิถุนายน). **ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการตรวจคัดกรองเชื้อเอชไอวีโดยสมัครใจของผู้ต้องขังชายเรือนจำ เขต 7**. **วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**, 25(2), 57-68.
- อัญชญา สาเรือง. (2559). **ความเสียหายจากการก่อการร้ายและการก่อความไม่สงบกับความรับผิดชอบของรัฐ**. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- อัศวิน ศุภระศร. (2549). **ความผิดฐานก่อการร้ายในประเทศไทย : มาตรการป้องกันและปราบปราม**. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- อานัน หนองสูงศรี, ดารารัตน์ นุชประยูร และพัชรวรรณ สันต. (2562). **โครงการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายหรือมาตรการเพื่อคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของผู้สูงอายุ กรณีการเลือกปฏิบัติในผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- อาภรณ์ เสียงแหลม, พัชรินทร์ นินนทจันทร์ และนพวรรณ เปี้ยชื้อ. (2554, กันยายน - ธันวาคม). **การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีในสังคมไทย**. **วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต**, 25(3), 38-55.
- อารยา สุขสม. (2559). **สิทธิมนุษยชนในเรื่องวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศในระบบกฎหมายไทย**. (นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- อำนวยการ ต้นพานิชย์. (2563, มกราคม - มิถุนายน). **สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและสุขภาพจิตของผู้ต้องขังก่อนปล่อยออกสู่สังคมในเรือนจำจังหวัดสุพรรณ**. **วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันติภาพ**, 46(1), 1-12.

- อิทธิ คำตะลุง และปุ่น วิชชุไตร. (2560, เมษายน-มิถุนายน). ปัญหาเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพ
สื่อมวลชน. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, 6(2), 87-100.
- อุตร หลีกทอง. (2558, กรกฎาคม-ธันวาคม). แนวทางการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนพหุ
วัฒนธรรม. **วารสารสารสนเทศ**, 14(2), 37-45.
- อุษณีย์ เอมศิรินันท์. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม). กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ
กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ. **วารสารนิติสังคมศาสตร์**, 7(2), 11-36.
- เอนก อะนั้นทวรรณ. (2562, มกราคม - มิถุนายน). ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550. **วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยปทุมธานี**, 11(1), 209-231.
- ไอลอว์. (ม.ป.ป.). **เสรีภาพการแสดงออก เสรีภาพของทุกคน**. สืบค้นจาก <https://freedom.ilaw.or.th/freedom-of-expression-101/concept-and-history>
- Azar, Edward. (1990). *The Management of Protracted Social Conflict : Theory and Cases*. England: Dartmouth Pub Co.
- Barash, D P. & Webel, C.P. (2018). *Peace & Conflict Studies*. California : SAGE Publications, Inc.
- Crisis Group Asia Report N°291. (2560). **ลัทธิรัฐชาติในภาคใต้ของไทย: ภัยหลอน**. บรัสเซลส์, เบลเยียม: องค์กรอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนลโครซิกรู๊ป.
- Department of State United States of America. (2019). **Trafficking in Persons Report**. Retrieved from <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/06/2019-Trafficking-in-Persons-Report.pdf>
- Devendra Kumar. (2017). The Singh-Maddala distribution: properties and estimation. **Int J Syst Assur Eng Manag**. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/315464331_The_Singhaddala_distribution_properties_and_estimation
- Freedom House. (2020). **Freedom in the World**. Washington, DC. Retrieved from https://freedomhouse.org/sites/default/files/2020-02/FIW_2020_REPORT_BOOKLET_Final.pdf
- Galtung, Johan. (1969). Violence, Peace, and Peace Research. **Journal of Peace Research**, 6(3), 167-191. Retrieved from http://www2.kobe-u.ac.jp/~alexroni/IPD%202015%20readings/IPD%202015_7/Galtung_Violence,%20Peace,%20and%20Peace%20Research.pdf

- . (1996). *Peace By Peaceful means Peace and Conflict, Development and Civilization*. Oslo: International Peace Research Institute.
- . (1996). **Peace By Peaceful Means**. Oslo: International Peace Research Institute.
- . (1996). **Peace By Peaceful means Peace and Conflict, Development and Civilization**. Oslo: International Peace Research Institute.
- Institute for Economics and Peace. (2019a). *Covid19 and Peace*. Retrieved from <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2020/06/COVID19-and-Peaceweb.pdf>
- Institute for Economics & Peace. (2019b, June). **Global Peace Index 2019: Measuring Peace in a Complex World**. Retrieved from <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2019/07/GPI-2019web.pdf>
- . (2019c, October). **Positive Peace Report 2019: Analysing the Factors that Sustain Peace**. Retrieved from <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2019/10/PPR-2019-web.pdf>
- . (2019d). **Global peace index 2019**. Retrieved from <http://visionofhumanity.org/indexes/global-peace-index/>
- . (2019d)e. **Global Terrorism Index 2019: Measuring the Impact of Terrorism**. Retrieved from <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2019/11/GTI-2019web.pdf>
- Institute for Justice and Reconciliation. (2019). *SA Reconciliation Barometer Survey*. Retrieved from <https://www.ijr.org.za/portfolio-items/sa-reconciliation-barometer-2019>
- Kanyaprin, T. & Isara, T. (2018). Domestic Violence Resulting from Alcohol Use: An Analysis of Reports from Thai Daily An Analysis of Reports from Thai Daily. **NIDA Development Journal**, 58(2), 148-167.
- Kriesberg, L. (2007). **Constructive Conflicts: From Escalation to Resolution**. Lanham, MD: Rowman and Littlefield Publishers.
- Lederach, John Paul. (1997). **Building Peace : Sustainable Reconciliation in Divided Societies**. Washington, DC: United States Institute of Peace Press.

- Legatum Institute. (2019). **The Legatum Prosperity Index**. London United Kingdom: The Legatum Institute Foundation. Retrieved from https://prosperitysite.s3-accelerate.amazonaws.com/8115/8635/0367/The_Legatum_Prosperty_Index_2019.pdf
- Piya, Luni & Maharjan, Keshav Lall. (2009). Protracted People's War in Nepal: An Analysis from the Perspective of Azar's Theory of Protracted Social Conflict. *Journal of International Development and Cooperation*, 15(1-2), 185-203.
- Potgieter, Elnari. (2019). **Sa Reconciliation Barometer Survey 2019 Report**. Institute for Justice and Reconciliation. Retrieved from <http://www.ijr.org.za/home/wp-content/uploads/2019/12/800108-IJR-Barometer-Report-2019-final-web.pdf>
- Ramsbotham, Oliver., Miall, Hugh., & Woodhouse, Tom. (2011). **Contemporary Conflict Resolution**. UK: Polity Press.
- Sojirat Supanichwatana & Kasetchai Laeheem. (2017). Impacts of Violence in Thai Muslim Marriage in Satun Province: A Case Study of Husbands Assaulting Their Wives. *NIDA Development Journal*, 57(4), 105-131.
- Sustainable Development Goal, *SDG Indicator*. (2017). **Revised list of global Sustainable Development Goal indicators**. Retrieved from <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/Official%20Revised%20List%20of%20global%20SDG%20indicators.pdf>
- The Legatum Institute Foundation. (2019). **The Legatum Prosperity Index™ : a Tool for Transformation 2019**. Retrieved from https://www.prosperity.com/download_file/view_inline/3690
- The World Justice Project. (2020). **The World Justice Project (WJP) Rule of Law Index**. Washington, DC: the World Justice Project. Retrieved from https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-ROLI-2020-Online_0.pdf
- United Nations.Department of Economic and Social Affairs. (2020). *World Social Report 2020*. Retrieved from <https://www.un.org/development/desa/publications/world-social-report-2020.html>
- Victorian Equal Opportunity and Human Rights Commission. (2554, มิถุนายน). **ข้อมูลเรื่องการเลือกปฏิบัติ**. Retrieved from https://www.humanrightscommission.vic.gov.au/media/k2/attachments/LOTE-information_on_discrimination-Thai.pdf

- Villa-Vicencio, C. (2015). Understanding a Flawed Miracle: The History, Dynamics, and Continental Implications of South Africa's Transition. In E. D. Charles Villa-Vicencio (Ed.), **African renaissance and Afro-Arab spring : a season of eebith** (pp. 31-48). Washington, DC: Georgetown University Press.
- WORLD BANK. (2020). **Taking the Pulse of Poverty and Inequality in Thailand**. Retrieved from <https://www.worldbank.org/en/country/thailand/publication/taking-the-pulse-of-poverty-and-inequality-in-thailand>
- World Justice Project. (2020). **The World Justice Project Rule of Law Index**. Retrieved from https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-ROLI-2020Online_0.pdf
- World Press Freedom Index. (2020a). **The 2020 Reporters Without Borders (RSF) World Press Freedom Index**. Retrieved from <https://rsf.org/en/ranking>
- . (2020b). **The Questionnaire**. Retrieved from <https://rsf.org/en/detailed-methodology>

ภาคผนวกที่ 1

เกณฑ์การให้คะแนน คำอธิบายและแหล่งที่มา

องค์ประกอบ P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

P1.1 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะ และการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ พ.ศ. 2562 “ความรุนแรงทางการเมืองไทยมีโอกาสเกิดขึ้นอีกในอนาคต” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ.2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.90455 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.71895 - 0.90454	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.41313 - 0.71894	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.11389 - 0.41312	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 - 0.11388	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

P1.2 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยใช้คำถาม 3 คำถามนำมาคิดคะแนนรวมกัน ประกอบด้วย

1. “ในปัจจุบันชุมชนของท่านมีการแบ่งขั้ว แยกข้างจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง”

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ.2562

2. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง หรือ เกิดความรุนแรงในชุมชน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
0	เคย
1	ไม่เคย

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ.2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.98524 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.93306 - 0.98523	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.67548 - 0.93305	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.13137 - 0.67547	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 - 0.13136	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

P1.3 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยแบ่งคะแนนเป็น 4 ระดับจากน้อยไปหามาก ประกอบด้วย คำถาม 2 คำถาม นำคะแนนมาคิดรวมกัน

1. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยเห็นหรือเคยได้ยินคนในบ้านถูกทำร้ายโดยคนในบ้านหรือไม่?”

2. “ในประสบการณ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายในบ้านของท่านเองหรือไม่?”

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	เคย
2	ไม่เคย

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ.2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.98067 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.95177 - 0.98066	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.86532 - 0.95176	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.59312 - 0.86531	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 - 0.59311	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

P1.4 ตัวชี้วัด จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (Number of Deaths from Organized Conflict)

คำอธิบายตัวชี้วัด

คำจำกัดความของความขัดแย้งจาก GPI เป็นความขัดแย้งที่ใช้กำลังของ 2 ฝ่ายแล้วทำให้เกิดการเสียชีวิตไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียชีวิตหรือพลเรือนจากการสู้รบ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	มากกว่า 9,999 คนที่เสียชีวิต
2	4,999-9,998 คนที่เสียชีวิต
3	999-4,998 คนที่เสียชีวิต
4	24-998 คนที่เสียชีวิต
5	0-23 คนที่เสียชีวิต

แหล่งข้อมูล: เกณฑ์การให้คะแนนจาก GPI ข้อมูลในการคำนวณจากศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภายใต้ (Deep south watch)

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ปี พ.ศ. 2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.99991 - 1.00000	มากกว่า 9,999 คนที่เสียชีวิต
2	0.49986 – 0.99990	4,999-9,998 คนที่เสียชีวิต
3	0.09982 – 0.49985	999-4,998 คนที่เสียชีวิต
4	0.00231 - 0.09981	24-998 คนที่เสียชีวิต
5	0.00000 – 0.00230	0-23 คนที่เสียชีวิต

P1.5 ผลกระทบจากการก่อการร้าย (Impact of terrorism)

คำอธิบายตัวชี้วัด

GPI ใช้ฐานข้อมูลของ GTI มี 4 ตัวแปร ประกอบด้วย จำนวนเหตุการณ์การก่อการร้าย จำนวนของผู้เสียชีวิต จำนวนของผู้บาดเจ็บและจำนวนทรัพย์สินที่เสียหาย

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีผลกระทบจากการก่อการร้าย

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.91389 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100
2	0.84330 - 0.91388	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
3	0.71328 - 0.84329	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.47083 - 0.71327	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
5	0.00000 - 0.47082	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

แหล่งข้อมูล: เกณฑ์การให้คะแนนจาก GPI ข้อมูลในการคำนวณจาก GTI

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

องค์ประกอบ P2.ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม

P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากการสำรวจของ UNODC เป็นผลการสำรวจ Crime Trends and Operations of Criminal Justice Systems การฆาตกรรมเป็นการทำให้เสียชีวิตจากบุคคลอื่น (person by another person)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	มากกว่า 20
2	10 - 19.99
3	6 - 9.99
4	2 - 5.99
5	0 - 1.99

แหล่งข้อมูล: เกณฑ์การให้คะแนนจาก GPI ข้อมูลในการคำนวณจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.99951 - 1.00000	มากกว่า 20
2	0.49951 - 0.99950	10 - 19.99
3	0.29951 - 0.49950	6 - 9.99
4	0.09951 - 0.29950	2 - 5.99
5	0.00000 - 0.09950	0 - 1.99

P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population) ประชากรต่อแสนคน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากงานของ International Centre for Prison Studies และจากหลายแหล่งข้อมูล ประชากรในเรือนจำอัตราต่อแสนคนต่อประชากรในประเทศ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	มากกว่า 505.625
2	379.218 – 505.624
3	252.812 – 379.217
4	126.406 - 252.811
5	0 - 126.405

แหล่งข้อมูล: เกณฑ์การให้คะแนนจาก GPI ข้อมูลในการคำนวณจาก กรมราชทัณฑ์

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.999999 - 1.000000	มากกว่า 505.625
2	0.749998 - 0.999998	379.218 – 505.624
3	0.499998 - 0.749997	252.812 – 379.217
4	0.249999 - 0.499997	126.406 - 252.811
5	0.00000 - 0.249998	0 - 126.405

P2.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากงานของ UNODC เป็นผลการสำรวจ Crime Trends and Operations of Criminal Justice Systems จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจคิดจากอัตราต่อแสนคน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	มากกว่า 799.9
2	599.9 – 799.8
3	399.9 – 599.8
4	199.9 - 399.8
5	0 – 199.8

แหล่งข้อมูล: เกณฑ์การให้คะแนนจาก GPI ข้อมูลในการคำนวณจาก Labour Force Survey

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.99988 - 1.00000	มากกว่า 799.9
2	0.74985 - 0.99987	599.9 – 799.8
3	0.49982 - 0.74984	399.9 – 599.8
4	0.24979 - 0.49981	199.9 - 399.8
5	0.00000 - 0.24978	0 – 199.8

P2.4 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลนี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลการรับแจ้งคดี

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.78514 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100
2	0.73262 – 0.78513	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
3	0.65445 – 0.73261	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.52015 – 0.65444	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
5	0.00000 – 0.52014	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

แหล่งข้อมูล: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัวใช้ข้อความจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ พ.ศ. 2562 โดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยใช้คำถาม 13 คำถาม นำมาคิดคะแนนรวมกัน ประกอบด้วย คำถามต่อไปนี้

1. ท่านมีความเชื่อมั่นในญาติของท่าน
2. ท่านมีความเชื่อมั่นในเพื่อนบ้านของท่าน
3. ท่านมีความเชื่อมั่นในบุคคลอื่นๆ ที่ท่านคบหา/ติดต่อ
4. ท่านมีความเชื่อมั่นในศาลยุติธรรม
5. ท่านมีความเชื่อมั่นในศาลรัฐธรรมนูญ
6. ท่านมีความเชื่อมั่นในศาลปกครอง
7. ท่านมีความเชื่อมั่นในผู้ตรวจการแผ่นดิน
8. ท่านมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)
9. ท่านมีความเชื่อมั่นในกรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
10. ท่านมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)
11. ท่านมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
12. ท่านมีความเชื่อมั่นในองค์กรอัยการ
13. โดยทั่วไปท่านจะกล่าวว่าคนส่วนใหญ่สามารถไว้วางใจได้หรือท่านต้องระมัดระวังในการติดต่อกับผู้อื่น

เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เชื่อมั่น
2	ไม่ค่อยเชื่อมั่น
3	ค่อนข้างเชื่อมั่น
4	เชื่อมั่นมาก

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ.2562

เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ส่วนใหญ่ไว้วางใจได้
2	ต้องระมัดระวังมาก

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 – 30 เมษายน พ.ศ.2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 - 0.00499	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.00500 - 0.11842	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.11843 - 0.56504	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.56505 - 0.95831	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.95832 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

P2.6 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ทางศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.785134 - 1.000000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.732613 - 0.785133	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.654443 - 0.732612	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.520141 - 0.654442	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.000000 - 0.520140	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล: กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

P2.7 ตัวชี้วัด อัตราการฆ่าตัวตาย

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชาชนหนึ่งแสนคน ได้จัดเก็บข้อมูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดเก็บข้อมูลตรงส่วนนี้

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีอัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรหนึ่งแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.96262 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.83302 - 0.96232	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.49631 - 0.83190	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.11086 - 0.49418	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 - 0.10951	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

องค์ประกอบ P.3 การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

P3.1 ตัวชี้วัด มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง

คำอธิบายตัวชี้วัด

การยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง คือ (1. ผู้หญิง 2. ผู้มีความหลากหลายทางเพศ (เกย์ ตู๊ด ทอม ดี) 3. แรงงานต่างด้าว 4. ชาวเขา หรือ ชาวเล 5. คนมลายู/มุสลิมภาคใต้ 6. เอ็นจีโอ NGO 7. ผู้ติดเชื้อเอชไอวี 8. พวกยิวหรือชาตินิยมสุดโต่ง 9. พวกนับถือศาสนาสุดโต่ง 10. คนต่างศาสนา 11. นักปกป้องสิทธิ) เป็นการให้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านเห็นด้วยว่าเป็นเรื่องปกติที่จะยอมรับให้บุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ มีบทบาททางสังคม และการเมือง” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1- 30 เมษายน พ.ศ.2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 – 0.06100	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.06101 – 0.45438	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.45439 – 0.86679	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.86680 – 0.98384	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.98385 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

P3.2 ตัวชี้วัด มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

คำอธิบายตัวชี้วัด

การเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ เป็นการใช้อำนาจจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ในการใช้บริการสาธารณะรัฐ ท่านเคยได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันหรือไม่” (สีผิว, สัญชาติ, ศาสนา, ภาษา, ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์, อายุ, เพศ, ความทุพพลภาพ, รูปลักษณ์ภายนอก, ระดับการศึกษา, สถานะทางเศรษฐกิจ/การเงิน, ประวัติทางการแพทย์ (เช่น เอชไอวี, จิตเวช ฯลฯ), สถานะทางการงาน, จุดยืนทางอุดมการณ์หรือการเมือง) แล้วนำาคิดคะแนนรวมกัน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
2	เคย
1	ไม่เคย

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1- 30 เมษายน พ.ศ.2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.97055 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.91242 - 0.97054	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.73601 - 0.91241	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.33213 - 0.73600	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 - 0.33212	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

P3.3 ตัวชี้วัด มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

คำอธิบายตัวชี้วัด

เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง เป็นการใช้อำนาจจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านสามารถแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระ (การแสดงความคิดเห็น การชุมนุม การรวมกลุ่ม)” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1- 30 เมษายน พ.ศ.2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 – 0.08225	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.08226 – 0.36516	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.36517 – 0.70015	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.70016 – 0.90977	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.90978 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

คำอธิบายตัวชี้วัด

เสรีภาพของสื่อมวลชน เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “สื่อมวลชนสามารถนำเสนอข่าวได้อย่างอิสระตามจรรยาบรรณของสื่อ” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1- 30 เมษายน พ.ศ.2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 – 0.06649	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.06650 – 0.31985	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.31986 – 0.65221	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.65222 – 0.88460	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.88461 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

P3.5 มุมมองด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)

คำอธิบายตัวชี้วัด

พหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา) เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านยอมรับให้มีการตั้งศาสนสถานของศาสนาอื่นในชุมชนของท่าน” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1- 30 เมษายน พ.ศ.2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีด้านพหุวัฒนธรรม (ความหลากหลายทางศาสนา)

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 – 0.01003	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.01004 – 0.12769	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.12770 – 0.46612	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.46613 – 0.84298	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.84299 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

P3.6 ตัวชี้วัด จำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ สถานทูตสหรัฐฯและสถานกงสุลในประเทศไทยได้รายงานข้อมูลนี้ในส่วนนี้

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนเหยื่อจากการค้ามนุษย์ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.78514 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.73262 – 0.78513	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.65445 – 0.73261	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.52015 – 0.65444	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 – 0.52014	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล: กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

P3.7 ตัวชี้วัด จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชนได้จัดเก็บข้อมูลนี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลจาก Reporters Without Borders

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.78514 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.73262 – 0.78513	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.65445 – 0.73261	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.52015 – 0.65444	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 – 0.52014	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล: Reporters Without Borders

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

P3.8 ตัวชี้วัด จำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำได้จัดเก็บข้อมูลนี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลจากกรมราชทัณฑ์

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีจำนวนผู้ถูกกักขังที่รอการพิพากษาในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.94148 – 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	0.78070 – 0.94147	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	0.46617 – 0.78069	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.12960 – 0.46616	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	0.00000 – 0.12959	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล: กรมราชทัณฑ์

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

องค์ประกอบ P4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

คำอธิบายตัวชี้วัด

ความเหลื่อมล้ำในสังคม เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านคิดว่าสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำหรือไม่เท่าเทียมกันในระดับใด” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก) ในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านรายได้และทรัพย์สิน ด้านการศึกษา ด้านเพศ ด้านสาธารณสุข/การดูแลสุขภาพ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านการได้รับบริการสาธารณสุขป้อนขั้นพื้นฐาน ด้านการเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง แล้วนำคะแนนมาคิดรวมกัน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ค่อนข้างเห็นด้วย
3	ไม่ค่อยเห็นด้วย
4	ไม่เห็นด้วยเลย

แหล่งข้อมูล: สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: วันที่ 1 - 30 เมษายน 2562

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.91752 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100
2	0.63389 - 0.91751	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
3	0.24334 - 0.63388	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.03069 - 0.24333	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
5	0.0000 - 0.91752	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ด้านรายได้ เช่น รายได้กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนรวยมากน้อยเพียงใด

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.97458 - 1.00000	ค่าดัชนีที่ค่านวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20
2	0.79919 - 0.97457	ค่าดัชนีที่ค่านวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
3	0.37797 - 0.79918	ค่าดัชนีที่ค่านวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.05508 - 0.37796	ค่าดัชนีที่ค่านวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
5	0.00000 - 0.055070	ค่าดัชนีที่ค่านวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100

แหล่งข้อมูล: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุก 2 ปี

P4.3 การเข้าถึงด้านโครงสร้างพื้นฐาน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดการเข้าถึงด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงบริการพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ประจำเฉลี่ยต่อคน (บริการพื้นฐาน : ไฟฟ้าภายในบ้าน น้ำประปาภายในบ้าน โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต)

เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 - 0.00077	ค่าดัชนีที่ค่านวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20
2	0.00078 - 0.11410	ค่าดัชนีที่ค่านวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
3	0.11411 - 0.75951	ค่าดัชนีที่ค่านวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.75952 - 0.97808	ค่าดัชนีที่ค่านวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
5	0.97809 - 1.00000	ค่าดัชนีที่ค่านวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100

แหล่งข้อมูล: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

P4.4 ช่องว่างของความยากจน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดช่องว่างของความยากจน ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีช่องว่างความยากจน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.97016 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100
2	0.93233 - 0.97015	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
3	0.83206 - 0.93232	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.55963 - 0.83205	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
5	0.00084 - 0.55632	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

แหล่งข้อมูล: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

P4.5 ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน ทางธนาคารแห่งประเทศไทย ได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากร้อยละจำนวนบัญชีเงินฝากที่มีจำนวนเงินไม่เกิน 50,000 บาท ยกตัวอย่าง สินทรัพย์ทางการเงิน กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนเล็ก ๆ โดยสะท้อนจากเงินออมในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์และบัญชีเงินฝากประจำ ธนาคารพาณิชย์ที่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อย

เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.78535 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 - 100
2	0.73292 - 0.78513	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 - 80
3	0.65493 - 0.73261	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 - 60
4	0.52107 - 0.65444	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 - 40
5	0.00000 - 0.52014	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 - 20

แหล่งข้อมูล: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี P4.6 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง

เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 - 0.01266	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.01267 - 0.11301	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.11302 - 0.35931	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.35932 - 0.67669	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.67670 - 1.00000	ค่าดัชนีที่คำนวณมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

P4.7 ตัวชี้วัด การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดรายงานการจัดอันดับของความครอบคลุมการลงทะเบียนผู้มีสิทธิ โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 - 0.00000	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.00000 - 0.00005	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.00005 - 0.00657	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.00670 - 0.19476	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.19742 - 1.00000	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

P4.8 ตัวชี้วัด การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทางสถิติแห่งชาติ ได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ จากร้อยละการเรียนต่อของผู้ที่เรียนจบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เลือกเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย

เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระดับ	ค่าดัชนี	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0.00000 - 0.02314	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	0.02315 - 0.20356	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	0.20357 - 0.57497	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	0.57498 - 0.88532	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	0.88533 - 1.00000	โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: ทุกปี

ภาคผนวกที่ 2

ประเภทของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ จำแนกตามหน่วยงาน

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร (รายไตรมาส)	ข้อมูล Microdata รายบุคคล ไตรมาสที่ 1, 2, 3, 4 ปี พ.ศ. 2560, 2561, 2562 พร้อมด้วยแบบสอบถาม และ Data Dictionary โดยบันทึกเป็นไฟล์ SPSS หรือ Excel
การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน	ข้อมูล Microdata รายบุคคล/ครัวเรือน ปี 2560, 2561, 2562 พร้อมด้วยแบบสอบถามและ Data Dictionary โดยบันทึกเป็นไฟล์ SPSS หรือ Excel

ข้อมูลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
สถิติความผิดคดีอาญา	สถิติคดีอาญาทั้ง 4 ฐานความผิด จำแนกตามประเภทความผิด ในภาพรวมของประเทศ โดยมีทั้งจำนวนคดี ปี พ.ศ. 2560, 2561, 2562 ระดับประเทศ

ข้อมูลจากกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
จำนวนประชากรในเรือนจำ	จำนวนประชากรในเรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขังกลางทั้งหมด พร้อมทั้งระบุจังหวัดที่เรือนจำตั้งอยู่ ปี พ.ศ. 2560, 2561, 2562

ข้อมูลจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรหนึ่งแสนคน	จำนวนผู้เสียชีวิตจากการฆ่าตัวตายของประชาชน จำแนกตามจังหวัด ปี พ.ศ. 2559, 2560, 2561

ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายได้	ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายได้ ปี พ.ศ. 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562 จำแนกตามจังหวัด
การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานของประชาชน	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงบริการพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ (Decile, Quintile หรือ Quartile) โดยบริการพื้นฐานได้แก่ ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ปี พ.ศ. 2560, 2561, 2562 จำแนกตามจังหวัด
ช่องว่างความยากจน (Poverty Gap)	สถิติช่องว่างความยากจน (Poverty Gap) ปี พ.ศ. 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561 จำแนกตามจังหวัด

ข้อมูลจากศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ปี พ.ศ. 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562 ระดับประเทศ

ข้อมูลจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	จำนวนที่เข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ปี พ.ศ. 2560, 2561, 2562 จำแนกตามจังหวัด

ข้อมูลจากศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภายใต้ (Deep south watch)

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
จำนวนของผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	จำนวนของผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี พ.ศ. 2560, 2561, 2562 จำแนกตามจังหวัด

ข้อมูลจากดัชนีการก่อการร้ายทั่วโลก (GTI 2019)

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
MEASURING THE IMPACT OF TERRORISM	MEASURING THE IMPACT OF TERRORISM Year 2018, 2019, 2020

ข้อมูลจากกองต่อต้านการค้ำมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
จำนวนเหยื่อการค้ำมนุษย์	รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. 2558, 2559, 2560, 2561, 2562

ข้อมูลจากนักข่าวไร้พรมแดน (Reporters Without Borders)

ชื่อข้อมูล	รายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ
จำนวนจำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน	จำนวนกรณีที่มีการสังหาร การลักพา ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชน ปี พ.ศ. 2560, 2561, 2562

ภาคผนวกที่ 3
ผลการศึกษารายจังหวัด ปี 2560 และ ปี 2562

1. ผลการคำนวณคะแนนดัชนีและระดับคะแนน ปี 2562

ผลการคำนวณ P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ปี 2562

จังหวัด	คะแนนดัชนี					ระดับคะแนน				
	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5
กรุงเทพมหานคร	0.48124	0.38320	0.65596	1.00000		3	2	3	5	
สมุทรปราการ	0.60114	0.67316	0.96645	1.00000		3	4	5	5	
นนทบุรี	0.32537	0.61028	0.44633	1.00000		2	3	2	5	
ปทุมธานี	0.72054	0.55169	0.48783	1.00000		4	3	2	5	
พระนครศรีอยุธยา	0.40714	0.74466	0.83110	1.00000		2	4	4	5	
อ่างทอง	0.48280	0.72262	0.76339	1.00000		3	4	4	5	
ลพบุรี	0.66377	0.79982	0.83755	1.00000		4	4	4	5	
สิงห์บุรี	0.51205	0.74500	0.99509	1.00000		3	4	5	5	
ชัยนาท	0.64845	0.75139	0.84286	1.00000		4	4	5	5	
สระบุรี	0.42954	0.17987	0.69889	1.00000		2	1	4	5	
ชลบุรี	0.48158	0.54906	0.92595	1.00000		3	3	5	5	
ระยอง	0.80265	0.54490	0.84798	1.00000		4	3	5	5	
จันทบุรี	0.54253	0.82472	0.97218	1.00000		3	4	5	5	
ตราด	0.57211	0.69276	0.84889	1.00000		3	4	5	5	

จังหวัด	คะแนนดัชนี					ระดับคะแนน				
	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5
ฉะเชิงเทรา	0.80935	0.64707	1.00000	1.00000		4	3	5	5	
ปราจีนบุรี	0.22962	0.59545	0.81367	1.00000		1	3	4	5	
นครนายก	0.99427	0.73245	0.93290	1.00000		5	4	5	5	
สระแก้ว	0.61620	0.63606	0.46204	1.00000		3	3	2	5	
นครราชสีมา	0.43929	0.79278	0.78549	1.00000		2	4	4	5	
บุรีรัมย์	0.63402	0.69999	0.89924	1.00000		3	4	5	5	
สุรินทร์	0.36356	0.47780	0.41927	1.00000		2	2	2	5	
ศรีสะเกษ	0.55936	0.77498	0.97749	1.00000		3	4	5	5	
อุบลราชธานี	0.91177	0.54278	0.75919	1.00000		5	3	4	5	
ยโสธร	0.39020	0.70271	0.82447	1.00000		2	4	4	5	
ชัยภูมิ	0.17948	0.81062	1.00000	1.00000		1	4	5	5	
อำนาจเจริญ	0.57873	0.96861	0.58689	1.00000		3	5	3	5	
บึงกาฬ	0.25752	0.53607	0.97341	1.00000		1	3	5	5	
หนองบัวลำภู	0.46749	0.84360	0.94918	1.00000		3	5	5	5	
ขอนแก่น	0.44410	0.71739	0.95827	1.00000		2	4	5	5	
อุดรธานี	0.31147	0.65957	0.82728	1.00000		2	3	4	5	
เลย	0.34624	0.60227	0.71062	1.00000		2	3	4	5	

จังหวัด	คะแนนดัชนี					ระดับคะแนน				
	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5
หนองคาย	0.43551	0.52957	0.81639	1.00000		2	3	4	5	
มหาสารคาม	0.08719	0.44263	0.97545	1.00000		1	2	5	5	
ร้อยเอ็ด	0.99202	0.86229	0.92390	1.00000		5	5	5	5	
กาฬสินธุ์	0.72508	0.68310	1.00000	1.00000		4	4	5	5	
สกลนคร	0.41642	0.64143	0.70903	1.00000		2	3	4	5	
นครพนม	0.45723	0.83192	0.88855	1.00000		3	4	5	5	
มุกดาหาร	0.35665	0.61446	0.86848	1.00000		2	3	5	5	
เชียงใหม่	0.61026	0.75866	0.67370	1.00000		3	4	3	5	
ลำพูน	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000		5	5	5	5	
ลำปาง	0.34883	0.56727	0.94509	1.00000		2	3	5	5	
อุดรธานี	0.58729	0.62175	1.00000	1.00000		3	3	5	5	
แพร่	0.95219	0.83606	0.95470	1.00000		5	5	5	5	
น่าน	0.49713	0.76042	0.86037	1.00000		3	4	5	5	
พะเยา	0.34439	0.71682	0.98486	1.00000		2	4	5	5	
เชียงราย	0.52052	0.72797	0.73487	1.00000		3	4	4	5	
แม่ฮ่องสอน	0.78875	0.59171	0.80194	1.00000		4	3	4	5	
นครสวรรค์	0.61436	0.63104	0.85508	1.00000		3	3	5	5	

จังหวัด	คะแนนดัชนี					ระดับคะแนน				
	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5
อุทัยธานี	0.44966	0.79690	0.95224	1.00000		2	4	5	5	
กำแพงเพชร	0.85436	0.72766	0.51389	1.00000		5	4	2	5	
ตาก	0.42198	0.70884	0.87843	1.00000		2	4	5	5	
สุโขทัย	0.70130	0.90975	0.92045	1.00000		4	5	5	5	
พิษณุโลก	0.27969	0.70626	0.77158	1.00000		2	4	4	5	
พิจิตร	0.32070	0.67656	1.00000	1.00000		2	4	5	5	
เพชรบูรณ์	0.67659	0.85072	0.91022	1.00000		4	5	5	5	
ราชบุรี	0.40490	0.40957	0.20271	1.00000		2	2	1	5	
กาญจนบุรี	0.36841	0.67007	0.93957	1.00000		2	3	5	5	
สุพรรณบุรี	0.47782	0.73934	0.87673	1.00000		3	4	5	5	
นครปฐม	0.99799	0.25330	0.66488	1.00000		5	1	3	5	
สมุทรสาคร	0.35173	0.54220	0.86296	1.00000		2	3	5	5	
สมุทรสงคราม	0.53006	0.74333	1.00000	1.00000		3	4	5	5	
เพชรบุรี	0.83059	0.62523	0.94080	1.00000		5	3	5	5	
ประจวบคีรีขันธ์	0.89244	0.52658	0.81981	1.00000		5	3	4	5	
นครศรีธรรมราช	0.29107	0.58672	0.71986	1.00000		2	3	4	5	
กระบี่	0.41036	0.22207	0.28056	1.00000		2	1	1	5	

จังหวัด	คะแนนดัชนี					ระดับคะแนน				
	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5
พังงา	0.21080	0.51612	0.87223	1.00000		1	3	5	5	
ภูเก็ต	0.27860	0.69800	0.82942	1.00000		2	4	4	5	
สุราษฎร์ธานี	0.37250	0.59310	0.74880	1.00000		2	3	4	5	
ระนอง	0.33646	0.31820	0.34029	1.00000		2	1	1	5	
ชุมพร	0.30255	0.49595	0.85009	1.00000		2	2	5	5	
สงขลา	0.37640	0.50612	0.37886	0.99930		2	2	2	5	
สตูล	0.75153	0.87685	0.68492	1.00000		4	5	4	5	
ตรัง	0.19212	0.61913	0.90098	1.00000		1	3	5	5	
พัทลุง	0.35348	0.61627	0.86603	1.00000		2	3	5	5	
ปัตตานี	0.62049	0.69663	1.00000	0.99040		3	4	5	1	
ยะลา	0.62693	0.71301	0.83398	0.99710		3	4	4	4	
นราธิวาส	0.86853	0.68895	0.97463	0.99325		5	4	5	2	

ผลการคำนวณ P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ปี 2562

จังหวัด	คะแนนดัชนี							ระดับคะแนน						
	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7
กรุงเทพมหานคร	0.00000	0.13497	0.51952	0.76137	1	1	3	4						
สมุทรปราการ	0.19249	0.64418	0.51116	0.69575	2	4	3	4						
นนทบุรี	0.65155	0.35836	0.33520	0.74945	5	2	2	4						
ปทุมธานี	0.09025	0.30185	0.61913	0.65996	1	2	4	4						
พระนครศรีอยุธยา	0.00000	0.47644	0.41827	0.70246	1	3	2	4						
อ่างทอง	0.06670	0.65871	0.28215	0.59470	1	4	1	3						
ลพบุรี	0.00000	0.16954	0.42316	0.27629	1	1	2	2						
สิงห์บุรี	0.00000	0.60448	0.17717	0.59657	1	4	1	3						
ชัยนาท	0.00000	0.26275	0.23337	0.53356	1	2	1	3						
สระบุรี	0.24083	0.09008	0.56442	0.62751	2	1	3	4						
ชลบุรี	0.08899	0.64756	0.67450	0.75802	1	4	4	4						
ระยอง	0.01854	0.92361	0.52998	0.64057	1	5	3	4						
จันทบุรี	0.08275	0.59405	0.31789	0.67040	1	4	2	4						
ตราด	0.21668	0.00000	0.21983	0.59881	2	1	1	3						
ฉะเชิงเทรา	0.15302	0.58175	0.77226	0.79307	2	4	5	4						
ปราจีนบุรี	0.00000	0.69392	0.45526	0.56599	1	4	3	3						

จังหวัด	คะแนนดัชนี							ระดับคะแนน						
	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7
นครนายก		0.36691	0.06815		0.22899		0.97465		3	1		1		5
สระแก้ว		0.40574	0.58853		0.39850		0.25094		4	4		2		2
นครราชสีมา		0.00000	0.95722		0.33834		0.64877		1	5		2		4
บุรีรัมย์		0.62518	0.85376		0.30281		0.46570		5	5		1		3
สุรินทร์		0.55677	0.86737		0.34705		0.67450		5	5		2		4
ศรีสะเกษ		0.58395	0.78077		0.59334		0.57569		5	5		4		3
อุบลราชธานี		0.53512	0.67314		0.43623		0.57867		5	4		2		3
ยโสธร		0.50548	0.88835		0.69456		0.45787		4	5		4		3
ชัยภูมิ		0.49268	0.85200		0.19781		0.55593		4	5		1		3
อำนาจเจริญ		0.27263	0.54278		0.35408		0.62714		3	3		2		4
บึงกาฬ		0.32645	0.00000		0.24455		0.75056		3	1		1		4
หนองบัวลำภู		0.37647	0.88705		0.37310		0.70693		3	5		2		4
ขอนแก่น		0.35201	0.84196		0.34136		0.49926		3	5		2		3
อุดรธานี		0.13509	0.32864		0.52608		0.50709		2	2		3		3
เลย		0.56036	0.75204		0.63788		0.40492		5	4		4		2
หนองคาย		0.48309	0.27576		0.58125		0.55965		4	2		4		3
มหาสารคาม		0.64146	0.62314		0.36026		0.65510		5	4		2		4

จังหวัด	คะแนนดัชนี							ระดับคะแนน						
	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7
ร้อยเอ็ด		0.61119	0.68502		0.60010		0.58203		5	4		4		3
กาฬสินธุ์		0.50240	0.93744		0.43017		0.30836		4	5		2		2
สกลนคร		0.44161	0.75673		0.46005		0.66667		4	4		3		4
นครพนม		0.00000	0.89332		0.44973		0.73266		1	5		3		4
มุกดาหาร		0.00000	0.33577		0.49097		0.51902		1	2		3		3
เชียงใหม่		0.10858	0.93233		0.46071		0.52125		1	5		3		3
ลำพูน		0.16724	0.57412		0.32223		0.75504		2	3		2		4
ลำปาง		0.05384	0.61163		0.23731		0.47316		1	4		1		3
อุดรธานี		0.65272	0.90736		0.49276		0.23975		5	5		3		1
แพร่		0.42508	0.00000		0.33454		0.15660		4	1		2		1
น่าน		0.54591	0.00000		0.29585		0.21812		5	1		1		1
พะเยา		0.51952	0.00000		0.36601		0.55071		4	1		2		3
เชียงราย		0.38776	0.85092		0.84208		0.26138		3	5		5		2
แม่ฮ่องสอน		0.47561	0.00000		0.60519		0.05034		4	1		4		1
นครสวรรค์		0.40404	0.04103		0.33122		0.44594		4	1		2		3
อุทัยธานี		0.45487	0.04395		0.25760		0.35086		4	1		1		2
กำแพงเพชร		0.25739	0.61485		0.41421		0.61559		2	4		2		3

จังหวัด	คะแนนดัชนี							ระดับคะแนน						
	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7
ตาก		0.30533	0.75847		0.42650		0.51491		3	4		2		3
สุโขทัย		0.41531	0.75919		0.20539		0.66853		4	4		1		4
พิษณุโลก		0.00000	0.76509		0.32563		0.58986		1	4		2		3
พิจิตร		0.53795	0.02047		0.18978		0.68456		5	1		1		4
เพชรบูรณ์		0.40854	0.81780		0.38796		0.57010		4	5		2		3
ราชบุรี		0.00000	0.89860		0.26948		0.63236		1	5		1		4
กาญจนบุรี		0.14908	0.88077		0.48625		0.62043		2	5		3		4
สุพรรณบุรี		0.28830	0.85713		0.42252		0.75205		3	5		2		4
นครปฐม		0.00000	0.56402		0.53828		0.74124		1	3		3		4
สมุทรสาคร		0.00000	0.84745		0.54744		0.89337		1	5		3		5
สมุทรสงคราม		0.00000	0.21665		0.65580		0.72036		1	2		4		4
เพชรบุรี		0.00000	0.46662		0.40497		0.57271		1	3		2		3
ประจวบคีรีขันธ์		0.07648	0.80092		0.49737		0.62490		1	5		3		4
นครศรีธรรมราช		0.00000	0.77088		0.39772		0.48770		1	5		2		3
กระบี่		0.00000	0.71062		0.46308		0.82625		1	4		3		5
พังงา		0.00879	0.74189		0.46542		0.54511		1	4		3		3
ภูเก็ต		0.00000	0.05669		0.55420		0.58389		1	1		3		3

จังหวัด	คะแนนดัชนี							ระดับคะแนน						
	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P 2.6	P 2.7	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7
สุราษฎร์ธานี		0.14447	0.43185		0.41260		0.60664		2	3		2		3
ระนอง		0.03214	0.00000		0.47459		0.70395		1	1		3		4
ชุมพร		0.22996	0.64253		0.50381		0.24460		2	4		3		2
สงขลา		0.00000	0.72499		0.48159		0.66406		1	4		3		4
สตูล		0.40071	0.70118		0.50698		0.58501		4	4		3		3
ตรัง		0.29887	0.50388		0.30549		0.67823		3	3		1		4
พัทลุง		0.00000	0.39237		0.44517		0.23079		1	3		2		1
ปัตตานี		0.46319	0.94958		0.46729		0.76548		4	5		3		4
ยะลา		0.07308	0.83163		0.31087		1.00000		1	5		1		5
นราธิวาส		0.56195	0.63626		0.84802		0.99813		5	4		5		5

ผลการคำนวณ P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน ปี 2562

จังหวัด	คะแนนดัชนี								ระดับคะแนน							
	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8
กรุงเทพมหานคร	0.63170	0.57797	0.53743	0.60704	0.71374			0.61278	4	3	3	4	4			4
สมุทรปราการ	0.40803	0.74499	0.78021	0.58303	0.73650			0.31973	3	4	4	3	4			2
นนทบุรี	0.29816	0.65765	0.43188	0.66267	0.74420			0.29652	2	4	3	4	4			2
ปทุมธานี	0.66468	0.75906	0.15378	0.48432	0.58568			1.00000	4	4	1	3	3			5
พระนครศรีอยุธยา	0.53044	0.84534	0.34155	0.68554	0.76241			0.69718	3	5	2	4	4			4
อ่างทอง	0.28681	0.79868	0.01501	0.06711	0.66850			0.58944	2	4	1	1	4			3
ลพบุรี	0.23289	0.98232	0.62835	0.50133	0.48685			0.62686	1	5	4	3	3			4
สิงห์บุรี	0.55354	0.93268	0.44393	0.77895	0.78658			0.70991	4	5	3	4	4			4
ชัยนาท	0.32397	0.78760	0.56173	0.72242	0.47478			0.66777	2	4	3	4	3			4
สระบุรี	0.39650	0.82595	0.18422	0.21969	0.74670			0.55824	2	5	1	2	4			3
ชลบุรี	0.48584	0.56774	0.31525	0.44169	0.81934			0.64178	3	3	2	3	5			4
ระยอง	0.61015	0.66063	0.25201	0.34395	0.75431			0.67843	4	4	2	2	4			4
จันทบุรี	0.31319	0.67405	0.52753	0.36558	0.71130			0.75472	2	4	3	2	4			4
ตราด	0.54577	0.06029	0.86405	0.81386	0.89255			0.82984	4	1	5	5	5			5
ฉะเชิงเทรา	0.43687	0.74392	0.18925	0.00405	0.65148			0.63102	3	4	1	1	4			4

จังหวัด	คะแนนดัชนี								ระดับคะแนน							
	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8
ปราจีนบุรี	0.42342	0.65466	0.79828	0.75388	0.85979			0.60519	3	4	4	4	5			4
นครนายก	0.36215	0.75138	0.56536	0.66850	0.76504			0.32886	2	4	3	4	4			2
สระแก้ว	0.42746	0.60119	0.47996	0.32268	0.36029			0.45258	3	3	3	2	2			3
นครราชสีมา	0.25208	0.54431	0.24308	0.14689	0.58815			0.93843	1	3	2	1	3			5
บุรีรัมย์	0.56760	0.83617	0.65896	0.74268	0.50118			0.35620	4	5	4	4	3			2
สุรินทร์	0.44609	0.49488	0.65140	0.66588	0.33912			0.68091	3	3	4	4	2			4
ศรีสะเกษ	0.52933	0.91351	0.50958	0.52693	0.45886			0.59940	3	5	3	3	3			3
อุบลราชธานี	0.41351	0.79421	0.20188	0.42331	0.52390			0.52962	3	4	1	3	3			3
ยโสธร	0.34027	0.47400	0.55044	0.44411	0.38161			0.64664	2	3	3	3	2			4
ชัยภูมิ	0.41254	1.00000	0.66991	0.73590	0.70588			0.42444	3	5	4	4	4			3
อำนาจเจริญ	0.41808	0.76587	0.64092	0.74938	0.46867			0.72495	3	4	4	4	3			4
บึงกาฬ	0.45533	0.79570	0.49234	0.64172	0.79493			0.32350	3	4	3	4	4			2
หนองบัวลำภู	0.27925	0.86898	0.44800	0.35603	0.32387			0.68955	2	5	3	2	2			4
ขอนแก่น	0.47985	0.69003	0.52936	0.56594	0.56507			0.73752	3	4	3	3	3			4
อุดรธานี	0.40326	0.80209	0.74458	0.99799	0.50870			0.34294	2	4	4	5	3			2
เลย	0.48695	0.59224	0.57875	0.55230	0.43244			0.25958	3	3	3	3	2			2

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน					
	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8
หนองคาย	0.53822	0.85833	0.26257	0.28914	0.72976			0.48746	3	5	2	2	4			3
มหาสารคาม	0.29102	0.12335	1.00000	1.00000	0.55288			0.46525	2	1	5	5	3			3
ร้อยเอ็ด	0.34969	0.43503	0.80914	0.57196	0.22808			0.45819	2	3	5	3	1			3
กาฬสินธุ์	0.18637	0.94291	0.22467	0.37888	0.52699			0.32583	1	5	2	2	3			2
สกลนคร	0.49386	0.63336	0.82129	0.43240	0.34412			0.58129	3	4	5	3	2			3
นครพนม	0.26901	0.56391	0.49649	0.25942	0.05457			0.68323	1	3	3	2	1			4
มุกดาหาร	0.78079	0.85726	0.49164	0.24295	0.80545			0.47400	5	5	3	2	4			3
เชียงใหม่	0.57393	0.78100	0.56613	0.66726	0.81299			0.56275	4	4	3	4	5			3
ลำพูน	0.20902	0.86493	0.68688	0.38893	0.27224			0.65954	1	5	4	2	2			4
ลำปาง	0.35660	0.85407	0.56965	0.90085	0.68603			0.80918	2	5	3	5	4			5
อุดรดิตถ์	0.25718	0.72817	0.84267	0.69656	0.71999			0.30486	1	4	5	4	4			2
แพร่	0.65078	0.99595	0.29474	0.62199	0.62572			0.56927	4	5	2	4	4			3
น่าน	0.59190	0.95782	0.46640	0.61374	0.51147			0.32761	4	5	3	4	3			2
พะเยา	0.24360	0.90051	0.35895	0.70210	0.15182			0.78094	1	5	2	4	1			4
เชียงราย	0.36657	0.01385	0.09919	0.01613	0.40387			0.66588	2	1	1	1	2			4
แม่ฮ่องสอน	0.33161	0.55283	0.16879	0.12630	0.63681			0.88625	2	3	1	1	4			5

จังหวัด	คะแนนดัชนี								ระดับคะแนน							
	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8
นครสวรรค์	0.79902	0.64338	0.17667	0.26827	0.70112			0.62420	5	4	1	2	4			4
อุทัยธานี	0.31688	0.71154	0.29951	0.57649	0.57937			0.54567	2	4	2	3	3			3
กำแพงเพชร	0.60663	0.63954	0.71931	0.60610	0.69655			0.62235	4	4	4	4	4			4
ตาก	0.81237	0.59672	0.67970	0.73938	1.00000			0.69291	5	3	4	4	5			4
สุโขทัย	0.37572	0.63613	0.54649	0.59627	0.61972			0.50187	2	4	3	3	3			3
พิษณุโลก	0.61647	0.63421	0.59872	0.41410	0.53550			0.96552	4	4	3	3	3			5
พิจิตร	0.44453	0.91031	0.48736	0.76021	0.84544			0.39567	3	5	3	4	5			2
เพชรบูรณ์	0.25596	0.72391	0.13286	0.33245	0.39107			0.64878	1	4	1	2	2			4
ราชบุรี	0.27997	0.46890	0.61847	0.53567	0.49542			0.99439	2	3	4	3	3			5
กาญจนบุรี	0.38726	0.52898	0.38153	0.51590	0.74107			0.67272	2	3	2	3	4			4
สุพรรณบุรี	0.41030	0.81317	0.58895	0.72995	0.64039			0.57793	3	5	3	4	4			3
นครปฐม	0.29745	0.63528	0.27394	0.16418	0.51696			0.63528	2	4	2	1	3			4
สมุทรสาคร	0.52021	0.86173	0.40347	0.47420	0.54588			0.51415	3	5	2	3	3			3
สมุทรสงคราม	0.15653	0.91883	0.61090	0.46031	0.20746			0.98799	1	5	4	3	1			5
เพชรบุรี	0.22584	0.83767	0.35691	0.41002	0.37277			0.65183	1	5	2	3	2			4
ประจวบคีรีขันธ์	0.33553	0.73647	0.48968	0.45207	0.59280			0.79617	2	4	3	3	3			4

จังหวัด	คะแนนดัชนี								ระดับคะแนน							
	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8
นครศรีธรรมราช	0.48290	0.68598	0.97251	0.76759	0.61387			0.61878	3	4	5	4	3			4
กระบี่	0.29441	0.15850	0.55498	0.39886	0.61584			0.13349	2	1	3	2	3			1
พังงา	0.71377	0.83170	0.90517	0.67248	0.87312			0.70080	5	5	5	4	5			4
ภูเก็ต	0.56481	0.77567	0.64671	0.75671	0.97620			0.00028	4	4	4	4	5			1
สุราษฎร์ธานี	0.28160	0.66170	0.45410	0.53920	0.77624			0.33433	2	4	3	3	4			2
ระนอง	0.67907	0.80528	0.70166	0.46763	0.91185			0.56029	5	5	4	3	5			3
ชุมพร	0.50603	0.59736	0.50307	0.71180	0.68069			0.49838	3	3	3	4	4			3
สงขลา	0.30516	0.64934	0.52034	0.44662	0.82120			0.68717	2	4	3	3	5			4
สตูล	0.13498	0.61099	0.11609	0.43673	0.63269			0.28710	1	4	1	3	4			2
ตรัง	0.36123	0.88261	0.71471	0.97707	0.93770			0.31209	2	5	4	5	5			2
พัทลุง	0.56170	0.82190	0.28626	0.53468	0.69085			0.56459	4	5	2	3	4			3
ปัตตานี	0.47171	0.62527	0.36954	0.19235	0.50562			0.37867	3	4	2	1	3			2
ยะลา	0.75721	0.69791	0.72449	0.84343	0.82740			0.57454	5	4	4	5	5			3
นราธิวาส	0.35912	0.28420	0.06067	0.31170	0.60444			0.01588	2	2	1	2	3			1

ผลการคำนวณ P4. มีความพร้อมในด้านสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ปี 2562

จังหวัด	คะแนนดัชนี								ระดับคะแนน							
	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8
กรุงเทพมหานคร	0.36321	0.72224	0.93239	0.99722		0.20434	0.57398	0.73285	2	4	5	5		1	3	4
สมุทรปราการ	0.57558	1.00000	0.72123	0.97747		0.24448	0.77208	0.63841	3	5	4	5		2	4	4
นนทบุรี	0.43893	0.87051	0.93217	1.00000		0.25725	0.87749	0.66303	3	5	5	5		2	5	4
ปทุมธานี	0.43279	0.64706	0.89916	0.97998		0.15143	0.71010	0.80490	3	4	5	5		1	4	4
พระนครศรีอยุธยา	0.27564	0.59851	0.62431	0.92660		0.60056	0.89922	0.41097	2	3	3	5		3	5	2
อ่างทอง	0.78285	0.52739	0.49400	0.54021		0.76567	0.92196	0.77250	4	3	3	3		4	5	4
ลพบุรี	0.33106	0.61528	0.53013	0.73397		0.74898	0.93461	0.75451	2	3	3	4		4	5	4
สิงห์บุรี	0.29152	0.50897	0.57823	0.76429		0.68165	0.92892	0.53491	2	3	3	4		4	5	3
ชัยนาท	0.76005	0.29941	0.52902	0.58675		0.70697	0.91935	0.63478	4	2	3	3		4	5	4
สระบุรี	0.55161	0.59335	0.58988	0.95217		0.57102	0.88673	0.61963	3	3	3	5		3	5	3
ชลบุรี	0.34887	0.81620	0.79404	0.97383		0.04637	0.63934	0.62674	2	4	5	5		1	3	3
ระยอง	0.42492	0.77821	0.63513	0.96845		0.31414	0.84055	0.14313	2	4	4	5		2	4	1
จันทบุรี	0.33903	0.50624	0.52144	0.79359		0.66812	0.85484	0.43565	2	3	3	4		4	5	2
ตราด	0.44951	0.49391	0.55726	0.82383		0.54892	0.63335	0.60844	3	3	3	5		3	3	3
ฉะเชิงเทรา	0.53343	0.81895	0.54632	0.87530		0.50466	0.85784	0.61035	3	4	3	5		3	5	3

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน							
	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8		
ปราจีนบุรี	0.15132	0.62376	0.54120	0.89757		0.58259	0.87360	0.59745	1	3	3	5		3	5	3		
นครนายก	0.38583	0.58316	0.57186	0.79722		0.64994	0.84779	0.33415	2	3	3	4		4	5	2		
สระแก้ว	0.56422	0.38695	0.49969	0.27808		0.76762	0.85550	0.69146	3	2	3	2		4	5	4		
นครราชสีมา	0.44126	0.39624	0.49778	0.71525		0.73418	0.93626	0.51908	3	2	3	4		4	5	3		
บุรีรัมย์	0.59281	0.59979	0.39776	0.68718		1.00000	0.92420	0.30277	3	3	2	4		5	5	2		
สุรินทร์	0.65441	0.44681	0.43288	0.81716		0.89539	0.92761	0.45040	4	2	2	5		5	5	3		
ศรีสะเกษ	0.43194	0.56343	0.42440	0.91360		0.94528	0.99865	0.64404	3	3	2	5		5	5	4		
อุบลราชธานี	0.87431	0.55689	0.44056	0.72271		0.85684	0.91782	0.45112	5	3	2	4		5	5	3		
ยโสธร	0.30781	0.36276	0.46582	0.85303		0.98001	0.93235	0.71119	2	2	2	5		5	5	4		
ชัยภูมิ	0.19047	0.49931	0.45087	0.94775		0.93672	0.94335	0.39222	1	3	2	5		5	5	2		
อำนาจเจริญ	0.44574	0.57035	0.48115	0.90485		0.95746	0.97701	0.63930	3	3	3	5		5	5	4		
บึงกาฬ	0.31066	0.63045	0.51825	1.00000		0.96986	0.93928	0.45916	2	3	3	5		5	5	3		
หนองบัวลำภู	0.54316	0.62530	0.52428	0.61759		0.90681	0.93783	0.19771	3	3	3	3		5	5	1		
ขอนแก่น	0.26706	0.69389	0.58182	0.73874		0.84158	0.86314	0.97559	2	4	3	4		5	5	5		
อุดรธานี	0.49941	0.48764	0.55196	0.91603		0.92816	0.87136	0.37087	3	3	3	5		5	5	2		
เลย	0.50903	0.47623	0.46222	0.88969		0.94972	0.94266	0.23573	3	3	2	5		5	5	1		

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน							
	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8		
หนองคาย	0.48155	0.49102	0.59424	0.93111		0.93447	0.90394	0.72510	3	3	3	5		5	5	4		
มหาสารคาม	0.06629	0.51856	0.53218	0.91872		0.88028	0.99152	0.61344	1	3	3	5		5	5	3		
ร้อยเอ็ด	0.34190	0.53907	0.53474	0.93744		0.95408	0.92997	0.63724	2	3	3	5		5	5	4		
กาฬสินธุ์	0.35451	0.32746	0.42865	0.56169		0.99316	0.93539	0.82474	2	2	2	3		5	5	5		
สกลนคร	0.17573	0.62580	0.36487	0.67651		0.96182	0.91317	0.57786	1	3	2	4		5	5	3		
นครพนม	0.33524	0.09542	0.54810	0.58033		0.91320	0.89591	0.49462	2	1	3	3		5	5	3		
มุกดาหาร	0.75494	0.42020	0.46126	0.81975		0.78896	0.88928	0.43181	4	2	2	5		4	5	2		
เชียงใหม่	0.32200	0.59178	0.41206	0.65745		0.61694	0.20807	0.98620	2	3	2	4		4	1	5		
ลำพูน	0.34487	0.74457	0.47620	0.82695		0.90591	0.95541	0.40325	2	4	3	5		5	5	2		
ลำปาง	0.31394	0.45002	0.60944	0.85944		0.91816	0.91653	0.94839	2	2	3	5		5	5	5		
อุตรดิตถ์	0.96626	0.45612	0.56414	0.80052		0.90237	0.94451	0.87473	5	2	3	4		5	5	5		
แพร่	0.67457	0.58823	0.52751	0.86187		0.86795	0.90283	0.74608	4	3	3	5		5	5	4		
น่าน	0.61049	0.46055	0.48793	0.70546		0.80512	0.89099	1.00000	4	3	3	4		5	5	5		
พะเยา	0.42153	0.59576	0.40276	0.86803		0.90982	0.91768	0.72071	2	3	2	5		5	5	4		
เชียงราย	0.51573	0.75739	0.45702	0.74905		0.77657	0.60452	0.64174	3	4	2	4		4	3	4		
แม่ฮ่องสอน	0.63926	0.37242	0.17051	0.17565		0.07546	0.57740	0.42222	4	2	1	1		1	3	2		

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน							
	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8		
นครสวรรค์	0.18194	0.44177	0.49676	0.87894		0.87148	0.90823	0.73699	1	2	3	5		5	5	4		
อุทัยธานี	0.43377	0.51357	0.50346	0.92314		0.76267	0.88016	0.40558	3	3	3	5		4	5	2		
กำแพงเพชร	0.71858	0.95361	0.39244	0.90909		0.88945	0.86998	0.47285	4	5	2	5		5	5	3		
ตาก	0.28453	0.49216	0.33983	0.23501		0.62926	0.74955	0.48830	2	3	2	1		4	4	3		
สุโขทัย	0.62488	0.51088	0.51242	0.79419		0.71396	0.94780	0.60334	4	3	3	4		4	5	3		
พิษณุโลก	0.43048	0.41023	0.58449	0.87054		0.71216	0.49480	0.62993	3	2	3	5		4	2	4		
พิจิตร	0.11132	0.58442	0.57607	0.98614		0.75432	0.92915	0.58764	1	3	3	5		4	5	3		
เพชรบูรณ์	0.48961	0.57971	0.56657	0.88319		0.84579	0.96939	0.56299	3	3	3	5		5	5	3		
ราชบุรี	0.29062	0.48252	0.58520	0.68796		0.41988	0.93066	0.48169	2	3	3	4		3	5	3		
กาญจนบุรี	0.23031	0.58531	0.56111	0.81490		0.71870	0.65213	0.32332	1	3	3	5		4	3	2		
สุพรรณบุรี	0.58096	0.80002	0.49799	0.77418		0.94010	0.90484	0.39836	3	4	3	4		5	5	2		
นครปฐม	0.46544	0.50967	0.61760	0.95841		0.38081	0.84624	0.50533	3	3	3	5		2	5	3		
สมุทรสาคร	0.44283	0.99392	0.71971	0.99237		0.01796	0.79983	0.27716	3	5	4	5		1	4	2		
สมุทรสงคราม	0.93011	0.34792	0.68721	0.79567		0.39343	1.00000	0.64017	5	2	4	4		2	5	4		
เพชรบุรี	0.43607	0.58494	0.65850	0.83812		0.64527	0.88372	0.38196	3	3	4	5		4	5	2		
ประจวบคีรีขันธ์	0.40659	0.45268	0.60445	0.88752		0.52653	0.72825	0.40218	2	2	3	5		3	4	2		

จังหวัด	คะแนนดัชนี								ระดับคะแนน							
	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8
นครศรีธรรมราช	0.42816	0.39862	0.47312	0.69446		0.76454	0.94124	0.44384	3	2	2	4		4	5	3
กระบี่	0.80637	0.20272	0.52042	0.78605		0.72328	0.89388	0.35471	5	1	3	4		4	5	2
พังงา	0.27003	0.54764	0.43312	0.93986		0.65933	0.97303	0.51320	2	3	2	5		4	5	3
ภูเก็ต	0.70410	0.76551	0.71089	0.96516		0.11025	0.67898	0.70432	4	4	4	5		1	3	4
สุราษฎร์ธานี	0.29963	0.60207	0.59792	0.86507		0.56756	0.86781	0.43369	2	3	3	5		3	5	2
ระนอง	0.41532	0.24792	0.52653	0.38103		0.47166	0.92133	0.06730	2	1	3	2		3	5	1
ชุมพร	0.48031	0.42994	0.53668	0.94211		0.69810	0.87867	0.49942	3	2	3	5		4	5	3
สงขลา	0.49787	0.67593	0.54942	0.80849		0.51541	0.87608	0.72901	3	4	3	4		3	5	4
สตูล	0.52592	0.45505	0.42150	0.30746		0.78280	0.98315	0.17266	3	2	2	2		4	5	1
ตรัง	0.44025	0.46813	0.55484	0.72791		0.75846	0.94570	0.63151	3	3	3	4		4	5	4
พัทลุง	0.58656	0.60616	0.47378	0.48163		0.94175	0.96390	0.63779	3	3	2	3		5	5	4
ปัตตานี	0.50420	0.37629	0.50703	0.06794		0.63821	0.85166	0.68456	3	2	3	1		4	5	4
ยะลา	0.83153	0.66752	0.47096	0.71083		0.77138	0.82968	0.99829	5	4	2	4		4	4	5
นราธิวาส	0.73590	0.28295	0.27853	0.14411		0.82872	0.88205	0.69947	4	2	1	1		5	5	4

2. ผลการคำนวณคะแนนดัชนีและระดับคะแนน ปี 2560

ผลการคำนวณ P1. ไม้มีความรุนแรงทางกายภาพ ปี 2560

จังหวัด	คะแนนดัชนี					ระดับคะแนน				
	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5
กรุงเทพมหานคร	0.52550	0.47126	0.15284	1.0000		3	4	5	5	
สมุทรปราการ	0.27726	0.24253	0.00000	1.0000		4	4	5	5	
นนทบุรี	0.42217	0.45709	0.54858	1.0000		3	4	5	5	
ปทุมธานี	0.67995	0.79047	0.63959	1.0000		3	3	4	5	
พระนครศรีอยุธยา	0.39267	0.29563	0.12461	1.0000		4	4	5	5	
อ่างทอง	0.57621	0.33070	0.07774	1.0000		3	4	5	5	
ลพบุรี	0.47260	0.16679	0.02700	1.0000		3	4	5	5	
สิงห์บุรี	0.64608	0.29046	0.15101	1.0000		3	4	5	5	
ชัยนาท	0.54603	0.40764	0.23568	1.0000		3	4	5	5	
สระบุรี	0.55465	0.59800	0.31070	1.0000		3	4	5	5	
ชลบุรี	0.65646	0.53188	0.00000	1.0000		3	4	5	5	
ระยอง	0.55715	0.47558	0.07447	1.0000		3	4	5	5	
จันทบุรี	0.62313	0.31142	0.05810	1.0000		3	4	5	5	
ตราด	0.36172	0.29186	0.14881	1.0000		4	4	5	5	
ฉะเชิงเทรา	0.19655	0.29896	0.00000	1.0000		4	4	5	5	

จังหวัด	คะแนนดัชนี					ระดับคะแนน				
	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5
ปราจีนบุรี	0.40505	0.38692	0.16347	1.0000		4	4	5	5	
นครนายก	0.00000	0.12859	0.00000	1.0000		5	5	5	5	
สระแก้ว	0.59375	0.84980	0.67983	1.0000		3	3	4	5	
นครราชสีมา	0.44766	0.28239	0.47524	1.0000		3	4	5	5	
บุรีรัมย์	0.42036	0.37845	0.49699	1.0000		3	4	5	5	
สุรินทร์	0.63093	0.25797	0.55876	1.0000		3	4	5	5	
ศรีสะเกษ	0.31576	0.21102	0.00000	1.0000		4	4	5	5	
อุบลราชธานี	0.15408	0.15172	0.09820	1.0000		4	4	5	5	
ยโสธร	0.64697	0.27230	0.00982	1.0000		3	4	5	5	
ชัยภูมิ	0.51885	0.25532	0.13093	1.0000		3	4	5	5	
อำนาจเจริญ	0.62407	0.32238	0.13210	1.0000		3	4	5	5	
บึงกาฬ	0.69711	0.40893	0.33712	1.0000		3	4	5	5	
หนองบัวลำภู	0.51866	0.18119	0.23754	1.0000		3	4	5	5	
ขอนแก่น	0.27259	0.20278	0.07364	1.0000		4	4	5	5	
อุดรธานี	0.59197	0.26335	0.12193	1.0000		3	4	5	5	
เลย	0.37590	0.35016	0.18826	1.0000		4	4	5	5	
หนองคาย	0.53951	0.36144	0.05172	1.0000		3	4	5	5	

จังหวัด	คะแนนดัชนี					ระดับคะแนน				
	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5
มหาสารคาม	0.12575	0.16938	0.00000	1.0000		4	4	5	5	
ร้อยเอ็ด	0.13719	0.30380	0.08136	1.0000		4	4	5	5	
กาฬสินธุ์	0.43362	0.16108	0.02046	1.0000		3	4	5	5	
สกลนคร	0.51621	0.37148	0.35097	1.0000		3	4	5	5	
นครพนม	0.56426	0.06277	0.16144	1.0000		3	5	5	5	
มุกดาหาร	0.48636	0.38330	0.03846	1.0000		3	4	5	5	
เชียงใหม่	0.64957	0.40295	0.33313	1.0000		3	4	5	5	
ลำพูน	0.00743	0.00000	0.02455	1.0000		5	5	5	5	
ลำปาง	0.08709	0.19758	0.12122	1.0000		5	4	5	5	
อุดรดิตถ์	0.48953	0.45311	0.25833	1.0000		3	4	5	5	
แพร่	0.18475	0.23902	0.02455	1.0000		4	4	5	5	
น่าน	0.51819	0.49218	0.17758	1.0000		3	4	5	5	
พะเยา	0.34139	0.14684	0.06031	1.0000		4	4	5	5	
เชียงราย	0.38447	0.25468	0.27194	1.0000		4	4	5	5	
แม่ฮ่องสอน	0.00402	0.11772	0.04501	1.0000		5	5	5	5	
นครสวรรค์	0.56472	0.35570	0.06056	1.0000		3	4	5	5	
อุทัยธานี	0.22436	0.24015	0.20786	1.0000		4	4	5	5	

จังหวัด	คะแนนดัชนี					ระดับคะแนน				
	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5
กำแพงเพชร	0.19815	0.32917	0.15121	1.0000		4	4	5	5	
ตาก	0.38681	0.27238	0.04992	1.0000		4	4	5	5	
สุโขทัย	0.38312	0.25537	0.16921	1.0000		4	4	5	5	
พิษณุโลก	0.72056	0.36644	0.18281	1.0000		2	4	5	5	
พิจิตร	0.69780	0.45734	0.00000	1.0000		3	4	5	5	
เพชรบูรณ์	0.58732	0.32450	0.18440	1.0000		3	4	5	5	
ราชบุรี	0.72006	0.72801	0.60269	1.0000		2	3	4	5	
กาญจนบุรี	0.81540	0.41763	0.17194	1.0000		2	4	5	5	
สุพรรณบุรี	0.33106	0.20341	0.02864	1.0000		4	4	5	5	
นครปฐม	0.00853	0.28283	0.29043	1.0000		5	4	5	5	
สมุทรสาคร	0.67062	0.37805	0.16858	1.0000		3	4	5	5	
สมุทรสงคราม	0.37024	0.27176	0.17349	1.0000		4	4	5	5	
เพชรบุรี	0.63225	0.30294	0.10169	1.0000		3	4	5	5	
ประจวบคีรีขันธ์	0.57983	0.58286	0.24408	1.0000		3	4	5	5	
นครศรีธรรมราช	0.77804	0.38416	0.22116	1.0000		2	4	5	5	
กระบี่	1.00000	0.76540	0.75906	1.0000		1	3	4	5	
พังงา	0.72224	0.51252	0.04559	1.0000		2	4	5	5	

จังหวัด	คะแนนดัชนี					ระดับคะแนน				
	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5
ภูเก็ต	0.82563	0.44877	0.02619	1.0000		2	4	5	5	
สุราษฎร์ธานี	0.64062	0.40616	0.28833	1.0000		3	4	5	5	
ระนอง	0.65276	0.46960	0.13584	1.0000		3	4	5	5	
ชุมพร	0.76271	0.39252	0.00000	1.0000		2	4	5	5	
สงขลา	0.80035	0.44784	0.52735	0.9986		2	4	5	5	
สตูล	0.46728	0.30106	0.31946	1.0000		3	4	5	5	
ตรัง	0.67865	0.31068	0.14103	1.0000		3	4	5	5	
พัทลุง	0.59646	0.49558	0.13823	1.0000		3	4	5	5	
ปัตตานี	0.08936	0.45826	0.29151	0.9909		5	4	5	1	
ยะลา	0.28165	0.28353	0.09984	0.9956		4	4	5	4	
นราธิวาส	0.65477	0.63559	0.83552	0.9899		3	4	4	1	

ผลการคำนวณ P2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ปี 2560

จังหวัด	คะแนนดัชนี							ระดับคะแนน						
	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7
กรุงเทพมหานคร	0.00000	0.33330	0.45615	0.75913				1	2	3				4
สมุทรปราการ	0.09073	0.89918	0.57683	0.73378				1	5	4				4
นนทบุรี	0.61782	0.32398	0.69270	0.65324				5	2	4				4
ปทุมธานี	0.00000	0.64215	0.55163	0.73154				1	4	3				4
พระนครศรีอยุธยา	0.00000	0.45744	0.40898	0.55630				1	3	2				3
อ่างทอง	0.00000	0.69632	0.46730	0.52274				1	4	3				3
ลพบุรี	0.08820	0.77141	0.56950	0.45116				1	5	4				3
สิงห์บุรี	0.00000	0.58864	0.57016	0.62714				1	4	4				4
ชัยนาท	0.25152	0.75508	0.81738	0.60030				2	4	5				4
สระบุรี	0.20358	0.61377	0.65832	0.61820				2	4	4				4
ชลบุรี	0.00000	0.17960	0.47510	0.56898				1	1	3				3
ระยอง	0.00000	0.00000	0.60153	0.46682				1	1	4				3
จันทบุรี	0.14519	0.66774	0.63274	0.23788				2	4	4				2
ตราด	0.14375	0.47580	0.49816	0.10067				2	3	3				1
ฉะเชิงเทรา	0.15296	0.88807	0.76956	0.70321				2	5	5				4
ปราจีนบุรี	0.00000	0.40625	0.58623	0.54586				1	3	4				3
นครนายก	0.30756	0.85151	0.49422	0.76361				3	5	3				4
สระแก้ว	0.28199	0.11047	0.77245	0.57122				3	1	5				3

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน						
	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7			
นครราชสีมา		0.00000	0.87552		0.49182		0.51156		1	5		3		3			
บุรีรัมย์		0.60457	0.85922		0.74921		0.64430		5	5		5		4			
สุรินทร์		0.56334	0.85503		0.39546		0.68978		5	5		2		4			
ศรีสะเกษ		0.63254	0.82390		0.48586		0.58613		5	5		3		3			
อุบลราชธานี		0.50624	0.79013		0.68555		0.62789		4	5		4		4			
ยโสธร		0.45367	0.88863		0.39416		0.74870		4	5		2		4			
ชัยภูมิ		0.53745	0.91553		0.55804		0.57420		5	5		4		3			
อำนาจเจริญ		0.40370	0.37849		0.66524		0.67711		4	2		4		4			
บึงกาฬ		0.40999	0.04111		0.47274		0.59359		4	1		3		3			
หนองบัวลำภู		0.40439	0.77036		0.66436		0.83371		4	5		4		5			
ขอนแก่น		0.37779	0.95722		0.63525		0.66816		3	5		4		4			
อุดรธานี		0.48089	0.94193		0.31926		0.61298		4	5		2		4			
เลย		0.50471	0.75856		0.69633		0.50261		4	4		5		3			
หนองคาย		0.40708	0.25369		0.44262		0.75019		4	2		3		4			
มหาสารคาม		0.65038	0.83936		0.29162		0.70470		5	5		2		4			
ร้อยเอ็ด		0.65272	0.57316		0.51683		0.76734		5	3		3		4			
กาฬสินธุ์		0.53844	0.93170		0.36759		0.58389		5	5		2		3			
สกลนคร		0.56015	0.60949		0.67686		0.70172		5	4		4		4			
นครพนม		0.06288	0.84455		0.76370		0.75093		1	5		5		4			
มุกดาหาร		0.12642	0.04094		0.50710		0.49590		1	1		3		3			

จังหวัด	คะแนนดัชนี							ระดับคะแนน						
	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7
เชียงใหม่	0.00000	0.00000	0.93296		0.53084		0.22371		1	5		3		2
ลำพูน	0.01949	0.64424	0.67854		0.64424		0.36913		1	4		4		2
ลำปาง	0.15307	0.15947	0.15947		0.54891		0.21253		2	1		3		2
อุตรดิตถ์	0.29462	0.00000	0.00000		0.71025		0.56301		3	1		5		3
แพร่	0.34534	0.06970	0.06970		0.51068		0.25429		3	1		3		2
น่าน	0.56056	0.00000	0.00000		0.51998		0.24161		5	1		3		2
พะเยา	0.42062	0.00000	0.00000		0.40435		0.33259		4	1		2		2
เชียงราย	0.07731	0.81171	0.81171		0.44898		0.24758		1	5		3		2
แม่ฮ่องสอน	0.42954	0.00000	0.00000		0.80132		0.00000		4	1		5		1
นครสวรรค์	0.23014	0.06659	0.06659		0.57811		0.55556		2	1		4		3
อุทัยธานี	0.50008	0.27972	0.27972		0.16386		0.46458		4	2		1		3
กำแพงเพชร	0.26327	0.61592	0.61592		0.60148		0.47949		3	4		4		3
ตาก	0.35867	0.75982	0.75982		0.66568		0.26846		3	4		4		2
สุโขทัย	0.47032	0.71519	0.71519		0.58857		0.67934		4	4		4		4
พิษณุโลก	0.00000	0.70604	0.70604		0.50738		0.59582		1	4		3		3
พิจิตร	0.53279	0.00000	0.00000		0.53925		0.70917		5	1		3		4
เพชรบูรณ์	0.39772	0.85249	0.85249		0.35665		0.58016		4	5		2		3
ราชบุรี	0.00000	0.89802	0.89802		0.60303		0.75317		1	5		4		4
กาญจนบุรี	0.08978	0.88603	0.88603		0.15198		0.58389		1	5		1		3
สุพรรณบุรี	0.18140	0.64968	0.64968		0.53459		0.65697		2	4		3		4

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน				
	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7	
นครปฐม	0.00000	0.55488	0.69804	0.59732					1	3		5		3	
สมุทรสาคร	0.01759	0.85034	0.54058	0.57718					1	5		3		3	
สมุทรสงคราม	0.00000	0.04679	0.80307	0.66518					1	1		5		4	
เพชรบุรี	0.07052	0.27180	0.53932	0.66294					1	2		3		4	
ประจวบคีรีขันธ์	0.00000	0.69151	0.67188	0.51827					1	4		4		3	
นครศรีธรรมราช	0.00000	0.53068	0.42853	0.54437					1	3		3		3	
กระบี่	0.07565	0.75838	0.53458	0.63684					1	4		3		4	
พังงา	0.00000	0.74899	0.57685	0.62714					1	4		4		4	
ภูเก็ต	0.00000	0.73479	0.76168	0.66890					1	4		5		4	
สุราษฎร์ธานี	0.00000	0.58842	0.72545	0.51976					1	4		5		3	
ระนอง	0.00000	0.00000	0.58535	0.67189					1	1		4		4	
ชุมพร	0.04479	0.33824	0.65896	0.28412					1	2		4		2	
สงขลา	0.00000	0.47707	0.33174	0.75690					1	3		2		4	
สตูล	0.45607	0.64292	0.82829	0.81879					4	4		5		5	
ตรัง	0.37514	0.59946	0.78789	0.62267					3	4		5		4	
พัทลุง	0.30311	0.64544	0.73559	0.44072					3	4		5		3	
ปัตตานี	0.48529	0.57508	0.67867	1.00000					4	4		4		5	
ยะลา	0.22978	0.63037	0.64759	0.95302					2	4		4		5	
นราธิวาส	0.55338	0.00000	0.62105	0.99627					5	1		4		5	

ผลการคำนวณ P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน ปี 2560

จังหวัด	คะแนนดัชนี								ระดับคะแนน							
	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8
กรุงเทพมหานคร	0.54593	0.54538	0.55814	0.60697	0.68401	0.62424		0.37576	4	3	3	4	4	4		2
สมุทรปราการ	0.52861	0.74563	0.35807	0.41522	0.72612	0.31672		0.68328	3	4	2	3	4	2		4
นนทบุรี	0.22973	0.63315	0.14062	0.20757	0.52858	0.03121		0.96879	1	4	1	2	3	1		5
ปทุมธานี	0.56784	0.47507	0.64488	0.66875	0.74257	0.79814		0.20186	4	3	4	4	4	4		2
พระนครศรีอยุธยา	0.44330	0.85812	0.12511	0.53598	0.71386	0.74177		0.25823	3	5	1	3	4	4		2
อ่างทอง	0.35767	0.79378	0.09131	0.17713	0.65964	0.68136		0.31864	2	4	1	1	4	4		2
ลพบุรี	0.47917	0.65488	0.63697	0.74569	0.63746	0.62416		0.37584	3	4	4	4	4	4		2
สิงห์บุรี	0.41320	0.91521	0.59287	0.76167	0.80801	0.76768		0.23232	3	5	3	4	5	4		2
ชัยนาท	0.17666	0.86493	0.60457	0.44833	0.39287	0.61701		0.38299	1	5	4	3	2	4		2
สระบุรี	0.54560	0.85854	0.27891	0.30651	0.69945	0.32273		0.67727	4	5	2	2	4	2		4
ชลบุรี	0.56225	0.78142	0.48656	0.36059	0.73958	0.53451		0.46549	4	4	3	2	4	3		3
ระยอง	0.66910	0.69365	0.32735	0.45581	0.82072	0.64985		0.35015	4	4	2	3	5	4		2
จันทบุรี	0.44641	0.78057	0.61972	0.54243	0.70897	0.83947		0.16053	3	4	4	3	4	5		1
ตราด	0.56116	0.85173	0.55183	0.44331	0.81796	0.69841		0.30159	4	5	3	3	5	4		2
ฉะเชิงเทรา	0.48053	0.66084	0.18574	0.00000	0.58504	0.56456		0.43544	3	4	1	1	3	3		3

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน							
	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8		
ปราจีนบุรี	0.48526	0.64252	0.51340	0.27177	0.61327	0.56463		0.43537	3	4	3	2	4	3		3		
นครนายก	0.25114	0.91180	0.18270	0.69485	0.30873	0.32781		0.67219	1	5	1	4	2	2		4		
สระแก้ว	0.51181	0.72092	0.54393	0.51986	0.61446	0.33873		0.66127	3	4	3	3	4	2		4		
นครราชสีมา	0.29042	0.59651	0.69052	0.41299	0.37395	0.93303		0.06697	2	3	4	3	2	5		1		
บุรีรัมย์	0.56736	0.83894	0.56531	0.57423	0.58631	0.62055		0.37945	4	5	3	3	3	4		2		
สุรินทร์	0.13640	0.68556	0.86533	0.77351	0.10915	0.60182		0.39818	1	4	5	4	1	4		2		
ศรีสะเกษ	0.31467	0.63485	0.35982	0.33643	0.54934	0.50017		0.49983	2	4	2	2	3	3		3		
อุบลราชธานี	0.41382	0.56753	0.25617	0.39068	0.52540	0.39925		0.60075	3	3	2	2	3	2		4		
ยโสธร	0.29163	0.66042	0.50038	0.60523	0.23575	0.66526		0.33474	2	4	3	4	2	4		2		
ชัยภูมิ	0.81237	0.72689	0.50576	0.62361	0.95240	0.36524		0.63476	5	4	3	4	5	2		4		
อำนาจเจริญ	0.27855	0.82446	0.57246	0.62036	0.33901	0.65381		0.34619	2	5	3	4	2	4		2		
บึงกาฬ	0.53004	0.74435	0.56542	0.75874	0.71363	0.32427		0.67573	3	4	3	4	4	2		4		
หนองบัวลำภู	0.31909	0.75714	0.86276	0.95815	0.19450	0.94382		0.05618	2	4	5	5	1	5		1		
ขอนแก่น	0.33436	0.63656	0.23833	0.14255	0.55643	0.57391		0.42609	2	4	2	1	3	3		3		
อุดรธานี	0.39381	0.94291	0.94502	0.78440	0.69364	0.57517		0.42483	2	5	5	4	4	3		3		
เลย	0.50025	0.58798	0.24784	0.15122	0.62921	0.44962		0.55038	3	3	2	1	4	3		3		

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน							
	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8		
หนองคาย	0.36057	0.90882	0.26897	0.32847	0.54243	0.58069		0.41931	2	5	2	2	3	3		3		
มหาสารคาม	0.37073	0.68641	0.03002	0.35146	0.64332	0.34715		0.65285	2	4	1	2	4	2		4		
ร้อยเอ็ด	0.29862	0.00000	0.52779	0.73968	0.33923	0.64556		0.35444	2	1	3	4	2	4		2		
กาฬสินธุ์	0.19609	0.97273	0.49209	0.47045	0.51151	0.00000		1.00000	1	5	3	3	3	1		5		
สกลนคร	0.39919	0.56029	0.42312	0.84332	0.51144	0.62947		0.37053	2	3	3	5	3	4		2		
นครพนม	0.28000	0.59778	0.61723	0.38719	0.00000	0.67640		0.32360	2	3	4	2	1	4		2		
มุกดาหาร	0.58001	0.94291	0.37926	0.26476	0.78618	0.55683		0.44317	4	5	2	2	4	3		3		
เชียงใหม่	0.42234	0.64423	0.72699	0.70593	0.67736	0.45555		0.54445	3	4	4	4	4	3		3		
ลำพูน	0.27994	0.80358	0.29360	0.75468	0.22041	0.70319		0.29681	2	5	2	4	2	4		2		
ลำปาง	0.35553	0.89220	0.30314	0.84354	0.61722	0.63799		0.36201	2	5	2	5	4	4		2		
อุตรดิตถ์	0.53083	0.70217	0.38381	0.60712	0.74755	0.47832		0.52168	3	4	2	4	4	3		3		
แพร่	0.66026	0.99190	0.71280	0.65982	0.80289	0.46083		0.53917	4	5	4	4	5	3		3		
น่าน	0.46424	0.83596	0.45943	0.56218	0.49376	0.29079		0.70921	3	5	3	3	3	2		4		
พะเยา	0.13356	0.79463	0.49260	0.43141	0.34900	0.58189		0.41811	1	4	3	3	2	3		3		
เชียงราย	0.62209	0.02769	0.16693	0.25408	0.82167	0.50357		0.49643	4	1	1	2	5	3		3		
แม่ฮ่องสอน	0.43043	0.77077	0.10707	0.11006	0.57370	0.98721		0.01279	3	4	1	1	3	5		1		

จังหวัด	คะแนนต้นปี										ระดับคะแนน							
	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8		
นครสวรรค์	0.78566	0.65445	0.65425	0.37056	0.70278	0.71662		0.28338	5	4	4	2	4	4		2		
อุทัยธานี	0.33670	0.86493	0.72199	0.73272	0.76630	0.66649		0.33351	2	5	4	4	4	4		2		
กำแพงเพชร	0.36241	0.61738	0.71662	0.67622	0.37158	0.73328		0.26672	2	4	4	4	2	4		2		
ตาก	0.73850	0.81934	0.54905	0.53536	0.76106	0.69594		0.30406	5	5	3	3	4	4		2		
สุโขทัย	0.23606	0.47294	0.44722	0.51194	0.58998	0.46967		0.53033	1	3	3	3	3	3		3		
พิษณุโลก	0.29770	0.59693	0.49120	0.23181	0.41487	0.98877		0.01123	2	3	3	2	3	5		1		
พิจิตร	0.29720	0.80060	0.68324	0.72717	0.73341	0.39209		0.60791	2	5	4	4	4	2		4		
เพชรบูรณ์	0.34385	0.63357	0.35576	0.02415	0.63616	0.64772		0.35228	2	4	2	1	4	4		2		
ราชบุรี	0.38070	0.09288	0.58504	0.56969	0.52240	1.00000		0.00000	2	1	3	3	3	5		1		
กาญจนบุรี	0.60946	0.56796	0.67615	0.58732	1.00000	0.49659		0.50341	4	3	4	3	5	3		3		
สุพรรณบุรี	0.25302	0.51470	0.48816	0.57874	0.47993	0.66904		0.33096	1	3	3	3	3	4		2		
นครปฐม	0.25489	0.66255	0.21100	0.40705	0.46770	0.60855		0.39145	1	4	2	3	3	4		2		
สมุทรสาคร	0.40733	0.83639	0.47337	0.31689	0.45002	0.55965		0.44035	3	5	3	2	3	3		3		
สมุทรสงคราม	0.28320	1.00000	0.19277	0.43338	0.50529	0.82021		0.17979	2	5	1	3	3	5		1		
เพชรบุรี	0.31171	0.92245	0.52727	0.44492	0.59561	0.68509		0.31491	2	5	3	3	3	4		2		
ประจวบคีรีขันธ์	0.32885	0.74350	0.81999	0.66551	0.74584	0.68924		0.31076	2	4	5	4	4	4		2		

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน							
	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8	P3.1	P3.2	P3.3	P3.4	P3.5	P3.6	P3.7	P3.8		
นครศรีธรรมราช	0.36188	0.40520	1.00000	0.99598	0.46963	0.68047		0.31953	2	3	5	5	3	4		2		
กระบี่	0.68904	0.15381	0.76216	1.00000	0.76377	0.32740		0.67260	5	1	4	5	4	2		4		
พังงา	0.25947	0.46485	0.56684	0.66626	0.68805	0.68987		0.31013	1	3	3	4	4	4		2		
ภูเก็ต	0.40873	0.87303	0.82259	0.73908	0.88438	0.23576		0.76424	3	5	5	4	5	2		4		
สุราษฎร์ธานี	0.22196	0.60460	0.44877	0.46480	0.49708	0.32992		0.67008	1	4	3	3	3	2		4		
ระนอง	0.61085	0.16319	0.53093	0.49071	0.86186	0.63257		0.36743	4	1	3	3	5	4		2		
ชุมพร	0.64131	0.76097	0.64854	0.66825	0.83314	0.52473		0.47527	4	4	4	4	5	3		3		
สงขลา	0.48643	0.63571	0.79826	0.69826	0.85773	0.79420		0.20580	3	4	4	4	5	4		2		
สตูล	0.42450	0.80699	0.17064	0.53400	0.78697	0.30225		0.69775	3	5	1	3	4	2		4		
ตรัง	0.41188	0.79676	0.79830	0.71767	0.92299	0.28340		0.71660	3	4	4	4	5	2		4		
พัทลุง	0.77592	0.72944	0.44064	0.47794	0.90072	0.56094		0.43906	5	4	3	3	5	3		3		
ปัตตานี	0.48747	0.54325	0.00000	0.00810	0.38927	0.30747		0.69253	3	3	1	1	2	2		4		
ยะลา	0.60380	0.85641	0.66367	0.75308	0.50595	0.59699		0.40301	4	5	4	4	3	3		3		
นราธิวาส	0.44576	0.82744	0.29588	0.44007	0.62222	0.00056		0.99944	3	5	2	3	4	1		5		

ผลการคำนวณ P4. มีความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อมและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ปี 2560

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน							
	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8		
กรุงเทพมหานคร	0.32915	0.62239	0.93194	0.97695		0.17646	0.00000	0.70404	2	4	5	5		1	1	4		
สมุทรปราการ	0.55330	1.00000	0.72075	1.00000		0.51000	0.77577	0.51765	3	5	4	5		3	4	3		
นนทบุรี	0.58723	0.77251	0.93239	0.99029		0.25673	0.87085	0.34256	3	4	5	5		2	5	2		
ปทุมธานี	0.29194	0.81625	0.86637	1.00000		0.05682	0.76839	0.45174	2	5	5	5		1	4	3		
พระนครศรีอยุธยา	0.48122	0.65936	0.62459	0.66655		0.39110	0.87921	0.60800	3	4	4	4		2	5	4		
อ่างทอง	0.51008	0.47216	0.56401	0.57400		0.76522	0.94501	0.61506	3	3	3	3		4	5	4		
ลพบุรี	0.42046	0.59999	0.52666	0.79307		0.71081	0.92076	0.70459	3	3	3	4		4	5	4		
สิงห์บุรี	0.42907	0.39573	0.61119	0.81646		0.75319	0.96162	0.62420	3	2	4	5		4	5	4		
ชัยนาท	0.43969	0.00000	0.53379	0.32981		0.75545	0.88954	0.60889	3	1	3	2		4	5	4		
สระบุรี	0.53045	0.49151	0.72172	0.97799		0.91417	0.92191	0.37488	3	3	4	5		5	5	2		
ชลบุรี	0.42724	0.82165	0.71868	0.95269		0.03592	0.57449	0.40134	3	5	4	5		1	3	3		
ระยอง	0.43359	0.75626	0.67133	0.95165		0.37051	0.85458	0.71780	3	4	4	5		2	5	4		
จันทบุรี	0.12832	0.37045	0.55337	0.82166		0.63310	0.84874	0.63860	1	2	3	5		4	5	4		
ตราด	0.75872	0.48029	0.59386	0.84835		0.57252	0.64072	0.63712	4	3	3	5		3	4	4		
ฉะเชิงเทรา	0.47940	0.81614	0.54828	0.97071		0.39576	0.86912	0.28462	3	5	3	5		2	5	2		

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน							
	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8		
ปราจีนบุรี	0.09433	0.67569	0.53058	0.82600		0.60845	0.89650	0.43392	1	4	3	5		4	5	3		
นครนายก	0.57513	0.57721	0.50133	0.91282		0.53224	0.84563	0.73144	3	3	3	5		3	5	4		
สระแก้ว	0.43818	0.44952	0.47370	0.53102		0.64332	0.82389	0.32092	3	3	3	3		4	5	2		
นครราชสีมา	0.65136	0.53327	0.58590	0.79411		0.77950	0.93064	0.49233	4	3	3	4		4	5	3		
บุรีรัมย์	0.31302	0.59411	0.38960	0.58683		0.93417	0.92639	0.49691	2	3	2	3		5	5	3		
สุรินทร์	0.36866	0.49282	0.43264	0.72652		0.90561	0.93068	0.43739	2	3	2	4		5	5	3		
ศรีสะเกษ	0.34055	0.55040	0.46224	0.87799		0.93477	0.96619	0.57906	2	3	3	5		5	5	3		
อุบลราชธานี	0.89396	0.49499	0.47254	0.73865		0.86968	0.91793	0.54931	5	3	3	4		5	5	3		
ยโสธร	0.30732	0.49052	0.49763	0.80364		0.97370	0.88901	0.59867	2	3	3	5		5	5	3		
ชัยภูมิ	0.75115	0.44409	0.47855	0.96412		0.84744	0.94401	0.62929	4	3	3	5		5	5	4		
อำนาจเจริญ	0.62716	0.52151	0.42415	0.81334		0.96603	0.93695	0.41428	4	3	2	5		5	5	3		
บึงกาฬ	0.26642	0.45526	0.46032	0.86759		1.00000	0.94640	0.47912	2	3	3	5		5	5	3		
หนองบัวลำภู	0.50042	0.48475	0.57914	0.71161		0.89163	0.92882	0.40349	3	3	3	4		5	5	3		
ขอนแก่น	0.59838	0.63477	0.57483	0.93934		0.79182	0.85978	0.78838	4	4	3	5		4	5	4		
อุดรธานี	0.69169	0.58411	0.58449	0.86256		0.92214	0.87187	0.13461	4	3	3	5		5	5	1		
เลย	0.58589	0.40049	0.43312	0.91438		0.90741	0.97346	0.69491	3	3	2	5		5	5	4		

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน							
	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8		
หนองคาย	0.72065	0.62613	0.49589	0.92669		0.93867	0.89532	0.39538	4	4	3	5		5	5	2		
มหาสารคาม	0.42260	0.51562	0.52012	0.68787		0.84413	0.98574	0.45029	3	3	3	4		5	5	3		
ร้อยเอ็ด	0.18673	0.45053	0.48375	0.88648		0.98632	0.93871	0.92140	1	3	3	5		5	5	5		
กาฬสินธุ์	0.49734	0.60817	0.47386	0.43224		0.95761	0.94268	0.82807	3	4	3	3		5	5	5		
สกลนคร	0.27237	0.46411	0.40024	0.88856		0.52082	0.90554	0.63737	2	3	2	5		3	5	4		
นครพนม	0.50798	0.31415	0.40527	0.13588		0.94153	0.93984	0.59622	3	2	2	1		5	5	3		
มุกดาหาร	0.71651	0.42043	0.44801	0.70087		0.91222	0.91771	0.40766	4	3	3	4		5	5	3		
เชียงใหม่	0.27891	0.62546	0.49792	0.68648		0.56952	0.58031	0.73973	2	4	3	4		3	3	4		
ลำพูน	0.19421	0.67617	0.54473	0.91976		0.95085	0.91542	0.99658	1	4	3	5		5	5	5		
ลำปาง	0.26770	0.43944	0.55056	0.85771		0.83902	0.90415	0.75661	2	3	3	5		5	5	4		
อุตรดิตถ์	0.44080	0.39675	0.52640	0.75927		0.87329	0.94264	0.63057	3	2	3	4		5	5	4		
แพร่	0.62260	0.54487	0.52072	0.73882		0.89914	0.92930	1.00000	4	3	3	4		5	5	5		
น่าน	0.43395	0.28124	0.49805	0.54939		0.94198	0.87684	0.97537	3	2	3	3		5	5	5		
พะเยา	0.43189	0.58221	0.41886	0.68804		0.90621	0.92201	0.64033	3	3	2	4		5	5	4		
เชียงราย	0.44393	0.78390	0.39529	0.71005		0.71351	0.41613	0.73426	3	4	2	4		4	3	4		
แม่ฮ่องสอน	0.40300	0.28466	0.12348	0.28510		0.23223	0.62873	0.48426	2	2	1	2		2	4	3		

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน						
	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	
นครสวรรค์	0.29014	0.50886	0.54792	0.81785		0.69307	0.91092	0.57666	2	3	3	5		4	5	3	
อุทัยธานี	0.33751	0.50362	0.53767	0.86846		0.72358	0.90194	0.50874	2	3	3	5		4	5	3	
กำแพงเพชร	0.80432	0.75851	0.33952	0.87262		0.76387	0.91764	0.20174	5	4	2	5		4	5	2	
ตาก	0.31486	0.51151	0.34013	0.15234		0.62543	0.57347	0.75242	2	3	2	1		4	3	4	
สุโขทัย	0.85465	0.50908	0.50846	0.72929		0.70314	0.97260	0.43017	5	3	3	4		4	5	3	
พิษณุโลก	0.35775	0.59098	0.52215	0.91768		0.76146	0.88445	0.63822	2	3	3	5		4	5	4	
พิจิตร	0.17715	0.59959	0.55820	0.93553		0.77364	0.87533	0.43345	1	3	3	5		4	5	3	
เพชรบูรณ์	0.53641	0.56337	0.53570	0.27106		0.67022	0.93402	0.00000	3	3	3	2		4	5	1	
ราชบุรี	0.17432	0.58515	0.64568	0.86118		0.49932	0.86650	0.64314	1	3	4	5		3	5	4	
กาญจนบุรี	0.03826	0.58473	0.56426	0.77903		0.65264	0.89244	0.46658	1	3	3	4		4	5	3	
สุพรรณบุรี	0.52138	0.59258	0.51638	0.79428		0.94859	0.92901	0.36686	3	3	3	4		5	5	2	
นครปฐม	0.65746	0.45484	0.50559	0.96620		0.25778	0.83547	0.64494	4	3	3	5		2	5	4	
สมุทรสาคร	0.44173	0.98784	0.60769	0.98198		0.66602	0.63797	0.45051	3	5	3	5		4	4	3	
สมุทรสงคราม	0.96626	0.62514	0.57731	0.92652		0.00000	1.00000	0.64001	5	4	3	5		1	5	4	
เพชรบุรี	0.43199	0.59742	0.62402	0.90537		0.86623	0.90372	0.32573	3	3	4	5		5	5	2	
ประจวบคีรีขันธ์	0.29110	0.37817	0.45372	0.82790		0.56561	0.73072	0.50193	2	2	3	5		3	4	3	

จังหวัด	คะแนนดัชนี										ระดับคะแนน							
	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8	P4.1	P4.2	P4.3	P4.4	P4.5	P4.6	P4.7	P4.8		
นครศรีธรรมราช	0.30830	0.35507	0.52835	0.79705		0.74478	0.94920	0.52051	2	2	3	4		4	5	3		
กระบี่	0.33297	0.21460	0.58449	0.87990		0.64723	0.88298	0.63244	2	2	3	5		4	5	4		
พังงา	0.44755	0.56350	0.42466	0.89081		0.76612	0.93558	0.26971	3	3	2	5		4	5	2		
ภูเก็ต	0.57603	0.91938	0.70309	0.99445		0.12641	0.66354	0.38905	3	5	4	5		1	4	2		
สุราษฎร์ธานี	0.34648	0.45698	0.59462	0.90433		0.59266	0.88111	0.15165	2	3	3	5		3	5	1		
ระนอง	0.45148	0.34077	0.52968	0.64835		0.44401	0.98056	0.72658	3	2	3	4		3	5	4		
ชุมพร	0.41019	0.51025	0.49211	0.94385		0.71441	0.93520	0.19368	3	3	3	5		4	5	1		
สงขลา	0.54992	0.71162	0.60122	0.94038		0.78611	0.85590	0.72361	3	4	3	5		4	5	4		
สตูล	0.49840	0.37440	0.55632	0.76932		0.09409	0.85511	0.61181	3	2	3	4		1	5	4		
ตรัง	0.35126	0.58547	0.46939	0.79740		0.81843	0.87814	0.68111	2	3	3	4		5	5	4		
พัทลุง	0.48189	0.60416	0.43312	0.58666		0.95731	0.99729	0.82141	3	4	2	3		5	5	5		
ปัตตานี	0.34326	0.41998	0.46219	0.19896		0.76913	0.84684	0.68800	2	3	3	1		4	5	4		
ยะลา	0.76138	0.73287	0.56889	0.71889		0.72298	0.72577	0.97582	4	4	3	4		4	4	5		
นราธิวาส	0.80841	0.19084	0.21754	0.00000		0.88727	0.69443	0.40302	5	1	1	1		5	4	3		

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ:

ดร.ชลัท ประเทืองรัตน

การศึกษา :

- ปริญญาเอก ด้าน พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต

สาขาวิชาสันติศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- ปริญญาโท ด้านรัฐศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540-2542

- ปริญญาตรี ด้านสังคมศาสตร์พัฒนา อักษรศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร 2536-2539

ประสบการณ์การ

ทำงาน :

- ปัจจุบัน นักวิชาการผู้ชำนาญการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล

สถาบันพระปกเกล้า

-ปัจจุบัน ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการเสริมสร้างความสามัคคี
แห่งชาติ

-อนุกรรมการไกล่เกลี่ยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
2558-2560

-ผู้ประนีประนอมประจำศาลอาญา ปี พ.ศ.2557-2559

- เลขานุการกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาคม 2545 –มีนาคม
2547

งานวิจัย/หนังสือ/
บทความ

-รายงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติวิธีและสันติภาพ
อาทิ รายงานวิจัย ดัชนีและตัวชี้วัดสันติภาพในสังคมไทย, รายงานวิจัย 1
ทศวรรษการสร้างความปลอดภัยทางการเมืองไทย, รายงานวิจัย กฎหมาย
การประชุมสาธารณะในสังคมไทย : ดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของผู้ชุมนุมกับ
เสรีภาพของประชาชน, รายงานวิจัย ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการไกล่
เกลี่ยโดยคนกลางในสถานศึกษา, รายงานวิจัย “แนวทางในการอยู่ร่วมกัน
อย่างสันติระหว่างสถาบันเทคโนโลยีปทุมวันกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชม
งคลตะวันออกวิทยาเขตอุเทนถวาย , รายงานวิจัย “ การสร้างความ

ปรองดองแห่งชาติ” , รายงานวิจัย “ประชาพิจารณ์ปัญหาและทางออกในประเทศไทย”

-หนังสือที่เกี่ยวข้องกับ ความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติวิธีและสันติภาพ อาทิหนังสือ การสร้างความปรองดอง, หนังสือ การไกล่เกลี่ยโดยคนกลาง : เส้นทางแห่งการสร้างความเข้าใจร่วมกัน, หนังสือ การเจรจาไกล่เกลี่ยไม่เกลี้ยกล่อม

-บทความที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติวิธีและสันติภาพ “สันติวิธี ? : กำเนิดสไตล์” วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่12 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2557 , บทความ “ความรุนแรงและทางออกกรณีความเห็นต่างทางการเมือง : แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์สำหรับสังคมไทย ? ตีพิมพ์ในวารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2554. , บทความ “คานธีกับการชุมนุมโดยสันติวิธีในสังคมไทย” ตีพิมพ์ในวารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2550 , บทความ “การสร้างสันติภาพในมินดาเนา ฟิลิปปินส์ : ประเด็นที่ควรพิจารณาสำหรับสังคมไทย” ตีพิมพ์ในวารสารศรีปทุมปริทัศน์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2551

การอบรม

-FNF, “Moderation : Facilitation and Programme Design”, 29 January-10 February 2017, Gummersbach, Germany

-World Mediation Symposium (WMO)

Certificate “The Language of Peaceful Communication and Conflict Resolution” 2016

-CBAAsia group Workshop “Building Consensus in Asia Development”

Friedrich Naumann Foundation (FNS) 2016

กิจกรรมอื่น ๆ

- ตุลาคม 2546 –มีนาคม 2548 , อนุกรรมการชาติพันธุ์ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

- ตุลาคม 2546- ,มีนาคม 2548 ,อนุกรรมการการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในสังคม

-อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

-ผู้ประนีประนอมศาลจังหวัดมีนบุรี

-เป็นวิทยากรด้านการจัดการความขัดแย้งและสันติวิธีให้กับหน่วยงาน
ภาครัฐและเอกชนหลายหน่วยงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ, กระทรวงกลาโหม, สำนักงานตำรวจ
แห่งชาติ, สภาความมั่นคงแห่งชาติ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยต่างๆ การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย
สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ฯลฯ

-อนุกรรมการเสริมสร้างศักยภาพงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคโดยการมี
ส่วนร่วมของภาคประชาชน คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ที่อยู่

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารบี ชั้น 5 (โซนทิศใต้)
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ :

02-141-9533

โทรสาร :

02-143-8173

Mobile:

081-685-4518

E-mail:

chalat@kpi.ac.th

ชื่อ:	ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว
การศึกษา:	-ปริญญาเอกทางเศรษฐศาสตร์ นโยบายสาธารณะจาก Crawford School of Public Policy, Australian National University -ได้รับการ สนับสนุนจากสภาวิจัยแห่งชาติออสเตรเลียให้เป็นนักวิจัยด้านนโยบายสาธารณะประจำ Crawford School of Public Policy, Australian National University
ประสบการณ์การทำงาน :	-ปัจจุบัน ผู้อำนวยการคณะกรรมการองค์ความรู้และสื่อสารสาธารณะ -ปัจจุบัน ผู้อำนวยการฝ่ายสัมมนา และอาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ -ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ -ผู้อำนวยการ ศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
งานวิจัย/หนังสือ/บทความ	-มีประสบการณ์ในการวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์แรงงาน แรงงานต่างด้าว เศรษฐศาสตร์การศึกษา เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข เศรษฐศาสตร์การเกษตร เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเศรษฐศาสตร์การพัฒนา ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติชั้นนำในด้านนโยบายสาธารณะ เศรษฐศาสตร์ และการศึกษา เช่น Economics of Education Review, Australian Journal of Labour Economics, Economic Papers และ Higher Education รวมถึงได้รับการเชิญให้เป็นผู้ประเมินบทความ จากวารสารวิชาการระดับนานาชาติอยู่เสมอ เช่น Economics of Education Review, Australian Journal of Labor Economics, Economic Records, Singapore Economic Review, Higher Education และ Obesity -มีประสบการณ์ในการร่วมทำงานวิจัยด้านนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะ การ ประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของนโยบายสาธารณะให้กับหน่วยงานภาครัฐของไทย มาเลเซีย และ ออสเตรเลีย และองค์การแรงงานระหว่างประเทศ เป็นวิทยากรให้กับธนาคารโลกและองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ และหน่วยงานภาครัฐของไทย เช่น สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม กองวิจัยตลาดแรงงาน กระทรวงแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักพัฒนา นวัตกรรมจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ธนาคารเพื่อการเกษตร

และสหกรณ์การเกษตร

ที่อยู่ ห้อง 229 อาคารเดือน บุนนาค
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
99 หมู่ 18 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี 12120

โทรศัพท์ : 02-564-4440 ถึง 79 ต่อ 1705 ต่อ 1705 มือถือ

Mobile: 082-220-1414

E-mail: klounkaewtaecon.tu.ac.th หรือ k.lounkaew@gmail.com

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 ฝั่งทิศใต้
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0-2141-9536 โทรสาร 0-2143-8181

www.kpi.ac.th